Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Doctrinale

Alexander <de Villa Dei>

[Straßburg], [um 1495]

Glosa notabilis secunde

urn:nbn:de:bsz:31-290411

Visual Library

Gloſa notabilis ſecunde

partis alexandri.cum interlinearibus expoſitionibus textus eiuſdez in planiſſimis ſententijs ſubiunctis per pulcre ordinatis.queſtionibus atqz argumentis cuz replicis contra eorundez ſolutiones omnibus qui deſiderant ſumme neceſſaria.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Prefatio

Butirum et mel comedet

b puer vt ſciat reprobare malū ⁊ eligere bonū. yſaie vij. Quā‑
uis iſta verba ſm̄ itentionē ipſiꝰ euāgelice ꝓfectiōis viri tm̄ nō
ſūt relata ad ꝑuulū xp̄m ḋ puriſſima vgīe maria īcarnatū: ob ſalutē miſeroꝝ
tm̄ ex eiꝰ ꝯueniētia ſm̄ naturā aſſumptā ad hoīm filios ea nō ſine magna ido
neitate aꝑplicare poſſū. Qui cū iudeis poſt eiꝰ natiuitatē in t̄ris ꝯuerſatꝰ iux
ta pueroꝝ ſilitudinē. lȝ excellentiꝰ mores ſuis geſtis ꝛegit. iuxta vbū. luce. ij.
ſcriptū. Et ieſus ꝓficiebat ſapia/ etate/ ⁊ grā apḋ deū ⁊ hoīes. Ad qḋ iuue‑
nū ſcolariū ibecillitatē i pria ꝑte doctrinalis: lȝ tenue ꝑ modū lactis nutritā. ꝑ
vocabuloꝝ in varijs expōnibꝰ ꝯgnitionē: circa ſcḋe ꝑtis expōnē altius incitare
conatꝰ ſuȝ hac rōne ſm̄ ꝓſorem quarto methaphiſice dicentem. Qui bn̄ ſciūt
tioꝝ ꝑcatōes ſūt ꝓpe videre vm̄. Ex quo qḋ ē lacte hoīm ſtudio exprimit̄ buti
rū. puer. xxx. q ăt fortiꝰ p̄mit vbera ad eliciendū lac exprimit butiꝝ lacti vt ꝓxi
mo eiꝰ p̄nꝰ ꝯiūctū. Qḋ etiā diuerſ herbaꝝ ſpebꝰ exortū venena repellit In cu
ius rei ſignū qdā hoīes p̄ndiū ſeu cenā t̄iando panē butiꝝ linitū comedūt. ita
ꝑuuloꝝ igeniū i igrātie veneno ⁊ ſordibꝰ deturpatū ꝑ vocabuloꝝ noticiā ex di
uerſo doctoꝝ lacte. i. ſciētijs collectā i priorībꝰ ꝓ modulo elucidaui ſupra de‑
ſideriorꝝ feruorē abundātiꝰ. q aq̄ a neſciēte imūdicijs lauari patebāt Iudicū
v. Aquā petenti lac dedit: ⁊ i phyola pricipū. i. ꝑuuloꝝ igenia obtulit butiruȝ
Quos dehic melle tāꝗ̄ dulciori cibo circa ſcḋe ꝑtis expōeȝ fouere curaui. qm̄
ſicut apū volatu a floribꝰ odoriferis colligit̄ mel atȝ i apiaria varijs caueaꝝ i
fauo diſtīctiōibꝰ deducit̄. ita pꝰ etymologie: q floribꝰ ſm̄o iterp̄tat̄. expeditoȝ
aliq̄lē i ſcḋe ꝑtis apiario m̄lto doctoꝝ orōes ⁊ ſn̄ie cōbiate ſt̄: modice ꝓfectoꝝ
ad meliora deꝑcātiū affectū mirā ſuꝑ mellis floꝝ dulcedinē alliciētes Tū ex ſē
tentiaꝝ ſuauitate. Tū ex figuraꝝ grāmaticaliū pulcritudīe. Tū ex varia regī
minū hitudīe: ꝯſtructibiliū ordiatiōe: atȝ ipedimētaliū orōnū difficl'tate. Ex
qꝝ ꝯgnitiōe refecti: icōgruitatis malū reprobare icipiāt: ⁊ bonū ꝯgruitatis e
ligere. vt ḋ petra melle ſaturatoꝝ facies i ſmonū ꝑlatiōe ex iordiata ꝑtiū orōiſ
cōbinatiōe n̄ ꝯfūdent̄ dū pedes eoꝝ. ſ. itellectꝰ ⁊ affectꝰ qbꝰ i opꝰ rōnal' creatu‑
ra necario ꝓgredit̄ p̄fatis liq̄ribꝰ ab īſcītia loti fuerit ad altiora tēdāt. iob. xxix
Lauabā pedes meos butiro. ⁊ petra fūdebat mihi riuos olei. q2 ăt ſm̄ areſt.
⁊ cōmētatorē tertio celi ⁊ mōi Nō oēs ḋ ſciaꝝ riuul' ꝑ eūdē modū potāt. aut ꝓ
pter diuerſaȝ ꝯſuetudinē aut cōplexiōis. aut paucitatē iſtructiōis. ⁊ diligētie.
leuia cū q̄buſdā grauioribꝰ vt ſeria iocis. i. grauiora miꝰ difficilibꝰ mixta dul
ciꝰ arrideāt ꝯmiſcui. vt demſ̄rabit dicēdoꝝ ordo itu ētibꝰ. Pro cꝰ initio mouet̄
talis qō. Dubitat̄ p̄io vtꝝ ſit vtile ⁊ necariū mouere ordiatas dubitatōes in
ſciaꝝ iq̄ſitiēibꝰ Soꝰ ſic. ad hn̄dū vitatis noticiā. ꝑtȝ ꝑ ph̄m tertio meta. dicē
tē Necē ē ad inq̄ſitā ſciaȝ nos aggredi ḋ q̄bꝰ dubitari oȝ. Cuiꝰ rō ē q2 nullꝰ p̄t
accedere ad aliquē t̄minū cui icognita ē via ꝓcedēdi illū t̄minuȝ. ſȝ dubia hn̄t
ſe ꝑ moḋ vie ad cognicionē vitatis vt motꝰ ad ſuū t̄minū ꝙ ⁊c. ⁊ iō n̄ dubitās
i duplicē errorē icidit. ſ. vie ⁊ t̄mi q ſi a caſu ad t̄minū ꝑuenerit neſcit ſe illū iue
niſſe. Ar̄. nullū necariū ex ꝯtigēti iferꝛ̄. vtȝ p̄ꝰ poſt. ſȝ oīs noticia ſciētifica ē ne‑
ceſſaria. dubitatōes vo ꝯtigētes ꝙ ex dubitatiōibꝰ n̄ adq̄rit̄ vitatiſ noticia. dḋȝ
vitas ſciaꝝ n̄ depēdet ex ꝯtigētibꝰ ſm̄ nāȝ ⁊ cālit' ſȝ ſolū ex ꝑte cogſcētis qui ꝑ
ꝯtingētia i neceſſarioꝝ noticiā itroducit̄. ☞ Qr̄ ſcḋo, qḋ eſt ars, ex q docet̄

hic ꝺ arte grāmatice ſcie. Soꝰ ē collectio pluriū ꝑceptoꝝ ad vnū finē tēdētiū Et ita ꝺr ab arto as are. qꝛ artat nos ſuis ꝑceptis ⁊ regulis. ſic ꝙ ꝟbū ꝑſona/ le ꝺꝫ amꝰ ponere i orone vt hēat nūm ꝑ ſu ppoſito. ⁊c. ¶ Arḡ. ars ⁊ ſcīa ſūt diſti cti hitus ſm ariſt. ſexto eticoꝝ. ſꝫ noticia i ſcḋa pte tradita ē ſcīa. ḡ non pt eſſe ars. Dōm iſta noticia ſcḋe ptis eſt ars gn̄alit̄ accepta: ꝺ q̄ dictū ē. ſꝫ nō eſt ars capiendo eā ſpeālit̄ ſm intentionē argumti. qꝛ tūc ars eſt recta rō reꝝ factibi/ liū a nobis. q̄les nō ꝯſiderat grāmaticꝰ. ☞ Qr̄. tertio. quō diuidit̄ ars Soꝰ diuidit̄ i ſeptē artes liberales. ſ. i grāmaticā q̄ docet ꝯgruū ⁊ icōgruū. In lo gicā q̄ docet veꝝ a falſo diſcernere. In rethoricā q̄ docet ornato ſtilo ꝑſuade/ re. In muſicā q̄ docꝫ cātare. In ariſmetricā q̄ docet nūerare. In geometriā q̄ docet artē ponderādi in rebꝰ. Et in aſtronomiā q̄ docet curſū celoꝝ ⁊ natu/ rā ſydeꝝ. vn̄ Gra loq̄r. dya ꝟa docet. re ꝟba colorat. Mu canit. ar nūerat. ge ponderat. as colit aſtra. ¶ Arḡ. oīs diuiſio debet eſſe bimēbris. ſed iſta eſt plu riū membroꝝ ḡ ⁊c. Soꝰ ē ad bimēbrē reducibilis ſic. qꝛ oīs ars liberal̄ vel eſt realis vel rōnalis. vt patebit in logicis. ¶ Cōtra nō ē ad bimēbrē reducibil̄. ḡ ſolutio falſa. Añs ꝓbat̄. qꝛ qn̄ vnū reducit̄ ad alteꝝ: tūc vnū ceſſat eſſe. ſed ſpecies ſcientiarum ꝑpetue ſunt ergo ⁊c. Solutio. nō dicitur vnū reduci ad alterum quaſi fiat ipm̄. ſed ſic ꝙ habeat ad ipm̄ ordinē maioris vnitatis in a/ liquo magis cōmuni: ſicut ſpecies in genere ſunt vnum. tamen in ſe ſunt ſem/ per diſtincte. ☞ Quer̄. quarto. quō diffinit̄ ars grāmaticalis ſeu gramma/ tica. Dōm eſt. Grammatica eſt ſcīa docens nos recte ſcribere. recte ſcripta re/ cte intelligere. recte intellecta: recte cōponere. recte cōpoſita: debito modo ꝓ/ nunciare. Relique vero eius diffinitiones patent in opuſculo prime partis. ¶ Arguitur. iſta diffinitio eſt mala. aſſumptū ꝓbatur. quia ptes diffinitōis debent eſſentialiter cōuenire diffinito. ſed recte ſcribere ⁊c. accidit grāmatice ſcie. Soꝰ. argumētū loq̄tur de diffinitōe eēntiali. Sed iſta eſt accidentalis. ☞ Cōtra. ḡ nō eſt bōa. ꝯña ꝓbat̄. qꝛ notificans dꝫ eē ꝑꝰ illo q̄ per ipm̄ no/ tificatur. ſed accidentia ſunt ſemꝑ poſteriora. Soꝰ ſunt priora quoad nos. li/ cet nō ſm naturam. ⁊ hoc ſufficit hic. ☞ Queritur q̄nto. quot ſunt ſpēs ſeu partes artis grāmatice ſcientie. Dōm quattuor. ſcꝫ ortographia/ ethimolo/ gia/ dyaſintetica/ ⁊ ꝓſodya. Ortographia ē q̄ docet recte ſcribere. i. recte ſilla bicare. vt charitas ſcans amorem ꝑ h. ad differentiā illius nominis caritas a careo. quia ſt cariſtiaꝫ. De qua diuerſi ſunt belli. ſed precipuus inter oīes eſt iohannes tortellius. Sed ethymologia docet recte intelligere accidentia ptiū orōnis. genera ⁊ declinationes nominū/ ꝓnominū/ ⁊ pticipioꝝ. ⁊ ꝯiu/ gationes ꝟborum ſm diuerſa tempora. Proſodya vero docet debito modo pronunciare in primis/ medijs/ ⁊ vltimis ſillabis. de qua in tertia ⁊ quarta partibus. Sed dyaſintetica de qua ad ꝓpoſitum docet nos recte componere dictiones adinuicem ꝯgrue vel figuratiue ſeu impedimentaliter. Arguitur grammatice non ſunt quattuor ptes. ergo hoc dictum falſum. Añs ꝓbatur. quia nullum ſimplex poteſt habere ptes. ſed grāmatica eſt ſcīa ſeu forma q̄ ē ſimplex ergo ⁊c. Dōm forma ſimplex non poteſt habere ptes integrales: ta/ men poteſt bn̄ habere partes ſubiectiuas. Contra habet ptes integrales. qꝛ eſt de litteris ⁊ ſillabis que ſunt ptes integrales dictionis. ⁊ de dictionibus que ſunt partes integrales orōnis. Solutio. habet ptes integrales obiectie. ſed non eſſentialiter ⁊ intrinſice que ad eius ciuitatis cōpōnem concurrunt.

Prefatio

☞ Qr̃. ſexto. vtꝝ noticia in ſcđa pte tradita ſit ſcia. dr̃m ꝙ ſic q2 ad verã ſciẽ
t. ã ta reqrũt ꝫ are. p⁹ poſt. ſ. ſubiectũ paſſio ⁊ dignitas. ſꝫ iſta tria hꝫ noticia
ſcđe ptis. ğ ẽ vera ſcia. Paſſio em̃ hui⁹ libri ẽ ↄgruũ vel icõgruũ. Subiectuꝫ ẽ
vox lr̃ata ꝑm articulationẽ ſcđam. Dignitas ẽ vox ſ̃catia ad placitũ: cui⁹ ptes
ſepate aliq̃d ſ̃ñt. Et formať ſic demr̃ atio. oĩs or̃o ſ̃catiua ad placitũ cui⁹ ptes
ſepate aliq̃d ſ̃ñt ẽ ↄgrua vel icõgrua ſꝫ vox lr̃ata articulata articulatiõe ſcđa ẽ
hmõi ğ ⁊c. ☞ Qr̃ ſeptio. q̃d ẽ ſubiectũ ſcđe ptis dr̃m ꝫ q̃ſdã ẽ pſor̃onis ad
aliã ptẽ referibilis ſm ꝙ hmõi. Vel dr̃m ꝙ ẽ vox lr̃ata articulata articulatõe
ſcđa. Vox aũt lr̃ata dr̃ q̃ pt ſcribi lr̃is ⁊ ſillabis vt de⁹ angel⁹ hõ. ⁊ ex oppoſito
dr̃ vox ilr̃ata. vt ſũt voces ſ̃catie naturaliter apđ logicũ. ſic ẽ gemit⁹ ifirmoꝝ p̄
me itẽtiõaliter captũ. Et dr̃ articulatiõe ſcđa. q̃ ẽ ↄbinatio vni⁹ ptiſ or̃onis cuꝫ
alia. ſub debita ꝓportiõe mõꝝ ſ̃ñdi. đ q̃ magis ifra patebit, ꝓpter articulatõeꝫ
p2imã q̃ ẽ p2ia ipoſitio vocis ad ſignificãdũ cũ mõis ſ̃ndi eẽntialib⁹ ⁊ accñtali
bus đ q̃ ptũit in pima pte. ☞ Qr̃. octauo. q̃t ↄditões reqrũť ad h̃ ꝙ aliq̃d ſit
ſubiectũ. dr̃m tres. Pria ꝙ ſit q̃d cõiſſimũ pncipal'r in aliq̃ ſcia ↄſideratũ. ſe
cunda. ꝙ nõ excedat metas illi⁹ ſcie. ita. ſ. ꝙ ñ fiat đ ipo alia ſcia ſm eandẽ rõꝫ
q2 tũc due ſcie efficerenť vna ſcia. ex eo ꝙ ſcie capiũt diſtictionẽ ab obiectis vtꝫ
p areſt. p⁹ poſt. Tertia ↄditio ẽ. ꝙ oĩa in tali ſcia ↄſiderata hẽant ordinẽ ad ip
ſũ. ſic ꝙ fiat adeq̃tũ ſubiectũ ſcie. ¶ Ar̃. nullũ cõplexũ pt eẽ ſubiectũ. ſed vox
lr̃ata articulata articulatiõe ſcđa ẽ q̃d cõplexũ ğ ⁊c. Maior ptꝫ. q2 ſubiectũ hꝫ
diffinitionẽ q̃ ẽ mediũ demr̃andi paſſionẽ đ ipſo. Mior ptꝫ. ex natura articu-
latiõis. So⁰ ſcđe itentiõaliter ẽ icõplexũ ⁊ ſm ſuã ſ̃catio nẽ. lꝫ ſtet ⁊ ſuppõat
ꝓ cõplexo. ſic ꝑ iſta or̃one hõ currit ⁊ ſiml'ib⁹. ☞ Contra. ſcđe intentionaliter
captũ ẽ q̃d cõplexũ. q2 ↄponiť ex plurib⁹ ptib⁹ or̃onis ſ̃catiuis. ſic pſor̃onis ad
aliã ptẽ referibilis. dr̃m oĩa illa circũloquũť vnũ qđ ẽ ibi ſubiectũ cui⁹ nomẽ
nõ ẽ nob̃ ipoſitũ. Cõtra illđ nullo⁰ pt eẽ ſubiectũ. q2 vnũ accñs ñ pt hr̃e diuer
ſa ſubiecta. ſꝫ ſubiectũ hui⁹ ſcie ẽ aĩa ğ ñ ẽ pſor̃onis ⁊c dr̃m ꝙ aĩa ẽ ſubiectũ in
heſionis. ſꝫ pſor̃onis ẽ ſubiectũ attributiõis. ☞ Pro q̃ notandũ ꝙ ſubiectuꝫ
capiť octo mõis. ꝑ. Obiectũ verna poſitũ ſub cui q̃d iheret. Sđ p2i⁹ ẽ copl'a
ꝓp2iũ logicaliter ifra. Quo ſil' ars heret. bis ſũt ſubiecta q̃tna. ☞ Qr̃. nono
quõ diuidiť hec ſcia grãmaticalis. dr̃m in grãmaticã p̃ceptiuã/ ꝑmiſſiuã/ ⁊
ꝓhibitiuã. Preceptiua ẽ illa q̃ tractat đ or̃onib⁹ ſimpl'r ↄgruis. vt de⁹ regna-
bit ieternũ ⁊ vltra. ¶ Ar̃. p̃cipe ẽ act⁹ creature rõnal'. ğ h̃ nõ ↄueit ſcie. So⁰ ꝑ
figurã ſibi ↄuenit q̃ dr̃ ꝓſopopeya. Cõtra p̃cipe ptꝫ ad ſupiorẽ. ſꝫ grãmatica
ẽ ifima ſciaꝝ. ğ nõ pt alicui p̃cipe. So⁰ nõ p̃cipit in alijs ſciẽtijs. ſꝫ dat p̃cepta
illis q̃ volũt ea recte vti. Sꝫ grãmatica ꝑmiſſiua ẽ q̃ tractat đ or̃onib⁹ figura-
tiue ↄgruis. ⁊ q̃ docet ꝑ figuras venuſto ⁊ breui ſmõe loq̃. vt ego paul⁹ car-
mia dic o. Prohibitiua ẽ illa q̃ tractat đ or̃onib⁹ icõgruis vel nob̃ ꝓhibitis. vt
ps erãt bellare expediti. ſub q̃ cõp̄hendunť aleotheca/ antiptoſ ⁊ ſolcoaſim⁹:
cũ eaꝝ ſpẽb⁹. ad q̃s ſpẽs oẽs or̃ones doctoꝝ reducunť: in q̃bus vna ps ab alia
regiť. ☞ Qr̃ decio. q̃t tuplex ẽ regimẽ. dr̃m triplex. ſ. naturale: ciuile: ſiue po
liticũ: ⁊ grãmaticale. Regimẽ naturale ẽ q̃ ſupiora gubernãt ⁊ regũt hec iferi
ora generabilia ⁊ corruptibilia. Vñ phs. dt p2io metheoroꝝ. Opꝫ hũc mun-
dũ eẽ ↄtiguũ latiõib⁹ ſupiorib⁹. vt tota ei⁹ ꝟt⁹ inde guberneť. Regimẽ politi
cũ ẽ q̃ dñs regit ppl'm ſiue ſubiectũ vel ſimile qđ ã ei cõmiſſũ. Sꝫ regimen
grãmaticale eſt in quo vna dictio coartat aliã vt ſtet in certo caſu. Et illud ſic

De regimine nominatiui

diffinit̄. Regimē grāmaticale eſt coartatio dcōis caſualis in certo caſu. ita ꝙ
in alio ſub eodē ſenſu ſtare n̄ poſſet. vt amo iohānē. ibi h̄ v̄bū amo coartat illā
dcōnē iohannē ſtare in actō. ꝛ nō in alio caſu. Et dr̄ notanter ſub eodē ſenſu. qꝛ
variato ſēſu ſine incōueniētia caſ⁹ ꝑt mutari vt i hac orōne. vtor iohānis libro
¶ Ar. ſm areſt. p⁹ methaphice. Op⁹ ſapientis ē regere. ſꝫ grāmatica non dr̄
ſapia. qꝛ nō ē de altiſſimis cāis ꝗ ꝛc̄. Dōm ꝙ nō ꝯſiderat p̄mas cās ſimpl'r. cō
ſiderat tn̄ p̄mas in ſcia grāmaticali. ꝛ ꝑ tāto hꝫ aliquā ꝑticipationē cū ſapia
☞ Cōtra. pria p̄ncipia ꝯſiderant̄ in p̄ma ꝑte. quēadmodū vocabula q̄ ſūt o-
ratiōis p̄ncipia ꝗ ꝛc̄. So⁹ h̄ nō cōſiderant̄ p̄ma p̄ncipia ſimpl'r. qꝛ illa dicunt̄
tali a q̇b⁹ oino nihil eſt pri⁹. quēadmodū i lud de q̇libet affirmatio vel nega-
tio. de nullo v̄o ſil'. ꝛ illud ſpectat ad methaphicū. Sꝫ ꝗca conſiderat p̄ncipia
orōnis q̄ ſunt nomē ꝛ verbū ꝛ reliq̄ ꝑtes orōnis. ☞ Qr̄. xj. q̇t tuplex ē regimen
ꝗcale. Dōm duplex ſ. actiū ꝛ paſſiuū. Actiuū ē q̇ vna dcō coartat aliā vt ſtet i
certo caſu qd̄ tenet ſe ex ꝑte dcōis regētis in ordie ad dcōnē rectā. Sed regim̄
paſſiuū eſt q̇ vna dcō regit̄ ab alia in certo caſu. qd̄ p̄ncipaliter attendit̄ ex ꝑte
dcōis recte in ordine ad dcōnē regentē. ☞ Qr̄. xij. q̇d ſit regere. So⁹ diffini
tio illi⁹ faciliter elicit̄ ex dictis. qꝛ regere ē coartare dcōnē caſualē ad ſtandū in
detiato caſu: ita ꝙ in alio ſub ſenſu idētitate ſtare nō poſſit. vt p̄us expſſū eſt.
☞ Qr̄. xiij. q̇d ē exigere. So⁹. ē vnā dcōnē ad ſe trahere aliā ꝑpt̄ ei⁹ depēden
tiā ſpecificandā ſeu cōfuſionē tollendā. h̄ ē q̄n vna dcō in ſua ſ̄catiōe petit ſpe
cificari ꝑ aliā. Et iſtd̄ exigere repit̄ ſp̄ in dcōe regēte q̄ ē cōfuſa. ꝛ ſpecificare re
ꝑitur in dcōe recta q̄ ē detiata ſp̄. reſpectu dcōis regētis quā detat ꝛ ſpecificꝫ
☞ Qr̄. xiiij. q̇d ē detiare. Dicēdum detiare communiter ſumptum eſt con-
fuſionē alicui⁹ ꝯſtructibilis ſpecificare. ꝛ repit̄ in oi dcōe recta. Sꝫ detiare ꝓ-
prie ſūptū ē actū v̄bi explanare: qd̄ ſolū ꝯuēit aduerbijs vtꝫ ex diōne cor̄gn̄ali
☞ Qr̄. xv. quō hec tria. exigere: detiare: ꝛ regere dr̄nt. So⁹ dr̄nt ſic ſupi⁹ et
inferi⁹ h̄ ē ſicut magis cōe ꝛ min⁹ cōe. Exigere ꝛ detiare ſūt ſupi⁹ ad regere.
qꝛ in oi orōne ꝯgrua ſimpl'r aut ꝑmiſſiue ſūt exigere ꝛ detiare. qꝛ ibi ē dictio
vna ꝯfuſa ꝛ alia dcōis cū fuſionē detians. In dcōe ſ̄nte cōfuſe eſt exigere. ꝛ in
dcōe ꝯfuſionē illā tollēte ē detiare. Sꝫ regere n̄ repit̄ in oi orone. qꝛ nō ē inter
adiectiuū ꝛ ſuū ſub̄m q̄ ſpectāt ad idē. nec inter reltm̄ ꝛ ſuū āns. ☞ Qr̄. xvi.
q̇d ē deſeruire. So⁹. ē ꝑpōnē ſuū caſuale ad actū v̄bi retorq̄re. vt vado ad ec-
cleſiā. Et iſtud deſuire ſolū⁹ repit̄ iter ꝑpōnē ꝛ ſuū caſuale d̄ q̇b⁹ poſtea dicet̄
☞ Qr̄. xvij. q̇t cōditiōes req̄runt̄ ad dcōnē regētē. So⁹. due cōditōes. Pria
ē ꝙ dcō regēs ſ̄t ꝯfuſ. ꝛ depēdēs ē cupiēs detiari ꝑ aliā. ſ. dcōnē rectā. Scda
ꝯditio ē ꝑtās coartādi dcōnē rectā in detiato caſu. ꝛ illa vis nihil alid̄ ē q̄ꝫ q̄
dā mod⁹ ſ̄ndi reſpectiu⁹ q̄ ꝑ ſui ſpecificatiōe req̄renda reſpicit detiatū caſum.
☞ Qr̄. xviij. q̇t cōditiōes req̄runt̄ ad dcōnē rectā. So⁹ due. Pria ē ſpecifica-
tio. qꝛ dcō recta hꝫ ſpecificare ꝛ determiare dcōnē regentē auferēdo ei⁹ cōfuſi
onē. Scda ꝯditio ē. ꝙ dictio recta ſit ꝑs caſualis. ꝛ dꝫ eſſe talis caſ⁹ qualē dcō
regēs poſt ſe req̄rit. ☞ Qr̄. xix. q̇t ſūt ꝑtes orōnis q̄ regūt tm̄. So⁹ tres. ſ. ver
bū aduerbiū ꝛ ꝑpō. vt̄ Floriſta. Nāqꝫ regūt v̄ba tm̄ vel ꝑpoſitiua: Et q̄dā ſil'
his aduerbia cōſociabis. Jō regūt. qꝛ duo i ſe ꝯtinēt q̄ ſūt ad regimē necāria
ſcꝫ dependentiā. ꝛ coartandi dcōnē caſualē ꝑtātē. Et nō regunt̄. qꝛ nō ſūt ꝑtes
caſuales. Et capit̄ ibi regere cōiter vt extendit ſe etiā ad deſuire. qd̄ ꝓprie cō-
petit ꝑpōnibus. ☞ Qr̄. xx. q̇t ſunt ꝑtes orōnis que regunt̄ tantū. So⁹. due.

De regimine nominatiui

ſcꝫ nomen propriuꝫ ⁊ pꝛonomen. ꝟſus. Tantū pꝛomen regiť ꝓpriū q̄cꝫ nomen
Si ſit predicta ꝓpria ꝟtute retenta Reguntˀ quia ſpecificant. ⁊ ſunt dictiones
caſuales. Et non regunt. qꝛ determinate ſine dependentia ſnt. qꝛ nomē ꝓpriū
vni ſoli rei conuenit. Et ꝓnomen loco ꝓprij nomis poniť certā ſm̄s perſonam.
☞ Qr̄. xxi. quot ſūt ꝑteſ oꝛōnis q̄ regūt ⁊ reguntˀ. Soᵒ due. ſ. nomen appella
tiue q̄litatis ⁊ ꝑticipiū. vn̄ floꝛiſta. Nomen cōe vel ꝑticipans dat vtrūcꝫ Au/
la ducis dux aule parcis honoꝛe carenti. ☞ Qr̄. xxij. q̄t ſunt ꝑteſ oꝛōnis que
nec regūt nec reguntˀ. Soᵒ ſūt due. ſ. ꝯiūctio ⁊ interiectio. vn̄ Floꝛiſta Inter/
iectio. cōiungenſcꝫ carebit vtrocꝫ. Ubi notandū ꝙ interiectio vt iꝑtat mentis
affectū abſolute nō regit caſuꝫ. vt vult Floꝛiſta. Sed ſi capiatur iꝓpꝛie ſub
ꝟtute aliena inq̄ꝫ tū importat affectū ꝑ modū doloꝛis ⁊ gaudij vel alteriꝰ paſ/
ſionis alicui adq̄ſibilis. ſic bene regit caſuꝫ ſignificanteꝫ illum cui talis paſſio
adq̄ritur. Et licet noīa ꝓpꝛia regunt caſū. vt dalida ſamſonis h̄ eſt ꝑ ſupplem̄
tum. vt in illo textu. Per ſupplemētū ⁊c̄. Argumēta que poſſunt contra q̄ſli/
bet q̄ſtiōes hic motas fieri reſeruaui ad illa determiata loca in quibꝰ ea abū/
danter ꝑ ipſius materie intelligētie ponā. iuxta tn̄ iuuenum vtilitateꝫ.

Capitulum octauum de regimine ꝯſtructibiliū

Hinc̄ h̄ octa. i. exigit ꝓmiſſus doctrialis dcōnū vl̄. i. exactionem
uo caplo vel vult i ꝓhemio alexādri ꝯſtructibiliū vl̄ coartatōꝫ
Jc iubet oꝛdo libꝛi vocum regimen
☞ Iſtud eſt octauum capitulum huius libꝛi doctrinalis ⁊ ſcd̄a
manifeſtari ꝑs pꝛincipalis In quo ſiue in qua autoꝛ determinat de altera ꝑ
reſerari te grāmatices que ſintactica vocaťˀ. qꝛ ſintaxis diciť coordina/
tio vel cōſtructio. Pōtē tn̄ hec ꝑs dici ſinthetica. i. cōpoſitoꝛia. qꝛ docet cōpo/
nere oꝛōnez ex dictiōibꝰ Et ē ſn̄ia ꝓmi ꝟſus hec. oꝛdo huiꝰ libꝛi iubet regimen
vocū reſerari h̄ in h̄ octauo caᵒ. qꝛ in ꝓhemio huiꝰ libꝛi ꝓmiſit autoꝛ oꝛdinē ta
lē ſuare. vt poſt q̄ttuoꝛ ꝑtes ꝟboꝝ determiaret quō dcōes cōponantˀ ⁊ habe
ant dependentiā adinuicē (ibi Hinc ꝓpoſſe meo vocū regimen reſerabo) Er/
go dicit oꝛdo libꝛi ꝓmiſſus in ꝓhemio. iubet. i. req̄rit / regimē. i. ꝯſtructiōeꝫ vo
cū. i. ꝑtiū oꝛōnis / reſerari. i. oñdi ſiue māifeſtari / hic. i. in hoc octauo capitulo.
☞ Qr̄ pᵒ q̄t mōis pt capi in ꝓpoſito illa dcō hic. Soᵒ duobꝰ mōis. Primo
aduerbialiter. ⁊ ſic cōſtruiť cū illo ꝟbo reſerari ad eiꝰ ſcationē determiandam
Scd̄o. ꝓnoīaliter vt eſt demr̄atiuū ⁊ ſua res demr̄ata ē oꝛdo. ⁊ ꝑconſtruiť di/
cendo. hic oꝛdo iubet. ſꝫ ꝓmū ſeruaťˀ. ☞ Qr̄ ſcd̄o. q̄d ē oꝛdo. Soᵒ. oꝛdo ē di/
cendoꝝ determiata ſeries. Et eſt duplex. naturalis ⁊ doctrialis. Naturalis ē
quando ſm̄ viā generationis illa p̄cedunt q̄ dn̄t p̄cedere. ſicut ſimplex cōpoſi/
tum Sed doctrinalis ē q̄ñ aliqua precedūt ſm̄ determinatā artē. q̄ alias nō p̄/
cederent. ſicut effectᵒ cām ꝓpter debilitatē intellectꝰ addiſcentis. ☞ Qr̄ tertō
q̄ eſt rō oꝛdinis ſcd̄e ꝑtis ad ꝓmam Soᵒ. illiꝰ pt eſſe triplex rō. Pꝛia eſt rō pro
miſſionis. quia ꝓmiſit hic velle determinare de regimine vocū. ſed omne pro/
miſſum ſaltē licitū ⁊ honeſtū cadit in debitū. g̃ ⁊c̄. Scd̄a eſt. qꝛ cōioꝛa ſūt ꝓoꝛa
ꝓmo phicoꝝ. Innata ē nob via ꝓcedēdi a cōioꝛibꝰ ad minꝰ cōia. Sꝫ illa q̄ tra
duntˀ in ꝓma ꝑte ſūt cōioꝛa ⁊ faciliora g̃ ⁊c̄. Tertia rō eſt qꝛ ſimplex eſt añ com
poſitū. ſꝫ in pꝛia ꝑte determinaťˀ de ſimplicibꝰ dcōibꝰ. hic vero de oꝛōibus q̄
cōponuntˀ ex dcōibꝰ. g̃ ⁊c̄. ¶ Ar̄ cōpoſitioꝛa ſunt pꝛioꝛa: ſed in ſcd̄a ꝑte alex.
determiat de cōplexis. ⁊ in ꝓma ꝑte de incōplexis. g̃ ſcd̄a ꝑs p̄cedit pꝛimam
Dōm ꝙ verum eſt ſm̄ oꝛdinem nature. vt patet ex diſtinctione oꝛdinis ſupꝛa

poſita· nõ añt ordine doctrĩe. Cõtra. g̃ nõ erit ſcđa ps alexãdri Seq̃la, pbat. q̃ ſimpliciora ſũt p̄ora. ſʒ in q̃rta pte determĩat đ accẽtuatiõe q̃ ſpectat ad ſimplices dcões· g̃ q̃rta ps deberet iſtaʒ p̄cedere. So° h̃ veꝝ ē ordine nature. ſʒ propter ordinē doctrĩe q̃ ſa ciliora p̄cedũt. p̄us determĩat de ꝯgruitate q̄ đ accentib⁹ q̃ ſũt difficilioris cognitiõis q̄ cõgruitas. in ſignũ cui⁹ gallici plene in accentuatiõib⁹ vt cõiter deficiũt. ☞ Q̃r q̃rto q̃lis figura tangit in textu cuʒ đr iubet ordo. So° pſopopeya. Et hʒ fieri qñ act⁹ rei aiate attribuit rei iaiate. Vñ ordo ē accñs i p̄dicamẽto relatõis. tñ iſta res iaiata ñ iubet p̄ncipaliter. ſʒ exigit ꝯ⁹ intrãſitiua .i. ntm̄ ſuppoſitũ reddere ſ. alicui (ſolũ iſtrumẽtalr.

Vult intranſitio rectũ ſupponere verbo
ſ. verbo ꝓ ſed ſ. dictũ accipe declarari
De perſonali tamen hoc intelligi dici

Sñia ē. q̃ v̄bũ pſonale finiti mõi vult hr̃e ntm̄ ꝓ ſuppoſito cũ q̃ facit ꝯſtructionē itranſitiuã. vt ſortes currit.

Pars executiua de regimine nti ag̃ ecante

☞ Q̃r. q̃re pri⁹ determinat de regimĩe nti caſ⁹ So° iõ. q̃ ntũs ē pfectiſſim⁹ caſ⁹ inter oẽs alios. ſʒ pfectũ ē ante ipfectũ. g̃ ei⁹ regimē p̄cedit. Etiaʒ ſcđo ꝑpter gñalitatē ei⁹ cõſtructionis. q̃ raro pfert oro in q̃ nõ ponit ntũs cũ v̄bo pſonali. Sed multe ſunt orones in q̃b⁹ ita cõtinue reliq̃ obliq̃ nõ ſũt ita necarij ad exp̄mendũ mẽtis cõceptũ. Ubi notandũ q̃ ntũs multis mõis ponit in orone. duob⁹ ſcʒ mõis in orone ſimplr̃ cõgrua. Prĩo qñ regit a pte añ. vt de⁹ eſt ſp. Scđo qñ regit a pte poſt. vt de⁹ ē iuſtus. Sʒ q̃nq̃ mõis figuratiue. ſ. p appõnē: euocationē: cõceptionē ⁊c̃. vt patebit infra. ☞ Q̃r q̃ eſt regula generalis q̃ ex h̃ textu elicit. Solutio iſta· verbũ pſonale pſonaliter poſitũ aptũ natũ ē regere ntm̄ vel aliq̃d loco nti poſitũ explicite vel iplicite a pte añ ex vi pſone. Dr̃ verbũ pſonale ꝑpter verbũ ipſonale q̃đ nõ regit ntm̄ a pte añ. vt placet. Dr̃ pſonaliter poſituʒ q̃ verbũ pſonale q̃nq̃ ſumit ipſonaliter. ⁊ tũc nõ regit ntm̄. vt me iuuat comedere. tñ aptũ natũ ē regere q̃ q̃uis ſʒ actũ ſp cũ ntõ ñ ponit. tñ cõgrue cũ illo p̄t põi Dr̃ vl' aliq̃d poſitũ loco nti q̃ m'tis mõis aliq̃d p̄t ſupplere vicē nti vt ſtatim patebit. vt legere eſt agere· Dr̃ explicite vl' iplicite. q̃ verba pſonalia prĩe vel ſcđe pſone ſp hñt ntm̄ ſubintellectũ ꝓ ſuppoſito. vt ſcribo ſubintelligit ego. Et đr finiti mõi. q̃ infinitiu⁹ ſufficienter ꝑ h̃ excludit q̃đ đr verbũ pſonale. q̃ ē v̄bũ ipſonale ſine nũeris ⁊ pſonis. vt inq̃t donat⁹. Et qñ verbũ pſonale diuidit in indicatiuũ: in ipatm̄: in optatm̄: in ſubiũctm̄: ⁊ in infinitm̄ ē diuiſio analogi in ſua analogata. in q̃ nõ oʒ diuiſũ verificari đ mẽbris diuidentibus

¶ Ar. cõſtructio intrãſitiua nõ vult hr̃e ntm̄ g̃ text⁹ ē falſ⁹. Añs ꝓbat in hac orone hoiem albũ. ē cõſtructio itrãſitiua. nõ tñ ibi ē ntũs. So° text⁹ intelligitur ſic. verbũ poſitũ in cõſtructiõe intrãſitiua req̃rit ntm̄ ꝓ ſuppoſito. Cõtra. null⁹ doctor dʒ p̄cedere ex ignotis. ſʒ nõ ē notũ q̃d ē cõſtructio intrãſitiua. ergo ⁊c̃. So° poſtea đ illa manifeſtabit. meli⁹ tñ dixiſſet ꝑpter h̃. verbũ pſonale vult hr̃e ntm̄ ꝓ ſuppoſito. Cõtra ntũs nõ p̄t ſupponere verbo pſonali. q̃ paſſiue ſupponit v̄bo pſonali ſic p̄mũ ſuppõit ſcđo. So° capit ſuppõere ꝓ illo q̃đ ē ſuppoſitũ reddē. hoc ē. v̄bũ pſõale capit ſubſiſtẽtiã a re nti ſic accñsa ſubiecto

¶ Ar. text⁹ alexãdri ñ ē ſufficiẽs q̃ ñ addit finiti mõi. So° h̃ faciliter p̄t intelligi. iõ ꝑpter iuuens in regula gñali expſſũ ē. ¶ Cõtra h̃ ē verbũ pſonale finiti mõi. turba ruũt. nõ tñ ē ꝯgrua. So° h̃ ſupponit ex regul' pueroꝝ. vbi tradit q̃ ſuppoſituʒ ⁊ appoſitũ debent in nũero ⁊ pſona ꝯuenire ⁊ in rectitudine

De regimine nominatiui

caſuali.℣. Inter appo ⁊ ſuppo tria ꝯuenientia q̄ro. Que ſūt ꝑſona nūer⁹ caſ⁹
hitudo.☞ Qr̄ q̄d ē ꝟbū ꝑſonale. So⁹ cui ineſt ꝑſonalis ꝓprietas ꝑ ꝯpatōez
ad ſubſtantiā act⁹ excitati a ꝑte añ. vt lego h₃ certā ꝑſonā ad illū fine. vt poſſ₃
ſtare cū ſuppoſito certe ꝑſone a ꝑte añ. Vel ſic. Verbū ꝑſonale ē qd̄ ꝯiugatꝰ ꝑ
tres ꝑſonas ſub trib⁹ diſtinctis termiatiōib⁹: tā in ſingulari q̄₃ in plr̄i nūero. ⁊
ꝑ oppoſitū ꝟbū īꝑſonale ē diffiniendū. ſ. cui nō ineſt ꝑſonalis ꝓprietas ⁊c̄. Vl
qd̄ nō ꝯiugatꝰ ꝑ tres ꝑſonas ⁊c̄.☞ Qr̄. q̄t mōis ſupplet aliq̄d vicē nti. So⁹
q̄nq₃ mōis.℣. Infi materies attri. dictū ſil'appel. Reddam⁹ ꝟbo q̄nq₃ ſuppo
ſitiua. Prīo. infinitiu⁹ ponitꝰ loco nti. vt orare ē bonū: peccare eſt malū. Scd̄o.
dcō materialiter poſita. vt ſcāmū ē nti caſ⁹. Tertio. attributū. vt ꝟuire deo ē re
gnare cū ip̄ o. Attributū ē infinitiu⁹ cū obliq̄ a ꝑte poſt ꝯſtructo. Qr̄to. dictū
ponitꝰ loco nti vt diſcipulos ꝓficere ē multū delectabile. Eſt aūt dictū infiniti
uus cū actō a ꝑte añ. Quīto appellatū. vt ꝙ iuſtitia [illegible] ꝯtꝰ ē neceſſariū. Vnd̄ ap
pellatū ē integra orō ſuppoſiti ⁊ appoſiti cū iſtis dcōibus vt ꝙ vel q̄tūs. Et
iſta regula intelligitꝰ d̄ orōnib⁹ ſimplr̄ ꝯgruis. ☞ Qr̄. q̄ ē rō ꝙ ꝟbū ꝑſonale
ſolū ntm̄ caſū formaliter vel ꝟtualiꝰ vult hr̄e ꝓ ſuppoſito. So⁹ iō. q₂ ꝯgruitas
oritꝰ ex ꝓportiōe mōꝝ ſndi. ſ₃ mōi ſndi nti ⁊ ꝟbi ꝑſōalis ſt adinuicē ꝓportiōati. ꝗ
Maior ꝑ₃. nā mod⁹ ſndi verbi ꝑſonalis eſt mod⁹ dicibilis de altero tanq̄₃ de
ſuo pn̄⁹ ſ₃ mod⁹ ſndi nti ē ſcare rē ſuā vt qd̄ ē alterꝝ ꝑ mod̄ ꝑncipij a q̄ act⁹ ꝟbi
egreditꝰ. Illi mōi ſūt ꝓportionati adinuicē in eēndo ⁊ in ſndo. Qr̄. q̄tuplex
eſt ꝯueniētia inter ſuppoſitū ⁊ appoſitū. So⁹ duplex. ſ. ꝓportiōis q̄ ē modo
rū ſndi adinuicē ꝯuenientia. Et alia ē ꝯueniētia ſilr̄itudis. ⁊ ē ſuppoſiti et ap
poſiti in nūero/in ꝑſona ⁊ in rectitudie caſus debita diſpō.☞ Qr̄. vtꝝ vtūs
q̄ etiā dr̄ rect⁹ ꝑt reddere ſuppoſitū ꝟbo ꝑſonali. So⁹ nō ſm̄ modiſtas. Qd̄
ꝑ₃ prīo auc̄te ꝑſciani dicentis. ꝙ añ iuentionē ꝓnoīm ſcd̄e ꝑſone nō fuerꝰt ſup
poſita ꝟboꝝ ſcd̄e ꝑſone. Rōne ſic. ſuppoſitū d₃ ſcare ꝑ mod̄ ꝑncipij a q̄ actus
ꝟbi egreditꝰ actualiter. ſ₃ vtūs ſt ꝑ mod̄ termi excitationis. dd̄o o petre. ꝗ ⁊c̄.
Et dr̄ notanter actualiter q₂ potētiāliter act⁹ ꝟbi ꝑt a vtō egredi. in q̄₃tū vtūs
mutatꝰ in ntm̄. q̄ l₃ ſt eandē rē materialiter. nō tn̄ hn̄t eūdē mod̄ ſndi. ex q̄ pro
xime ꝯgruitas oritꝰ. Primū ꝑ₃. q₂ rect⁹ ⁊ obliqu⁹ idē ſnt. ⁊ ꝑ mutationē mōi
ſndi ipi⁹ vti in ntm̄. illa potentia reducitꝰ ad actū. ¶ Ar̄. inquit ꝑſcian⁹ ꝙ ntūs
⁊ vtūs abſoluti ſūt. i. intrāſitiue ꝯſtruūtꝰ. ſ₃ ntūs cū ꝟbo ꝑſonali ꝯſtruitꝰ ⁊ ab
illo regitꝰ faciendo ꝯſtructionē intrāſitiuā ꝗ ſilr̄ vtūs. Et ꝓpterea vr̄ alexā. in
textu dicere rectū. So⁹ nō vult ꝑſcian⁹ ꝙ vtūs regitꝰ a ꝑte añ a ꝟbo ꝑſonali. ſ₃
bn̄ cū illa ꝯſtruitꝰ. vn̄ Floriſta Tu ꝑſonale cū recto ſiue vocāte. Debes ꝯſtru
ere ⁊c̄. Nā plures dictiōes cū alijs ꝯſtruūtꝰ q̄ tn̄ ab ipis nō reguntꝰ ſic aduer
biū cū verbo. ⁊ adiectm̄ cū ſubſtantiuo. ¶ Ar̄. ntūs ⁊ vtūs ꝑnt idē ſcare ſicut
hic ꝑ₃. tu petre ꝗ ſic ita vtūs reddit ſuppoſitū. So⁹ licet idē ſnt tn̄ dn̄t ī mō
ſignificandi. ex ꝑte cui⁹ attenditꝰ congruitas in q̄ dn̄t. ꝗ ntūs reddit ſuppoſitū
⁊ nō vtūs. ¶ Contra. vtūs ꝑt reddere ſuppoſitū. ſic em̄ ꝯgrue dr̄ petrus ſtu
det. ita etiā ꝯgrue dr̄ petre ſtude: So⁹ ibi ſbitelligitꝰ ntūs ſcd̄e ꝑſone ſc₃ tu.

mlr̄toties i.. ꝟbū vtm̄ ipſi petit poſtponere .i. ntm̄
Sepe vocans verbū ſibi vult apponere rectum
.i. ꝟbū ſubm̄ .i. naturā tenet ſubuoꝝ ⁊ vtoꝝ
Et ſubſtantiuū. vel quod vim ſeruat eorum

Verbuz ꝑſonale ē.

De regiwineuominatini

Sententia huius textus eſt. ꝙ verbũ ſubſtantiuũ/vocatiuũ/ ⁊ verbũ habẽs vim illoꝝ verboꝝ ſepe vult habere ntm̄ poſt ſe conſtructũ. Exemplũ de verbo ſubſtantiuo, vt ſum bon⁹. de vbõ vt vocoꝛ gregorius. de verbo habẽte vim ꝟbi ſubſtantiui. vt ſedeo iuſt⁹. i. in ſedẽdo ſũ iuſt⁹. de ꝟbo hñte vim ꝟbi vtĩ. vt baptiſoꝛ petr⁹. i. ĩ baptizãdo vocoꝛ petr⁹ Qr̃. q̄re dr̃ ſepe. So⁹ iõ. qꝛ ſex mõis fallit ꝙ iſta ꝟba nõ hñt ntm̄ poſt ſe. Primo. qñ poſt ꝟbũ ſubſtantiuũ nihil ſeq̄tur. vt deus eſt. Scdo. qñ ſequit̃ aduerbiũ. vt ſũ hic. Tertio. qñ ſeq̄tur p̄ põ cũ ſuo caſuali vt ſũ in domo. Quarto. qñ ꝟbũ ſubſtantiuũ ponit̃ poſſeſſiue ⁊ pro ꝑtinet. vt liber eſt mei. Quinto. qñ ponit̃ infinitiu⁹ ꝟbi ſubſtantiui hñs ante ſe actm̄. vt vel lem me eſſe virũ prudentẽ. Sexto. qñ ꝯſtruit̃ cũ gtõ ꝓpꝛij nõis loci: vt ſũ rome Et p̄t ſeptimus addi. qñ ſcꝫ ꝟbũ ſubſtantiuũ ĩpoꝛtat denñatiõẽ cẽtie. ſꝫ ille p̄t cõphendi ſub quarto. qꝛ ibi eſt impura poſſeſſio. Exemplũ de illo eſt. vt ego ſum pꝛeſ̄ιtus. ꝟ. Sex ſubſtans mõis poſt ſe recto ſpoliat̃ Cũ nil iũgat̃. vel aduerſi ſociat̃. Vel cũ p̄poſita. ꝓ ꝑtinet eſtq̄ꝫ locatũ Atq̄ꝫ loci nomẽ ſimul infinitiu⁹ habetur. ☞ Qr̃ q̇d eſt ꝟbũ ſubſtantiuũ. So⁹. eſt qð ſubſtat oĩbus alijs ꝟbis in declinando vel reſoluendo. In declinando ⁊ ꝯiugãdo ꝟbis paſſiuis/deponentalibus/cõibus/ ⁊ neutropaſſiuis. Et in reſoluendo ſubſtat oĩbus ꝟbis mundi. qꝛ actus generalis ꝓpter actũ ſpẽalẽ in q̄libet ꝟbo includit̃. Vel ſic Verbũ ſubſtantiuũ eſt qðdã generale ſpecificabile ꝑ qðcũq̄ꝫ ens mũdi quia actus illoꝝ ꝟboꝝ ẽ tranſcendẽs. q̄ p̄t ab oĩb⁹ ſpecificari. Vel ſic. ꝟbũ ſubſtantiuũ ẽ qð ſ̄m purũ ⁊ merã ſubſtantiã. qꝛ p̄mũ in q̄libet genere ẽ tale ꝑ eſſentiã. ſed ꝟbũ ſubſtantiuũ ẽ primũ inter oĩa ꝟba q̄ ⁊c. ☞ Qr̃. quot ſunt ꝟba ſubſtantiua. So⁹. tria. ſ. ſum fio ⁊ exiſto. vel exto. Et rõ eſt. Nam oĩs ſubſtantia vel eſt materia vel forma vel totũ cõpoſitũ. Si primũ ſic eſt fio. Si ſcðm ſic ẽ ſum. Si tertiũ. ſic eſt exiſto. ꝟſus. Ars ſubſtantiua tria fert tantũmodo verba Sum ſimul exiſto fio nil ampli⁹ addo. ars. ſ. ḡealis ☞ Ar̃. plura ſũt ꝟba ſubſtantiua q̄ꝫ tria. q̄ ⁊c Antecedens ꝓbatur. quia ſum fio fio exiſto ⁊ exto. Solutio illa duo vltima ſunt vnũ ꝟbũ ſubſtantiuũ. Contra tunc non erũt tria. ꝓbatur. quia qð ꝑ ſupabundantiã dicitur vni rei ſoli ꝯuenit. ſed actus ꝟbi ſubſtantiui. eſt generaliſſimus ergo eſt tantum vnũ. Minoꝛ patet ex eo. quia eſt ſpecificabilis ꝑ qðcũq̄ꝫ ens. So⁹. eſt generaliſſimus. ⁊ iõ vnus ſ̄m vnã rõnẽ. ſed ſ̄m diuerſas rõnes ſunt diuerſa ꝟba ſubſtantiua. Contra. opoꝛtet oẽm pluralitatẽ reducere ad vnitatẽ. ſed ſunt tria ꝟba ſubſtantiua q̄ reducunt̃ ad vnum Solutio. veꝝ eſt principali⁹ in oꝛdine. ſcilicet ſuꝫ. vt patet ex rõne ſufficienti. ☞ Qr̃ cuius generis ſunt ꝟba ſubſtantiua. Solutio ſ̄m vocẽ ſum nulli⁹ generis eſt ſ̄m donatũ. quia nec in o: nec in oꝛ deſinit Sꝫ ſ̄m ſignificationẽ ẽ neutralis generis. quia ſignificat actũ manentẽ in ſubſtantia. ſed fio ſ̄m ſignificationẽ eſt generis paſſiui. quia ſignificat actũ receptũ ab altero ꝑ modũ paſſionis. Sed exiſto vel exto ſunt generis neutralis tam ex ꝑte ſignificatiõis q̄ꝫ ex parte terminationis vocis. ☞ Queritur. quomodo ſcitur ꝙ aliquod ꝟbum habet vim ꝟbi ſubſtantiui. Solutio per hoc. quando illud ꝟbum poteſt reſolui in ſuum gerundium. ⁊ in hoc ꝟbum ſubſtantiuũ ſum vel eius condeclineuꝫ permanente eadem ſententia. vt ſedeo curuus. i. in ſedendo ſum curuus. ⁊ talia ꝟba ſunt communiter neutralia ⁊ paſſiua. ☞ Vbi notandum ꝙ omne ꝟbum mundi p̄t regere ntm̄ poſt ſe inq̄ſtum habet vim ꝟbi ſubſtantiui. non tamen quelibet noĩatiuũ. ſed ſolũ illũ q̄ importat illius actus diſpoſitionem, vt

comedo auarus. ibi auarus importat diſpoſitionē actus comedēdi. doceo beniuolus. per hoc intelligitur hoc dictū cū primo concordare. ☞ Queritur. qđ ē ꝟbum vtm̄. Solutio eſt quoddā generale ſpecificabile p̱ ꝓpriam denoīatōez tantū. i. p̱ ꝓpria noīa. vt vocor petrus. ⁊ ſunt tantū qnqꝫ. ꝟ. Quinqꝫ vocatiua dicas tantūmodo ꝟba. Nūcupor appellor noīor dicorqꝫ vocorqꝫ. ☞ Arguitur ꝟbum vtm̄ poni nō ſpecificatur p̱ ꝓpriam denōiationē tantū. ergo diuiſio falſa. antecedens ꝓbatur in hoc exemplo. hec auis vocatur pica. ibi pica eſt nomen cōe. Solutio licet ſit cōmune. ponitur tamen loco ꝓprij noīs. Et ꝟbū vtm̄ in orōne interrogatiue poſitū pt ſpecificari p̱ nomē appellatiuū. Sed ſi reſponſiue vult habere nomen ꝓpriū vel cōmune loco ꝓprij poſitum. ☞ Arguitur ntūs non poteſt regi a p̱te poſt. quia ntūs ſignificat p̱ modū principij a quo actus ꝟbi egreditur. Solutio. ntūs acceptus ſ꞉z ſuū formalē modū ſignificādi nō poteſt a p̱te poſt conſtrui. ſed tamē quo ad vſum ⁊ ꝯſuetudinem grecoꝝ materialiter bn̄ poteſt poſt ꝯſtrui. ☞ Contra omis ꝯgruitas orīt ex p̱te modoꝝ ſndi. ſed ntūs ꝯſtructus a p̱te poſt cū ꝟbis iſtis facit orōnē ꝯgruā. ergo ⁊c̄. Solutio hoc eſt ex ſpeciali natura iſtoꝝ ꝟboꝝ. ☞ Queritur. qn̄ ꝟbū aliqđ h꞉z vim ꝟbi vti. Solutō quādo poteſt reſolui in ſuū ꝓpriū gerundiū. ⁊ in ꝟbū vtm̄ p̱manēte eadē ſnīa. vt baptiſor iohānes.. i. in baptizandu vocor iohānes. Ex his ꝯcludit᷑ ꝙ ꝟbū ſubſtantiuū includitur in oībus ꝟbis mūdi. ⁊ iō oīa pn̄t hr̄e vim ꝟbi ſubſtātiui. ſ꞉z ꝟbū vtm̄ nō includitur in oībꝫ ꝟbis. ergo nō oē ꝟbū pt hr̄e vim ꝟbi vti. ☞ Queritur vtꝝ ꝟba vtīa ſint paſſiua vel deponētalia. Soꝰ qn̄ teutoniſant p̱ werdē ſt paſſiua ſm̄ ſcationē. Exm̄ vt vocor petrꝰ. teu. ich wurd peter gehaiſſen. ſ꞉z ſimpl'r loqndo ſūt deponētalis ge. eo ꝙ n̄ dn̄t expōi p̱ werdē. qꝛ tūc iſta orō eēt fl'a vocor iohānes qn̄ actualit᷑ ab aliq̄ n̄ vocaret᷑. ſ꞉z h̄ ē falſū. qꝛ nemīe pn̄te adhuc vere poſſū dicere vocor iohānes. ¶ Ar. ꝟba vtīa ſūt actiui ge. ſm̄ vocē ⁊ ſcatōez ergo h̄ dictū falſū. Ans patet p̱ h̄ qđ dr̄. Math. xx. Voca oparios et redde illis mercedē ibi voca ē actiui generis. Solutio large loqndo de verbis vocandi ſt triplicia vtīa. Actiua. vt voco nomino. Paſſiua ⁊ deponētalia. vt vocor appellor. ſub drn̄tia tm̄ iā dicta. Actiua capiunt᷑ dupliciter Unoꝰ ſnt denoīationez actiue. ⁊ ſic regūt duos actōs. vt vocas me nicolaū. S꞉z alioꝰ ſnt acclamationem actiue. vt voca oparios. Contra ꝟba vtīa denoīatiue accepta n̄ regūt duos actōs. ꝓbat᷑ p̱ hoc qđ dr̄ Math p̄ꝰ Vocabis nomē eius ieſus. ibi regit tātū vnū actm̄. Solutio regit ibi duos accuſatiuos materialiter poſitos.

i. ꝟboꝝ equales vult ſociare an̄ ⁊ pꝰ . i. ntōs qꝫ obliqs

Horum conſimiles debet coniungere caſus

. i. vis vnitiua . i. rem . i. qn̄ ſpectent . i. ad vnam

Copula. perſonam dum pertineat ad eandem

Vis regiminis nti a p̱te an̄ ⁊ a p̱te poſt

Snīa ē. natura p̄dictoꝝ ꝟboꝝ vult copulare inter ꝯſimiles caſus ante ⁊ poſt dū p̱tineant ad idem. vt ego ſū ſtudens. vel qn̄ videntur p̱tinere ad idem. vt homo eſt aſinus. ☞ Arguitur ꝟbū ſubſtantiuū nō copulat caſus ad eandē rem p̱tinentes ergo textus eſt falſus. Ans ꝓbatur in hoc exemplo. homo eſt aſinꝰ. in quo p̱tinent illi caſus ad diuerſa. Solutio. licet nō p̱tinent ad idem. videntur tn̄ p̱tinere ad idē. Contra. pt copulare illa q̄ videntur p̱tinere ad diuerſa. ergo ⁊c̄. Ans ꝓbatur ī hoc exemplo. Eſt pie matris ſuccurrere nato. Solutio ibi capitur impſonaliter. ſed iſte textus capitur perſonaliter Contra quod capitur perſonaliter non copulat illa que videntur ad idē pertinere. ergo ⁊c̄.

ꝓbatur in hoc exemplo deus eſt in celo. Solutio intelligit̄ qn̄ ſequit̄ ntūs vl' ali⁹ caſ⁹ q̄s p̄t copulare adinuicē verbū ſub̄m. ¶ Ar̄. verbū ꝑſonale vult h̄re ntm̄ a p̄te ante. ſʒ verbū ſub̄m nō eſt verbū ꝑſonale g̃ ꝛc̄. Solutio oē verbum ſubſtantiuū eſt ꝑſonale. ſed nō ecōuerſo. g̃ p̄t h̄re ntm̄ ꝓ ſuppoſito. q2 ſt actū e/gredientē a ſuppoſito. ꝛ hʒ diſtinctas ꝑſonas. ☞ Qr̄. vtꝝ verbū ſub̄m p̄t co/pulare oēs caſus tā rectos q̄ꝫ obliq̄s. Solutio ſic. dēpto ſolo vtō q̄ cōſtruitur cū aduerbio vocādi o. explicite vel īplicite ſꝑ. Exēplū de gtō. vt miſereoꝛ pe/tri volentis eē bōi. de dtō. vt faueo iohanni volenti eē ꝓbo. de actō. vt verbero iohannem volentē eſſe nequā de ablatiuo. vt indigeo petro volente eſſe iuſto. ☞ Queritur. quid intelligitur ꝑ copulā. Solutio. ꝑ copulam non intelligit̄ illud qd̄ vnit predicatum cū ſubiecto. vt huiuſmodi. ſed actus cōplexiu⁹ ſiue vnitiu⁹ duoꝝ extremoꝝ adinuicē q̄ includit̄ in natura iſtoꝝ verboꝝ. Rō. quia iſta verba nō copulant ſil'es caſus inq̄ꝫtū cōiungūt q2 etiā iſtō cōueniret cōiun/ctiōibus. ſed inq̄ꝫtum includūt actū vnitiuū. q̄ act⁹ eſt eſſe ipſum generale in quolibet verbo incluſū. ergo per copulam act⁹ vnitiuus intelligitur.

ꝑſonalis ꝓprietatis .i. ntm̄ gubernat .i. a p̄te ante

Ex vi perſone rectum regit initialem

.i. ntm̄. ſ. ntūſ. p⁹ cōſtruit̄ illi⁹ ꝑtis vis vnitiua .i. regit

Rectū qui ſeq̄tur verbi natura gubernat

Sententia hui⁹ eſt q ntūs a p̄te an̄ cō/ſtruct⁹ regit̄ a ꝟbo ex vi ꝑſone. ſʒ ntūs a p̄te poſt conſtruct⁹ regit̄ ex vi nature. exēpla ex his q̄ ſunt ſuppoſita clara ſūt.

Vis regiminis a p̄te an̄ ꝛ a p̄te poſt

☞ Qr̄. q̄t mōis capit̄ ꝑſona. Solutio q̄ttuoꝛ mōis. Pⁱo ſm̄ Boeciū ꝑſo/na eſt rōnalis natura indiuidua ſubſtantia. vt ſoꝛtes plato. Scd̄o ē nomen di/gnitatis. ꝛ h̄ mō paſtoꝛ alicui⁹ eccleſie d̄r ꝑſona. Vn̄ d̄r ius ꝑſonat⁹. Tertio capit̄ ꝑſona vt ē accn̄s ꝑtis oꝛōnis. vt lego d̄r p̄ie ꝑſone. legis ſcd̄e ꝑſone. legit tertie ꝑſone ꝛc̄. Quarto capit̄ vt ē ꝑſonalis ꝓprietas verbi: vt capit̄ in ꝓpoſito

Qr̄. q̄d eſt h̄ dicere. ex vi ꝑſone. Solutio. nihil aliud ē q̄ꝫ regere ntm̄ ex mō ſndi verbi ꝑſonalis q̄ ē mod⁹ dicibilis de altero vt ex ſuperioribus patuit. ☞ Ar̄. ſuppoſitū ꝛ appoſitū volūt conuenire etiā in numero ſicut in ꝑſona. er/go ita bene dixiſſet ex vi nūeri ſic̄ ex vi ꝑſone. So⁹. magis ponit ꝑſonā q̄ꝫ nūe/rum iō. q2 ꝑſona ē accn̄s magis dignū q̄ꝫ numer⁹. q2 ꝑſona p̄ſupponit conue/nienti ī alioꝝ accidentiū. ſʒ poſterioꝛa ſm̄ viā generatiōis ſūt ꝑfectioꝛa vt inq̄t ph̄us q̄rto celi g̃ ꝛc̄. Cōtra prioꝛa ſm̄ viā gn̄atiōis ſunt ꝑfectioꝛa. q2 p̄rimū ē agens ꝛ cauſans poſterioꝛa. ſed agens eſt digni⁹ effectu. Solutio. veꝝ ē rōne cāuſalitatis. ſʒ ex ſuppōne poſterioꝛa ſūt dignioꝛa. q2 dicūt p̄oꝛa in ip̄is incluſa. ꝛ cū h̄ aliud ampli⁹. ☞ Qr̄. q̄d intelligit̄ ꝑ rectū. an ſol⁹ ntūs. Solutio nō. ſʒ oīs caſus a p̄te poſt cōſtruct⁹ ſiue ſit gtūs ſiue dtūs. ꝛc̄. q̄s verbū ſub̄m ex ſua natura copulat. vt dictū eſt in textu p̄cedēti. ☞ Qr̄. vtꝝ caſ⁹ a p̄te poſt ↄſtru/ctus req̄rit cōuenientiā cū illo q̄ cōſtruit̄ a p̄te an̄. Solutio ſi caſus a p̄te poſt cōſtruct⁹ hʒ depēdētiā ad illū q̄ a p̄te an̄ cōſtruit̄ ſic adiectm̄ ꝛ ſuū ſub̄m. tūc hēbūt cōueniētiā in accn̄tib⁹ grāmaticalib⁹. vt hō ē alb⁹. ꝛ ſic ꝑ naturā intelli/git̄ vis vnitiua extremoꝝ adinuicē. ſʒ ſi nō ē tal' dependentia non requiritur.

tu facies appōnē .i. duo vl' pl'a ſub̄ua .i. aſſociabis.

Apponens duplices ſubſtātiuos ſibi iūges

in tali accn̄te eq̄li valet tale accn̄s .i. mutari

In caſu ſimili poteritq3 genus variari

De regimine nti poſiti ī cōſtructōe figuratiua ꝛ p⁹ in appōe

De regimine nominatiui

ſubſtātiuos ṫos .i. ꝑtinere .i. licebit
Tunc illos ad rē ſpectare decebit eandem
.i. magis cōe .i. añcedere .i. teneṙ or̄onibus
Et plus cōmune precedere debet in iſtis
magis cōe. mi⁹ cōe magis cōe mi⁹ cōe
Sicut hō ſortes. anial' capra conſimileſqꝫ

Sñia hui⁹ text⁹ ē ꝙ volēs a ꝓpōnē facere dꝫ ꝯiūgere duo ſubſtātiua i ſili caſu poſita vel i eodē vel i diuerſ generibus ad idē ꝑtinentia. ita tñ ꝙ ſubſtantiuū magis cōe p̄cedat. ⁊ ſubm̄ min⁹ cōe ſeqr̄. vt hō ſortes aïal capra. ⁊ ſil'es or̄ones. ☞ Qr̄. q̄ ē rō ordinis ꝙ pri⁹ deṫiat ȯ or̄omb⁹ ſimpliciṫ ꝯgruis. poſtea ȯ figuratiē ꝯgruis. So° rō ē. qꝛ hit⁹ p̄cedit priuationē ſꝫ ntūs ſimpl'r ꝯgrue ꝯſtruct⁹ hꝫ ſe ꝑ modū hit⁹. ⁊ ntūs figuratiue ꝯſtruct⁹ hꝫ ſe ꝑ mod priuatōis ĝ ⁊c. Mioꝛ ptꝫ. qꝛ in or̄omb⁹ figuratiē ꝯgruis eſt aliq̄d priuatū ſiue eclypſatū: qd dꝫ ſubītelligi. vt aïal capra. i. aïal qd ē capra vel exñs capra. ☞ Queṙ. q̊t mōis capiṫ figura. So° ſex mōis. Pr̄ovt eſt accñs grāmaticale. vt eſt figura ſimplex vel cōpoſita. Scdo p ṽbo dei: q̄ eſt figura pñs. Tertio capiṫ ꝓ ſigno miſtico. vt oïa ꝯtingebat illis in figuris. Quarto figura eſt diſpō mēbroꝝ. Quīto capiṫ ꝓ veſtigio relicto ex aratro. Sexto capiṫ ꝓ vitio grāmaticali. vtꝫ ī ꝓpoſito. ṽ⁹ Accidit ē rōs. figurat. diſponit. aratur. Grāmatice vitiū ſepe figura notat. ☞ Qr̄. q̄d ē figura. So° pria ei⁹ diffinitio ē or̄o peccās ꝯ cōem modū loq̄ndi. vel ꝯ regulas grāmaticales appa rens peccare. Ex q̊ ptꝫ ꝙ figura in ꝓpoſito ſūpta eſt or̄o. Vel ſic. Figura eſt licentioſa iproprietas vſu auctoritate ⁊ cōmodoſitate grāmaticoꝝ approbata Vel ſic. Figura ē vitiū rōne vel rōnib⁹ excuſatū. vel excuſabile. Et figura grāmaticalis ȯr figura ꝓpṫ ſilitudinē quā hꝫ ad figurā realē ſemicircularē. qꝛ ſicut i illa aliq̄d rectitudis. vt linea dyametra lis: ⁊ aliq̄d obliq̄tatis. vt linea circūducta. ſic i figuris grāmaticalib⁹ repiṫ aliq̄d obliq̄tatis. qd ē vitiū l' eclipſis. ⁊ aliq̄d rectitudis: qd fit ꝑ rōns excuſantes. ☞ Qr̄. q̊ttuplex ē i gñali figura. So° duplex. ſ. locutōis ⁊ ꝯſtructōis Locutōis ē q̄ peccat ꝯ cōez mod loq̄ndi: nihil tñ icōgruitatis hñs. vt pratū ridet. lup⁹ eſt in fabula. Sꝫ ꝯſtructōis ē q̄ peccat contra regulas grāmaticales ⁊ habet aliq̄d defectus. vſu tamen ⁊ auctoritate grammaticorum ⁊ ingenij bonitate admiſſa. Et in q̄ libet figura ſunt due rōnes excuſantes. ſ. Rō q̄ pt fieri. ⁊ eſt auctoritas ⁊ voluntas grāmaticoꝝ. Sꝫ rō q̄re opꝫ fieri ē exp̄ſſio ſnīe ſub breuiloq̄o. Vñ Excuſat vitiū breuitas ſententia metrū. Et eſt duplex vitiū. ſ. tolerabile qd p̄t ꝑ rōes excuſari. vt in appōne vitiū intantū tolerabile eſt qd ꝓprie nō dꝫ dici vitiū ſed ſolū eclipſis vtꝫ ſupra. Et vitiū intolerabile ē qd rōne excuſari nō p̄t. vt ſūt or̄ones ſimpliciṫ incōgrue. ☞ Queritur. q̊t ſunt figure. So° ꝭm alexandrum ſūt ſex. ꝭm Floriſtā q̄nqꝫ. ⁊ ꝭm Catholicon tres. ſ. ſyntheſis ꝓlepſ ſilepſ. quia loq̄ndo in genere. vt catholicon ſunt tm̄ tres. loq̄ndo in ſpē. vt alexander ſunt ſex. Sꝫ loq̄ndo ꝑtim in genere: ꝑtim in ſpē ſūt q̄nqꝫ. vñ Floriſta. Plures ſtructure nō ſūt niſi q̄nqꝫ figure. Syntheſis/antiptoſ/ꝓlempſis/zeuma/ſilēpſis. ☞ Queriṫ. q̄d eſt appoſitio. Solutio. appō eſt īmediata ⁊ figuratiua aſſociatio. duoꝝ vel pluriū ſubſtātiuoꝝ in ſimili caſu poſitoꝝ eiuſdē vel diuerſoꝝ generꝝ ad idē ꝑtinentiū ſic ſe habentiū ꝙ magis cōe p̄cedat: ⁊ minus cōe ſeq̄tur. Et ȯr prīo īmediata. qꝛ ſi eſſet aliqd mediū eſſet ſimpliciṫ ꝯgruitas vt hō eſt aïal. nec mediante ꝯiūctōe dꝫ fieri. qꝛ in appōne ꝯſtructibilia ꝑtinent

ad idē.ſ; ꝯiūctio ꝯiūgit diuerſa. Et dr̄ figuratiua.q2 a ꝓpō h; aliqđ vitiū exc1
ſabile tn̄. Et dr̄ ſubſtātiuoꝝ.ꝛ nō noīm ſubſtantiuoꝝ.q2 nō tm̄ fit int̄ noīa ſub
ſtantiua.ſ; etiā int̄ ꝓnoīa.vt ego ipſe.ꝛ inter ꝟba.vt agere legere. Silr̄ int̄ ꝑti
cipia.vt agēs legēs. Et ſm cōem mođ ſp̄ fit inter ꝟba infinitiui mōi.l; i alȳs
īplicite fieri poſſit.vt agit legit.i.agit actiōe q̄ ē lectio ꝑ̄ q̄liſcūq;. Potiſſime tm̄
fit inter ſubſtantiuos caſuales ad idē ꝑtinētes.vt vult text⁹. Ar̄.ꝑticipia ꝛ ꝟ-
ba nō ſūt ſubſtantiua. So° nō ſunt ſubſtantiua ſm rē ſ̄ficatā ꝛ mođ ſ̄ñdi. ſunt
tn̄ ſubſtantiua q̄ꝫtū ad officiū.ꝛ ſic oē illud qđ p̄t reddere ſuꝑpoſitū in ꝓpoſito
p̄t dici ſubſtantm̄. Et dr̄ ſimiliū caſuū.q2 idētitas caſuū ē ſignū idētitatis rei.
q̄lis repitur in appōne. Et dr̄ ad eandē rē ꝑtinentiū.q2 ꝯſtructibilia in aꝑpōe
hn̄t ſe ſicut ſuꝑius ꝛ inferi⁹.ſ; illa in eodē ꝑtinent ad idē. Et dr̄ ꝙ magis cōe
p̄cedat.q2 hoc h; ſe ꝑ mođ determiabilis ꝛ ꝯfuſi ꝛ mi⁹ cōe ꝑ mođ determian
tis.ſ; determians ſequit̄ ſuū determiabile. Et in ꝓpoſito magis cōe dr̄ illud
qđ eſt magis ꝯfuſum ꝛ nō ſp̄ illđ qđ plura ſ̄t.vt maria.q2 maria q̄ñq; eſt ꝟgo
q̄ñq; eſt alia mulier.iđ illđ nom̄ maria detmiat̄ ꝑ ꝟgo.☞ Querit̄.vtꝝ aꝑpō
poſſet fieri inter dcōes diuerſoꝝ caſuū. So° nō.vt dt̄ alexander in textu. Et
hoc ēveꝝ q̄ñ dcō n̄ p̄t reddere diuerſos caſ⁹.q2 int̄ tūc illos poſſet fieri aꝑpō ſ;
q̄ſdā.q̄ꝫuis nō ſit đ mēte alexā.☞ Querit̄ i q̄b⁹ caſib⁹ poſſet fieri aꝑpō. So
lutio.in oīb⁹. Exēplū de ntō.vt dn̄s iohānes.de gtō vt aīal s hoīs infeſt cur
rere. de dtō hoī petro dedi panē.de actō vt ꝟbero hoiem petrū.de vtō hō pe-
tre ſtude.de abltō vt ab hoīe iohāne de⁹ diligit̄.☞ Quer̄.vtꝝ ſubſtantiua in
a ꝑpōne poſita p̄nt eſſe diuerſoꝝ nūeroꝝ. So° ſic.vt ciuitas athene eſt pulcra.
Ar̄.ſubſtantiua in appōne ꝑtinent ad idē.ſ; nūer⁹ ſingularis ꝛ nūer⁹ pl'is nō
p̄nt ꝑtinere ad idē.q2 nūer⁹ ſingularis vnū ſ̄t.ſ; pl'is plura.mō vnū ꝛ plura
ſunt oppoſita. So°.vnū ſimpliciter dictū ꝛ plura totaliter dicta oꝑponūt̄. tn̄
vnū in aggregatiōe ꝛ plura p̄nt coīncidere.ſicut ſingularis ſm rē ꝯgregat in
ſe plura. Uel dōm ꝙ d̄ñt in mō ſ̄ñdi.p̄nt tn̄ incidere ſm rē.ſicut vna ꝛ eadē
res p̄t ſingulariter ꝛ pluraliter ꝓferri. Ubi notandū ꝙ aꝑpō fit trib⁹ mōis ex
ſubſtantiuis diuerſoꝝ nūeroꝝ. Pr̄io cū alteꝝ ſubſtantiuoꝝ caret nūero ſ̄ri.vt
ſol eſt in piſcib⁹ ſigno hūido. Areſtotiles docuit phiā athenis vrbe. Scđo.
cū alteꝝ ſubſtantiuoꝝ ē collectm̄ Uirgili⁹ Jte mee q̄ndā felix pec⁹ ite capelle.
pec⁹.n.gn̄iſmođ noīs collecti h; ſicut qđlib; vl'e vel Quid me ruere; boues
aīal ſine fraude doliſq;. Tertio° cū ſubſtantia ſ̄ria min⁹ cōia copulata ꝯiūctō
ne copulatia aꝑponūt̄ magis cōi pl'is nūeri vt Tolle arma tua pharetrā ꝛ
arcū. Jtē obtulerūt ei mūera.auꝝ/thus/ꝛ mirrā.☞ Qr̄.vtꝝ i aꝑpōne optet
ſubſtantiua ſp̄ eſſe exp̄ſſa. So° nō.ſ; p̄t fieri vno ſubſtantio exp̄ſſo:altero ſubī
tellecto.vn̄ ouidi⁹ Tāta ē albula pota.ſubītellige aq̄. Albula ē nomē fluuij
gn̄is maſ.ꝛ n̄ p̄t ꝯſtrui cū noīe fe.g.q2 aūt noīa fluuioꝝ ſūt ge.m.nota ouidi⁹
in hoc ꝟſu. Turbid⁹ hibernis ille fluebat aq̄s.vbi đ cremera fluuio leq̄t̄ Un̄
vtrūq; iſtđ l'tie dici p̄t.albula ē pota.cremera ē turbid⁹ Et ſic q̄dā dicūt ꝙ no-
mīa fluuioꝝ i a ſ̄iata ſūt ge.dubij.ꝛ q̄n̄ dt̄ alex.ꝙ ſūt ge.m.ꝑ illā regulā Que
ſ̄iūt ꝓpꝛia fluuioꝝ ꝛc. Dōm ꝙ hoc ē veꝝ vt in plurimū ſ; nō vl'r.☞ Qr̄.vtrū
magis cōe ſp̄ i appōne d; p̄cedere So° ſic.ſ̄; ꝯſtructionē vt i plurimū.q̄ꝫuis
aliquādo poſtponeret̄ ſm ſitū. Cui⁹ rō eſt.q2 hoc fit.vt dt̄ areſt.ij.poſteꝛioꝝ.
ad vitandū vitiū nugatiōis. Et c̄ñ in oppoſitū allegat̄ iſta oꝛo ſexta die crea
tus ē hō aīal oīm aīantiū pſtantiſſimū,ibi aīal magis cōe ſeq̄t̄. So° hoc vir-

ualiter eſt in diuerſ oꝛonibꝰ. vt hō eſt creatꝰ. ſupplet: q̄ eſt aial oīm aīantiū̄ ꝓſtantiſſimū̄ Uerutū̄ n̄ ꝯmitit̄ migatio. qꝛ minꝰ cōe bn̄ ꝑt imo qn̄qꝫ dꝫ ꝑcede re. tūc. ſcꝫ qn̄ minꝰ cōe eſt equocū̄. vt cān̄a vnda fluit. ibi cān̄a minꝰ cōe ꝑcedit qꝛ plura ſt. ſ. arundinē / fluuiū̄ / ⁊ ꝑtē gule. Simile regit̄ in pluribꝰ. qꝛ tūc mi nus cōe fit magis cōe ꝓpter equocationē ſuā. vtꝫ etiā̄ d̄ h̄ noīe cāis. qꝛ d̄r canis aial: canis ſtella: canis piſcis ꝑ appōnē. ☞ Ar. appō nō eſt figura q̄ ⁊c. Rn̄s ptꝫ ꝑ regulā̄ pe. helie dicentis. duo noīa ſubſtantia ad eandē rē ꝑtinētia d̄n̄t pōi in eodē caſu. ſꝫ ſic ē ī appōne vtꝫ ex eiꝰ dione q̄ ⁊c. Soꝰ. nō ē figura ꝯſtru ctiōis ſm̄ rē. ſꝫ bn̄ ſm̄ moḋ. pꝛioꝰ loq̇t̄ pe. he. ſcdoꝰ alex. Sꝫ ꝯ nō ē figura ſm̄ moḋ ꝯſtructiōis. qꝛ n̄ peccat ꝯ regulā̄ ꝯgruitatis. Soꝰ vr̄ peccare ꝯ regulā̄ grāmaticalē puerorꝫ dicētē. ꝙ qn̄ duo noīa ſubſtantia ſil̄ ꝯueniūt ī oꝛone ſi ne ꝯiūctiōe vn̄ī illorꝫ ē gtī caſꝰ. Et h̄ etiā̄ ptꝫ auctoritate pͥſciani q̄ pōit cū̄ alexan dro appōnē int̄ figuras q̄ ē excellēs autoꝛ ī grāmatica q̄ eſt ⁊ figura ꝑ locū̄ ab auctoritate. ☞ Qr. q̄d ē tūc viciū̄ ī appōne. Soꝰ diuerſi diuerſimode rn̄dēt q̄dā̄ dicūt vitiū̄ eſſe ꝙ ibi ponūt̄ duo noīa ſubſtantia. ⁊ nullū̄ illorꝫ ē gtī caſus ſꝫ h̄ nō vꝫ. qꝛ illa regula ītelligit̄ qn̄ ſubſtantia ꝑtinent ad diuerſa. ſꝫ ī appōe ꝑtinent ad idem. Alij dicūt ꝙ vitiū̄ eſt minꝰ cōe exercere officiū̄ noīs adiecti ſꝫ iterꝫ h̄ nō vꝫ. qꝛ oīs figura ꝯſtructiōis dꝫ peccare ꝯ regulā̄ ꝯgruitatis. ſꝫ ex ercere officiū̄ noīs adiecti n̄ ē ꝯ aliquā̄ regulā̄ ꝯgruitatis. iō ſalua reuerentia multorꝫ appō n̄ eſt figura ꝯſtructiōis ſm̄ rē ſꝫ ſm̄ moḋ tm̄ ⁊ apparētiā̄. ſꝫ quā̄ ſi locutꝰ ē alex. bn̄ dixit. qꝛ vr̄ peccare ꝯ regulā̄. duorꝫ ſubſtantiorꝫ q̄rꝫ alterū̄ dꝫ pōi ī gtō. ⁊ talis apparētia ſufficit. ſicut ī ſil̄r ī iſta oꝛone. hō ē aſinꝰ eſt ꝯſtru ctio ītrāſitiua ſm̄ moḋ loq̄ndi. qꝛ ꝯſtructibilia ex mō loq̄ndi videt̄ ꝑtinere ad idē. q̄uis n̄ ſm̄ rē. iō dicūt grāmatici ꝙ vitiū̄ appōnis eſt eclipſ. i. defectꝰ dcō nis q̄ ſubītelligit̄. vt aīal hō currit. i. aīal ens vel exn̄s hō ⁊c. ☞ Qr. vn̄ regū tur noīa ſubſtantia ī appōne poſita. Soꝰ ſi n̄ addit̄ eis ꝟbū̄ ponūt̄ abſolute. ſꝫ ſi ꝟbū̄ illis addit̄ tūc magis cōe ab illo regit̄ ex vi ꝑſone. ſꝫ minꝰ cōe ex vi appōnis. ☞ Querit̄ in q̄ genere dꝫ poni adiectm̄ qn̄ noīa ſubſtantia ī appōe ſūt diuerſorꝫ generꝫ. Soꝰ in eodem gn̄e / nu̇ero / ⁊ caſu in q̄ ponit̄ ſubſtm̄ ma gis cōe. vt ciuitas leodiū̄ eſt pulcra. Rō illiꝰ eſt qꝛ minꝰ cōe in appōne hꝫ rōnē noīs adiecti. ⁊ ſic caret rōne noīs ſubſtanti: qḋ nō cōpetit magis cōi. q̄ cuꝫ illo dꝫ in accn̄tibꝰ ꝯuenire. ☞ Ubi notandū̄ ꝙ triplex eſt appō. ſ. large ſiue cōit̄ dicta. ⁊ habet fieri inter ſubſtantiuum ⁊ adiectiuum voce ⁊ ſignificatiōe ſimꝲ vt hō albꝰ. Sꝫ ſtricte dcā hꝫ fieri int̄ ſubſtm̄ ⁊ adiectiuū̄ ſignificatiōe tm̄. vt mgr̄ paulꝰ. talis oꝛo ē ſm̄ regulā̄ Pe. he. ſimplr̄ ꝯgrua ⁊ ꝯſil̄es Cuiꝰ regula eſt iſta. ꝙ qn̄ duo noīa ſubſtantiua ad eandē rē ꝑtinentia in vna oꝛone ꝯueniūt d̄n̄t poni in eodē caſu Sꝫ ſtrictiſſime hꝫ fieri int̄ duo ꝟba ſubſtantiua ſimplr̄. vt aīal homo. Ex q̄bus hanc breuiſſimā̄ elicio ⁊ optimā̄ appōnis diuiſionē Appō eſt magis cōis ꝑ minꝰ cōe ei proxime vnitum ſubſtantialis vnio.

i. tertie ꝓprietati ꝓ gn̄alis q̄cunqꝫ i. ſeruat

Terne perſone generalit̄ omnis habetur

i. ntūs ꝑtn̄ i. excipias. ſ. ego nos tu ⁊ vos ab hac regula

Rectus. ſed demas pronomina quattuoꝛ inde

Sn̄ia huiꝰ ter. ē ꝙ oīs rectꝰ generalis ē tcie ꝑſone. exceptis q̄ttuoꝛ ꝓnoībus ſcꝫ ego nos q̄ ſunt p̄me ꝑſone. tu ⁊ vos q̄ ſūt ſcōe ꝑſone. Cuiꝰ rō ē. ꝙ oīs gn̄a

ꝑmittit qn̄ dā regulā̄ ſibi valētē ad inferēdā diffinitionē equocatōis

lis rectus ſit confuſe. ſed inter tres ꝑſonas tertia perſona eſt magis confuſa. igitᷣ oīs rectꝰ dˀ eſſe tertie ꝑſone. ¶ Arᷣ. oīs rectꝰ nō eſt tertie ꝑſone. qꝛ ego nos tu ꝛ vos ſunt recti. tn̄ nō ſūt tertie ꝑſone ſ; pͥe vel ſcd̄e. ergo male dˀ oīs rectus. Soᵒ rectꝰ nō exceptꝰ ab illa regula eſt tertie ꝑſone. ſ; iſta excipiuntᷣ. Añs ꝓbatur i hoc noīe q̇ in hoc exēplo ego ſū q̇ ſū ibi q̇ eſt pͥe ꝑſone. qꝛ reddit ſuppoſitū ꝟbo pͥe ꝑſone. Soᵒ ē ibi euocatio. ꝛ ſic trahitᷣ figuratiue ad officiu; pͥe ꝑſone. ☞ Querᷣ. q̄tuplex eſt rectꝰ. Soᵒ duplex. ſ. gn̄alis eſt ntūs. ſpēalᷣ eſt vtūs. Rō q̄re ntūs dˀ rectus gn̄alis eſt iſta. qꝛ in ntō generaliter fit ipoſitio nois. vel iō qꝛ ab illo generaliter iflectio caſualis icipit. vel iō. qꝛ gn̄aliter reddit ſuppoſitū ꝟbo ꝑſonali Sic textꝰ in hoc aduerbio generaliter d; expōi noīaliter. i. generalis. ꝛ n̄ aduerbialiter. qꝛ tunc etiā ꝯueīret vtō q̇ eſt rectꝰ. qḋ eſt falſū. qꝛ rectꝰ ſpēalis ē ſcd̄e ꝑſone. ſ; rectꝰ gn̄alis ē tertie ꝑſone. vt vult iſta regula. Vñ ntūs dˀ rectꝰ primariꝰ ꝛ vtūs rectꝰ ſcd̄ariꝰ. qꝛ ſcd̄ario ꝛ nō p̄ciſe ſit recte. ſ; cū ꝯnotatōe excitatōis. Et illa eſt diuiſio analogi in ſua analogata. ergo nō o; q̄ diuiſū de q̄libet mēbro diuidēte verificetᷣ. ¶ Arᷣ. ntūs n̄ dˀ rectꝰ gn̄alis ꝛ vtūs ſpēalis. qꝛ vtūs nō magis ad ſpēm ꝑt; q̄ ntūs. neq; oīs ntūs ad genus ꝑtinet. qꝛ ſūt multi nti īdiuiduoꝝ q̄bꝰ rō generis nō ꝯuenit. Soᵒ hoc argumētū voluit ille magnꝰ grāmaticꝰ Johānes ſintis ꝓ forti rōe. ſ; ipe dceptꝰ eſt ex igrātia logice penes fallaciaz equocatōis. qꝛ ntūs i ꝓpoſito nō dˀ rectꝰ generalis eo q̄ ſit naturaz pluribꝰ ſpēbꝰ cōicabilē vt genꝰ acceptū logice. ſed iō qꝛ generalitᷣ reddit ſuppoſitū. ꝛ ꝓptᷣ alias cās ſup̄ tactas. Vbi notandū q̄ generalitᷣ venit ab illo noīe genꝰ. ꝛ poſſet tūc tm̄ valere ſicut vlᷣr. vt cū dˀ. oē aīal h; ſenſū tactꝰ locutio eſt d̄ vniuerſ aīalibꝰ. ſed ita nō capitᷣ i ꝓpoſito. ſ; noīalᷣr ꝓptᷣ rōnē prius tactaz. ☞ Querᷣ. q̄re plꝰ deſiat d̄ illo accn̄te ꝑſona q̄ d̄ alijs Soᵒ. qꝛ ꝑſona p̄ſuppōit alia accn̄tia. Etiā plures figure peccāt in ꝑſona q̄ i aliq̇ alio accn̄te. qꝛ autoꝛ breuiꝰ potuit ſe expedire d̄ ꝑſona q̄ d̄ alijs accn̄tibꝰ.

De regimine noiatiui poſiti i euocatione

q̄ttuoꝛ ꝓnoia exigūt ſ. ꝑſonā ſ. ꝑſonam

Jſta vocāt rectos ad primam ſiue ſecundā

noīm tertie ꝓno. pͥe ꝟbū pͥe ꝓno. ſcd̄e noīm ꝟbum

perſone perſone perſone perſone ꝯtie ꝑ ſcd̄e. ꝑ

Pauper ego ludo. du; tu diues mediteris

ꝓno. pͥe noīm ter ꝟbū pͥe ꝓno. ſcd̄e no. ter verbū

perſone tie ꝑſone perſone perſone. tie ꝑſōe ſcd̄e ꝑ

Noſtuti loquimur dū vos timidi taceatis

Sn̄ia ē. iſta q̄ttuoꝛ ꝓnoia vocāt rectos tertie ꝑſone ad officiū nois pͥe vel ſecūde ꝑſone. vt ego pauper ludo. tu diues mediteris. nos tuti loq̄mur. vos timidi taceatis. ☞ Queritur q̇d eſt officiū pͥe vel ſcd̄e ꝑſone Soᵒ officiū prime ꝑſone eſt reddere ſuppoſitū ꝟbo ꝑſonali pͥe ꝑſone. S; officiū ſcd̄e ꝑſone. ē reddere ſuppoſitū ꝟbo ꝑſonali ſcd̄e ꝑſone. Et ſimilᷣr dōm eſt de tertia ꝑſona ☞ Querᷣ. q̄re priꝰ deſiat d̄ a ꝓpōne q̄ de euacatōe. Soᵒ iō. qꝛ ſimplicioꝛ ſit prioꝛ. ſ; a ꝓpō ē ſimplicioꝛ. qꝛ fit intᷣ duo ſubſtātiua eiuſde; ꝑſone. Euocatio ꝟo intᷣ duo ſuppoſita diuerſaꝝ ꝑſonaꝝ. Et euocatio p̄cedit ꝯceptionē. qꝛ ide; eſt añ diuerſu;. ſ; in euocatiōe ſilᷣr in a ꝓpōne ꝯſtructibilia ꝑtinent ad idē. ꝛ i cōceptiōe ꝑtinent ad diuerſa. ergo p̄cedunt ꝯceptione;. ☞ Queritᷣ q̇d eſt euocatio. Soᵒ eſt imediata ꝛ intrāſitiua aſſociatio duoꝝ ſuppoſitoꝝ diuerſaꝝ ꝑſonaꝝ reſpectu ꝟbi pͥe vel ſcd̄e ꝑſone qḋ cū ſuppoſito euocante ꝛ nō euocato ꝯuenit in ꝑſona. Dˀ pͥo imediata ꝛ intrāſitiua. i. ad ſ̄ndu; q̄ ſuppoſita in euocatione

ꝑtinent ad idē. Et dr̄ intrāſitiua ſm̄ ꝗſdam ad denotandū ꝙ nunꝗ̄ pt̄ fieri a ꝑ
tepꝰ. Et iō dr̄ ſuppoſitoꝝ. qꝛ ſuppoſitū ſꝑ āte verbū cōſtruitur. Et dr̄ l appō
ne ſubſtātiuoꝝ. ad ſignandū ꝙ poſſet fieri a ꝑte pꝰ vel a ꝑte āte indifferēter.
Et dr̄ diuerſaꝝ ꝑſonaꝝ. qꝛ inter ſuppoſita eiuſdē ꝑſone nō pt̄ fieri euocatio. vt
ille hō currit. qꝛ ſimpliciter ē orō cōgrua. Et dr̄ ad eandē rē ꝑtinētiū. ad diffe
rentiā cōceptōis. in q̄ ſuppoſita ꝑtinēt ad diuerſa. Dicitur reſpectu verbi qđ
cōuēit i ꝑſona cū ſuppoſito euocāte qꝛ ſi cū ābobꝰ cōuēiret in ꝑſona orō ſimpli
citer eēt cōgrua. Arguitur multiplicato vno ſuppoſitoꝝ multiplicatur reli-
quū. ergo vbi ſūt plura ſuppoſita ibi ſūt plura appoſita. cōna probatur. qꝛ ſup
poſitū ꝛ appoſitū ſūt oppoſita. Soꝰ lʒ ſūt duo ſuppoſita ꝑtialia. ē tamē vnuʒ
ſuppoſitū totale. Cōtra ſūt duo ſuppoſita totalia. qꝛ qđlibet ꝑ ſe pt̄ redde-
re ſuppoſitū verbo ꝑſonali. vt ego verbo p̄me ꝑſone ſʒ diues verbo tertie ꝑſo-
ne. Soꝰ hoc veꝝ ē in orōībꝰ ſimpliciter cōgruis. vbi qđlibet exercet ſuū pro
priū officiū. Sʒ hic vnū ſuppoſitū trahitur ad officiū alteriꝰ ergo habēt mo-
dū vniꝰ totalis ſuppoſiti qđ req̄rit vnū appoſitū. Queritur q̄re p̄ma ꝑſona nō
euocat ſcđaʒ ſicut tertiā. ꝛ ſicut ſcđa tertiā. Soꝰ ſuppoſita in euocatōe debent
capi pro eodē ſʒ p̄ma ꝛ ſcđa ꝑſona ſūt ita diſtincte in ſuis mōis ſignandi ꝙ neq̄quā
pñt ſignare eādē rē. qꝛ p̄ma ſignat ꝑ modū loq̄ntis de ſe. ſcđa ꝑ modū ad aliū vt ad aliū q̇
ſūt penitꝰ diſtincti ꝛ oppōiti. mōi. ergo ñ pt̄ dici ego tu ludo qꝛ ego me tu te ſūt
res diſtincte. inde ē ꝙ p̄ma ꝑſona bene cōcipit ſcđaʒ ſʒ nō euocat. qꝛ in cōceptōe
ſuppoſita ſupponūt pro diuerſ. Sʒ tertia ꝑſona de q̄ ſit ſmō ſm̄ Remigiū ē q̄ſi
media inter p̄mā ꝛ ſcđaʒ. ſʒ mediū ſapit naturā vtriuſq̄ extremi. iō pt̄ euo-
cari ꝛ trahi ad officiū p̄me vel ſcđe ꝑſone. Queritur an ne alia pronoīa q̄̄ p̄i
me vel ſcđe ꝑſone poſſunt euocare. Soꝰ ſic. qꝛ ſm̄ priſcianū pronoīa tertie per
ſone poſſūt euocare rōe ſuoꝝ primitiuoꝝ incluſoꝝ. vt meꝰ tuꝰ ſuꝰ noſter veſter
qꝛ meꝰ includit primitiuū mei. rōe cuiꝰ pt̄ euocare. Exēplū vt meꝰ liber eſt in
ſcolis q̇ ſcribo in q̄ orōne meꝰ grā ſui primitiui mei euocat q̇ ad officiū p̄me ꝑ
ſone. Et ſiliter dōm ē de alijs. Ar. alex. dt̄. iſta q̄ttuor vocāt rectos ergo hoc ē fal
ſū. Soꝰ locꝰ ab auctoritate nō tʒ negatiue. Uel dōm ꝙ ꝑ iſta q̄ttuor nō vult
alia excludere q̇bꝰ ſimile officiū incūbit. qꝛ de ſimilibꝰ idē ē iudiciū pꝰ topicoꝝ.
Queritur an vnū nomē pt̄ euocare aliđ. Soꝰ ſm̄ ꝗſdā ſic. o petre virꝰ cleri-
cus ſtude. ꝛ ſic p̄dicta regula nō intelligitur excluſiue ſʒ incluſiue. Sʒ tamen
mihi videtur ꝙ illa euocatio fiat gratia ſuppoſiti incluſi. ſ. tu. quia ſuppoſitū
euocans in euocatōe dʒ reddere ſuppoſitū verbo perſonali. licet alij dicunt ꝙ
hoc fit in euocatōe indirecta. ꝛ nō in euocatōe directa. ſed vtrobiq̄ videtur mi
hi eſſe eq̄lis. rō q̄̄tum ad hoc ꝙ poteſt reddere ſuppoſitum verbo perſonali.
Ubi notandum ꝙ duplex eſt euocatio. ſ. directa ꝛ indirecta. Directa eſt in q̄
ambo ſuppoſita ſunt noīatiui caſus vtʒ in exemplis textꝰ. Sed euocatio indi
recta eſt in qua ambo ſuppoſita ſunt eiuſdem caſus. vtʒ in predicto exemplo.
Queritur vtrum vnuʒ nomen tertie perſone poſſet euocare aliud. Solutio
non. quia vnum nomen tertie perſone non ſignificat certius q̄̄ reliquum vel
qꝛ vnū nomē tertie ꝑſone nō ē dignꝰ reliq̄. ergo nō euocat vnum reliquum.
Ubi notandum ꝙ ſm̄ aliā diuiſioneʒ duplex eſt euocatio. ſcilicet explicita
ꝛ iplicita. Explicita eſt quādo ambo ſuppoſita exprimuntur. Sʒ implicita ē
quādo vnū exprimitur. alteꝝ vero itelligitur. vt petrꝰ ſcribo. pctōres rogamꝰ
Queritur q̄t modis fit euocatio implicita. Soꝰ q̄nq̄ mōis. Primo quan

do perſona euocata eſt adiectiuum cōpabile vt pauper ſcribo. Scđo quādo
pſona euocata ē nomē diſtributiuū. vt oēs gaudemꝰ. Tertio fit ꝑ hoc ꝓno⸗
mē ipſe. vt ipſe dico. Quarto ꝑ relatiū q̄. vt ſū q̄ ſū. Quito ꝑ pticipiū. vt ſcri⸗
bēs ſedeo. qeſcens dormio. ¶ Querit̄ q̄d dōm ē d̄ iſta orone. Nos wilhelmꝰ
mādamꝰ ꝛ d̄ ſimilibꝰ. Soᵒ. in talibꝰ locutionibꝰ ē duplex vitiū. Prio in eis
ē vitiū pſone. ꝛ hoc excuſat̄ ꝑ euocationē. Scđo ēbi vitiū nūeri inter adiectiū
ꝛ ſubſtantiuū. ꝛ illđ excuſat̄ ꝑ aleothecā. ſm quā nūerꝰ ponit̄ ꝓ nūero rōne di
gnitatis vel ꝑ vnā figurā q̄ dr̄ lepos. ꝛ hʒ fieri qn̄ cā dignitatis vel reuerentie
nūerꝰ plis ponit̄ ꝓ ſingulari. ¶ Querit̄ q̄re nō ſcribit̄ in lr̄is magnoꝝ. Ego
wilhelmꝰ ſicut nos wilhelmꝰ. Soᵒ rōne hūilitatis ad denotandū ꝙ tal' actꝰ
pricipis nō attribuit̄ ſue pticulari pſone ꝑ eiꝰ ſolā diſ cretionē. ſʒ aſſcribit̄ ei cū
ſuis mēbris ꝛ cōſiliarijs. ¶ Querit̄ q̄d ē vitiū in euocatōe. Soᵒ. ꝙ pſona e⸗
uocata diſcōuenit cū verbo in pſona. ex q̊ ptʒ ꝙ ē figura. q2 peccat coñ ſcđam
regulā cōgruitatis. ꝛ ſūt due rōnes illđ vitiū excuſantes. Rō. ſ. q̄ pt fieri. et ē
dignitas pſone euocātis ſuꝑ pſonā euocatā rōne cuiꝰ trahit ipſū in ſuū offici
um ꝑag ēdū. Sʒ rō q̄re oʒ fieri. ē expſſio ſentētie ſub breui loq̄o. q2 breuiꝰ dr̄.
tu pauꝑ ludis. q̄ʒ tu q̄ es pauper ludis. ☞ Ar. euocatio nō ē figura rōnibus
excuſabilis. ꝓbat̄ ꝑ priſcianū dicentē. q̄ dr̄ Appoloniꝰ ſcribo cōmittit ſoleociſ
mū figurā intolerabilē ḡ ꝛc. Soᵒ veꝝ ē ſi capiat̄ oro ſm ſe abſq3 ſubintellectio
ne alicuiꝰ ſuppoſiti qđ cōueniat cū verbo expſſo in pſona. mō in oronibꝰ in q̄⸗
bus ē euocatio iplicita ſꝑ ītelligit̄ tale ſuppoſitū. Ubi notandū ꝙ q̄dā volue⸗
rūt dicere euocationē nō eſſe figurā vitioſaʒ. Vel coñ hanc regulā grāmati⸗
calē ſuppoſitū ꝛ appoſitū volūt eſſe ſimiliū pſonaꝝ dicentes hoc eſſe veꝝ quā
do verbū hʒ tm̄ vnū ſuppoſitū. ſʒ in euocatiōe hʒ duo ſuppoſita. ꝛ vtriq3 nō pt
eſſe conforme. ſʒ euocatio tm̄ ſi in illo cū verbo eēt diſformitas oro eſſʒ oīno vi
tioſa. Sed ad hoc ſm veritatē poteſt prio rñderi. ꝙ lʒ ſūt duo ſuppoſita ptia⸗
lia. ē tñ vnicū ſuppoſitū totale. ꝛ illđ ſuppoſitū totale grā vniꝰ ptis deficit i cō
formitate pſone ad verbū. ḡ oro ſimpliciter dicenda ē vitioſa. Et ꝙ ſit vnū ſup
poſitū totale ptʒ. q2 eſt tm̄ vnū appoſitū. ḡ etiā tm̄ vnū eſt totale ſuppoſitū. cō
ſeq̄ntia ptʒ. q2 multiplicato vno ſuppoſitoꝝ multiplicat̄ ꝛ reliquū. Scđm di
cendū ē. poſito illo ꝙ cū ſuppoſito euocante in pſona cōueniat ſicut veꝝ ē. ta⸗
men illđ ſuppoſitū ſumptū abſolute nō cōpat̄ ad actū verbi egredientē a tali
ſuppoſito niſi mediāte conditione ſuꝑaddita ipſi ſuppoſito euocanti q̄ expli⸗
catur ꝑ tertiā pſonā. ꝛ grā illiꝰ eſt aliꝰ ſenſus q̄ʒ ſi ſoluꝫ cū pricipali exprimere⸗
tur ſuppoſito. ꝛ q2 illđ nomē ē alicuiꝰ determiate pſone hñs ex ꝓpria natura
vim reddendi ſuppoſitū verbo pſonali tertie pſone ab illa pſona retorq̄tur ad
officiū prie pſone ad actū corrñdentē illi prie pſone vel euocāti. iđ in illa ſm ve
ritatē ē virtꝰ vitij exñs. ꝛ ꝑ conſeq̄ns oro ē vitioſa excuſabilis tñ vt patet ex di
ctis. Vñ illđ qđ dictū eſt de vitio in euocatiōe exñte etiā pt manifeſtari ex di⸗
uerſitate viriū illoꝝ duoꝝ ſuppoſitoꝝ. q2 pſona euocans regit̄ a verbo a pte ā
te ex vi pſone. ſʒ pſona euocata regit̄ ab eodē verbo ex vi euocationis. Sed
illa vis fūdatur ſuꝑ modū eēndi q̄ fundat modū ſignificandi cū diſꝓportiōe
excuſabili relata ad actū verbi aliene pſone. Unde finaliter elidendo illā opi⸗
nionē qn̄ dicūt verbū dʒ ſe conformare cū principali ſuppoſito. Dōm ꝙ hoc ē
veꝝ in oronibꝰ ſimpliciter cōgruis ꝛ non figuratiuis. vt in ꝓpoſito.

cōceptionē cōceptionē cōceptionē ſp̄ in communi ſub
pſonarum generum numerorū ſe continet

Perſonas genera nūeros conceptio iūgit

p̄mittit di/uiſionē con/ceptionis.

¶ Sententia eſt q conceptio eſt triplex. ſcilicet perſſonarum/generum/ꝛ numeroꝝ. ☞ Ubi notādū q pri⁹ diuidit cōceptionē q̄ȝ diffinit. qꝛ oē multiplex pri⁹ ē diuidendū q̄ȝ diffiniendū. ſȝ cōceptio in cōi cōſiderata ē q̄d multiplex vt ptȝ in textu. ḡ pri⁹ diuidit. Etiā vt tollatur cōfuſio apud intellectuȝ q̄ vtitur diuiſio tanq̄ȝ indiuiſibili ꝛ ecōuerſo. vt dꝛ p̄io celi. facit confuſionē apud itellectū. q̄ȝuis ſit ſmonis idemtitatis. Sed rō ordinis ad priora ptȝ. qꝛ ideȝ eſt ante diuerſum vt ptūit in euocatōe ḡ ꝛc. ☞ Ar. q̄druplex ē conceptio. ḡ diuiſio in textu eſt inſufficiens. Añs ꝓbatur. qꝛ eſt aliqua conceptio caſuū. So⁹ illa cōprehenditur ſub cōceptōe pſonaꝝ indirecta. Uñ licet alexander eā non ponit explicite. tñ elici pt ex dictis ſuis. ¶ Ubi notandū q conceptio caſuuȝ eſt penenda. qꝛ ſicut penes diuerſitatē pſonaꝝ cauſatur conceptio pſonaꝝ. ita penes diuerſitatē caſuū debet cauſari conceptio caſuū. ☞ Queritur q̄d ē cōceptio in cōi. So⁹. ē figuratiua aſſociatio duoꝝ vel pluriū conſtructibiliū diuerſoꝝ accidentiū grāmaticaliū ad diuerſas vel tanq̄ȝ ad diuerſas res ptinentiū mediante cōiunctione vel alio conſimili reſpectu tertij. qđ conforāt ſe cum conſtrubtibili concipiente ꝛ nō concepto. Dr̄ p̄io diuerſoꝝ accidentiū in cōi. ad ſignificandū q conceptio hȝ fieri ſm q̄ttuoꝛ accidentia. ſ. pſonaꝝ/generuȝ numeꝝ/ꝛ caſuȝ. Dr̄ ad diuerſas res ptinentiū. ꝓpter appōnē ꝛ euocationeȝ in q̄bus conſtructibilia ptinent ad idē. Et dꝛ reſpectu tertij. qꝛ illud aliq̄n eſt verbū ꝛ aliquando eſt adiectiuū. Item vitiū ꝛ rōnes excuſantes ex ſequentibus patebunt. ☞ Queritur q̄d eſt conceptio caſuū. Solutio. eſt mediata et copulatiua aſſociatio pluriū conſtructibiliū diuerſoꝝ caſuū ad diuerſa ptinētiū reſpectu verbi conformantis ſecum caſu concipiente ꝛ nō concepto. vt tu mecū gaudem⁹. ☞ Ar. in conceptōe caſuū dȝ eſſe caſus concipiens. ꝛ caſus concept⁹. ſȝ in iſta ōrone. Tu mecū gaudem⁹ nō eſt caſus concept⁹. qꝛ mecū eſt aduerbiū qđ nō eſt alicui⁹ caſus. Solutio. veꝝ ē q̄n capit dictionaliter. et hic capit ōronaliter. qꝛ vȝ tm̄ ſicut cū me. Uitiū ē ibi q verbū diſcōuenit cuȝ caſu concepto. in rectitudine. Sȝ rō q̄ pt̄ fieri ē dignitas caſus cōcipientis ſuper caſū cōceptū. qꝛ rect⁹ dignioꝛ ē obliq̄ ſicut hitus priuatōe. Sȝ rō q̄re oȝ fieri eſt exp̄ſſio ſnīe ſub breuiloq̄o. Ex q̄ ptȝ q ē figura conſtructiōis in qđ conſenat Catholicon. ☞ Queritur vtꝝ ponenda ſit cōceptio nūeroꝝ. So⁹ ſic. qꝛ ſicut ꝓpter diſcōuenītiā verbi in pſona cū ſuppoſito cōcepto ponit cōcedēdo perſonaꝝ. ita ꝓpter diſcōueniētiā verbi cū ſuppōito ptiali cōcepto in nūero ē ponenda cōceptio nūeroꝝ. ¶ Ar. iſta ōro ſcolares ꝛ pſbiter cantāt ē ſimpliciter cōgrua. ꝓbat. qꝛ duo ſingularia adinuicē copulata p cōiūctionē copulatiuā eq̄pollent vni plurali. ḡa maiore vnū plurale ꝛ vnū ſingulare ſimiliter eq̄pollent. Solutio illa ſingularia ſimul ſūpta. iȝ eq̄pollēt vni plurali. tñ eſt ptialis diſcōuenientia vniuſcuiuſq̄ȝ p ſe cū nūero plurali q̄ nō ē in cōceptōe numeroꝝ in nūero cōcipiente cū verbo vel adiectiuo. qꝛ eſt plīs nūeri. ſȝ ſolū in concepto. quia eſt ſingularis numeri ratione cuius patet vitiuȝ eſſe in reſpectu vnius ſingularis ad alterum plurale. Ratio qua poteſt fieri eſt dignitas numeri concipientis ſuper numeꝝ conceptum. rōne cuius dignitatis trahit

De regimine nominatiui

numeꝝ conceptum ab officio proprio ad officiū alienū. Ratio q̄re oportet fi
eri eſt expreſſio ſententie ſub breuiloq̄o. Cōtra ergo alexander eſt diminutus
nō ponendo ꝙ ſit cōceptio nūeroꝝ. Solutio. alexander nō iō ponit eā. vt q̄daꝫ
dicunt. quia nō fuit illi⁹ mentis ꝙ eſſet figura. ⁊ tamen ponit eā nūerando. q2
ſcd̄o topicoꝝ. ꝙ loq̄ndum eſt vt plures. ſapiendū vero vt pauci. iō locutus
eſt in diuidendo. ſm̄ opinionē alioꝝ. Sed meli⁹ videtur eſſe dicendū. ſ. ꝙ ei⁹
cognitio faciliter ex dictis alexandri in alijs figuris p̄t elici. ergo nō poſuit eā
cōns p3. quia ars eſt circa difficilia. q̄d ergo nō eſt difficile nō eſt neceſſariū
illud poni in arte. ⁊ tamen eſt figura cōſtructōis. Quid eſt conceptio nūeroꝝ
Solutio. eſt mediata ⁊ copulatiua aſſociatio pluriū ſuppoſitoꝝ diuerſoꝝ nu
meroꝝ. ad diuerſa pertinentiū reſpectu verbi vel adiectiui cōformantis ſe in
numero cōcipiente ⁊ nō cōcepto. Exemplū vt lapides ⁊ lignū perierūt. Sco
lares ⁊ preſbiter cantant miſſaꝫ. Ubi notandū ꝙ numer⁹ pluralis debet cōci
pere numeꝝ ſingularē. Cui⁹ rō eſt. quia numer⁹ pluralis ſe per modū toti⁹.
multitudinis. ⁊ ſingularis nūer⁹ ſe per modū ptis illi⁹ multitudinis. ergo
numer⁹ pluralis eſt dignior nūero ſingulari. Notandum ꝙ q̄daꝫ volunt dice
re cōceptionē caſuū ⁊ numeroꝝ nō eſſe vitioſas. quia cōceptio caſuū facta eſt
ad hanc regulam. Duo ſuppoſita q̄ꝝ alteꝝ eſt noīatiui caſus. ⁊ alteꝝ ablatiui
caſus cōiuncta p̄pōne cū poſſunt ſupponere verbo perſonali finiti mōi. vt petr⁹
cū paulo regnant. Sed hoc nō eſt veꝝ niſi inq̄ꝫtū ille ablatiu⁹ p̄t reſolui in no
minatiuū. ⁊ p̄pō cū. in cōiunctionē. ⁊ q̄ copulat illos duos ntōs. q̄ ſi fuerint di
uerſoꝝ nūeroꝝ vitiū cauſant tunc ⁊ cōceptionē numeroꝝ. Uel dicunt ad iſtaꝫ
regulam. Duo ſuppoſita q̄ꝝ alteꝝ eſt nti caſus. alteꝝ ablatiui caſus. cōiuncta
p̄pōne cū poſſunt ſupponi verbo infinitiui mōi. vt credo petꝝ cū paulo reuer
ſuros eſſe. Hoc iteꝝ nō eſt veꝝ niſi alteꝝ reſoluatur in ntm̄. ⁊ cū in et. vt dicen
do. credo petrum ⁊ paulū reuerſuros. Et addunt etiā cōceptionem numero
rum nō eſſe vitioſam. qm̄ facta eſt ad iſtam regulam. Duo ſuppoſita vel ſub
ſtantiua diuerſoꝝ numeroꝝ cōiuncta cōiunctōe copulatiua aut p̄pōne cū. vo
lunt conſtrui cum verbo vel adiectiuo pluralis nūeri. vt magiſter ⁊ diſcipuli
ſunt probi. Et ꝙ iſte orationes nō ſunt vitioſe. quia nō indigent aliq̄ excuſatio
ne. Que opinio fundata eſt in iſta regula. Duo ſuppoſita ſingularia copulata
cōiunctōe copulatiua eq̄pollēt vni plurali. Ex q̄ primo dōm eſt ad cōceptōeꝫ
numeroꝝ. ꝙ in cōceptōe numeroꝝ ſunt duo ſuppoſita. q̄ꝝ vnum eſt ſingularis
numeri. alteꝝ vero pluralis numeri. Sed iſta regula tangunt tm̄ duo ſingu
laria. ergo nō p̄t tollere cōceptionem numeroꝝ. ⁊ per cōſeq̄ns opinio illoꝝ q̄n
tum ad hoc ſimpliciter eſt falſa. quia ex fundamēto falſo procedit. Et poſito ꝙ
ita eſſet adhuc nō poſſunt probare intentū. quia licet duo ſingularia eq̄pollent
vni plurali. tamen manet adhuc talis differentia. quia in eq̄pollentib⁹ manet
partialis diſcōuenientia in aliq̄ accidēte reſpectu verbi vel adiectiui. ergo in il
lo argumento ſunt decepti penes fallaciaꝫ accidentis. Unde ſimile habetur
primo poſterioꝝ. licꝫ oīa inferiora ſimul ſumpta eq̄pollent ſuo ſuperiori. ſi ta
men paſſio ſuperioris illis inferiorib⁹ ſimul ſumptis aſſignatur ineſſe vniuer
ſali error eſt in aſſignatōe vniuerſalis. Et ex ſimili fundamēto proceditur con
tra eos de cōceptione caſuūꝫ.

.i. ſuppoſita diuerſaꝝ pſonaꝝ . .ſ. pſonaꝝ aſſociat

Perſonas ſibi diſſimiles conceptio iungit

Sententia ē ꝙ cō
ceptio pſonaꝝ ha

etiā ꝑ illā ꝯiūctonē copulatiuā locatā ſ. ꝑſonaꝝ fieri hȝ
Ac per et in medio poſitam conceptio fiet
.i. āñponaꝶ ſ. ꝑſonaꝝ .i. fieri poteſt
Si preponatur conceptio nulla paratur
ſ. ꝑſona ſ. in ꝑſona .i. petit appoſitū obſuare
Cōcipiens ſimile ſibi vult verbū retinere

bet fieri inter diſſimiles perſonas .i. inꝶ ſuppoſita diſſimiliū ꝑſonaꝝ per ꝯiūctionē copulatiuam in medio poſitam nō aūt in principio .eoꝙ tūc non habȝ fieri cōceptio ꝑſonaꝝ. in q̄ ṽbū dȝ ꝯuenire cū ſuppoſito ꝯcipiente in ꝑſona. vñ virgili⁹. Egregiā veſtro laudē ⁊ ſpolia ampla refertis. Etiaȝ p̄t fieri ꝑ qȝ rep. t tū. vt Tuqȝ puerqȝ tu⁹ lud. tis Similiꝶ ꝑ et repetitū vt ⁊ tu ⁊ petrus datis. ☞ Qr̄. q̇d eſt cōceptio ꝑſonaꝝ. So⁰. eſt mediata ⁊ copulatiua aſſociatio. duoꝝ ſuppoſitoꝝ diuerſaꝝ ꝑſonaꝝ reſpectu ṽbi plr̄is nūeri. qḋ ꝯformat ſe cū ſuppoſito ꝯcipiēte in ꝑſona ⁊ nō cū ſuppoſito ꝯcepto. Dr̄ prīo. ſuppoſitoꝝ ad deſignandū ꝙ ꝯceptio iſta ſolū hȝ fieri a ꝑte añ. quia ſuppoſitū a ꝑte añ conſtruiꝶ ex ſui rōne. vñ Voꝝ rectū ponis hic ꝑſonale locabis. Et dr̄ mediata. i. mediāte ꝯiūctiōe qꝛ illi⁹ eſt ꝯiūgere diuerſa. ſȝ ſuppoſita in ꝯceptiōe ꝑtinēt ad diuerſa. Et dꝛ copulatiā. qꝛ dn̄t ordinari iſta duo ad vnū tertiū ꝓpter diſiūctiuā q̄ diſiūgit. Et dȝ eē in medio poſita. qꝛ hȝ ꝯiūgere qḋ ad rōnē mediȷ̄ extrema adinuicē vnientis ꝑtinet niſi fuerit ꝯiūctio encletica. q̄ lȝ ex ſua natura pt⁹ poniꝶ. tñ ſm ṽtutē ꝯiungēdi eſt in medio. Et dꝛ reſpectu ṽbi plr̄is nūeri. quia ſi eſſet ſingularis nūeri ōrō ñ eēt ꝯceptoria. vt ego ⁊ tu ſcribo ⁊ h̄ iō. qꝛ duo ſingularia copulata reqrūt vnū plr̄e. Et dꝛ ꝯformantis ſe cū ſuppoſito ꝯcipiente ⁊ nō ꝯcepto. ad denotandū vitiū in ꝯceptiōe ꝑſonarū. Ar. h̄ eſt ꝯceptio perſonaꝝ. ego tuqȝ dam⁹. tñ ꝯiūctio nō poniꝶ in medio. ḡ male dꝛ mediata ⁊ copulatiua aſſociatio. So⁰ veꝝ eſt ſm vocē. tñ ſm rē ⁊ vim copulādi poniꝶ i medio. Cōtra nihil agit añ ſe ſȝ illa ꝯiūctio qȝ: poniꝶ poſt illa ſuppoſita. ḡ illa non ꝯiūgit. So⁰ ſm ornatū poſtponiꝶ tñ ſm ꝯſtructionē in medio poniꝶ. Arguitur. in ꝯceptiōe nō ſūt duo ſuppoſita. ḡ male dꝛ duoꝝ ſuppoſitoꝝ. ꝑtȝ in h̄ exemplo. Tu mecū iura tenem⁹. ibi. ſ. tantū me eſt ablr̄i caſus qui nō poteſt eſſe ſuppoſitū. So⁰ diffinitio loq̄tur de cōceptione directa qualis nō eſt h̄. Ar. male dꝛ diuerſaꝝ ꝑſonaꝝ. quia hic eſt cōceptio ꝑſonaꝝ. dn̄s ſeruuſqȝ p̄cantur tñ ambo ſuppoſita illa ſunt tertie ꝑſone. Solutio. diffinitio intelligitur de cōceptione ꝓprie dicta. ſed hic eſt cōceptio communiter dicta. Arguitur male dicitur reſpectu ṽbi pluralis nūeri. quia etiā poteſt fieri reſpectu ṽbi ſingularis numeri. patet in hoc exemplo. Socius meus ⁊ ego diſputo. So⁰ ibi ē zeuma Queritur. quid eſt ergo vitiū in cōceptiōe ꝑſonarum. Solutio. illud quod ſuppoſitum cōceptum diſcōuenit cuȝ ṽbo in ꝑſona. Ratio qua p̄t fieri eſt dignitas ꝑſone cōcipientis ſupra conceptam perſonam: que dignitas prius declarata eſt (ibi. Inter ꝑſonas. ratione cuius trahit ꝑſonam ꝯceptam a ſuo ꝓprio officio ad alienū. Sed ratio quare oportet fieri eſt expꝛſſio ſententie ſub breui loquio. Ubi notandum. ꝙ quidā dicunt cōceptionē ꝑſonaꝝ nō eē ōronem vitioſam. qꝛ nō eſt vitiū ꝙ illud ſuppoſitū ṽbo eſt diſſimile qḋ non dȝ eſſe ſimile. Sicut nō eſt vitiū in hūana forma pedē eſſe diſſimilē manibus. qꝛ alias eſſet viciatū corp⁹ hūanū. ⁊ nō poſſet exercere diuerſas opatiōes ad q̄s organa ſūt ordinata. Et dicūt eā eſſe factā ad intentionē iſti⁹ regule. Si duo

bus ſuppoſitis diuerſaꝝ ꝑſonaꝝ quoꝝ alterꝝ eſt pme ꝑſone apponatur v̾bum
plurale illud erit pme ꝑſone. Solutio illi⁹ regule. hoc in ꝓpoſito verꝝ eſt. vt di
cit alexander. Cōcipiens ſimile ſibi vult verbū retinere. ⁊ ergo ꝑ iſtā regulā n̄
reſpondetur conceptionē carere vitio. quia p̄ter illā incōuenientiā ſuppoſiti cō
cepti cū verbo. in quo notaꝛ vitiū. Aut ad iſtā. Si duobus ſuppoſitis diuer/
ſaꝝ ꝑſonaꝝ quoꝝ alterꝝ eſt ſcd̄e perſone alterꝝ tertie ꝑſone poſtponaꝛ v̾bū plura
le illud erit ſcd̄e ꝑſone. Ad illa3 ſimiliter dd̄m eſt. quia nō plus habeꝛ ex iſtis
regulis q̄3 q verbū d3 eſſe ſimile in ꝑſona cū dictiōe cōcipiēte ⁊ nō cōcepta. et
ſic pt3 vitiū. Et qn̄ dicūt q cū illo nō debet cōuenire vt3 in illo exēplo p̄us alle
gato de fora hūana. Dd̄m q nō d3 eē ſimile ſm̄ eſſentiā in ꝑſona. ſ3 ſm̄ offici/
um. nā illud eſt vitiū eſſe tertie ꝑſone. ⁊ reddere ſuppoſitū v̾bo pme ꝑſone. q̄a
illud eſt extra eius poteſtatē ⁊ naturā. ⁊ ſic fit h̾ in v̾tute pme ꝑſone ad cuius
officiū trahiꝛ. Nec ſimile eſt illud exēplū. quia diſſimilia organa ſūt data cor/
pori ad exercendū diuerſas operationes. quia natura humana eſt multiplicit̾
ancilla. vt dr̄ p̄° methaphice. Sed in iſtis orōnibus ordinanꝛ. duo ſuppoſita
diuerſaꝝ ꝑſonaꝝ eſt pncipiandū vnū actū pluraliter ſignificatū. ergo illud exē
plū ꝓpoſito noſtro eſt contrariū. ⁊ ꝑ cōſeq̄ns cōceptio ꝑſonaꝝ relinquiꝛ vitio
ſa. ☞ Queritur. quare nō facit aliquā figurā penes compatiōnē ⁊ qualitatē
ſicut penes perſonā nūerum ⁊ caſum Solutio. illa ſūt accidentia ꝑtiūo orōnis
abſoluta. Iſta āt ſūt reſpectiua accidētia. ⁊ penes hec variatur cōgruitas.

ſ. ꝑſona ſcd̄a3 ⁊ tertiā .i. cōcipit .i. q ſcd̄a ⁊ tertia cōcipiant pmā

Prima duas alias recipit. ſed non viceuerſa

cōceptionē faciens .i. ſcd̄e tribue ꝑſone .ſ. ꝑſonā q tertia cōcipiat. ſecunda3

Concipiens medie da ternā nec retrouerte

h̾ pma ꝑſona cōcipit ſcd̄am h̾ pria ꝑſona cōcipit tertiā

Sic ego tuq3 dam⁹ ego te fraterq3 rogam⁹

h̾ ſcd̄a ꝑſona cōcipit tertiā

Tu fraterq3 datis

Oñdit q̄ ꝑ ꝑſona con/cipiat alia3.

Snīa ē q pria ꝑſona cōcipit ſcd̄am ⁊ tertiā. vt ego ⁊ pe/trus legim⁹. ſ3 nō viceuerſa. i. ſcd̄a ⁊ tertia ꝑſona nō pn̄t cō cipe pmā. Deīn dī Cōcipiēs. i. cōcep/
tionē faciens da ternā ꝑſonā medie. ſ. ſecunde. nec retrouerte quaſi diceret. q
ſcd̄a ꝑſona cōcipit tertiam. nō poteſt cōcipe ſcd̄am. Exempla patēt de ſe in te/
xtu. ☞ Dubitaꝛ. q̄re pria ꝑſona p̄t cōcipe ſcd̄am ⁊ tertiā. ⁊ nō ecōuerſo. So/
lutio magis dignū d3 cōcipe minus dignū. ſed pria ꝑſona ē alijs dignior. ꝗ
illas concipit. quia demrātio facta ꝑ pmā certior eſt. q2 ſt rē preſentē. ⁊ quia ſi
gnificat rem de ſe loquentē. ſed illud qd̄ de ſe loq̄tur eſt pn̄s ſibi. Sed ſecūda
ꝑſona ſt magis cōfuſe. q2 ſt rem pn̄tem vel abſentē tanq̄3 pn̄tem. pma tm̄ re3
pn̄tem. Sed tertia rem pn̄tē vel abſentem indifferenter. Sed ſcd̄a licet qn̄q3
ſt rē abſentē. tn̄ h̾ fit ꝑ modū pn̄tis. qd̄ nō cōuenit tertie ꝑſone. ꝗ certior dr̄ ea.
Ex q̄ pt3 q iſte tres ꝑſone dr̄nt in gradu certitudinis. q2 pria certiſſima. ſcd̄a.
certior. tertia cōfuſiſſima. Qd̄ pt3 q2 pria ꝑſona ſola vocis expſſione certā re3
demrāt. vt dd̄o. ego. ibi ego me demrāt. Sed ſcd̄a ꝑſona vltra vocis expſſio/
nem req̄rit corꝑalē indicationē oculoꝝ ad rem demrātam. tertia ꝑſona vltra iā
dicta req̄rit ſignū plus corꝑale. ꝑ caput ſc3 vel ꝑ manum vel ꝑ aliud ſignum.
¶ Arꝛ. tertia ꝑſona p̄t cōcipe primā. q2 dr̄ Virgili⁹ ypic⁹ ⁊ pelyas mecū deuel
limur ambo. ibi ypicus ⁊ pelyas cōcipit me pme ꝑſone. Solutio in illo exem

plo tertia p̄cedit ſm locutionē. ſeq̄tur tamen ſm verꝫ ordinē cōceptionis. Con tra. cōceptio ꝑſonaꝝ habet fieri inter tertias ꝑſonas q̄re vna p̄cedit alterā ſm verꝫ ordinē cōceptōis. Aſſumptū ꝓbaꝛ ꝑ alexandrū dicentē. Concipit in t̄nis q̄ ꝑmo locaꝛ in illis. Soᵒ ibi loq̄tur large de cōceptiōe. vt ibi patebit ¶ Nota ꝙ duabus de cauſ dictio concepta p̄ponitꝛ dictioni concipienti. Prio cauſa ho noris. vt pater tu⁹ ⁊ ego dolētes q̄rebam⁹ te. ibi cā honoris vel hūilitatis p̄po nitꝛ. Scdo cā dignitatis. vt mgr̄ ⁊ ego diſputam⁹ de trinitate ꝑſonaꝝ. Quo tuplex eſt dignitas Soᵒ duplex. Una ē dignitas ꝑtātis ⁊ realis. ſicut papa a lijs hominibus dignior ē. ⁊ de illa nō eſt ad ꝓpoſitū Alia eſt dignitas g̃calis q̄ attenditꝛ ex certitudine in modo ſ̄ndi vnius dictionis ſuꝑ aliā. ⁊ ſic capitur ī propoſito quando dicitur. prima vel ſecunda ꝑſona eſt dignior tertia.

ꝑ illā p̄pōꝫ .i. nullo t̄pe ꝑ illā cōiūctionē .i. ꝑſonaꝝ fieri hꝫ

Per cum ſed nunquam per vel conceptio fiet

Exemplū in q̄ illa ꝑma ꝑſona me. cōcipit illā ſcdam ꝑſonā tu mediāte illaꝫ p̄ponē cū. reſpectu illi⁹ v̄bi dēm⁹ qđ cōfor̄at ſe cū ſuppoſito cōcipiente. ſ. me.

Tu mecum iuſte debemus iura tenere

Exemplū in quo illa prima perſona ego concipit illam tertiam ꝑſonā petro. mediante p̄pōne cum. reſpectu illius verbi pluralis numeri gaudemus. qđ eſt eiuſdem perſone cum ſuppoſito concipiente ſcilicet ego.

De cōceptione ꝑſonaꝝ indirecta.

Sic ego cum petro gaudemus iura tenēdo

Sentētia huius textus eſt. ꝙ conceptio poteſt fieri ꝑ cū. vt patet in exemplis textus. ſed non ꝑ illam coniūctioēꝫ vel. vñ nō fit cōceptio dicendo. ego vel lego ☞ Qr̄. q̄re cōceptio ꝑſonaꝝ p̄t fieri ꝑ cū ⁊ nō ꝑ vel. Soᵒ. rō ꝑmi ē. q2 illa pre pō cū equalet cōiūctiōi ⁊ ꝑ quā p̄t fieri cōceptio ꝑſonaꝝ. vt ego cū petro expōitꝛ ſic. ego ⁊ petrus gaudem⁹. Et illa p̄pō cū nō debet capi aſſociatiue. vt ego cū petro curro. q2 ſic p̄t cōſtrui cū v̄bo ſ̄ris nūeri tm̄. Sꝫ dꝫ capi copulatiue vt ꝺ̄ notat actū attribui duob⁹ ſuppoſitis eq̄liter. ⁊ tūc cauſat inter duo ſuppoſita equalētiā p̄lis nūeri. vtꝫ in ꝓpoſito. Sꝫ rō ſcdi ē. ꝙ. ſ. nō p̄t fieri ꝑ vel. q2 in con ceptione ꝑſonaꝝ dꝫ poni v̄bū p̄lis nūeri cuius actus dꝫ attribui ſuppoſitis cō iūctim ⁊ eque ꝑmo. Sꝫ vel diſiūgit ⁊ notat actū v̄bi cōuenire vni ſuppoſito. Si āt h̄ fieret in cōceptiōe ꝑſonaꝝ vix differret a zeumate in q̄ act⁹ v̄bi ꝑus at tribuitꝛ vni q̄ȝ alteri. vt ſortes currit ⁊ ego. ¶ Ar̄. maior eſt cōueniētia inter ⁊ ⁊ vel. q̄ȝ inter et ⁊ cum. g̃ ſi ꝑ cū p̄t fieri cōceptio ꝑſonaꝝ etiā ꝑ vel dꝫ fieri. q2 et ⁊ vel ambo ſūt cōiūctiōes. ſꝫ cū eſt p̄pō. Soᵒ ſꝫ magis cōueniūt ad modū ſ̄ndi g̃nalem eēntialē. q2 ambo ſūt cōiūctiōes tñ et ⁊ cū magis cōueniūt accñ taliter q̄ ad copulationē. q2 illa p̄pō cū copulat ſicut et. Sꝫ vel ſm modū ſ̄candi ſpecificū diſiūgit ⁊c̄. Contra illa p̄pō cū nō p̄t copulare. g̃ ſolutio falſa. Aīs ꝓ baꝛ. q2 qđ cōuenit alicui eēntialiter non p̄t alteri conuenire eēntialitꝛ. ſed copu lare eſſentialiter cōuenit coniūctionib⁹. g̃ nulla p̄pō copulat. Maior ptꝫ ex di uiſione coniūctiōis q̄ ē. ꝙ cōiūgit ⁊ ordinat ceteras ꝑtes in or̄one Dōm nō cō uenit ſibi copulare in q̄ȝtū ē p̄pō. ſꝫ in q̄ntū includit illā coniūctionē et. Contra. vna ſpēs ñ includitꝛ in alia. ſꝫ illa p̄pō cū. ⁊ illa cōiūctio et ſūt diſtīcte ſpecifice ⁊ genere g̃ ⁊c̄ Soᵒ maior v̄a ē for̄aliter nō tñ v̄tualiter ſeu equalenter. ☞ Qr̄. q̄ tuplex ē cōceptio ꝑſonaꝝ Soᵒ duplex ſcꝫ implicita ⁊ explicita. Implicita. eſt quando ſuppoſitū cōcipiēs intelligitꝛ. Sed explicita eſt quādo ſuppoſitū

ꝯcipiens exp̄mit̄ ⁊ nō ſubītelligit̄. Itē ſm aliā diuiſionē duplex ē ꝯceptio pſonaꝝ. s. directa ⁊ indirecta. Directa ē. qñ ſuppoſita ſūt nti caſ⁹. vt ego tuqꝫ dam⁹ Sꝫ indirecta ē. qñ pſona ꝯcipiēs ⁊ pſona cōcepta ſūt diuerſoꝝ caſuū. vt ego cū petro legim⁹. ☞ Qr̄ qt figure tāgūt in h exō. tu mecū. So⁹ quatuor. p̄rio cōceptio pſonaꝝ vt in textu. Scd̄o ꝯceptio caſuū. q2 ntūs cōcipit ablm̄. Tertio anaſtropha. q2 p̄pō ponit̄ poſt ſuū caſuale. Quarto antiptoſ. q2 ablatiu⁹ ponit̄ p ntō. Qr̄ qt mōis capit̄ vel. So⁹ multis mōis. q2 qñqꝫ vꝫ tm̄ ſic etiāꝫ vt comes vel grex. i. etiā ſp maxias gtes mihi agebat. Qñqꝫ idē ē qđ ſaltē ꝫ vt in ſeqntia. Si nō ſuis vatib⁹ credāt vel gētilib⁹. Qñqꝫ accipit̄ diſiūctiue ⁊ ꝯiūgit dcōes. vt oē aial ē rōnale vel irrōnale. Vel ꝯiūgit oꝛones. vt hō ē aſin⁹. vel de⁹ eſt. Qñqꝫ accipit̄ ꝯiūctiue. vt ſi pater vel mater iuſſerint.

Remouet dubiū. q. a hacten⁹ de cōceptōe q̄ ſit p̄mū reſpectū. s. ntm̄.

.i. tm̄ p vtm̄ s. pſonarum

Sed non per quintum fiet conceptio caſum

.i. vtūs s. in oꝛone Exm̄ in q̊ ſcđa pſona tu: cōcipit tertiā. s. tui reſpectu v̄bi rogate. ꝯformantis ſe cū tu in perſona.

Si quintus deſit. tu petre tuiqꝫ rogate

Exm̄ i q̊ illa ſcđa pſona ſbītellecta tu. cōcipit tertiā pſonā. s. tuis ſocijs mediāte p̄pōne cū. r̄ſpectu illi⁹ v̄bi orate qđ ē eiuſdē pſone cū ſuppoſito ꝯcipiēte. s. tu

Cunqꝫ tuis ſocijs orate ſacer dioniſi

Sñia ē q̄ cōceptio pſonaꝝ nō hꝫ fieri p vtm̄ caſū ſi dictio ꝯcepta caret vocatiuo Rō huius eſt. q2 conceptio fit tm̄ ex caſib⁹ q̄ pñt reddere ſuppoſitū v̄bo pſōali. quales ſunt ntūs actūs ⁊ ablatiu⁹. in ntm̄ vel actm̄ mutabilis. vt ego et tu legim⁹. ego tecū legim⁹. me ⁊ te legere bonū eſt. me tecū legere bonū eſt. In quibus oꝛonibus textus eſt cōceptio implicita. q2 ſuppoſitū cōcipiens intelligitur. ⁊ indirecta. q2 dcō ꝯcipiens ⁊ cōcepta ſūt diſſimiliū caſuū. Et lꝫ in v̄bo plis nūeri ſimpliciter ſūpto nō poſſet intelligi ſuppoſitū directe vel indirecte exp̄mit̄. vt in oꝛonib⁹ text⁹. in q̄bus includit̄ ſuppoſitū tu. cū vtūs nō reddat ſuppoſitū. q2 oē qñ reddit ſuppoſitū v̄bo pſonali p̄t apponi v̄bo ſubuo. Sed vtūs nō p̄t poni poſt v̄bū ſubm. vtꝫ ex dictis ḡ ⁊c. ☞ Notādū q̄ alex. loquit̄ ꝯditiōaliter. vt ſi vtūs nō p̄t reddere ſuppoſitū. p ipm nō p̄t fieri cōceptio pſonaꝝ. Et q2 tp̄e alexandri de illo fuerūt due opiōnes. iō ſuſpēſiuā poſuit ſniam. ſꝫ v̄a ē illa opio q̄ dꝫ q̄ vtūs nō p̄t reddere ſuppoſitū v̄bo pſonali. q2 ſi deeſt rō p̄ncipij. vñ dꝫ Floriſta. Excipias qntū tu quelibet eē ſolutū. Et nō dicat̄ q̄ ab vlla p̄te regat̄. ḡ nō eſt ſuppoſitū. ¶ Ar. vtūs regit̄ ab illo aduerbio vocandi o. ḡ male dꝫ floriſta. Excipies quintū ⁊c. dōm n̄ regit̄ ab illo aduerbio vocādi o. neqꝫ a ſcđa pſona v̄bi Sꝫ bñ ꝯſtruit̄ cū illo. ſic etiā adiectm̄ cū ſubuo ꝯſtruitur. nō tñ ab illo regit̄. Cōtra vtūs regit̄ a v̄bo ſcđe pſone. pbat̄. q2 illa dictō regit̄ ab alia p quā cogit̄ ſtare in tali caſu. ita q̄ nō poſſet ſtare in alio. Sꝫ ſic ē de vtō reſpectu v̄bi ſcđe pſone. ḡ ⁊c. Maioꝛ ptꝫ ex diuiſione ipius regere. Minoꝛ ptꝫ in hoc exēplo. petre fac ignē. Solutio. licet vtūs cōſtructus cū verbo impatiui modi coartat̄ ſtare in tali caſu. hoc nō eſt a v̄bo impatiui modi. ſed ab aduerbio vocandi. vtꝫ in exēplo Virgilij. O melibee deus nobis hec ocia fecit. in quo nō ponit̄ impatiu⁹. tamen ibi ponit̄ melibee in vocatiuo.

Recitat p̄priā opiōꝫ d̄ ꝯceptiōe tertiarū ꝫ pſonarum.

.i. nō hꝫ fieri s. pſonaꝝ .i. tertias

Inter perſonas non fit conceptio ternas

De regimine nominatiui

ꝑ illā ꝯiūctionē ꝑ illā ꝓpōnē copulatio tertiaꝝ ꝑſonaꝝ

Sed per et aut;per cum coniunctio fiet earum

Exēplū ſ. q̄ ille due tertie ꝑſone.ſ.tūs ꝛ ꝟ-
de tertijs ꝑſonis.i.ꝑſona ꝯcepta uus copulāť ꝑ ꝯiūctionē ꝙ in ordie ad il
lud ꝟbum pluralis nūeri ꝓcantur

Neutraq; concipitur dominus ſeruuſq; p2 ecantur

Exēplū in q̄ illa tertia ꝑſona petrus cū illa tercia ꝑſona paulo.mediāte ꝓpōe
cū.copulanť in ordīe ad illō ꝟbū plīs nūeri regnāt

Petrus cū paulo regnant cū rege ſuperno

auctibus grāmatice ſicut .i.diffinitio infallibilis

Pluribus eſt tāquā ſentētia certa qđ inter

valet ſ.ꝑſonaꝝ .i.tertias

Perſonas poſſet fieri conceptio ternas

Sn̄ia ē ꝙ ꝯcept⁹ ꝑſonaꝝ nō fit inter tertias ꝑſonas .q̄a vna nō ſē dignior al tera.iō dr̄ Neutra- ꝙ concipiť. ꝑn̄t tn̄ bn̄ ꝯiūgi ꝑ et vel ꝑ cū.in ordie ad ꝟbū plīs nūeri.vtȝ in textu.Tūc(ibi Plurib⁹ ꝛc̄)Dic ꝙ multi ḡci dicūt ꝯceptionē ꝑſonaꝝ poſſe fieri inter tertias ꝑſonas.nō tn̄ oēs.Et illo- rū ſnīa ē v̄a ſi ꝯceptio ꝑſonaꝝ capiť ꝓ cōiūctiōe coplatia duoꝝ ſuppoſitoꝝ re ſpectu ꝟbi plīs nūeri.vel ꝑ ꝓpōnē cū ita ḡnaliter loq̄ndo.ſȝ ſi capiť ꝓ copula- tiua aſſociatiōe duoꝝ ſuppoſitoꝝ diuerſaꝝ ꝑſonaꝝ.tūc nullo⁹ fit in tertijs ꝑ- ſonis ꝯceptio ꝑſonaꝝ.vtȝ ex ſupdictis.Sȝ parū referť h̄ ſcire.q2 ſp̄ vȝ oro pe nes hāc regulā.Duo ſingularia copulata ꝑ ꝯiūctionē copulatiuā et vel ſibi equalentē eq̄pollēt vni plī.in q̄ multe alie regule intelliguntur.Pria ē iſta Duo ſingularia ſuppoſita ad diuerſa ꝑtinētia copulata ꝯiūctiōe copulatiua ꝯiūgē- te dcōes h̄ ē copulatie accepta exigūt ſibi apponi ꝟbū plē.vt petr⁹ ꝛ paul⁹ cur rūt.Dr̄ notant ad diuerſa ꝑtinētia ꝓpť iſtas orōnes.aīal rōnal ꝛ caro ē vnus hō factū ē veſpe ꝛ mane dies vn⁹.caro ꝛ ſanguis n̄ reuelauit tibi.in q̄b⁹ orōni bus nō ꝑtinēt ad diuerſa.in q̄b⁹ ſenſus ē.Ens qđ ē aīa rōnal ꝛ caro ē vn⁹ hō. Ens caro ꝛ ſanguis.h̄ ē hō nō reuelauit tibi.Et dr̄ copulata ꝯiūctiōe copula tiua.ꝓpť ſingularia copulata ꝑ ꝯiūctionē diſiūctiuaȝ.vt ſi ocul⁹ tu⁹ aut pes ſcādaliſet te.Et dr̄ ꝯiūgēte dcōes.q2 ſi ꝯiūgit orōnes.zeuma ł ac̄.vt petr⁹ le- git ꝛ ego.Scđa regula ē.duo ſbua ad diuerſa ꝑtinētia ꝛc̄.exigūt plē adiectiu̅ vt miſereor petri ꝛ pauli mēdicātiū.Tertia rl̄a ē.duo ꝟria ſbiecta ꝛc̄.ad diuer ſa ꝑtinētia exigūt plē ꝓdicatuȝ.vt iohes ꝛ petr⁹ ſūt hoīes.ꝑn̄t tn̄ ꝟria ſbiecta hr̄e ꝟre ꝓdicatū cū ꝟria ſbiecta ꝟnt ꝑtē.ꝛ ꝓdicatū totū.vt iohes ꝛ petr⁹ ſt̄ par hoim.Q̄rta.duo ꝟria an̄cedētia ad diuerſa ꝑtinentia ꝛc̄.exigūt plē relatiu̅.vt Nolite fieri ſicut equ⁹ ꝛ mul⁹ in q̄b⁹ nō ē intellect⁹.Quīta rl̄a.duo ꝟria adie ctīa ad diuerſa ꝑtinētia ꝛc̄.exigūt plē ſbm.Ouidius Magna minorq; fore: Vbi alloq̄ť vrſas celeſtes.Me⁹ ꝛ iohes p̄res vicini erāt.

Recitatio p͡i riorū aliorꝝ d̄ cōceptiōe tertiarum perſonarū.

ſic ſ.ꝯceptio fit taliter dicta

Vt perſonarū generum conceptio fiet

ſ.plīs nūeri fieri hȝ maſculinū gen⁹

Adiectiua tenet generis conceptio maſq;

ſ.gen⁹ .i.cōcipit ſ.gen⁹ .i.nō ecōuerſo

Femineū recipit ꝛ neutrū.nec retrouerte

Sn̄ia ē ꝙ ſic fit ꝯce ptio ꝑſonaꝝ.ita fit ꝯce⁹ generꝝ.q̄ſi dice ret.ſic ꝑſone cōcipi unt ſe altera alterā ita ſetiā gn̄a cōcipi- unt ſe alterꝝ alterū.

De regimine nominatiui

Exm̄ i q̄ illō maſculinū gen⁹ h̄ ↄcipit illō feīm gen⁹ vxor reſpectu illi⁹ noīs adiecti iūcti pl'is nūeri maſculini gn̄is ↄforantis ſe cū genere concipiente.

Hic vxorq; thoro ſunt iūctīm ēte remoti

Exemplum in q̄ illud maſculinū genus virgo recipit illud femininū virgine mediante ꝓpoſitione cum reſpectu illius nomis adiectiui pluralis numeri iūcti. qd̄ conformat ſe cum maſculino concipiente in genere.

Sūt domino grati virgo cum virgine iūcti

Exemplū in q̄ illud maſculinū gen⁹ bos recipit illō neutꝝ .i. iumentū. reſpectu illi⁹ noīs adiecti pl'is nūeri ligati. ↄforantis ſe cū dcōe ↄcipiēte in generi.

Bos ⁊ iumētum ſūt ad preſepe ligati

noīa neutri g. noib⁹ feī g. .i. ſicut .i. recepta .i. cernes

Neutraq; femineis tanquam cōcepta videbis

Exemplūm q̄ illud feīm gen⁹ .i. leges. cōcipit neutrū plebiſcita. reſpectu illi⁹ adiecti pluralis nūeri coacte. qd̄ ↄforāt ſe cū dcōne ↄcipiente in genere.

Per vim ſunt leges ⁊ plebiſcita coacte

Sn̄ia illi⁹ text⁹ Adiectia tz. ē q̄ ↄceptio genez hz fieri ꝑ noīa adiectia in q̄b⁹ maſculinū cōcipit feīm gen⁹ ⁊ neutꝝ ⁊ n̄ ecōuerſo. vt iupiter ⁊ iuno credebant̄ eē dij ſuperi. Pluto ⁊ ꝓſerpina credebāt̄ eē dij īferi. tūc ibi(Neutraq; femiēis Sn̄ia ē q̄ feīm ↄcipit neutꝝ gen⁹ ſz h̄ n̄ ↄuertit̄. ita q̄ neutꝝ gen⁹ poſſz ↄcipe feīm. Exā patet in textu. ☞ Qr̄. q̄d vocat̄ h̄ adiectm̄ ꝑcatiōe. So° oē nomē ꝑns adiectie. Qn̄q; etiā fit ꝑ adiectiuū voce tm̄. vt iohes ⁊ katherina ſūt hi q̄ legūt. ¶ Ar̄. cōceptio genez n̄ hz fieri vt ↄceptio ꝑſonaꝝ. ḡ text⁹ male d̄t. vt ꝑſonaꝝ genez ↄceptio fiet. ꝓbat̄. ſilitudo ē ſm idētitatē ſpecificā. ſz ↄce° ꝑſonaꝝ ⁊ genez ſūt figure diſticte ſpecifice. So° lz ſint eēntialit̄ diſticte ꝑ modū ſpecificū. cōueniūt tn̄ in ſpē aceñtali ſm quā coꝝ ſil'itudo attēdit̄. ⁊ h̄ denotat̄ ꝑ illā dcōnē vt in textu poſitā. ☞ Qr̄. q̄lē ſilitudinē d̄t vt in textu. dōm nō d̄t oīmodā ſilitudinē inter cōceptionē ꝑſonaꝝ ⁊ genez. q̄ ſūt ſpecifice diſticte. ſz d̄t aliq̄lē ſilitudinē. q̄ ſicut cōceptio ꝑſonaꝝ fit inter duo ſuppoſita reſpectu v̄bi pl'is nūeri. ita cōceptio genez fit inter duo ſb̄ua reſpectu noīs adiecti pl'is nūeri. ſcdō cōueniūt. q̄ ſic in cōceptiōe ꝑſonaꝝ ſuppoſita ꝑtinēt ad diuerſa ita in cōceptiōe genez ſb̄ua ꝑtinent ad diuerſa. Tertio. ſic cōceptio ꝑſonaꝝ fit ꝑ cōiūctionē copulatiuā vel ꝑ ꝓpōnē cū. ſic ſil'r cōceptio genez hz ꝑ illā fieri. ſed in plurib⁹ dr̄nt. Prīo. q̄ cōceptio ꝑſonaꝝ ſolū fit a ꝑte añ. ſz cōceptio genez fit a ꝑte añ. vt iohes ⁊ katheria ſūt albi ⁊ a ꝑte poſt. vt video petrū ⁊ katerinā albos. Scdō dr̄nt. q̄ in cōceptiōe genez req̄rit adiectiuū pl'is nūeri. ſz in cōceptiōe ꝑſonaꝝ req̄rit̄ v̄bū pl'is nūeri. Tertio dr̄nt. q̄ cōceptio ꝑſonaꝝ fit int̄ diuerſas ꝑſonas. ſz cōceptio generū fit int̄ diuerſa genera. ¶ Ar̄. male d̄t alex. i textu. Adiectia tz. Aſſūptū ꝓbat̄. q̄ cōceptio genez hz fieri ꝑ vnū adiectiuū q̄ duo ſb̄ia ſb̄ua eq̄pollēt vni pl'i. dōm d̄r in textu adiectia in plurali nūero ꝑ vnā figurā q̄ d̄r alcotheca, q̄ hz fieri qn̄ nūer⁹ pl'is ponit̄ ꝓ nūero ſingulari. q̄a nulla cōceptio genez hz fieri ꝑ adiectia ſz ꝑ adiectiuū tm̄. Et d̄r in pl'i nūero. adiectia ꝓpt̄ metrū ⁊ nō adiectiuū. Vel d̄r adiectia in pl'i nūero. q̄ fit ꝑ adiectiua noīalia ꝓnoīalia ⁊ ꝑticipialia. Qr̄ vtꝝ neutꝝ gen⁹ ꝑt cōcipe neutꝝ. Ar̄. videt̄ q̄ ſic. ꝑ regulā floriſte q̄ d̄t ꝑ neutꝝ cōcipe neutꝝ. Dōm capiendo conceptionē generum vt cōceptio conſtructiōis cōtinentem aliq̄d vitij. ſic neutrum

gen⁹ nõ cõcipit neutrũ gen⁹. vt ſcãnũ, ⁊ ſaxa ſũt alba. ibi nõ eſt conceptio gene
rũ. Sed capiẽdo cõceptionẽ generꝝ large, ꝓ copulatiua aſſociatiõe reſpectu ad
iecti plis nũeri. ſic bñ neutꝝ gen⁹ cõcipit neutrũ vt vult Floriſta. ¶ Ar. nullũ
cõplexũ poteſt hr̃e q̇dditatẽ ſeu diuiſionẽ. ſed cõceptio generꝝ eſt q̇d cõplexũ
ꝗ male diffinit Minor ptꝫ. qꝛ conceptio generꝝ ẽ oro figuratiua. Dõm cõple-
xum bñ pt diffiniri ꝑ quãdã deſcriptionẽ. ſꝫ nõ ꝑ diffinitionẽ q̇dditatiuã. Cõ
tra nõ pt diffiniri ꝑ deſcripſionẽ. ꝓbat. qꝛ dſcriptio cõſtruit ex genere ⁊ propoi
ſm petꝝ hiſpanũ. Sꝫ ex talib⁹ eſt diuiſio. dõm nõ ẽ deſcptio ꝓprie dicta. ẽ tñ
deſcriptio cõiter dicta. q̃ ẽ q̃liſcũqꝫ notificatio alicui⁹ rei. ⁊ ſũt ꝯ ſeq̃ntẽ dionẽ.
☞ Qr̃. q̇d ẽ cõcept o generꝝ. dõm ẽ mediata ⁊ copulatiua aſſociatio duorũ
noĩm ſbuoꝝ diuerſoꝝ generꝝ reſpectu adiectiui plis nũeri. qᵭ cõfoꝛ̃at ſe cũ ge
nere cõcipiẽte ⁊ nõ cõcepto. vt petr⁹ ⁊ katherina ſũt albi. Dr̃ p̄rio diuerſoꝝ ge-
nerũ ad ſndũ ꝙ inter noĩa eiuſdẽ gñis pt fieri cõceptio generꝝ. ꝗ neutꝝ genus
ꝓprie loq̇ndo nõ cõcipit neutrũ. Et dr̃ ad diuerſa. ſupplet vel tanq̇ꝫ ad diuer-
ſa ꝓpter illã. de⁹ ⁊ eẽntia ſua ſũt bõi. i. de⁹ ⁊ eſſentia ſua ſũt idẽ. tñ denotãtur
ꝑtinere ad diuerſa ꝓpter naturã cõiũctiõis q̃ notat diuerſitatẽ. Dr̃ mediante
cõiũctiõe ad ſndũ ꝙ ꝑtinebũt ad diuerſa vt dictũ ẽ. Dr̃ reſpectu noĩs adiecti.
ad drãꝫ cõceptiõis ꝑſonaꝝ. q̃ fit reſpectu ṽbi plis nũeri. Et q̄uis in cõceptio
ne generꝝ ponit verbũ. h̄ tñ nõ ẽ neceſſariũ ꝓpt cõceptionẽ iſtã. qꝛ illo dpoſito ad
huc manet cõceptio generꝝ. Sꝫ addit ꝓpt ꝑfectionẽ orõnis. ſꝫ ſi ṽbũ in conce
ptiõe ꝑſonaꝝ deponeret nõ ꝑmaneret cõceptio ꝑſonaꝝ. ☞ Qr̃ q̇d ẽ vitiũ i cõ
ceptiõe generꝝ. dõm ꝙ ſbm cõceptũ diſcõuenit cũ adiectio gñe. iõ hec figura
peccat ꝯ p̄mã regulã cõgruitatis. ⁊ ẽ vitioſa. Rõ q̃ pt fieri ẽ dignitas generis
cõcipientis ſuꝑ gen⁹ cõcepti. ꝓpt qᵭ trahit ĩpm a ſuo ꝓprio officio ad officiũ
alienũ. Sꝫ rõ q̃re opꝫ fieri ẽ expſſio ſnĩe ſub breuiloq̇o. ☞ Qr̃. q̃re maſculi-
nũ gen⁹ cõcipit femini ⁊ neutꝝ. dõm iõ. qꝛ maſculinũ gen⁹ ſt ſub ꝓprietate
paſſiua agẽs aũt ẽ digni⁹ ⁊ p̄ſtantius paſſo. 3° de aĩa. ꝗ maſculinũ gen⁹ cõcipit
feĩm. ſꝫ maſculinũ gen⁹ cõcipit neutrũ. qꝛ maſculinũ ſt deťiate. neutꝝ ṽo cõfu
ſe. ſꝫ deťiatũ dꝫ cõcipe cõfuſũ. Itẽ maſculinũ gen⁹ hꝫ ſe ꝑ modũ habit⁹. ſed
neutꝝ ꝑ mod⁹ ꝑuatiõs. qꝛ ſt modũ abnegatiõis vtriuſqꝫ ſexus. mõ poſitiuũ di
gnius ẽ ꝑuatio. Vel fortiſſima rõ ẽ volũtas ꝗcoꝝ h̄ ſic ordinãtiũ. ¶ Ar. maſ
culinũ gen⁹ nõ pt cõcipe feĩm. ꝗ illa rõ falſa. Aũs ptꝫ. qꝛ recipe ẽ pati. ſꝫ maſ-
culinũ gen⁹ imponit a q̃litate actiui cui⁹ ẽ agere. dõm recipe nõ dt h̄ paſſionẽ
ſed actionẽ. ſm quã digni⁹ gen⁹ trahit ad ſuũ officiũ gen⁹ min⁹ dignũ. Qr̃.
quõ iſta orõ ẽ excuſanda. thauri mei ⁊ altilia mea ſunt occiſa. cũ neutrũ gen⁹
nõ poſſet concipe maſculinũ. Dõm ꝑ zeuma. ſic ordinãdo cõſtructibilia alti-
lia mea ſunt occiſa. ⁊ thauri mei. Sꝫ iſta orõ. ver ⁊ eſtatẽ tu plaſmaſti ea. q̄ꝫ-
uis de ṽtute ſmonis ſit incõgrua. iuxta iſtã regulã tñ admittit. qñ ſcꝫ comũ
guntur duo ſbũa adinuicẽ diuerſoꝝ generꝝ maſculini ⁊ feĩ tũc relatiuũ qᵭ re
fertur ad illa pt põi in neutro genere. ex q̃ neutꝝ gen⁹ hꝫ ſe ꝑ modũ indr̃ne ad
vtrũqꝫ ſexũ ꝑ eandẽ regulã admittit illa orõ Virga tua ⁊ bacul⁹ tu⁹ ipa me
cõſolata ſunt. Vel pt dici ꝙ ibi fit relatio ad vocẽ ſꝫ nõ ad rẽ ſcatã vel aliquid
ſubintellectũ. vt ita ſuppleat. verbera ſunt me cõſolata. ☞ Qr̃. an conceptio
generꝝ poſſet fieri ꝑ noĩa epiceni vel dubij generis. Dõm ſic. vt paſſer ⁊ aqui-
la ſunt albi. ⁊ q̄uis paſſer ſt vtrũqꝫ ſexũ. tñ deťiat ſibi vnũ articulum. ſ. maſ-
culini ge. ⁊ hoc ꝓpter terminationem. ex ꝑte eñ terminationis noĩa epicena

deſ̄iant ſibi deſ̄iata gn̄a. Sil'r in oībus dubij gn̄is. vt dies ꝛ aqua ſunt clari.
ꝛ h' iō. qꝛ reſtringit dies ſolū ad maſculinū gen⁹. Ex q̄ ſeq̄t correlarie ꝙ epice-
nū gen⁹ dubiū vel cōe inq̄ꝫtū tale nō ↄcipit. qꝛ dt vtrūqꝫ ſexū. ſꝫ ꝑ reſtrictionē
ad vnū gen⁹ vel ad vnū ſexū pn̄t cōcipe. Ar. ↄceptio generꝫ n̄ pt fieri ꝑ noīa
epiceni ge. vel dubij. g̊ illa dicta ſūt falſa. ānſ pbat. qꝛ alex nihil de illis dt. dōꝫ
ꝙ illa noīa cōprehendunt ſub maſculino vel feīo gn̄ib⁹ Cōtra noīa epiceni
g. ꝛ dubij ſn̄t vtrūqꝫ ſexū. g̊ nō pn̄t ↄcipe ſil'r ꝛ cōe. So⁹ epicenū gen⁹ ſt vtrū-
qꝫ ſexū. tn̄ deſ̄iate ſibi vn⁹ attribuit. vtꝫ in p̄cedēte notabili. Et dubia ꝛ cōia ge
nera inq̄ꝫtū reſtringunt ad vnū gen⁹ pn̄t cōcipe. Notandū ꝙ ↄceptio gene
rū m'tiplicat hꝫ fieri. Prio ꝑ noīa relatia. vt adduxerūt pullū ꝛ aſinā. ꝛ poſuerūt
veſtimēta ſua ſuꝑ eos. Per demr̄atiua. vt hi ſūt iohānes ꝛ katherīa. Et quā
do ↄiūgūt ſbua diuerſoꝝ generꝝ res ſexū hn̄tes ſn̄tia. vel credebant ſexū hr̄e.
q̊ꝝ alterꝝ ē maſ. ge. adiectiū erit m. g. Exm̄ p̄mi. vt vir ꝛ mulier ſūt docti. Exē-
plū ſcd̄i. vt pallor ꝛ febris metuendi ſūt. Credebāt pallor deus. ꝛ febris dea.
Pōt etiā hm̄ōi ſbuis reltm̄ aut demr̄atm̄ maſ. ge. ↄiūgi. vt ignis ꝛ aq̄ ſūt q̊s
diligim⁹ Ignis ꝛ aq̄ mihi aduerſa ſūt Sꝫ cū coiūgūt ſbua diuerſoꝝ generū
q̄ nō ſpecificāt ſexū nec credebant tres ſexū hn̄tes ſcare: pt eis adiūgi adiectm̄
reltm̄ aut demr̄atm̄ neutri. g. vt Virga tua ꝛ bacul⁹ tu⁹ ipa me ↄſolata ſunt.
Itē ignis grādo nix glacies aq̄ ſpūs pcellꝝ. q̄ faciūt vbū ei⁹. Pōt etiā ↄiun
gi maſculino generi. vt Triſte lup⁹ ſtabilis turpe. ſenex ſimiles. Qn̄qꝫ generi.
vt Turpe iacens mulier multo madefacta lieo Qn̄qꝫ adiūgit copulato ex ſb
ſtātiuo fe. ge. vt in pmouēdo etatis maturitas. moꝝ grauitas. ꝛ lr̄aꝝ ſcia inda-
ganda ſūt. Qn̄qꝫ copulato ex ſbuis diuerſoꝝ generꝝ. vt Ver ꝛ eſtatē tu plaſ-
maſti ea. Notandū ꝙ q̄dā dicūt ↄceptionē generꝝ n̄ eſſe vitioſaꝫ. qꝛ in ea eſt
debita ↄueniētia adiecti ꝛ ſui ſbui. ꝛ h adiectiuū couenit cū ſuo ſubuo cum q̊
dꝫ conuenire. ſ. cū ſub'uo cōcipiēte nō aūt dcō cōcepta dꝫ conuenire cū adiectiuo
cū h̊ fieri dicūt ipoſſibile. ꝛ ſic nihil ē vitij. qꝛ ibi eſt omis conueniētia debita et
poſſibilis. Et addūt ꝙ adiectiuū in cōceptiōe generꝝ pt eē epiceni ge. ſub vno
articulo ſn̄s vtrūqꝫ ſexū. Sꝫ hec oīa p̄ter vitatē dicta ſūt. Prio. qꝛ ibi ē ꝑtial'
diſconuenientia q̄ cāt vitiū ex ꝑte generis cōcepti qd̄ trahit a ſuo ꝓprio officio.
ad officium alienꝫ. Scd̄o adiectiuū illud non pōt eſſe generis epiceni. qꝛ dt
h ſine rōne. Dictū āt nō in rōne fundatum eſt irrōnabile ꝛ fictū. vij. phicorꝫ
Et hoc eſt verꝝ. qꝛ adiectiuū trahit determiatū gen⁹ a genere cōcipiente. ſꝫ ge
nus epicenū ꝛ hm̄ōi n̄ pt eſſe cōcipiens ꝛc. Itē dicūt ꝙ epicenū gen⁹ inq̄ꝫtuꝫ ſt
vtrūqꝫ ſexuꝫ n̄ cōcipit. ſꝫ inq̄ꝫtū deſ̄iatur ad vnū ſexuꝫ ē verꝝ. qꝛ adiectiuū cuꝫ
dcōne cōcipiēte ſe cōformat. g̊ determiatum eſt ad vnum ſexum.

Maīfeſtat cōceptionē generꝫ ipli citam

cōceptionē generꝝ formes ꝑ nomen diſtributiuū

Hoc etiam ſepe facies in diſtribuente

Exemplū eſt in q̊ hoc nomen vterqꝫ vtute diſtributiōis ſuppoſituꝫ ꝓ paride
maſ. generis ꝛ helena feī generis. q̄re valet tantū ſicut paris ꝛ helena iacēt pni

Pronus vterqꝫ iacet. de paride dic helenaqꝫ:

Hic ponit ſn̄iam de cōceptiōe generꝝ iplicita dicēs. ꝙ ſepe cōceptio generꝝ im
plicita fit in nomīe diſtributiuo. vt demr̄atis paride ꝛ helena dicatur. vterqꝫ
iacet pronus. Qr. quid eſt dictio diſtributiua. So⁹ eſt dictio ſn̄s multitu-
dinē faciēs ſtare t'minū ꝓ m'tis copulatie. Et ſunt duplicia. q̄dā diſtribuūt
t'minuꝫ cui adiungunt ꝓ oib⁹ ſuppoſitis. vt omis null⁹. q̄dam pro duobus

ſuppoſitis tm̄.vt vter neuter. Et ꝑ qđlibet iſtoꝝ ꝑt fieri cōceptio geneꝝ.vt qli
bet iſtoꝝ ē alb⁹ demonſtrādo petꝝ ⁊ katherinā.neuter iſtoꝝ ē niger demonſtrā
do petrū ⁊ ceciliā. Ar :diuerſi artifices habent diuerſa cōſiderare.ſ; logic⁹
conſiderat de dictionib⁹ diſtributiuis vt; in tractatu diſtributionū.ergo male
de illis hic loq̄tur alex. So⁰ in logica fit de illis mentio ſm̄ ꝙ faciūt ad veri-
tatē vel falſitatē propōis.ſ; hic vt penes illas poſſet fieri orō figuratiē cōgrua
Queritur q̈ttuplex eſt cōceptio geneꝝ. So⁰ duplex.explicita ⁊ īplicita. Ex
plicita eſt.quando ſuppoſitū cōcipiēs ⁊ cōceptū ābo exprimuntur.vt in explici-
ta eſt quando gen⁹ concipiēs ⁊ gen⁹ cōceptū mētetenꝰ in vna dcōne includun-
tur.vt vterq; iſtoꝝ ē alb⁹. Arguitur.in hoc exēplo pron⁹ vterq; iacet.nullu; ē
vitiū.ergo text⁹ ē falſ⁹.q꞉ pron⁹ ⁊ vterq; ſunt eiuſdē generis/nūeri/⁊ caſus.
Dōm ſi demonſtras duo mares nullā cōceptōe; facis . ſi demonſtras duas
femīas ſolecoiſmū facis.ſ; ſi demōſtras marē ⁊ feminā cōceptionē facis īplici
tā. Fit etiā cōceptio ꝑ noīa ꝑticularitatē ſnīa.vt aliq̄s veſtꝝ legat.ſi mares ⁊
femīas alloq̄r Pronoīa demonſtratiua conceptionē faciūt.vt hi ſunt albi de-
monſtrādo marē ⁊ feminā.q̄ſitiuā cōceptionē faciūt.vt vter hoꝝ ē mas cu; de
mare ⁊ femīa q̄rim⁹ veſte virile indutis. Recte đr vtraq; haꝝ ē femīa demon
ſtratis mare ⁊ femīa. Quicūq; vult ſalu⁹ eē op⁹ ē vt catholicā fidē teneat.nō
em̄ mulieres min⁹ obligate ſūt ad fidē q̄; viri.ergo orō ē cōceptoria Johānes
ē pi⁹ in ꝑentes.cōceptoria ē.q꞉ de patre ⁊ matre. Queritur vtꝝ cōceptio ge
neꝝ h; fieri inter q̄cūq; ſubſtātiua diuerſoꝝ geneꝝ. So⁰.q̄dā dicūt ꝙ nō.ſed
ſolū ꝑ illa noīa ſubſtātiua q̄ ſnt res aīatas.⁊ nō ꝑ illa q̄ ſnt inaīata. Et quan-
do eis opponitur ꝑ alexandrū. Per vim ſunt leges ⁊ plebiſcita coacte. Reſpō
dent ꝙ hoc exēplū accepit alex.ex lucano pmo libro q̄ đt Denſi liaq; iuris vis
cat hinc plebiſcita coacta.nō đt coacte.q̄re ſi inueniatur dicūt illud eē mēdoſū
S; ad hoc dōm ꝙ q̄ ad aliq̄d ex Lucano ſumpſit.tamē mutādo illđ adiectm̄
facit cōceptionē geneꝝ. Et iō dōm ꝙ in ſubſtātiuis res inaīatas ſnīb⁹ ꝑt fie-
ri cōceptio geneꝝ.vt in hoc exēplo.panis ⁊ vinū ſūt cari. Et rō ē.q꞉ cōgruitas
nō ē attēdēda ex ꝑte reꝝ ſcataꝝ.ſ; ex ꝑte mōꝝ ſndi. S; iſta diuerſitas mōꝝ
ſndi quā req̄rit cōceptio geneꝝ reꝑit ī exō proxīe poſito ⁊ ī ſimilib⁹ .ergo ⁊c.

id eſt diſſoluit ſub aliqua impꝛopꝛietate talis
.ſ.grāmaticale.ſ.regim̄.ſ.cōgrue.i.pri⁹ figura

Diſiūgit regimē qđ iunxerat ante prolepſis

Exēplū vbi illud totū grāmaticale.ſ.hi cōgrue cō
ſtructū cū illo verbo metuūt poſtea diuiditur in partes grāmaticales.ſcilicet
alius ⁊ alius que diſconueniunt cum metuunt in numero

Hi metuunt alius dominos aliuſq; magiſtros

Sententia hui⁹ text⁹ ē.prolepſ diſiūgit illđ regimī ſub ipꝛopꝛietate qđ prius
cōiūxerat ſub pꝛopꝛietate.vt turba hec ſtudet.alȳ grāmatice.aliȷ̄ logice.hi me
tuūt ali⁹ dominū.ali⁹ magiſtrū. Queritur q̄d ē prolepſ. So⁰ ē ꝑacceptio
alicui⁹ toti⁹ grāmaticalis.qđ poſtea ꝑtes grāmaticales figuratiue diuiditur
vt apoſtoli ꝑdicauerūt.vn⁹ in oriēte.ali⁹ in occidēte. In q̄ dīone ꝑacceptio po-
nitur loco generis. Eſt em̄ prolepſ nomē grecū. Et đr a pro qđ ē ꝑ.⁊ lepſ acce
ptio q̄ſi ꝑacceptio toti⁹ grāmaticalis accepti an̄ ſuas ꝑtes . Et đr figuratiue.
propter ꝑtes realiter acceptas vel alio mō.ſ.ſimpliciter cōgrue rectas. Argui
tur.nullū cōplexū ꝑt diffiniri.ſ; prolepſ ē cōplexa ergo ⁊c. Maior ē ꝑhi.vȷ . to
pecoꝝ. Mior probatur .q꞉ cōplectitur ex plurib⁹ orōnib⁹.dđo hi metuūt ali-

ns dños. ali⁹ mgr̄os. Dōm ꝙ ꝑlepſ pr̄ie itentiōaliter accepta ē cōplexa. ⁹ ſic
non poteſt diffiniri. ſcd̄e itentionaliter accepta eſt incomplexa, ⁊ ſic diffinitur.
☞ Querit̄ exq̄ va allant iuue nes circa hoc nomē qd̄ cōuēit huic figure quō
ē ſm̄ veritatē ſcribendū. So⁹ ſm̄ iohānē tortelliū. dꝫ ſcribi ꝑ p ſine m poſita i
ter p ⁊ e. vt dōm ē ꝑlepſ. Et hoc ptꝫ ex ipſi⁹ nois iterp̄tatōe. Dr̄ eīm ꝑlepſ a
ꝓ qd̄ ē p̄. ⁊ lepſ acceptio. q̄ſi p̄acceptio. qꝛ in ea totū p̄accipit̄ qd̄ p oſtea in ꝑtes
diuidit̄. Querit̄ q̄d ē totū grāmaticale. So⁹. ē dcō actualiter iportans mul
titudinē. ſingularis nūeri nois collectiui. vt gēs plebs pp̄l'us turba. ¶ Ar.
hic ē ꝑlepſ. Sonoꝝ ali⁹ vox. ali⁹ nō vox. tñ ibi nō ē nomē collectm̄. qꝛ illa ſūt
tm̄ q̄ttuor. Soluti o fit ꝑ nomē collectm̄ pl'is nūeri. vt in exēplo poſito. Con
tra hꝫ fieri ꝑ nomē nō collectiuū ſingularis nūeri. ꝓbat̄ in hoc exō. q̄ꝫtitatis a
liud continuū aliō diſcretū. So⁹ q̄ꝫtitatis nō ē nomē collectm̄ ꝓp̄rie. ſꝫ tamē
cōiter loq̄ndo ē nomē collectiuū ex ſimilitudine. qꝛ ſicut collectiuū colligit i ſe
plura. ſic qd̄lꝫ gen⁹ gn̄aliſſimū colligit in in ſe plures ſpēs. Querit̄ q̄ttuplex
ē totū. So⁹. multiplex. ſ. totū vl'e ē ſupi⁹ verſū in ſua iferiora. Sꝫ totū inte/
grale ē cōpoſitū ex ꝑtib⁹ q̄ꝫtitatē hn̄tib⁹. vt dom⁹ ex lignis ⁊ lapidib⁹. Totū
i tp̄e ē dcō cōphendēs oē tp̄s. vt ſꝑ nūq̄ꝫ. Totū i loco ē dcō cōphendēs oēꝫ lo
cū aduerbialiter. vt vbiq̄ꝫ nuſq̄ꝫ. Totū i mō ē dcō ſūpta ſine aliq̄ adiūcto accn̄
taliter ipm̄ determiante. vt hō Totū in q̄ꝫtitate ē vl'e ſūptū vl'r. at ois hō nul/
lū aīal. Sꝫ aliō ē totū grāmaticale: d̄ q̄ ē hic ad ꝓpoſitū. Et hoc diuidit̄ du/
pliciter. Vno⁹ i ꝑtes grāmaticales ſimpl'r ꝯgruas vel figuratiuas. vt hi me
tuūt. alij dños. alij mgr̄os. vel hi metuūt ali⁹ dñm: ali⁹ mgr̄m. Scd̄o diuidit̄
ꝑ ꝑtes ſimpl'r icōgruas. vt hi metuūt aliū dños: aliū mgr̄os. Quer̄. q̄d ē viti
um i ꝑleꝑſi. So⁹. ē illd̄ ꝙ ꝑtes diuidētes diſcōueniūt cū verbo vel adiectio in
aliq̄ accn̄te. Rō q̄ pt fieri ē. qꝛ totū ⁊ ꝑtes idē ſūt. iō admittit̄ ꝙ ꝑtes ſtāt cum
verbo ſicut totū. Rō q̄re opꝫ fieri ē breuiloq̄ū Quidā tñ dicere volūt ꝙ nō ſit
vitioſa. qꝛ totū i ꝑlepſi ꝯuēit cū verbo vel adiectio exp̄ſſo. ꝑtes vero cū verbo
vel adiectio ſubite l'ecto. iō nihil vitij cōphēdi pt. Sꝫ hoc ē icōueniēs: qꝛ illa ē
orō zeumatica. Et d̄ itētōe alexādri ē ꝙ n̄ dn̄t ꝑtes referri ad ꝯſtructibile ſub
itellectū. ſꝫ ad verbū ꝯgrue cū toto ꝯſtructū. cū q̄ verbo ꝑtes i aliq̄ accn̄te diſ
cōueniūt. ⁊ hoc cāt vitiū. Itē verbū nō dꝫ reſumi cū ꝑtib⁹ exp̄ſſe. qꝛ ſi reſume
ret̄ cū ꝑtib⁹ in pl'i nūero. orō eēt ſimpl'r icōgrua. ſi i ſingl'ari nūero. tūc orō eēt
ſimpl'r ꝯgrua. Quer̄. q̄ ē p̄ria diuiſio ꝑlepſ. So⁹. p̄rio diuidit̄ in ꝑleſim lo/
cutōis ⁊ ꝯſtructōis. Locutōis ē. qn̄ ꝑtes grāmaticales nō diſcōueniūt cū ver
bo vel adiectio. vt ſcolares ſcribūt. iſti calomo: illi ſtilo. Sꝫ ꝑlepſ ꝯſtructiōis
ē qn̄ ꝑtes grāmaticatales diſcōueiūt cū verbo vl' adiectio i aliq̄ ꝓprietate. vt
hi currūt ali⁹ romā. ali⁹ coloniā. Et diſcōueniūt aliqn̄ cū adiectio i genere. vt
gēs ē bōa. ille mediocriter: ille excellenter. Aliqn̄ i nūero. vt pp̄l'us pugnat. hi
armati. hi iarmati. Aliqn̄ in caſu. vt pie gētis illa ē fidelis. illa ifidelis Aliqn̄
in genere ⁊ i caſu ſil̄. vt hoīm currētiū. ille velociter. ille tarde Aliqn̄ i genere ⁊
nūero ⁊ in caſu. vt romāe gentis, hi ſunt robuſti: hi debiles. ⁊ ſic peccat ꝯ regu
lā adiecti ⁊ ſubſtāti. Etiā ꝯ regula ſuppoſiti ⁊ appoſiti. Aliqn̄ ꝑtes ꝑpeccāt i
nūero cō [illegible]rbo. t i exō text⁹. Aliqn̄ i ꝑſona vt vos ſtudetis. illi grāmaticā: iſti
logicā. Aliqn̄ i nūero ⁊ ꝑſo[illegible] vos ſtudetis. ille donatū: iſte therentiuꝫ.
☞ Quer̄. q̄ ē ſcd̄a diuiſio ꝑlepſ. So⁹ iſta. q̄dā ē ꝑlepſ explicita: q̄dā iplici/
ta. Explicita. qn̄ totū ⁊ ꝑtes exp̄ſſe ponūt̄. vt in p̄dictis exis. Prolepſ iplicita

De regimine nominatiui

fit trib⁹ mõis. Prio qñ totũ exprimit̃. ⁊ ptes itelligunt̃. vt nos currim⁹ vnuſqſqꝫ viã ſuã. Scdo⁹ ꝑlepſ iplicita fit qñ ptes exprimunt̃: ⁊ totũ itelligitur. vt petrus velociter: iohãnes tarde currũt. Tertio⁹ fit: qñ ſil' totũ ⁊ ptes ſubĩtelligunt̃. vt vana locuti ſũt: vnuſqſqꝫ ad ꝓximũ ſuũ. ☞ Quer̃. q̃ eſt tertia diuiſio ꝑlepſ. So⁹ iſta. q̃dã ẽ ꝓprie dicta: q̃dã iꝓprie dicta. Proprie dicta ẽ. ſ. qñ ptes diuidũt totũ vez grãmaticale. vt hi metuũt: ali⁹ dñõs: ali⁹ mgr̃os. Imꝓprie dicta ẽ. qñ ptes nõ diuidũt vez totũ grãmaticale. ⁊ illa fit trib⁹ modis. Prio: qñ ptes diuidũt totũ vl'e. vt q̃ntitatis aliõ ꝯtinuũ: aliõ diſcretũ. Scdo. qñ ptes diuidunt totũ integrale. vt dom⁹: aliõ tectũ: aliõ fundamentũ. Tertio. qñ ptes diuidũt totũ ĩ q̃ntitate. vt oĩs hõ currit vn⁹ ad romã: alter ad bauariã. Et õ q̃dditatib⁹ illoꝝ dictũ ẽ in q̃one prius poſita. ☞ Queritur quot mõis fit ꝑlepſ ꝯſtructõis. So⁹ q̃ttuor mõis. Prio: quando ptes ⁊ totũ exprimuntur in ntõ. vt in exemplo textus. Scdo: quando totũ ⁊ ptes exprimũtur ĩ obliq̃. vt aq̃laꝝ volantiũ: vni⁹ pẽne albe: alteri⁹ penne nigre. Tertio: qñ exprimit̃ ĩ ntõ: ⁊ ptes ĩ obliq̃. vt aq̃le volauerũt: vni⁹ pẽna nigra: alteri⁹ alba. Q̃rto. qñ totũ exprimit̃ ĩ obliq̃: ⁊ ptes in recto. vt aq̃laꝝ volantiũ: hec ab oriente: hec ab occidente. Item ꝑlepſ fit ex toto ⁊ ptib⁹ aduerbijs. vt petrus hodie vigeſies bibit. decies vinũ ⁊ totiens ceruiſiã. ☞ Querit̃ vtꝝ hic ſit ꝑlepſ. alter alterius onera portate. So⁹ ſic. ſ. iplicita. Et debet ſic exponi. vos portate: vnus onus vnius: alter onus alterius Similiter hic. alter alterius pedes lauate. id eſt vos lauate: ille pedes vnius: alter pedes alterius.

ſ. orõnẽ pri⁹ ſp zeuma
ꝓ vel .i. ꝑordiauit poſitam accipiẽdo .i. reſumit
Aut quod ꝓpoſuit extra ſumendo reducit
iſti feſtinãt ſp ꝓpero .i. iocaris põit ꝓpt metruꝫ
Hi properaut et ego. tu ludis et ille ſedẽdo

Sententia ẽ q̃ zeuma reduci t aliquã do ſumendo extra ſub iꝓprietate qõ pri⁹ poſuit ſub ꝯue

De regimine ntĩ poſiti in zeumate

mẽtia in accñtib⁹ grãmaticalib⁹. Exm̃ vt petr⁹ ẽ alb⁹ ⁊ tu. Uel ſic. zeuma large acceptũ reſumit verbũ vel adiectiuũ qõ pri⁹ expſſe p̃miſit. ☞ Querit̃ quõ ꝑlepſ ⁊ zeuma ꝯueniũt. So⁹ ſic. prio p̃mittit̃ verbũ vel adiectiuũ vtrobiqꝫ ſub ꝯuenientia. Scdo. q: verbũ vel adiectiuũ diſcõueit cũ ſubſtãtiuo vel ſuppoſito p̃rio. Et dñt prio. q: in ꝑlepſi reqrit̃ totũ grãmaticale nõ ĩ zeũate. ſcdo ĩ ꝑlepſi nõ reqrit̃ aliqõ mediũ Uñ in ꝑlepſi nõ dꝫ põi mediũ iter totũ ⁊ ptes q: illa ptinẽt ad idẽ: nõ ãt in zeũate. Quer̃. q̃ttuplex ẽ mediũ ĩ zeũate. Solutio: triplex. Primũ ẽ ꝯiũctio copulatiua. vt ego ſtudeo ⁊ tu. Scdm ꝯiũctõ diſiũctiua. vt ego ſcribo vel tu. Tertiũ aduerbiũ ſilitudis. vt ego diſputo ſicut tu. Quer̃. quõ ſcit̃ q̃ iſti duo verſ⁹ ſũt õ zeũate cũ tñ nõ exprimit̃. So⁹. ex deriuatõe nõis. q: zeumos grece ẽ idẽ qõ reductio ltĩe. ⁊ illã ſufficiẽter poſſum itelligere ĩ illo verbo reducit ĩ textu poſito. g̊ alex. apãꝫ ñ expmit. ¶ Ar̃. zeũa ñ diſtiguit̃ a ꝯceptõe. g̊ male põit eã alex. q: ĩ vtraqꝫ illaꝝ figuraꝝ vn⁹ act⁹ deſignat̃ ĩeẽ duob⁹ vel vna ꝓprietas. So⁹ ĩ ꝯceptõe vn⁹ act⁹ dſignat̃ ĩeẽ duob⁹ eq̃ prio. ſꝫ ĩ zeũate ſm p̃⁹ ⁊ poſteri⁹. ¶ Ar̃. zeũa ñ ẽ figura g̊ male põit eã hic ꝓ figura. ꝓbat̃. q: ĩ ea nll'm ẽ vitiũ. ex eo q̃ ibi ſũt duo nti: q̃ꝝ vn⁹ ꝯueit cũ verbo expſſo: alter caſ⁹ extra capt⁹ cũ verbo ſubĩtellecto. So⁹: caſ⁹ extra capt⁹ facit bñ ꝯgruitatẽ cõ verbo ſubĩtellecto. nõ tñ cũ verbo expſſo ad qõ reducit̃ caſus extra capt⁹ ſub aliq̃ diſcõueniẽtia. ☞ Cõtra ĩ zeũate caſ⁹ extra capt⁹ ñ diſcõueit cũ verbo pri⁹ expſſo. g̊ ſolutio falſa. Aũs ꝓbat̃ ĩ hoc exemplo petrus

p̄dicauit ⁊ paulus. Soꝰ. ibi eſt zeuma locutōis. nō cōſtructōis ꝺ̓ q̄ hic loq̄tur alex. Queritur q̄d eſt zeuma. Soꝰ eſt reductio caſualis extra capti ad verbum vel adiectm̄ priꝰ cōgrue poſitū. ſub diſcōuenientia alicuꝰ accidentis reſpectiui. Exemplū primi. vt ego ſcribo ⁊ tu. Ex ēplū ſcd̄i. vt petrꝰ eſt albꝰ ⁊ katherina. hic katherina eſt dcō caſualis extra capta. ⁊ reducitur ad iſtō adiectm̄ bonꝰ ſub diſcōuenientia generis. priꝰ tamen cōgrue cōſtructū. Queritur vtꝝ zeuma fit ſolū mediāte cōiunctōe. Soꝰ nō. ſ ʒ etiā mediāte aduerbio. vt tu comedis tanq̄ȝ lupꝰ. Ego ſicut fenū arui. vt priꝰ ptū it. Etiā ſine medio. vt ego diſco grāmaticā petrꝰ logicā. Queritur q̄d eſt vitiū in eo. Soꝰ illō qō ꝑs caſualis extra capta diſcōuenit cū verbo vel adiectiuo priꝰ cōgrue poſito in aliq̄ accidente reſpectiuo. Rō q̄ pt fieri ē. ꝙ dcō caſualis extra capta faciliter reducitur ad verbū vel adiectm̄ mentaliter cōceptū ſeu intellectuȝ. Rō q̄re opȝ fieri eſt breuiloq̄uȝ. Queritur q̄ttuplex eſt zeuma. Soꝰ duplex. ſ. locutōis ⁊ conſtructōis. Zeuma locutōis eſt. quādo dcō extra capta conuenit cuȝ verbo vel adiectiuo priꝰ poſito. vt petrꝰ ſcribit ⁊ ille. Sȝ zeuma cōſtructōis eſt. quando dcō caſualis extra capta diſcōuenit cuȝ verbo vel adiectiuo. vt tu legis ⁊ ille. Queritur q̄ttuplex eſt zeuma conſtructōis. Dōm ꝙ triplex. ſ. prothozeuma/ meſozeuma/ ⁊ hipozeuma. Prothozeuma eſt quādo verbū vel adiectm̄ ponitur in pricipio. ⁊ cōuenit cuȝ ſuppoſito vel ſubſtantiuo p̄cedēte. vt turbatꝰ ē rex herodes ⁊ oīs hieroſoluma cū eo. Et dr̄ a prothos qō eſt primū. ⁊ zeumos reductio. q̄ſi reductio q̄ fit in principio. Sȝ meſozeuma eſt quādo verbū vel adiectm̄ ponitur in medio. verbuȝ vt hebrei ſūt ⁊ ego adiectm̄. vt huc ades o me libee caper tibi ſaluꝰ ⁊ hedi. Ip̄e fecit nos ⁊ non ipſi nos. Sȝ hipozeuma eſt. quādo verbuȝ vel adiectm̄ in fine ponitur. vnō Virgiliꝰ. nihil hic niſi carmia deſunt. neq̄ȝ ſidꝰ radio neq̄ȝ virgo filio fit corrupta. Et dr̄ ab hipos qō ē ſub ⁊ zeumos reductio. q̄ſi reductio in fine. Notanduȝ ꝙ verbū vel adiectm̄ in meſozauma cōformabit ſe cū priori ſuppoſito vel ſubſtātiuo. Sȝ prothozeumate ⁊ hipozeumate cōformabit ſe cū proxiore. dēptis duobꝰ caſibꝰ in q̄bꝰ non conformabit ſe cuȝ proximiore. Prīo quādo fit ꝑ aduerbiū cōꝑandi. vt meliꝰ ego iſtō q̄ȝ vos feciſſem. i. meliꝰ ego iſtō q̄ȝ vos feciſſetis feciſſem. Scd̄o quādo fit ꝑ aduerbiū ſimilitudis vt ille hoc ita prudēter vt ego feciſſet. i. ille hoc ita prudenter vt ego feci feciſſet. Notandū ꝙ q̄dā dicūt zeuma nō eē orōneȝ vitioſaȝ. qꝛ in ea alteꝝ ſuppoſitoꝝ conformatur verbo expreſſo. ⁊ alteꝝ ſubaudito. Sȝ iſti ſunt tales ꝺ̓ q̄bꝰ dt areſt. prīo ꝑihermenias. ⁊ prīo ꝺ̓ generatōe ꝙ ad pauca reſpiciētes de facili enunciāt. hi eīn̄ nōconſiderāt ad conſtructibile extra captū. cū q̄ verbuȝ non dȝ exprimi. eo ꝙ cōiter orō ſimpliciter eēt icōgrua. ſȝ mentaliter cōcipi. tamē etiā ille ntūs non ponitur abſolute. qꝛ hic ꝺ̓termiat ꝺ̓ regimie nti. nec ſic etiā dȝ poni cū verbo non vocaliter exp̄ſſo vt ab ip̄o regeretur. qꝛ tunc ꝑiret zeuma. ſed debet regi a verbo prius poſito ex vi zeumatis.

talis figura — excipit — locans — alterum
Antitheſis caſum demit ponens alienū
ſp. veſtra eſt — ſp. nō eijciam foras
Vrbē quā ſtatuo. ſimul oīs qui vēit ad me

Sentētia ē ꝙ illa figura ātitheſ q̄ ſȝ q̄ſdā dr̄ ātiptoſis. hȝ fieri quādo caꝰ ponitur pro caſu. vt oīs q̄ vēit ad me eijciā foras. ibi oīs ponitur pro illo actō oēs. Queritur q̄d ē ātiptoſ. Soꝰ proprie capta ātiptoſ ē vniꝰ caſꝰ pro alio poſito. vt vrbē quā ſtatuo veſtra eſt. in q̄ orōne vrbē actī caſꝰ pōitur pro eiꝰ ntō

vt plurima turba ſtrauerūt veſtimēta ſua. Et oīs iſrael plangebāt eū. exēplū
in quo gen⁹ ponit̄ ꝓ gn̄e. vt gēs hec q̄ nō nouit legē maledicti ſūt. Venerūt ꝑ
tes viſuri eneydos. i. troyāos. Exēplū in q̄ ꝑſona pōit̄ ꝓ ꝑſona. vt danai q̄ pa-
rēt atridis. q̄ꝫ p̄mū arma ſumite. q̄ paret ꝓ paretis. Et o a q̄ b̄ndic dn̄o :q̄ ſuꝑ
celos extat. Ex̄m in q̄ mod⁹ ponit̄ ꝓ mō. vt nos pauidi trepidare metu trepi-
dare ꝓ trepidam⁹. Et ego ſedulo negare factū. ꝓ negabā. Et alex. non ponit
iſtā figurā. q̄ꝛ nō lȝ ea iuuenib⁹ vti. q̄ꝛ in h̄ textu alex. eſt inſtructor. Sȝ tn̄ vt d̄
ea aliq̄d intellig āt textū floriſte in h̄ loco interpoſui. q̄ꝛ etiā nomen figure ſorti
tur. in q̄ ꝯuenit cū ſup̄dictis. Et d̄r antitheſis ſiue antiptoſis ab anti qd̄ eſt cō
tra ꝛ theſis poſitio. q̄ꝛ vnū accn̄s ponit̄ ꝓ alio. ſ. caſus ꝓ caſu ꝛc. Qr̄ q̄d eſt
vitiū in antiptoſi. Dōm ꝙ illud. q̄ꝛ vnus caſus ꝓ alio caſu ꝯſtruit̄ cū v̄bo vel
adiectiuo ſub diſcōueniētia alicui⁹ accn̄tis. Sȝ rō q̄ pt fieri ē magna cōueniē
tia vni⁹ caſus cū alio. Sȝ rō q̄re opȝ fieri eſt volūtas ā̄ctoꝝ ſeu breuiloquium
Qr̄. q̄t mōis caſus ꝓ caſu ponit̄. Dōm ꝙ q̄nqȝ mōis. P̄rio ntūs ꝓ actō.
vt oīs q̄ venit ad me nō eijciā foras. Secundo actūs ponit̄ ꝓ ntō. vt ieſū quē
queritis non eſt hic. Tertio gtm̄ ꝓ ablatiuo. vt v̄gili⁹ Tenus crux velut ar-
menta palaria pendūt. Q̄rto. ntūs ꝓ ablatiuo. vt cui⁹ hūilitatē dn̄s inſipiēs
virgo concepit ꝛ peperit. Quinto abltūs pro dtō. vt heret pede pedes. i. pedi.

reperies ntm̄ .i. aliqñ .i. rectore .i. p̄uatū

Inuenies rectum quandoqȝ regēte ſolutū

Snia hui⁹ textus ē. ꝙ ntūs q̄nqȝ ponit̄ abſolute. vt vnū duo tria ꝛc. illi nti ñ
h̄nt vn̄ regūt. Qr̄. q̄ ē rō ordis iſti⁹ text⁹ ad p̄cedētes. So⁹ iſta. q̄ꝛ hitus p̄-
cedit p̄uationē. ſȝ regim̄ nti hȝ ſe ꝑ mod̄ hit⁹. ꝛ abſolutio nti ꝑ mod̄ p̄uatiōis
ſ; in p̄cedētib⁹ textib⁹ agit̄ de regimie nti. h̄ v̄o agit̄ de abſolutiōe ꝛc. ¶ Ar
guit̄ abſolutū ē añ reſpectiū. ḡ p̄us deb̄uiſſet de abſolutiōe nti q̄ꝫ de ei⁹ regie
qd̄ ꝯſiſtit in reſpectu dcōis regentis ad dcōnē rectā. So⁹ abſolutū h̄ captum
hȝ ſe ꝑ modū p̄uatiōis. ꝛ illi⁹ reſpectu ſeq̄tur. Qr̄. q̄d ē abſolutio Solu-
tio ē p̄uatio regis paſſiui in ſubiecto apto nato. Dr̄ (regis paſſiui) ꝓpter p̄ua-
tionē regimis acti. q̄ꝛ ſi dcō apta nata ē regere ꝛ nō regit nō d̄r pōi abſolute. vt
lego d̄r (in ſubiecto apto nato) ꝓpter ꝑtes indeclinabiles q̄ nō pn̄t pōi abſolute
q̄ꝛ nō ſūt apta nata regi. Qr̄. q̄ttuplex eſt abſolutio. So⁹ duplex. ſ. regis
ꝛ cōſtructiōis. Abſolutio regimis ē p̄uatio regimis in ſubiecto apto nato. et
eſt duplex. ſ. ꝓp̄ie dicta ꝛ cōīter dicta. Prop̄e dicta. q̄ñ dcō exp̄ſſa nec hȝ regēs
exp̄ſſum nec ſubītellectū. Sȝ abſolutio ip̄roprie dicta ē. q̄ñ aliq̄d regibile carȝ
regēte exp̄ſſo. hȝ tn̄ regēs ſubiectū. vt dn̄s in celo ſedes eius ſupple ē. Sȝ ab-
ſolutio ꝯſtructiōis ē q̄ñ dictio ponit̄ extra ꝯtextū oro̅nis ꝛ nō ꝯſtruit̄ cū illa vt
dd̄o. tīn hō. de q̄ abſolutiōe nihil ad p̄ns. Qr̄. q̄t mōis capit̄ h̄ nomē abſo
lutū. So⁹ mltis mōis. P̄rio vȝ tm̄ ſic caret regēte. ꝛ ſic capit̄ in ꝓpoſito. Se
cūdo capit̄ abſolutū ꝓ v̄bo abſoluto. ꝛ eſt illud qd̄ ꝑ ſe facit ꝑfectū ſenſum. vt
ſedeo dormio. Et noīa ſb̄ua ſiīlr dicunt̄ abſoluta. q̄ nō indigēt adiectiuo. vt
pax de⁹ angel⁹ v̄tus. Tertio d̄r abſolutū vt oppōit̄ reſpectiuo. ꝛ ſic de abſo-
luto loquūt̄ logici. Quarto d̄r abſolutū a vinculo excōicatiōis. ꝛ ſic vtuntur
iuriſte. abſoluto. Quinto eſt nomē theologioꝝ. ꝛ ſic q̄s d̄r abſolutus a pctīs.
Qr̄. q̄re ntūs abſolute ponit̄. So⁹ cā breuitatis. vt mirabile dictu. fide ma
ius. grauis culpa. grande vitiū. liber gn̄atiōis ieſu xp̄i ꝛc. Qr̄. vtrū oēs ꝑ
tes orōnis pn̄t poni abſolute. So⁹. nō ſȝ ſolū tres. ſ. ꝑtes caſuales nomen pno

De abſolutione nti

men ⁊ ꝑticipiū. Rō ē. qꝛ ſolū pn̄t regi. ḡ ſolū ponunꝶ abſolute. qꝛ hitus ⁊ ꝑuatio hn̄t fieri circa idē. ſ; regere ⁊ abſolui hn̄t ſe ꝑ modū hitꝰ ⁊ puatiōis ergo ⁊c̄
☞ Qr. q̇d ē poni aliquē caſū abſolute. Soº eſt ip̄m poni caſualiꝶ. ⁊ tn̄ nō regiꝶ ab aliq̄. ex q̊ ptȝ ꝙ h̄ nō eſt abſolutio. ſtudui rome. qꝛ rome nō poniꝶ ibi caſualiꝶ ſed aduerbialiꝶ. ☞ Qr q̊t mōis poniꝶ ntūs abſolute. Soº ſex mōis. p̄ma cā dubij tollēdi. vt In cōuertēdo dn̄s captiuitatē ſyon. ibi dn̄s poniꝶ ꝓ dominū. qꝛ ſi gerundiū inꝶ duos accōs ponereꝶ eēt āphibologia. ſic ſi infinitiuus ponereꝶ inꝶ duos accōs. Alij dicūt qd̄ meliꝰ ē loq̇ ꝑ abltōs abſolute poſitos. vt dn̄o ꝯuertēte. i. dū dn̄s ꝯuerteret. ⁊ illi dicūt ꝙ gerūdiū nō vult hr̄e accm̄ a ꝑte an̄ niſi more grecoꝝ. ⁊ dtm̄ a ꝑte pꝰ. vt ſcribentē hn̄dū ē pēnā. Exemplum ſcd̄i vt dolendū eſt tibi. Scd̄o cā breuitatis. vt bona dies vobis. Tertio cā relatiōis. vt dn̄s in celo ſedes eiꝰ. Qr̄to cā ſupſcriptiōis. vt ſancta maria. Quinto. cā nūeri. vt vnū duo tria. Sexto cā tituli. vt liber alexādri. ꝟ. Abſoluūtꝰ rectū. dubiū breuitaſq; relatū. Atq; ſupſcriptū. nūeꝝ titulū ſupadde. In cōuertendo bn̄dictionē. dic dn̄s ve. In celo ſedes eiꝰ dic ſancta maria. Dic vnū duo tres. liber ouidij manifeſtat. ¶ Ar. ntūs nō pōt poni abſolute. qꝛ dt Floriſta. Non ponas rectū ſine ꝟbo in ꝑ eclipſim. Pro ſolutiōe iſtiꝰ eſt notandum. ꝙ ntūs duplr̄ poniꝶ abſolute. ſ. abſolutiōe cōiter dicta. ⁊ ꝓprie dicta. Abſolutio ꝓprie dicta ē qn̄ ntūs poniꝶ in orōne in q̄ nec exp̄ſſe nec implicite regiꝶ. qd̄ ſolū vnoº ꝯtigit. ſ. ꝑ anthiptoſim. vt In cōuertēdo dn̄s captiuitatē ſyon. Sed nolūt q̇dā ꝙ loco iſtiꝰ nti dn̄s dȝ poni accūs dn̄m. Sȝ ꝓpt dubiū tollendū poniꝶ dn̄s. qꝛ gn̄alis regula ē in gc̄a. qn̄ infinitiuꝰ vl gerundiū poniꝶ inꝶ duos accōs tūc vterq; accōꝝ pt ꝯſtrui. qd̄ facit dubioſam ſn̄iam. Si ḡ ſtaret In cōuertendo dn̄m captiuitatē ſyon. dubiū eēt vtꝝ dn̄s ꝯuertiſſet captiuitatē. vel captiuitas dn̄m. Sȝ h̄ fatuū ē. qꝛ dn̄s eſt oīpotēs ⁊ liberrimꝰ ⁊ imutabiliſſimꝰ. ḡ non p̄t ꝯuerti. Et ex regula ptȝ falſitas illoꝝ q̇ dicūt ꝙ gerūdiū nō pt hr̄e accm̄. iō dōm eſt ꝙ ibi ille ntūs poniꝶ abſolute ad inueniendū ſpēalē ſn̄iam. ſ. ꝙ liberatio captiuitatꝫ ſūpſit p̄ncipiū a dn̄o. ⁊ qn̄ ntūs eſt caſus p̄ncipij. ḡ ꝯuenientiſſime poniꝶ dn̄s h̄ in ntō caſu. captiuitas eīm̄ ꝯuertiꝶ ſiue liberaꝶ a dn̄o Sȝ abſolutō īpropꝛie dicta. ē qn̄ ntūs poniꝶ in orōne in q̄ nō regiꝶ explicite. ſed iplicite. vt initiū ſancti euāgelij ſm̄ iohannē. Per h̄ dōm ad Floriſtā. ꝙ ntūs rariſſime poniꝶ abſolute abſolutiōe ꝓprie dicta de ꝑ ſe. qꝛ ſi mutaꝶ in aliū caſū ſepe poniꝶ abſolute. ☞ Qr. q̇d dōm ē de iſta orōne (Ite miſſa eſt) Soº ſi miſſa vnoº capiꝶ ꝑticipialiꝶ. tūc regiꝶ a ꝑte poſt ab illo ꝟbo ſb̄uo eſt. Et eſt ſn̄ia. vos xp̄iani q̄ inꝶfuiſtis huic ſacrificio ite. qꝛ hoſtia q̄ eſt xp̄s miſſa eſt ad p̄rem. Alio mō ly miſſa p̄t capi noīaliꝶ. ⁊ tūc vȝ tm̄ ite miſſa eſt. ſupple ꝟiata vel finē hȝ. ⁊ ſic regitur a ꝑte ante a ꝟbo ſb̄uo eſt.

h̄ aduerbiū clerico ntm̄ .i. accm̄ ꝯſueuit tribuere
demonſtrandi. ꝓ vel

Ecce tibi rectum quartum ve ſolet dare caſum

Sn̄ia ē. ꝙ h̄ aduerbiū ecce qn̄q; ꝯſtruiꝶ cū ntō a ꝑte poſt vel cū accō. vt Ecce mgr̄. vel ecce mgr̄m. ecce ancilla dn̄i. ecce agnꝰ dei. ecce lignū crucꝫ. Ar. accūs ē ꝟminꝰ trāſitiōis actꝰ Sȝ talē actū nō ꝟt illō aduerbiū ecce. ḡ nō p̄t regere accuſatiuū. dōm ꝙ regere accm̄ capiꝶ dupliciꝶ. Vnoº ꝓprie ⁊ ſic regere eſt coartare dcōnē in dꝟiato caſu. ⁊ ſic ecce nō regit ntm̄ vel accm̄. qꝛ inꝶ regēs ⁊ rectū dȝ eē ꝓportio mōꝝ ſignd̄i. ſȝ mōi ſignd̄i illiꝰ aduerbij ⁊ nti vel acci nō ſūt adinuicē ꝓportionati. qꝛ ꝓportio mōꝝ ſignd̄i ē cā regimis q̄ deficiēte nō eſt regimē. quia

ntū̃s fit ꝑ modū̃ pͥncipij vt ad alterꝫ. Sꝫ regit̃ ille caſus a v̾bo ſubītellecto pꝫ venit vel vidit. ꝛ ſic ponit̃ abſolute abſolutiōe ī ꝓprie dicta. q2 ſubintelligit̃ dcō regens. Itē nō pt ecce regere p⁹ ſe accm̄. q2 nō fit ꝑ modū̃ flux⁹ ꝛ fieri ꝛ trāſitōnis cu⁹ t̃min⁹ ē actū̃s. ꝑ illud alexandri Actis data ꝑ vim trāſitiōis. Et lꝫ ecce ꝛ videre idē ſnt. nō tñ ſub eodē mō ſndi.. Itē h̄ aduerbiū̃ en. hꝫ eandem viꝫ quā hꝫ illud aduerbiū̃ ecce. h̄ ē ꝯiūgit̃ cū̃ ntō vel actō ꝛ ponit̃ indicādo. En pͥamis ſūt h̄ etiā ſua pͥmia laudi. Et etiā exꝓbādo ponit̃ cū̃ actō apō v̾giliū̃ꝫ. En agros ꝛ quā bello troiane petiſti. En honorē quē petiſti. Et ponit̃ qn̄qꝫ ſine caſu. En q̊ diſcordia ciues ꝑduxit miſeros. en q̇s ꝯſeuim⁹ agros. q̇s. i. q̇b⁹ ☞ Qr̃. vtrꝫ h̄ aduerbiū̃ o. pt ꝯſtrui cū̃ ntō ꝛ actō ſic h̄ aduerbiū̃ ecce So⁹ ſic Exēplū̃ de ntō. O btū̃s pr⁹ ille. De actō. O virꝫ laudabilē. ☞ Qr̃. q̄t ī ſūma reꝑiunt̃ dcōnes q̄ ꝯſtruūt̃ cū̃ ntō vel actō. So⁹ q̄ttuor. vt ecce en O hem ꝙ̄uis o pcipue. ꝛ cōīter ꝯſtruit̃ cū̃ vtō. ☞ Qr̃. q̄re h̄ aduerbiū̃ vide nō exꝑimit̃ cū̃ dr̃ ecce mgr̃m. So⁹ iō. q2 ecce excitat ꝑ demr̃ationē ad actū̃ vidēdi. q̊ſtatiꝫ intellectui occurrit. ꝛ leuiter poteſt intelligi ꝛ dari in intellectui.

ſꝑ caſuum ſ. paſſiuū̃ regimē ꝯq̊ſcere .i. ſtudes

ESt obliquorum regimen quod ſcire laboras

.i. in pͥmo .i. illud ſꝑ regim̄ ꝑ talē ꝑtēcoronis .i. deinde

In primis regimen quod fit per nomina poſt hec

ꝑ talē ꝑtēcoronis p⁹ hec .ſ. regimē ꝑ alias ꝑteſoronis oſtendam

Quod fit per verba dehinc quod fit ꝑ cetera dicam

poſtpoſita ꝯſiderabis .ſ. exemplis ſ. dicta notabis

Hinc exempla notes quibus iſta videbis aperte

Tāgit modū̃ ꝓcedendi declarādo de regimīe obliquorūꝫ

Sni a c. Ad ſciendū̃ regimē obliq̊ꝝ ſtudioſe debes laborare. q2 ē multū̃ difficile qđ nō adq̇rit̃ niſi cū̃ diligentia. Et pͥmo vult declarare de regimīe obliq̊ꝝ qđ fit ꝑ noīa. Deiñ de regimīe obliq̊ꝝ qđ fit ꝑ ceteras ꝑteſoronis. ſubiūgēdo exēpla in q̇b⁹ iſta apte manifeſtant̃. ¶ Ar̃. Alex. ē h̄ diminut⁹. q2 nō loquit̃ de regimīe qđ fit ꝑ ꝓnoīa. vt hec volucrū̃ canit. neqꝫ etiā d̾ regīe ꝑticipioꝝ. q̊ ē diminut⁹. dcōm ꝙ regim̄ qđ fit ꝑ ꝓnoīa cōꝓhendit̃ ſub regīe noīm. q2 ꝓnomē̃ regit obliquū̃ v̾tute ꝓpria. ſꝫ v̾tute alicui⁹ noīs ſubītellecti. Et regimē qđ fit ꝑ v̾ba etiā ꝯuenit ꝑticipijs/vñ alex. Que iūges v̾bo iūges ꝛ ꝑticipāti. ☞ Qr̃. q̄re dr̃ laboras in textu. So⁹ ꝓpter difficultatē regis obliq̊ꝝ. Et illa difficultas eſt ꝓpt̃ duas cās. Pͥa ē ꝓpt̃ multiplicitatē ꝛ varietatē regis obliq̊ꝝ. ꝛ ꝓpt̃ diuerſas opiniones q̄ emergūt circa illđ. Scđa ꝓpt̃ difficultatē cāꝝ regis obliq̊ꝝ. q̄ cāe ſūt mōi ſndi. q̄ ſūmunt̃ a mōis eēndi. tales aūt mōi ſūt metaphīce. ꝯſideratiōis pͥcipalr̃. q̄ nō ſūt de intellectu iuuenū̃. ☞ Qr̃. q̄t ſūt remedia ꝯ̄ illā difficultatē. So⁹ duo. pͥmū̃ eſt ordo regiminū̃ quā recitat alex. in illo textu dicēs In pͥmis regimē. vñ ē ordo vocās auditores ad beniuolētiā q̄ tollit pigriciaꝫ ꝛ ſegniciā ab addiſcētib⁹. vt inq̇t Boetius. Diligētia cuiuſlibet opis optuſitas ꝑmollit̃. Scđm remediū̃ ē exēploꝝ poſitio. q2 ſm ꝙ inq̇t Varro luciſſimū̃ docēdi gen⁹ eſt exēplarꝫ ſubiūctio. ☞ Qr̃ q̄t ſūt pͥncipia regis gti. So⁹. duo. ſ. gn̄alia ꝛ ſpēalia. Gn̄alia ſūt duplicia. Pͥmū̃ ē ex ꝑte dcōis regētꝫ. et ē ꝙ ſcet ꝯfuſe ꝛ indeclarate. Scđm ē ex ꝑte dcōis recte. qđ ſcet ꝑ mođ declarantis. ꝛ vocant̃ gn̄alia. q2 applicant̃ cuilibet regimī. Spēalia etiā ſūt duo. Pͥmuꝫ ē mod⁹ vt ipꝫ ē alteri⁹ ꝛ ē ex ꝑte dcōꝫ regētꝫ ſꝫ ē c⁹ ē alterꝫ. ꝛ tꝫ ſe ex ꝑte dcōꝫ rcē vā

ꝓportio dcōnis regētis ad dictionē rectā imediate oritur a ꝓportionē modorum ſndi. Sꝫ mediate a ſubordinatiōe mētaliū ꝯceptuū. Ex dictis correlarie ſequitᷣ. ꝙ gtūs regitᷣ a ꝑte pꝰ ex vi mōi ſndi vt ē alteriꝰ. ꝛ ille modus multiplicatᷣ trāſeūdo ad ſcata. qꝛ aliqd ē alteriꝰ tanq̄ȝ poſſeſſum poſſeſſoris aliqd alteriꝰ tanq̄ȝ ꝑs totiꝰ aliqd alteriꝰ tanq̄ȝ effectꝰ cāe ꝛc. ☞ Qr. a q̄t ꝑtibus ſcꝺonis regitᷣ gtūs. Soᵒ a ſex ꝑtibꝰ. vn̄ Floriſta Nomē vt aula ducis ꝟbuȝ petri miſerere. Participās vt egens panis. ꝓnomē vt hoꝝ. Hic bonꝰ. ille malꝰ modus ē tm̄ h alienꝰ. āpliꝰ aduerbiū ſtat amator vbiq̄ȝ locoꝝ. Prepoſitura tenꝰ crurū mos dat tibi grecꝰ Et iſtis mōis gtūs ſꝫ a ꝑte pꝰ ꝯſtruitᷣ more oīm obliquoꝝ. ☞ Qr. q̄t mōis ꝑt capi gtūs in aliq̄ orone. Soᵒ tribꝰ mōis. Primo mō actiue. vt in h exēplo ꝓuidentia dei. in q̄ prouidētia ſt qꝺ actiue deꝰ ꝓuidꝫ ſcꝺoᵒ paſſiue vt ē timor dei ſt ꝙ deꝰ paſſiue timetᷣ. tertioᵒ ſt gtūs in orone ꝯstructꝰ poſſeſſiue. vt regnū dei ſt nobˀ qꝺ ds ꝛgnū poſſidꝫ ꝺ q̄ ia ſeq̄tur agēdū.

Regim̄ ꝑncipale gti. qꝺ fit ex vi demr̄atōis eſſentie

.i. aliqꝺ .i. noīans .i. rē poſſeſſaȝ tribue ſꝑ alicui

Nomen ſignificans poſſeſſum da genitiuo

.i. affirmare ſiue addito valeas .i. h meū ens exiſtit

Dicere ſi vere poſſis. iſtud mea res eſt

.i. qn̄ .i. nō addas aliqd .i. vera

Cum nihil adiungas tūc eſt poſſeſſio pura

.i. ponantᷣ h poſitis

Dentᷣ in exēplis tibi regis equꝰ ducis aula

.i. vis .i. addi ſꝫ poſſeſſio impura

Si petis adiungi non eſt poſſeſſio pura

.i. ꝑ multas ꝑtes .ſ. poſſeſſiōis .i. ꝑticio ꝯtingit

Per plures ſpecies huius diuiſio fiet

Sn̄ia ē. noīa ſntia rē poſſeſſaȝ. regere ꝑn̄t gtm̄ ſntē poſſeſſorē ex vi poſſeſſionis vt Capra petri equꝰ regis aula ducis. Tūc ibi (Dicere ſi vere) diuidit poſſeſſionē in purā ꝛ ipuram. Poſſeſſio pura ē qn̄ poſſeſſor ōn̄ſa poſſeſſiōe pōt vere dicere iſtud ē meū nihil addēdo. vt equꝰ regis. aula ducis. ¶ Ar. qn̄cūq̄ȝ alicui dcōni nihil adiūgitᷣ. tūc ponitᷣ abſq̄ȝ regimie ꝯ̄niale ꝺt in textu. Cū nihil adiūgas. Solutio nihil adiūgitᷣ dcōi recte. qꝺ notat poſſeſſionē ipurā. Tūc ibi (ſi petis adiūgi) ꝺt ꝙ poſſeſſio ipura ē. qn̄ poſſeſſor ōn̄ſa poſſeſſiōe nō ꝑt dicere. iſtꝺ ē mea res niſi aliꝺ addat. Exēplū. vt ōn̄ſo vicino n̄ poſſū dicere. ille ē meꝰ niſi addatᷣ vicinꝰ vel ſociꝰ. ꝛ illa poſſeſſio diuiditᷣ in ples ſpēs. de q̄bꝰ poſtea dicetᷣ ꝑ ordinē. ☞ Qr. q̄re pꝰ regimen nti deſiat de regimie gti. Soᵒ iō. qꝛ gtūs ē pmꝰ obliquꝰ. ꝯ̄ eiꝰ regimē imediate ſequitᷣ regim̄ nti Contra gn̄aliora ſūt ꝑora. ſꝫ magis gn̄alis eſt ꝯſtructio dti vel acci q̄ȝ ipiꝰ gti. qꝛ fere in oibꝰ oronibꝰ ſunt dtūs vel accūs. Soᵒ h attēdit alex. ordinē caſuū ſm ꝙ etiā ordinat regimie ꝛ nō gn̄alitatē penes vſū caſuū in oronibꝰ. ꝛ h ꝑtꝫ qꝛ gtūs ꝺr a gigno is ere. eo qꝺ ē alioꝝ obliq̄ꝝ ꝑncipiū generatiuū. ☞ Qr. ex q̄t viribꝰ regitᷣ gtūs. Solutio gtūs regitᷣ ex ſex viribꝰ. ꝟ. Poſſeſ ꝑs. actꝰ eēntie. cā relatꝰ. Hec ſex ꝑdicta gtōs iure gubnāt. vt ex vi poſſeſſiōis. ex vi demr̄atiōis eēntie. ex vi actꝰ cōuerſi in hitū. ex vi effectꝰ alicuiꝰ cāe. ex vi relatiōis. ex vi ꝑtitiōis. Hec oīa patebūt in ꝓceſſu libri Et iſte ſūt vires ꝑncipales. lꝫ ples minꝰ ꝑncipales. ex vi cōtinētie primitati s ꝛc. q̄ cōphendūtᷣ ſt iſtis. ☞ Qr. q̄tuplex ē poſſeſſio. Soᵒ duplex. ſ. pura ꝛ ipura. Pura ē. qn̄ vltra hitudinē poſſeſſiōis ad rē poſſeſſam nō iportatᷣ hitudo alteriꝰ regimis. vt aula ducis. Sꝫ ipura ē. qn̄ vltra hitudinē poſſeſſiōis ad rē poſſeſſā iportatᷣ hitudo alteriꝰ regis ꝛ alteriꝰ reſpectꝰ ad

aliū ꝑterq̄ʒ ad poſſeſſorē. ſʒ aliꝰ modꝰ dicēdi ptʒ in textu. ☞ Q̄r. quō dʒ ſciri ꝙ ē poſſeſſio pura vel īpura So° poſſeſſio ē tūc pura qñ gtūs pt reſolui ī ntm̄ ⁊ ntūs in actm̄ mediāte ꝟbo hʒ vel poſſidet. vt equꝰ regꝫ. i. rex hʒ equū vl' poſſidet. ⁊ illō ꝟbū hʒ vl' poſſidʒ dʒ īportare plenū dominiū. qđ ꝺr ꝓpt iſtā. caput iohes. i. iohes hʒ caput. ſʒ tñ nō hʒ plenū dominiū ſup caput. Sʒ qñq̄ʒ gtūs nō pt reſolui in ntm̄: tūc ē poſſeſſio īpura. vt vir fortis dextre. ☞ Q̄r q̄ ē regula ↄuerſiua So° iſta. Dcō ſ̄ns poſſeſſorē pt regere gtm̄ ſ̄ntē rē poſſeſſam Ut dux aule. rex equi ⁊c. ☞ Q̄r. vtꝝ ꝟbū ſb̄m dʒ ītelligi in regie poſſeſſionis gti. So° ſic. dicēte p̄ſciāo In oibꝰ regētibꝰ gtōs nece ē ꝟbū ſub̄m ſubītelligi. ñ tñ ꝓpt necītatē regis. ſʒ ꝑfectiōis ſnīe. vt equꝰ regꝫ. i. equꝰ ē regis. ☞ Q̄r. quare iſtō regimē denoiak ex vi poſſeſſiōis ⁊ nō ex vi poſſeſſoris. So° vis regis dʒ dnoiari a dcōne regēte. mō cōius in regie poſſeſſiōis dcō ſ̄ns rē poſſeſſam regit gtm̄ poſſeſſoris q̄ʒ ecōtra. Un̄ gtm̄ regi ex vi poſſeſſiōis nō ē aliđ niſi ipm regi ex vi hītudīs rei poſſeſſe ad rē poſſidentē. Utꝝ oīa noīa ſb̄ua ſ̄ntia res poſſeſſas poſſint regere oēm gtm̄ mōi. Dōm ꝙ ſic dēptis iſtis q̄nq̄ʒ gtīs ꝓnoīm mei tui ſui nr̄i ⁊ vr̄i q̄ nō pn̄t ſ̄care poſſeſſorē. qꝛ ſꝑ ſ̄nt paſſiue g̃ nō poſſumꝰ dicere liber mei. ſenſꝰ ē. liber a q̄ ego poſſideoꝛ paſſiue. ¶ Ar. ↄgrue ꝺr miſerere mei g̃ etiā ↄgrue poſſumꝰ dicere liber mei ꝑ ſil'e. So° nō ē ſil'e. qꝛ h̄ ꝟbū miſerere reqrit gtm̄ ſ̄ntē paſſiue. ſʒ p̄dicta ꝓnoīa ſ̄nt actie. Et ſ̄m h̄ qñ ſ̄nt paſſiue ↄgrue ↄſtruūk. vtʒ amoꝛ tui fac ꝙ nihil denegare tibi poſſumꝰ.

dcō ꝑtꝫ dcō ꝓp̄etatꝫ gub̄nāt. ſ: totiꝰ ⁊ ſubiecti .i. ꝑs ⁊ ꝓp̄riū

Pars proprium regunt genitiuos atq̄ʒ reguntur

.i. qñ ꝓ ſed .i. ↄſideres hō eſſe .i. vituperiū ab vtraq̄ʒ ꝑte

Dum tamen attendas laudem vel crimen vtrunq̄ʒ

ſcđm regimē p̄ncipale gti qđ fit ex vi dn̄ſtratiōis eſſentie.

Exemplū in quo illa dictio dextra ſignificās ꝑtē regit illum gtm̄ viri ſignificantē totum

Dextera viri fortis

Exemplū in q̄ dcō ſpēm ſ̄ns ꝓp̄etatē regit illū gtm̄ mulieris ſignificātē ſubiectū illius ꝓp̄rietatis

ſpeciem ſuperat mulieris

Exemplū in quo illa dictio vir ſ̄ns totū regit illū gtm̄ dextre ſ̄ntē ꝑtē mediāte noīe adiectio laudis. ſ. fortꝫ

Vir fortis dextre

Exeplū ī quo illa dictio feīa ſ̄ns ſubiectū regit gtm̄ ſpēi ſ̄ntē ꝓp̄etatē mediāte adiectio mire importante laudem.

ſpeciei femina mire

Snīa hoꝝ ꝟſuū. ↄtinet q̄ttuoꝛ regulas. duas directas ⁊ duas ↄuerſiuas. prima ē dcō ſ̄ns ꝑtē alicuꝰ rei. vt pes manus pt regere gtm̄ ſ̄ntē illud totū cuꝰ ē tal' ꝑs. vt paries domꝰ. aīa ꝫ hōis. vnꝰ plebis. fortis dextra viri. vel dextra fortis viri. Scđa regula ē. dcō ſ̄ns ꝓp̄etatē. vt ſpēs foīa decꝰ. pt regere gtm̄ ſ̄ntē ſubiectū illiꝰ ꝓp̄rietatꝫ. vt macres manuū. palloꝛ faciei. decoꝛ monachi. ſpēs mulieris. ¶ Ar. ꝑs nō pt regere totū neq̄ʒ ꝓp̄rietas ſubiectū. g̃ male ꝺt ꝑs ꝓp̄riūq̄ʒ regūt. ꝓbak. qꝛ regēs dʒ eē dignꝰ recto. ſʒ totū ē dignꝰ ꝑte ⁊ ſubiectū ꝓp̄etate Solutio verū eſt ſimpliciter loquendo ꝙ pars eſt minus digna q̄ʒ totum ⁊ accidens minus dignum ſubiecto. Sed tamen prout coartant totum ⁊ ſubiectū ſtant in tali caſu ita ꝙ in alio ſunt magis digna ⁊ poſſunt illas dictiones regere. Tertia regula prime conuerſiua eſt iſta. Dictio ſignificans totuʒ poteſt regere genitiuū ſignificantem ꝑtem illius totius mediante nomine adiectiō importante laudem vel vituperium. vt homo pallide faciei.

Quarta regula. ſcd̃e ↄuerſiua ē. Dcõ ſm̃ ſubiectū pt regere gtīn ſm̄tē ꝓꝓeta
tem illiꝰ ſubiecti mediāte noīe adiectiuo iportāte laudē vel vituperium. vt hō
magne auctis. mgr̄ magne eſtimatiōis. vide exēpla in textu. Ar̄. circulꝰ eſt
ꝓhibitus. q̄ ſic ps regit totū. ita ecōuerſo totū nō pt regere ptē. Soꝰ h̄ verꝫ eſt
in abſolutꝫ. ſꝫ nō in reſpectiuis. mō dcō regēs ⁊ dcō recta ſūt reſpectia. Cōtra.
idē nō pt eē ↄfuſum ⁊ deſiatū. ſꝫ dcō regēs ē ↄfuſa. ⁊ dcō recta deſiata. g̃ non
pt regere actiue ⁊ regi paſſiue. Soꝰ h̄ bñ verꝫ ē ſm̃ vnū reſpectū. mō h̄ ſunt di
uerſi reſpectꝰ qñ ps regit totū ⁊ ecōuerſo. ☞ Q̄r. q̄ttuplex eſt ps. Soꝰ prout
ſufficit ad ꝓpoſitū triplex. ſ. ps integralis. vt paries reſpectu domꝰ. Pars eēn
tialis. vt aīa reſpectu hōis. Pars multitudis. vt vnꝰ plebis. Et de iſta vltia p
te nō loq̄r regula. ſed illa Cū ptitiuis nūeꝝ ſerieq̄ꝫ locabis. Ar̄. ille gtūs regi
tur p iſtā regulā. g̃ h̄ dictū falſū. aīs ꝓbat̄. qꝛ vnꝰ ſt ptē ⁊ plebs ſt totū. ſꝫ dcō
ſm̃s ptē pt regere totū. Solutio. intelligit̄ de pte integli nō de pte multitudis
Nota q̄ ſepe nom̄ ptis ſubintelligit̄ in orōnibꝰ. vt h̄r Gen̄. j. id ē pmo capitu
Proprium lo geneſ. vt dr̄. j. Regū. j. id ē pmo libro regū pꝰ capitulo. Uel dr̄ pmi regū. i.
id ē pmi libri regū pmo caꝰ. Q̄r. q̄t mōis capit̄ ꝓpriū. Soꝰ duobꝰ mōis. vno
mō ſpēalit̄ p ꝓpria paſſiōe q̄ fluit ex principijs ſubiecti. vt riſibile reſpectu ho
mis. Alioꝰ capit̄ ꝓpriū p q̄cūq̄ꝫ foṙa adq̄ſibili alicui ſubiecto inhērēte. vt calli
ditas pallor foṙa ⁊c. ⁊ illis duobꝰ ābobꝰ mōis capit̄ h̄. Q̄r. q̄t mōis capit̄ ſub
Subiectū iectū. Soꝰ multis mōis. ſ. Obiectū verū. poſitū ſub. cui q̄d inheret. Q̄ꝺ p
us eſt copula ꝓpriū logicalit̄ infra. Tamē in ꝓpoſito capit̄ ſubiectū p oī illo
qꝺ pt notificari p foṙam adq̄ſibilē. Q̄r. q̄ dcōnes regūt gtīn p iſtā regulā So
lutio multe dcōes. Prīo noīa ſb̄ua vt manꝰ petri. Scd̃o noīa adiectia poſita
loco noīm ſb̄uoꝝ. vt g̃ais magne ſcie. Tertio ꝓnoīa. vt illa mire ſpeciei. Q̄r
to. v̄ba ſb̄ua. vt ſū pue ſcie. tu es magne v̄tutꝫ Quito. v̄ba hñtia vim v̄bi ſbui
vt iohēs reputat̄ magne prudētie. Sexto. aduerbia. vt tūc tpis. Septio. ptici
pia. vt mulier exñs mire ſpēi nupſit filio pditiōis. Et iſtud regimē denoiat̄ ex
vi demr̄atiōis eēntie. capiēdo eēntiā gn̄alit̄ ſiue ſit ſb̄a ſiue accñs. qꝛ ps demō
ſtrat totiꝰ naturā ⁊ ecōuerſo. Silr̄ accñs ſeu ꝓpriū indicat naturā ipſiꝰ ſubie
cti. ſicut dr̄ pmo d̄ aīa. q̄ accñtia magnā ptē cōferūt ad cognoſcendū qꝺ q̄d eſt
☞ Q̄r q̄t caſꝰ regunt̄ ex vi demr̄atiōis eēntie. Soꝰ duo. ſ. gtūs ⁊ ablatiuꝰ. ſꝫ
drnter. qꝛ in regimine gti nō oꝫ expmi adiectiū laudis vel vituperij. ſꝫ in regie
ablati. Q̄r. q̄t mōis expmit̄ laus vel vituperiū. Soꝰ q̄ttuoꝛ mōis. Prīo i gtō
ex vi demr̄atiōis eēntie. vt hō pallide faciei. Scd̃o in abltō ex eadē vi. vt homo
pallida facie. ibi Toti da ptē. Tertio in actō p ſynodochen. vt hō pallidꝰ faci
em. ibi. Sepe qꝺ ē ptis. Q̄rto in abltō p ſynodochen. vt hō pallidus facie. ibi.
Synodochen iūgas. ☞ Q̄r. q̄d eſt illud: regi ex vi demr̄atiōis eēntie. Soꝰ. ē
gtīn regi ex vi dcōis ſm̄tis p modū demr̄abilis ⁊ notificabilis req̄rētꝫ aliq̄d pꝰ
ſe. qꝺ notat eēntiā rei demr̄ate. Uñ in exēplis textꝰ eſt diuerſa notificatio. qꝛ ps
denotat totū a pori. ſm̃ viā gn̄atiōis. Sꝫ ſm̃ viā reſolutōis totū priꝰ ptꝫ. ⁊ ſb̄
iectū notificat ꝓprietatē a pori. ⁊ ꝓprietas notat ſubiectū a poſteriori. vñ dicit
Arꝫ. prīo de aīa Accidētia magnā ptē ↄferūt ad cognoſcendū qꝺ q̄d ē. ſupple
a poſteriori. Uñ demr̄are eēntiā ē ipām demr̄are p ꝓprietatē vel ecōuerſo. ⁊ p
tem p totum vel econuerſo. qꝛ vtrūq̄ꝫ ſp in alterius lꝫ diuerſimode ducit noti
ciā. Q̄r. an in duabꝰ vltimis regulis ↄuerſiuis oꝫ ſemp poni nomē adiectiū
laudis vel vituperij. Soꝰ duplicia ſūt noīa. q̄dā ſūt indr̄ntia ad bonuꝫ et ad

malū. q̄dā ſūt noīa ſ̄ntia res deꝛ̄iatas ad bonū tm̄ vel ad malū tm̄. Tūc dr̄m eſt ad q̄ſti onē. q̄n ponūꝛ̄ duo noīa ſb̄ua ad bonū deꝛ̄iata tm̄. vt deꝰ pacꝫ. quia paxſꝑ eſt bona. vel malū tm̄. vt filiꝰ ꝑditiōis. qꝛ ꝑditio ē ad malū tm̄ deꝛ̄iatuꝫ tūc nō ſūt dāda noīa adiectia. qꝛ illa ſb̄ua in ſe includūt ⁊ ex ſe ipoꝛtāt laudeꝫ vel vituperiū. Sꝫ q̄n gt̄ūs importat rē indeꝛ̄iatā ⁊ differētē ad bonū vl' ad malum debēt addi. Et adiectm̄ laudis vel vituperiȷ̄ dꝫ capi gn̄aliter ꝑ oī coꝙ importat aliquā diſpōnē ꝓpter quā res p̄t laudari vel vituꝑari aliq̄ mō ſm̄ veritatē vel eſtimationē hoim. ⁊ ſic adiectm̄ ſemꝑ ē expſſe vel v̄tualiter ad pleniorem demr̄ationē eēntie. Qr̄. vtꝝ adiectm̄ addiꝛ̄ ꝓpter neceſſitatē regiminis Solutio. nō. qꝛ oꝛ̄ones iſte ſunt ꝯgrue. dextra hoīs. iſte ē vir ſciē nō ignorātie Hec ē mulier pulchritudis n̄ turpitudis. ſꝫ addiꝛ̄ cōiꝛ̄ ad exp̄mēdū ꝯditōꝫ dcōꝫ rcē

ꝑticule ꝑticula erat ꝯnumerari Sn̄ia ē, dcō ſ̄ns ꝑtē

Et debet parti qꝺ pars fuit annumerari q̄ fuit ꝑs ⁊ iā nō eſt ꝑs ſꝫ ſeꝑata a toto. adhuc pōt regere gtm̄ ſ̄ntē illud totū cuiꝰ fuit ꝑs. vt pes porci. vt ſic pes capiꝛ̄ in iſta oꝛ̄one comedi pedē porci. Ar̄. mutata cā mutatur effectus. ſed res ē cā regiminis. ḡ mutata re mutatū eſt regimē. Soꝰ duplex eſt cā. vna q̄ req̄riꝛ̄ ad fieri ⁊ ad ꝯſ̄uari. ⁊ ad mutationē illiꝰ mutaꝛ̄ res. Alia ē cā q̄ req̄riꝛ̄ ad fieri tm̄. mō exiſtētia reꝝ eſt cā regiminis q̄ꝫtū ad fieri tm̄. q̄bꝰ deſtructis ꝑmanet adhuc h̄itudo. ſic dicit Porphiriꝰ de ſpecie ꝑ cōꝑationē ad indiuidua. ſiue ſocrates ſit ſiue nō ſit. ſemꝑ eſt aīal rōnale. ſilr̄ mō ē h̄ in propoſito. Vn̄ iſta regula nō eſt ſuꝑflua. qꝛ intelligiꝛ̄ de ꝑte actualiter a toto ſeparata. relicta habitudine. ſed illa regula. Pars ꝓpriū cꝫ ⁊c̄. itelligiꝛ̄ de ꝑte adhuc actualiter cōiūcta toti. ☞ Qr̄. vtꝝ veꝝ ſit dicere d̄ pede abſciſo ⁊ moꝛtuo ꝙ ſit pes videꝛ̄ ꝙ nō. qꝛ ſtat ſub foꝛ̄a cadaueꝝ. Soº naturaliter nō eſt pes ſed ſolū vulgariter. qꝛ iſtud qꝺ fuit pes ita adhuc pꝰ alteriꝰ foꝛ̄e introductiōis noīaꝛ̄ pes. Arguiꝛ̄. ſi pes abſciſus eſt cadauer ē. ḡ comedumꝰ cadauera Soº cadauer putrefactū non comedimꝰ. ſed cadauer nō putrefactū bn̄. Et loq̄tur alex. vulgariter vocādo illud pedē. quia iuuenes nō pn̄t intelligere ꝑhiam. Et notanduꝫ ꝙ iſte gt̄ūs regiꝛ̄ ex vi demr̄atiōis eēntie ſemiplene. ⁊ ideo annumeraꝛ̄ predictꝫ in q̄bus eſt plenū regimen ex vi demr̄atiōis eſſentie. Arguitur. Alexander videꝛ̄ h̄ eſſe diminutus. qꝛ ſicut ponit regulā de ꝑte q̄ fuit ꝑs ⁊ iā nō eſt. ita poſuiſſet regulā de ꝓprio qꝺ iam nō eſt ꝓpriū. Dōm ꝙ iſta regula de ꝑte etiam extendaꝛ̄ ad aliā regulā de ꝓprietate. qꝛ nomē ſ̄ns q̄litatē alicuiꝰ ſubiecti q̄ iā nō eſt q̄litas. p̄t adhuc regere gtm̄ ſ̄ntē ſubiectū alicuiꝰ q̄litatis. vt poſt ꝯſecrationē eucariſtie manet coloꝛ ⁊ ſapoꝛ. q̄ adhuc denomināt hoſtiā. ⁊ tamen ſuba panis eſt trāſſubſtantiata v̄tute v̄boꝝ ꝯſecratiōis. ☞ Qr̄ vtꝝ iſta regula ꝑ̄ poteſt ſaluari in aliȷ̄s regiminibus. Soº ſic. vt dcō ſ̄ns rē poſſeſſa ꝫ q̄ fuit poſſeſſa ⁊ iam nō eſt poſſeſſa. adhuc regit gtm̄ ex vi poſſeſſiōis ſ̄ntē poſſeſſoꝛē. vt tunica ſaluatoꝛis q̄ eſt in romana ciuitate ⁊c̄. quā xp̄s iā nō poſſidet ſedēs in coꝛꝑe glorioſo ad dextrā patris. Et p̄t illa ampliatio fieri ad oēm dr̄ntiam tꝑis. vt pn̄s preteritum ⁊ futurū. vt columna domus. q̄ eſt erit vel fuit colūna domꝰ. ſed tunc reſpicit in preſenti regulam ꝑpoſitā ſi ſaltē actualiter toti eſt cōiuncta ſm̄ rem. ſed ſolum pn̄tialiter ſcaꝛ̄ nō cōiuncta. tunc ē ꝑ ipam ptꝫ ex dictis.

.i. cōꝑhenſū regimie ꝑtꝫ doceb ibi aduerbiū tūc regit gtm̄ tꝑis

Clauſum ſub parte dices, tunc temporis eſſe

Regimīa reducibilia ad regimīa ſuꝑ predicta.

remouet dubiū ꝫ de ꝑte ſucceſſiua.

De regimine genitiui

Sm̃a ē. ꝙ h̄ aduerbiū tūc regit illū gtm̄ tp̄is ex vi ptꝫ. tp̄s em̄ ē totū ſucceſſiuū cui⁹ tūc ps ē. Ar̄. dcō regēs dꝫ eē ſ̄catiua. ſꝫ aduerbiū nō ē ſ̄catiuū ſꝫ ꝯſ̄catiuū. So⁹ illud aduerbiū tūc abſolute captū nō ē ſ̄catiuū. ſꝫ acceptū cū incluſiōe dictionis ſ̄ntis ptē. vt tūc tp̄is. in illa pte tp̄is. Vn̄ ē regula gn̄alis. oē aduerbiū ſ̄ns pticularit̄ ptē tp̄is pt regere gtm̄ ſ̄ntē totū tp̄s. vt olim tp̄is. nūc tp̄is. Et dr̄ pticulariter ꝓpter aduerbia vl̄r tp̄s ſ̄ntia. vt ſp̄ ꝛ ppetue. ¶ Ar̄. Iſta regula ſm̄ ꝙ aduerbiū hꝫ rōnē tp̄is ſupflue ponit̄. ꝓbat̄. qꝛ de regīe ptis dictū ē ibi ps ꝓpriū. ꝛ ibi Clauſū ſub pte. So⁹ p̄us locut⁹ ē de ptib⁹ pmanentib⁹. h̄ vero loquit̄ de ptib⁹ ſucceſſiuis. Cōtra p̄us locut⁹ ē de ptib⁹ ſucceſſiuis. ꝓbat̄. qꝛ dixit ꝙ fuit ps ꝛ tā nō ē ps. So⁹ lꝫ q̄dā ptes nō ſūt ſp̄ tn̄ vel ſūt in eē q̄eto ad tempus. vel deſtruūt̄ ꝛ nō ſūt. ſꝫ h̄ loquit̄ de pte q̄ nullo⁹ hꝫ eē pmanēs ad tp̄s. ſꝫ ſp̄ ē in motu ꝛ ſucceſſiōe. Ubi notandū ꝙ tripliciť aduerbiū trāſit in viꝫ nōis. P̄rio qn̄ addit̄ ſibi adiectiuū vt bonū mane. Scd̄o. qn̄ aduerbiū reddit ſuppoſitū ſ̄do pſonali. vt mane ē. ſero ē. ꝛ illa aduerbia nōialiter tēta ꝛ pticularit̄ tempus ſ̄ntia regūt gtm̄ ſm̄ hāc regulā. vt p̄die diei. Tertio⁹ qn̄ ſibi ponit̄ ꝓpō ꝑ appōnē. vt de mane. de ſero. ſcd̄o mō ē ad p̄ns. ☞ Qr̄. q̄ttuplicē ꝯſtructionē p̄nt h̄re illa duo aduerbia p̄die ꝛ poſt p̄die. So⁹ q̄druplicē P̄rio ꝯſtruūt̄ cum gtō. vt p̄die illi⁹ diei. Scd̄o cū actō vt p̄die kalendas nonas vel ydus. Tertio cū aduerbio. vt p̄die xp̄s pateret̄ accepit panē. Q̄rto ponūt̄ ſine caſu ꝛ ſine ꝗ. vt apd̄ Comicū. Venit ad me chremes poſtridie clamitās idignū facinꝰ cōpariſſe. i. poſteriori die illi⁹ diei q̄ hec geſta ſūt. vn̄ p̄die ſ̄t tm̄ ꝗtū priori die ſiue vno die an̄. Sꝫ poſtridie ſ̄t vno die poſt ſiue in p̄terito. ſiue in futuro ſꝫ nō in p̄ſenti De futuro p̄die ꝗ eā in patriā ꝯfitebor pccā. poſtridie ꝗ pr̄ obiit epulū feci. Sic in futuro poſtridie cū in p̄riāꝫ me recepo mūdo valedicā. A p̄die vēit pridian⁹. vt pridian⁹ dies. pridiana hora ſ̄t diē ꝛ horā in futuro. ꝛ in p̄terito aliā priorē. vt marcēte adhuc ſtomacho pridiani cibi onere. ꝛ inuenit̄ heſtern⁹ ꝓ pridianus in p̄terito ꝛ futuro. vt ex iure heſterno panē atri⁹ vorauit. Sꝫ a poſtridie nō venit poſtridian⁹ ſꝫ ꝓ eo vtimur craſtin⁹ a ū. qd̄ tp̄s p̄teritū ꝛ futuꝝ. ꝛ n̄ tm̄ diē ſeq̄ntē ſꝫ quēlibet aliū. vn̄ Virgili⁹ Si vero ad ſolē rapidū lunaſꝗ ſequentes. Ordine reſpicies nūꝗ te craſtina fallet. Hora neꝗ inſidijs noctis capere ſerene. Itē ꝑhendine eſt de die ſeq̄nte cras ab h̄ terti⁹. ceu (ybermo gē) vn̄ ꝑhendinare ē in tertiū diē pmanere. Sꝫ cōꝑhendinare ē in lōgū differre ď die in diē. Sꝫ nudi⁹ dies dr̄ q̄ſi nūc dies. tn̄ nō inuenit̄ ſine cōpōne. Sꝫ dicim⁹ nudiuſterti⁹. i. nūc dies terti⁹ nudiuſq̄rt⁹ ſilr̄. Et inueni in Tullio ꝛ philelpho. q̄ alti⁹ nūerāt nudiuſq̄nt⁹ ſext⁹ viceſim⁹ cēteſim⁹. Itē mane nōiāliter vꝫ tm̄ ſicut matutinū tp̄s. Perſius Nēpe hec aſſidue iā daꝝ mane feneſtras intratꝫ. Alio mō capit̄ aduerbialit̄ ꝛ ſ̄t frue. vt mane vēi. primature vēi. Sero tria ſ̄t primo capit̄ ꝓ veſpe. i. ꝓ tp̄e poſt occaſū. vꝫ ſic des (abēt) ſcd̄o idē ē ꝙ p⁹ tp̄s debitū. id ē tardi⁹ ſic (ſpeter). Cicero Cū accuſator milonis ydentidē īterogat⁹ q̄ tp̄e clodius eēt occiſ⁹. Rn̄dit ſero. h̄ ē tardi⁹ ꝛ p⁹ tp̄s q̄ debuit occidi. 3⁹ capit̄ ꝓ tarde. Seneca ſero nos ille referat ſenect⁹. A p̄io ſ̄cato dr̄ hora ſerotina. Sꝫ a duob⁹ poſteriorib⁹ ſ̄catis dicim⁹ poma ſerotina. vue ſerotine. i. q̄ p⁹ legitimū tp̄s ceterꝫ pomis vel vuis matureſcūt. Sicut ecōtrario dicim⁹ p̄cocia poma. q̄ an̄ ꝯſuetū tp̄s cito matureſcūt. Notād ꝙ nūc aliq̄n pōit̄ ſine tp̄is ſ̄catiōe. vt apud. Ciceronē de diuinatiōe. Que multa plura euenirēt ſi ad q̄etē integri iremus. nūc ṽo onuſto cibo cōfuſa ꝛ ꝑt̄bata cernim⁹. Qn̄ꝗ ſ̄t inſtās. vt ex h̄ ꝛ nē

⁊ vſq̧ in ſeculū. ⁊ nūc ſm ſe ē indiuiſibile. ſ; nūc ſm alteꝝ eſt pñs tps. vł. phicorū. vt in hac orone hō currit. Qñq̧ etiā nūc ponit̄ ꝑ aliqñ. vt nūc lege. nūc ora nūc cū f̄r̄a ozelabora. Itē añ hac ⁊ poſt hac repiunt̄ ꝑ antea ⁊ poſtea. Notandū ꝙ alias freq̄ntius eſt futuri tpis. vt ō ħ alias dicem⁹. Inuenit̄ etiā in p̄terito vt cui⁹ ꝟtutes nūc mag; mioꝛ q̄; alias. i. magis intelligo. Itē alias vltia acuitur. i. in alio tpe. vel in alio loco. vel aliter. Querit̄ finaliter quō iſtō regimē d̄noiat̄ So⁹ ſpeciali denoiatiōe denoiat̄ ex vi tpis Generali ſ̄o denoiatiōe ex vi ꝑtis Sz ḡnaliſſima denoiatiōe denoiat̄ ex vi demr̄atiōis eētie. ¶ Ar. gñliſſima denoiatiōe denoiat̄ ex vi poſſeſſiōis ḡ ħ dictū falſū. Añs ꝓbat̄. qꝛ oia regimina gti reducunt̄ ad poſſeſſionē purā vel ipurā. dōm gñaliſſima denoiatiōe nō ſimpl'r ſed in regimine poſſeſſionis impure.

dcō ſns rē cōtentā — gubnat gtōs — dcō ſns rē cōtinentē — ſꝑ. regit gtm̄ ſntē rem contentam

Contentum regit hos et res que continet illud

Exemplū in q̊ illa dictio vinū ſns rē ꝯtētā regit gtm̄ vaſ ſntē rem ꝯtinentem — Exm̄ in q̊ dolia ſns rē ꝯtinentez regit gtm̄ vini ſntē rem ꝯtentam.

Ut vinum vaſis et ſunt duo dolia vini

Regimē ſpeciale ex vi cōtinētie reducit̄ ad regim̄ poſſeſſoꝛiuz.

Sñia ſtat in duab⁹ regulis q̄ꝝ p̄ia eſt. Dcō ſns rem ꝯtentā p̄t regere genitiuū ſntē rem ꝯtinentē. vt vinū vaſis. Scđa eſt ꝯuerſiua Dcō ſns rem ꝯtinentez p̄t regere gtm̄ ſntē rem ꝯtentā. vt duo dolia vini in limie iouis poſita. q̄ ſ̄cabāt ſm Boeciū ꝓſperā ⁊ aduerſā fortūas ab oi hoīe deguſtādas. Cad⁹ olei. chorus tritici. ſinū lactꝫ. i. vas. ¶ Ar. dcō ſns rem ꝯtentā nō p̄t regere gtm̄ ſntez rem ꝯtinentē. qꝛ regere eſt agere. Sz ꝯtentū h; ſe paſſiue in oꝛdine ad ipm cōtinens. dōm eſt ꝙ lz ꝯtinens ꝯſuat ꝯtentū ⁊ nō ecōuerſo realit̄. tñ dcō ſns rez ꝯtentā p̄t ſe hr̄e actiue ſm actionē ḡcalē q̄lis eſt regere in oꝛdine ad dictionem rectā. Notandū ꝙ multe ſūt dcōes q̄ includūt genitiuū regis ꝯtinētie qb⁹ nō oz gtm̄ expricite addi. ⁊ ſūt noia ſb̄ua in ariū t̄iata ſntia loca in qb⁹ reponunt̄. vt armētariū atramētariū. aluearium. calmariū. cōmentariū. primū ſt locum armoꝝ. ſcōm ſt locū atrimenti. tertiū ſt locū in q̊ eſt copia apū vel alueoꝝ. q̄rtuz ſt locū pennaꝝ. ⁊ ſic de alijs. Notādū ꝙ noia in etū t̄iantia q̄ ſo̅rant̄ a nomib⁹ herbaꝝ vel arboꝝ ſnt locū ꝯtinentie in q̊ herbe cōtinent̄ vel arboꝛes. vt eſculetū. quarcetū arūdinetū. Item inueniūt̄ aliq̄ in etū. vt fructicetū vel fructectū viretū virectū. caricetū vel carectū. Notandū ꝙ noia in oꝛiū t̄iata ſnt locū in q̊ aliq̄d exercet̄. vt auditoꝛiū loc⁹ eſt in q̊ audim⁹ p̄ceptoꝛem. Pilatoꝛiū. deābulatoꝛiū ⁊c̄. Notandū ꝙ noia in arius maſculina. vel in aria feminea hominuz officia vel q̄litatem ſnt. vt pānari⁹ caprari⁹ claſſari⁹ ⁊c̄. Quaſi oia in ari⁹ t̄minata ſnt actiue demptis paucis q̄ ſnt paſſiue. cōmoditari⁹ beneficiari⁹. depoſitarius. eſt q̄ legatū vel cōmodatū beneficiū ⁊ depoſituz accepit. Notanduz ꝙ noia adiectiua in oꝛi⁹ actionē ſnt. vt accuſatoꝛi⁹. petitoꝛius. defenſoꝛius vñ ꝑ cōtinens intelligit̄ in lr̄a loc⁹. ⁊ ꝑ cōtentū coꝛpus. ⁊ ſic oē nomen coꝛpis pōt regere gtm̄ hui⁹ regule. ſiue in celo terra vel mari. ☞ Qr̄ ex qua vi regunt̄ iſti gti. So⁹ ſpcāliſſima denoiatiōe regunt̄ ex vi cōtinentie. ꝑ primā regulā ex vi ꝯtinētie paſſiue. ꝑ ſcđam ex vi cōtinentie actiue. Rō ē q̄re ſic denoiat̄. quia a principaliori dz fieri denoiatio. ſ; dcō regens p̄icipalioꝛ eſt q̄; dcō recta. ḡ regim̄ p̄mere r̄le ex vi cōtinentie paſſiue. ⁊ regim̄ ſcđe regule ex vi cōtinētie actiue denoiat̄

¶ Ar. iſta regula ē ꝑuspoſita ꝗ male ponit̄ h. añs ptz. qꝛ totū ꝯtinet ꝑtē. ⁊ ſb
lectū ꝯtinet accñs So⁹ loquit̄ h ꝺ ꝯtinētia locali. q̄ ē ſm aliū modū ecndi i. q̄ꝫ
ꝯtinētia ꝑtis vel accñtis. qꝺ ptz ꝑ exēplū text⁹ qꝛ vinū ē i vaſe ſic locatū i loco.
.ſ. actualiter postponit̄ illa ꝑus ꝯtinebāt mō nō Snīa ē. ꝺcō ꝼns rez

Contentis ſuberūt ea que contenta fuerūt q̄ fuit ꝯtēta ⁊ iā nō

remouet du-
biū de his q̄
fu erāt ꝯtēta.
⁊ iā non con-
tinentur.

eſt ꝯtēta adhuc p̄t regere gtm̄ ꝼntē rē q̄ ꝑus ꝯtinebat. ⁊ iā nō ꝯtinet. ⁊ ſic iſtud
regimē ē āpliatū ad diuerſa tp̄a. vt bibi vinū vaſ. ¶ Ar. vinū vaſ ibi ē regimē
cāe finalis. qꝛ vas finalit̄ factū ē ꝑpt vinū. So⁹ ſi vas cōꝑat ad vinū vt conti-
nens eſt regimē ex vi ꝯtinētie. Sꝫ ſi vas ꝯꝑat ad vinū vt factū ꝑpt ipm̄ ſic eſt
regimē ex vi cāe finalis. nec h ē incōueniēs in vna ⁊ eadē orōne ſm diuerſas hi-
tudines repire diuerſa regimia

talis mēſura cauſant̄ .ſ. tp̄e .i. retinet ꝺꝑatōes Snīa hui⁹ text⁹ ſūt

remouet du-
biū ꝺ ꝯtēto.
⁊ continētie
ſucceſſiuis.

Tempus qui fiunt in eodē continet actus ⁊ amētalit̄ ꝯſiſtit in
duab⁹ regulis. Pri a ē ꝺcō ꝼns tp̄s p̄t regere gtm̄ ꝼntē actū q̄ fit in tali tp̄e. vt tē
ꝑus putatiōis. an⁹ remiſſiōis. Scða. ꝺcō ꝼns actū q̄ fit in tp̄e p̄t regere gtm̄
caſū ꝼntē illō tp̄s in q̄ talis act⁹ fit. vt laboꝛ vni⁹ diei. ¶ Ar. ꝺcō ꝼns tp̄s regit
gtm̄ ꝑ illā regulā. Cōtentū regit hos ⁊c. ꝗ iſta ē ſupflua. So⁹ duplex ē res. ſ.
ꝑmanēs ⁊ ſucceſſiua. ꝑoꝛ regula intelligit̄ de ꝯtinente ꝑmanēte. vt de vaſe. ſꝫ
iſta de ꝯtinēte ſucceſſiuo. ſic ē tp̄s qꝺ eſt mēſura ſucceſſiua mot⁹ p̄mi. cuius ē
ꝑpria paſſio. ☞ Qr̄. qꝺ ē cōtinēs ꝑmanēs ⁊ qꝺ ſucceſſiuū. So⁹ cōtinēs ꝑma-
nens eſt. cui nō repugnat hr̄e oēs ꝑtes ſil'. in eodē tp̄e ⁊ adeq̄te. Sꝫ ſucceſſiua
ē cui repugnat hr̄e oēs ꝑtes ſil' ⁊ adeq̄te. vt hore diei ſil' eē nō p̄nt ☞ Qr̄. q̄t
tuplex ē gtūs i ꝼcatiōe rect⁹ penes iſtā regulā. So⁹ multiplex. qꝛ q̄nq ꝫ ē gtūs
ꝼns actū ꝯuerſū in hītū. vt eſt nomē ꝟbale. Exm̄ vt tp̄s vocatiōis. Qn̄ꝫ ē gtūs
ꝼns ꝑſonam indiuidualē. vt tp̄e tiberij. tp̄e octauiani. Qn̄q ꝫ gtūs rect⁹ ꝼt tp̄s vt
tp̄s infantie. ☞ Qr̄. vtꝝ legere ⁊ cātare ⁊ ſimilia ꝟba p̄nt regere gtm̄ ꝑ iſtā regu-
lā. Ar. vr̄ ꝙ ſic. qꝛ ꝼnt cū tp̄e. So⁹ ꝺcō regens gtm̄ ꝑ iſtā regulā ꝺꝫ ꝼcare tp̄s
ex p̄ncipali ꝼcato. vt ānus dies mēſ. Sꝫ ꝟba ex p̄ncipali ꝼcato ꝼnt actū. ⁊ ſoluꝫ
ꝯnotant tp̄s. ꝗ non regunt gtm̄ penes iſtā regulā. ⁊ ſic p̄ter principale ſignifi-
catū connotant aliquam differentiam tp̄is.

p̄dictis .i. aſſociat̄ ꝺcō p̄lature cū ꝺcōne ꝼnte famulatum

Regim̄ ſpe-
ciale ex vi p̄-
latiōꝫ famu-
latiōis redu-
cit̄ ad regim̄
gn̄ale qꝺ fit
ex vi poſſeſſi-
onis.

His adiungatur prelatio cum famulatu

Exēplū in q̄ rex ꝼns p̄laturā regit gtm̄ populi reſpectu cui⁹ ē p̄latura
Exm̄ in. q̄ miniſter ꝼns famulatuꝫ re-
git gtm̄ regꝫ r̄ſpectu cui⁹ ē famulat⁹.

Rex huius populi venit. **regiſqꝫ miniſter**

Snīa hui⁹ ꝟſus ſtat in duab⁹ regulis. Pria. ꝺcō ꝼns p̄laturaꝫ p̄t regere gtm̄
ꝼntē rē reſpectu cui⁹ habet̄ tal' p̄latura. vt p̄nceps ppl'i. Scða regula. ꝺcō ꝼns
famulatū p̄t regere gtm̄ ꝼntē rē reſpectu cui⁹ habet̄ talis famulat⁹. vt ſu⁹ dn̄i.
☞ Qr̄. de q̄ p̄latura intelligit̄ regula. So⁹ tā de p̄latura ſp̄uali (vt primus
germanie. q̄ꝫ de p̄latura ſeculari. vt rex Francie Prelatura ſp̄ualis eſt in q̄ ali-
q̄s preeſt in ſpiritualibus. Sed prelatura tempozalis eſt. qua aliquis preeſt
in tp̄alibus. vt imꝑatoꝛ ⁊ ſui vaſal'i. Qr̄. q̄t mōis p̄nt capi illa noia p̄lat⁹. ꝑſe-
ctus ꝑpoſit⁹. So⁹ dupl'r. ſ. noialit̄ ⁊ ꝑticipialit̄. Prio regūt gtm̄ ⁊ ſūt noia ſb-
ſtātiua. Scðo regunt ꝺtm̄. ⁊ ſūt adiectia ꝑticipialia. vt ꝑpoſit⁹ eſt mihi prela-
tus eſt illi in ſtudio. ¶ Ar. ꝺcō ꝼns p̄laturā regit gtm̄ ex vi demonſtrationis
eſſentie. ꝗ iſta regula eſt ſupflua. vt p̄ncipat⁹ regꝫ ꝺn̄atio ꝺucꝫ. So⁹. ſi noia ꝑ

De regimine genitiui

laturā ſ̄ntia capiūr ī abſtracto regūt gtm̄ ex vi demr̄atiōis. ſꝫ ſi capiāř ꝯcretiue nō regit gtm̄ ꝑ iſtā regulā. Contra dictio ſignificans p̄laturam cōcretiue nō r̄git gtm̄ ꝑ iſtam regulam. g̊ ſolutio falſa. ꝓbař in h̄ exēplo Rex ppli. q̄ gtūs regiř ex vi act⁹ ꝯuerſi in h̄itū. qđ pꝫ reſoluēdo illā orōnē ſic. regit pplm̄. ex q̄ reſolutiōe cognoſciř illud regimē. So⁹ ſm̄ diuerſaꝫ h̄itudinē in vna orōne pt eſſe mltiplex regim̄ ſic ī p̄dicta. ꝛ ſm̄ illas diuerſas h̄itudies oꝫ pōere diuerſas regulas
dcō ſ̄ns ꝓxitatē dcō ſ̄ns ꝯrietatē dcō ſ̄ns gn̄atōꝫ p̄dictꝫ adiūgiř

Proximitas	contrarietas genus	his aſſociatur
Exm̄ in q̄ vicinus ſ̄t ꝓxitatem. ꝛ r̄git gtm̄ h ui⁹ reſpectu cui⁹ ē	Exēplū in q̄ hoſtis ſ̄t ꝯrietatē regit gtm̄ re/gis reſpectu cuius ē	Exēplū ī quo pater ſ̄t generationē. ꝛ regit gtm̄ ei⁹ cuius reſpectu eſt
Huius vicinus	hoſtis regis	pater eius

Snia huius text⁹ ſtat in trib⁹ regulis. q̄ꝝ pria ē. Dcō ſ̄ns ꝓximitatē regit genitiuū ſ̄ntē illō cui⁹ ē talis ꝓximitas. vt vicin⁹ petri. Scđa regula. dcō ſ̄ns ꝯrietatē regit gtm̄ ſ̄ntē illō reſpectu cui⁹ h̄r talř ꝯrietas. vt hoſtis regꝭ. Tertia regula. dcō ſ̄ns gn̄ationē. i. aliquē gdū attinētie vel ꝯſanguitatꝭ pt regere gtm̄ reſpectu cui⁹ h̄r talř ꝯſanguitas vel amicicia. vt pater heinrici. nouerca petri.

¶ Ař. in iſtis exēplis nō eſt regim̄ ꝯrietatꝭ / ꝓxitatꝭ / ľ gn̄atiōis. g̊ ſunt male poſita. añs ꝓbař. qꝛ vicin⁹ pater ꝛ hoſtis ſūt relatiua. g̊ regūt ſuos gtōs ex vi relatiōis. So⁹ qn̄ referunř ad ſua correlatiua tūc regūt gtm̄ ex vi relatiōis ꝑ iſtā regulā Adde relatiuū ſūt dupla q̄terna duoꝝ. Cōtra. referendo ad alios gtōs iſta relatiua nō regūt gtm̄ ꝑ iſtā regulā. ꝓbař. qꝛ rex p̄t incarcerare hoſtē ſuū tn̄ regit aliū gtm̄ ex vi poſſeſſiōis. So⁹ h̄ ē hoſtis matialiř. ſ. petr⁹ vel paulus. ſꝫ h̄ ꝯſiderař ſub rōne hoſtilitatꝭ. Silr̄ đr de alijs relatiuis. ☞ Qr̄. q̄tuplex eſt ꝓximitas. So⁹ triplex. ſ. tꝑalis ꝛ ē illoꝝ q̄ ſūt in eodē tpe. vt ꝯtēporaneus petri. collectane⁹ regꝭ. Et localis q̄ eſt illoꝝ q̄ꝝ loca ſūt vicina. vt vicinus petri q̄ habitat iuxta petrū. ꝛ de illis duob⁹ mōis intelligiř p̄ma regula. Sꝫ alia ꝓximitas ꝯſanguinitatꝭ de q̄ intelligiř tertia regula. ꝛ ille dcōes gtōs ſuoꝝ correlatiuoꝝ regūt ꝑ illā regulā. Adde relatiuū. vt pater filij. ſꝫ gtōs aliaꝝ dictionum regunt per iſtam regulam. vt pater petri. compater iohannis.

☞ Queritur ſub qua regula comprehenditur regimē amicitie. Solutio ſb regimine contrarietatis. quia vnum oppoſitorum faciliter intelligitur in reliquo. Et poteſt dari talis regula. Dictio ſignificans amicitiam poteſt regere genitiuum ſignificantem illum reſpectu cuius habetur talis amicitia. vt ſocius comes ſodalis petri. ſocius in arduis. ſodalis in leuibus. Inde ſodaliciuꝫ teutonice (ein geſelſchafft. ☞ Notandum ꝙ affinitas carnalis ꝛ ſpiritualis. continentur ſub tertia regula. quia nomen affinitatis etiam per illam regulaꝫ regit genitiuum. vt commater petri ꝛc̄. ☞ Queritur quid eſt affinitas. Solutio eſt ꝓximitas perſonaꝝ ex cōnubio procedens. vt vir ſiue marit⁹ katherie relicta petri. ſocrus Bernhardi ☞ Queriř q̄ ſūt noīa cōſanguinitatꝭ carnalř ſolutio iſta. pater au⁹ ꝓauus. abauus attauus tritauus. ſic mař auia ꝓauia abauia atauia tritauia. Sic deſcēdendo filius. nepos ꝓnepos abnepos atnepos trinepos. Sic filia. neptis ꝓneptis abneptis atneptis trineptis. Iſta ſūt in recta linea que non licet coniungi infra q̄rtum gradum. Item a me ad abauum ſunt quattuor gradus. quattuor a me ab abnepotem.. Et ab auo vſqꝫ ad nepotem meū ſunt octo gradus. ☞ Queriř ex q̄ vi reguntur gti iſtarum

Regim̄ ſpeciale ex vi ꝓximitatꝭ / ꝯtrarietatꝭ generationis. Reduciř ad regimen qđ fit ex vi poſſeſſionis.

Sodaliciū

Deregimine genitiui

regulaꝝ Solutio ſpeciali denoīatiōe ſm ꝑmā regulā ex vi ꝓmitatꝫ. Juxta ſecundam regulā exvi ꝯtrarietatis.ꝑ tertiā regulā exvi generatiōis.

traſitiuū eſt tribuit amatoꝛ ſ.nomē vt amatrix
Uerbum quod tranſit dat in oꝛ verbale val in trix
ꝑticipiū pn̄tꝫ tꝑis .i.loco nois .i.locaꝫ .i.pn̄tes
Preſens participāspꝛo nomīe ponit iſtos
ſꝑ ꝟbalia.gubnāt gtōs vini vini vini
Jſta regūt caſꝰ.vt amatoꝛ amās vl̕ aātrix
ſꝑ noīm ꝟbaliū .i.vales aſſociare illū gtm̄
Cuilibet iſtoꝛum poteris coniūgere a vini

Tertiū regimen ꝑcipale qd̄ fit exvi actus cōuerſi in habitū.

Snīa ē q nomē ꝟbale in oꝛ vel in trix tiatū deſcēdēs a ꝟbo trāſitio ꝑticipium pn̄tꝫ tꝑis noīliter poſitū pn̄t rege

re gtm̄ exvi actꝰ ꝯuerſi in hitū.vt amatoꝛ vini amatrix vini:amās vini. Ubi notandū q noīa ꝟbalia abſtractiē accepta.q̄ n̄ tiant in oꝛ nō regūt gtm̄ ꝑ iſtaꝫ regulā.vt dilectio dei adqſitio vn̄i.ḡ dt regula in oꝛ vel in trix tiata.¶ Ar.ꝟbū trāſitiuū nō pt regere gtm̄ .ſꝫ actm̄ ḡ etiā noīa ab illo ꝟbo deſcēdētia n̄ regunt gtm̄ ſꝫ actm̄ ꝯn̄a ptꝫ.qꝛ deriuatiuū ſapit naturā ſui ꝑmiti.Etiā qꝛ hn̄t idē ſignificatū ſic ꝯcretū ⁊ abſtractū.Soꝰ lꝫ idem ſm̄t dn̄c tn̄ in mō ſndi ⁊ ex illo attendit ꝯgruitas.⁊ ſm̄ illū pn̄t hr̄e diuerſa regimia.Cōtra ſm̄ q dn̄t ꝟbalia a ſuis ꝟbis nō pn̄t regere aliū caſū q̄ ſua ꝟba a qbꝰ deſcēdūt.Aſſumptū ꝓbaꝫ.qꝛ deriuatiuū ſapit naturā ſui ꝑmitiui.ḡ ſic ꝟba regūt actm̄ ita coꝝ verbalia. Soꝰ deriuatiuū ſapit naturā ſui ꝑmitiui in qbuſdā ſꝫ nō in oībꝰ.vt in ꝑnā ꝑte dictū ē.☞ Qr̄.qd eſt nomen ꝟbale Soꝰ ē illud qd̄ deſcēdit a ꝟbo trāſitio.ſnīs noīaliter id qd̄ ſuū ꝟbū ſt ꝟbaliꝫ.Ur̄ ſcare noīaliter ē ſcare ꝑ mod̄ hitus ⁊ qetis.Sꝫ ſcare ꝟbaliter ē ſcare ꝑ mod̄ fluxꝰ ⁊ fieri.☞ Qr̄.qt ſūt tiationes noīm ꝟbaliū.Soꝰ multe.ꝟ.Oꝛ trix tuſq̄ꝫ tio ꝟbalia noīa dico.Et bilis ⁊ tiuus.men mētū iūgere debes.Qr̄.vn̄ foīant noīa ꝟbalia.Soꝰ noīa ꝟbalia in oꝛ foīant ab vltio ſupīo mutādo u in o addēdo r vt amatu muta u in o ē ama to ⁊ adde r fit amatoꝛ.Et ꝟbale in trix foīaꝫ a noīe ꝟbali in toꝛ mutādo toꝛ i trix vt amatoꝛ amatrix.Jlla āt foīatio nō fit ſꝑ ſimpl̕r.ſꝫ aliqn̄ ꝑ depoſitioneꝫ vniꝰ ſillabe vt nutritoꝛ.Jnde venit nutrix ⁊ nō nutritrix.Et notādū q noīa ꝟbalia in trix.nō foīant a noībꝰ ꝟbalibꝰ in ſoꝛ.dēptis duobꝰ.vt a tonſoꝛ tontrix.⁊ ab expulſoꝛ expultrix Et dimittiꝫ cā euphonie.i.melioꝛꝫ ſonātie.ꝟ.Jn ſoꝛ ꝟbale nō femineū facit ex ſe.De tonſoꝛe tn̄ tontrix bn̄ dicere poſſis.Et nomē ꝟbale in trix foīaꝫ a toꝛ ꝑ iſtos ꝟſus.Nomē ꝟbale qd̄ i oꝛ fit ꝑ pen̄te Femineū d ſe foꝛmat mutādo toꝛ in trix.Qd̄ meliꝰ reſonat nutrix exiſtimo foīat.Sꝫ noīa ꝟbalia in vs tiata foīant ab vltio ſupīo.addēdo s.vt amatu adde s fit amatꝰ Sꝫ noīa ꝟbalia in tio tiata foīant ab vltio ſupīo mutādo u i i ⁊ addēdo o ſic amatio fit ab amatu.Sꝫ nomē ꝟbale in bilis tiatū foīaꝫ a ſcd̄a ꝑſona pn̄tis tꝑis in dicati mōi.deponēdo s ⁊ addēdo bilis.vt amās.depone s ⁊ adde bilis fit aābilis audibilis legibilis.Sꝫ tn̄ in ſcd̄a ꝯiugatiōe dꝫ poni s.⁊ cū h̄ mutari e i i.vt nō dicimꝰ docebilis ſꝫ docibilis.qn̄q̄ꝫ ab vltio ſupīo vt repheñſibil̕a rephēdo.Sꝫ noīa ꝟbalia in tiuꝰ tiata foīant ab vltio ſupīo mutādo u in i ⁊ addendo uus.vt amatiuus.Sed nomē ꝟbale in mē tiatū foīaꝫ a ſcd̄a ꝑſona pn̄tꝫ tēporis indicatiui mōi.deponēdo s ⁊ addēdo men vt dd̄o amamē.Sed preter h̄ in ſcd̄a ꝯiugatiōe.mutaꝫ e in u vt documen a doceo.lucumē a luceo.Et nomen verbale in mentū tiatuꝫ foꝛmaꝫ a nomīe ꝟbali in men tmīato addendo

tiui. vt amamentũ.| ☞ Q̄r de q̇bꝰ v̄bis trāſitiuis intelligit̄ textus. Soꝰ ſolū
de illis q̇ regūt actm̄. vt amo vinū. amatoꝛ vini. Sꝫ alij dicūt ꝙ ꝑ v̄bū trāſiti-
uū dꝫ intelligi qđlibꝫ v̄bū regēs obliquū. ſiue gtm̄ ſiue dtm̄. de q̇bꝰ explificat
p̄ſcianꝰ in mioꝛi volumie liᵒ. ij. Nā ille ponit exēpla de noībꝰ v̄balibꝰ deſcēdēti
bus a v̄bis trāſitiuis regētibꝰ oēs obliq̇s De gtō. recoꝛdoꝛ tui. recoꝛdatoꝛ tui
De dtō fido tibi: fidēs tui. faueo tibi: fautoꝛ tui. De ablтō abūdo illa re: abū-
dans illiꝰ rei: De actō ptꝫ in textu. Et ſic capit̄ v̄bū trāſitiuū ſm̄ ꝙ opionē hꝫ
ad v̄bū abſolutū nō regēs aliquē caſū ſic nec oīa eoꝝ v̄balia regūt caſū penes
iſtā regulā. ☞ Q̄r quō dꝫ ſciri ꝙ nomē v̄bale regit gtm̄ ꝑ iſtā regulā. Dōm
ꝑ h̄ ꝙ nomē v̄bale pt reſolui in ſuū v̄bū a q̄ deſcēdit. ⁊ gtūs in talē caſū] q̄lem
illud v̄bū req̇rit mediāte q̇ q̄ vel qđ. manēte eadē ſnīa. tūc gtūs regit̄ ex vi ac-
tus ꝯuerſi in habitū. Et quādo dcō regēs gtm̄ ex vi actꝰ ꝯuerſi in habitū. non
hꝫ ꝓpꝛiū v̄bū in qđ pt reſolui. dꝫ fieri reſolutio in aliq̇d ſibi equalens. vt mgr̄
artiū. in hāc q̇ docet artes. qꝛ mgr̄ ⁊ doctoꝛ in artibꝰ equalent.| ☞ Q̄r q̇d ē h̄
dicere (regere ex vi actus ꝯuerſi in habitū) Dōm nihil aliud ē q̄ꝫ v̄bū ſn̄s per
modū fluxus ⁊ fieri trāſire in nomē qđ ſt ꝑ modū hitꝰ ⁊ q̇etis in cuius tn̄ v̄tu-
te nomē v̄bale regit. Uel ſic (ex vi actꝰ cōuerſi in hitū) .i. ex vi dcōis q̄ pꝰ ſca-
bat cū tpe ꝑ moď fluxꝰ ⁊ fieri ſił dū erat v̄bū vł ꝑticipiū. ⁊ nūc ſt ſine tpe fluxu
⁊ fieri. ⁊ ꝑ moď hitꝰ ⁊ q̇etis.| ☞ Q̄r. vtꝝ noīa v̄balia foꝛata a v̄bis vehemētiſ
ſime trāſitiōis pn̄t regere duos gtōs ſic ſūt v̄ba duos accōs. Soꝰ ſic: vnum
ſn̄tē rē in quā trāſit actꝰ v̄bi. vt doctoꝛ tui. alteꝝ ſn̄tē materiā circa quā v̄ſat̄
actꝰ v̄bi. vt ſapīa ē doctrix diſcipline dei. doctoꝛ petri gr̄ce. Raro tn̄ apud auto
res inuenit̄ regere vtrūq̄ ſił. Et ex iſto ptꝫ ꝙ etiā gtūs vnꝰ penes iſtā regulā
regit̄ ex vi cauſe materialis circa quā.| ☞ Q̄r an neſt aliq̄ noīa v̄balia q̄ pn̄t
regere gtm̄ vel accm̄. dōm ꝙ ſic. ⁊ ſūt q̄ttuoꝛ. ſ. exoſus/ ꝑoſus/ p̄ſcius/ ignarꝰ
Exoſus ꝑoſus freq̄nter regūt accm̄. vt exoſus bella. ꝑoſus opes. Sꝫ p̄ſciꝰ et
ignarꝰ freq̄nter regūt gtm̄. vt ignarꝰ vie. p̄ſciꝰ futuroꝝ.| ☞ Q̄r. q̊t mōis capit̄
hitꝰ. Soꝰ tribꝰ mōis vt ſufficit in ꝓpoſito. Pꝛio vt ſt q̄litatē difficulter mo
bilē a ſubiecto. vt ſanitas vel ſcīa. Scđo. vt ē qđdā accn̄s cauſatū ex veſtitu et
adiacēte coꝛpi. Et ſic hitꝰ ē coꝛpoꝝ ⁊ eoꝝ q̄ circa coꝛpꝰ ſūt adiacētia. Tertioᵒ
capit̄ hitꝰ vt ē modus ſn̄di noīs qđ ſūt ꝑ moď hitꝰ ⁊ q̇etis. ⁊ ſic capit̄ in ꝓpoſi
to. ☞ Q̄r. q̇d ē ꝑticipiū trāſire in vim noīs. Soꝰ ē ipam vo: ē ꝑticipalē q̄ pꝰ
habuit modū ſn̄di ꝑticipij recipe modū ſn̄di noīs. ſ. hitꝰ ⁊ q̇etis. ¶ Ar. Gau
dent alchimiſte q̄m̄ ſpēs reꝝ trāſmutari nō pn̄t. g̊ ꝑticipiū nō pt mutari in no
men. Dōm ꝑticipiū foꝛaliter nō fit nomē. qꝛ ſic ſūt ſpē diſtincta nomē ⁊ ꝑtici-
piū. ſꝫ materialiter ꝑticipiū bn̄ fit nomē ex eo ꝙ ꝑticipiū recipit modū ſcandi
nomis. Cōtra. materialiter ꝑticipiū nō pt fieri nomē. g̊ ſolutio nulla. an̄s pro
bat̄. qꝛ ꝑticipiū ē pn̄tis tpis de q̊ loquit̄ textꝰ. ſꝫ nomē nō ē alicuius tpis g̊ ⁊c̄.
Soꝰ ꝑticipiū tūc amittit tpꝰ ⁊ moď ſn̄di eēntialē. v̄. Dum mutat regimē fit
ꝑticipans tibi nomen. vt patebit in capitulo de ꝑticipijs. ibi (Participans qđ
in ans ⁊c̄) ☞ Q̄r. vtꝝ oīa ꝑticipia pn̄t trāſire in vim noīs. dōm nō. ſꝫ q̄ ſūt in
ans ens tus dus. Sed ꝑticipiū in rus raro trāſit in vim noīs ꝓpt̄ futuritiōē
vn̄ Floriſta. In rus q̄ fiūt nunq̄ꝫ tibi noīa fiunt.| ☞ Q̄r. q̄re dr̄ (pn̄s ꝑticipās
dōm ꝓpter ꝑticipia in dus q̄ lꝫ trāſeāt in vim noīs. nō tn̄ regūt gtm̄ ex vi actꝰ
ꝯuerſi in hitū. qꝛ ſꝑ retinēt regimē ſui v̄bi. ⁊ ſic trāſeūt in vim noīs amiſſione
temporis. non amiſſione regiminis. Scđo dr̄ (pn̄s ꝑticipās) ad excludendū

ꝑticdiia in rus fiata q̄ etiā ꝓpter futuritionē maximā nō trāſeāt in vim noīs. Et etiā excludit ꝑticipiū in tus qḋ tñ cōphendit̃ ſub ſeq̄nti regula. Sūtq꜖ regēdo pares ⁊c̃. Q̄r. vtꝝ ꝑticipia regētia diuerſos obliq̄s pñt regere duos gtōſ cū trāſeūt in vim noīs. So⁹ nō. ſ꜖ ſolū gtīm illi⁹ acci. vt do tibi panē. dator panis. ¶ Ar̃. ſūt aliq̄ ꝑticipia p̄teriti tꝑis q̄ trāſeūt in vim noīs regētis gtīm ex vi actus ↄuerſi in habitū. de q̄b⁹ h̄ alex. nō facit mētionē ꝗ̄ ē diminut⁹. Exēpluꝫ. vt iohes ē indoct⁹ gce. ꝑitus logice. So⁹. l꜖ h̄ nō ponāt̃ oīa. cōphendunt̃ tamē ſub illa regula Suntq꜖ regendo pares.

.ſ. dcōnes gubernādo ſimiles ſ. noībus equalentes

Suntq꜖ regendo pares predictis equiparantes

Exēplū vbi cupidus ſimile predictis regit genitiuum ludi — Exemplū in quo timidus ſimile predictis regit genitiuum flagelli

Extēdit regulā iaꝫ dictā ad q̄dā alia ſimilez ſntibꝫ habētia. i. ſil'r ſnt hitū ex act⁹ freq̄ntatiōe cauſarum.

Ut cupidus ludi puer eſt. tim idusq꜖ flagelli

Snīa ē. dcōnes ſimiles p̄dictis in ſ꜖do hñtes vim eaꝝ etiā regūt gtīm ex vi actus ↄuerſi in hitū. vt ſūt fere oīa noīa vl̃ lia actie accepta. deſcēdentia a v̄bis trāſitiuis. q̄ꝝ ſiatiōes in his v̄ſib⁹ ↄtinent̃. Iuus idus bilis. ax arius oriusq꜖ tus oſus. Actiue capta genitū dāt tor q̄q꜖ trix ens. ⁊ ſūt exēpla ꝑ ordinē. De iuus. vt vinū ē incētiuū libidinis. De idus. vt cupidus ludi. auid⁹ pugne. de bilis. vt ſuba ē ſuſceptibilis ↄrioꝝ. De ax. vt edax reꝝ. capax pecuniaꝝ. De ari⁹. vt falſari⁹ lr̃aꝝ ap'licaꝝ. De ori⁹ vt op⁹ ex caritate factū ē meritoriū vite eterne. De tus. vt ꝑit⁹ m̄dēdi. doct⁹ muſice. Et ↄſtruunt̃ cū v̄bo infiniti mōi. vt ꝑitus cātare. vel gtō gerūdij vel alteri⁹ noīs vt in exēplis poſitis. De oſis vt ſtulticia ē aliene vite curioſa. ſue v̄o vite negligens. De tor vt doctor gce. De trix vt fautrix bonoꝝ. De ens. vt timēs m̄dēdi. Et inueniunt̃ ad huc q̄dā alia q̄ etiā pñt regere gtīm ꝑ iſtā regulā. vt anceps rei. cōpes virtū. ſecur⁹ amoris. inſecur⁹ vite. p̄ſagus futuri. nūcius mortis. inſcius mali. Q̄r. vtꝝ q̄ñ iſta nomia cōpant̃ etiam ↄꝑatiu⁹ ⁊ ſupla..u⁹ pñt regere gtīm iſtū. dōm ſ꜖ā idē regimē in oīb⁹ g̃dibꝫ cōꝑatiōiſq꜖tū ad iſtā regulā. vt amās amātior amātiſſim⁹ mei. ſ꜖ās ſ꜖ātior ſ꜖ātiſſim⁹ equi. i. eq̄tatis. ⁊ ſic de oīb⁹ alijs. Itez noīa abſtracta v̄balia etiā pñt regere gtīm ꝑ iſtā regulā. vt abſtracta in ſio: in or: in um: in tas: i ra De ſio vt viſio iohis. De or. vt amor iohis. De um. vt deſideriū boni. De tas vt volūtas peccādi. De ra. vt cura iohis. ¶ Ar̃. in hac orōne viſio iohis. ibi ē regimē ex vi denoīatiōis eentie. q꜖ viſio ſ꜖t ꝓprietatē ⁊ iohis ſ꜖t ſubiectū ꝓprietatis. dōm q꜖ p̄dicte orōnes reſoluūt̃ ꝑ ꝑpōnes ď vel circa. ē regim̄ ex vi act⁹ conuerſi i hitū. vt amor iohis. i. amor ē v̄ſat⁹ circa iohem vel ď iohe. S꜖ q̄ñ reſoluūt̃ ꝑ in. ē regim̄ ex vi denoīatiōis eentie. vt volūtas petri. i. volūtas q̄ ē i petro

cāe efficiēti .ſ. gti tribuit̃ h̄ loco — ſ꜖ns effectū regit gtīm pauli ſ꜖ntez cām efficientē illius epiſtole

Q̄rtū regimen ꝑncipium gti. qḋ fit ex vi effect⁹ vel cāe. ⁊ p̄mo efficientꝫ artificialis

Artifici regimen datur hic. vt epiſtola pauli

Snīa eſt. dcō ſ꜖ns rē artificialiter factā pōt regere gtīm ſ꜖ntē cām efficientē illi⁹ rei. vt ep'la pauli. ☞ Q̄r. vtꝝ iſta regula p̄t ↄuerti So⁹ ſic. nā dcō ſ꜖ns artificē p̄t regere gtīm ſ꜖ntē rē artificialiter factā. vt edificator dom⁹ ſutor calciamēti. Item illud regimē denoīat̃ ex vi cāe efficiētis. q̄ñ dcō regēs ſ꜖t cām. S꜖ quando ſ꜖t effectū. denoīat̃ ex vi effect⁹ cāe efficientis. ¶ Ar̃ dcō regens eſt poꝛ dcōne recta. ſ꜖ effect⁹ eſt cā poſterior. ꝗ̄ nō pōt regere caſū. So⁹ effect⁹ ē cauſa poſterior ſ꜖m naturā, tñ inq̄ꜩtū nomē effect⁹ ſ꜖t ↄfuſe. et nomen cauſe determinate

p̄t effectus eſſe p̄oꝛ rōne ↄfuſiōis. ⁊ ſm ħ ↄfuſioꝛa ſūt p̄oꝛa. ☞ Q̄r. q̄d ē cā effi
ciens. Dōm cā efficiēs ē p̄ncipiū a q̄ cāt̄ur mot⁹. ⁊ ē duplex. ſ. in potētia ⁊ i actu.
Cā efficiēs in potētia ē ad quā ſequiẗ effect⁹ in potētia. vt domificatoꝛ rſpectu
dom⁹ Sꝫ in actu cā efficiēs ē ad quā ſequiẗ effect⁹ in actu. domificās ī ſpectu
dom⁹. Et q̄libet iſtaꝝ ē duplex. ſ. vniuoca ⁊ equoca. Uniuoca ē q̄ pducit effe/
ctū eiuſdē ſpēi. vt hō generās ē eiuſdē ſpēi cū hoie genito. Sꝫ equoca ē q̄ pdu
cit effectū alteri⁹ ſpēi. ab ipa. vt ſol tanq̄ȝ cā equoca generat hoiem ⁊ nō ē eiuſ/
dē ſpēi cū hoie. ſꝫ dn̄t ſic aiatū ⁊ inaiatū. Et adhuc duplex ē cā efficiēs. q̄daꝫ
req̄riẗ ad fieri effect⁹ tm̄. vt domificatoꝛ req̄riẗ ad fieri domus tm̄. qꝛ ipſo moꝛ
tuo dom⁹ p̄t adhuc ꝑmanere. Alia ē q̄ req̄riẗ ad fie.. ⁊ ad ↄſuari. vt ſol gene/
rat diē ⁊ ↄſuat diē q̄ȝ die ip̄e lucet nobis. Et adhuc duplex eſt. q̄dā ē agēs ꝑ
naturā. vt ignis calefacit. q̄dā agit ꝑ artē. vt cōpoſitoꝛ ꝗ artē cōponendi com/
ponit libꝛū. ¶ Ar. diuerſi artifices diuerſa hn̄t ↄſiderare. ſꝫ phic⁹ hꝫ deſiare
de cāis q̄ ali⁹ artifex a ḡco. ḡ nō ḡcus neq̄ȝ logic⁹ hꝫ ↄſiderare de cāis. So⁹.
methaphicus phic⁹ ḡcus ⁊ logicus ↄſiderāt de cāis. tm̄ dn̄ter. qꝛ methaphi/
ſicus ↄſiderat cās inq̄ȝtū ſūt entia ⁊ entis p̄ncipia. qꝛ ↄ̄ ſiderat altiſſimas cās
eo q̄ ſcia methaphicalis ē ſapia. Sꝫ phic⁹. i. naturalis phs ↄ̄ſiderat cās iq̄n
tū ſūt p̄ncipia mot⁹ ⁊ trāſmutatiōis. ⁊ ↄcurrūt ad cōpōnē rei natural'. Et lo/
gic⁹ ↄ̄ſiderat eas inq̄ȝtū ſup eas fundaẗ hitudo localis. vt faber ē q̄ cultellus
p̄t eē Sꝫ ḡcus ↄſiderat eas ſm q̄ ex eis p̄t fieri orō ↄgrua attēdendo modos
ſndi. Et ſic coꝛrelarie ſeq̄tur q̄ diuerſi artifices hn̄t diuerſa ↄſiderare vel vnuꝫ
diuerſimode. Cōtra ↄſiderāt vnā ſm eandē rōnē. qꝛ ↄſiderāt cās ſm rōnē cā/
litatis. So⁹ ē vna ḡnalis rō cālitatis. tn̄ illa ↄſideraẗ ſm diuerſas hitudies
in diuerſ ſciētijs vt ptūit. ☞ Q̄r. quō denoiaẗ regimē iſti⁹ regule. So⁹ quā/
dcō regēs ſt effectū. ⁊ dcō recta cām. tūc dꝫ denoiari ex vi effect⁹ cāe efficiētis.
qꝛ regim̄ denotat ab hitudie dcōis regētis i oꝛdie ad dcōnē rectā. ſꝫ q̄n dcō re/
gens ſt cām. ⁊ dcō recta ſt effectū. tunc denoiaẗ ex vi cāe efficiētis. ☞ Q̄r ḡ p
intelligentia dictoꝝ ⁊ dicēdoꝝ. Quid eſt cā in cōi. So⁹ cā eſt ad cui⁹ eē ſequi
tur aliud. In q̄ dione cās ſubintellectū poniẗ loco ḡnis. Et ad cui⁹ eſſe ſequiẗ
aliđ. pōiẗ ad drām effect⁹. ad quē vt hmōi nō ſeq̄ẗ aliđ Et ad excludendū illa q̄
rum vnū ſeq̄ẗ alteꝝ ſm oꝛdinē. vt nox ſeq̄ẗ diē Et dꝛ (ſm naturā) ad ſndū q̄ ad
min⁹ cā dꝫ p̄cedere effectū ſm naturā lꝫ p̄nt ſiẗ eē in tpe. vt hō ⁊ riſibile. vel pōt
p̄cedere effectū ſm naturā ⁊ tp̄s. vt ſba p̄cedit accn̄s. natura tp̄e ⁊ cāli dignita
te. Et (aliud) capiẗ cōiter vt nō ſolū dicat diſtinctionē eſſentialē ⁊ ſm rē. ſꝫ ſcđꝫ
mōs eēntiales. qđ dꝛ ꝓpter cām foꝛalē ⁊ ſuū effectū q̄ nō diſtinguūẗ realiẗ vt al
bedo ⁊ alb . ¶ Ar. ad cām nō ſequiẗ aliđ. ꝓbaẗ. qꝛ aliuđ dt diſtinctionē eſſen
tialē. ſꝫ effect⁹ cāe foꝛalis nō ē eēntialiẗ diſtinct⁹ ḡ ⁊c. Maioꝛ ptꝫ. qꝛ eſſe ⁊ eſſen
tia ſūt idē. So⁹ aliđ nō capiẗ ibi ꝓprie vt vult argum̄tū. ſꝫ ḡnaliẗ vt dt diſtin/
ctionē in mōis eēntialib⁹. Cōtra ḡ male dt cā ē ad cui⁹ eē ſeq̄ẗ aliđ. ꝓbaẗ quia
idē nō ſeq̄ẗ ſeipm. qꝛ alias idē eēt p̄us ⁊ poſteri⁹. Dōm q̄ ħ nō ē ſm eandē rōꝫ
qꝛ illud iplicat ↄ̄dictionē. ſꝫ ſm diuerſas rōnes fit. ita q̄ foꝛa ſub rōne eēntie p̄
cedat. ⁊ eadē ſm actū eēndi ſcata ſeq̄ẗ. ſic lucere ſeq̄ẗ lucē. ☞ Q̄r. q̄t ſūt cāe
So⁹ q̄ttuoꝛ. ſ. cā material'/ foꝛalis/ efficiēs ⁊ finalis. Cui⁹ rō ē. qꝛ oīs cā vel
ē intriſeca vel extriſeca. Si intriſeca. ħ ē dupl'r. vel recipit eē. ⁊ ſic ē materia. vl'
dat eē. ⁊ ſic ē foꝛa. Si extriſeca. ħ ē dupl'r. vl' ē id a q̄ p̄rio mot⁹ icipit ad pdu/
cēdū effectū realr. ⁊ ſic ē cā efficiēs. vel ē id ꝓpter qđ fit res. ⁊ ſic eſt cā finalis.

q2 oīa agūt ꝑpter finē.ij.phicoꝝ. ¶ Arḡ materia nō ē cā.q2 cāre ē agere.ſ3 ma
teria ē potentia pure paſſiua.ḡ nō ē cā. Dōm ꝙ materia ñ agit effectiue influē
do.tñ paſſiue aliq̄d recipiēdo agit in ꝟtute agentis effectiui. ¶ Arḡ. Finis nō
ē cā.ꝓbaꝛ.q2 cā ē ꝑncipiū.v.methaphice.ſ3 finis ē t'min⁹.ḡñ ē cā.Dōm finis
in extecutiōe ē termin⁹ ꝛ effect⁹.ſ3 finis in intentiōe ē ꝑncipiū.ꝛ ille eſt cauſa.
¶ Arḡ. Foꝛa nō ē cā.q2 foꝛa ex q̄ ē vltimū:in motu ē effect⁹.Dōm ꝙ foꝛa ē be
ne effect⁹ in gñe cāe efficientis.tñ ipa ē cā ꝛ ꝑncipiū in gñe cāe foꝛalis:ſic aīa ē
effectiua creata a deo:tñ ē ꝑncipiū ꝛ cā foꝛalis ipi⁹ corꝑis. ¶ Arḡ. nō ē aliq̄ cā
efficiēs.q2 cā d3 eē ꝑmū.S3 efficiēs moueꝛ a fine tanq̄ȝ efficiente prioꝛi. So
lutio hoc eſt in diuerſis generibus cauſarum.

.i.oꝛ illud cauſaꝛ .ſ.finalē illud .ſ.gtōs altare victoꝛie

Quodq3 fit ob cauſam regit hos velut ara triumphi

Sñia.ē ꝙ dcō ſns effectū regit eā rē ꝑpter quā fact⁹ ē ex natura cāe finalis.vt
pocio ſanitatis.ſtudium ſcie.ari triumphi. ☞ Qr̄ de q̄ cā intelligiꝛ iſte text⁹.
So⁹ de cā finali.ꝛ h̄ ꝑpter duo.q2 oē analogū ꝑ ſe poſitū:ſtat ꝑ ſcato famoſi
oꝛi.ſ3 inter oēs cās cā finalis ē famoſiſſima.ḡ ſtat in textu ꝑ cā finali. Scdo.
q2 de alijs cāis deciat expſſe in alijs ꝟſib⁹ circūſtātib⁹.ḡ in h̄ ꝟſu ſatis intelli
gitur cauſa finalis.q̄uis non exꝑmatur. ☞ Queritur. Quid eſt cauſa fina
lis. Dicēdum ꝙ cauſa finalis ē gr̄a cui⁹ aliq̄d fit.vt hō fact⁹ ē ꝑpꝛ btitudinem
ꝛ oēs creature facte ſūt ꝑpꝛ hoīem tanq̄ȝ finē. Et pt finis capi dupl'r. Primo
ſm ꝙ ē in executiōe.ꝛ ſic ē effect⁹ cāe efficiētis. Alio⁹ ſm ꝙ ē in intentiōe agen
tis.ꝛ ſic h3 rōnē cāe finalis. Et ē duplex finis.ſ.ꝓxim⁹ ꝛ vltim⁹. Proxim⁹ ē.q̄
ordinaꝛ ad aliū finē. S3 vltim⁹ ē p⁹ quē nō ē ali⁹ finis.vt d̄s vniuerſoꝝ d2 eſſe
finis. ☞ Qr̄. quō denoīaꝛ iſtud regimē. So⁹. qñ dcō regēs ſt effectū.et dcō
recta ſt cām finalē.d3 denoīari ex vi effect⁹ cāe finalis. Et tūc ē ſñia leuis.di
ctio ſns effectū pt regere gtīm ſntē cām finalē ipſi⁹ effect⁹. S3 qñ dcō regens
ſt cām finalē.ꝛ dcō recta effectū.tūc regit gtīm ex vi cāe finalis ꝑpꝛ cā3 ſupdi
ctā. Et ē regula ꝯuerſiua. Dcō ſns cām finalē:pt regere gtīm ſntē effectu3 cāe
finalis. Arguitur. Idem non poteſt eſſe prius et poſterius.ſed ſi iſta regu
la eſſet conuerſiua:tunc hoc ſequeretur. Sequela ꝓbatur.quia quādo effect⁹
eſt dictio recta:tūc eſt poſterioꝛ.ſed qñ eſt dictio regens eſt ꝑoꝛ. Dōm.hoc eſt
ſm diuerſū reſpectū. ☞ Qr̄ q̄t mōis capiꝛ ara. So⁹. vno⁹ capiꝛ vt ſt domu3
porcoꝝ.ꝟ. Eſt ara porcoꝝ.ꝛc. Alio⁹ eſt idē qđ altare.vt rex balach ſtruxit aras
ad maledicendū filios iſrael. Nūeri.xxiij.ꝛ in alia ara fit ſacrificiū ad ꝯſeq̄n
dum victoꝛiā. Vñ ara nō fit ꝑpter triumphū:q2 triūphus eſt honoꝛ:q̄ impē
ditur victoꝛi reuertenti de magna victoꝛia.ſed ara fit finaliter ꝑpter fienda3 vi
ctoꝛiā:ꝛ nō ꝑpter illi⁹ honoꝛē:niſi inq̄ȝtū honoꝛ includit victoꝛiā.ꝛ ſic eſt exem
plū bonū.ꝛ hoc videꝛ auctoꝛ intendere. ☞ Qr̄. vtꝝ vn⁹ effect⁹ poſſet fieri ꝑpter
diuerſas cās. Solutio ſic.vt ieiuniū poteſt fieri cauſa ſanitatis.poteſt etiam
fieri cauſa meriti.ꝛ cauſa doli.ꝛ fraudis vel cā miſericoꝛdie ꝯſequēde.

Regimē ex
vi effectus
cāe fi[n]alis.

.i.opis dcōnē aſſocies .ſ.illi⁹ effect⁹ .ſ.caſui

Effectus nomen iunges cauſe genitiuo

Pudoꝛ ſt effectū ꝛ regit gtīm culpe ſntē cām efficientem illius effectus

Pena ſt effectū ꝛ regit gtīm reat⁹ q̄ ē cā pene meritoꝛia ſ3 effectiua deus.

Effectus culpe pudoꝛ eſt et pena reatus

Regimē ex
vi effectus
cāe efficien
tis naturaꝛ

De regimine genitiui.

Sñia ē q̄ dcō ſcans effecū cāe efficiētis pt regere gtīm ſcantē illā cām. vt pudo⸗
culpe. Et regl'a couerſiua eſt iſta. Dcō ſcans cām efficiētē pt regere gtīm ſcantez
effectū illi⁹ cāe. Et alexād eſt in h̄ loco ſupflu⁹. pbat. q̄ꝛ pri⁹ poſuit regulam ſm
quā effect⁹ regit ſuā cām efficientē. ibi Artifici regimē dat hic vt epl'a pauli. quā
paul⁹ efficiēter fecit. Dōm q̄ illa regl'a differt ab iſta in duob⁹. Prio q̄ꝛ illa regu
la p̄dicta pri⁹ loq̄t de cā artificiali. Iſta v̄o loq̄t de cā naturali. Vñ cā natural' eſt
q̄ pducit effectū ſuū ſñ cōiūctōe ꝓria. ſicut ignis cauſat calorē. Sꝫ cā artificialis
pducit effectū ſuū p artē q̄ reqrit cognitōez itellect⁹ p̄ctici dirigētis in ope. Secū
do differūt. pri⁹ poſita regl'a loq̄t de cauſis efficiētib⁹ corpalib⁹. vt d̄ paulo ⁊ epl'a
Sꝫ hec regl'a loquit de cauſis efficientib⁹ incorpalib⁹. vt ē culpa q̄ ē in aīa. cuius
effect⁹ natural' eſt pudor. vtꝫ in adā poſtq̄ꝫ cōmiſit pctīm erubuit cōſiderās ſuam
nuditatē tegit ſe pſſomate. Geñ. iij. Cōtra nihil nō ē alic⁹ cā. ſꝫ pctīm nihil ē. Jo
hānis. i. ḡ pctīm nō p̄t eē cauſa efficiens. Dōm q̄ pctīm formal'r eſt nihil. ſꝫ mate
rialiter eſt aliq̄d. Querit vtꝝ hic ſit regimē iſti⁹ regl'e calor ignis. Sol'o. calor pt
cōparī ad ignē vt accidēs ad ꝓpriū ſuū ſubiectū. ⁊ ſic regit ex vi demōſtratōis eſ
ſentie. Alio° capit vt eſt effectus natural' incorpal' ad cām efficientē corpalē na⸗
turalē. ⁊ ſic eſt mixtū ex duob⁹. Per iſtā tamē regulā eſt ex vi effectus cauſe effici
entis. ſi dictio regens ſcat effectū. ſꝫ ſi ſcat cauſam. eſt ex vi cauſe efficientis pro⸗
pter cauſam prius poſitam.

.i. hoc .i. dcō recta .i. dcō regēs ſ. nūeraliter notant

Illud quod regitur et rector idem tibi ſignant

Exemplū vbi illa dcō regens. ſ. v̄tus regit illū gtīm dei qui eſt ſua virtus

Uirtus vera dei nos crimine purget ab omni

Sñia eſt. Dcō regēs ⁊ dcō recta idē ſcant. vt iuſticia dei. potētia dei. q̄ eſt d̄s ⁊ iu
ſticia. Sꝫ vltra h̄ cōnotat potētia q̄ oīa ſunt ſibi ſubiecta. ⁊ iuſticia q̄ vnicuiq̄ꝫ
reddat qd̄ ſuū eſt. Querit q̄ ē regl'a q̄ ex iſto textu elicit. Sol'o illa Dcō ſñs cām
formalē ſiue ſubſtātialē ſiue acq̄ſibilē pt regere gtīm ſcantē effcm̄ illi⁹ cāe formal'
exēplū pri. vt aīa ſortis. exēplū ſcdi. vt v̄tus dei. Querit q̄d eſt cā formal'. Solu⸗
tio. eſt q̄ dat eē rei. Et ē duplex. ſ. ſubſtātial' ⁊ accñtal' q̄ coueniūt in h̄ q̄ ābe dant
eſſe. Sꝫ drñt in duob⁹. Prio forma ſubſtātial' dat eē ſubſtātiale. ſꝫ forma accñ⸗
tal' dat eē accñtale. Scdo ſublata forma ſubſtātiali res corrūpit. vt d̄r phs. ij. de
aīa. Recedēte aīa a corpe corp⁹ expirat ⁊ marceſſit. Sed ſublata forma accñtali
res nō corrūpit. vt d̄r idē de gñatōe. Alteratio ē ſubiecto manēte eod̄ mutatio in
q̄litate ſenſibili. vt hō calid⁹ pt fieri frigid⁹ tñ nō corrūpit ex h̄ p ſe loq̄ndo. Argu
itur dcō regēs ⁊ dcō recta faciūt in ꝓpoſito cōſtructōez trāſitiuā. ḡ nō ſnt idē. con
ſeq̄ntia ptꝫ. q̄ꝛ cōſtructio trāſitiua ē illa in q̄ cōſtructibila ptinēt ad diuerſa. Sol'o
ptinēt ad idē ſm rē. ⁊ ſic ſm rē faciūt cōſtructōez itrāſitiuā. ſꝫ ſm modū ptinēt ad
diuerſa. q̄ꝛ diuerſitas caſuū ē ſignū diuerſitatis reꝝ. ⁊ ſic faciūt cōſtructōez intrā⸗
ſitiuā ſm modū ⁊ nō ſm rē. Notādū prio q̄ oē abſtractū penes iſtā regl'am re⸗
git gtīm ſui cōcreti. vt caliditas caloris. albedo albi. Scdo oīa noīa gñalia cau
ſe. vt ſūt iſta. cā ſpecies finis gr̄a regūt gtīm p iſtā regulā. vt veni huc gr̄a vidende
matris. Et q̄dā dicūt hic eē regl'am cāe final'. vñ gr̄a capit q̄ñq̄ꝫ p cā. vt ibi. Ad
priāni videndoꝝ amicoꝝ gr̄a iui. Scdo gr̄a capit vt ē donum ſupnaturale. ⁊ ſic
principiū meriti. Tertio ſcat acceptabilitatē (angenem) vt aliq̄s d̄r loqui ad gra
tiā. Tertio. Oē ſupius p̄t regere gtīm ſui iferioris penes iſtā regl'am. q̄ꝛ ſuperius

Regimē ex vi effect⁹ vl' cauſe formalis non ſimpl'r ſꝫ in q̄ꝫtum regēs ⁊ rectū idez ſcant

eſt cauſa finalis ſui inferioris. vt ciuitas rome. Arguit̃ ſupius ꝛ iferius ſm̃ appoſitõis naturã dñt poni in eodẽ caſu. ſꝫ hic ponũt in diuerſis caſib9. ḡ nõ pt ſuperi9 regere gtĩ̃ ſui iferioris ſm illã reglam. So°. qñ faciũt a ppõez dñt poni ĩ eod' caſu. Sꝫ qꝛ ãbo ſũt ſubſtãtia vnũ illoꝝ pt poni in gtõ ſm iſtã reglãz. vñ ouidius. Urbẽ quã dicũt romã melibee. ſm a ppõez. l' vꝛbẽ rõe ſꝫ iſtã reglãz. Queri[t] quõ denoiat̃ iſtud regimẽ. Solo. qñ dcõ regẽſ ſt cãm formalẽ tc̃ denoiat̃ ex vi cã formalis. qꝛ denoiatio regis fit a dcõe regẽte in ordine ad dcõez rectã. Sꝫ qñ dcõ regẽs ſt effectũ tũc ex vi effect9 cãe formalis pꝑter ſeandem rationem.

cãm mãlẽ l' effectũ ſ. dcõ ſotiet̃ ſt effectũ ſt materiã
Materiaꝫ ſignans iungatur. vt anul9 auri
p vel ſ. caſum ſ. dcõ illis ppõnibus pcedente
Aut ablatiuum dabit ex vel e preeunte

Snia ẽ ꝙ dcõ ſñs rẽ factã ex materia pt regere gtĩ̃ ſñtez materia ex q̃ tal' res facta ẽ. Exẽplũ, vt pãis tritici. anul9 auri. vel ꝗtũ ad ſcdm ꝑlũ. ſic ſñiat̃ Dcõ ſñs rẽ materialr̃ factã pt regere abltĩ̃ ſñtem cãm materialẽ ex q̃ talis res fcã eſt me-diãte ppõe ex vel de. vt anul9 ex auro l' d auro. tñ dzñri mõ ponit̃ ex vel de. qꝛ ex ꝑprie dt circũſtãtiã cãe material'. ſꝫ de dt cõſubſtãtialitatẽ. qꝛ auꝝ eſt ſubſtãtia anuli tota ſaltẽ ſubſtãtialis. lꝫ forma anuli ſit accñtalr̃ illi materie introducta. et ſic etiã denotat materiã in rõe ſubſtãtie. qd ñ cõuenit alijs ppõnibꝫ. ꝑ. Ex de materiã notat a vel ab efficiẽtẽ p dat formalẽ. ſꝫ pꝑter dat tibi finem. Ar̃ alexãd hic determinat de regie gti. ḡ male dt in ꝑtextu de regie ipi9 ablati. d q̃ poſtea fac̃ mẽtõez. So. h ſolũ fit incidẽtalr̃. inqꝛtũ abltũs ꝛ gtũs coincidũt in eãdẽ vĩ regiminis ſm tñ diuerſitatẽ vtꝫ in textu. Qr̃ qd ẽ materia. So° materia ẽ ex q̃ cũ alio id ẽ cũ forma aliqd fit. vt ex aq̃ ꝛ farina fit pãis. Et eſt triplex. ſ. circa quã in q̃ ꝛ ex q̃. Materia circa quã ẽ circa quã ꝟſat̃ itentio alic9. vt intẽtio ſcientꝫ circa ſcibile illius ſcie. Sꝫ materia in q̃ ẽ cui aliqd inheret. vt albedo in piete corpali ꝛ ſcia inheret aĩe. vñ Areſt. in añpdicamẽtꝫ. Ois color eſt in corpe. ſcia ãt eſt in aia. Sꝫ materia ex q̃ eſt. ex q̃ aliqd fit. vt pri9 dcm̃ ẽ. Eſt ãt duplex. ſ. pmanẽs ꝛ trãſiens. Permanẽs eſt q̃ mãet in re facta. vt ferrũ in cutello. Trãſiẽs q̃ ñ pmanet in re facta. vt farina ꝛ aq̃ ñ pmanent h mõ in pane. Et trãſiens. qꝛ trãſit de forma ſubſtãtiali ſui in formã alic9 pãis. ꝛ d illa materia ex q̃ eſt ad ppoſitũ. Ar̃ ſolr̃ ſpẽi ꝛ entꝫ in actu eſt dio. ſꝫ materia ſm ei9 dioez eſt ens in pura potẽtia. Dõz ꝙ diffinitio qdditatia ꝛ eẽntialis eſt ipi9 ſpẽi ſꝫ iſta qdã cõis noticia ipius materie. per quã notificat̃ ex habitudine ei9 ad formã vel effectũ. Qr̃ ex q̃ vi denoiat̃ iſtud regimẽ. Solo. ſi dcõ regẽs ſt rẽ factã ex materia tũc eſt regimẽ ex vi effect9 cãe materialis. Sꝫ ſi dictio regẽs ſt cauſam materialẽ tũc eſt ex vi cãe materialis. quia vt dictũ eſt regimen denoiat̃ a dictione regente, in ordine ad dictionem rectam.

Regimẽ qd fit ex vi effectus vl' cãe materialis.

ſ. in ordine ad relatiuũ correlatiuum
adiunge ſuũ correlatĩ̃ .i. duplicia .i. q̃tuor .i. binariũ
Adde relatiuum. vt ſunt dupla quaterna duorũ
.i. ita relatiuũ correlatiuũ relatiuũ correlatiuum
Sic ſpeciem generis. dic atqꝫ genus ſpeciei

Sñia ẽ relatiuũ logicale regit gtĩ̃ ſui correlatiui. vt pr̃ filij. q̃terna ſũt dupla duorũ. ſpecies generis. genus ſpeciei. Arguit̃ abſolutũ eſt añ reſpectiuũ, ſꝫ mlt̃a poſtea ponunt̃ regimina prium abſolutaꝝ. ergo male in hoc loco determinat de regimine relatiuoꝝ. Solo. vꝫm eſt. tñ qꝛ materia eſt de numero coꝝ q̃ dicũt̃ ad ali

Quintũ regim̃ ẽ principale gtĩ qd fit ex vi relationis

q̇d.ŋ̇ phiſicoꝝ.iō hic determinat iā ꝙ etiā ꝑa relatiua pñt regere gtīm remouēdo
illō dubiū. Cōtra regula ō regimine relatiuoꝝ ponit ibi (Proximitas ꝯiectaſ ge
nus his ſociat) Dōm ꝙ iſta regula loq̄r de relatiuis in ordine ad gtōs ſuoꝝ cor/
relatiuoꝝ ſꝫ regula pri⁹ poſita loq̄r ō alijs gtis. Qr ꝗtuplex eſt relatīū. Solutō
duplex.ſ.logicale ꝛ grāmaticale. Relatīm logicale ē duplex.ſ.ſm eē ꝛ ſm dici. Re
latiua ſm eē ſūt ꝗꝝ ħ ipm eſſe qō ſūt eſt ad aliud ꝗdāmō ſe hr̄e.vt pr̄ fili⁹. Sꝫ
relatiuū ſm dici ē qō ex principali ſcato notat aliqō abſolutū.ſꝫ cōnotat reſpe/
ctū ad ſcibile.ō ꝗ talis ſcia dr̄ eſſe. Et relatiuū ſm eſſe eſt triplex.ſ.ſuppōis.ſup/
poſitionis.ꝛ eq̇pantie. Relatiuū ſuppōis eſt qn̄ ſcatū relatiui eſt min⁹ dignū ſca
to corrrelatiui.vt ſuus dn̄i. Sꝫ relatīm ſuppōis eſt qn̄ ſcatū relatiui eſt magiſ di
gnū ſcato relatiui.vt dn̄s ſerui. Ex dignitate āt minori dr̄ relatiuū ſuppoſitōis.
Sꝫ relatiua eq̇pantie ſunt q̄ referunt ad inuicē ſub eodē noīe.vt ſilis ſimili ſilis
de qb⁹ lati⁹ dicet in pn̄to ad aliq̇d. Qr̄.q̇d eſt relatiuū grāmaticale. Solō.rela/
tiuū grāmaticale eſt an̄ late rei recordatiuū.i.rei an̄ dicte expſſe vel ſubintellecte
vt is ſu⁹ ipe ſui. Qr̄ quō regula autoꝝ eſt intelligenda. Solō ſic.relatiuū logi/
cale ſm eſſe diſeq̇pantie nō cōpat uū nec terminatū in bilis regit gtūꝫ ſui corre
latiui. Dr̄ prio logicāle ꝓpter relatiuū grāmaticale de ꝗ nihil eſt ad ꝓpoſitū. Vn̄
logic⁹ cōſiderat illō relatiuū ſub habitudine relatōis in ordine ad ſuū correlati
uū. Sꝫ ḡmatic⁹ cōſiderat relatiua logicalia ſub hitudine dcōis regētis et recte.
Dr̄ ſm eſſe ꝓpter relatiua ſm dici.vt magis congrue dr̄ alb⁹ albedine alb⁹ ꝙ̄ al/
bus albedinis alb⁹.dr̄ diſeq̇pantie ꝓpter relatiua eq̇pantie q̄ nō ſp regūt genitūꝫ
vt ſimilis ſimili ſimilis. Et dr̄ nō cōpatiuū.q: relatiuū cōpatiuū regit ablatiuū.
Dr̄ nec terminatū in bilis.q: dr̄ ſcibile ſcia ſcibile.diſciplinatuꝫ diſciplina diſci/
plinatū. Et ſic regula text⁹ eſt reſtringenda ꝑ iſtā regulā. Qr̄ quō denoiatꝛ iſtō re
gimē. Solō.denoiat ex vi relatōis. ꝛ ħ nihil aliud eſt ꝙ̄ ipm regi ex vi dcōnis
ſn̄tis ꝑ modū referibilis ad aliud.qō ſcꝫ ꝑ modū vt cui⁹ ad qō referet.vt pr̄ filij.
dcōnib⁹ iportātib⁹ ptitōeꝫ ſ.cardinalē ordinalē .i.pones

Cum partitiuis numerum ſeriemqꝫ locabis
iſte q̄tuor dcōes ptitiue   de numero   de ſerie

Quilibet alter vter neuter duo quartus eorum

Sn̄ia eſt iſta ꝙ dcō ptitiua pt regere gtīm plural's nūeri nō collecti noīs.l' gtīm
ſrꝫ nūeri noīs collecti. Exemplū primi.vt doctiſſ m⁹ poetaꝝ.vi⁹ ſcolariū. Exē/
plū ſcdi.vt vn⁹ plebis.optim⁹ plebis. Ar̄ q̇libet alter vter neuter ſūt ſincath: ego/
reumata nihil ſn̄tia.ergo n̄ pn̄t regere gtīm ex vi ptitōis. Sol'o.ꝗuis ꝑ ſe nihil ſi
gnificāt.tn̄ ex adiūcto bn̄ aliq̇d ſn̄t.q: faciūt ptitōeꝫ i diuiſionē in adiūctis. Con
tra n̄ notāt aliquā ptitōem noia regētia gtīm ex vi ptōis.ꝓbat de ħ noīe vnus
qō notat indiuiſibilitatē. Solutio.vnitas in ſe notat indiuiſibilitatē.tn̄ notat di
uiſibilitatē rei ſcate ꝑ dcōem rectā ab ea.vt vna ſoroꝝ. Contra illa ē incongrua.
vna ſororū.ergo eſt malū exēplū ſm iſtā regulā q̄ docet congruitatē. Añs ptꝫ.q:
adiectīm et ſubſtātīm diſcōueniūt in nūero et caſu. Dōm ꝙ vna eſt adiectīm pti
tiuū qō ſolū cōuenientiā req̄rit cū ſuo ſubſtātiuo in gn̄e. Sꝫ alia adiectiua n̄ ꝑ/
titiua requirunt conuenientiā in tribꝫ accidentibuſ.ſꝫ. Eſt adiectiuū ſubſtātiuo
ſociandum. In ſimili gn̄e numero caſu ſiliqꝫ.vt albuꝫ nigrum ꝛc̄. Querit vtrū
omnis nullus poſſunt regere gtīm per iſtam regulam. Solutio oīs n̄ pt regere ꝑ
iſtā regulā.q: dcō regēs gtīm per iſtā regulā dꝫ ſcare partem,quam non ſcat hec

Sextuꝫ et vltimū regimē principale qō fit ex vi ptitōis.

dictio omnis in ſingulari nūero ſz bn̄ in plī nūero. Plini⁹. Nō oib⁹ animalium ſūt oculi. Sz null⁹ lz p ſe nimiū ſcat collectōem ⁊ n̄ ptē tn̄ bn̄ ponit͛ cū gtō ſm̄ te p tem. Querit͛ q̄t regule pn̄t elici ex iſto textu. Solo tres. Pria ē. ois dcō ptitiua p̄ter ly ois pt regere gtm̄ ex vi ptitōis. ⁊ nō reqrit͛ ꝙ dcō regēs ſp importat ptem ſz ſufficit aliqn̄ ꝙ iportat ptitōem. Scd̄a regl̄a ē dcō ſcans numer̄ cardinalē cō cretiue pt regere gtm̄ ſcantē pl̄a. vt vn⁹ fratrū. vna ſoror̄. Tertia regl̄a eſt dcō ſi-gnificans nomerū ordinalē regit gtm̄ ex vi ptitōis vt prim⁹ iſtor̄ q̄rtus eorum. Querit͛ q̄d eſt numer⁹ ordinal̄. ⁊ q̄s nūerus cardinalis. Solo. numer⁹ ordina lis eſt q̄ principal̄r ſt ordinē. ſt em̄ ſua ſcata eē ſub q̄dam ordine. Exēplū vt pri⁹ ſcd̄s terti⁹ q̄rtus ⁊c̄. decim⁹ vigeſim⁹ triceſim⁹ ⁊c̄. ſic vlteri⁹ ſuo mō. q̄ in ſilibus ſilis eſt rō notāda. Sz nūer⁹ alius dict⁹ ē cardinalis ſm̄ multitudinē. q̄ ſic oſtiū vtit͛ circa cardinē ⁊ innitit͛ ei ita alie dcōes nūerales vtunt͛ ⁊ replicant͛ circa iſtas. Vel dicūt͛ cardiales q̄ſi pñcipales. q̄ principal̄r ſn̄t numer̄. Et ſūt duplices. q̄ q̄dā ſūt cōcrete. vt vn⁹ duo tres q̄tuor q̄nq; ſex ſeptē octo nouē decē vndeciz du-odeci tredecim q̄tuordeci ⁊c̄. Quedā abſtracte vt vnitas binari⁹ trinari⁹ q̄terna rius q̄narius ſenarius ſeptenarius octonari⁹ nouenari⁹ denarius. vndenarius duodenarius tredenarius ⁊c̄. de q̄b⁹ latius pꝫ in tractatulo de arte nūerandi cō poſito ⁊ impſſo. q̄ tractat plane de ſinglis nūeri ſpecieb⁹. Querit͛ q̄tuplices ſunt pteſoratōis regētes gtm̄ ex vi ptitōis. So. mltiplices. Prio ſigna vl̄ia. vt nullus. Scd̄o ſigna pticularia vt q̄dā aliq̄s. Tertio ſūt noia ſuplati gradus. vt fortiſſi-mus oim̄. Quarto pnoia demōſtratiua. vt iſte ſcolariū. in q̄bus dcō regēs ſignifi cat ptem multitudinis. Arguit͛ dcō ſcans partē regit gtm̄ ſcantē totū p illā re-gulā. Pars ppriū q; regūt. ergo iſta regula eſt ſupflua. Solutō. multiplices ſūt partes ſcz integralis ꝙ illa regit gtm̄ per regulā prius poſitā. vt caput Johānis. De alia eſt pars multitudinis. ⁊ illa regit gtm̄ per iſtā regulā. vt q̄nq; hor̄. mille ſimus hoim. Cōtra pars multitudīs nō regit gtm̄ p iſtā regulā. ergo ſolo falſa. Añs pbat͛ in hoc exemplo milleſim⁹ hō. illa oratio eſt cōgrua. tamē illa ps mul titudīs. nō regit gtm̄. Solutio. regula intelligit͛ ſm̄ aptitudinē ⁊c̄. Q̄r vtruz adiectm̄ ptitm̄ debet cōuenire neceſſario in genere cū gtō pluralis numeri. So lutio ſic vtz per alexandrū dicentē. Soli⁹ eſt gn̄is adiectm̄ variat q; Cū nume-ro caſum ⁊c̄. Arguit͛ nō tenet͛ cōuenire adiectm̄ ptitm̄ cū gtō in genere. ergo hoc dictū falſum. Añs pꝫ in hoc exēplo. vna dier̄. Dicendu n z d es ſit generis du bij tn̄ hoc etiā includit femininū genus. ergo in hoc exemplo cōueniunt in gene-re. Querit͛ quō d̄nominat͛ iſtud regimē. Solutio. denoiat͛ ex vi partitōnis. vn̄ gtm̄ regi ex vi ptitionis nihil aliud eſt q̄z ipm regi ex vi dictionis importātis pti tionē per modū vt alterius regentis poſt ſe gtm̄ importantē totā multitudinem per modū vt cui⁹ a q̄ fit ptitio. Querit͛ quō debet cognoſci regimē ex vi partitio nis. Solutio ſic. qn̄ gtūs pt reſolui in actm̄ mediante p̄poſitione inter vel medi ante p̄poſitione de. ⁊ h̄ in ablatō. tunc eſt regimē ex vi partitiōis. Exemplum vt vnus fratrū. i. vnus inter fratres vel de fratrib⁹. ita tn̄ ꝙ maneat eadem aptitu do ſnīe. Arguitur iſti genitiui regunt͛ ex vi poſſeſſionis. ergo iſtud metrū eſt ſup-fluum. Aſſumptū patet per floriſtam. In partitiuis tu poſſeſſiua notabis. So lutio nō vult floriſta ꝙ regimen partitionis comprehendatur ſub regimine poſ-ſeſſionis. Sed ꝙ iſtud regimen generali denominatōe ſicut cetera pt denoiari ex vi poſſeſſionis. ſpcali tn̄ denoiatione ex vi partitionis vt dictuz eſt. Queritur vn̄ regit͛ iſte gtūs et ex qua vi. medius turbator eſt plus. poſito ꝙ ſex ſūt tri-

phatoꝛes.et pꝛobus ſit ſeptim⁹ ꝛ ponat̃ i medio. Et videt̃ ꝙ ñ ex vi ꝑtitõis.qꝛ tũc ſequeretur ꝙ ille medius eſſet truphatoꝛ. qꝛ noiaretur eſſe de numero truphatoꝝ. Solõ nõ eſt ibi regimẽ ex vi partionis in tali caſu.ſed ex vi ꝓximitatis. Nõ qꝛ in iſto regimine ex vi partitionis pars denotat̃ de nũero totius multitudinis ꝛ ſic denotaret̃ ꝙ ille medius eſſet truphatoꝛ.qḋ eſt cõtra caſũ Si ergo huiuſmodi locutio debuit manere,ꝓpꝛia nõ eſt regimẽ ꝑtitionis ſꝫ ꝓximitatis. Sil̃e exẽplũ habet̃.ij.de cõſolatõe.iij.pſa vbi dꝛ in metris. Medius hoꝝ exiſto conſul. Ubi ꝑ medius intelligit̃ Boeti⁹ q̇ fuit medius hoꝝ conſulũ.ſcꝫ duoꝝ filioꝝ ſuoꝝ. In euange. Medius vr̃ eſt quẽ vos neſcitis. ibi medius eſt xp̄s.vr̃m diſcipuloꝝ. Si eſſet ibi regimẽ ex vi partitõis denotaret̃ ꝙ xp̄s eſſꝫ vn⁹ de diſcipulis.qḋ eſt falſum.qꝛ fuit dñs mgr̃ et creatoꝛ eoꝝ. Querit̃ vtꝝ debeat dici vn⁹ veſtrũ me tradi turus ẽ.vel vn⁹ vr̃oꝝ. Solõ.ſuppoṅat̃ ꝙ ꝓnoia primitiua ſignificant poſſeſſoꝛẽ tm̃.ſꝫ ꝓnoia deriuatiua ſignãt rẽ poſſeſſam ꝛ poſſeſſoꝛẽ. iuxta hoc. Perſonas duplices ꝛc. Dõm eſt ergo.ſi aliqͥs velit loqui tm̃ de poſſeſſiuo tũc debet dici vn⁹ vr̃oꝝ.addendo ſubſtãtm̃.ſ.ſuoꝝ.qꝛ ly vr̃oꝝ eſt purũ adiectiuum. ergo requirit circa ſe ſubſtantm̃.q̄re dicendũ eſt. vnus ſuoꝝ vr̃oꝝ veniat. Sic etiam p̄t dici.vnus veſtrum veniat.ſine ſubſtantiuo.qm̃ eſt primitiuum.

.i.loca .i.cõpatiuũ gradum .i.ꝑtitiuo .i.ſignificat̃

Pone gradum medium partitio quando notatur

Regimẽ ex vi ꝑtitõnis a dcõe poſita ĩpropꝛie.ſ a cõpatiuo poſito partitiue

Snia eſt ꝙ medi⁹ gradus.i.cõpatiuus grad⁹ ꝑtitiue tentus p̄t regere gtm̃ ex vi ꝑtitõis. vt fortioꝛ manuũ ẽ dextra. medi⁹ oculoꝝ eſt dexter. Ar̃ cõpatiuus nõ regit gtm̃ ex vi ꝑtitionis ergo textus ẽ falſus. Añs ꝓbat̃ in his exemplis maioꝛ iuuenis.doctioꝛ clericus.prudẽtioꝛ vir. Dõm ꝙ q̄tuoꝛ mõis capit̃ cõpatiu⁹. Primo pure adiectiue.ꝛ ſic ponit̃ cũ ſubſtãtiuo. Orati⁹. O maioꝛ iuuenis.ꝛ ſic ñ regit gtm̃.ſꝫ cõſtruit̃ vt adiectm̃ cũ ſuo ſubſtãtiuo ſub debita accñtiũ cõuenientia. Scḋo cõpatiuus capit̃ poſitiue.ꝛ ſic regit oẽm illũ caſũ quẽ regit ſu⁹ poſitiuus ꝑ illã regulã. Quẽcunqꝫ caſuꝫ regit poſitiu⁹ eundẽ regit cõpatiu⁹ ꝛ ſuperlatiuus. Exemplũ de gtõ.vt ꝑitus peritioꝛ ꝑitiſſimus iuris. De dtõ. vt ſimilis ſimilioꝛ ſil̃imus mihi De actõ vt pallid⁹ pallidioꝛ pallidiſſim⁹ faciẽ.ꝓpe ꝓpioꝛ ꝓximus vꝛbẽ. Exẽplũ de abltõ.vt dignus dignioꝛ digniſſim⁹ laude.ꝛc. Quã ſibi ſtructurã prim⁹ gradus obtinet.illã Supm⁹.medi⁹ noꝛmã ſuabit eandẽ. Et ſic elicit̃ alia regl̃a ſcꝫ iſta ꝙ cõpatiu⁹ ſepe p̄t regere triplicẽ caſum.vt petrus eſt ſil̃ioꝛ iohãni faciẽ paulo.ibi cõpatiu⁹ regit dtm̃ ſui poſitiui ꝛ accm̃ ſui poſitiui per ſynodochẽ. Tertio cõpatiue accipit̃.ꝛ ſic de ſua natura regit abltm̃ ſignãtem rem exceſſam.vt ſũ doctioꝛ petro.ditioꝛ paulo. Quarto capit̃ cõpatiu⁹ ꝑtitiue ꝛ tunc regit gtm̃ ꝑl̃is nũeri faciẽs cõpatõeꝫ inter duo. vt fortioꝛ manuũ eſt dextra.ꝛ ſic capit̃ in ꝓpoſito. Cõtra cõpatiu⁹ ꝑtitiue tēt⁹ nõ regit gtm̃.ergo ſolutio falſa.añcedens ꝓbat̃ in hoc exemplo. Johãnes eſt dignioꝛ laude. Solõ.illũ abltm̃ laude regit cõpatiu⁹ dignioꝛ ꝟtute ſui poſitiui.vtꝫ ex p̄cedenti ſolutõe. Querit̃ q̄ꝫ differenter cõpatiuus regit gtm̃ vel abltm̃. Solutio ſic.qñ cõpatiuus regit gtm̃ tunc res excedẽs ꝛ res exceſſa dñt eſſe eiuſdẽ nature.h̄ eſt ꝙ intũs ipſius gti predicabitur de excedẽte vt Johãnes eſt doctioꝛ ſcolariũ.opoꝛtet iohannẽ de neceſſitate eſſe ſcolarẽ nõ laycũ. Sed qñ cõpatiuus regit abltm̃ ſignãtem rem exceſſaꝫ tũc nõ opoꝛtet rẽ excedentẽ ꝛ rẽ exceſſam eſſe eiuſdeꝫ nature.vt hõ eſt melioꝛ aſino. poſſunt tamẽ eſſe eiuſdem nature non de neceſſitate.vt petrus eſt doctioꝛ paulo. Queritur que eſt differentia inter comparatiuũ regentem gtm̃ partitiue et

ſuplatiuũ regentẽ gtũ ꝑtitiue. Solu. cõꝑatiu⁹ regẽs gtũ facit cõꝑatõem inter duo. h̄ eſt vnũ ſolũ ſꝫ exceſſũ. vt fortior manuũ ẽ dextra. Sꝫ ſuplatiu⁹ facit comparatõeꝫ iter pl'a duobꝰ. vt longiſſim⁹ digitoꝝ eſt medi⁹ Vel cõꝑatiu⁹ facit ſolũ vnũ exceſſũ ⁊ ſuplatiu⁹ duos. ex q̊ ſeq̇t ꝙ cõꝑatio ſũt adiũgẽda ſigna diſtributiua duoꝝ tm̄. vel interrogatiua. vter vterqꝫ neuter alter Sꝫ ſuplatiuo iungũt ꝑ plibꝰ diſtributiua vel iterrogãtia. vt null⁹ q̇s ali⁹ ⁊c̄. Q̄r ꝑ maiori intelligẽtia. q̇t ſũt ḡdus cõꝑatõis. Solo. tres. vñ Alexãd. Huc ḡdibꝰ trinis q̇ cõꝑat ire noſabis. Vn̄ poſiti⁹ ẽ q̇ ſt rẽ ſuã ſine exceſſu vt doct⁹ Sꝫ cõꝑati⁹ ẽ q̇ ſt re ſuã cũ exceſſu citra terminũ. vt doctior. Sꝫ ſuplati⁹ ẽ q̇ ſt rẽ ſuã cũ exceſſu i termino vt doctiſſim⁹. Sup q̊ fũdatur illa reg'la. Quid q̇d ꝑ ſupabũdãtiã d̛r vni ſoli cõuenit. i. qd̄ ꝑ ſuplatiũ ⁊c̄ Q̄r q̄ño denoiat̄ iſtd̄ regimẽ Solo regim̄ ex vi ꝑtitõꝫ. q̛ comparatiuus comparatiue acceptus non regit genitiuum, ſed incꝫtum icludit aliquod partitiuum, ergo ab illo partitiuo denominatur.

Regimẽ ex vi partitõis a parte non principali. ſ. ab aduerbio vbicunqꝫ.

ſicut ſ. nomen locabis hoc exemplũ

Ut partitiuum pones vbicunqꝫ locorum

Sñia eſt ꝙ h̄ aduerbiũ vbicũqꝫ cõſtruit̄ cũ illo gtõ locoꝝ vt partitiũ. i. ac ſi eſſet partitiũ. Q̄r q̄ eſt regula gñalis q̄ ex h̄ textu elicit̄. Solo iſta. oĩa aduerbia localia iportãtia ꝑtitõeꝫ. vt vbicũqꝫ nullibi alicubi vbiqꝫ ⁊c̄. pñt regere gtm̄ ex vi partitõis. Rõ ẽ. q̛ ſũt dcõẽs ꝑtitiue, ex q̊ ſũt ſigna vl'ia ⁊ ꝑticularia. Et ſic d̛r vbicũqꝫ locoꝝ. ita p̄t dici vbiqꝫ terraꝝ vel regionũ. Ar̄ aduerbiũ hꝫ determinare ſuũ vbũ. ergo n̄ p̄t regere gtm̄. Solutio. aduerbiũ ex ꝑte m̄oi ſignãdi eẽntialis gñalis ẽ determinatiũ vbi. ſꝫ qñ capit̄ cũ icluſione alic⁹ alteri⁹. tc̄ bñ p̄t regere gtm̄. q̛ in illo aduerbio vbicũqꝫ p̄t intelligi illud nom̄ ſpaciũ. Cõtra aduerbiũ illo mõ captũ n̄ p̄t regere gtm̄ ꝑ iſtã regulã. ſꝫ per illã regulã (Pars ꝓpriũ regũt) q̛ vbicũqꝫ ſt partẽ ſpacij. Dõm. ibi alexãd locut⁹ eſt d̛ ꝑte rei aĩate quẽadmodũ man⁹ in viro vel caput mõ ſpaciũ eſt pars loci q̇ n̄ hꝫ aĩaꝫ. Ar̄ n̄ ſolũ aduerbia localia regũt gtm̄ locoꝝ per iſtã regulã. ſꝫ etiaꝫ regũt gtõs gentiũ ⁊ regionũ. vt primũ ſtm̄ nuſqꝫ inuenio gentiũ. malo vbiuis gẽtiũ hitare qꝫ hic. Sil'r hic nuſqꝫ ſcripturaꝝ per iſtã regulã Bruc⁹ in ep'la. Ex ytalia migrãdũ rodũ in ſal' q̄ terraꝝ arbitroꝝ. Dõm ꝙ ſub iſto regimine cõꝓhendunt̄. Q̄r ex q̄ vi regit̄ iſte gtũs q̄cũqꝫ locoꝝ. So. ex vi ꝑtitõis. tm̄ h̄ fit ꝟtute vnius figure q̄ d̛r methonomia. ⁊ hꝫ fieri qñ continẽs poni t̄ ꝑ cõtẽto. vt iohães eſt optim⁹ de hitantibꝰ in domo. vel viceuerſa. vt q̄cũqꝫ gentiũ. i. q̄cũqꝫ locoꝝ in q̇bus gẽs hitat. vñ alexãd. Plures eẽ modos repim⁹ methonomie. Cum ꝓ contento quod continet aut viceuerſa. Ponitur aut ꝓ facto vel retrouerte.

Regimẽ ex vi ꝑtitõis pronomie.

i. cũ noĩbꝰ ꝑtitis ſ. ille iſte hic tria i. pones

Sub partitiuis pronomina trina locabis

ſicut auiũ cãtat i. ſuſpirat volucrũ volucrum

Ut volucrum canit hec. gemit illa tacens manet iſta

Sñia ẽ ꝙ iſta tria ꝓnoia. ſ. hic ille iſte regũt gtm̄ vt partitiũ. vt iſta ꝓ mulierũ eſt pulcra. ille ꝓ viroꝝ doct⁹. hic volucrũ cãt. Ar̄ ꝓnoia n̄ pñt regere gtm̄ ergo text⁹ minus ꝟus. Añs p̄ꝫ per floriſtã dicentẽ. Tm̄ ꝓnom̄ regit̄ ꝓpriũ q̄qꝫ nomẽ. Solu. ꝓnomẽ captũ in ꝓpria vi n̄ regit, vt vult floriſta. ſꝫ bñ ꝟtute alic⁹ ſubintellecti. ꝟtute ſcꝫ regẽtꝫ d̛mõſtrati. Sꝫ alij dicũt ꝙ ꝓnoia ꝑñt capi dupliciter. Uno modo ſincathegoreumatice. put cõmũdet eis act⁹ d̛mõſtrãdi vel referẽdi. ⁊ ſic n̄ regunt gtm̄ vt vult floriſta. q̛ n̄ ſñt cõfuſe qd̄ req̇rit̄ ad dcõeꝫ regentẽ. ⁊ h̄ eſt ꝟm niſi ſit

per ſubintellectõez nois qḋ pt confuſe ſcare. Sꝫ alio⁹ capiũť put eis ñ ſolũ cor rñꝫ act⁹ d̄mõſtrãdi l'referẽdi. ſꝫ cũ h̄ d̄mõſtrata l'relata. ⁊ ſic pñt regere gtm̄. qꝛ ſic acq̃rũt q̃litatẽ nois, ꝑpter certã rẽ demõſtratã l'relatã. Ex q̃ ptꝫ ꝙ res d̄mon-ſtrata vel relata ẽ principalis cã q̃re ꝓnom̃ regit gtm̄. qꝛ per illã ſt ſub q̃litate de pendẽtie. ⁊ ſic prio⁹ intelligit d̄cm̃ floriſte. Cõtra ꝓnoia ñ ſñt cõfuſe qḋ req̃ritur ad d̄cõez regentẽ. D̄õm ꝙ lꝫ ꝓnoia ſñt certe. ñ tñ ita certe q̃n pñt ab aliq̃ ſpecifi cari. ex q̃ relinquũt aliq̃ꝫ cõfuſionẽ. vt d̄d̄o ille currit. eſt aliq̃ certitudo. ñ tñ ois cõ fuſio ſpecificata. vt d̄d̄o ille hoim currit maior eſt ſpecificatio ⁊ h̄ optie d̄cm̃ ẽ. lꝫ alij d̄icũt ꝙ rõe rei d̄monſtrate vel relate acq̃rit q̃litatẽ dependẽtie. h̄ ñ eſt ſm oĩq̃ꝫ. qꝛ illḋ qḋ ex naťa ſua certũ ẽ ñ pt fieri confuſũ. ſic ſingulare ñ pt fieri vl'e. Sꝫ id qḋ confuſũ eſt bñ pt d̄terminari. queadmodũ vl'e ſingulariſaťin indiui-duis. Cõtra ꝓnomẽ ñ regit gtm̄ ex vi ꝑtitionis. ergo illa ſol'o min⁹ ꝟa. ꝓbať. qꝛ regit gtm̄ ex vi d̄monſtratõis eẽntie. qḋ ꝓbať in h̄ exẽplo. Iſte magne prudentie nitiť apoſtotare. ſol'o. ꝓnoia pñt regere gtm̄ ex diuerſis viribꝫ. ſꝫ vt notãt partiti-onẽ ſolũ regũt gtm̄ ſm iſti⁹ regl'e intentõez. vt d̄clarabit dubiũ ſeq̃ns. Q̃r q̃t re-gule d̄ãť d̄ regie ꝓnoim primitiue ſpẽi. ſol'o tres. Pria ẽ. oẽ ꝓnomen pritiue ſpẽi pt regere gtm̄ ex vi d̄mõſtratõis eẽntie. ⁊ q̃ñq̃ꝫ ſñtẽ ptẽ. vt ille duri capitꝭ ñ vult ſtudere. ⁊ q̃ñq̃ꝫ ſñtẽ ꝓprietatẽ. vt illa mire ſpẽi nupſit filio ꝑditiõis. ſc̄d̄o ꝓnomia primitiue ſpẽi pñt regere gtm̄ ex vi ꝑtitionis. vt nos oẽs diſcim⁹ q̃ꝝ ego diſco g̃-maticã. tu logicã. Et etiã noia ꝓpria pñt regere gtm̄ partitiue. Bocci⁹. q̃ꝝ baſi li⁹ regio miſterio depulſus mihi fuerit viri docti q̃ꝝ aureli⁹ aug⁹ palmã hũit. Et noia appellatiua gentiũ pritiue regũt gtm̄. vt duo aĩaliũ currũt q̃ꝝ hõ di-rect⁹ incedit ⁊ alteꝝ ꝓnũ. Et ẽ adiectiñ Plini⁹. lanaꝝ nigre ñ tingũť. Ita ẽ multũ extenſũ h̄ regimẽ ꝑtitionis ⁊ cũ d̄r ale. ponit tm̄ tria ꝓnoia ergo ⁊c̄. ſo⁹. illa ſunt magis vſitata. g̃ illa ponit per alia ñ vult ſecludere. Etiã loc⁹ ab autoritate ñ valet negatiue. Tertia regula eſt. ꝙ ꝓnomina primitiua pñt regere abltm̄ ſñtẽ partem. vt illa placito vultu. vel ſñtem ꝓprietatẽ. vt illa turpi forma.

tribue .i. ſuꝑlatiuo ſ. caſum .i. multa .i. ſñtem

Da gradui ſummo gtm̄ plura notantem

Exẽplũ vbi ille ſuꝑ-latiu⁹ ditiſſim⁹ regit illũ gtm̄ ſrꝭ nũeri nois collecti. ſ. ꝓpl'i. ⁊ illũ gtm̄ pl'is nũeri nois ñ collecti viroꝝ

Eſt ſalomon populi ditiſſimus atq̃ꝫ viroꝝ

Sententia eſt ꝙ ſuperlatiu⁹ tentus ꝑtitiue regit gtm̄ ſrꝭ nũeri nois collectiui vel genitiuum pluralis numeri nominis non collectiui q̇ plura notat ex vi par-titionis. vt ſalomon ditiſſim⁹ populi. vel ditiſſim⁹ viroꝝ. vt ꝟgili⁹ doctiſſimus poetaꝝ vel optim⁹ plebis. Q̃r vtrum ſuꝑlatiu⁹ ꝓpria virtute regit gtm̄. ſolutio ſic ſꝫ ꝟtute poſitiui pt regere aliũ caſũ q̃ꝫ gtm̄ pl'is nũeri nois nõ collecti. vl' ge-nitm̄ ſrꝭ nũeri nois collecti. vt ditiſſim⁹ agri. diues agri. qꝛ quecũq̃ꝫ caſũ regit poſitiu⁹ ẽẽ cõparatiu⁹ ⁊ ſuꝑlatiu⁹. vtꝫ ꝑ metꝝ pri⁹ poſitũ. Ar ſuꝑlatiu⁹ nõ regit gtm̄ pl'a notãtẽ. ꝓbaťĩ h̄ exẽplo. caput eſt ſupmũ hois. ibi hois ñ ſt pl'a. ſo⁹. lꝫ hõ nõ ſit collectm̄. hꝫ tñ vim nois collecti. qꝛ ſic collectm̄ pl'a in ſe colligit. ita vl'ia colligũt in ſe plura inferiora. Cõtra omnis ñ ſt in h̄ exẽplo naturã in vniuerſali. g̃ ſolutio falſa. Añs ꝓbať. qꝛ caput ñ cõuenit nature vniuerſali q̃ ẽ ſimplex for-ma c⁹ ñ ſũt ꝑtes integrales. ſꝫ indiuiduo hoĩ q̇ eſt prima ſubſtãtia hñs caput. D̄õm ꝓpter hoc meli⁹ ad primũ argumentũ ꝙ ſupmũ in illo exẽplo. caput eſt. ſupmũ hois ñ capiť ꝑtitiue. ſꝫ ſm ꝙ ẽ ſubſtãtiuatũ in neutro gñe. ⁊ ſic videť eſſe regimẽ caẽ formalis inq̃ꝫtum ſupremum illud eſt caput ſm rem ſignificatam

Regimen qḋ fit ex vi partitionis a ſuperlatiuo inq̃ꝫtuꝫ regit vnicũ gtm̄.

De regimine genitiui

Queritur ꝓpter dicta iſta. q̄t modis capitur ſuplatiuus. Solo. q̄tuor modis. Primo pure adiectiue. ⁊ ſic reqrit conuenientiā cū ſuo ſubſtātiuo i gn̄e nūero ⁊ caſu. vt Maria optimā ptē elegit. ⁊ exponitur ꝑ poſitiuū ⁊ aduerbiū vald. i. valde bonā ptē. vt btiſſimus ſtephanus. i. valde btūs. Scd̄o capitur ſubſtātiue ⁊ ſt ptez magnitudis ⁊ regit gtm̄ ꝑntem totū. vt optimū hois ē cor. frigidiſſimū hois eſt cerebrū. Argumtuz ꝯ h̄ eſt añ hāc q̄ſtionē poſitū. Tertio capitur poſitiue ⁊ ſic regit oēm illū caſuz quez ſuus poſitiuus. vt dignus laude. digniſſimus laude. q̄rto capitur ꝑtitiue. i. ꝓprie. ⁊ ſic regit gtm̄ ꝑntem pl'a iuxta itentōez regl'e. ⁊ ſic exponitur ꝑ ſuū poſitiuū ⁊ h̄ aduerbiuz marie. vt vgilius fuit optimus poetaꝝ. i. marie bonus poetaꝝ. Et ſic ex iſtis patz ꝙ ſuplatiuus p̄t regere mltos caſus. vt Johānes ē petro facie oium ſilimus. q2 ſuus poſitiuus regit dtm̄ ⁊ actm̄ ꝑ ſynodochē ⁊ illū gtm̄ oim ex ꝓpria natura. Ar ſuplatiuus n̄ p̄t regere gtm̄ ex vi ꝑtitōis. g̊ ⁊c̄. Añs ꝓbatur in h̄ exēplo. hō iſte ē digniſſimus laude. ibi regit illū abltm̄ laude n̄ gtm̄. Solo. h̄ nō conuenit ſibi ſm ſuā naturā. Sz rōe poſiti. ſ. dignus. Cōtra ſm ſuā ꝓpriā naturā nō regit gtm̄. q2 eſt adiectiuū. Sz nullū adiectm̄ p̄t regere ſuū ſubſtātm̄. vtz ex dictis. vt in h̄ exēplo. petrus pulcerrimā mulierē cōduxit. Solo capitur adiectiue non ꝑtitiue vtz ex dictis.

Queritur vtꝝ aduerbia ſuplatiui gradus ec̄ pn̄t regere gtm̄ ꝑ iſtā regl'az. Solo ſic. vt diligo te marie oim. Queritur q̄t req̄rūtur ad h̄ ꝙ ſuplatiuus regit gtm̄ ꝑtitiue. Solo. tria. primo vt cōꝑatio fiat iter pl'a duobus. g̊ iſta ē iepta fortiſſima manuū ē dextra. ſz ita cōgrue dr̄ fortior manuū ē dextra. ſcd̄o reqritur vt res cōꝑate ſīt eiuſdē nature. ꝓpter hoc iſta ē icōgrua l'i propria. Leo ē fortiſſimus lincū. q2 leo n̄ ē eiuſdē ſpeciei cū linco. Tertio ꝙ ſuplatiuus conueniat cū gtō in gn̄e accn̄tali. g̊ hec iepta Sanſon fuit fortiſſimus aialiū. Inuenitur tn̄ qn̄qz diſconuenire apd autores i gn̄e ꝑcipue reſpectu illius gti reꝝ. Boetius. Nos deſuꝑ irridemus viliſſima q̄qz reꝝ. ds optīe reꝝ. Notādū ꝙ ſuplatiuus qn̄qz regit gtm̄ nois collectiui ſingl'aris nūeri. ⁊ tc̄ dz conuenire cū ſubſtātiuo ꝑcedēti in gn̄e. vt vgilius ē optimus plebis. Sz qn̄ regit gtm̄ plural' nūeri nois nō collectiui tūc dz conuenire cū ſubſtātiuo ſeq̄nti. vt leo ē fortiſſimus lincū. Et h̄ cōiter ē veꝝ. lz aliqn̄ fallat. vt ds optīa reꝝ. Queritur vtꝝ ſīt aliq̄ alia nomia adiectiua q̄ more ſuplatiui pn̄t regere gtm̄. Solo ſic. vt iſta duo noia ſolus ⁊ vnus. ⁊ tūc vnus capitur ꝑ ſolus. Exēplū primi. vt ſolus oim id audiui. i. ſolus ex oibus l' inter oēs. Vn̄ ſic ſi capitur ſuplatiuus magis ad iectiue tc̄ dz conuenire cū ſubſtātiuo ꝑcedēti. vt roſa ē pulcerrima floꝝ. ſz ſi capitur ſuplētie tūc dz conuenire in gn̄e cū ſubſtātiuo ſeq̄nti. vt roſa ē pulcerrimus floꝝ. ſz magis dz capi ꝑtitiue ſiue ſuplatiue. vt ibi Solius ē gn̄is adiectm̄ ⁊c̄. Et qn̄ dr̄ adiectm̄ poſitū inter duo ſubſtātiua p̄t ſe indifferenter cū vtroqz cōformare. So. illa regl'a n̄ ꝑponitur ꝓpter vſū. ſz ad excuſādū exēpla poetaꝝ

hic ſuplatiuus duos aliqn̄ gubernat ſ. caſus

Iſte gradus geminos qn̄qz regit genitiuos

hic ſupla. ditiſſimus regit duos gtōs. ſ. regum et nemoꝝ

Eſſe ſolet nemorū regum ditiſſimus iſte

reſolutū valebit ſ. duoꝝ gtōꝝ i. manifeſtari

Expoſitum poterit tibi regimen notificari.

Regimen gti a ſupla tiuo inq̄ztū regit duos gtōs

Sn̄ia ē ꝙ ſuplatiuus aliqn̄ regit duos gtōs. vt iſte ē ditiſſimus nemorū reguz Tūc ibi Expoſitū poterit. Sn̄ia ē regimē ſuplatiui regētis duos gtōs maīfeſtatur ꝑ expoſitōez ſuplatiui. q̄ſi dicat. Si poteris ſuplatm̄ reſoluere in ſuū poſitm̄ potentē regere vnū gtm̄ ⁊ in h̄ aduerbiuz valde. vt ditiſſimus. i. valde diues notificatur regimē illoꝝ duoꝝ gtōꝝ. vt patebit. Ar ſuplatiuus n̄ p̄t regere duos gtōs ergo textus falſus. ꝓbatur. q2 vtuoſiſſimuz et ſimiliū regit tn̄ vnū. vt dicēdo iohānes ē vtuoſiſſimus oim. Solo. dr̄ in textu

qn̄cꝫ ad ſc̄dū ꝙ n̄ oīs ſuplatiuꝰ pt̄ regere duos gt̄os. vt albiſſimꝰ. Pro q̄ notan-dū ꝙ ille ſuplatiuꝰ pt̄ regere duos gt̄os cꝰ poſitiuꝰ pt̄ regere ꝟnū gt̄m. vt ditiſſiꝰ a diues q̄ poſitiuꝰ pt̄ regere gt̄m. ſꝫ qn̄ poſitiuꝰ n̄ pt̄ regere gt̄m. tc̄ ſuplatiuꝰ n̄ re-git duos. Qr̄ vtꝝ cōpatiuꝰ pt̄ regere duos gt̄os. Solo. cōpatiuꝰ ptitiue tentꝰ cꝰ poſitiuꝰ regit vnū gt̄m ē pt regere duos gt̄os. qm̄ cōpatiuꝰ ſic tentꝰ eq̄pollet ſu-platio. vt ſortes ē ditioꝛ nemoꝝ regū. Ar̄ ex illo ſeq̄r ꝙ alexād ſit h̄ dinutits. qꝛ cō-patiuꝰ etiā pt̄ regere duos gt̄os d̄. q̄ nullā hic alexand fac̄ reglaꝫ. Solo. cōphē-dit̄ ſub iſta regula. qꝛ n̄ cōpetit ſibi niſi inq̄ptū cōpatiuꝰ eq̄pollet ſuplatiuo. Qr̄ q̄ ē rō ꝙ cōpatiuꝰ et ſuplatiuꝰ regūt eundē caſū quē poſitiuꝰ. ſꝫ poſitiuꝰ n̄ pt̄ rge-re caſū cōpati ⁊ ſuplati. Solo. iō qꝛ in cōpatiuo ⁊ ſuplatio manet ꝟcatio poſiti. qꝛ d̄riuatm̄ ſapit naturā ſui primiti. pſerti q̄ztū ad ꝟcatōꝫ. ḡ cū retinēt ꝟcatōꝫ ſui poſiti regūt eundē caſū. Retinēt inq̄t ꝟtualr̄ ꝟcatōeꝫ eo ꝙ cōpatiuꝰ ⁊ ſuplatiuus ſn̄t id qd̄ poſitiuꝰ cū exceſſu ī termino ⁊ citra terminū. Et addūt q̄ſdam ſpēales modos ꝓpter q̄s pn̄t regere alios caſus. Sꝫ poſitiuꝰ n̄ hꝫ illos ſpēales modos. ⁊ naturas. ḡ n̄ pt̄ regere eoſdē caſus q̄s cōpatiuꝰ ⁊ ſuplatiuꝰ. Qr̄ q̄ ſūt illi ſupla-tiui q̄ regūt duos gt̄os. Solo. ſuplati ſn̄tes iopiā l' pleītudinē. vt iſte ē oīm ciuiū pecūie ditiſſimꝰ. Sc̄do ſuplati illi regūt duos gt̄os q̄ veniūt a ꝟbis vehemen-tiſſime trāſitōis. vt petrꝰ ē oīm clericoꝝ pecūie cupidiſſimꝰ. Qr̄ quō reſoluit̄ orō ī n q̄ ſuplatiuꝰ regit duos gt̄os. ſolo reſoluit̄ dupl'r. vno mō in ſuū poſitiuuꝫ et h̄ aduerbiū valdē. vt btiſſimꝰ nicolaꝰ. i. valdē btūs. alio mō expōit̄ p ſuuꝫ poſitm̄ ⁊ h̄ aduerbiuꝫ maxīe. vt d̄s ē optimꝰ rex. i. maxie bonꝰ. Ar̄ eadē ſūt principia cō-ſtitutōis ⁊ termini reſolutōis. Sꝫ ſuplatiuꝰ n̄ cōpōit̄ ex aduerbio. ḡ. Dōm ꝙ ꝟ-tualr̄ equalēter īcludit illd̄ ⁊ ſic expōit̄ p poſitm̄ ſic qd̄ pꝛiꝰ erat īplicite ꝟcatū po-ſtea exprimit̄. Qr̄ quō ex tali reſolutōe mānifeſtat̄ regimē. Solo ſic. qꝛ gt̄us q̄ fa-cta reſolutōe pōit̄ iuxta poſitm̄ regit̄ a poſitio cōpatio ⁊ ſuplatiuo ꝟtute poſiti. ſꝫ ille q̄ pōit̄ in orōe reſoluente circa h̄ aduerbium valdē ⁊ maxime regit̄ ab illo ad-uerbio. vel q̄ mutat̄ in actm̄ mediante ꝓpōne inter. vel ablatm̄ mediāte ꝓpōne ex vel de. regit̄ ab aduerbio ex ꝓpria natura ſuplatiui. vt Johānes eſt doctiſſimꝰ oīm grāmatice. reſoluit̄ ſic. Johānes ē doctꝰ grāmatice maxime oīm. ſeu maxie inter oēs. l' ex oībꝫ. vn̄ oīs gt̄us pl'is ptitiue rectꝰ pt̄ reſolui in actm̄ mediāte p̄re-pōne inter. vel ablm̄ mediāte ꝓpōne d̄ e l' ex. q̄ eſt gn̄alis regula. vt fortioꝛ manu-um ē dextra. ſic reſoluit̄ iter duas manꝰ dextra ē fortioꝛ. Qr̄ q̄s gt̄us dꝫ poni iux-ta poſitm̄ ⁊ q̄s iuxta cōpatm̄. Solo. ille q̄ importat ea in q̄bꝫ fit exceſſus dꝫ po-ni iuxta poſitiuū. Sꝫ ille q̄ iportat exceſſuꝫ debꝫ poni iuxta ſuplatiuuꝫ vt iohā-nes eſt doctiſſimꝰ grāmatice oīm. ibi grāmatice ꝟcat illud in q̄ eſt exceſſus. ergo regit̄ a poſitiuo. ⁊ oīm importat illd̄ qd̄ excedit̄. ergo regit̄ ab aduerbio. Qr̄ quot mōis ſuplatiuꝰ logice expon̄t̄. Solo duobꝫ mōis. Uno mō affirmatiue. vt io-hānes ē ditiſſimꝰ ciuiū. i. oīm alioꝝ a ſe ditioꝛ. h̄ eſt maxime diues. ⁊ tc̄ expōit̄ p h̄ ſignuꝫ affirmatiuuꝫ oīs ⁊ ſuuꝫ cōpatiuuꝫ. vel p illū ſuplatiuuꝫ maxime. vt ī priori exēplo. Alio mō negatiue. ⁊ ſic exponit̄ p h̄ ſignuꝫ negatiuuꝫ nullꝰ ⁊ p ſuuꝫ cōpatiuuꝫ. vt iohānes eſt ditiſſimꝰ ciuiū. i. nullꝰ ciuis eſt iohanne ditioꝛ.

illd̄ ꝓ ⁊ .ſ. fore cōſueuit .i. in antiqua hītudine locabo

Idqꝫ quod eſſe ſolet ſub conſuetudine ponam

Declaratio iſtoꝝ exemplorum patet in textu.

Ut caupo piſtoꝛ horum. ſcola ſiue taberna

Regimē ex vi cōſuetu-dis reduci-bile ad re-gimē qd̄ fit ex vi actꝰ cō-uerſi in ha-bitū vl' poſ-ſeſſorium.

Sniā eſt in duabꝫ reglis. Prima ē. dcō ſ̄ns rē q̄ facit aliq̄d ex conſuetudine p̄t
regere gtm̄ ſ̄nte illō, qd̄ fit ex cōſuetudie. vt piſtor pāis. piſtor ei ex cōſuetudie pi
ſit ꝛ regit illū gtm̄ pāis. q̄ ſ̄t id qd̄ fit ꝑ actū cōſuetū. Scd̄a rl'a. dcō ſ̄ns locū in
q̄ aliq̄d fit ex cōſuetudine p̄t regere gtm̄ ſ̄nte illō qd̄ ex cōſuetudine fit in tali lo-
co. vt ſcola ſtudij. taberna ludi capella orōis. vbi ſcola taberna. ꝛ capella impor-
tāt loca in q̄bꝫ cōſuetū ē aliq̄d fieri. ꝛ regūt illos gtōs ſtudij ludi ꝛ orōes ſ̄ntes
illa q̄ in iſtis locis fiūt. Ar̄ piſtor pāis ibi eſt regimē ex vi act⁹ cōuerſi in habitū
So⁰ ſ̄m ē gn̄ali denoiatōe. ſʒ ſpēali ē regimē ex vi cōſuetudis qd̄ regimē n̄ ē di
ſtinctū ꝛ principale. ſʒ reducit̄ ad illō regimē. q2 piſtor d2 ex hitu. q2 hʒ hitū pin-
ſendi pāes. lʒ actū n̄ faciat. Et caupo ex actu ꝓpinādi vinū. Sʒ gn̄aliſſima deno
minatōe ex vi poſſeſſiōis ipure. vn̄ ſil'r dicēdū ē de iſta ſcola lcōnis. In q̄ ſcola
p̄t capi dupl'r. Vno⁰ vt ē res fcā ꝓpter lectōez. ꝛ ſic ē regimē ex vi effect⁹ cāe final'
Alio⁰ vt ſ̄t locū in q̄ cōſuetū ē fieri lectōez. ꝛ ſic ē regimē ex vi conſuetudis. Et
p̄t iſtō regimē cōſuetudis cōmitti fere ꝑ oia regimina gti. vtʒ p̄tcicāti ꝑ ſingula.
Cōtra d̄ cōſuetudine n̄ ſpectat determinare ad gcū' g̃ n̄ ē hic ponēdū regimen ex
vi cōſuetudinis. q2 conſuetudo hʒ vi legis. ꝛ ſic reſpicit ius. Dōm ꝙ conſiderat̄
hic ſ̄m ꝙ ſuꝑ terminos ſ̄ntes aliquā conſuetudinē fundat̄ regimē gti caſus. Et
dicūt q̄dā ꝙ iſta rl'a ē penit⁹ vana ꝛ ꝙ hic n̄ ē ſpēale regimē. Sʒ hi ſpū ſtulto mo
uēt̄ ad ꝯdicēdū ſn̄ rōe alexādro. q2 talis ē hitudo modoꝝ ſ̄ndi in iſtis dcōibus
ſ̄ntibꝫ conſuetudinē q̄ in nulla alia rl'a ſ̄m eādē rōez exprimit̄. g̃ ē ſpēale regimē ꝛ
bn̄ poſitū ab alexādro ꝑ nouelloꝝ inſtructōe. Or̄ quō dr̄n̄t ſcola ſingul'r ꝛ ſcole
pl'r. Dōm ꝙ ſcola ē nom̄ collectiū ſ̄ns pl'es eiuſdē opionis ſeu ſecte. vt ſcola ſto
ycoꝝ pipoteticoꝝ achademicoꝝ. Sʒ ſcole ē loc⁹ ipe vbi ꝑiculū ſpes labor velva
pulatio ē in q̄ l'ras diſcim⁹. Ī̄n d2 ſcolaſtic⁹ q̄ ꝯtinue in ſcol'e vel ſcolas petit. Et
ſcolarꝫ ad ſcolā ſiue ſcolaſticū ꝑtinēs Inuenit̄ tn̄ ſcola ꝑ ipo domo. vt ſcola grece
Et ſcola etiā p̄t dici lud⁹. vt dioniſius tirann⁹ regno eiect⁹ fact⁹ ē ludi mgr̄. lu-
di. i. ſcole. Or̄ q̄d ē taberna vel caupo in ꝓpoſito. So⁰ caupo d2 q̄ vēdit vinū. l' ge
neral'r q̄ p̄eſt diuerſorio. Ī̄n cauporia ē vxor l' dom⁹. Ī̄n cauponor aris vendere
vt ſūt vobis in anathēa q̄ ꝟbū dei audēt cauponari. i. vēdere (den ban) Sed ta-
berna d2 loc⁹ vbi res vēdunt̄ ſeu vēdicāt̄. vt taberna vinaria. Sʒ officina ē locus
in q̄ ꝯꝑa fiūt. vt officina vtrarij fuſoꝝ flatoꝝ excuſſoꝝ. q̄ꝝ q̄dā hn̄t ꝓpria noia im-
poſita. vt ſutrina ſutoris. textrina textoris. et aurificina aurifabri.

ħ regimē ſiue orationē locabo Sn̄ia ē illō regimē

Leticie cathedram ſub conſuetudine ponā.

cathedra leticie ꝯp̄-
hēdit̄ ſub regīe ex vi ꝯſuetudinis. q2 cathedra iportat locū in q̄ ſolet aliq̄d fieri ex
ꝯſuetudine. ꝛ regit gtm̄ leticie ſ̄nte illō qd̄ fit in tali loco ex vi ꝯſuetudinis. i. ex vi
demr̄atōis eētie. l' ex vi cāe efficiētꝫ. q2 cathedra ſolet eē cā effectiua leticie. Or̄ q̄t
mōis capit̄ cathedra. ſo⁰ tribꝫ. p̄rio ē ſedes doctorat⁹. ſcd̄o ē ſedeſ epi. vt cathedra
petri. Ī̄n d2 eccīa cathedral' in q̄ eps̄ hʒ ſuā cathedrā. 3⁰ iproprie ſ̄t ſedē ſcriptoris
Ī̄n d2 ſcriptor cathedralis (ein ſtul ſchreiber) q̄ magis d2 librari⁹. Or̄ q̄re dicit̄
cathedra leticie. So⁰ q2 ſolet inferre leticiā magiſtrādis ꝛ doctorādis cū g̃dus
accipiūt in cathedra. lʒ n̄nūq̄ȝ generat confuſionē. vn̄ Penituit mltos vane ſteri-
liſq̄ȝ cathedra. Ar̄ ex iſto ſeq̄ret̄ ꝙ hic eſſʒ regimē ex vi cāe efficientis. q2 cathedra
cauſat leticiā. ptʒ ꝑ regulā Johis de gar. vn̄ Hoc nobis regimē rude doctrinale
reponit. Quāuis cathedra cām notat efficientē. So⁰. ſi capit̄ cathedra vt cau-
ſat leticiā ꝓcedit bn̄ argumētū vtō ptʒ. ſʒ ſi capit̄ ꝑ loco in q̄ aliq̄d ſub ꝯſuetudine

Regimē aliud ex vi conſuetudis reducibile ad regimē ex vi dēmōſtrationis eētie. vl' ex vi cauſe efficientis

fit. tūc dr̄ regimē ex vi ꝯſuetudinis. Et generalr̄ pt fieri ꝑ alia regia. vt vult iohānes de gar ꝛ alij q̄ꝫ plres gr̄i. Ar̄ g̊ cōphendit iſtud regimē in p̄dcā regula ſub ſcola. So°. pt vtiqꝫ. in̄ ſcola noiat locū cōem cuiuſcūqꝫ ſtat⁹. cathedra nominat ſolū locū dignitatis. de q̄ poſſet q̇s dubitare an locus dignitatis poſſet regere gt̄m ſub conſuetudine ad remouendum illud dubium ponit illam regulam.

adiungit dcōſſ̄is excellentiā ſ. oim mater xp̄i. Sn̄ia ē aliq̄ dictio

Addit excellens. flos florum. virgo maria

p̄t regere ſuū gt̄m plem ad ſ̄ndium excellentiā. vt flos floꝝ. ſcūs ſanctoꝝ. Cui⁹ rō ē ſ̄m Priſcianuꝫ q̄ꝛ gt̄us reflexus ſuꝑ ſuū ꝓꝓriū nt̄m importat excellentiā. vel ſuꝑ illū q̇ ei equalet vt hic eſt rex regū. dn̄s dn̄antiū. Qr̄ q̇d ē excellentia. Solo. eſt exceſſus vniuſ rei ſuꝑ aliā in aliq̊ gradu. Et ē duplex. ſcꝫ dignitatis ꝛ ſ̄uitutis Dignitatis eſt qua vnū alteri p̄eminet in auctoritate vel ſimili. vt rex regū. ſcūs ſanctoꝝ. Sꝫ ſ̄uitutꝫ eſt q̄ aliquid in pluribus principalr̄ ceteris ꝓmouet ad conſeq̄ndū. vt dyaletica q̄ꝛ hꝫ viā ad principia oim aliaꝝ ſciaꝝ. iō dr̄ ſcia ſciaꝝ. ꝛ man⁹ organū excellens oim organoꝝ. iō dr̄ organū organoꝝ. q̄ꝛ ſubueīt capiti oꝛi pedibꝫ ꝛ reliq̇s corpis ꝑtibꝫ. q̄ꝛ ſꝑ in eaꝝ defenſionē ꝛ neceſſitatē exponit. Qr̄ q̄ eſt dr̄ia inter exceſſum ꝛ excellentiā Solutio iſta. q̄ꝛ exceſſus importat ꝑ ſimplicē dcōem. vt excedo excello Sꝫ excellentia importat ꝑ gt̄m plis nūeri reflexū ſuꝑ ſuū nt̄m vel ſibi eq̄ualentē. vtꝫ in exēplis poſitis Qr̄ vtꝝ ſolū nt̄us pt regere gt̄m ſ̄ntem excellentiam. So°. nō ſolū. ſꝫ oēs obliq̇ illius nt̄i etiā p̄nt regere illū gt̄m. q̄ꝛ quēcūqꝫ caſum rectus illū etiā regit inflectio ei⁹. vt rex regū, regis regū, regi regū, regē regū, rege regū ꝛc. Et etiā intelligit h̄ in equalentibꝫ. Et etiā in oibꝫ alijs regiminibꝫ Qr̄ q̄lia ſūt noia q̄ h̄ faciunt. So°. ſolū noia ſubſtātiua ꝛ n̄ adiectiua niſi inq̄ꝫtū fuerit ſubſtātiuata. Exēplū. vt cū venerit ſcūs ſcōꝝ ceſſabit vnctio vr̄a. vbi ſcūs ſtat ꝑ xp̄o. Qr̄ an ꝯueniat noibꝫ ſubſtātiuis ꝓꝓrijs vel a ꝓꝓellatiuis. Solo. ſimpliciter hꝫ v̄itatē de noibꝫ ſubſtātiuis a ꝓꝓellatiuis. ſꝫ in ꝓꝓrijs h̄ ē raro. vel in q̄ꝫtū cōia. vt maria mariaꝝ. ꝛ h̄ iō. q̄ꝛ plī nūero ꝓꝓriū nomē caret oē. Ex q̇bꝫ dicitꝫ elicit iſta regula gn̄alis. O ē nomē ſubſtātiuū pt regere gt̄m ꝓꝓriū plis nūeri. vel ſibi equalentē ſiue in recto ſiue in obliq̊. Dr̄ ſubſtātiuū ꝓpter adiectiuū. Dr̄ ꝓꝓriū gt̄m. q̄ꝛ n̄ alienū. Dr̄ equalentē. q̄ꝛ de ſilibꝫ idē ē iudiciū primo topicoꝝ. Dr̄ in recto vl̄ obliq̊. q̄ꝛ illū caſū quē gubernat rect⁹ etiā regit obliqu⁹. Ar̄ cōꝑatiu⁹ ꝛ ſuꝑlatiuus importāt excellentiā ꝛ tn̄ n̄ regūt gt̄m ꝑ iſtā regulā. So°. importāt bn̄ exceſſum ex ꝓꝓria ſ̄catōe. ſꝫ n̄ excellentiā q̄ eſt ꝑ reflexionē gt̄i ſuꝑ ſuum nt̄m vel equalentē. Vn̄ iſte orōes ſecula ſeculoꝝ. i. valō magna duratio q̄ alias durationes excedit. ꝛ ſic capit ꝑ eternitate. ꝛ milia miliū n̄ ſolū ꝑ millenarijs ſeu ꝑ valde magna multitudine q̄ alias multitudines excedit ſunt ꝑ iſtā regulā congrue Et genitiui eoꝝ regunt ſpeciali denominatione ex vi excellentie.

Regimē ex vi excellētie qđ reducit ad regimen ex vi ꝑtitōis

gt̄is. dcōem ſ̄nte i. aſſocies Exēplū in q̊ ſalmo ap̄p̄ciabilis regit gt̄m triū p̄dcis rem ap̄p̄ciabilē ſolidorum i. denarioꝝ

His precium iungas. vt ſalmo trium ſolidorum.

Sn̄ia eſt dcō ſ̄nis rem appciabilē pt regere gt̄m ſ̄ntē q̄ntitatē illi⁹ precij. vt rumbꝫ triū ſolidoꝝ. Et ꝑ rē appreciabilē intelligit oē illud qđ p̄t emi vl̄ vendi. Qr̄ q̄ ē dr̄ia inter ſalmo ꝛ ſalomon. Solutio. ſalmo ē piſcis q̇dā nobilis ꝛ p̄cioſus optimi ſaporis maxime nutriens. Sꝫ ſalomō fili⁹ fuit dauid rex hie: u ſal ꝑ⁹ obitum p̄ris ſui dauid. Vn̄ Plus in ſalmone monachi ſtudent q̄ꝫ ſalomone. Qr̄ vtꝝ etiā v̄ba p̄nt regere gt̄m per iſtam regulā. Solutio. Omnia verba ad preciū

Regimē ex vi ap̄p̄ciatōnis reducibile ad regimē ex vi demonſtratōnis eſſentie

pertinētiā pñt regere gtm̄ ꝑ iſtā reglām. vt emo vēdo. veneo venūdor. mereor cō ſto taxo reputo. ꝛ etiā ablm̄ qñ q̄ſtio fit in abltō. Exēplū primi. q̄nti cōſtat iſta tunica. R̄. duarꝝ marcarꝝ. Exēplū ſcdi. vt q̄nto cōſtat iſte liber. R̄. duob⁹ florenis vñ q̄nti vel q̄nto res cōſtat q̄rere debes. tāti l' tāto ſic r̄ndere iubeꝫ. Vñ excipit̄ h̄ v̄bū valeo qḋ tm̄ regit actm̄. vt iſte liber valet ſex ſolidos. Et dicūt q̄dā q̄ ſoluꝫ regūt iſtos q̄tuor gtōs tāti q̄nti pluris minoris cū eorꝝ cōpoſitis. vt tātidē tātilibꝫ q̄ntiuis q̄nticūq̄ꝫ ꝛ totidē. vt emi hāc rē tāti q̄nti tu emiſti. ſꝫ oīa p̄cij v̄ba preter dictos q̄tuor gtōs regūt ablm̄ p̄cij. vt emam⁹ panes ducētis denarijs. ſiue ille abltīus p̄cij ſit determinat⁹. vt trib⁹ ſolidis. ſiue īdeterminat⁹. vt mltis ſolidis. ꝛ ad illos q̄tuor gtōs ñ ē neceſſariū addere ſubſtātm̄. vt tāti q̄nti. Et pñt reſolui ī abltōs cū ſubſtātiuo. vt iſta. Johānes emit equū tāti l' q̄nti potuit. r̄ſoluitur ſic Emit tāto p̄cio q̄nto potuit. Et ꝑ v̄ba p̄cij intelligūt̄ oīa v̄ba ꝑ q̄ p̄t fieri ꝯtus ꝛ conuētio. v t ſūt doceo diſco. Plini⁹. Nemine minoris docuit talēto. Quanti hāc artē didiciſtis ab illo. De his poſtea lati⁹ dicet̄ in ſuo loco. Q̄r vtrꝫ ablīus p̄cij ſꝑ ſit gen⁹ nūmi. Solō. ñ ſꝫ q̄micūq̄ꝫ aliā rē. q̄ res p̄temi vel vēdi. vt h̄ emere tur vita mea. ſcia mea. l' tunica mea. Q̄r vñ regit̄ nihili in illa orōne. hō nihili.

Nihili

Solō. nihili p̄t capi dupl'r. Vno mō inq̄ꝫtū eſt indeclinabile gꝫ oīs. ꝛ ſic eſt ibi adiectm̄ ꝛ ſubm̄. ꝛ valet nihili tm̄ ſic vilis. Alio mō capit̄ vt ē gtī caſus ab iſto noie neutri gñis nihilū nihili ꝛ ſic ē regimē iſti⁹ regl'e. Q̄r quō ꝓprie dnoiat̄ iſtō regimē. Solō. ſpēali denoīatōe p̄t dici ex vi app̄ciatōis. put app̄ciatio dr̄ reſpectū l' cōꝑatōeꝫ app̄ciabilis ad p̄ciū. ꝛ ſic regit̄ ex vi hītudinis q̄ ē inter appreciabilem et preciuꝫ. Sꝫ general'r p̄t ibi eſſe regimen ex vi demonſtrationis eſſentie. q̄r res eſt laudabilis vel vituperabilis propter quantitatem precij.

Regimē ex vi etatis reducibile ad regimē ex vi dmōſtratōnis eſſentie

dcōem h̄ñtē rē h̄ñtē etatē .i. oſſocio — Exemplū in quo puer ſignificat rem h̄ñtē etatem ꝛ regit gtm̄ ānorꝝ h̄ñtem illā determinatam etatem

Etatem iungo velut annorum puer octo

Snia eſt dcō h̄ñſ rem h̄ñtem etatē regit gtm̄ h̄ñtem determinatā q̄ntitatē illi⁹ etatis. vt maledictus puer centū annorꝝ. Q̄r quō illa r'lā differt ab illa prius poſita. Tps q̄ fuit ꝛc. Solō ſic. q̄r dcō regēs ꝑ iſtā regulā ſit rē cui⁹ eē eſt ꝑmanēs in tpe. vt puer ꝛ filia. Sꝫ ꝑ aliā regl'am dcō regēs ſit actū q̄ menſurat̄ tpe. vt lectio q̄tuor horarꝝ comeſtio vni⁹ hore. Ar̄ dcō h̄ñs rē h̄ñtē etatē regit gtm̄ ꝑ illā regulam Mēſurāq̄ꝫ notes. q̄r tl'is res mēſurat̄. Solutio. regl'a nō ponit̄ de neceſſitate ſꝫ de bñ eſſe. Vel dōm. q̄ lꝫ res illa exñs in tpe mēſurat̄. ſꝫ ñ cōꝑat̄ in rōe mēſurabilis ad tps. ſꝫ ad etatē q̄ eſt q̄dā q̄litas ex diuturnitate in re tꝑali derelicta mediante motu. ꝛ ſic dr̄ñt ille due regule ꝛ neceſſarie ſūt ꝛ nō coincidūt ꝛc. Q̄r vtrꝫ v̄ba ꝛ p̄ticipia pñt regere gtm̄ ꝑ iſtā regl'aꝫ. Solō ſic. vt henric⁹ ē decē ānorꝝ. in q̄ exēplo h̄ v̄bū ſubm̄ ē regit illū gtm̄ ānorꝝ. Sil'r p̄ticipiū. vt cū ieſus eēt fact⁹ ānorū. xij. vbi fact⁹ p̄ticipiū regit illū gtm̄ duodeci ānorꝝ. Q̄r quō iſtō regimē ſpēali denoīarōe denoiat̄. Solō. ex vi etatis ꝛ nō ex vi tpis. q̄r tps hꝫ ſe in rōe menſurare ad rem tꝑalē. vt dr̄ q̄rto phiſicorꝝ. ſꝫ etas eſt q̄litas ex tpe cauſata v̄tute tamē motus facientis rē in ſe deficere. ꝛ ſic illa eſt etas denoīans iſtud regimē ſpēal'r. Querit̄ q̄tuplicia ſūt regētia gtm̄ ꝑ iſtā regulā. Solō triplicia. Primo v̄bū ſubſtātm̄. vt in exēplo p̄dicto. ſcdō v̄bū h̄ñs vicinā ꝯratōeꝫ cū v̄bo ſubſtātiuo. vt apparet decē ānorꝝ. ꝛ ſub v̄bis cōphendunt̄ p̄ticipia. vñ Queiunges v̄bo iunges ꝛ participanti. tertio nomina comparatiui gradus. vt maior decem annorum.

dcōem ꝑñtem rem Exemplū in quo vaſa ꝑñs rem menſurabilē mēſurantē cōſiderabis regit illū gtīm modiorum ꝑñtem menſuram

Menſuramq; notes·vt vaſa trium modiorum

Sñia ē dcō ꝑñs rē mēſurabilē pt regere gtīm ꝑñtē mēſurā mediāte adiectiō īpoꝛtante q̄ntitatē illi⁹ mēſure.vt vas triū modioꝝ.Et cōuerſiua regl'a ē iſta.dcō ꝑñs mēſurā pt regere gtīm mēſurabilē.vt q̄rta vini.ibi q̄rta ꝑt mēſurā.⁊ vini rē mēſurabilē in q̄rta.Et extēdit iſta regl'a ec̄ ad mēſurā īdeterminatā.vt hēo mltū panis.aliq̄ntulū vini.tm̄ ceruiſie.modicū lactꝫ vl'aq̄.Ar noīa ꝑñtia mēſurā regūt abltm̄.vt longū ſex pedib;.So⁹.ſm ē noīa adiectia ſꝫ noīa ſubſtātia ꝛgūt gtīm ꝑ iſtā regl'aꝫ.et dꝫ notāter nom̄ ſubſtātm̄.q2 ꝟba regūt actm̄ l'abltm̄.vt petr⁹ excedit tres l'trib; pedib;.Ar ī dcō ꝑñs mēſura ñ regit gtīm l'abltm̄.añs ꝓbat.q2 in h̄ ex⁰.a ꝑpēdet trecētos ciclos argēti.ib: aꝑpēdet ꝑns mēſurā regit actm̄ So⁰ iſta regula itelligit d'noīb; ſubſtātiuis mō in pdcō ex⁰ pōit ꝟbū ⁊c̄.Qr q̄t mōis mēſurat res.de q̄ mēſura ē ad ꝑpoſitū.So⁰ ſeptē mōis.prio⁰ ſm mltitudinē.vt grex ducētoꝝ ouiū.2⁰ res mēſurat ſm lōgitudinē.vt lignū triū pedū.3⁰ ſm latitudīeꝫ vt terra triū iugeꝝ.q̄rto ſm ꝓfunditatē.vt trabs q̄tuoꝛ pedū.q̄nto ſm capacitatē vt vas triū modioꝝ.ſexto ſꝫ etatē.vt puer octo ānoꝝ.ſeptio ſm pōd⁹.vt piꝑ vni⁹ vncie.vñ Grana vigīn ſcrupul'.ſcrupuli tres dragra.ſꝫ octo.Uncia dat dragmas duodēa dat vncia librā.Itē lotto onis(eyn lot)Qr q̄tuplices ſūt dcōs regentes gtīm penes iſtā r'laꝫ.Solō.mltiꝑ līces.prīo noīa ſubſtātiua vt in exēplis poſitis ptꝫ.ſcdo ꝟba ſubſtātia.vt iſtd pōd⁹ ē decē libraꝝ.cuius appēat vni⁹ libre.3⁰ iſtd ſignū q̄cq̄d.vt q̄cq̄d pecūie habueris trades paupib⁹.q̄rto iſtd nom̄ q̄d.vt quid mali fec̄.q̄nto h̄ nomē nil.vt nil cāe mortꝫ iuenio in eo.ſexto h̄ nomē aliq̄d.vt aliq̄d rei ē tibi cū illo.ſeptio q̄dā ꝓnoīa.vt ille hꝫ h̄ grē.iſte hꝫ illd laudis.octauo q̄dā aduerbia.vt modicū boni.modicū pāis.Qr quō dnoīat iſtd regimē.Solu.denominat ex vi menſurationis ſpeciali denominatione prout menſuratio dic̄ reſpectum menſurabilis ad menſuram.

ſ.pñtatā ſignificās ſ.dcō ſ.gtīm .i.imagīes dſignans

Rem q; repreſentans regit hūc aut ſigna figurās

Exemplū in q̄lla dcō ſig̃ ꝑñs aliq̄ rem figurantē regit illum gtīm crucis ſignificantē rem figuratam Exemplū in q̄ dcō imago figurans aliq̄ rem regit illum gtīm regis ꝑñtem id cuius eſt talis figuratio.

In crucis hoc ſigno.vel regis imagine ſigno

Snia ſtat in duob; regl'is.Pria ē.dcō ꝑñs rē repñtantē pt regere gtīm ꝑñtē rē repſentatā.vt nomē hoīs.i.nomē ꝑñs hoīeꝫ.Circul⁹ vini.i.circul⁹ ꝑñs vinum.crux mēdonis.vexillū dedicatōis.Iris pluuie.halo vēti.Scda r'la ē.dcō ꝑñs figuraꝫ ſiue imaginē regit gtīm ꝑñtē rē figurataꝫ ſiue c⁹ eſt imago·vt effigies xpī ſtatua herculis.vñ Effigiē xpī dū trāſis ſꝑ honora.Nō tm̄ effigiē.ſꝫ quē deſignat adora id ē xp̄s ē adorand⁹ ⁊ ñ imago xpi.Qr primo q̄d ē ſignū.Solō ē qd pter ſpeciē quā ingerit ſenſib; facit aliud venire in noticiā ipi⁹ intellect⁹.vt circul⁹ pēdēs añ tabernā īmutat viſum.ſꝫ notat apd intellectū q̄ vinū eſt venale.vel palliditas lune qua viſa intellectus futurā eē pluuiā notat.vñ Pallida luna pluit.rubicunda flat.alba ſerenat.Qr q̄tuplex ē ſignū.Solō.duplex.ſ.naturale ⁊ artificiale.naturale ē qd neceſſario repñtat ſuū ſignatū.vt fum⁹ repſentat ignē.Artificiale ē qd ſignat bñplacitū ipi⁹ iſtituēꝫ ſicut homo ⁊ circulus pendens añ tabernam

Regimē ex vi mēſure vl' ex vi cōtinētie eſt reducibile ad regimē ex vi dmōſtratiōis eſſentie

Loto

Regimē ex vi repñtationis reducibile ad regimē poſſeſſorium

Signum

De regimine genitiui

Primū ēt idē apud oēs. ſcōm ñ niſi apō q̄ſdm tm̄. Et q̄ōlibȝ hoꝝ ſubdiuidit̄ in reale ⁊ vocale. primū cometa ē naturale reale ſignū peſtilētie. ſcōm v̓ t'gemit⁹ īfirmoꝝ vocale ſignū. Reale ad plurimū. vt circul⁹ vini. ſȝ vocale ād plurimū vt nom̄ vel vocabulū hois. Or̄ q̄d ē imago. So⁰. ē rei ad rē coeq̄ndā aliq̄ ſil'itudo. ſicut pictura btē v̓ginis ducit in ei⁹ noticiā. ⁊ h̄ ex ei⁹ liniali ꝓtractōe ad ꝑm corp⁹ marie. Ar̄ ſignū cruc̄ ē regimē cāe formal'. qꝛ ſignū cruc̄. i. ſignū q̄ō ē crux. Solu. Illo⁰ ē in gn̄e cāe formal'. ſȝ ſi h̄ ſignū q̄ō ē crux repn̄tat aliā ꝑam crucē in q̄ xp̄s pepēdit tc̄ ē exēplū h⁹ r̄le. Itē notād final'r ꝙ iſte gn̄s regit̄ ex vi repn̄tatōis ſpēali dnoīatōe ꝓut repn̄tatio dr̄ reſpectū ſigni ad ſignatū. vel figure ad figuratum.

Manifeſtat regimē gti a dcōe q̄ ñ vi det regere ꝓpria vi. ſȝ ex vi aliena

ꝑ ſubītellectōeȝ nois appellati ſ. noib⁊ aſſociabiſ ſ. caſū

Per ſupplementum proprijs iunges gtm̄
Dalida ſamſonis ꝓbat hoc. iacobiq̄ȝ maria

Sn̄ia ē nomē ꝓpriū regit gtm̄ ꝑ ſuppletōeȝ ſiue ꝑ ſubintellectōeȝ nois appellati ſiue ꝑ naturā alienā. vt dalida ſamſonis. i. vxor. Maria iacobi. i. mr̄. ren⁹ germāie. i. fluui⁹. brunell⁹ petri. i. equ⁹ Ar̄ nomē ꝓpriū ñ p̄t regere gtm̄. ḡ iſte text⁹ ē falſus. Añs ꝓbat̄. qꝛ dcō regēs dȝ ſcare ꝯfuſe. ſȝ nomē ꝓpriū ſc determinate ⁊ ñ ꝯfuſe. ḡ ñ p̄t regere gtm̄. vt in primo libro h⁹ dcm̄ ē. vn̄ floriſta. Tm̄ ꝓnomē regit̄ ꝓpriū q̄ȝq̄ȝ nomen Dōm ꝙ ex ſua ꝓpria nat̄a ñ p̄t regere aliquē caſū. ſȝ ꝑ ſubintellectōeȝ nois appellatiui. Cōtra nomeȝ ꝓpriū regit abltm̄ ergo tc̄ gtm̄. vt ſortes ſorteitate ſortes. Solo. ñ in q̄ȝtū ꝓpriū nomē. ſȝ in q̄ȝtū ꝯcretū. Cōtra in q̄ȝtū ꝓpriū nomē regit gtm̄. vt iohānes fabri. So⁰. v̓tute illi⁹ q̄ō ſuꝑaddit̄ noi ꝓprio regit gtm̄ ⁊ ñ dȝ dici ꝙ regat̄ ab aliq̄ ſubintellecto. qꝛ tc̄ iſti gti ponerēt̄ abſolute. Sȝ iō. qꝛ illa q̄ ſūt maioris cōitatis includūt̄ in ꝓprio tāq̄ȝ gn̄ale in ſpēali. ⁊ v̓tute illi⁹ incluſe regūt. Iō dr̄ in textu ꝑ ſupplemētū. q̄ſi ꝑ ſubintellectōeȝ alic⁹. Et h̄ ꝯtingit multiplr̄. vel rōe equocationis. vt ſi tres ſūt ſortes. dr̄ ſortes ſutoris. maria iacobi. maria ſalome. Vel ꝑ trāſſumptōnē nois ꝓprij ꝓ noie appellatiuo. Tulli⁹ wilhelmi. capiēdo tulliū ꝓ filio eius. nero ducis. i. neq̄ȝ. ⁊ ſic capit̄ ſalomō ꝓ ſapiēte. Iudas ꝓ traditore ⁊c̄. vel ex natura rei poſſeſſe. vt brunell⁹ ſortis. Vel ex natura ſubiecti in ordine ad ꝓprietates vt iohānes magne diſcretōis. Vel ex nat̄a ꝑtis in ordine ad aliq̄ȝ multitudinē vt video duos q̄ꝝ petr⁹ ē vn⁹ ⁊c̄. Vel ex nat̄a diſcretōis. vt ois iohēs currit. i. ois hō q̄ noiat⁹ ē h̄ noie ⁊c̄. Ar̄ nomē ꝓpriū ex ſua nat̄a ē determinatū. Solo ꝑm eſt q̄ ad ſuppoſita. qꝛ ſc tm̄ vnū determinatū ſuppoſitū tm̄ ex nat̄a ſuꝑaddita relinq̄t aliq̄ȝ ꝯfuſionē ⁊ ſi ſic ſc rē poſſeſſā dubiū ē c⁹ ē res poſſeſſa. vt brunell⁹ petri tc̄ tollit̄ ꝯfuſio. Iō notād ꝙ nomē ꝓpriū in mult̄ virib⁊ regit gtm̄. Prio ex vi poſſeſſiōis. vt griſell⁹ petri. ſcdo ex vi dn̄atōis ſcientie. vt petr⁹ magne ſcie. tertio ex vi generatōis. vt ſymō iohānis. q̄rto ex vi ꝑtitōis. vt video duos q̄ꝝ petr⁹ vn⁹ ē. q̄nto q̄ñ nomē ꝓpriū ponit̄ ꝓ noie appellatiuo. vt aiax eutropij. i. pugnator eutropij. ſexto noia ꝓpria vrbiū regūt gtm̄ ſc̄ntē loca in q̄b⁊ ſūt vrbes. Exēplū. vt Bethleē iude. ſeptimo noia ꝓpria fluuioꝝ. vt ren⁹ germanie octauo nomē ꝓpriū regit gtm̄ vrbis in q̄ q̄s natus eſt. vt Iohannes colonie. Petr⁹ dauātrie.

Docet r̄ducere regimina ſpēalia gti ad regimen poſſeſſoꝛū

ſ. regimina . i. repies . i. q̄ñ ſ. noia ⁊ ꝓnoia expones

Multaq̄ȝ comperies cum poſſeſſiua reſolues

Sn̄ia ē ſi exponāt̄ noia ⁊ ꝓnoia poſſeſſiua adhuc multo plura īueniunt̄ regimina. vt euādri⁹ enſis. i. enſis euandri. ſaturnia regna. i. regna ſaturni ex vi poſſeſſionis. q̄ñq̄ȝ regimē ꝑtis. vt caro porcina. i. caro porci. ⁊ ſic de alijs virib⁊ Exēplū d̄ ꝓnoie. vt fili⁹ me⁹. i. mei. ⁊ ſic de ſimilib⁊. Rō iſti⁹ regule ē qꝛ eadē ſūt principia ꝯſtitutōis ⁊ termini reſolutionis. ſed ſcḋm Priſcianū in quolibet poſſeſſiuo intel/

Regiť primitiuuz.ergo reſoluiť per ipm. Scd̃o pt ſic exponi.ſi reſolues orationes per modū poſſeſſionis p ly hz vel poſſidet tūc repies ꝙ multa regimina cōphēduntˀ ſub regimine poſſeſſionis.vt pater filij eſt regimē relationis.ꝛ reſoluiť ſic. filius hz p̄rem in q̄ denoiaťaliq̄ poſſeſſio. Nā in oī regimine gti eſt poſſeſſio pura vel impura.de q̄bus prius dictū eſt. Qr̄ quotuplicia ſūt poſſeſſiua. Solutō duplicia.ſ.noialia ꝛ pnoialia. Exemplū primi.vt ſaturni⁹ ꝛ euandri⁹ q̄ reſoluuntur in ſua ſubſtantiua. Exemplū ſcdi.vt meus tuus ſuus in ſuū primitiuū mei tui ſui reſoluunť. Qr̄ q̄d eſt poſſeſſiuū. Solutio eſt illud qd̃ cū gtō ſui primitiui ſt aliq̄d de his q̄ poſſidenť.vt amor meus.i.mei. Dicūt q̄dā ꝙ in iſta amor meus.amor ſcat actiue q̄ aliū amo.ſz in iſta amor mei.amor ſt paſſiue.ſed h̄ falſum eſt.qꝛ amor actiuus etiā pt in primitiuo ſignificari ſicut paſſiuus.ꝛ ſic pōt manere eadē ſentia.ſimiliter eſt in nominalibus poſſeſſionis. vt amor filialis. amor filij actiue.vel paſſiue.

aſſociať .i.obliuiſcor h̄ defectiū poniť p mēoror h̄ ꝟbum

Additur oblitus memini memor atq3 recordor

Regimen a ꝟbis ipſonalibꝰ ex vi rei ꝟbi ſcate vt p modum vt alterius

Hic docet autor ꝙ q̄dā ꝟba etiā pnt regere gtīn dicens. Obliuiſcor memini me mor ꝛ recordor adduňť.i.etiā regūt gtīn, vt oblitus ſui tui,meretrix eſt oblita dei recordor lectōnis ꝛc̃.ꝛ regūt actīn.vt grex obliuiſceť eſum.ſz de h̄ in regīe acti patebit.ibi His obliuiſcor iūges ꝛc̃. Notādū ꝙ h̄ ꝟbū memini hz duplicē ſcatōez Primo ſt recordari(gedencken)ꝛ ſic hz triplicē ɔſtructōez.primo cum gtō vt ne memineris dn̄e iniq̄tatū meaꝝ.ſcd̃o cū actō.vt numeros memi.tertio cū dicto. vt memini me h̄ legiſſe. Scd̃o memini ſt mentionē facere ſiue ꝟba de aliq̄ re et ſic regit gtīn. Exemplū necꝫ hui⁹ rei oino memini.vel abltīn mediante ꝑpōne de. Exemplū Illa de quibꝫ pauloan̄ meminim⁹. Qr̄ vtꝝ regula intelligiť ſoluz de illis ꝟbis in textu poſitis. Solō.n̄ ſz etiā de alijs ꝟbis importātibꝫ actū accuſandi dānandi rephēdendi ꝛ vituperandi.vt accuſo te ſceleris.arguo te leuitatꝫ Silr̄ oīa ꝟba importātia indigentiā.vt indigeo panis. Et oīa ꝟba recordatōez vel obliuionē importātia.vt remiſcor.vt remiſcere miſerationū tuaꝝ.recolo prioris vite. Et eč ꝟba ad p̄ciatōez ꝑtinētia de q̄bꝫ dictū eſt. Qr̄ q̄ ē drn̄a inter mēorari ꝛ reminiſci. So⁹.mēorari ē illi⁹ qd̃ nūq̄꞉ p obliuionē cecidit. Sz remiſci ē illō qd̃ p obliuionē cecidit ad mēoriā reducere. Qr̄ q̄ drn̄ter illa ꝟba regūt gtīn ꝛ actīn. Solō.ita drn̄ter vt q̄daz dicūt q̄n denotāt ꝑtialitatē ꝛc̃ regūt gtīn.ſz q̄n denotāt totalitatē regūt actīn.vt recordor lectōnis.i.ꝑtē lectōis.ſz recordor lectōnem.i.totam lectionem.vn̄ Totum per q̄rtum.dabiť ps p gtīn.hoc tamen apd̃ q̄꞉ plures n̄ tenetur.ſz indrn̄ter poniť gtūs vel actūs in eodem ſenſu.

illud ꝟbū ipſonale aſſocia excipias ſ.mei tui ſui noſtri veſtri

Inter et eſt iunge demas pronomina quinq3

Exemplum in quo illud ꝟbum impſonale intereſt regit gtūm regis

Intererit regis vt regnum iure gubernet

Regim̄ gti a ꝟbis impſonalibꝫ ex vi ꝑtinentie ſcateꝑ modū,vt alterius.

Exemplum in quo illud verbum imperſonale regit illum gtūm regine

Regine refert vt viuat crimine pura

Snīa eſt ꝙ iſta duo verba intereſt ꝛ refert impſonalr̄ capta regunť gtōs oīum dcōnū caſualiū exceptis q̄nq꞉ gtīs pnoialib⁹ primitiue ſpēi ex vi nature loco q̄rum gtōrum regūt ablatōs.vt mea tua ſua ꝛc̃. Dr̄ impſonalr̄ ſumpta.qꝛ ſi perſonaliter capianť regūt ntūz a ꝑte an̄.vt petrus refert mēdacia.hoc intereſt tua.

q̄d inter ē mea. vñ mei inter ē q̄ si capiat primitiue nō ē in vsu grecoꝝ ⁊ ē incōgrua sed
incōstructū ē deriuatiue speciei ⁊ substātiuū ē cōgrua. Alij dicūt q̄ excipiuntur ꝓpter am-
biguitatē. q̄ coincidunt in voce cū possessiuis. Queritur q̄re ista ṽba loco gti poti⁹ re-
gūt abltm̄ q̄̄ aliū obliquū So° q̄ abltūs hꝫ maiorē cōueniētiā cū gtō. q̄ greci
nō hñtes ablatm̄ vtebāt gtō loco abltī Secūdo q̄ gtūs ⁊ abltūs ī plib⁹ regimib⁹
coincidūt. 3° q̄ substātiuū in abltō subintelligit̄ q̄̄ illa adiectiua erunt ablatiui cas⁹
Queritur q̄re poti⁹ regūt ablatm̄ deriuatiuoꝝ q̄̄ primitiuoꝝ So⁹. ista ṽba regūt gtm̄
⁊ q̄̄ qñ nō hñt gtm̄ volūt regere illū casū q̄ includit gtm̄ sꝫ abltī driuatiuoꝝ inclu-
dūt gtm̄ primitiui. ⁊ abltī primitiuoꝝ nō includūt gtm̄ q̄̄ nō regūt illos. Queritur. q̄re
poti⁹ istos abltōs regūt in feīo genere q̄̄ in mas. vl' in neutro. Rō q̄ isti abltī in-
cludūt substātiuū fe. gꝫ s. re vl' vtilitate Queritur q̄re poti⁹ regūt abltōs in sīn nūero q̄̄ i
plī. Solō q̄ includūt substātiuū sīn nūeri re vl' vtilitate Queritur c⁹ gꝫ sūt abltī Solo
q̄ ad mod̄ sīndi sp sūt ge. fe. sꝫ q̄ ad ṽta qñq̄ sūt ge. mas. scꝫ qñ vir ꝓfert istā orōnē
mea inter est. Itē hec ṽba in vna orōe regūt sil' abltm̄ ⁊ gtm̄ mediāte cōiūctione
vt mea ⁊ iohānis inter est legere Et cū his q̄nq̄ abltīs regūt q̄sdā gtōs sine cō-
iūctiōe media. vt tuus vni⁹ inter est. mea soli⁹. sua ipi⁹. sua cuiusq̄. nr̄a oīm vr̄a
soloꝝ. vr̄a ipoꝝ vl' oīm ⁊c̄ Et cū gtīs ꝑticipioꝝ. vt inter ē mea legētis vel scribētis
Et ponūt q̄dā cū gtō ꝓprij nois vt mea iohāne inter est Queritur q̄lis figura tā-
git ibi cum dr̄ (inter ⁊ est) Solō themasis. ⁊ hꝫ fieri qñ vna dcō diuidit̄ ⁊ alia
interponit̄ sic est in ꝓposito Queritur q̄d ē ṽbū ꝑsonale Solō cui in est ꝑsonalis ꝓprie-
tas vl' quod cōiugat̄ ꝑ tres ꝑsonas. Queritur vtrꝝ ꝑt inꝑsonari h̄ ē ipsonal'r poni So-
lutio sic q̄ q̄dq̄d cōtigit mental'r concipi ꝑt orēten⁹ ⁊ grāmatical'r exprimi. alioq̄n
grāmatica esset iꝑfecta. sꝫ possum⁹ m̄te cōcipe actū sīn suꝓposito. sic accñs sīn sub-
iecto ergo cōtingit actū exprimi sine suꝓposito q̄d nō fit nisi ṽbū impꝑsonari pos-
set vt si q̄rat̄ q̄d fit in ecclia Rñdet̄ canit̄ Ex q̄ ꝑꝫ finis verbi iꝑsonal' scꝫ vt act⁹ ṽbi
exprimat̄ sine suꝓposito. Ex q̄ scđo pꝫ q̄d iꝑsonalia ṽba nō pñt regere casū a parte
añ tāq̄̄ suꝓpositū q̄ h̄ eēt ꝑ̄ise ꝯ naturā eoꝝ ⁊ finē Notand̄ q̄ xxvij sūt ṽba iꝑso-
nalia actiue voc̄ tria regūt gtm̄ xv dtm̄. q̄tuor actm̄ tm̄ q̄nq̄ accm̄ cūꝫ gtō q̄ patet
suis reglīs Queritur quot sūt regle in regimine ṽboꝝ iꝑsonaliū. So° sex. prime q̄tuo
sūt d̄ iꝑsonalib⁹ actiue vocis. Alie due de iꝑsōalib⁹ passiue vocis. pria rl'a tm̄ tria
sūt ṽba iꝑsonalia actiue vocis q̄ regūt quoscūq̄ gtōs ꝑter istos q̄nq̄. loco quoꝝ
regūt abltōs de q̄b⁹ satis dcm̄ ē. q̄ sūt Interest refert ⁊ ē captuꝫ ꝓ ꝑtinꝫ. Scđa
rl'a ē. xv. sūt ṽba iꝑsonalia actiue vocis q̄ regunt dtm̄ quoꝝ tm̄ octo ponit alexā-
der vt cōtigit accidit euenit ⁊c̄ ⁊ florista addit tria scꝫ suꝑpetit cōpetit expedit ⁊ cō-
mūꝫ vl' addit q̄tuor. vt fiat cōstat est ⁊ succedit. Et ꝑter hec q̄ndecī pñt fere addi
ñ nl'la alia. sic subuenit cōgruit ⁊ sil'a Nota q̄ vacat vno modo ꝑcat intendit siue
Vacat incumbit et sic regit datiuū vt iohannes vacat studio Alio modo id est q̄ vacu-
um esse siue carere et sic regit ablatiuū. vt bursa mea vacat peccunia Etiam po-
nit̄ tunc quandoq̄ absolute. vt iste locus vacat id est vacu⁹ est. vnde. Tunc va-
cat intendit dūdico vacat rōe Atq̄ vacat. vacuum dum dico vacat locus iste
Tertia regula. tantū q̄tuor sūt ṽba impꝑsonalia q̄ regunt accm̄. vt decet iuuat d̄-
lectat oportꝫ vt infra His iūgas iuuat ⁊c̄. ⁊ ista ṽba impꝑsonalia sepe capiunt̄
personaliter. vt te decet laus Quarta regula. q̄nq̄ sunt ṽba impersonalia acti-
ue vocis que regunt accm̄ appte post cum genitiuo. vt penitēt tedet ⁊c̄ vt penitet
me scelerꝫ. tedet me vicij. vñ Penitꝫ et miseret tedet et pigꝫ et pudet ista. Quinta re-
gl'a omnia ṽba iꝑsonalia passiue vocis que descendūt a verbis actiuis regunt

actm̄ a ꝑte pꝰ ⁊ teutoniſanꝛ ꝑ (man) vt pulſaꝛ cāpanā ibi tāgit ea alex. Que ſi
ne ꝯſoīs ſūt atq̄ʒ gerūdia ⁊c. Etiā pn̄t regere abltm̄ mediāte ꝑpōne a vel ab.
⁊ tūc teutoniſanꝛ ꝑ werdē. vt pulſaꝛ a cuſtode. vn̄ floriſta Impſonale paſſiuū
iūgito ſexto. Intrāſitiue tn̄ his a vel ab mediāte. Sexta regula. oīa v̄ba ipſo
nalia paſſiue vocꝫ a v̄bis neutralibꝰ deſcēdētia ſūt abſoluta: ſic ſua v̄ba a qbꝰ
deſcēdūt pn̄t regere actm̄ ſiue ꝓpe ſ̄catiōis. vt curriꝛ curſū. vel abltm̄ ſiue actm̄
mediāte ꝑpōne. vt dormiꝛ in camera vel intra camerā itur ad me. vn̄ There.
q̄ laborioſa ē ad me itur ſi leuis ad aliū deferꝛ gregē. ¶ Ar. v̄bū ipſonale non
p̄t ipſonari. ḡ textꝰ male loq̄ꝛ de v̄bis ipſonalibꝰ. aīis ꝓbaꝛ. q̄ oīs actꝰ ꝓgredi
tur a ſuppoſito. ḡ oē v̄bū hʒ ſuppoſitū. ſic oīs motꝰ hʒ ꝯminū a q̄. dōm veꝝ ē ſʒ
rē: tn̄ itellectꝰ p̄t illū actū itelligere ſine ſuppoſito a q̄ actꝰ v̄bi egrediꝛ. Ar oē ver
bū ſ̄ns ꝑ modꝰ dicibilꝰ alt̄o. illꝰ hʒ ſuppoſitū ḡ ⁊c. Soꝰ h̄ n̄ ſuffic ad hn̄dū ſup
poſitū ſʒ vltra h̄ req̄riꝛ mōꝰ ſ̄ndi vt ipiꝰ ē alteꝝ cꝰ gr̄a req̄riꝛ ntūs qd n̄ ꝯuēit v̄
bis ipſonalibꝫ. vnūqdq̄ʒ dʒ itelligi ſic hʒ eē. ſʒ oīs actꝰ v̄bi exq̄ ē accn̄s i ſb̄iecto
ḡ ⁊c. dōm q̄ lʒ n̄ ſb̄ſiſtit ſine ſubiecto. tn̄ p̄t ſine eo itelligi ſicut albedo ſine lacte
h̄ v̄bū .i. captū vt ꝑtinētiā ſtatꝰ ꝑt adiūgiꝛ p̄dictꝫ noībꝰ

Eſt intellectum pro pertinet additur iſtis
Exm̄ in q̄ h̄ v̄bū ē captū ꝓ ꝑtinet regit gtm̄ patris ⁊ matris
Eſt patris matris pie ſuccurrere nato

Sn̄ia ē. q̄ h̄ v̄bū ē intellectū ꝓ ꝑtinet .i. qn̄ iportat ꝑtinentiā ſtatꝰ vel officij vel
dignitatꝫ addiꝛ iſtis p̄dictis. i. etiā regit gtm̄. vt p̄dicta duo v̄ba. Exm̄ vt i te
xtu ⁊ h̄. eſt adoleſcētꝫ maiores natu vereri. inq̄t Cicero Exq̄ʒ his diligere opti
mos q̄ꝝ ꝯſilio ⁊ aucte vtaꝛ. Notandū q̄ q̄uis intereſt ⁊ refert ꝯſtruūꝛ cū abla
tiuis mea tua ⁊ ſua. tn̄ h̄ v̄bū ipſonale ē nō cōſtruiꝛ cū abltis illis. neq̄ʒ cū gtiſ
illoꝝ. ſ. mei tui ſui ⁊c. ſʒ cū ntis vt meū tuū ſuū. Actuū p̄mo. Non ē vr̄m noſſe
tp̄a ⁊ momēta q̄ poſuit pr̄ in ptāte ſua. Et in euāgelio. Sedere ad dextrā me
am vel ad ſiniſtrā nō ē meū dare vobis. Tuū eſt videre vt oīa bn̄ fiant. ſic ordi
na. videret vt oīa bene fiant ē tuū. Itē h̄ v̄bū ē bn̄ ꝯſtruiꝛ cū gtis moris ⁊ iurꝫ
vt moris eſt. i. ad morē ꝑtinet. Iuris eſt. i. ad ius ꝑtinet. Et illa que dicta ſunt
de hoc verbo eſt. etiam pn̄t dici de alijs v̄bis habentibus cū iſto affinē ſignifi
cationē. vt lete viuere videtur adoleſcētis vel videtur tuū. Poteſt tamen ibidē
intelligi v̄bū ſubſtātiuū ſcʒ eſſe. ¶ Ar. ꝑtinet regit dtm̄ ḡ eſt captū ꝓ pertꝫ re
git dtm̄. nō aūt gtm̄. Soꝰ hoc v̄bū eſt ſimplr̄ nō eſt ſynonimū cū ꝑtinet. Sed
ꝓ tanto dr̄ capi ꝓ ꝑtinet q̄ importat ꝑtinentiā ſtatꝰ officij vel dignitatis. No
tandū. q̄ hoc v̄bum eſt multis modis cōſtruiꝛ cū gtō. Prīo, regit gtm̄ exvi pu
re poſſeſſionis. vt liber ē henrici. Scd̄o. exvi demonſtrationis eſſentie. vt Ma
ria eſt magne v̄tutis. ⁊ ſic conſequenter de alijs viribus. Tertio exvi ꝑtinentie
ſ̄cate ꝑ modum vt alterius. ⁊ ſic regit gtm̄ ꝑ iſtam regulam. vt ſcilicet imꝑtat
pertinentiam ſtatus vel officij vel dignitatis. Exemplum de ſtatu. vt magiſtri
ſcolarium eſt honeſte viuere. id eſt honeſte viuere ꝑtinet ad eius ſtatum. Exē
plum de officio. vt magiſtri ſcolarium eſt cogere diſcipulos. id eſt cogere diſci
pulos pertinet ad eius officium. Exemplum de dignitate. vt magiſtri artiuꝫ
eſt deferre byretū in capite annulū in manu. i. ad dignitatem eius ꝑtinet. Ar.
q̄t mōis capiꝛ hoc v̄bū eſt imperſonaliter. Soꝰ ſeptē mōis. Primo pro perti
net vt in textu. Scd̄o pro contingit. vt donatus ibi Eſt quando tertia coniuga
tio. Tertio quando conſtruitur cum ly ita. vt ita eſt ſicut dico. Quarto quā

Manifeſtat regīm̄ gti ab h̄ v̄bo eſt ipſonaliter poſito ex vi ꝑti nētie ſ̄cate ꝑ modum vt alterius.

do ꝯſtruit cū dtō. vt mihi eſt bene. Quinto. qn̄ ꝯſtruit cū gerūdijs. vt legendū eſt. Sexto. qn̄ capitur cōpatiue. vt ſicut ē in ppoſito ſic eſt ibi. Septimo. quando capit interrogatiue. vt eſt ne mgr̄ in ſcolis. Notandū finalit̄ ꝙ ſm quoſdā hi gti regunt ab iſtis vbis ex vi nature ſpēalis. ſ; ſm alios ex vi ptinētie vt ſup̄ ſed gn̄aliori denoīatiōe ex vi demr̄atiōis eēntie. qꝛ ibi fit notificatio eſſentie.

ſ. nomē ſ. in gtō eq̄le ſ. nomē ſ. ad ſtatū .i. ꝑt ſtatū vel officiū

Inſtponit incidētalit̄ adhuc q̄ſdā regulas de regimine gti cōꝑt a noīe ex vi ptinētie

Dat regimen ſimile quod pertinet. officiumqꝫ

Exempla patent in expōne Snīa ē. nomē ſ̄ns ꝑtinentiā alicui⁹ vel officium

Ut cuſtos rērum ſic et cuſtodia rerum

um dat ſil̄e regimē. i. regit gtm̄ ſic p̄dicta vba. Exēpla patēt Hec ſnīa ſtat ī duabus regulis. Pria dcō cōcretiue ipoꝛtās ptinētiā ſtat⁹ vel officij regit gtm̄ ſm tem illō reſpectu cui⁹ hr̄ talis ptinētia. vt cuſtos eccl'ie. Janitoꝛ celi. Scda r'la ē. dcō impoꝛtās abſtractiue ſtatū vel officiū. p̄t regere gtm̄ ſnte illō r̄ſpectu cuius hr̄ talis ſtat⁹ vel officiū. vt cuſtodia rex. Sic pma regula intelligit̄ de ꝯcretis. ſcda de abſtractꝫ. ¶ Ar̄. male pcedit. qꝛ p⁹ regimē vboꝝ itex tractat de regimie noim. ꝯtra illud. In p̄mis regimē qd̄ fit p noīa. So⁰ ibi loquit̄ p ſe. ſ; illud h̄ fit ſolū icidētalit̄ qꝛ in p̄cedētib⁹ dictū ē. ꝙ vbū ipoꝛtans ptinētiā p̄t r̄ge re gtm̄. Poſſet etiā aliq̄s dubitare an nomē p̄t ipoꝛtare aliquā ptinētiā h̄ ſoluit h̄ vt; in textu. Ar̄. cuſtos rex ibi ē regimē ex vi act⁹ cōuerſi in habitū p illā; regulā. Sūtqꝫ regēdo pares. Et cuſtodia rex ibi ē regim̄ ex vi effect⁹ cāe final' qꝛ cuſtodia fit ppt̄ res obſuādas. So⁰ iſte regule nō ponūt̄ de necītate ſ; ō bene eē. Uel dōm ē ꝙ ſm diuerſas hītudines dcōis regentꝫ ꝛ recte pſit eē plures vires regiminis in vna ōrone. vt h̄ ꝛ alibi in multis locꝫ ptꝫ. Or̄. quō denoīatur iſtud regimen haꝝ regulaꝝ. So⁰ ſpēali denoīatiōe ex vi ptinentie. Sꝫ regimē p̄rie regule denoīat̄ ex vi act⁹ cōuerſi in habitū gn̄ali denoīatiōe. qꝛ cuſtos dicitur ex habitu cuſtodiēdi. ſ; regimē ſcōe regule gn̄ali denoīatione denoīat̄ ex vi effect⁹ cāe finalis. qꝛ cuſtodia fit ppt̄ res tanqꝫ ppt̄ finē q̄ ē effectus finis.

.i. regēte deficit ſ. caſus freq̄nter .i. loci minoꝛis

Et rectoꝛe caret genitiuus ſepe localis

Manifeſtat abſolutionē; gti a primo nois localis

p qn̄ p nō vllū ſ. exterioꝛē notes ſingularis

Cum nullum motum deſignes preēuntis

extat declinatiōis declinatiōis

Sit numeri nomen ſit prime ſiue ſecunde

Ibi illi gti cōſtructi cū illo vbo ſtudeas vl' moꝛer ꝫ iptāte q̄etē. ponūt̄ abſolute.

Rhotomachi ſtudeas vel rome deinde moꝛeris

Ibi illi gti conſtructi cū vbo reſidebis īpoꝛtante q̄etē ponunt̄ abſolute.

Militie tamen. atqꝫ domi reſidebis humiqꝫ

Hic pōit abſolutionē gti. Ratio oꝛdinis eſt. qꝛ habit⁹ p̄cedit p̄uatione. ſed abſolutio hꝫ ſe ad regimen vt habitus ad p̄uationem. ergo regimē p̄cedit abſolutōꝫ ☞ Snīa eſt ꝙ gtūs pprij nominis loci minoꝛis ſimplicis figure ſingularꝫ numeri p̄me vel ſcōe declinatiōis ꝯſtruct⁹ cū vbo nō importante motū ad locum exterioꝛē ponit̄ abſolute. vt ſtudui rome. moꝛoꝛ rhotomachi. Et addunt̄ tria ſcꝫ militia domus ꝛ humus vt patet in textu. Et dicitur primo genitiuus pprij nominis. propter gtm̄ nominis appellatiui. quia non poteſt dici ſtudui ciuitatis. Dr̄ (loci) ppter gtm̄ alterius nomīs. quia non poteſt dici ſtudui iohannis

De regimine genitiui

Et dꝛ(pͥme vel ſcdͤ declinatiōis ſingularꝫ nūeri)qꝛ ſi ſūt ꝓpria noīa locoꝝ tertie
declinatiōis vel plr̄is nūeri.tūc ponūẽ abſolute in ablr̄ō.vt ſtudui vernone vl' a
thenis.Dr̄(nois ꝓpꝛij loci mīorꝫ ſimplicꝫ figure)qꝛ ſi ſu erit nomē appellatiuū
vel loci maiorꝫ aut cōpoſite figure.tūc regiẽ in ablr̄ō mediāte ꝑpōne in vt ſū in
eccl'ia.Dr̄(cū ṽbo vel ꝑticipio nullū motū iportāte.i.q̄etē)qꝛ ſi cōſtruūẽ cū ill'
q̄ iportāt motū ad locū.carēt rectore in accō.vt vado romam.⁊ ſi cōſtruūẽ hu
iuſmōi noīa ꝓpā cū ṽbis vel ꝑticipijs iportātibꝰ motū de loco caret rectore in
ablr̄ō.vt venio roma.Tūc dr̄ ꝙ illa noīa militia domi pn̄t cōſtrui abſolute.vn̄
roma olim fuit diſtincta in q̄ttuoꝛ ꝑtes.vna vocabaẽ militia.in q̄ habitabant
milites ⁊ hoīes valētes ad bellū.Alia ꝑs vocabaẽ domꝰ.in q̄ hitabāt hoīes
mediocres.ſ.ciues.Jn tertia ꝑte q̄ dꝛ rus hitabāt illi q̄ colebāt agros.Jn q̄r
ta ꝑte q̄ vocabaẽ humꝰ hitabāt alij ſimplices.¶ Ar̄.iſta nō ſūt noīa ꝓpā g̊ ⁊c̄
Soꝰ lꝫ nō ſūt noīa ꝓpria tn̄ romani vtebanẽ eis tāq̄ꝫ ꝓprijs q̄a fuerūt apd̄ eoſ
appropriata vt iā dictū ē.Ar̄.noīa ꝓpā repiunẽ cōſtrui mediāte ꝑpōne g̊ male
dicitur ꝙ carent rectore.anſ̄ ꝓbaẽ ꝑ Tulliū in hac orone ea die verres ad meſ
ſanā venit.ibi meſſanam eſt ꝓpriū nomē loci minoris Solutio licet hoc dici pt̄
tamen elegantius dicitur ſine ꝑpōne.¶ Ar̄.nomina maioꝝ locoꝝ carēt recto
re.ergo male dicitur ꝓpria nomina locoꝝ minoꝝ.Anſ̄ ꝓbatur ꝑ Virgilium
qui dicit At nos ſitientes ibimus hinc.alij affros pars ſiebiam. Jtem arma
vtrūq̄ꝫ cano qui ꝓfugas ytaliam lauaniaq̄ꝫ litora venit.Dicendum illi accu
ſatiui reguntur a prepoſitiōe ad ſubintellecta.tamen talibus oronibꝰ nob̄ vti
nō licet quales poetis licet gr̄a metroꝝ.¶ Arguitur.ṽbū quietis non ꝯſtruiẽ
cū gtō.ſed cū ablr̄ō g̊ ⁊c̄.Anſ̄ patet in hoc exemplo de paulo in actibus apl'o
rum.Natus tarſo cilicie.nutritus aūt hac ciuitate Dōm talis oro non eſt no
bis imitanda.quia in ea eſt antiptoſis.qꝛ ablatiuus tarſo poniẽ ꝓ illo genitiuo
tarſi.Arguitur abſolutio eſt proprietas dcōis caſualis caſualiter tente.ſꝫ quā
do dꝛ ſū rome ibi rome n̄ poniẽ caſualiter ergo nō pōiẽ abſolute.quia determiat
ṽbū rōne loci.Dōm non poniẽ aduerbialiẽ.q̄uis hꝫ officiū aduerbij.☞ Et
quando arguitur.cogitur ſtare in tali caſu.Dōm ꝙ hoc non eſt ex ꝑte regentꝭ
ſed ex auctoritate grāmaticoꝝ.Vel licet habet officium aduerbij.qꝛ determiat
ṽbum.tamen manet nomen.ſicut econtra aduerbiū aduerbialiter tentum pōt
habere officiū nois.vt diu eſt ꝙ comedi.☞ Quis eſt motus interioꝛ.⁊ q̄s ex
terioꝛ.Dicendum interioꝛ motus eſt qui incipit in vno loco ⁊ terminatur i eo
dem.Sed exterioꝛ eſt qui incipit in vno loco ⁊ terminatur in alio.Notandum
finaliter ꝙ militia eſt idem qḋ bellum.vt petrus ducit vitam militie.Et ſub il
lo nomine militie cōprehenditur ille gtūs belli.Oratius Hec primis vrbis
belli placuiſſe domiq̄ꝫ.Sꝫ domus capiẽ q̄nq̄ꝫ vt ẽt edificiū ⁊ regiẽ vt aſcendā
in ſuperiora domus.Q̄nq̄ꝫ eſt nomen collectiuū.vt domus a aron ſperauit in
domino.Sed ille gtūs domi poniẽ abſolute.⁊ ẽt q̄nq̄ꝫ ꝓpriam habitationem
vt ſum domi.Q̄nq̄ꝫ ẽt totā vrbē.vt fortiter egit domi foriſq̄ꝫ.Romani mul
ta habuerunt bella domi foriſq̄ꝫ.hoc eſt domeſtica bella ⁊ extrema.Et ille ge
nitiuus humi abſolute poſitus habet duplicem ſignificationē.q̄nq̄ꝫ ẽt i humo
⁊ ſic cōſtruiẽ cū ṽbo q̄etis.vt petrꝰ iacet humi.i.in humo.Mea nihil refert
humi.an ſublime putreſacta Q̄nq̄ꝫ hūi ē idē qḋ ad humū.⁊ ſic ꝯſtruiẽ cū ṽbo
iꝑtāte motū ad locū.vt cū apphēſā tunica ſtrauit humi ꝓnum in luto voluta
uit.vehemēter erubuit vultūq̄ꝫ humi deiecit nō audēs ſuſpectari. Jnuenitur

etiā cū ꝟbo motꝰ ille gtūs domi ꝑ ad domū. vt īducite vitulos eoꝝ domi. ſʒ nō ē nob̄ imitāda cōſtructio talꝭ. ſʒ ſi ab auctoribꝰ iueniantꝛ ita ſt exponēde tales o
illū gtīn .ſ. antiphone .i. modo ꝯſiderab (ratiões

Veſpere paſchalis hoc poni more videbis

Sn̄ia ē. ꝙ ille gtūs veſpe poſitꝰ in antiphona paſchali (veſpe aūt ſabbati q̄ lu-
ceſcit) ponitꝛ abſolute h̄ more. i. ſicut vera localis ſupdicta. ☞ Qr. q̄re dic (vi-
debis) Dōm ꝓpter duas ꝯrias opiones. q̄ꝝ p̄ma ē. ꝙ veſpe ē ablti caſus tertie
declinatiōis ab illo noīe veſp. vt ibi Factū ē mane ⁊ veſpe dies vnꝰ. Alij dicūt
ꝙ ſit gtūs ab illo noīe veſpa veſpe. Sed iſta ſcda opio ē melior ⁊ cōmunior. q̄
iſta ſententia exp̄mit illā horā in qua Maria magdalena venit ad ſepulcrum
⁊ illā certā horā ſt gtūs veſpe nō ablatiuꝰ. Et h̄ etiā ptʒ ex relatiuo q̄ cū dicitꝛ
(q̄ luceſcit) qd̄ ē femi gn̄is. nō referēs niſi an̄s fei gn̄is. vn̄ in gn̄e nūero p̄cedēs
iunge relato. ¶ Ar. venit īportat motū ad locū ḡ potius veſpe dʒ poni ī accō.
Dōm ſi venit cōſtruitꝛ cū caſu iportāte locū. ille caſus debet poni in accō. ſed de
gtō tp̄is non oportet. quia ille gtūs veſpe hic īportat certū tempus ſcʒ finē no
ctis vel principium primi diei ſabbati. i. ſeptimane. Vel p̄ma ſabbati. i. prima
hora illius diei que dicebatur ſabbatū. ☞ Qr. q̄re ponitꝛ tūc potius in gtō q̄
in abltō. Dōm ad ſndū ꝙ ſicut gtūs caſus eſt caſus principij. ita in hoc tempe
voluit notare euāgeliſta principiū cōpletum noſtre redemptiōis. quia nihil ꝓ
fuiſſet nobis natiuitas vel paſſio niſi ſubſecuta fuiſſet eius reſurrectio. ¶ Ar.
gtūs p̄me declinatiōis dʒ ꝑlongari. ſʒ veſpe abbreuiatꝛ. Dōm ꝑ ſincopam de-
bet dici veſpre vt cōſtituat ſpondeum. ⁊ ſic nullum eſt impedimentum in me-
tro. Vel dōm ꝙ ſtat materialiter ⁊ eſt in textu acti caſus. ⁊ ſic nō oportet ꝙ ꝓ
ducatur. quia nomen neutri generis in e corripitur. tamen iſte accūs repreſen-
tat genitiuum in antiphona paſchali poſita.

Manifeſtat abſolutionē cuiuſdā nomis appellatiui nō localꝭ ſm opionem aliorum.

dcōnē ſnte rē poſſeſſam | teneris .i. adiūgere | dcōnē ſnte .ſ. caſu generationē

Poſſeſſum debes ſociare genuſq; datiuo
.ſ. ſubuo ſ. ꝟbū fundamentū ꝟboꝝ .i. importatur

Cum verbo per quod ſubſtantia ſignificatur

Manifeſtat regimē dti ⁊ p̄io a noībꝰ ex vi poſſeſſionis.

☞ Hic autor incipit determinare de regimie datiui Ratio ordinis ē q2 ordo
regimis poſitus eſt ab Alexandro iuxta ordinē caſuum. quia iuuenes quos i
tendit inſtruere ordinē caſuum ex donato ſciunt. Sed gtūs in ordine caſuum
obliquoꝝ precedit. ergo regimen genitiui precedit regimen datiui. Et conſeq̄n
ter regimen datiui precedit regimen acci ⁊c. ☞ Et dicit autor ꝙ debemꝰ ſoci-
are datiuo caſui poſſeſſum ⁊ genus cū. i. mediāte ꝟbo ſb̄uo. Hec ſententia ſtat
in duabus regulis. Prima eſt. Dcō ſns rem poſſeſſam poteſt regere dtīn ſnte
poſſeſſorem illius rei mediāte ꝟbo ſubſtantiuo. vt iſte liber eſt petro. Secūda
regula. Dictio ſns genus. i. aliquam lineam conſanguinitatis vel principium
generationis. pt regere dtīn ſntem rem generatā. vel ſntē rē illā reſpectu cuius
eſt linea generatiōis vel conſanguinitatis mediante verbo ſubſtantiuo. vt iſte
eſt iohanni pater. ſum tibi filius. ſum tibi nepos ⁊c. ☞ Queritur quot cōcu-
rrint ad regimen datiui. Solutio quattuor. duo generalia ⁊ duo ſpecialia.
Generalia ſunt modus dependentis ex parte dictionis regentis. ⁊ modus de-
pendentiam terminatis ex parte dictionis recte. Sed principia ſpecialia ſunt

modus afferẽtis. ⁊ modꝰ cui aliq̄d adq̄rit. ☞ Q̄r q̄t ſūt vires in regimīe dti.
Soꝰ q̄ttuoꝛ. ſ. ex vi poſſeſſiōis. ex vi relatiōis. ex vi actꝰ ꝯuerſi in hitū. ⁊ ex vi ac-
q̄ſitiōis ſpēalis. Et vltra illas q̄ttuoꝛ vires ē regimē gn̄ale. ſ. adq̄ſitiōis gn̄alꝫ
¶ Ar. de relatiuis in lr̄a ſeq̄nti dr̄. ḡ h̄ ſupflue ponit̄ hec regula. qꝛ pr̄/filiꝰ ne
pos ſūt oīa relatia. dōꝫ h̄ deriat̄ d̄ eis vt regūt alios dtōs q̄ꝫ ſuoꝝ correlatioꝝ
ſꝫ in lr̄a ſeq̄nti regūt dtōs ſuoꝝ correlatiuoꝝ. Et qn̄ regūt gtm̄ dōo ſortes eſt
pr̄ tui. vꝫ tm̄ ſic pr̄ tuꝰ ꝑ moḋ poſſeſſiōis. ſꝫ qn̄ dr̄ eſt pr̄ tibi. vꝫ tm̄ ē pr̄ ad vtili-
tatē tuā. Ar̄ ſicut ſūt ſex vires in regimīe gti. ita etiā erūt ſex in regīe dti. ꝯn̄a
ꝓbat̄ ꝑ ſil̄e. qꝛ ābo ſūt obliq̄ caſus. Soꝰ nō ē ſimile. qꝛ in regimīe gti attendit̄
vires penes id quod eſt eſſe alteriꝰ qḋ fieri pt̄ ſm̄ demr̄atione ⁊ ꝑtitione vt pꝰus
ꝑatuit. Sꝫ in regīe dti attendūt̄ penes id qḋ ē adq̄rere alteri. qḋ nō pt̄ fieri ſm̄
ꝑtitionē vel demr̄ationē ſꝫ q̄ttuoꝛ mōis tm̄. Q̄r. vtꝝ v̄bū ſbm̄ de necītate ad-
dit̄. Soꝰ nō de necītate abſoluta ſꝫ ꝯditionata. Primū ptꝫ. qꝛ v̄bo ſbuo depo
ſito adhuc manet ōr̄o ꝯgrua. ſcḋm ptꝫ. qꝛ ꝑfecta ſn̄ia nō hr̄ niſi addito v̄bo ſb
ſtantiuo. Ubi notādū ꝙ iſte dtūs principalr̄ nō regit̄ a v̄bo ſbuo. ſꝫ a noīe me
diāte v̄bo ſbuo. Sic ſedēs ſuꝑ equū principalr̄ ipm̄ gubernat. ſꝫ inſtr̄m q̄ ipſe
regit ē frenū chamꝰ ⁊ hmōi Q̄r q̄re v̄bū ſbm̄ magꝫ exꝓmit̄ h̄. qḋ necāriū eſt in
regie dti ⁊ gti. Dōm rō ē iſta. qꝛ gtūs denotat rē actualit̄ poſſeſſam a poſſeſſo
re. ſꝫ dtūs denotat eā hitualiter poſſeſſaꝫ cū motu adq̄ſitiōis. Uel dōm ē. ꝙ
nomē hꝫ potentiā regēdi dtm̄. illa potētia reducit̄ ad actū ꝑ v̄bū ſubm̄. Et h̄
intelligendū ē in rōne ꝑfectiōis ſn̄ie. qꝛ abſolute nō ē verꝝ ſꝫ ꝯditiōalit̄ vtꝫ ex di
ctis. Et hꝫ veritatē tā de poſſeſſiōe pura q̄ꝫ ipura. Ar̄. nō req̄rit̄ v̄bū ſbm̄ tan
quā mediū. ḡ dictū falſum. Añs ꝓbat̄ in exō. vt placidꝰ mihi. Soꝰ noīa adie
ctia bn̄ pn̄t regere dtm̄ ſine medio v̄bi ſbui. qꝛ ſnt ꝑ modū alteri adq̄ſibilis. nō
āt noīa ſbua. q̄ ſnt ꝑ modū ꝑ ſe ſtantis. nō vt alteri adq̄ſibilē. vt ſuꝑius patuit.
Q̄r. a q̄t ꝑtibus regit̄ dtūs. Dōm a ſex. pr̄o a noīe in bilis t̄iato. vt amabilis
mihi. ſcḋo a ꝓnoīe vt idē mihi. tertio a v̄bo. vt faueo tibi. q̄rto ab aduerbio. vt
ſimiliter mihi. q̄nto a ꝑticipio. vt dans tibi Sexto ab interiectiōe. vt heu mihi
Notandū. oē v̄bū mōi pt̄ regere dtm̄ caſū dūmō adq̄ſitiue ponatur. Unde Nō
eſt verbū in mundo qḋcūq̄ꝫ ſit illud Quin poſſet regere caſum q̄n̄q̄ꝫ dtm̄.

relatiua logicalia in ordine
Sicqꝫ relatie voces hūc ſepe gubernāt
ſ. hoſtilis .i. iūgat̄ dcō ſns ꝓximitatem
His cōtrarietas ſociatur proximitaſqꝫ
.i. huic vl̄ inimicꝰ l̄ ꝓximꝰ vel in loco vel in ſanguie
Iſti diſſimilis vicinus ſiue propinquus

Auctoꝛ dr̄ ꝙ relatie voces. i. relatiua logicalia gubernāt ſepe. i. habēt datiuū caſum. Et his ſociatur contrarietas ⁊ proximitas. i. dcōnes ꝯrietatē vl̄ ꝓxitatē ſnte

Ponit tres regulas de regie dti ex vi relationis ex vi ꝯrietatis ex vi ꝓxitatꝫ

Hec ſn̄ia ſtat in tribꝰ regulis. q̄ꝝ pma ē Relatm̄ logicale ſepe regit dtm̄ ſui coꝛ
relatiui. vt dōo pr̄ filio pr̄. ſeruꝰ eſt dn̄o ſeruꝰ. Et hoc intelligit̄ ꝙ nō ſolū regu
la verificat̄ de relatiuis eq̄ꝑantie. ſed etiaꝫ de alijs. Scḋa eſt. dcō ſignificās cō
trarietatē hoſtil̄ē pt̄ regere dtm̄ ſntē illum reſpectu cuius habet̄ talis cōtrarie-
tas. vt inimicus henrico. Tertia regula eſt. dcō ſns ꝓximitatē pt̄ regere dtm̄
ſntē illum reſpectu cuius habetur talis ꝓximitas ſiue in loco ſiue in ſanguine
vt ꝓxīꝰ petro. nepos henrico. Q̄r. quare dicitur in textu (ſepe) Solutio licet
relatiua frequenter regunt datiuū. tamē etiā q̄n̄q̄ꝫ regūt gtm̄. vt ſimilis tui.

¶ Ar. ꝑus ꝛ poſteriꝰ ſūt relatiua. ꝛ tn̄ nō regūt dtm̄ ſꝫ abltm̄. vt ꝑis poſterio rep̄us. Soᵒ relatiua cōpatiui gradꝰ pn̄t regere abltm̄ ſꝫ alia dtm̄. ꝛ ſic iſta regula intelligit̄ de relatiuis nō cōpatis gradꝰ relatis ad ſua correlatia ſine medio ꝑpōnis. Cōtra. relatiuū nō cōpatiuū nō p̄t regere dtm̄. ꝓbat̄. in h̄ exēplo filiꝰ pr̄is. in quo illud relatiuū filiꝰ regit gtm̄ ꝛ nō dtm̄. Soᵒ textꝰ nō dt ſp̄ ſed ſepe. qđ latiꝰ patebit. ☞ Qr̄. q̄ eſt drn̄tia haꝝ regulaꝝ. Soᵒ iſta. qꝛ reltm̄ ſm ꝑmā regulā regit dtm̄ ſui correlatiui. vt ſimilis ſil'i ſil'is. ſꝫ ſm iſtā regulā regit dtm̄ nō ſui correlatiui. vt iohānes eſt ſil'is petro. ꝛ ad ſndū ꝙ reltm̄ nō ſemꝑ regit dtm̄ ſui correlatiui. iō poſuit alias regulas ſpeal'r. Qr̄. q̄re nō addit̄ cū ꝟbo ſb̄ uo. Soᵒ iō. qꝛ relatia ſūt adiectia. ꝛ adiectia dicūt actualē inherētiā. ğ nō eſt nec̄ariū addere ꝟbū ſbm. ad reducendū potētialitatē ad actū. p̄t tn̄ addi vt id qđ in re ē. actualit' in ſmōe explicet̄. nō tn̄ de nec̄itate abſoluta ſꝫ cōdionata. Et iō (ſic) in textu nō dt oimodā ſil'itudinē ſꝫ aliq̄lē. Qr̄. quō denoiat̄ iſtud regimen. Soᵒ ꝑmū potiſſime ex vi relatiōis. ſcđm ex vi ꝯrietatꝫ. ꝛ tertiū ex vi ꝓximitatis. qꝛ regimen dꝫ denoiari a dcōne regēte in ordine ad dcōnē rectā vt ſepius patuit ex predictis.

ſminata terminata ſ. noīa aſſocias ſ. ꝑdictis

Regimen dtī a noibꝰ hn̄tibꝰ vim verbalē ex vi actꝰ ꝯuerſi i habituꝫ.

In bilis aut in dus verbalia iungis eiſdem

Exemplū in quo nomē amabilis regit dtm̄ nob. ſil'r h̄ nomē amandus,

Sic nobis chriſtus amabilis eſt et amandus

Sn̄ia huiꝰ textꝰ ē. ꝙ noīa ꝟbalia in bilis aut in dus ſiata regūt dtm̄ aꝑpꝰ. vt xp̄s ē amabilis mihi. xp̄s ē amandus nobis. Et dr (in bilis ſiata) ꝓpter ꝟbalia in or vel in trix ſiata. q̄ regūt gtm̄. Et dꝫ addi: a ꝟbis trāſitiuis deſcēdētia. qꝛ ſi deſcēdūt a ꝟbis neutralibꝰ nō regūt dtm̄. ☞ Qr̄ q̄ eſt drn̄tia īt noīa ꝟbalia in bilis deſcēdētia a ꝟbis actiuis ꝛ neutralibꝰ. Soᵒ iſta. qꝛ deſcēdentia a ꝟbis trāſitiuis exponūt̄ paſſiue. ꝛ ꝑ ſuū infinitiuū paſſiuū. vt amabilis. i. aptꝰ ē amari. dꝫ amari. oꝫ amari. Sꝫ deſcēdētia a ꝟbis neutralibus exponūt̄ per aptus neutralit' ꝛ ꝑ ſuū infinitiuū. vt ſtabilis. i. aptꝰ natꝰ ſtare. Et dꝫ huic regule addi (paſſiuā ſcationē hn̄tia) qꝛ ſi haberēt actiuā ſcationē nō regūt datm̄. vt lumen eſt penetrabile ꝑ vitꝝ. i. aptū penetrare. ſꝫ vitrū ē penetrabile ibi paſſiue exponit̄. i. aptū penetrari. Et dꝫ addi (regit gtm̄ ſntē rē inferentē paſſionē) qꝛ ſi dtūs aliud ſcaret. tūc nō regeret̄ ꝑ iſtā regulā. ¶ Ar. ſūt aliq̄ noīa in lis ſiata. vt docilis vtilis ꝑ iſtā regulā dtm̄ regētia. ğ ſūt plura q̄ h̄ ponūt̄ Soᵒ de illis nō poſuit ſpēalē regulā qꝛ pauca ſūt ꝛ hn̄t cū iſtis aliq̄lē couenientiāꝫ Ubi notanđ ꝙ noīa ꝟbalia in lis ſiata etiā pn̄t exponi actiue vel paſſiue. vt habilis aptꝰ natꝰ hr̄e vel haberi vt ſatis ptꝫ ſup̄. ¶ Ar amandꝰ ē ꝑticipiū ğ male ponit̄ ꝓ noīe ꝟbali Soᵒ amandꝰ capit̄ dupl'r. Unoᵒ vt exponit̄ ꝑ dignus. vt amandꝰ. i. dignꝰ amari. ꝛ ſic regit dtm̄ ꝑ iſtā regulā. Alioᵒ exponit̄ ꝑ dꝫ. vt amandꝰ. i. amari. ꝛ tūc ē ꝑticipiū ꝛ regit eūdē caſū quē ſuū ꝟbū a q̄ deſcēdit. vn̄ alex. Que iūges ꝟbo iūges ꝛ ꝑticipāti. vn̄ Per dignꝰ nomē. ꝑ dꝫ ꝑticipās eſt. ☞ Qr̄. q̄re amandꝰ noialit' poſitū nō regit gtm̄ ſic alia ꝑticipia pn̄tis tp̄is nominaliſata ſic amās Dm̄ licet nomē. tn̄ adhuc paſſiue ſt. ꝛ ꝑ paſſiuū exponit̄. ğ adhuc regit dtm̄ ſic ſuū ꝟbū paſſiuū. Qr̄. quō regimē ꝑdicte regule denoiat̄ Soᵒ ex vi actꝰ cōuerſi in hitū. qꝛ ꝑdicta noīa ſnt illud ꝑ modū hitꝰ ꝛ q̄etis. qđ ſua ꝟba ſnt ꝑ mođ fluxus ꝛ fieri. ğ actꝰ ē in illis mutatꝰ in habitum.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

De regimine datiui

dcōez ſnteīcōmodū dcōnē ſntē vtilitatē caſui

Damnum ſignificans aut vtile pone datiuo

Exemplū in quo dcō gr⁹ ſns vtilitatē regit datiuum patri reſpectu cuius eſt illa vtilitas

Exm̄ in q̄ dcō ḡuis ſns incōmodū regit illum datiuum hoſti reſpectu cuius eſt tale incōmodum

Hic patri gratus hoſtiqȝ grauis dare debes

Snia ē. dcō ꝯcretiue ſns cōmodū vel incōmodū. i. dānū vel vtilitatē p̄t regere dtm̄ ſntē id cui adq̄rit talis vtilitas vel tale dānū. vt vtile mihi. ꝓficuū mihi. grauis mihi. moleſtus mihi. ꝑnitioſus mihi. Et dr̄ notant in regula (dcō) ad ſndū q̄ nō ſolū nomē regit dtm̄ ꝑ iſtā regulā. ſȝ etiā v̄bū vel ꝑticipiū. vt nocet mihi. obeſt mihi. fauēs mihi. Et dr̄ notant (cui talis adq̄rit vtilitas vel dānū) q2 ſi dtūs aliō ſcaret. nō regeret ꝑ iſtā regulā. vt fili⁹ docet p̄ri. q̄ hȝ duplicē ſenſū. Prim⁹ ē q̄ fili⁹ docet ad vtilitatē p̄ris. τ ſic regit ꝑ iſtā regulā. Sepe reſoluis in ab. Et dȝ addi (ex vi adq̄ſitiōis ſpēalis) ad dr̄am dti recti ꝑ iſtā regulā. Iſtius regimē. τc. ¶ Ar. Gratitudo ē dcō ſns vtilitatē. τ tm̄ nō regit datiuū ꝑ iſtā regulā. ſȝ gtm̄. vt gratitudo p̄ris. Dōm regula in dcōe ſnte ꝯcretiē dānū vel vtilitatē. vt grat⁹ petri. Ar. iſta v̄ba dāno ſpolior ip̄ortāt dānū. τ laudo cōmēdo ip̄ortāt vtilitatē τ tm̄ nō regūt dtm̄ ꝑ iſtā regulā ſȝ accm̄. vt laudo te. cōmendo te τc. Dōm v̄ba p̄dicta trāſitiē capta regūt accm̄. ſȝ adq̄ſitiē poſita regūt dtm̄. Ex q̄ dicit regula ḡnalis. q̄ dcō ſns rē ſuā vt ē adq̄ſibilis alteri. regit dtm̄ ꝑ iſtā regulā. ſi ex ſua impōne ip̄ortāt dānū vel vtilitatē. Sȝ ſi ſolū ex additiōe ſui cū dtō ip̄ortat dānū vel vtilitatē. tūc ꝑ illā regulā. Iſtius regimen dabit. τ ibi docet aliquid de gratus τ grauis vt ibi patebit.

Māifeſtat regimen dti idēter a noie τ a v̄bo ponēs regulā ḡnalē q̄ſi cōprehēdētē oēs regulas datas τ dādas de regimie dti. Et denoiat illō regimē ex vi adq̄ſitiōis ſpēalis.

.i. hui⁹ .i. exigētia tribuet ſp. ḡnalis ſ. datiui

Iſtius regimen dabit adquiſitio caſus

Exemplum in quo notatur paſſio chriſti nobis fuiſſe commoda

Nobis eſt paſſus qui nobis cuncta creauit

Exemplū in q̄ fractio tartar̄ ē nobis ip̄tās cōmodū dyabolo āt incōmodum

Nobis ſurrexit qui nobis tartara fregit

Māifeſtat generalē vi regis ipſius dti.

☞ Iſta ſnia p̄t dupl'r ſentētiari. Prio ſic. q̄ q̄libet dtūs ſm p̄dicta q̄ttuor regimia p̄t regi ex vi adq̄ſitiōis ḡnalis. Vel ſic. q̄ncūqȝ dtūs regit ab aliq̄. tūc ꝑ talē orōnē importat adq̄ſitio. q2 dtūs caſ⁹ ē ꝓp⁹ caſus adq̄ſitiōis. ſic gtūs poſſeſſiōis. τ accūs trāſitiōis ☞ Qr̄. q̄ttuplex ē adq̄ſitio. So⁹ duplex. ſ. ḡnalis τ ſpēalis. Adq̄ſitio ſpēalis ē. q̄n dcō regēs de ſe ip̄tat cōmodū vel vtilitatē. vt grauis vtilis. τ de illa intelligit p̄ns regula. Dānū ſns aut vtile. vt ibi dcm̄ eſt. Sȝ ḡnalis adq̄ſitio ē. q̄n dcō ꝑ ſe n̄ ip̄tat cōmodū vel dānū. ſȝ ex adiūctiōe alteri⁹ ſt dānū aut vtile. τ de illa agit h. Notand̄ q̄ p̄ter regulā ḡnalē ſm quā oē v̄bū adq̄ſitiue poſitū p̄t regere dtm̄. ſūt aliq̄ regule ſpēales. q̄r̄ p̄ma ē. oia' cōpoſita a ſū τ ſore regūt dtm̄ p̄ter abſū. qō regit ſepi⁹ abltm̄ vt iohes abeſt p̄ria. Exm̄ de alijs. vt obeſt mihi. ꝓſit tibi/ſcio id ꝓfore mihi. Scda regula ſpēalis ē. oia cōpoſita cū ꝑpōne cō regūt dtm̄. vt tuā dignitatē tibi cōgtulor. ꝯgaudebo tibi i doctoratu tuo. Tertia rl'a ē. oia cōpoſita a facio q̄n cōponit cū aduerbio regūt dtm̄ vt de⁹ tibi benefaciat. Qrta regula ē. oia v̄ba ſntia iuuare regūt dtm̄. p̄ter iuuo qō regit accm̄. vt auxilio: τ amminiculor fragor ſuccu ro tibi.

Quĩta regula ē. oīa v̄ba nocendi regūt dtm̄. vt noceo officio tibi crudi fructus officiūt voci. Sexta regula ē. oīa v̄ba certādi regūt dtm̄. vt certo pugno ↄten/do tibi. Septia regula ē. oīa v̄ba ſnīa obuiare regūt dtm̄ vt obſiſto reſiſto ti/bi. Octaua regula ē. v̄ba ſnīa obedire regūt dtm̄. vt obedio adq̄eſco pareo fa mulor obſeq̄r tibi. Nona regula ē. oīa v̄ba inimicitiā ſnīa regūt dtm̄. vt inimi cor inſideor petro. Decia regula ē. oīa v̄ba ſnīa blā diri regūt dtm̄. vt blandior adulor adiocor tibi. Undecia regula ē. v̄ba ſnīa actū iraſcēdi regūt dtm̄ vt ira ſcor indignor tibi. Duodecia regula ē. v̄ba ſnīa actū dādi opam regūt dtm̄. vt indulgeo ſtudeo incūbo lr̄is. Deciatertia regula ē. oīa v̄ba ſnīa actū ḡtifi/cādi regūt dtm̄. vt gratificor gratulor tibi. Deciaq̄rta regula ē. oīa v̄ba ſcātia actū p̄cēndi regūt dtm̄. vt p̄ficior p̄ſideo preſum vrbi. Notandū q̄ ḡtꝰ in verſu

ratus p̄cedēte q̄nq̄ idē ē qđ acceptꝰ. exm̄ vt vtinā mihi datꝰ eēt vt poſſem ꝓ tuis ſum mis in me benemeritꝫ tibi gratificari. Scđo gratꝰ ē idē qđ mēor beneficij. ⁊ ſic

Graue regit accm̄ mediāte ppōne erga. vt do q̄tidie opam vt poſſem q̄ꝫ gratiſſimꝰ er ga te eſſe. Notandū q̄ ḡue q̄nq̄ idē ē qđ pōderoſū. ⁊ ſic opponiṫ leui. vn̄ p̄hus q̄rto celi. oē ḡue deorſū ⁊ oē leue ſurſum naturaliṫ tēdit. ⁊ tūc q̄nq̄ capitur ſꝫ trāſlationē ad alia vt ē ḡuis moribꝰ in malo. ⁊ etiā ꝑtrāſmutationē capiṫ i bo no. vt hoies cōſtātes in prudētia ḡues noianṫ. q꞉ nūq̄ꝫ a iuſto ⁊ ab equo mouē tur. Scđo ḡuis ē idē qđ moleſtꝰ. ⁊ ſic regit dtm̄. vt h̄ ḡuis hoſti. Etiā capiṫ ꝓ labore afficere. vt dij nō dicūt negotiū. nec ipi alteri exhibēt negotiū ⁊c. ¶ Ar. ſi oīa v̄ba mōi pn̄t regere dtm̄ tūc oīa v̄ba mōi eēnt debilis trāſitiōis. q꞉ illō re git dtm̄ vel aliū obliquū p̄ter accm̄. Soᵒ v̄bū regit vnoᵒ dtm̄ tāq̄ꝫ ex ſua ꝓpa natura ſibi ꝓpriū. ⁊ ſic ſolū v̄ba debilis trāſitiōis regūt dtm̄. Alioᵒ regūt dtm̄ nō tāq̄ꝫ caſū ſibi ex natura ſua ꝓpriū. ſꝫ ex v̄tute adq̄ſitiōis ḡnalis ⁊ ſic nō ē de/bilis trāſitiōis. Sic ſilr̄ oē v̄bū mōi p̄t regere duos accōs. vnū q̄ ē ꝓportiōabi lis ſcatiōis. vt curro curſū. aliū ſnīē tp̄s in q̄ talis actꝰ ſit. vt ſteti h̄ hāc ſtationē tres horas. Ar. ex illo ſeq̄reṫ q̄ oē v̄bū eēt v̄bū vehemētiſſime trāſitiōis. q꞉ illō ē v̄bū vehemēſiſſime trāſitiōis qđ p̄t regere duos accōs. ſꝫ hmōi ſūt v̄ba mōi. vtꝫ ex iā dictꝫ ḡ ⁊c. Dōm q̄ n̄ pn̄t regere duos accōs indr̄nṫ. ſꝫ ſolū illos q̄ ſnt illō qđ ē cū v̄bis ꝓportionabilis ſcatōis ⁊ tp̄is. ſꝫ h̄ n̄ facit aliqđ v̄bū eē vehe/mētiſſime trāſitiōis vt poſtea dicetur.

ſp alicui multotiēs donabis .i. adq̄ſitiuo ſp caſus

Uerba ſepe duos dabis acquirendo datiuos

Māifeſtat re/gimē dti ſpēali ter a v̄bo, ⁊ pᵒ a v̄bo regente plēs dtōs vnū ex vi adq̄ſitōis actie. aliū ex vi adquiſitionis paſſiue

Exemplū in quo illō v̄bū ſūt regit illuꝫ dtm̄ mihi cui aliq̄ adq̄riṫ ⁊ illū datiuū lucro ſnīē illud quod adquiritur

Exm̄ in q̄ illud v̄bū ſūt regit du/os dtōs. vobis cui aliq̄d adq̄ritur damno qđ adq̄ritur

Hec mihi ſunt lucro. vobis ſunt cetera damno

i. res adq̄ſitas cōſideres ſ. ꝑſonis i. las res notabis

Adquiſita notes quibus adquiſita videbis

Snīa ē q̄ v̄bū adq̄ſitiue poſitū ſepe regit duos dtōs. vnū ex natura adq̄ſitio/nis. aliū ex natura cāe finalis. ḡ dr̄ q̄ notāda ē res adq̄ſita ⁊ cui talis res adq̄ri tur. vt hoc eſt tibi vitio. hec mihi ſūt honori. cuibus laus ſua decori eſt. Qr. quot req̄runṫ ad ꝑfectā adq̄ſitionē. Soᵒ q̄ttuor. ſ. res adq̄ſita. res cui aliq̄d ad q̄riṫ. modus adq̄ſitionis. ⁊ finis ꝓpter quē ē adq̄ſitio. Ex q̄ ptꝫ q̄ quando res adq̄ſita ad alios dependet q̄ꝫ ad illos tres mōs. tūc illa depēdētia non p̄t ꝑfe/

De regimine datiui

ete ꝑ vnū dt̄ n̄ deſiari. ſʒ reqrit aliq̄n tres dtōs. vnū ꝓntē rē cui aliqd adq̄rit̄ ſm ꝓntē mod̄ adq̄ſitiōis. tertiū. ꝓntē id ꝑ qd̄ vel ꝓpt̄ qd̄ fit adq̄ſitio. Exm̄ pſciani. Hec ſūt mihi cordi lucro. Sil'r h. teneas tibi hoc mente. Sil'r h. iugi ſit mēo rie mors hec mihi cure. ¶ Ar. q̄n ponūt̄ duo noīa ſb̄ua in vna orōne ſine cō/iūctiōe media tūc vnū illoꝝ dʒ eē gti caſus. ſʒ iſti dti ponūt̄ ſine cōiūctiōe me/dia ḡ ꝛc̄. So⁹ illa regula hʒ veritatē dūmō nō ē vna dcō q̄ p̄t illos eoſdē caſus regere. Uel rl'a illa intelligit̄ q̄n vn⁹ caſus deſiat dependētiā alteri⁹. Ar. ꝑtici/piū etiā regit duos dtōs. ḡ male dr̄. Uerbo ſepe duos dabis. So⁹ ꝑticipiū cō/ꝓhendit̄ ſub ꝟbo. qꝛ regit eundē caſū quē ſuū ꝟbū a q̄ deſcēdit vt poſtea dicet̄. ibi (Que iūges ꝟbo ꝛc̄) Qr̄. in q̄ttuplici dr̄ntia ſūt ꝟba regētia dtm̄ penes iſtā regulā So⁹ multiplici dn̄a. Prio ꝟba ſb̄ua. vt lr̄e tue fuerūt mihi magne io/cūditati. gaudio dolori: Et ſb ſb̄uis ꝟbis cōphēdūt̄ ꝟba hn̄tia cōſinēꝑcationē cū eis videlicet apparitiōis ꝛ eſtimatiōis. vt tu tibi id laudi dicis. id tibi vitio dandū ē. Scd̄o ꝟba ꝓntra actū dādi duos accōs regūt. vt id dabit̄ tibi laudi. vituperio. decori. honori. do tibi hoc dono. ☞ Et nota dr̄am int̄ cōmodare et mutuare. qꝛ cū cōmodam⁹ redit idē in nūero. cū mutuam⁹ nō redit idē i nūero ſʒ in ſpē ſeu valore. vt iohes dedit mihi libꝛū ſuū cōmodato. Tertio ꝟba ꝑcan/tia actū veniendi regūt duos accōs vt petr⁹ venit mihi auxilio. ꝛ q̄dā alia vt ꝓ/ſilio. vt ꝓſilit auxilio ſocijs. ꝛ q̄dā ꝟba regūt ſolū ſm dtm̄. ꝛ loco porꝫ hn̄t ac/cuſatiuū. vt iacob dilexi. eſau aūt odio habui. ꝛ ille datiu⁹ odio in eadē ſn̄ia p̄t regi a ꝟbo ſb̄uo ſū. vel ab hoc ꝟbo hēo. vt habeo iohem odio. ſū iohāni odio ꝛ vl'r ſi loq̄mur artificialiter oē ꝟbū mōi p̄t regere duos dtōs. Qr̄. vtꝝ iſti duo dti regūt̄ ex eadē vi So⁹ lʒ ambo regant̄ ex vi adq̄ſitiōis tn̄ nō eodē mō. qꝛ pri/mus dtūs ꝑt rē cui aliq̄d adq̄rit̄. ꝛ ſic regit̄ ex vi adq̄ſitiōis actiue. ꝛ ſcd̄us ꝑt il/lud qd̄ adq̄ritur. ꝛ ſic regit̄ ex vi adq̄ſitiōis paſſiue. Ar. nomē nō p̄t regere du/os gtōs ḡ ꝟbū nō p̄t regere duos dtōs. So⁹ negandū ē aн̄s. qꝛ ſicut ꝟba ve/hementiſſime trāſitionis regūt duos accōs ita eoꝝ ꝟbalia nō pn̄t regere duos gtōs. vt doctor petri grāmatice. ꝛ petr⁹ ē indutor iohānis tunice. ꝛc̄.

freq̄nt̄ ſ. dtm̄ .i. ablatiuū Exm̄ vt viſ⁹ ē huic. i. viſus eſt ab illo

Sepe reſoluis in ab huic viſus. viſus ab illo

Sn̄ia ē ꝙ dtūs ſepe reſoluit̄ in ablatiuū mediante ꝓpōne ab. Exemplū vt i te/xtu. ꝛ hic nihil cernitur illi. i. ab illo. Dicit̄ id vulgo. i. a vulgo. Et qd̄ dicitur d̄ verbo etiā intelligendū eſt de ꝑticipijs. vt iſte eſt inuiſus deo ꝛ hominib⁹. eſt dilectus deo ꝛ hominibus. i. a deo ꝛ ab hominibus Et bubo eſt auis omib⁹ aui/bus peroſa. i. ab omnibus auibus. ¶ Arguit̄. nomen nō pōt regere datm̄ niſi mediante ꝟbo ſubſtātiuo. ḡ male dr̄ in textu viſ⁹ huic. Aн̄s ꝓbat̄ ꝑ iſtā regu/lam (Cū ꝟbo ꝑ qd̄ ſubſtātia ꝑcatur) Dōm ē. ꝙ illa regula intelligit̄ de noibus ſubſtātiuis. ſʒ iſta regula intelligit̄ de noibus adiectiuis. Uel dōm ꝙ viſus ē hic ꝑticipiū qd̄ pōt regere eundē caſū cū ſuo ꝟbo a quo deſcēdit. Uel dōm. ꝙ ſubintelligit̄ ꝟbū ſubſtātiuū. ☞ Querit̄ vtꝝ dtūs reſolubilis ē in ablatiuū a quibꝫ ꝟbis regit̄. So⁹ ꝑmo a ꝟbis paſſiuis. vt nec videbit̄ illi. i. ab illo. et ſub verbis paſſiuis dn̄t cōphendi verba deponentalia/neutra/paſſiua/ꝛ cōmu/nia paſſiue ꝑntia. vt naſcit̄ huic fili⁹. i. ab iſto. venerat̄ mihi. i. a me venijt mihi id eſt vendit⁹ ē a me. Scd̄o regit̄ a verbis impſonalibus paſſiue voc̄ vt fletur. ꝯgilio. i. a ꝯgilio freq̄ntius tn̄ reſoluūt̄ in ꝟbū actiuū. vt ſtatur mihi. i. ego ſto.

Extēdit ꝯſtructionē dti ad ꝯſtructionē ablatiui dicēs. ꝙ cōſtructio dati ſepe reſoluit̄ i cōſtructionē ablti vt viſ⁹ huic reſoluit̄ in illā viſus ab illo

De regimiue datiui

Tertio. regiꝛ a ꝟbalibꝰ in bilis ꝛ in dus ꝛiatis. vt xp̄s ē amabilis vel amandus vel amandꝰ nobis. i. a nobis. Et etiā a q̄buſdā ꝟbalibꝰ in oſus. vt ē oibꝰ formidoloſꝰ. i. ab oibꝰ. Q̄rto. dcōes diuerſitatꝫ ꝛ alietatis ꝛ dr̄ntias ſntes regūt datiuū caſū vt diuerſū illi. i. ab illo diſcrepat illi. i. ab illo. freq̄ntiꝰ tm̄ in abltō inueniūꝛ. Quīto a ꝟbis ſuſceptiuis ꝛ receptiuis. vt ſuſtulit mihi aurū. etiā aufero eripio tollo. Sexto. h̄ ꝟbū ē captū ꝓ exiſtio regit dtm̄ reſolubilē in ablatm̄. mediāte prepōne. vt diuitie nō ſūt mihi tāti q̄ꝫ ti lr̄e. i. nō reputanꝛ a me. Q̄r. q̄d ſcabit dtūs reſolubilis in ablatiuū. Soꝰ ſcabit rē a q̄ alteri infertur paſſio Et notandū ꝙ dtūs magꝫ reſoluiꝛ in abltm̄ q̄ꝫ ecōuerſo. qꝛ reſolutio nihil aliud ē q̄ꝫ illiꝰ qd̄ ē occultū manifeſtatio. ſꝫ manifeſtatioꝛ ē iſta ſnīa in abltō q̄ꝫ i dtō. ḡ potiꝰ dtūs reſoluiꝛ in abltm̄ q̄ꝫ ecōuerſo. ſic obſcurū reſoluiꝛ in illo qd̄ ē clarū ꝛ manifeſtū. Itē cū dꝛ viſus ē mihi. i. a me videꝛ mihi. i. a me. Sꝫ qn̄ dꝛ videoꝛ mihi. t(dunckt mich) videris tibi. teu(dunckt dich) vr̄ ſibi ꝟ illi. t(dunckt yn.

Regimē dtī a verbis regētib' indr̄nt datiuū vel accuſatiuū datiuū ex vi acq̄ſitōis accuſatiuū ex vi tranſitiouis.

dtīs . i. ꝟba iubētia accis vales ſbuere ſ. q̄dā
His p̄ceptiua q̄rtiſue potes dare verba
aſſociab ſ. ꝟba actū fādi notāt . i. actū ſndi
Jungeſqꝫ fari ſignant aut ſignificari
ſ declaro tibi hec tibi hec tibi hec
Hec tibi clarifico ſigno vl' denoto ſcribo
oia iſta verba
Erudio doceo iubeo ſiml' inſtruo diſco
h̄ ꝟbū aſſociare ſp. caſui
Ac introduco dēbes coniungere quarto
ꝓ qn̄ . i. adq̄ſitiē pōis licꝫ ſ. ꝟba adiūgere caſibus
Dū tamen adq̄tis decet hec ſociare dtīs

Snīa ē. ꝙ ꝟba ꝑtinentia ad p̄cipiēdū vt p̄apio. Ad fandū ſiue loq̄ndū. vt dico. Ad clarificandū vt clarifico ꝯſtruūꝛ cū dtō ꝛ accō vt p̄cipio tibi h̄ dico tibi verū. clarifico tibi argumētū. Et hec ꝟba erudio doceo q̄ dēmꝰ accō ꝯiūgere ſi adquiſitiue ponanꝛ etiā decet ea ſociare datis. vt doceo tibi filiū tuū ḡcā. Snīa iſta ſtat in q̄ttuoꝛ ꝑtibꝰ. q̄ꝝ p̄ma ē iſta. Verba p̄ceptiua regūt dtm̄ ſntē id cui p̄cipiꝛ. vt mādo tibi h̄. Scda ꝑs. ꝟba ſntia actū loquēdi regūt dtm̄ ſntē illd̄ cui aliq̄d dꝛ. ꝛ accm̄ ſntem illud qd̄ dꝛ vt retulit mihi noua Tertia ꝑs. ꝟba ſntia actū notificādi etiā regūt dtm̄ ſntē illd̄ cui aliq̄d notificatur. ꝛ accm̄ ſntē id qd̄ notificaꝛ vt clarifico tibi illd̄. Et ſi q̄s argueret ſic ꝟba ꝑtinētia ad inhibitionē etiā regūt dtm̄. vt inhibeo tibi illud. ḡ regula diminuta. Soꝰ illa cōp̄dendūꝛ ſub ꝟbis p̄ceptiuis. qꝛ illis opponunꝛ. ꝛ oppoſitoꝝ eadē diſciplina. Q̄rta ꝑs ē. verba iſta in textu poſita. ſ. erudio iubeo doceo ꝛc. q̄ ex ꝓpria natura accm̄ regūt. . dū tm̄ adq̄ſitiue locanꝛ regūt ſil'r dtm̄ ſic p̄dicta regūt dtm̄ cū accō. qn̄ adq̄ſitiē ponūꝛ. vt doceo p̄ri filiū ḡcā. Et qn̄ dꝛ iſta verba ꝓprie regūt accm̄. ḡ dꝫ poni hec regula in regimīe accī. Soꝰ vex ē ꝑ ſe loquēdo ſꝫ ſolū incidentaliꝛ loq̄ꝛ ad ſndū ꝑ locū a minori in ordīe ad maiꝰ. ſi verba vehementiſſime trāſitionis de q̄bus minus vr̄ adq̄ſitiue poſita regere poſſunt dtm̄ m̄ḡ oē verbū mundi regere poteſt dtm̄. Queriꝛ q̄liter verba preceptia regūt dtm̄ ꝛ accm̄. Soꝰ dupl'r. Vnoꝰ coīūctim ꝛ dtūs ſt rē cui p̄cipitur. ꝛ accuſatiuus ſt rē q̄ p̄cipiꝛ in eadē orōne. Alioꝰ p̄nt regere illos duos caſus diuiſiꝫ in diuerſ orōnibꝰ. ꝛ qn̄ h̄ fit tūc coīter adiūgiꝛ infinitiuꝰ. vt p̄cipio tibi ſcribere vel p̄cipio te ſcribere. ꝛ tūc ille accūs te regiꝛ ab illo infinitiuo ſcribere qd̄ ſcitur penes reſolutionem. quando ſcilicet accuſatiuus poteſt reſolui in nomiatiuū ꝛ infinitiuꝰ i ſuū ꝟbū finitū mediāte qui que vel quod manente eadem ſenten

tia. vt p̄cipio ꝙ tu legas. Et ille accūs non poteſt regi ab illo verbo p̄cipio. qꝛ ſi regeret accm̄ rei rōnalis tūc eēt verbū vehemētiſſime trāſitiōis qđ ē falſū. qꝛ ſi regeret talē accuſatiuū q̇ ſ̄caret rē recipientē aliq̄d adhuc poſſet regere vnūz q̇ ſ̄caret illud qđ recipiť. h aūt falſum eſt. ſed tamen infinitiuꝰ cum accō ſupplet vicem acc̄i caſus. ḡ precipio non eſt verbū abſolutū in iſta orōne. p̄cipio te legere. ¶ Arguiť. verba ꝑtinētia ad conſulendū etiā regūt datiuū cū accō. ḡ regula eſt diminuta.. Solutio. illa cōp̄hendunť ſub p̄ceptiuis verbis. qꝛ qui habet alteri p̄cipe etiā hꝫ illi ꝯſulere. vt ꝯſulo tibi illud. ☞ Oꝛ. q̄tuplicia ſūt verba regentia datiuū cū accō ꝑ illā regulā. Soꝰ q̄druplicia Prīo verba ꝑtinētia ad loq̄ndū. vt loquoꝛ ſermocinoꝛ dico p̄dico euāgelizo. Scđo. verba ꝑtinētia ad notificandū aliquid vt notifico clarifico ꝛ ſilia. Tertio. verba ſ̄ntia actū donandi. vt do reſtituo remitto reddo indulgeo p̄beo tribuo largioꝛ confero. Quarto. verba ꝑtinētia ad legationē. vt mitto deſtino trāſlego. Et poſſūt addi duo mōi. Primꝰ ē verba ſ̄ncia ꝓmittere regūt datiuū cū accō. vt ꝓmitto ſpondeo. polliceoꝛ. Scđs ē. ꝙ verba ſ̄ntia actū cōparandi regūt datiuū cū accō. vt ſunt cōparo confero compono equo. vt confero te illi. ꝛ p̄t adhuc addi ablatiuus in q̄ fit cōparatio. vt cōparo te illi eloq̄ntia. Silr̄ verba ſ̄ntia actū ſubiugādi. vt ſbijceo ſubdo ſuppono. Et etiā verba ſ̄ntia actū adiūgēdi. vt aſſocio adiūgo. applico me illi. cū ſilibus ꝛ infra poſitis. ¶ Arguiť. plura ſūt verba regētia datiuū cū accō q̄ꝫ autoꝛ in textu ponit. ḡ eſt diminutꝰ Solutio ponit aliq̄ ſub q̄bꝰ oīa alia cōprehendit. ꝛ ſūt etiā nūc ſup̄ in mōis p̄noīatis nūerata. Notandum ꝙ inſtruere hꝫ duplicē ſ̄cationē. q̄nqꝫ idē eſt qđ preparare. vt inſtruere claſſem miliciā aciē. ꝛ ſic dꝛ miles inſtructꝰ q̄ſi ad pugnā armatꝰ. Q̄nqꝫ idē qđ docere vñ Catho Si tibi ſint nati nec opes tūc artibꝰ illos Inſtrue ꝛc. ſꝫ ceteroꝝ verborū ſ̄catōes ſūt ſatꝫ plane. iō eoꝝ āpliorē declarationē refuto vſqꝫ ad aliū locum.

h aduerbiū   h verbū   .i. aſſociabo
h nomē adiectiuū obuiā   obuio illā interiectionē illā iteriectōꝫ ſp. p̄dictꝫ

Obuius atqꝫ viam. vio. ve. ſimul heu quoqꝫ iungam

Sñia eſt. ꝙ h nomē adiectiuū obuiꝰ. ꝛ h aduerbiū obuiā. ꝛ illud verbū obuio as are cū illis duabꝰ interiectiōibꝰ ve ꝛ heu volunt regere datiuū. vt obuiꝰ ſum tibi. venit mihi obuiā. obuiauerūt vobis ridētibus ꝛ vos flebitis. ꝛ ibi. Obuiauerūt dño clamātes. ꝛc. Ve mūdo ab ſcādalo. ꝛ heu mihi qꝛ incolatꝰ meus ꝓlongatꝰ ꝛc. ¶ Ar. obuiꝰ iportat ꝯtrarietatē ḡ regit genitiuū ꝑ illā regulam Proxitas ꝯrietas ꝛc. Soꝰ ñ ē incōueniens. ꝙ vna dcō regat diuerſos caſus ſ̄z diuerſas hitudies. Vel dꝛ ꝙ nō poniť hec regula de necītate ſꝫ de bñ eē. Ar. ſūt plura aduerbia q̄ p̄nt regere datiuū. ḡ regula iſta eſt diminuta. vt fauorabiliter tibi. Solutio illa cōprehendūť ſub iſto aduerbio. Vbi notandū ꝙ oīa aduerbia deſcendētia a noīb potentibꝰ regere datiuū etiā p̄nt regere datiuūz Et ex breuitate ſub illo aduerbio obuiā cōp̄hēdūť. Vbi inſup notādū ꝙ incidentaliť h deriat de ꝑtibꝰ indeclinabilibꝰ. inq̄ꝫtū hꝫ h aduerbiū obuiā (ſub q̄ alia cōp̄hendūť) ꝯueniētia ſ̄catiōis cū illo noīe adiectiuo obuiꝰ. Ar. interiectio ñ pōt regere caſum. vñ Floriſta Interiectio ꝯiungenſqꝫ carebit vtroqꝫ. i. nec regit nec regitur. Soꝰ interiectio vt importat affectū mentis abſolute non regit caſū vt intendit in Floriſta. ſꝫ ſi capiať improp̄e inquantū importat dolorē vel paſſionē aliquā alteri adquiſibilem pōt regere datiuū. ꝛ ſic loquitur alexander.

Intēdit autoꝛ h p̄ncipaliť manifeſtare regimē dtiā ꝑtibꝰ nō p̄ncipalibꝰ. tñ addit h nomen obuius h verbū obuio ꝓpter ꝯueniētiā ſ̄catiōis quaꝫ hñt cuꝫ aduerbio obuiā. Et denoīať regimen ex vi ſue ſignificationis.

Contra Interiectio nō pt regere dtm̄ pcipue heu de q̄ h̄ alex. in textu loq̄r. aſſū-
ptū pbaꝛ aucte laurētij q̄ dr ꝙ heu nūq̄ꝫ regit dtm̄ ſꝫ accm̄. ⁊ h̄ pbat exēplis pe-
ritoꝝ. vn̄ ꝟgili⁹ Heu ſtirpē inuiſā. Therē Heu me miſerū. Plini⁹ heu damnā-
tiā ab iſtis initijs exiſtimātiū ad ſupbiā ſe genitos. Dōm ꝙ bn̄ pt regere accm̄
vt pbāt exēpla. ⁊ etiā poſtea patebit. ſꝫ ꝑ h̄ n̄ pbaꝛ q̄n etiā pt regere dtm̄. qd ꝑꝫ
in pſalmo Heu mihi qꝛ incolat⁹ me⁹ ꝓlongat⁹ ē. ⁊ iō auctas laurētij nō ē acce-
ptanda. qꝛ nō loq̄r in h̄ vt expt⁹. ſꝫ magꝫ ex volūtate ꝯdicēdi alexādro. vt con-
tra q̄ꝫplurios more pōpoſoꝝ facit. nō ex ingenij certitudine. Qr̄. q̄t regule dan-
tur de regīe aduerbioꝝ. So⁰ q̄ttuoꝛ regl'e. Pria. oē aduerbiū ꝑticulariꝛ tpus
iportās regit gtm̄. vt tūc tpis. hodie tpis. Et dr (ꝑticulariꝛ) qꝛ ſi iptaret vlr tē-
pus n̄ regeret gtm̄ vt ſꝑ. Scđa rl'a ē. ꝙ aduerbia loci regūt gtm̄. vt vbicūq̄ꝫ lo-
coꝝ ⁊c̄. Tertia rl'a ē. oīa aduerbia deſcēdētia a noīe potēte regere dtm̄ etiā pn̄t
regere dtm̄. vt loq̄r ſil'r mihi. diſſil'r tibi. Qr̄ta rl'a ē. oīa aduerbia cōꝑatiui gd⁹
pn̄t regē abltm̄. vt iohes currit veloci⁹ petro. ⁊ aduerbia ſuꝑlati gd⁹ pn̄t rege-
re gtm̄. vt iohes optīe rethoꝝ. elegātiſſime poetaꝝ loquiꝛ. Notandū ꝙ ſub illo
ꝟbo obuio etiā alia ꝟba cōphendunꝛ. vt occurro. Exm̄. vt occurrerūt dn̄o. of-
fero Virgili⁹ optīe te mihi offers oportūe te obliuiſci mihi. Sil'r aſſurgo ⁊ i-
ſurgo. vt aſſurgo parētib⁹ ⁊c̄. Qr̄. q̄t mōis capiꝛ ve. So⁰ duob⁹ mōis. Prio vt

ve ē ꝯiūctio encletica. ⁊ ſic poni dꝫ in fine dcōnū q̄s copulat. vt petr⁹ paul⁹ ve ſcri-
bit legit. ⁊ ſic nō capiꝛ in ꝓpoſito. ⁊ tūc cōponiꝛ cū ne. ⁊ dr neue. qd vꝫ tm̄ vt non

Neue vt neue puellaꝝ fletu moueare caueto. vt fleret oculos erudire ſuos. Scđo ca-
piꝛ vt ē interiectio dolentꝫ. vt ve ſoli ſi ceciderit. nō hꝫ ſubleuantē ſe. Q̄nq̄ꝫ vt inter-
iectio execrantis. vt ve mūdo a ſcādalo. ve vobis ſcribis ⁊ phariſeis. Et ſic ſepe
poniꝛ noīaliꝛ Inde dr aue q̄ſi ſine ve. ꝟ. Nō g̊ ſine ve nūc viuit fili⁹ eue. Notan-

Heu dū ꝙ heu multꝫ mōis ꝯſtruiꝛ. qꝛ q̄nq̄ꝫ poniꝛ ſine caſu. vt pēitet heu ſero me ni-
hil didiciſſe mō. ⁊ q̄nq̄ꝫ cōſtruiꝛ cū ntō. virgili⁹ Heu priſca fides. q̄nq̄ꝫ cū gtō.
Heu [illegible]e miſere mentꝫ. q̄nq̄ꝫ cū dtō. Heu mihi qꝛ incolat⁹ me⁹ ꝓlongat⁹ ē. q̄n-
q̄ꝫ cū a[illegible]cō. vt heu me miſeꝝ. q̄nq̄ꝫ cū vtō. vt heu phebe. ⁊ q̄nq̄ꝫ cōpōiꝛ ⁊ dr eheu

Eheu ⁊ ē idē qd heu. vt eheu q̄ꝫ pingui macer ē mihi thaur⁹ in auro Notāda ē drn̄tia
Heus inꝛ heu ⁊ heus. nā heus ē aduerbiū reuocādi ꝑtereūtē. ꝟgili⁹ Heus iuuenes
mōſtrare viā ſꝫ heu ē interiectio. ſub q̄ interiectiōe cōphendiꝛ hey qd freq̄ntius q̄ꝫ
heu regit dtm̄. vt hey mihi null⁹ amoꝛ eſt medicabil' herbis. Et pn̄t multe alie
interiectiōes īueniri de qb⁹ ſuꝑſedeo. qꝛ faciliꝛ pt eaꝝ natura ꝯſiderari apd quelꝫ

iſta ꝟba impſonalia — adde ſ. caſu

Cōtigit euenit accidit ⁊ placet adde dtō

illa ꝟba ipſonalia — illo ꝟbū ipſonale — aſſociaꝛ ꝑdictꝫ

Et libet atq3 licꝫ liquet ⁊ vacat additꝛ iſtis

Sn̄ia ē iſta octo verba ipſonalia in textu poſita regūt dtm̄ app⁹. vt ꝯtigit mihi eo tēpe eē

Regimē dti a ꝟbis ipſonalibus ex vi adq̄ſitionis.

vrugis. Accidit tibi ⁊c̄. Ar̄. ſunt plura verba impersonalia regentia dtm̄. g̊ te-
xtus iſte eſt diminutus: quia Floriſta addit adhuc tria. vt ſuppetit ſufficit ⁊ cō-
petit. Dōm ꝙ illa cōphēdūtur ſub iſtis. Cōtra. ſub iſtis intelligi non poſſunt.
g̊ ⁊c̄. Añs pbaꝛ. qꝛ ꝯtria ſub cōtrarijs intelliguntꝛ. ⁊ ſynonima ſub ſynonimis ſꝫ
hmōi nō ſūt ꝟba ipſonalia a Floriſta poſita cū iſtis g̊ ⁊c̄. Dōm ꝙ lꝫ ꝑ oīa non
ſit ſimilitudo. tm̄ eſt aliq̄lis. ex q̄ poteſt cōſiderari ꝙ cū iſtis hēant ꝯueniētiā in
regendo dtm̄. Qr̄. quot mōis iſta ꝟba pn̄t capi. So⁰ duob⁹ mōis. Uno mō.
ꝑſonaliter. ⁊ ſic regūt ntm̄ a ꝑte an̄. ſicut cetera ꝟba ipſonalia. Alio⁰ capiūtur

De regimine datiui

impſonaliter. ⁊ ſic regūt dtm̄ a pte poſt cū infinitiuo. vt placet mihi ſtudere. et
ſic ꝺ alijs. Et rō ē. qꝛ quecūqꝫ caſū regit ꝟbū ipſonale a pte p⁹. illū etiā illi⁹ ꝟbi
vis ipſonalr̄ accept a pt regere a pte p⁹. ſꝫ pſonalia iſtoꝝ ꝟboꝝ regūt dtm̄ app⁹
ꝗ ⁊ ipa. Et dꝛ (cū ifinitio) nō qſi ifinitiu⁹ ſit cā ipſonalitꝫ illoꝝ ꝟboꝝ. qꝛ ifinitio
depoſito adhuc manēt ꝟba ipſonalia ſꝫ ē ſolū ſignū ipſonalitatꝫ illoꝝ ꝟboꝝ a
poſteriori. Notandū ſm̄ Floriſtā ꝙ ifinitiu⁹ adiūgit ꝟbis ipſonalib⁹ actie vocꝫ
nō āt paſſiue vocꝫ. qꝛ illa ſnt actū deriatū. q̄ n̄ deriat ꝑ aliquē aliū actū. ſꝫ ꝟba
ipſonalia iportāt actū q̄ fiari pt ꝑ aliū actū. Et iſtō veꝝ ē ꝺ ꝟbis ipſonalibꝫ paſ
ſiue vocꝫ. dūmō deſcēdāt a ꝟbis nō ꝑheticꝫ. qꝛ illa pn̄t ex natura ſua cōſtrui
cū infinitiuo vt deſideratr̄ a me bibere. Itē cōtigit vt eſt ꝑteritū a cōtigere qꝺ ē ſilr̄
tangere. pt regere acm̄ a pte an̄ ⁊ accm̄ app⁹, ⁊ ſic ē ꝟbum pſonale. vt ego mi/
nimo meo digito te n̄ ꝯtingā. Vn̄ dicta ſūt cōtigua q̄ꝝ vltīa ſe tāgūt. ſꝫ vnū nō
ſūt vt cutis ⁊ camiſea. Sꝫ cōtinua ſūt q̄ꝝ vltīa ſūt vnū. vt ptes linee vel trabis
ſr̄ cōtinue. ꝺ qb⁹ pꝫ q̄nto ⁊ ſexto phicoꝝ. Scꝺo capit̄ cōtigit ipſonalr̄ ⁊ valꝫ tā
tū ſic (geualle) ⁊ ſic regit dtm̄. vt cōtigit mihi legere. Silr̄ alia ꝟba in textu poſi
ta pn̄t capi pſonalr̄ ⁊ etiā ipſonalr̄. Qr̄. q̄ttuplicia ſūt ꝟba ipſonalia So⁹ du
plicia. actie vocꝫ ⁊ paſſiue vocꝫ. Actie vocꝫ fiant̄ i t. ⁊ teutoniſant̄ ꝑ hat. vt licꝫ
(hat gezimpt) Sꝫ ipſonalia paſſiue vocꝫ fiant̄ in tur. ⁊ teutoniſant̄ ꝑ man. vt
legit̄ (man liſt) Vn̄ ꝟba ipſonalia actie vocꝫ ſūt vigita tria. ꝟ. Si nūerare velis
ipſonalia ꝟba. Actie vocꝫ tria ſiſtūt atqꝫ vigīti. de qb⁹ ſup̄ in regimie gti dcm̄
eſt. Et qn̄ dꝛ ſūt plura q̄ꝫ viginti tria. vt cōſtat ſuppetit ſufficit ⁊ ly eſt captū im
pſonalr̄. So⁹ licet ſimplicit loq̄ndo ſint plura. ſūt tn̄ tm̄ vigintitria cōitervſita
ta ⁊ magꝫ p̄ncipalia. de qbus loquūt̄ p̄dicta metra. Notandū ꝙ aliq̄ ſūt ꝟba
ipſonalia ex ſua natura ⁊ illa ſūt vigintitria .ſꝫ alia ſūt ipſonalia ex adiunctis
⁊ illa ſunt q̄nqꝫ. ꝟ. Sunt ex adiunctis ipſonalia q̄nqꝫ. Incipit deſinit atqꝫ pōt
ſolet ⁊ licet addi Et dicūt̄ impſonalia ex adiuncto quis eis adiungit̄ infinitiu⁹
qꝛ a poſteriori denotat eoꝝ impſonalitatē. ſꝫ ꝟba impſonalia paſſiue vocꝫ ſunt
infinita. Unde Si numerare velis impſonalia ꝟba Paſſiue vocꝫ numeruꝫ tu
non recitabis. quia a quolibet verbo actiuo venit vnū verbuꝫ imperſonale paſ/
ſiue vocꝫ. ſed infinita (quo ad nos ſaltē ſūt ꝟba actiua ꝗ ⁊c. ☞ Queritur que
eſt differentia inter licet ⁊ libet. So⁹ licet reſpicit bonū honeſtū. ſꝫ libet bonum
delectabile. vt pch dolor oē qꝺ libet modernis tꝑibus licet. ⁊ a ꝟbo licet venit li
centia. Et eſt drn̄tia int̄ licentiā ⁊ libertatē qꝛ libertas capit̄ in bono cū quis n̄
timide qꝺ ſerui eſt. ſꝫ ingenue ⁊ libere. hoc eſt vt liberꝝ hoīem dicet loquit̄ Sꝫ
licentia in malū pt capi Comicus. Deteriores hoīes ſumus licentia. Sumi
tur etiam licentia in bonū. vt data eſt mihi licentia orandi; Item vacat imper/
ſonaliter captū ꝟt carere. vt debes tu ea q̄ me accuſas culpa carere. ⁊ ſilr̄ h̄ non
vacat miſterio. i. rōne. Et q̄nqꝫ ꝟt opam dare ⁊ ſic regit dtm̄. vt vacat lr̄is. va/
cat potationibus. q̄nqꝫ eſſe. vt hic locus nō vacat. ſedes aplica vacat. i. nō ē pa
pa. Sed vacat impſonaliter captum eſt ocioſum eſſe. vt vacat mihi audire ve
ſtras ineptias. non vacat mihi audire tuas nugas. Inde dꝛ vacatio ⁊ vacātia
vt vacātia ſtudiorū. Inde vacuna. i. dea vacationū. Oratius hec ego dictabā
poſt phānam putre vacune. ☞ Qr̄. vtꝝ dtūs poni poteſt abſolute. Solutio ſic
vt laus deo. Et ponit̄ tribus modis abſolute Primo cā breuitatis vt deo gra
tias breuius dicit̄. q̄ꝫ deo dicamus gratias. Secundo ponitur abſolute cau/
ſa relationis vt ſequens relatio locum habeat. vt habitantibus in regiōe vm/

bre mortis lux ē orta eis In q̄ locutiōe ſi relatiuū eis nō eēt poſitū. h aſis habitātib⁹ regeret̃ ⁊ eēt ſatꝫ clara locutio. ſꝫ q꞉ ponit̃ in hac locutiōe h reltm̄ eis. oꝫ aſis poni abſolute. q꞉ nō ē v̄bū vn̄ regat̃. Tertio v̄r dtūs poni abſolute aduerbialit̃. vt ruri ſe cōtinet q̄d audiat luci. i. in luce. petr⁹ venit veſperi. Dicunt tn̄ q̄dā ꝙ iſti ſūt ablti caſus. ⁊ ꝙ illa noīa hn̄t e vel i ablto. vt dt alex. in pria ꝑte ibi (Sext⁹ ini vel in e q̄nqꝫ tn̄ vtrūqꝫ) ſed poti⁹ v̄r ꝙ ponūt̃ aduerbialit̃ ſcd̄m officiū quēadmodū fuerat ſupra de gtō dictū. ¶ Ar. ex iſto ſeq̄ret̃ ꝙ alex. eēt h diminut⁹ q꞉ nō ponit nec mētionē facit de abſolutiōe ipi⁹ dti ſicut ponit abſolutionē gti acci ⁊ ablti. dōm ꝙ iō nō facit mentioneꝫ de abſolutiōe ipi⁹ datiui quia nulla difficultas eſt in talibus ōrōnibus Et etiam facillime in talib⁹ orationibus pōt intelligi v̄bū a quo regunt̃. vt laus deo ſupple ſit ⁊ de ſilibus.

Proſeq̄t̃ regimē obliq̄ꝝ q̄ ſūt trāſitiactiuū. ⁊ p̄rio acti q̄ ē pp̄⁹ caſus v̄boꝝ actioꝝ p̄mittens p̄rio itētū ſuū ꝯtinuando ſe p̄cedentibus.

ſp caſus .ſ. paſſiuū .i. poſtponit̃ dictis
Accuſatiui regimen ſubiungitur iſtis

Snia eſt. ꝙ regimē acci ſubiūgit̃ regimibꝫ de gtō ⁊ dtō ſup̄ declaratis. Cui⁹ rō ordinis ē. q꞉ ordo regiminis ſumit̃ penes ordinē caſuū. ſꝫ gtūs ⁊ dtūs p̄cedūt accm̄. g̃ talis ē ordo regiminis inter eos. Scda rō eſt gtūs ⁊ dtūs ſūt caſ⁹ ſbe. accūs dr accn̄tꝫ. ſꝫ ſba ē aṅ accn̄s. ptꝫ actūs ē caſ⁹ trāſitiu⁹. ⁊ q̄to magis aliq̄d ē trāſitiuū ⁊ fluxibile tāto vari⁹ accedit ad naturā accidētis. Scdo h idē ptꝫ q꞉ gtūs ⁊ dtūs vt in plurib⁹ cōſtruūt̃ cū noib⁹ ſbam ſntib⁹. ſꝫ actūs cū v̄bis vel ꝑticipijs accidētia ſntib⁹. g̃ ex ꝑte abiūcti dicūt̃ caſus ſbe vel accn̄tis. ex q̄ ſumi pt rō ordinis. Ex q̄ ptꝫ ſolutio vni⁹ argumenti q̄ q̄s poſſet arguere ꝙ gtūs dtūs actūs eiuſdē nois idē ſnt. g̃ vn⁹ nō ē caſus ſbe ali⁹ accn̄tis. q꞉ h veꝝ ē ſm rē ⁊ ꝑ ſe. ſꝫ ſm modū vn⁹ pt eē caſus hn̄s maiorē ſimilitudinē cū accn̄te. vel ex adiūcto pt dici caſus accn̄talis ſiue accn̄tꝫ. ¶ Ar. regimen acti nō ē diſiunctū a regimīe nti. g̃ h male d illo loq̄t̃ alex. q꞉ quēcūqꝫ caſū regit rect⁹ illū etiā regit obliqu⁹. vn̄ Quēcūqꝫ caſū rect⁹ hūc inflectio regit eius. So⁰ h eſt veꝝ de regīe actō. h āt dr de regimine acti quo regit̃ paſſiue. Vn̄ regimē actm̄ acci eſt quo regit aliā dcōnem. Sed regimē paſſiuū ē. quo regit̃ ab alia dcōne. Or̄. a q̄t ꝑtibus orōnis regit̃ accūs. So⁰ a ſex. Prio a noīe adiectiuo. vt iohannes eſt albus pedē. Secundo a v̄bo. vt lego euāgelium. Tertio a ꝑticipio. vt legēs lectionē. Quarto a p̄pōne. vt ad patrē. Et ſic regere extenditur ad deſeruire. Quinto ab interiectiōe. vt heu me miſerū. O ineffabilē viꝝ. Sexto ab aduerbio. vt ecce magiſtruꝫ.

Proſeq̄ndo intentū māifeſtat regim̄ acti indr̄nter a nomine et a verbo.

freq̄nt̃ .i. pp̄rū alicui⁹ toti⁹ ſ. alicui tribuit̃ gub̄nat ſ. ꝑtem
Sepe quod eſt partis toti datur et regit illam
talis figura Exm̄ in q̄ illud adiectm̄ nigra ſt p̄prietatē regit illū accm̄ faciē ſntē ſbiectū illius p̄prietatis

Eſt ibi ſynodoche. quando faciem nigra dentes
albeſcit diſcalciata plantā .i. feia ornata .i. crines
Albet. nuda pedem mulier. redemita capillos

Snia ē. ꝙ actūs iportās p̄prietatē ꝑtꝫ attributā toti pt regere accm̄ ſntē illaꝫ ꝑtē ꝑ ſynodochen. vt ethyops ē albus dētes. ibi h nomē alb⁹ ſt p̄prietatē q̄ ē in dentib⁹. ⁊ denoīat totū ethyopē albū. licet improp̄e. Et reſoluit̃ p̄n̄s locutō ⁊ ſiles ꝑ v̄bū hꝫ vt ethyops alb⁹ dētes. i. q̄ hꝫ albos dētes. Et pt iſta regula conuerti ſic. Adiectiuū iportās p̄p̄etatē toti⁹ attributā ꝑti. pt regere accm̄ ſntē to-

tū ex vi ſynodoches. vt iohānes nobilis ꝓgeniē. feīa clara gen⁹. Ar̄. de figurꝫ ꝺ kiat alex. in q̄rta pte ĝmale loq̄t h̄ de ſynodoche. qꝛ diuerſe ſcie h̄nt diuerſa cō ſyderare. dōm ꝙ h̄ loq̄t ſolū de ſynodoche in q̄ꝫtū ꝑ ipm̄ fit aliq̄ꝺ regimē acc̄i ſꝫ in q̄rta pte loq̄t de natura ipi⁹ ſynodoches in ſe. ſ. qn̄ ꝛ quō fieri hꝫ. Ar̄. noia n̄ pn̄t regere accm̄ caſū ĝ falſa ſūt a x ēpla text⁹. añs ꝓbat. qꝛ inter ꝺcōnē regentē ꝛ rectā ꝺꝫ eſſe ꝓportio mōꝝ ſ̄ndi Sꝫ nulla ē ꝓportio modoꝝ ſ̄ndi int̄ nomē et accm̄. qꝛ accūs ē caſus trāſitiōis. ſꝫ ſolū v̄ba vel eoꝝ ꝑticipia iportāt trāſitionē ĝ ab illis tm̄ regit. dōm ꝙ h̄ intelligit ſimpl'r ꝯgrue abſqꝫ figura. qꝛ ꝑ figuraꝫ bn̄ regit a noīe. vt h̄ ptꝫ. ☞ Qr̄. vtꝝ ꝑs ꝺꝫ capi cōit vel ꝓprie. So⁹ large ꝛ cō muniter ꝓut extēdit ſe ad illō qꝺ ē veraciter ꝑs inteḡlis. vt ſortes ē alb⁹ pedē. Uel ꝑs eēntialis. vt ornat⁹ aīm. Uel ꝓ illo qꝺ ē ꝓp̄etas ꝑtꝫ. vt ſortes ē pulcer colorē. Uel ꝓ illo qꝺ adiacet ꝑti. vt ſortes ē pulcer veſtes. Qr̄. q̄ttuplex ē ſyno doche. vel qn̄ hꝫ fieri. So⁹ qn̄ ꝑs ponit ꝓ toto. vt anim⁹ mulierꝫ ē mihi nupt⁹. vel ecōuerſo affer mihi fontē. i. ꝑtē fontis. Eſt aūt duplex. ſ. locutiōis ꝛ cōſtru ctiōis. Locutiōis ē qn̄ ꝑs ponit ꝓ toto vel ecōtra. vel qn̄ ꝓp̄etas ꝑtꝫ attribuit toti vel ecōtra abſqꝫ incōgruitate ĝcali. Exēpla iā dicta ſūt. de p̄mo affer renū. de ſcꝺo. vt iohes ē alb⁹ pedē. Jn q̄b⁹ orōnib⁹ nullū ē vitiū cōgruitatꝫ. Cōſtru ctiōis ē. qn̄ ꝓprietas ꝑti attribuit toti. vel ecōtra. ſub aliq̄ improp̄etate ĝcali. Exemplū p̄mi iacob⁹ eſt alb⁹ faciē. Exm̄ ſcꝺi Jp̄e eſt nobilis gentē. Uitiū in hac figura eſt ꝙ accūs regit ab aliq̄ ꝺcōe a qua cōgrue regi non poteſt. Ratō excuſans illō vitiū eſt cōmoditas metri cū breuitate ſ̄monis. qꝛ breui⁹ ꝺr alb⁹ pedē q̄ꝫ albus ſ̄m pedē. ☞ Qr̄. a q̄t ꝑtibus orōnis accūs regit ꝑ ſynodochen. So⁹ a trib⁹ ꝑtib⁹. vn̄ Floriſta Adiectia regūt paſſiua neutraqꝫ v̄ba. Actm̄ ꝑ ſynodochen ſibi iunctū. Alba pedē dolet ille caput ſed frangit h̄ crus. Primo a nominibus adiectiuis. vt mulier alba pedē. ꝛ h̄ eſt adiectm̄ voce ꝛ ſ̄catiōe ſimul ꝛ etiā ab adiectiuo tm̄ ſ̄catiōe. vt iſte eſt rhethoric⁹ lingua. ꝛ etiā ab adiectiuo prouinciarū. vt hollandrinus patriam. ꝛ adiectiua gentiliū. vt teutonic⁹ p̄riaꝫ Et gentilia noia ſūt que deriuant a nominibus regionū vel ideomatū. vt ſaxoni cus. weſtualicus teutonic⁹. Sed noia p̄ria ſūt que deriuant a noīb⁹ ciuitatū vel oppidoꝝ. vt Brandenburgenſis. monaſterienſ colonienſ. Scꝺo a v̄bo paſ ſiuo. vt trūcat caput. ꝛ a v̄bo neutrali. vt frigeo manū. 3⁹ a ꝑticipijs paſſiuoꝝ v̄ boꝝ. vt ml'r redimita capillos. Ubi notanꝺ ꝙ noia ſb̄ua n̄ pn̄t regere accm̄ ni ſi ꝑ trāſſūptōꝫ ſumat. vt petr⁹ ē v̄gili⁹ liguā. v̄gili⁹. i. rhetor vel poeta.

.i. ſepe .ſ. aliq̄ꝺ .i. hꝫ ſ̄cationes .ſ. v̄boꝝ
Multotiēs verbū fert ſignificata duorū
.i. ſono .i. gerūdij .i. ꝺꝫ ſ. ſ̄catū .i. notari
Uoce gerundiui ſolet vnum ſignificari
ſ. caſus .i. iſta ꝑſo orōnis .i. regit .i. duos
Accuſatiuos hoc verbuꝫ dat tibi binos
ꝓ qn̄ .i. ꝑſeuerat .i. actiui gꝫ .i. accūs ſ̄ns rē r̄ceptā
Dū manēt actiuū. ſꝫ et alter habet eoruꝫ
ſ. accūs aſſociat ſ. verbo non mutatur
Qui ſi iungatur paſſiuo non variatur

Sn̄ia eſt ꝙ v̄bū habēs ſ̄cata duoꝝ verboꝝ q̄ rum vnum exprimitur per gerundium illud pt regere duos accōs. dum manet actiuum ſed ſi reſoluit in paſſi uum tunc regit vnum illoꝝ accōꝝ. ſcꝫ illuꝫ q̄ ſ̄t rem receptam ꝛ non q̄ variatur Exempluꝫ primi. vt doceo te ĝcam. Exemplū ſcꝺi. vt doceris a me ĝcā. Notandū ꝑ moꝺ

Regim̄ acti a v̄bis regētibus duos actōs ſimul vnuꝫ ex vi ve hementꝫ trā ſitiōis; aliuꝫ ex vi vehem̄ tiſſime tran ſitionis.

additiōes. ꝙ oē ꝟbū vehemētiſſime trāſitiōis regit duos accōs. vnū q̄ ſt rem
recipientē. aliū q̄ ſt rē receptā. ☞ Q̄r. q̄ttuplex ē ꝟbū. So° duplex. ſ. abſolu-
tū ꝛ trāſitiuū. Abſolutū ē qđ ſine obliq̄ gn̄at ꝑfectū ſenſū. vt ſto curro. Sꝫ trā
ſitiuū ē qđ nō gn̄at ꝑfectū ſenſū ſine obliq̄ a ꝑte pꝰ Et ē triplex. ſ. debil' trāſitio-
nis vehemēt is. ꝛ vehemētiſſime trāſitiōis. Debilis trāſitiōis ē. qđ p̄t regere
oēm obliquū p̄ter accm̄. niſi ille fuerit ꝓportionabil' ſue ſcatōi Exm̄ de gtō. vt
miſereoꝛ īſipiētꝫ. de dtō. vt faueo tibi. de abltō vt fruoꝛ dn̄o. Exm̄ d' actō ꝓpoꝛ
tionate ſcatiōis. vt nauigo nauigationē. curro curſū. Et vocaꝶ debil' trāſitiōis
tō. qꝛ ita debilis ē trāſitꝰ eiꝰ ꝙ directe nō p̄t ꝑtingere rē ſcatā ꝑ obliquū Sꝫ ve
hemētꝫ trāſitiōis ē. cuiꝰ ꝯfuſa ſcatio ſpecificaꝶ ꝑ vnū actm̄. vt lego librū. Et vo
caꝶ vehementꝫ trāſitiōis. qꝛ trāſitꝰ eiꝰ ē ita vehemēs ꝙ p̄t ꝑtingere ad rē directe
ſiantē ſcationē eiꝰ. Sꝫ vehemētiſſime trāſitiōis ē. cuiꝰ cōfuſio nō p̄t ſpecifica-
ri niſi ꝑ duos actōs diuerſas res ſntes. ſine cōiūctiōe media. vt doceo petruꝫ
rhetoꝛicā. Et dꝛ notanꝶ (diuerſa ſntes) qꝛ ꝟbū nō vehemētꝫ trāſitiōis p̄t hr̄e re
gere duos accōs ad idē ꝑtinētes. vt video aīal hoīem. Et dꝛ (ſine cōiūctōe me
dia) qꝛ ꝟba vehemētꝫ trāſitiōis pn̄t regere duos accōs copulatos adinuicē ꝑ
cōiūctionē. vt video iohānē ꝛ petrū. ¶ Ar. Si ꝟbū vehemētiſſime trāſitionis
hꝫ duoꝝ ꝟboꝝ ſcationē tūc ē equocū. qꝛ equocū ē qđ plura ſt. ſꝫ h̄ falſū ē So°
hꝫ duo ſcata nō foꝛalr̄ niſi vt ſcatū extēdit ſe ad modū ſndi. qꝛ hꝫ duplicē depen
dentiā ad rē. ſ. recipiētē ꝛ rē receptā. Et ḡ dꝫ ſic itelligi. ꝟbū hn̄s ſcata duoꝝ. q̄-
rū vnū exprimiꝶ ꝑ gerundiū ꝟtualr̄. ꝛ in oꝛ̄one ſubintellectū. vt doceo te ḡcam
. ſ. doceo te tradēdo ḡcā. in q̄ oꝛ̄one doceo nō icludit ī ſe foꝛalr̄ illō gerūdiū. q̄ꝛ
nō ſt id qđ trado. Ex q̄ ptꝫ lr̄a dꝫ itelligi de ꝟbo vehemētiſſime trāſitiōis. qđ
regit ꝓpꝶ duplicē ſcationē trāſitiōis duos accōs ex ſua ꝓꝑa natura. qꝛ ſi h̄ ver
bū trado nō eēt inuentū adhuc doceo regeret duos actōs. ſꝫ exponiꝶ ſolū vt ex
p̄ſſe videaꝶ quō acti diuerſa ſnt. Vn̄ etiā ꝟba hn̄t duplicē ſcationē. ſ. gn̄alẽ et
ſpēalem. ꝛ ſic req̄rūt duos actōs. qꝛ doceo ſt trāſitionē gn̄alē qua magiſter di-
ſcipulos infoꝛmat. ꝛ etiā trāſitionē ſpēalē. qꝛ eos infoꝛmat in ſpēali arte Ex quo
ptꝫ ꝙ nō regūt indr̄nter quoſcūqꝫ accōs. ſꝫ illos ſolū quoꝝ vnꝰ ſt rē recipien-
tem ꝛ aliꝰ rem receptā ſiue rē circa quā actꝰ verbi ꝟſatur. ☞ Q̄r quare dicitur
ſepe So° ad ſndū ꝙ iſta ꝟba nō ſꝑ req̄rūt duos accōs. Exemplum vt vnā pe
tij a dn̄o. hanc req̄rā. Ar. Gerundiū regit vnū de iſtis accis. ḡ pus dicta falſa.
vn̄ alexander (Huncqꝫ gerūdiuis) Solutio qn̄ gerundiū explicite poniꝶ tunc
regit vnū illoꝝ accōꝝ. ſed qn̄ ſubintelligiꝶ tūc ambo reguꝶ a ꝟbo vehementiſ
ſime trāſitionis. ꝓpter duplicē eiꝰ dependētiā. Cōtra. ſi gerundiū nō regit vnū
illoꝝ accōꝝ. ḡ fruſtra ſubintelligiꝶ. So° gerundiū nō ſubintelligiꝶ de neceſſita
te regiminis illoꝝ accōꝝ. ſubintelligiꝶ ꝓpter diuerſos gradus trāſitionis tal' ꝟ
bi. quoꝝ graduū vnꝰ p̄t exp̄mi ꝑ gerūdiū vt dictū ē ſup̄. ☞ Q̄r. vtrum verbuꝫ
paſſiuū p̄t regere duos accōs. Solutio nō. ſꝫ vnū tm̄ ſntē rē circa quā ꝟſatur
actꝰ verbi. dūmō deſcēdit a ꝟbo. ſ. vehemētiſſime trāſitiōis. ꝛ alter accūs vari
atur in ntm̄. vt doceo te ḡcam. tu doceris a me ḡcā. ꝛ ſic ntūs ꝟbi actiui mutaꝶ
in abltm̄ mediāte ꝑpōne a vel ab. vn̄ Floriſta. Dū ſolet actiuū variū ſibi iunge
re caſum. Paſſiuum reliquum digne ſociabimus hoꝛuꝫ. ꝛ illi duo acci debent
ſupponere pꝛo diuerſis. vtꝫ ex dictis. ☞ Q̄r. quare ꝟbum paſſiuum potiꝰ re-
git illū accm̄ ſntē rē receptā. So° qꝛ actiuū ꝛ paſſiuū (lꝫ diuerſimode) habēt
idem obiectum. ſed accūs ſns rem receptā ſt obiectū actus ꝟbi. ergo potius

regit illū. vn̄ eſt actus duplex in iſtis ꝟbis ꝛ prim⁹ mutat̄ in paſſionē. ꝛ ꝟtute il-
lius mutatōis primi act⁹ ꝟba actiua cōſtruūt̄ cū abltō n̄ tn̄ inq̄ʒtū paſſiua. ſʒ in-
q̄ʒtū paſſiua ꝟboꝝ vehemētiſſime trāſitōis. Ex q̄ pʒ ſol'o iſti⁹ argumēti cuʒ dr̄
Uerba paſſiua regūt ablm̄. ḡn̄ actm̄. Sol'o. ꝟm̄ ē inq̄ʒtū paſſiua ſūt. ſʒ inq̄ʒtūʒ
ſūt vehemētiſſime trāſitōis ēē p̄ñt regere actm̄. Q̄r vtꝝ iſta ꝟba p̄ñt regere duos
actōs a p̄te añ. ſicut duos actōs a p̄te p⁹. Et videt̄ ꝙ ſic. q2 in ꝟbis ē duplex actus
q̄ req̄rit̄ duplex principiū a q̄ tal' act⁹ egrediat̄. Sol'o. n̄ q2 vnicū ſuppoſitū ē ſuf-
ficiēs ad p̄ducendū illū actū. ſʒ vn⁹ act⁹ n̄ ſufficit ad ſpecificandū ei⁹ cōfuſionem
Ar̄ nullū ꝟbū ē duo ꝟba. ḡ nullū ꝟbum hʒ p̄cata duoꝝ verboꝝ. q2 h̄re p̄cata du-
orum ꝟborum p̄ſupponit duo ꝟba. q2 p̄catio eſt forma ꝟbi q̄ multiplicata neceſ-
ſe eſt eius materiā multiplicari. Solutio ꝟbum habet p̄cata duoꝝ ꝟborum ge-
neraliter capiendo p̄catōem vt extendit ſe ad moduʒ ſ̄ndi ꝛ n̄ ad p̄catuʒ. et ita ni-
hil aliud eſt niſi ꝟbum h̄re duplicē dependentiā ſiue duplicem tranſitionē. ꝛ vnū
actm̄ regit ex vi vehemētis tranſitōis. et aliū regit ex vi vehemētiſſime trāſitōnis

ſ. verbi i. vis ſ. actiui i. iungitur ſpeciali denominatōe

Infinitiui natura modi ſociatur

ſ. verbi p ſed inde ſ. infinitiuus i. demat̄

Imperſonalis tamen hinc modus excipiat̄

poſt hoc ponitur triplicis acti i. doctorem

Hinc datur exemplum tibi triplex dico magiſtrum

Ibi infinitiuus docere regit actm̄ mgr̄m a p̄te añ. ꝛ duos actōs a p̄te poſt

Diſcipulos placidos mores de iure docere

Regim̄ act̄i ab infinitio ꝟboꝝ regentium duos accuſatiuos

Sn̄ia ē ꝙ ꝟba p̄ſonalia infiniti mōi vehemētiſſime trāſitōis p̄ñt regere ſic ꝟba p̄-
dicta duos actōs a p̄te p⁹. ꝛ p̄ter hoc vnū a p̄te añ ex nat̄a īfiniti. excepto infinitiuo
ꝟbi ip̄ſonalis q̄ n̄ regit actm̄ a p̄te p⁹. ſʒ illū caſū quē ſuū ꝟbū a q̄ deſcēdit. Et
dʒ addi actiue vocꝫ p̄pter infinitiū ꝟbi p̄ſonal' paſſiue vocis q̄ regit p⁹ ſe ablm̄.
vt me amari a petro ē bonū. Et dr̄ vehemētiſſime trāſitōis p̄pter infinitm̄ ꝟbi
vehemētꝫ trāſitōis q̄ regit tm̄ vnū actm̄ a p̄te p⁹. Q̄r q̄tuplex ē īfinitiu⁹. Solu.
duplex. actiue vocis ꝛ paſſiue vocis. Actiue vocꝫ ē duplex. ſ. p̄ſonalis ꝛ ip̄ſonal'
Perſonal' ē duplex. ſ. ꝟbi trāſiti ꝛ ꝟbi abſoluti. Infinitiu⁹ ꝟbi p̄ſonal' actiue vo-
cis ꝟbi abſoluti regit actm̄ a p̄te añ. ſʒ nullū obliquū a p̄te p⁹. q2 de nat̄a infiniti
ē regere actm̄ a p̄te añ. vn̄ Floriſta. Infinitiū ſibi vult ſupponere q̄rtū. ꝛ infiniti-
u⁹ ꝟbi trāſiti ē triplex. ſ. debil' trāſitōis. vehemētis ꝛ vehemētiſſime. Et d̄ illiſ loq̄n-
dū ē q̄ʒtū ad regimē obliq̄ꝝ a p̄te p⁹. ſic d̄ ꝟbis illis a q̄b⁹ deſcēdunt. C⁹ rō ē. q2
quēcūq3 caſū regit ꝟbū indicatiui mōi. illū etiā regūt alia ꝟba ab illo d̄ſcēdētia. Et
infinitiu⁹ ꝟbi paſſiui ē duplex. ſ. p̄ſonal' ꝛ ip̄ſonal'. Perſonalis paſſiue vocis regit
actm̄ a p̄te añ. ꝛ ablm̄ a p̄te p⁹ mediāte p̄pōe a l' ab. vt katherinā a me amari ē
bonū. Sʒ infinitiu⁹ ꝟbi imp̄ſonal' paſſiue vocis regit illū caſū quē ſuū ꝟbū a q̄
deſcēdit. Q̄r quō diſtinguūt̄ infinitiu⁹ ꝟbi p̄ſonalis paſſiue vocis. ꝛ infinitiuus
ꝟbi imp̄ſonalis cū h̄nt eādē terminatōeʒ. Sol'o in trib⁹ dr̄nt. Primo in p̄catōne
q2 amari ſm̄ ꝙ d̄ſcēdit ab amoꝛ aris paſſiue p̄t. Scd̄o dr̄nt q̄ʒtū ad reſolutōeʒ. q2
amari ab amat̄ reſoluit̄ p̄ ꝟbū actm̄. vt a me amari katherinā bonū ē. ſʒ qn̄ d̄ſcē-
dit ab amoꝛ aris reſoluit̄ in ꝟbū paſſiuū. vt me amari a katherina bonū eſt. ter-
tio dr̄nt in cōſtructōe. q2 amari deſcēdēs ab amat̄ cōſtruit̄ cū abltō a p̄te añ me-
diante p̄pōe. ꝛ regit eundē caſum quem ſuum verbū a quo deſcendit. vt a me

amari katherinā.ſ3 qñ amari deſcēdit ab amor tūc regit actm̄ a pte añ.qr ē infi/nitiu⁹ v̄bi pſonal'.ꝛ ablm̄ a pte p⁹ mediāte p̄pōne.vt me amari a katherina.vñ Si grō p⁹ reſolutio.tertio ꝯſtruc. Infinitios binos differre notabo. Ar in iſto exēplo text⁹ ponūf tres acti a pte p⁹ ḡ. ꝛc̄.ſc3 diſcipulos placidos mores.Sol'o adiectiū ꝛ ſubm̄ reputanf p vno actō. Qr vtꝝ v̄bū poſſit regere q̄tuor actōs.ſo ſic.dūmo ille q̄rt⁹ ſcet tps in q̄ act⁹ ille fieri h3.vt dico mgr̄m docere diſcipulos placidos mores tres horas.ꝛ de illo actō dr ibi(Ornat⁹ verbū) Qr quō cognoſcif ille actūs q̄ regif ab infinitiuo a pte añ.Sol'o ex reſolutōe.qr ſi actūs pt reſolui in ntm̄.ꝛ infinitiu⁹ in v̄bū finiti mōi.tūc actūs talis regif a pte añ. Et qñ nō pt fieri talis reſolutio tūc regif a pte p⁹ ab infinitiuo vel alio v̄bo.vt Johis vlti. Sic eū volo manere.reſoluif ſic.volo vt is ita maneat. Ar infinitiu⁹ ñ regit gtm̄ añ ſe q̄ male ponif hic text⁹ Añs pbaf in h exēplo v̄gilij. Nos pauidi trepidare metu.in q̄ h3 añ ſe ntm̄.ſc3 pauidi. Sol'o in h exēplo ē antiptoſis.qr ponif trepidare p trepidabā. S3 iſte text⁹ loq̄f d orōnib⁹ ſimpl'r cōgruis. Cōtra in orōe ſimpliciter congrua infinitiu⁹ ñ vult hr̄e añ ſe actm̄ ergo falſa. Añs pbaf in h exemplo.petr⁹ cupit ſe eē doctor. Dōm ꝙ ille ntūs ñ regif ab illo ifinitiuo eē.ſ3 ab illo verbo pſonali cupit. Ubi notandū ꝙ eē ꝛ fieri regūt talē caſū p⁹ ſe q̄lē hn̄t āte ſe cui copulāt poſteriorē caſū.ꝛ ergo qñ ntūs p̄cedit etiā d3 ſeq̄.vt ego plurimū cupio eē vel fieri doctor. Sil'r dicendū ē de alijs obliq̄s.de gtō vt indigeo patri cupiētis eē vel fieri poete.de dtō.iubeo aīo eē vel fieri ocioſo.de actō vt petr⁹ cupit te eē l' fieri ocioſū.de ablō.vt amor a te cupiēte eſſe l' fieri v̄tuoſo ꝛc̄. Et de vtō exemplum dari non poteſt.quia ſemper vult preconſtrui.

ſ.verbi .i.vis gubernat .i.actm̄ a pte añ cōſtructū
Infinitiui natura regit preeuntem
.i.actūs ſnſ rē ſuſcipiētē .i.gubernaf natura
Doctrinam capiens regitur vi tranſitionis
ſ.verbū .i.gerundiū ſic q̄ dictū .i.ſubintellectum
Hocq3 gerundiuu3 tradendo dic ibi clauſū
.i.mō ſndi .i.gubernaf .i.actūs .i.non mutatur
Cuius vi regitur caſus qui non variatur
p qñ ſ.verbi ſonū iubeo ſ.exēpla .i.exponi
Dum per paſſiui vocem volo dicta reſolui
p vel .i.illi locati gubernat ſ actm̄ p̄pria natura ſ.trāſiti
Aut illic poſiti regit hunc propria vis verbi

Qñdit ex q̄ vi regant ili tres acti ab infinitio

Snia ꝙ natura infiniti regit actm̄ ſcā tem rē recipiētē doctrinā ex vi trāſitōis S3 actūs ſnſ rez receptā regif ex natura v̄bi vehementiſſime trāſitionis. Licet q̄dā dicūt a gerūdio ſubītellecō q̄ꝝ opio p3 ex textu p̄cedenti falſa. Qr q̄re alexād loq̄f iſtā ſniam diſiūctiue. Sol'o iō.qr tpe ei⁹ fuit opio magna ab vtraq3 pte.qr q̄dā volebāt ꝙ actūs regeref ex vi vehemētiſſime trāſitōis ꝛ q̄dā a gerūdio ſubintellecto. Jō abſolute ñ expſſit sniam ne iſte libell⁹ ab eo cōpoſit⁹ reijceref ꝛ etiā ne ꝯ illos pſumptuoſus eē videref.qr iuxta ſniam ſenece. In dubijs ñ diffinies ſ3 ſuſpēſā teneas ſniam. Qr q̄ illaꝝ opinionū ē melior. Sol'o p̄ria dicēs ꝙ regif ex vi vehemētiſſime trāſitōis. Prio p3 h ex intentōe alexādri ex illo textu(Poſtulo poſco ꝛc̄ vbi dr alexād ꝙ ābo regūf ab illis v̄bis. Scd'o depoſito illo gerūdio ꝛ poſito ꝙ nūq̄ eſſet inuentū adhuc v̄ba regerēt duos actōs Tertio qr ſicut v̄bū vehemēt3 trāſitōis h3 ſe ad vnū actm̄. Jtē v̄bū vehemētiſſime trāſitōis pt regere duos.ꝯña p3.qr alias ñ eēt dr̄a iter v̄bū vehemētis ꝛ vehemētiſſime trāſitōis.qr illo p ſubintellectōem alterius v̄bi etiā pt poni ſñ inconueniēti cū duob⁹ actis. Ar

alexāder ď ꝙ regit a verbo ſubintellecto dicēs(Cui⁹ vi regit caſus q̄ n̄ variat) Sol'o ibi n̄ ē locut⁹ ſm opionē ꝓpriā ſ3 alioꝝ. Ubi notandū ꝙ h̄ gerundiū tradendo nō ſp intelligit. ſ3 etiā p̄t aliud intelligi ſm exigentiā ſn̄ie. vt in iſta oratōe poſtulo te pecunias intelligit h̄ gerundiū exigendo. vt poſtulo te exigēdo pecūias. Et tūc ibi(Doctrinā capiēs) Dicit ꝙ oīs actūs rect⁹a verbis iſtis a p̄te p̄ceſſ ꝑn̄s recipientē in ſe doctrinā regit ex vi trāſitionis. S3 ali⁹ q̄ p̄t illud circa q̄d v̄tatur act⁹ verbi regit ex vi vehemētiſſime trāſitionis. vt3 ex ſup̄dictis. Q̄r in quotuplici dr̄ia ſunt v̄ba vehemētiſſime trāſitionis. Sol'o in triplici dr̄ia. Primo q̄dam imp̄tant actū docendi vt doceo. ſcd̄o ſunt q̄dam q̄ importāt actū rogandi. vt peto. tertio verba actū cōſtruendi ſeu ornandi ſignificantia. vt veſtio te tunicā Et de illis ſupra dictum eſt in regimine datiui.

Regula generalis ď regimine acci a v̄bis actiuis

ſ caſibus .i. tributa ꝑ naturam tranſitionis
Accuſatiuis data per vim tranſitionis
.i. tranſitiue ponat ſ. verba cōtinue tenebis
Si vox cōcordat actiua frequēter habebis

Sn̄ia eſt ꝙ verbū actiuū freq̄nter regit actm̄ ex vi tranſitionis. ſi tale v̄bū fuerit trāſitiue poſitū. Q̄r q̄n verbū actiuū ponit trāſitiue. Sol'o q̄n iportat actū tranſeuntē in alteꝝ. ꝛ capit in ꝓpoſito ꝓ oī illo q̄d p̄t actū tranſeuntē in alterū re/ aliter l' obiectiue. i. o vt verbero iohānē. lego librū. vel in or. vt criminor iohannē loquor mirabilia. Ai verbū actiuū n̄ regit actm̄ ex vi trāſitionis. ergo textus male ď (Si vox cōcordat actiua freq̄nter habebis) Ants ꝓbat de h̄ v̄bo noceo q̄d ē actiuū ꝛ regit tm̄ dtm̄. vt noceo tibi Sol'o eſt verbū actiuū ſm vocē tm̄ ꝛ n̄ ec ſm ſcatōem. q2 nō p̄t actū ꝑ modū trāſeuntis in alterū q̄d req̄rit ad hoc vt regat actm̄. ꝛ etiā intelligit regula iſta de verbis actiuis tā ſm vocē q̄3 eciā ſm ſcatōē vt ſunt amo doceo lego ꝛc̄. Cōtra verbū actiuū ſm vocē ꝛ ſcatōem ſil' ſumptū n̄ regit actm̄. ergo illa ſolutio ē min⁹ v̄a. Ans ꝓbat in h̄ exēplo. Audiui ex lege ꝙ xp̄s ē iudex futur⁹ viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ. Sol'o hoc totū ſupplet vicē acti ſicut eē p̄t multipliciter aliq̄d ſupplere vicē nti. vt ꝑpatuit ibi(Uult intrāſitio rectū ſupponere verbo) Q̄r q̄re ď in textu freq̄nter. Solutio ꝓpter tria. Primo ꝓpter h̄ q̄n verbum trāſitm̄ ponit abſolute. vt ego amo. ibi nullū regit actm̄. vn̄ Floriſta. Uerbū q̄d trāſit dic ſepius eſſe ſolutū. Scd̄o ď freq̄nter ꝓpter verba debil' trāſitōis vt faueo tibi. niſi actūs fuerit ꝓportionabil' ſcatōis. Tertio ꝓpter illud verbum ſupplico q̄d ē trāſitm̄ n̄ tm̄ regit actūz. q̄ ď priſcianus ꝙ verba deꝑcatōez importātia regūt actm̄ p̄ter ſupplico q̄d regit dtm̄. vt ſuꝑplico vobis. vn̄ ſuꝑplico ꝑ modū peterē p̄t ſe ſuꝑpliciter diſponere. ꝛ ſic n̄ p̄t id q̄d peto q̄re etiā n̄ regit actm̄ l' duos ſicut peto. Q̄r q̄tuplicia v̄ba cōp̄hendunt ſub hac regula. Sol'o. triplicia. primo omnia verba actiua in o terminata in cōſtū trāſitiue ponūt. vt amo lego. ſecundo oīa verba ďponētalia vt in plurimū. vt ſequor loquor. 3° oīa verba cōia in actiua ſcatōe capta. vt oſculor criminor hortor. Notandū ꝙ verba actiua p̄nt regere actm̄ q̄nq3 mōis. primo ꝑ ſynodochē. vt corrigit nates. vulnerat manu3. ꝑ illā regulā(Sepe q̄d eſt ꝑtis) Scd̄o verba paſſiua venientia a verbis vehemētiſſime trāſitōis. vt doceris ḡcam ꝑ illā regulā. (Hunc dant paſſiua) Tertio v̄ba paſſiua tranſſumpta. vt capre paſcuntur ſiluas. id eſt paſcendo corrodūt ſiluas. per regulam(Uerba que ſumpta foris) Quarto regunt accuſatiuum ſm̄ cauſam efficientem paſſionis. vt accuſator furem vel latronem aut mendacem. qui modus ſatis valď rarus eſt. Quinto verba paſſiua regunt accuſatiuum ex

virtute cōpoſitōnis. vt iſte ꝑtrahit̄ aulā. i. ꝑ aulā. ibi Verbo cōpoſito ꝛc. Q̄r vtꝝ oē v̄bū mūdi ṗt regere actm̄ ſic d tm̄. Sol'o oē v̄bū mundi ṗt regere actm̄ tpīs ꝑ illā r'lam' Omat⁹ v̄bū. et in eodem ſenſu regit abltm̄. vt legi duas horas vel duab⁹ horis. Q̄r vtꝝ verba abſoluta pn̄t regere actm̄ ꝑ iſtā regulā. Sol'o ſic verba trāſitiua abſolute poſita nullū regūt caſū. Ita v̄ba abſoluta tranſitiue poſita pn̄t regere actm̄. ꝛ h̄ contingit ſex modis. Primo ꝑ ſynodochē. vt dolet caput. ſecundo ꝑ trāſſumptōez. vt iohānes ardet deū. i. ardēter amat. Tertio qn̄ cōſtruitur cū v̄bo importāte actū circa tps v̄ſatū vt̄s. Quarto qn̄ verbū importat actū circa locū v̄ſatū. vt ambulat agrū. Quinto qn̄ verbū improtat actū circa cauſā vt hector anhelat ṗliū. Sexto qn̄ talis actus ponit̄ aduerbial'r. vt ille viuit deū id ē deifice. Septimo verba ſ̄cantia actū flendi. vt lugeo ṗrem. vn̄ Synodochē cauſa. loca tps iungito' tranſſūp. Cōpoſitū v̄bo q̄rtū iūrere ſoluto. Sic ꝓpriū lūgas triſticie carmina' ſubdas. Q̄r q̄d ē verbū trāſitm̄. q̄d abſolutū. Sol'o ṗm floriſtā. Verbuꝫ tranſitm̄ ē iſtō qȯ req̄rit obl'quū a ꝑte p⁹ ad faciēdā ꝑfectā ſn̄iaꝫ vt metra lego. Sꝫ abſolutū ex oppoſito ē illō qȯ ad ꝑfectā ſn̄iam n̄ req̄rit obli-

verbū trāſitm̄ ꝛ abſolutū

quum a ꝑte p⁹. vt curro ābulo. Q̄r q̄ ē dr̄a inter verbū actiuūꝫ actiui gꝫ. Sol'o. iſta' genera verbi diſtingunt̄ dupl'r. Primo penes ſ̄catōeꝫ ꝛ ſic oē illud verbuꝫ ē actiui gene. qȯ ſ̄t agere. ꝛ illud paſſiui gꝫ. qȯ ſ̄t pati. ꝛ illud neutralis qȯ nec paſſionē nec actōem ſ̄t. Scd̄a dr̄a attendit̄ penes terminatōeꝫ. q2 verbuꝫ actiui gꝫ eſt qȯ deſinit in o ꝛ ṗt acciper ꝛ facere de ſe paſſiuū. vt amo amor. Sed verbū actiuum ē qȯ actiue ſ̄cat actū tranſeunteꝫ in alterū ſiue terminet̄ in o ſiue in or. vt lego crimino ꝛ lucror. Q̄r vtꝝ ſentire videre ſunt verba actiua ꝛ videt̄ ꝙ nō. q2 nō ſ̄cant actū tranſeuntē. q2 viſio fit intus ſuſcipiendo. ſil'r guſtatio odoratio ꝛc. vtꝫ ꝑ philoſophū in de ſenſu ꝛ ſenſatoꝛ. ij. de aīa. Solutio. verbum dr̄ actiuūꝫ dupl'r. Primo principal'r ꝛ primo gradu. ꝛ illud ſ̄t actum trāſeuntē de vno in alterū realiter. ꝛ ſic iſta ṗdicta verba n̄ ſunt actiua. Alio° dr̄ verbū actiuū minus principale. ꝛ in ſecundo gradu qn̄ ſcꝫ ſ̄t actū egredientē obiectiue de vno in alterum ipſo ṗrie. ꝛ ſic iſta ſunt verba actiua. Q̄r q̄t conditōnes req̄runt̄ ad h̄ ꝙ aliqȯ verbum ſit actiui gn̄is. Sol'o tres. Primo ꝙ terminat̄ in o. Scd̄o ꝙ habeat paſſiuū in or. Tertio ꝙ regit actm̄ ſ̄n̄cem rem rationaleꝫ. ꝛ ergo comedo prādeo nō ſunt actiui generis. vn̄ Ad genus actiuū tria concurrūt. in o finis. R capiat de ſe paſſiuū ꝑ creat inde. In rōnalem rē tranſeat atqꝫ ſit ex o. Et q̄rt⁹ caſus ſit ei ſꝑ ſociand⁹. Et illa tertia conditio nō req̄rit̄ in q̄libet verbo actiui generis. ſꝫ ſolū in illo qȯ eſt pure actiui ge. Q̄r q̄tuplicia ſunt verba actiua. Sol'o tripli cia. Quedā ſ̄cant actū tranſeuntē in rem rōnalē ꝛ illa ſunt in primo gradu. Alia ſ̄cant rē tranſeuntē in rē animatā ꝛ irrōnalem. vt comedo piſcem. ꝛ illa ſūt i primo gradu. Tertio ſunt verba actiua q̄ ſ̄cant actū tranſeuntē in rē inanimatam. vt fabrico frenū. Q̄r in q̄tuplici ꝺr̄ia ſunt verba actiui generis. Sol'o. ſeptuplici q̄dam regunt ſoluꝫ actm̄. vt diligo ꝑdo ꝛc. Quedā regūt actm̄ cum gt̄ō. vt ſūt verba accuſandi laudandi ꝛ vendendi actū ſ̄cantia. vt accuſo te furti. Quedam regunt actm̄ cum dt̄ō. vt dico tibi v̄itatē. q̄dā actm̄ cū ablt̄ō. vt ſaturo repleo ꝛc. Tullius Iracundiā meā ſatura tuo ſanguine. priuo te veſtib⁹. Quedam actm̄ cum ablatiuo mediante prepoſitione. vt audiui hoc ex patre meo.

Alia regl'a gn̄alis d̄ regimine actī a verbis cōpoſitis

ſ. abſoluto ſ. cū ꝑpōe ſ. actm̄ interduꝫ i. ſociabis

Verbo compoſito caſum quandoqꝫ locabis

De regimine accuſatiui

ſ.caſum .i.exigit .i.ppō   Exemplū in quo exire cōpoſite figure regit illū accuſatiuum penates virtute illi⁹ ppōnis extra

Quem dat componens .vt vis exire penates
Sñia eſt q verbuz abſolutū cōpoſituz cuz alia dcōe ſepe regit eundē caſuz quē
regit dcō cuz q̄ cōpōiī.vt exeo ecciam.i.extra ecciam.adeo ingrm.pcurro forūz
plaboꝛ vndas.Ar exēplum text⁹ ē falſum in q̄ dꝛ exire penates.qꝛ exire nō regit
actm̄ ſʒ ablm̄.pbař p ſgiliū q̄ dt.Quid facerem neq̄ʒ me ſeruitio exire licebat.
Rñm q exeo cōpoſituz ex duob integris.ſcʒ ex ꝛ eo regit ablatiuū. vt in exem
plo argumēti.Sʒ cōpoſituz ex vno corrupto ꝛ vno integro.vt exeo ab extra ꝛ eo
tunc regit actm̄ ꝛ ita capiř in exēplo text⁹.Ar ſunt multa verba cōpoſita q̄ nō re
gunt illum caſū quē regere pt illa ppō cum q̄ cōponunř.ergo iſte textus ē falſ⁹
Añs pbař d iſtis.Aſſum aſſideo arrideo.ꝛ obuio ꝛ occurro q̄ regunt tm̄ dtm̄
Rñm rlā ñ hʒ vlem de oib verbis cōpoſite figure ſitatē.ſʒ de q̄buſdā tm̄ idō
dꝛ in textu notāter ſepe.Qř q̄t cōditiones reqrunř ad h q aliqd verbum poſſet
regere actm̄ p iſtā regulā.Solō q̄tuoꝛ.Prima ē q ſbum añ cōpōem dʒ eē abſo
lutum.ꝛ ꝓpter h adopto ꝛ plego ꝛ ſilia nō regunt actm̄ p iſtā reglam.Secūda
cōditio ē.q ptes dñt ſcare in cōpōne illd qd ſcant extra cōpōem.ꝓpterea adamo
derideo ñ regunt actm̄ p pñtem rlam.adamo.i.valde amo.ibi ad valet tm̄ ſicut
valde.Tertia cōditio ē.q tale ſbum ñ ſit nimis abſolutū añ cōpōem.ita q eius
abſolutiō poſſet iuuari p ppōem.ꝓpter ly aſſum qd ñ regit actm̄ q̄uis cōponiř
ab ad ꝛ ſum.Quarta cōditio ē q principale ſbum ñ ſit nimis tranſitm̄ añ com
pōem eo q ei⁹ tranſitio obſcuraret ppōem.ꝛ ꝓpter h tranſcribo nō regit actm̄ p
hanc regulā.Ar q̄re dꝛ in textu q̄nq̄ʒ.Solō.qꝛ regla iſta ñ ē vlis ita q ſbuz ſp
regat caſum quē regat dcō cōponēs.vt ſubuenio tibi.inuenio te.arrideo huic ꝛc̄.
ꝛ ſic de q̄buſdā ſificeř.Vñ ſbum illud iuxta intentōem regule cōpoſitum non
dꝛ ampli⁹ abſolutū ſʒ tranſitm̄.qꝛ naturā talē hʒ ppō i cōpōe q de abſoluto poſ
ſet facere tranſitm̄.Qř q̄t modis poniř ppoſitio.Solō.duobus modis.ſcʒ per   ppō poiř
appoſitōem ꝛ p cōpoſitionē.Per appoſitōem poniř q̄ñ ex ipa ꝛ dcōne cui adiun
giř nō fit aliqd vnum.vt ad pñtem.apud villam.Sʒ p compoſitōem poniř quā
do ex ipa ꝛ dcōne cui adiungiř fit vna dictio.vt exeo de qua ad ꝓpoſitum.Et p
poſitio p appoſitōem quādoq̄ʒ poniř poſt ſuum caſuale.vt quicunq̄ʒ quando
q̄ʒ poniř inter adiectm̄ ꝛ ſubſtantm̄ .vt qua de re ꝛc̄.Queriř quot officia habet
ppoſitio.Solutio multa habet in prepoſitione.Primo complet.vt facio perfi
cio.Secūdo mutat ſignificatum.vt facio inficio.Tertio minuit.vt rideo ſub
rideo.Quarto mutat genus.vt ſperno aſpernoꝛ.Quinto mutat coniugatōem
vt cubare accumbere.Sexto mutat regimē.vt rideo derideo. Septimo mutat
accentum.vt ſum aſſum.Octauo repellit regimen id eſt facit de tranſitiuo ab
ſolutum.vt facio ſufficio.Unde Compoſitum genus accentū rē ſcatā.Mu
tat dat regimen.ſepe repellit idem.☞ Notandum q verbum compoſite figure
quandoq̄ʒ poteſt regere duos accuſatiuos.vnum ex ſua pria natura per illam
reglam actis data.ꝛ aliū ex parte ppōſitōis cum q̄ componiř. vt tranſfer nos
polum.i.fer nos trans polum.ꝛ ſic patet regimē illud ex reſolutione.vt tradu
xi petrum pontem.id eſt duxi Petrum trans pontem.Queritur an ppoſitiōes
per compoſitionem faciūt indifferenter ſbum regere accuſatm̄ vel ablatiuum
Solutio.Propōes deſeruientes ablrō caſui pleriq̄ʒ faciūt cōpoſitū regere ab
latiuum.vt expello excido.vt res excidit mihi memoriā.depulit eū arce.anguil

De regimine accuſatiui

ſa eſt mihi manibus elapſa. ſic ſtr̃ ꝓpōnes deſeruiētes actō caſui faciūt ꝓpōem regere actm̄. vt rhenus allabit̃ coloniā. Nota qñ ex eo reperit̃ cum ablatiuo. vt in Eſopo. ſemin exit humo. tunc nō componit̃ ex corrupto et integro. ſed ab extra et eo. ſed ex duob⁊ integris. ſalicet ab ex et eo.

> **Regimen acti a verbis impſonalibus actiue vocis regētibus actm̄ ⁊ gtm̄ al' gtm̄ per naturam rei verbi. i. ex vi effectus cauſe efficiētis actm̄ ex vi tranſitōis**

ħ verbū ipſonale. ħ verbū ħ verbū ħ verbū ħ verbū. ſ. verba īperſonalia

Penitet et tedet miſeret piget et pudet iſta
ſcʒ caſus aſſociant ſ. caſus
Accuſatiuos ſibi iungunt et genitiuos
ex vi nature ſ. gtm̄ ex vi tranſitōis ſ. accuſatiuū.
Natura primum ſed tranſitione ſecundum

Snīa ē ꝙ iſta verba ipſonalia in textu poſita regūt actm̄ cuʒ gtō. actm̄ ex vi trāſitōis. ſʒ gtm̄ ex vi nature. Exēplū vt tedet aīaʒ meā vite mee. miſeret me tui pudet me ignorantie. ⁊ ſic in illis exēplis actūs ſt rē patientē. ⁊ gtūs ſt materiaʒ circa quā verſat̃ actus. Et rō iſtius regule eſt. qm̄ iſta verba importāt duplicem dependentiā. Primo dependēt ad rē cui infert̃ paſſio ⁊ ſic regūt actm̄. Scdō dependēt ad res inferētes paſſionē. ⁊ regūt gtm̄. Qr̃ vtrū iſta verba pñt regere quē libet gtm̄ vel quēlibet actm̄. Soľo nō ſʒ ſolū illū actm̄ ꝗ ſt rem cui infert̃ paſſio ⁊ illū gtūʒ ꝗ ſt rem inferentē illā paſſionē. Qr̃ quo ordine regunt̃ iſti caſus. Solutio ſm̄ modernos actūs regit̃ a pte añ. ⁊ gtūs a pte poſt. Cui⁹ rō ē. qꝛ ſm̄ priſcianū verba in lr̃a poſita iportant paſſiones intrinſecas. ĝ dñt hr̄e ꝓ ſuppoſito illum terminū ꝗ iportat rē cui ifert̃ paſſio. vt me penitet pcī. ille actūs me ſt rē recipientē paſſionē. ſcʒ pniam. ⁊ gtūs pcī ſt rē inferentē illā paſſionē. In ꝗ fundat̃ locus dyaletic⁹ a cōiter accidentib⁊. vt penitet ĝ deliquit. Illa eni eſt natura verboꝝ paſſiuoꝝ. ꝙ dcō ſñs rē cui infertur paſſio regit̃ a pte añ. ⁊ dcō ſñs rem inferētem paſſionē regit̃ a pte poſt. vt ego amor a katherina. ⁊ ſic ꝑ primuʒ intelligit̃ actūs ꝗ regit̃ a pte añ ex vi nature. ꝑ ſcdm̄ gtūs ꝗ regit̃ a pte p⁹ ex vi trāſitiōis, vl' veri⁹ ex vi effectus cauſe efficientis. Qr̃ vtrū verbū ipſonale pt regere aliquē caſuʒ a pte añ. Soľo nō. qꝛ ꝑ ħ verbum pſonale diſtinguit̃ ab impſonali. ⁊ ptʒ. qꝛ verbum trahit pſonalitatē a ſuppoſito. Si ĝ verbum ipſonale hr̄et ſuppoſituʒ ſeu caſum a parte añ ñ eſſet ipſonale ſed pſonale. ħ aūt ſibi repugnat. ⁊ impſonale dr̄ priuatōē n pſone ratione negationis incluſe. Ar̃ verbum ipſonale pt regere aliquem caſum a pte añ ĝ ⁊c. Añs pbatur in ħ exēplo, video iohēm legere. ibi legere eſt verbum impſonale tñ regit a pte añ illum actm̄ Johannē. Soľo. nos loqmur de impſonalib⁊ nō infinitiui modi. Cōtra verba ipſonalia alteri⁹ mōi pñt regere aliquē caſum a pte añ ĝ ſolutio falſa. Añs pbat̃. qꝛ illud verbum pōt regere caſum a parte añ qđ habet illum modū ſñdi ſm̄ quē caſus a parte ante regit̃. Sed illum modū ſñdi ſm̄ quē aliqua dictio regit caſum a pte añ habet īperſonale ꝗ ē mod⁹ ſñdi ꝑ modū flux⁹ ⁊ fieri dicibilis de altero ꝗ conuenit omī verbo etiā conuenit verbo impſonali. ĝ verba impſonalia regunt caſum a parte ante. Dōm ꝙ licet verbum impſonale ſt fluxum ⁊ fieri. tñ intellectus conſiderat illū fluxuʒ ſine ſuppoſito ſicut poſſumus intelligere accidens ſine ſubiecto vt dulcedinē ſine melle. rōne illius dr̄ impſonale. Ar̃ ſcdō ꝙ hoc verbum eſt qđ eſt prima radix oīm verborum ſt q̄ndam cōpōnem quā ī ſine extremis nō eſt intelligere. Sed hoc includit̃ in oīb⁊ verbis tā pſonalib⁊ ꝗʒ impſonalib⁊. ĝ requirit gratia illi⁹ verbum impſonale ſuppoſitū a pte ante. ad ħ ſcdm̄ ſcʒ ꝙ verbum ſubiñ icludit̃ ⁊ illud ſt cōpōeʒ. Dōm ꝙ vtr ē in cōptū ē forma toti⁹ vnīcs ꝑdicatū

cū ſubiecto q: ſolutis ptib; abinuicē corrūpit forma toti⁹ q̄ ex vnione ptiū reſultat. vt vult Gilbert⁹ porritan⁹ Uel Dōm ꝙ vbū formal'r ex pſſū gn̄al'r reqrit extrema. ſ; nō qn̄ vtualiter in aliq̄ includit ſic in ꝓpoſito Tertio addūt iſti ꝙ infinitiu⁹ vbi ipſonalis regit actm̄ appte an̄ q̄ſi'ſ rō d vbis ipſonalib; . Dōm q ē bona rō d'ſitatis q: accūs ſt h̄ rem cui infert paſſio. ſ; patiens ſm naturalē ordinē eſt p⁹ illō q̄ patit qō ē act⁹ gn̄al'r loq̄ndo p vbū ſcatū. g regit app⁹ accūs ab iſtis vbis. ꝛ ſic ſm vitatē inſpiciendo ſubtil'r rem ſcatā vbi ꝛ rem acci ꝛ gti ꝛ accs d; regi ex vi trāſitōis. ꝛ gtūs ex vi nature taliū verboꝝ. Et p primū itelligit gtūs q: prim⁹ eſt inter obliq̄s. Et p ſcōm accūs Et d: iō ſcōs. q: ex ſcōaria vi regitur ab iſtis verbis ſic gtūs ex natura vbi q̄ eſt primū in q̄lib; re ☞ Et qn̄ arguitur oīs flux⁹ egredit a principio. So⁹ illō vm ē ſ; intellect⁹ ex ſua libertate ſine illo principio poſſet intelligere. Et qn̄ d: eſt pfecta orō q̄ h; ſuppoſitū. negāda eſt ꝯn̄a q: dt al'r (Fiet aſinbaſma ſine recto clauſula plena) Et qn̄ dicūt. accūs ꝯcretiue ſcatū intelligit p reſpectū ad ſubſtātiā a pte an̄. Dōm ꝙ vm eſt ſm rem et rōne ſndi eſt dependens ad ſubiectū ſ; nō ſm rōnē intellect⁹. q: dt areſtoteles Albū ſolam q̄litatē ſcat iō etiā ꝯtingit ſolā illā q̄litatē intelligi. q: qd qd ſcat intelligit Et qn̄ dicūt ꝙ vbū ipſonal: d: iō ipſonale q: nō reſpicit ſuppoſitū alic⁹ determiate pſōe ſ; reſpicit ſubſtātiā a pteante ꝯſtructā incerte pſone. So⁹ h̄ falſū eſt q: ōe ſubſtātiuū eſt alic⁹ certe ꝛ determiate pſone ꝛ act⁹ vn⁹ in nūero ꝯſiderat⁹ n̄ pt eſſe alic⁹ ſuppoſiti in ꝯmuni ſ; pticulariſ ſuppoſiti. g q: ille act⁹ eſt vn⁹ in nūero optz. neccario vnū ſuppoſitū eē in nūero qō ipi negant. g eoꝝ poſitio eſt ſimpl'r ficta. q̄ ad h̄ ꝙ ītellect⁹ nō poſſit ſine illo rem accipe ſine q̄ eſſe nō pt. q: abſtrahentiū non eſt mēdaciū ſ; ſatis ē intelligēti. nō intelligēti ꝛ fantaſianti qs ſufficit in ſubtilioꝛib; explanare vt n̄ heſiter. Qr. vtꝝ iſta vba ſp ꝯſtruūt cū iſtis cāib; So⁹ nō. ſ; ſm priſcianū qn̄ ꝯſtruūt cū īfinitio tc reqrūt tm̄ accm̄. vt pudet me ſtudere. Et qn̄q; ꝯſtruūt cū infinitō ſine caſu Et vt total'r elidat opinio illoꝝ dicūt etiā per primū intelligi accm̄. q: l; nō ſit prim⁹ in ordine caſuum ē tn̄ prim⁹ in ordine regiminū illoꝝ vboꝝ qō ſufficiēter ſup̄ repbatū eſt. Et qn̄ d: accūs eſt cā⁹ ꝓpri⁹ trāſitōis dicunt illi ꝙ accūs regit ex vi trāſitōis vbalis ſ; gtūs ex vi trāſitōis pſonalis ibi ſecundum veritatem dōm ē. qō illa trāſitō nō pt eſſe pſonal. q: ſic verbum ipſōale non h; aliq̄ pſonā ita n̄ h; aliq̄ pſonalē trāſitōez Etiā ex q̄ verbum eſt ſi h; aliq̄ trāſitōez illa d; dici verbalis S; finaliter p text⁹ intelligentia notandū. ꝙ penitet h; penituit. pudet puduit. piget piguit in ptō. ſ; miſet et tedet hn̄t ptā ad modū verboꝝ neutropaſſiuoꝝ. q: tedꝫ h; ptēſum ē ꝛ n̄ teſum. q: illō n̄ ē in vſu. ſ; miſet h; miſeritum eſt per circumlocutionem ſicut verba neutropaſſiua

.i. verbū ſ̄ns actū verbū ſ̄ns actū .i. ponit illi
accuſādi .i. forma damnādi

Accuſanſq; modo damnanſq; locatur eodem

Sn̄ia eſt ꝙ verba ſ̄n̄tia actū accuſandi ꝛ damnādi cum eorum oppoſitis pn̄t etiā regere actm̄ cum gtō ſicut p̄dicta verba. vt accuſo te furti mēdacij pfidie negligentie De oppoſitis vt laudo te virtutis. Rō illius eſt. q: oppoſitoꝝ eadē eſt diſciplina Querit qd ſcabunt obliq̄ qui reguntur ab iſtis verbis Solutio accūs d; ſcare rem recipiētē in ſe damnatiōez vel accuſatōez. ꝛ gtūs d; ſcare cauſam ꝓpter q̄ꝫ qs accuſat vel damnat. Et accuſati⁹ regitur ex vi trāſitōis. ꝛ genitiuus

Extēdit regulā dataꝫ de verbis ipſonalibus ad q̄daꝫ verba pſonalia q̄ ſil'r regūt actūꝫ ex vi tranſitionis ꝛ gtūꝫ ex vi effectus cāe efficientis.

diuerſimode regiꝶ ſm q ſꝫ penā vł cām materialē. Qr vtrꝫ tm̄ ſba in textu poſita regūt illos cā⁹ Solo non ſꝫ alia iptātia monitionē. vt moneo te debiti. Uel vituparōez, vt vitupo te pcti. ꝛ ſic regūt actm̄ q ſꝫ rem in q̄ꝫ inmediate trāſit actus verbi ꝛ regūt gtm̄ q iptat cām illi⁹ vn̄. Verbū dānantē ſignās. aut vitupantem Quartū cū gtō iūctū poterit retinere Ar ſūt. pl'a ſba q regūt actm̄ ꝛ gtm̄ p iſtā regulā q̄ꝫ alr h ponit. q eſt diminut⁹ Añs pbaꝶ ex notabili pcedenti. Etiā pbaꝶ de iſtis ſbis excuſo laudo ꝛ cōmēdo, pbo te ſtutꝫ ꝛc. Dōm q iſta vlria ſūt ſbo tum i textu poſitoꝝ o ppoſita ꝛ ſic ſub illis reductiue ꝯuēiēter apphendi pnt ſic v nū ꝯrioꝝ p reliquū vt albū p nigꝝ. Qr vtrꝫ ſba paſſiua pdictoꝝ ſboꝝ pnt regere gtm̄ So⁹. ſic q regiꝶ a ſuis ſbis actiuis. vł ablm̄ loco gti. vn̄ Actm̄ genito cōiū gi recte ſciatis Accuſoꝛ dānoꝛ bn̄dicꝫ ipietatis Ar. iſta ſba regūt dtm̄ vł ablm̄ loco gti. vt tu accuſarꝫ mihi vł a me ipietatis So⁹ h eſt ſm de iſtis ſbis in voce paſſiua. ſꝫ nō in voce actiua. q mō loqꝶ h text⁹ de iſtis verbis

ſ. abſoluta .i. accepta trāſūptiue Exēplū i q h ſbū abſolutū ardet trāſūptiue ſūptū regit illum actm̄ amorem

Verba qꝫ ſūpta foris. chriſti bonus ardet amorem

Regimen acti a ſbis habentib⁹ metaphorā ſiue tranſſa tāſcationeꝫ q etiā regūt a ctm̄ ex vi tranſitionis

Snia eſt q ſba abſoluta ſumpta foris. i. ſūpta trāſūptiue ꝛ methaphorice ſ. p aliis ſbis pnt regere actm̄. Uirgili⁹ Formoſū paſtoꝛ chorido ardebat alexim. idē Pars ſtupet in nupte domū exitiale minerue. Qr. qlis figura cōmittiꝶ in illis exēplis So⁹ euphoniſm⁹ Et hꝫ fieri qn̄ vnū ſbū poniꝶ p reliq. Un̄ euphoniſm⁹ erit p ſbo ponere ſbū. Exultat donū laudis mea ligua ſupni. Et h pon dꝫ fieri ſm bn̄placitū noſtꝝ. ſꝫ ſm poetica licentiā ꝛ ſm nobilē ſiliṫudinē. q omīs trāſferētes ſe. ſm aliq̄ꝫ ſiliṫudinē ſe trāſferūt. vt bon⁹ hō ardꝫ amorē xpi nā prima ſimilitudo eſt. q ſicut ignis vł ardoꝛ p appōeꝫ cōbuſtibiliū creſcit ꝛ augmentaꝶ. ſic amoꝛ p applicatōeꝫ amati vel amantē augmētaꝶ Scda ſiliṫudo eſt. ſic ignis p ſuam calididitatē nitiꝶ cōuertere cōbuſtibile in ſuā ppriā naturā ſic amās p amorē ſp trahiꝶ ꝛ cōuertiꝶ ad amatū Et ardere vno⁹ vꝫ tm̄ ſic cupe. Et ſic p trāſūpto pt regere actm̄ ſic cupio. Ar. cōgruitas oriꝶ ex mōꝫ ſndi. ſꝫ ſbū abſolutū retinet i trāſūptōe ſua ppria accn̄tia q nō pt aliquo mō p trāſūptōeꝫ regere caſū. Maioꝛ pꝫ q ardere ē ſcōe cōiugatōis neutralꝫ gꝫ ꝛc. So⁹ ſtute illoꝝ n̄ regit caſū. ſꝫ ſtute ſbi illi⁹ ad c⁹ ſcatū trāſumiꝶ ꝛ illō hꝫ tūc cōueniētē mod ſndi cū accis c⁹ gratia orōes ille admittūꝶ Qr. qd eſt ſbū ſumi foris So⁹ ē ipm ſumi in alica ſcatōe p metaphorā. Et metaphora eſt figura hn̄s fieri qn̄ pꝑter ſiliṫudinē aliqꝝ reꝝ nomen vnum poniꝶ loco alteri⁹. vt agn⁹ p chriſto. Qr. q ſba pnt ſumi foris. Solo ſūt duplicia. qdā ſūt abſoluta. qdā paſſiua. Exēplū de abſolutꝫ Exultabit ligua

metaphora

mea iuſticiam tuā. i. exultando pnūciabit. aliud. Nubes pluant iuſtū id eſt pluendo emittant iuſtū ꝛ ſic de ſiliḃ Exēplū de ſbo paſſiuo. vt capre paſcūꝶ ſiluas id eſt paſcēdo corrodunt. Qr. vtrꝫ accūs regiꝶ a ſbo abſoluto vł a ſbo abſoluto metaphorice ſumpto. Solo a verbo abſoluto. nō tamen ſm ſtutem ppriam ſed alienam. ſcꝫ p trāſumptionem illi⁹ verbi ad qd trāſferꝶ ſicut verbum habens vi verbi ſubſtātiui regit nominatm̄ ita iſtud verbum habens vim ex trāſlatione ſbi tranſitiui regit accm̄. Qr qd eſt verbum abſolutum Solo eſt illud quod ad faciendam pfectā ſniam non reqrit obliquum. vt calco frigeo ſto. Ideo dicta ſūt abſoluta quia hoc ſine obliquo faciūt qd alia cum obliquo. Et eſt duplex verbum neutrale quoddam eſt abſolutū. de quo hic fit ſmo. Alteꝝ ē neutrale tranſitiuum vt aro littus. bibo vinum. ꝛ illud ſbū habꝫ tertias perſonas ſbi paſſiui

vt terra arat᷑.vinū bibit᷑.Sʒ abſolutū ñ hʒ tertias pſonas in paſſiuo.ſʒ tm̄ duo pticipia.vt ſtans ſtatur⁹.Jta de ſil'bꝫ dõm ē.Nota hic drñam inter flere plorare ⁊ plāgere eiulare vociferare.Ex q̃ pñt cōſtrui cū actō p iſtā regulā.qꝛ flere eſt ſolū lacrimas emittere Et conuēit tm̄ hōibꝫ ſicut ridere.qꝛ dt cōmētatoꝛ.riſibile flebile diſciplinabile ſūt ppria hōiſ p ordinē ſibi couenīētia.Sʒ plorare ē fit cuʒ flebili voce doloꝛē apire.Plāgere fit cū tōſiōe pectoꝝ capitꝝ ⁊ alioꝝ membroꝝ ſe cū doloꝛe affligere.Vociferare ē voce effrenata ñ ſolū doloꝛē ſʒ eē indignationeʒ oñdere.Lamētari ē qruloſa voce ⁊ triſti oꝛōe cladē deteſtari.i.diſſoꝛtūiū pclāat᷑

Flere
Plorare
Plangere
Eiulare
Vociferare

verba impſonalia verba gerundiua ſocias.
Que ſine perſonis ſunt atqʒ gerundia iungis
pſed .i.aliquo .i.vbū tranſitm̄ ipſonalia foꝛmabis
Si tamen a verbo quod tranſeat illa creabis
Exemplum in quo legitur regit illum actm̄ mediante mattheuʒ
Exemplū in q̃ gerundium legenduʒ regit illum accuſatiuum pſalmos
Mattheum legitur.pſalmos erat ante legendum

Regim̄ acti a vbis impſonalibꝫ paſſiue vocis ex vi tranſitōis

Sñia ē φ vba ſine pſonis.i.ipſonalia ⁊ gerundia ⁊ ſupia veniētia a vbo qd trāſeat.i.qd pt regere actm̄ p⁹ ſe cōſtruūt᷑ cū actō a pte p⁹.Exemplū vt legit᷑ matheum.legendū ē pſalmos.Sñia ſtat in duabꝫ reglis.qꝝ pria ē.Verbū ipſonale paſſiue vocis deſcēdēs a vbo trāſitiuo pt regere actm̄.vt iturin antiquā ſiluam Et dꝛ(deſcēdens a vbo trāſitiuo)pꝑter vbū impſonale deſcēdēs a vbo abſoluto.qd ñ regit actm̄ niſi pꝓportionabilē ſue ſcatōi.Et dꝛ (paſſiue vocis)pꝑter ipſonalia actiue vocis.q̃ ñ regūt actm̄ p hāc rlam.Et etiā regula intelligit᷑ de vbo ipſonali paſſiue vocis deſcēdente a vbo vehemētis l'vehemētiſſime trāſitōis pꝑter illa q̃ veniūt a vbis debil' trāſitōis.q̃ ñ regūt actm̄ p⁹ ſe.Ar᷑ actūs caſus ē caſus trāſitōis.ſʒ vbū impſonale ñ ſt actū trāſeuntē in alterū.g̃ ñ pt p⁹ ſe regere actm̄ Dōm negādo cōſeqntiā.qꝛ vbū ipſonale ſt paſſionē q̃ trāſit ad rē acti circa quā ſat᷑.Cōtra oīs mot⁹ neceſſario hʒ duos termios.qꝛ ē de termino a q̃.in terminū ad quē.g̃ ſicut act⁹ vbi ipſonalis hʒ terminū ad quē.ita hēbit etiā ſuppoſituʒ qd ſlm̄ ē.g̃ ñ hʒ actm̄ vt terminū.Dōm φ vm ē ſm rē.poſſum⁹ tñ ſm roem intelligere.terminū ad quē ſñ termino a q̃.vtʒ hic in pꝓpoſito.Qr̃ q̃ ē drña inter vbū ipſonale actiue ⁊ paſſiue vocis.Solō Rō pt ſumi duplex.Prima ex pte vocis qꝛ actiue vocis terminat᷑ in t.ſʒ paſſiue vocis termiat᷑ in tur.Scda rō pt ſic ſumi ex pte modi ſñdi.qꝛ vbū impſonale actiue vocis ſt actionē p modū actionis Sʒ verbū iperſonale paſſiue vocis ſt actionē p modū paſſionis.Qr̃ qd intelligit᷑ per h̄ qd dꝛ in textu(ſine pſonis)Dicendū vba impſonalia paſſiue vocis circūloquūt᷑.⁊ dicūt᷑ ſine pſonis.qꝛ ñ ſunt alicui⁹ determiate perſone.ſʒ pt addi cuilibet pſone.Et volūt qdā φ ab illis dcōnibꝫ capiūt pſonā.vt legit᷑ a me.ibi legit᷑ eſſʒ prie pſone.legit᷑ a te ſcdē.ſʒ h̄ ñ ē veꝝ.qꝛ perſona ē accidēs tenēs ſe ex pte mōi ſñdi proxime nō ex re ſtata.⁊ qꝛ hic ſp manet vna terminatio ſm modū ſñdi.iō ſemp eſt ſub tertia pſona ſm ſimilitudinē.Querit᷑ vñ formant᷑ verba impſonalia paſſiue vocis.Dōm ſm vſum gm̄aticoꝝ formant᷑ a vbis actiuis neutralib⁹ actionē importantibꝫ in tercia pſona poſitis.vt amat᷑ in amat᷑,addendo ur.currit inde curritur addendo ur.Sed a verbis imperſonalibꝫ paſſiue vocꝫ.vl' paſſionē ſñtibus nō deſcendūt verba impſonalia.qꝛ dñt ſcare actionē ſub mō paſſionis.Ex quo īfert᷑ φ a verbis cōibus qꝛtum ad actiuā ſcatōem pñt deriuari

v̄ba ipſonalia paſſiue vocis. vt a me crimiat̄ iohem. Sz h̄ eſt inuſitatū. q2 tale
v̄bū ipſonale coincidit in tertia pſona v̄bi pſonalis a q̄ deſcēdit Scd̄a regula ē
ꝙ gerūdia ſiue ſupia deſcēdētia a v̄bis trāſitiuis etiam regūt actīm app9. vt docē
dū eſt gr̄matica n. Et rō de iſtis duab9 reglīs p̄t aſſignari ſm̄ priſcianū. q2 quē-
cūq3 caſū regit indicatiu9. illū regūt etiā oēs modi. ⁊ etiā oīa tpa ab eo deſcēden-
tia vt infinitiu9 optatiuus gerūdia ſupina. q2 in oib9 illis manet idem mō9 ſndi
ſcz mō9 flux9 ⁊ fieri ad alterū. vn̄ Et quēcūq3 caſū regit mō9 initalis. Illū q̄ſq3
mō9 ⁊ tpa q̄q3 reqrunt Qr̄ q̄tuplex eſt gerūdiū Dōm triplex qd̄dā v̄bi pſona
lis actiue voc3 ⁊ h̄ p̄t regere accīm a pte an̄. q2 non dr̄ ab infinitō niſi p articulum
toꝝ. i p ſiatōez caſualē vl̄p de ſiatā caſualitatē vt me amād katherinā ē bonū. q2
infinitiu9 regit illū caſū a pte an̄. ḡ gerūdiū. ꝯña ptz. q2 nō dr̄ ab illo niſi p ca-
ſualē ſiatōez Et regit actīm app9 q2 ſu9 indicatiu9 regit accīm app9 p metra i du
bio p̄cedēnti poſita. Aut eſt gerūdiū v̄bi impſonalis paſſiue vocis. ⁊ regit actīm
a pte an̄. ⁊ dtīm vel abltīm app9 vt ḡcam legendū a me vel mihi eſt bonū. Primū
pz q2 ſu9 infinitiu9 r̄git actīm a pte an̄. Scd̄m pz q2 ſu9 indicatiu9 regit dtīm vel
abltīm app9 Aliud eſt gerūdiū v̄bi ipſonal̄ paſſiue vocis. ⁊ h̄ regit abltīm a pte
an̄ ⁊ actīm app9 vt a me venerādū deū bonū eſt ⁊ regit abltīm a pte an̄ q2 iperſo
nalia a q̄b9 d̄ſcēdūt regūt abltīm a pte an̄. ḡ etiā gerūdia. An̄s ptz q2 coꝝ pſoalia
regunt abltīm app9. ḡ ipſonalia abltīm a pte an̄. q2 quēcūq3 caſū regit app9 ſm̄
aliq̄s illū ipſonale regit a pte an̄ Qr̄ quō dr̄it gerūdia in di do dum ſiata i mō
ꝯſtruēdi. Dōm gerūdia in di volunt ꝯſtrui cū ſubſtātiuo p̄cedenti Therentius
Pater ait mlt̄a q̄ non eſt nūc narrandi loc9 nō ē. nūc tp9 videndi. Etiā p̄nt poni
cū noīb9 adiectis The. Non p̄t dici ꝙ cupida eram huc redeundi. Sz gerūdiū
in do vult ꝯſtrui cū v̄bo p̄cedēte cū prepōe in vel de. vt iohes ſedet ſcribendo vl̄
in ſcribendo Ita infinitiu9. fui in fugiendo. vt ne q̄s me agnoſceret. Sz gerūdi
um in dum vult ꝯſtrui cū iſta prepōe ad. vt vado ad redeūdū. venio ad ſtuden
dum Notand vt p pte ſup̄ tactū eſt ꝙ v̄ba actiua paſſiua ⁊ impſonalia paſſiue
voc3 h̄nt ead gerūdia in voce. q̄ mlt̄ū dr̄it in ſcatōe ⁊ regimīe. Nec itelligendū
eſt ꝙ iſta triplicia v̄ba de ſe faciant ead gerūdia. ſz dz ſic intelligi ꝙ triplicē ſtrurē
in ſe ꝯtinent q̄ſi deſcēderet a triplici v̄bo ſcz. actiuo paſſiuo ⁊ ipſonali. vn̄ floriſta
Omne gerundium quod ab actiuo ſit abortum Claudere naturā dic ſtructure
triplicatā Impſonalis ſil̄ actio paſſio mōſtrat. qd vult alr̄ ibi. Actiuum ſiue pati
ſignare gerūdia p̄nt Et qn̄ teutoniſat̄ p werden. veniunt a v̄bis ipſonalib9 paſſi
ue vocis Et qn̄ nll̄o iſtoꝝ mōꝝ teutoniſant̄ veniūt a v̄bis actiuis Exēplū primi
vt venio cā diſcēdi mgr̄o Exēplū ſcd̄i. vt pulſandū ē cāpanā. Exēplū t̄cij vt venio
de videndo fratrē De gerūdijs aūt v̄boꝝ neutraliū dōm ē ꝙ ſunt abſoluta ſic
ſua verba licet poſſunt regere accuſatiuū mediante prepoſitione ſicut ſua verba a
q̄bus deſcendunt vt venio cauſa dormiēdi ſup̄ lectū. cauſa dormiēdi in camera
Queritur quare alexander non loquitur de ſupinis explicite ſicut. de gerūdijs
cū etiam regunt accuſatiuum Solutio ꝯphendit ſupina ſub gerundijs. Ergo
dic̄ gerundijs q̄ſi gerens vim duoꝝ. q2 gerūdia ſcant actionē ⁊ paſſionem ḡ illo
modo ſupina ſunt vel dici p̄nt gerūdia. Et ſūt tantum duo q2 p illa exprimitur
terminus motus localis ad quem per primum. a quo per ſecundum. ergo ⁊c.
de quibus magis poſtea dicetur.

hec verba

Poſtulo poſco peto doceo rogo flagito zelo

De regiminẽ accuſatiui

iſta verba
Exuo cum veſtit m anet induo calceo cingo
ſ.caſus i.duos .i.p̄dicta exigunt
Accuſatiuos geminos hec verba requirunt

Sententia eſt ꝙ iſta verba vehementiſſime tranſitõis ĩ textu poſita.ſcꝫ poſtu
lo poſco veſtio ꝛc.regunt duos actõs diuerſa r̃ntes ſine cõiunctõne media. Ut
doceo te grãmaticã.peto te licentiã. Quoꝝ vnus r̃t rem in quã tranſit actus ver/
bi. vel aliter r̃m materiã circa quã verſatur talis actus. Et dr̃ verba vehementiſſi
me tranſitionis ꝓpter verba debilis ꝛ vehemẽtis trãſitionis. Et dr̃ diuerſa r̃n/
tes.qꝛ v̄ba vehemẽtis trãſitõis p̄nt regere duos actõs idẽ r̃ntes.vt lego magiſtrũ
librũ.ꝛ ſilr̃ duos diuerſa r̃ntes mediante coniunctõne. vt lego librum ꝛ tabu/
lam.video iohannẽ ꝛ petrũ. Et poſtet addi idem de ſimilibus his verbis ĩ tex
tu poſitis. Ar̃ poſtulo nõ regit duos actõs.g̊ textus falſus. Añs ꝓbat̃ in h̄ ex̄/
plo poſtulaui patri meo ꝛ dedit mihi gentes hereditatem. Dõm ꝙ illa g̃ca ꝓnõ
eſt apud peritos vſitata.iõ nõ eſt imitanda. Ar̃ oro precoꝛ etiam nõ regunt du/
os actõs.g̊ ꝛc.ꝓbatur per Therentiũ. Credo qui mihi modo ſic oret.ꝛ Uirgili
us. Cui me fortuna precari voluit. Solõ.illud eſt r̃m antiquã grammaticam
Quer̃t̃ quotuplicia verba ex textu colligunt̃. Solutio triplicia.quedam rogã/
di.vt poſtulo peto in quibus alia intelliguntur.ſed excipitur ſupplico ꝙ r̃m pri
ſcianus tm̄ regit dtm̄.qꝛ non ſignificat petere.ſed ad petendũ ſuppliciter diſpo
nere. Scdõ ſunt quedam verba importantia informatõez.vt doceo inſtruo eru
dio vt iuſtificatões tuas inſtrue me Tertio tangunt̃ verba importantia actum
veſtiendi.vt induo calceo ſub quibus iſtis ſilr̃ia comp̄hendunt̃.ideo alexandͤ nõ
loquitur excluſiue. Ar̃ iſta regula prius poſita eſt ibi. Multociens verbũ. Soº.
in gñali ꝛ incidentalr̃.hic vero in ſpeciali.vel dõm ꝙ hic intendit loqui de im/
ꝑſonalibꝫ iſtoꝝ v̄boꝝ gerũdijs ꝛ ſupinis. Cõtra exẽpla corrĩdebũt regule ſecun
dum q̃ꝫ dant̃.ſed exemplificat h̄ de ꝑſonalibꝫ vt ptꝫ in textu g̊ ꝛc. Soº hoc non
eſt ꝑ ſe ꝙ de illis exẽplificat ſed ſolũ ꝑ accñs.qꝛ ſolũ voluit h̄ dicer̃ de coꝝ ĩꝑſona
libus ſupinis ꝛ gerũdijs.ꝛ ideo accñtalr̃ ea hic enũerat quia prius quãdo de eis
loq̃batur non enũerauit Qr̃.q̊t ſunt modi q̄bꝫ mutari p̄t verbum actiuũ in paſ
ſiuum. Solõ.tres ſunt Primꝰ eſt in q̊ ſolꝰ actũs mutatur in ntm̄.ꝛ v̄bũ actm̄
in verbũ paſſiuũ.vt dedi tibi vnũ equũ.i.vnꝰ equꝰ datꝰ eſt tibi a me Scdõs mõꝰ
eſt in q̊ ſunt duo acti quoꝝ vnꝰ mutatur in ntm̄ ꝛ alter ĩmutatꝰ relinq̄tur.vt do
cui te g̃cam.i.tu doctꝰ es a me g̃cam. Tertiꝰ mõꝰ eſt in q̊ vterqꝫ accuſatiuoꝝ
mutatur in ntm̄ vel relinq̄ndo alteꝝ.vel in ablatiuũ mediante prepoſitione a vel
ab trãſferendo.vt ego rogaui te veniam.i.tu rogatus es a me veniam vel venia
abs te rogata eſt mihi. Iſte vltimus potiſſime fit in verbis rogandi. Sed ſecun
dus in verbis docendi ☞ Notandum finaliter circa vocabula.q̄ differentia eſt
inter orare ꝛ exorare.qꝛ orar̃ r̃t rogare ſed exorare eſt rogando ĩpetrare .vt q̄cq̄d
me exoraueris dabo tibi ☞ Sed dep̄cari eſt p̄cibus orare ne q̄d fiat vt Sepe
p̄coꝛ mortem ſepe p̄coꝛ idem Poſtuare eſt req̄rer̃ tanquã rem iuſtam pro me/
ritis requirere et ſic dicimus.res.tempus perſona locus poſtulat.cuius cõpoſi/
tum eſt expoſtulare.quod eſt cum q̄rela apud amicos req̄rere.et quaſi officium
amicicie in alio deſiderare.vt q̄d habes qd̄ mecũ expoſtules. Sed petere eſt cũ
p̄cibus humiliter rogare.vt apud Curcium Poſtulabant.ãt magis q̃ꝫ petebãt
et poteſt accipi in bonum vt eger petit ſanitatem et ĩ malum vt filiꝰ petit mortẽ

Annume/rant̃ verba vehemẽti/ſime trãſiti/onis regen/tia duos ac/cuſatiuoſ de q̄bꝰ ſupra dixit

Orare
Deprecar
Poſtulare
Petere

patris. Sȝ flagitare ē vehemēter ⁊ plus q̄ȝ petere poſtulare. Cicero. Quicquid hec cā poſtulat. ⁊ ſi poſtulat n̄ tm̄ flagitat. Sȝ zelo hȝ tria ſcata. primo ſt idez qȝ depigere. ſcd̄o velare. 3° occultare. ⁊ ſic capit in ꝑpoſito. vt zelo te ſecretū meum. Qr̄ vtꝝ iſta ſit cōgrua doceo te logicā. Et arguit ꝙ nō. qꝛ ibi ſūt duo noīa ſub ſtātiua te ⁊ logicā ⁊ nulliū illoꝝ ē gri caſus. Sol̄o orō illa ē cōgrua. qꝛ h̄ verbuȝ doceo vehemētiſſime trāſitōis p̄t regere duos actōs. Ad argumētū d̄dm ꝙ rl̄a pueroꝝ intelligit qñ vnū ſubm̄ ē dcō regēs ⁊ alterū. dcō recta. mō ābo reguntr ab

ſ. actm̄ ſ. ꝟba poſtulāt ſubintellecta (illo ꝟbo doceo.

Remouet dubiū. qꝛ diſ ſit ꝙ p̄dicta ꝟba regunt duos actōs putaret aliq̄s ꝙ paſſiua illoꝝ verboꝝ rū etiā regerēt duos accuſatiuos h̄ remouet d̄t

Hūc dant paſſiua quē verba volūt ibi clauſa
ꝑ vel ſ. actm̄ neutra vehemētiſſime trāſitōis adiungi
Seu quem vis verbi ſibi poſtulat aſſociari
natura ſ. actūs ſ. actūs ſ. verbis iungitur
Ui verbi regitur qui paſſiuis ſociator

Snīa ē ꝙ ꝟba paſſiua deſcēdētia a ꝟbis actiuis vehemētiſſime trāſitionis pn̄t regere vnū

actm̄ ꝟtute gerundij ſubintellecti ſm q̄ſdam. vel ſm q̄ſdam alios ex ꝑpria natura verbi vehemētiſſime trāſitōis. vt veſtieris a me tunicā. Et loq̄tur diſiunctiue ꝑpter duas opioes vt dictū ē. Qr̄ q̄t mōis ꝟbū paſſiuū p̄t regere actm̄. Sol̄o q̄n q̄ȝ mōis. Prio ꝑpter vim tranſitōnis. ſ. qñ ꝟbū paſſiuū deriuatr a verbo vehemētiſſime trāſitōis. vt in exēplo prius poſito. Scd̄o ꝑ ſynodochē. vt mulier redimita capillos. tertio ꝑ ſuppletōez. i. ꝑ ſubītellectōez ꝟbi. vt paſcoꝛ ſiluas. nutrioꝛ pane. Quarto ꝑ compōem ꝑpōis. vt ꝑtrahoꝛ hoſtē. Quinto regit ꝟbum paſſiuuȝ actiuū dūmō talis actūs importat cām efficientē. vt vituperoꝛ nebulonē. i. vituperoꝛ. qꝛ ſū nebulo. i. inſipiēs. vn̄ Suppletio ſynodochē vl̄ ꝑpoſitiua. Efficiēs cā p̄dictis annumeranda. Paſſiuis q̄rtū dicunt iungere caſum. Ar̄ ꝑpri⁹ caſus ꝟboꝛū paſſiuoꝝ ē abltūs. vn̄ Paſſio vult ſextū ſic regit actio q̄rtū. Sol°. ex ꝑpria natura regit abltm̄. ſȝ ex vi vehemētȝ trāſitōis l̄ ꝟtute alia p̄t regere actm̄

verbum importans actū ſpacij actū morādi regūt
actum oꝛnandi

Regule ſpeciales de regimine actī a q̄buſdam verbis imp̄ſonalibus

Oꝛnatus verbum ſpacij. moꝛēq̄ȝ gubernant
ſ. caſus illaꝝ dcōnū ſ. voces notant
Accuſatiuos vocum que talia ſignant
Exemplū in quo ꝟbū veſti regit actm̄ oꝛnatus te et tunicam
Exemplū in q̄ ꝟbū ꝑgis regit actm̄ ſpacij ſcȝ ſeptem milia id eſt miliaria.
Te veſti tunicam. iam pergis milia ſeptem

Snīa ē ꝙ verba pertinētia ad oꝛnatū. vt veſtio. ad ſpaciū vt ꝑgo ad moꝛā vt ſto maneo. regunt actōs vocū. i. dcōnū q̄ ſn̄t talia. i. oꝛnatū ſpaciū ⁊ moꝛā. Hec ſententia ſtat in tribus regulis. q̄ꝝ prima eſt. ꝙ verbū importās actū oꝛnandi p̄t regere duos actōs q̄ꝝ vnus ſt illud qȝ oꝛnat. ⁊ alius ſt illud quoq̄s oꝛnat. vt induo te tunicam. de q̄bꝫ ſufficienter ſupꝛa dictū eſt. Uel vnus actūs ſcabit i quā actus verbi tranſit. Et ſub illo verbo cōꝑhendūtr alia importātia actū de oꝛnandi. vt exuo ſpolioꝛ ⁊c̄. qꝛ oppoſitoꝝ eſt eadē diſciplina. Ar̄ de iſtis ꝟbis pri⁹ locutus eſt. ergo iſta regula eſt ſuꝑflua. Sol̄o. ibi locut⁹ eſt de eis ſpecialr̄ inq̄ȝtuȝ ſunt vehemētiſſime trāſitionis ⁊ exēplr̄. hic autē important actum oꝛnandi vl̄ vlr̄ loquitr de oībus verbis importantibꝫ actū oꝛnandi. licet veſtio importat actum de oꝛnandi qñ adiungitr ſibi actūs vilem tunicam. tn̄ p̄t regere aliū actm̄ ſn̄tem optimā tunicā. Scd̄a regula eſt ꝙ verbū ſcans actū ſpaciandi. i. actū q̄ fit in aliq̄

loco pt̄ regere actm̄ ſ̄nitem q̄ntitatē illi⁹ ſpacij. vt pgo ſeptē miliaria. leucā vnā q̄-tuor ſtadia. ⁊ q̄nq3 paſſus. ⁊ ſic de ſilib⁹. Q̄r vtr̄ pt̄ dici p illā rl'am ambio agr̄ ſine adiectiuo importante q̄ntitatē ſpacij. Dōm q̄ ſic. q2 actūs adiecti importa-tis q̄ntitatē n̄ addit̄ de neceſſitate. ſ3 de pfectōe ſnīe. ḡ q̄n actūs ſubſtātial' icludit ṽtual'r q̄ntitatē deſignandā p adiectm̄ neceſſari o n̄ exprimit̄. vt agrū ē ſris nūe n. ⁊ ſt p modū vni⁹. ⁊ ē ſenſus. ambulat vnū agrū. Ex q̄b⁹ pt3 q̄ ṽba ambulādi vl' diſtādi pn̄t regere actm̄ p iſtā rl'am. vl' ablt'm̄ p aliā rl'am. exēplū primi vt am bulaui ſeptē miliaria l' ſeptē miliarib⁹. Exēplū ſcdi. vt diſtat tria miliaria paſſu-um a colonia. Tertia rl'a ē. Verbū imptās actū durantē in tpe pt̄ regere actm̄ ſ̄nitem q̄ntitatē illi⁹ tpis ſeu duratōis. vt duodeci ānos colonie ɔmorat⁹ ſū. Tul lius. nemo tā ſenex q̄ ſe annū putet n̄ poſſe viuere. Notandū q̄ oē verbū mūdi pt̄ regere actm̄ ſui nois ṽbalis p iſtā rl'am. vt ābulo ambulatōem. curro curſu3 ſto ſtationē. q2 oē verbum mōi pt̄ regere actm̄ ſ̄nitem tps ex q̄ ipm ṽbū ſt cū tpe Et q̄ nomē ṽbale includit̄ virtual'r in verbo innuit priſcian⁹. cū dr̄ currit̄. curſus intelligit̄. ſedet̄ ſeſſio intelligit̄. Q̄r quō iſte tres regule abinuicē diſtinguūt̄. Dōm ſic. q2 verba prime rl'e regūt duos actōs p diuerſis ſu ponētes. ſ3 ṽba aliar̄ regu lar̄ regūt duos actōs p eodē ſu ponentes. q2 h̄nt ſe ſicut adiectm̄ ⁊ ſubm̄. ſcda dr̄a. ṽba prie rl'e ſūt vehemētiſſime trāſitōis. ſ3 aliar̄ regular̄ ſūt neutralia l' abſo-luta freq̄nter. q̄uis etiā pn̄t eſſe tranſitiua. Ex quavi regant̄ liquet per ſe.

multociens — rectore — .i. deficit — actūs ſ̄ns mo-dum viuendi — ſ. p exēpla

Sepe regente caret vite modus idq3 probato

vitā duc — deifice — .i. vitā ducēs — eternaliter

Vir bone viue deum ſic viues ſecula cuncta

Ponit quā dam cōſtru ctōem acti in qua ab ſoluit̄ a re gimine

Snīa eſt. Actūs iportās modū viuendi caret ſepe rectore. i. ponit̄ abſolute ⁊ adi uerbialiter. Exēpla parent in textu. Et apud Boetiū. Hic aſinin̄ viuit. i. ad iſtar aſini vel ad modū aſini. Q̄r quare in iſta orōne viuit deu3. ille actūs caret recto re. Solō. iō. q2 viuit eſt verbū abſolutū qd nō pt̄ regere actm̄ niſi ſue ſcatōi pro-portianabilē. ſed actūs deū nō eſt directe ſcationi illi⁹ verbi viuit ꝓporcionatus. Arguit̄ illa dictio regit̄ ab illa que cogit̄ ſtare in tali caſu. ita q̄ nō pt̄ ſtare ī alio. ſed ita eſt de actō deum in ordine ad verbum viuit. ḡ ⁊c̄. Maior pt3 ex diffini-one ipſius regere in principio hui⁹ libri poſita. Solō hoc eſt verū q̄n cogitur ſta re in tali caſu per virtutē dictionis regentis. ſed ſic nō eſt hic. ſed ſolū vſu ⁊ au-ctoritate grāmaticor̄ cogitur ſtare in tali caſu. Silr̄ hic. Illa vox nō ſonat ho-minē. i. ad modū hōis. Ar̄ actūs in exemplo ſcdo text⁹. nō importat modū vitē ſed tps. q2 ſecula cuncta valet tm̄ ſic eternaliter. Solō in inq̄ſtū viues importat actum durantē in tpe. ſed cuncta ſecula ſt illud tps. ſic ⁊ exemplū p̄cedentis re-gule ſed etiā eſt exemplū pn̄tis regule. q2 ſicut dr̄ viue deū. i. deifice. ita pt̄ dici vi ues cuncta ſecula. i. eternaliter. ⁊ ſic importat modū actus viuēdi. Ar̄ ille actūs deū ſt ſubſtantiā diuinā. ḡ nō ſt modū vite. Solō in ppria ſcatōe ſt ſubſtātiā ſed in virtute aliena. ſc3 illius aduerbij deifice. tunc ſt modū vite. Q̄r qui dicūt̄ eſſe actus vite. Solō illi actus qui cōueniunt reb⁹ aiatis inq̄ſtum ſunt aiate. vt comedere bibere. ⁊ q2 actus viuendi pt̄ multipl'r fieri. iō neceſſario reqrit di-ctionem q̄ exprimit modū viuendi. Querit̄ quot ſunt opioniones de iſto actō. Solō due. prima eſt q̄ regat̄ p ſubintellectōuem illius ꝓpoſitionis ſm̄. vt viue

deū.i.ſm deū. Alij dicūt ꝙ caret rectore ſeu ponit̃ abſolute. ⁊ ponit̃ aduerbialr̃ pillo qd̕ ē deifice. vtroq; mo͛ poſſet ſuſtineri. q2 nllū icōueniēs ſeqt̃. ꝓpterea nil ad do. Q̃r vtr̃ v̾ba trāſitiua iportātia actū viuendi. vt comedo ⁊ ſilia ꝑ hāc rl̃am regūt actm̃. ſo͛. artificialr̃ bñ pt̃ fieri. ſ3 ñ ſm vſū. vt comedo ſuem.i.ſuine. ſ3 artē diſcamus. vſum vero teneamus.

reg ñ acti a q̇buſdaz v̾b.s paſſiue' vocis q̄ regūt actm̃ ex vi trāſitionis p̄ter h ꝙ regūt genitiuū ex vi v̾bi ſcare ꝑ modū vt a l terius

actis h verbū i. aſſociabis h defectm̃ h verbum

Sñia ē ꝙ iſta v̾ba in textu poſita pñt regere actm̃ a pte p⁹ ⁊ ñ ſolū iſta v̾ba ſ3 etiā his ſilia q̄ iportant recordatōez l' mēoratōem. vt cogito reminiſcor lectōem. Et ponit iſtā rl̃am ad remouēdū dubiū. q2 p͛us dixit ꝙ iſta verba pñt regere gtm̃. poſſet aliq̇s dubitare an etiā poſſent regere actm̃. ⁊ dr̃ ꝙ ſic. ĝ ſ3 iſte actūs regat̃ ex vi trāſitōis ꝑ illā regulā (Actis data) ñ. ꝓpter iſtā cām eā ſpecialr̃ exprimit. Q̃r ꝙ d'rñter regūt actm̃ ⁊ gtm̃. So͛. qñ regūt gtm̃ ſnt ꝑtialitatē. vt recordor lectōis.i.ꝑtē lectōis. ſ3 qñ regūt actm̃ iportāt totalitatē. vt mēoror lectōem. vñ Totū ꝑ q̄rtū dabit̃ ꝑs ꝑ gtm̃. Iſtd̕ apud modernos ĝcos ñ ſuat̃. q2 repit̃ in autētica ſcriptura gtm̃ ſepe iportare totalitatē ⁊ actm̃ ꝑtialitatē et ecōtra

His obliuiſcor iunges meminiq; recordor.

ſ. ꝓdictis aſſociabis iſta q̄tuor verba impersonalia

His iunges iuuat atq; decet delectat oportet

Sñia ē ꝙ iſta q̄tuor v̾ba impſonalia regūt actm̃. vt delectat me ſuire deo. decet petrū icedere veſte thalari. oportuit xp̄m pati. Et ſepe ꝯſtruūt̃ iſta v̾ba ipſonalia cū infinitiuo ꝑ ſubintellectōem acti. vt iuuat legere autores. Virgili⁹ iuuat arua videre. Ar̃ iſta v̾ba pñt regere ntm̃ a pte añ. ĝ ñ ſūt v̾ba ipſōalia. ꝯñia ptz. q2 ſolū ꝑſonale regit ntm̃ a pte añ iuxta illd̕ (Vult intrāſitio rectū ſuppōnere v̾bo) Añs ꝓbat̃. Te decet hymn⁹ d̕s in ſyon. Paruos ꝑua decēt. D̕ōm ꝙ v̾ba tex⁹ pñt cōſiderari duobꝫ mōis. Primo pſonalr̃ p̄ter h v̾bū oportet. ⁊ ſic regūt ntm̃ a pte añ ⁊ actm̃ a pte p⁹ vt vult argumtū. S3 decet impſonalr̃ regit actm̃ cū ifinitiuo. vt decet te ita viuere. Exemplū de iuuat. vt h iuuat me. Et pſonalr̃ valet tm̃ ſic auxiliari. ſ3 impſonalr̃ captū valet tm̃ ſicut delectat. v̾. Si iuuat actiuū fuerit tunc auxiliat̃. Impſonale ſi ſit delectat vbiq;. Q̃r vtr̃ h v̾bum decet pſonalr̃ ſumptū ſit tranſitm̃. videt̃ ꝙ ſic. q2 regit actm̃ a pte p⁹ ſibi ꝓporcionatū. vt tunica decet petrū. Solr̃ h ñ ſufficit rōne verbi trāſitiui. ſ3 req̇rit̃ ꝙ ſcet actū egredientē. ⁊ ſic nihil pt̃ ſibi ſuppōnere niſi aliq̇d ſns ornatū. v̾. Oia ſuppoſita decet, ornamēta notabūt. Ergo qd̕ māeat neutrū ſat3 iſta notabūt. A nobis ivos ſꝑ actia meabūt

Regimen acti a ꝑtibꝫ indeclinabilibus. ⁊ primo ab interiectōe. Et d̕n oīa t̃regimē ex vi ſue ſcationis.

hec interiectio actm̃ d3 hec iteriectio ſociare ſ. caſum

O q3 ſibi quartum ſolet heu quoq; iungere caſum

Sñia ē ꝙ iſta interiectio āmirātis o. ⁊ illa iteriectio dolētis heu pñt ꝯſtrui cū actō. vt o ineffabilē virū. o vanā volubilē q; fortunā. Heu me miſer̃ dies in oēs. Ar̃ iteriectōes ñ pñt regere aliquē caſū ſm itentōem floriſte. ĝ alexander h falſe loquit̃. D̕ōm ꝙ iteriectio abſolute capta ñ regat caſū. vt vult floriſta. tñ incōtū impat alicui paſſionē v̾tute alteri⁹ bñ pt̃. vt vult h alexand̕. ⁊ ſic loquit̃ incōtuz affectū mētis ꝑ modū trāſeūtis in alter̃ iptat̃. Therēn. O iuſtū ⁊ felicē hūc diē o lepidū ꝑrem. o faciē pulchrā. Virgili⁹. O q̇bꝫ o q̄ntis o q̄liter es viduata. ſuple ciuitas romana. Q̃r q̊t mōis pt̃ capi hec dcō o. So͛. ſeptē mōis. Prio ammiratiue. vt o admirabile ꝯmertiū. ſcd̕o dubitatiue. vt o q̄nte mēor.i. dubito q̊ noīe te noīabo. 3° vt eſt aduerbiū vocandi. vt o clerice ſtude q̊rto indignatiue vt o nephandū ſcel⁹. q̇nto capit̃ optatiue vt o ſi celū rūperes ⁊ deſcenderes domine. ſexto capit̃ exclamatiue. vt o ineffabilē virum. ſeptimo vt eſt interiectio dolentis.

⁊ ſic qui ledit̾ clamat o. vt o mors q̄z ſeuera. Et p̄t capi tranſſumptiue pro fine. vt ego ſum alpha ⁊ o. i. principium ⁊ finis. ꝟ. O ſtupet o dubitat vocat indignat̾ ⁊ optat. Clamat conquerit velut exemplis reperit̾. Sz ſolum qñ capit̾ admiratiue exclamatiue ⁊ indignatiue. ⁊ vt eſt interiectio dolentis regit actm̄. Querit̄ q̄z differenter heu conſtruit̾ cū ntō dtō ⁊ actō. Soꝰ ſub iſta dr̄ña. q2 qñ construitur cū ntō tunc ſ̄t affectum mentis abſolute. vt heu ſortes morit̾. ibi regit̾ ſortes ab illo v̄bo morit̾. ſed ſignificat affectum mentis ꝑ cōꝑatōem ad ſubſtantiā in q̄ ē. vel ſ̄t illum affectum vt acquirit̾ ſubſtantie. ⁊ ſic conſtruit̾ cum dtō. vl̕ ſ̄t affectū vt actualiter eſt in ſubſtantia. ⁊ tunc conſtruit̾ cum actō vt in ꝓpoſito. Notandū q̄ quidam volunt dicere q̄ interiectiones nō regunt iſtos actōs. ſed v̄ba in iſtis interiectionibꝫ intellecta. vt o ineffabilē virum. i. admiror ineffebilem virū. Heu me miſerū. i. dolor tribulat me miſerum. Nec talia verba neceſſario exprimunt̾ propter ſ̄cationem illorum verborum cum interiectionibus

ꝑpōem deſeruientes ponitur ſil̕r illa ꝑpō ad

Adde per et ſimiles per vicos itur ad vrbes

Regimen acti a ꝑpōnibus. ⁊ primus in generali. Et de noīa᷑ regimen ex vi ꝑpōnis vl̕ ex vi ſueſ̄cationis quod in idē redit

Sñia ē. q̄ iſta ꝑpō ꝑ ⁊ ſil̕es poſite in donato deſeruiunt actō caſui. vt itur per vicos. ꝑ eccleſiā ad ſcolas. ad p̄rem. añ edes ⁊c̄. Q̄r q̄t ſunt ꝑpōnes deſ̄uientes accuſatiuo caſui. Sol̕o. triginta. v̄ꝰ. Conſtrue ter denas cum q̄rto ꝑpoſituras. Ar̄ nō oēs regunt actm̄. ſz q̄dam dtm̄. vt ꝓpe eſt dn̄s oibꝫ inuocantibꝫ eum. iuxta ē dn̄s oibꝫ rectis corde. Sol̕o. ille ꝑpōnes p̄nt capi vno mō vt ſunt aduerbia ipor/tantia ꝓpinquitatē aduerbial̕r. ⁊ ſic cōſtruūt̾ cū dtō. ſz qñ ponūt̾ vt ꝑpōnes ſꝑ cō/ſtruūt̾ cū actō. vt vult donꝰ. Contra tūc ꝑpōnes ponūt̾ aduerbial̕r qñ ſumuntur ſine caſibꝫ. ſz in ꝑdictis exēplis ſumunt̾ cū dtō. g̊ n̄ aduerbial̕r. Dōm q̄ lz ſumunt̾ cū caſu. tn̄ nō cū illo cui tales ꝑpōnes ex natura ſua deſeruiūt. ⁊ ꝓ tāto dicunt̾ ſumi aduerbial̕r. Soꝰ qñ ponūt̾ ſine caſibꝫ. ꝟ. Voces ꝑpoſitiue nequeūt ſine caſibꝫ eē. Si careāt illis dn̄t aduerbia dici. Q̄r vtrū aliq̄ aduerbia p̄nt ꝯſtrui cū actō. Soꝰ. ſic ſ̄m priſcianū. ſic aduerbia q̄ p̄nt trāſferri in ꝑpōnes. Exemplū de aduerbio t̄pis. vt h̄ eſt factū pridie kalendas ſeptembris. i. p̄rio die ante kalendas ſeptembris. Exemplū de localibꝫ. vt foras templū. Et rō tranſlatōis ſumitur ex magna vicinitate illoꝝ aduerbioꝝ ad ꝑpōnes. Ar̄ g̊ alexand̾ eſt diminutꝰ. Sol̕o q̄ regunt actm̄ n̄ cōpetit eis ex ꝓpria v̄tute. ſz ꝓut trāſferūt̾ in ꝑpōes. g̊ ſub illis cōp̄hēdūt̾. vt retro ꝓ poſt. vt Vade retro me ſathana. Sil̕r atriuz quod erat foris templum. foris ponit̾ ꝓ añ. ſz foras ꝓ extra. Itē Circius vt ꝓcul vrbez id eſt iuxta vrbē. Q̄r q̄t figure ſūt cōiter in ꝑpōnibꝫ. Sol̕o tres. vt anaſtropha. qñ ꝑpō cum ſuo caſuali poſtponit̾. vt rom ā v̄ſus. ſcd̄a eſt archaiſmos. ⁊ hꝫ fieri qñ ꝑpō regit caſum nō ꝓpriū. vt pꝰ deberet cōſtrui cū actō ⁊ inuenit̾ cōſtrui cu z ablt̄o. Virgiliꝰ lōgo pꝰ t̄pe veni. tercia ꝓ theſeos ꝑala nge. ⁊ fit qñ vna ꝑpō ponit̾ ꝓ alia. Virgiliꝰ Multa ſuꝑ Priamo rogitās ſuꝑ hectore multa. Sic ſol dr̄ in cancro. i. ſub cancro. Notandum circa diuerſas acceptōnes ꝑpōnum deſeruientes actō caſui. Primo de illa ꝑpōne ad. q̄ aliqñ iportat motum ad locum. vt vado ad ciuitatem. ⁊ ad ꝑſonā. vt iuit ad patrem. qñq̄z valet tm̄ ſicut iuxta. vt ſtabat petrus ad ignē. i. iuxta ignem. Virgilius. Et formoſus oues flumina pauit ad ouis. qñq̄z ſ̄t tēpus. vt ad bellū macedonicū. i. vſq̄z qñq̄z ſ̄t contra. vt tē pugna ad illum. qñq̄z notat cauſam. vt ad q̄d h̄ feciſti. qñq̄z dicit intenſionem. ⁊ valet tm̄ ſicut valde. vt ad virginem dixerat maria. i. valde perfecte. quandoq̄z dicit

Ad

cõꝑatõꝫ vt petrus nihil habet ad paulũ.i.eſt nullã compatõem vel ſimilitudinẽ Notandũ de prepõe apud ꝙ qñqꝫ refert ad caſuale pñs ꝑſonã ſiue ſuppoſitũ vt ꝟbũ erat apud deũ.i.pẽem qñqꝫ locũ.vt eſt apud foꝝ.ꝛ in illis ſcatõibꝫ ↄuẽit cũ penes. Sub illa tñ dr̃ña.qꝛ penes ſt ꝑſonã hñtez dominiũ.vt res eſt apud te.qͥli tercũqꝫ hẽat.i.ſub ptãte tua ſꝫ penes te.i.qͦ dãmõ a te poſſidet. Jtẽ eſt dr̃ña inter ad ꝛ apud qꝛ ad ſt iuxta.vt ad edẽ.i.iuxta ſꝫ apud ſt idẽ qͦ in.vt apud edem.i.ĩ ede Notandͦ de iſta prepõe añ.aduerbialr̃ ſupta ẽ idͦ qͦ priꝰ.vt añ fui mgr̃ ꝙ̃ tu Et qñqꝫ ſumit caſualr̃.ꝛ regit actm̃ ꝗ ſt tpꝰ.vt ſex dies paſche.qñqꝫ ꝑſonã vel añ corneliũ qñqꝫ dr̃ iꝑſonalitatẽ.vt pax añ fida niuibꝫ ꝛ flãmis erit. Antea valet tñ.ſic añ tpꝰ Silr̃ añ hac.vt hodie vidi iohẽm ſꝫ nũꝙ̃ antea abſolute. Sed ãte hac.i.añ h̄ tpꝰ Et poſthac.i.poſt hoc tempꝰ pñs. Poſtea abſolute tempꝰ.ſꝫ poſt hac.i.poſt tpꝰ hoc. Et aduerſꝰ qñqꝫ ſumit in bono. Therẽtiꝰ Gaudeo o ſymo aduerſꝰ te fuiſſe gtũ.qñqꝫ in malũ.vt pugno aduerſꝰ hoſtẽ.i.ↄ̃.ꝛ ꝓ codẽ regitur aduerſũ.ꝛ illud ꝑticipiũ aduerſꝰ a ũ.i.ex oppoſito vt aduerſa vulnera dant lau/di.qñqꝫ aduerſꝰ ſt ↄ̃riũ.vt iohes eſt aduerſꝰ Jtẽ aduerſꝰ qñqꝫ ẽ nom̃ ꝛ regit da tiuũ poſt ſe.vt iohes eſt aduerſꝰ petro ſꝫ raro h̄ fit. Jt̃ cis ↄſtruit cũ ꝓprio noie.vt cis renũ by dem rein Sꝫ circa cũ noibꝫ appellatis ↄſtruit.vt citra forũ. Jñ ciſre/nanꝰ ꝗ habitat ab hac ꝑte rem. Citra marinꝰ ꝗ hĩtat ab iſta ꝑte maris. Sꝫ qñ citra ponit aduerbialr̃ tc̃ idͦ eſt qͦ minꝰ.vt citra dilexi te ꝙ̃ debiti. Et vltra abũ dãtiã.vt dilexi te vltra ꝙ̃ debui. Circũ ſt locũ.vt circũ vicinos Circa ſt locũ.vt circa menia.ꝛ tempꝰ vt circa horã tertiã. Sꝫ circiter ſt tempꝰ.vt venit circiter ter tiam horã.qñqꝫ locũ vt lapidem q̃dratuꝫ dicũt circiter in medio qñqꝫ nũeruꝫ vt circiter duo milia. Contra accipit in maluꝫ vt ↄ̃ hoſtes. Erga in bonuꝫ.vt erga meos aĩcos. Aliud vt tua erga me bñmerita. Sꝫ ↄ̃ aduerbialr̃ eſt idͦ ꝙ viciſſim petrꝰ ꝓ vo dedit mũera paulo.paulꝰ ꝓ vo ↄ̃ dedit mũera petro. Et dr̃ eↄ̃.eↄ̃rio vel e diuerſo Extra qñqꝫ ↄſtruit cũ ꝟbis q̃etis vt petrꝰ eſt extra ciuitatẽ qñqꝫ cũ ver/bis motꝰ vt petrꝰ iuit extra ciuitatẽ. Et ſilr̃ illis duobꝫ modis eſt dr̃m de intra. Et extra idẽ eſt ꝙ p̄ter.vt extra me non eſt deꝰ Et intra qñqꝫ notat locuꝫ.vt in/tra menia.qñqꝫ tpꝰ vt intra triduũ ꝫ inter vult hr̃e duos actõs ſrꝫ nũeri vt inter petꝝ ꝛ pauluꝫ.vel vnũ pl'is nũeri.vt inter doctores ſedebat ieſꝰ Et etiã ↄnotat tpꝰ vt inter diẽ et noctẽ Et aduerbialr̃ poſituꝫ vꝫ tm̃ ſic̃ mutuo vt pueri inter ſe dili gũt.ꝛ inde ↄponit interdudere qͦ tm̃ vꝫ ſic̃ impedire.vt ymbribꝫ et torrẽtibꝫ fuit intercluſꝰ. Sꝫ introcludere eſt aliquẽ ad interiora cludere.vt petrꝰ turri intro cluſus eſt Et infra notat locũꝫ inferiorem.vt infra tectũ.ꝛ notat dignitatem vt infra magiſtratus eſt petrus. Sed iuxta notat locum vt iuxta macellum Sed aduerbialiter ſumptum cum datiuo cõſtruitur.vt patet ex priũs dcis. Ob qñqꝫ ſcat cauſam efficientem.vt ob eam cauſam te diligo quia bonus es qñqꝫ cauſã finalem ſcat.vt ob illã cauſam te ꝑcuſſi vt faciam te doctorem Silr̃ ꝓpter notat qñqꝫ cauſam efficientem.quãdoqꝫ cauſam finalem ꝛ qñqꝫ idem eſt qͦ iuxta vt ꝓpter aque riuũ viridi ꝓcũbit in vlmo.h̄ eſt iuxta riuũ Prope vt prepoſitõ ſcans viciniratem qñ qꝫ ↄſtruit cũ accuſatiuo.vt ꝓpe feneſtram.qñqꝫ aduerbialiter cũ dtõ vt ꝓpe eſt dñs oĩbꝫ inuocãtibꝫ euꝫ.ꝛ qñqꝫ idẽ eſt ꝙ pene vt ꝓpe cecidiſſet Jndͦ ꝓpius cõꝑatiuꝰ ꝟ.Periclis ꝓpius ſtabilis armẽta tenere.ꝛ ꝓximꝰ ſuꝑlatiuꝰ Põe eſt idẽ qͦ poſt vt pone tribunal ſtat ꝑcuſſio. Et ſuper dicit cõtiguitatem vt auis ſedet ſuper tectum Sup̄ dicit contactum.vt nubes pendẽt ſup̄ nos ꝓprie loq̃ndo ſed cõmuniter poſſunt ſumi ꝓ eodem. Subter notat locum inferiorẽ vt ſubter te.

iacet puluis. Per qñꝫ notat locū. vt per domū. qñꝫ admiratōem. vt ꝑ xp̄m do
minū nr̄m. qñꝫ excluſionē. vt ꝑ me feci. qñꝫ tp̄s. vt ꝑ dieꝫ ꝛ noctē. qñꝫ in cōpōe
ſt idē qð valð. vt ꝑdiligo ꝛc̄. Silr̄ ſt illa ꝑpō pre in cōpōne. vt p̄diues p̄potens
ꝛc̄. qñꝫ auget. et illa p̄po ſm qñꝫ ſt iuxta. vt vnū accepi in collo aliū ſm ma-
nū. qñꝫ ſt idē qð pꝰ. vt ſm deos. i. poſt. hoies hoib' maxime vtiles eē p̄nt. qñꝫ
ꝓ in. vt ſm quietē ſomnia habui. Sꝫ trās cōſtruiſ cū v̄bis q̄etis. vt h̄itat trans
rhenū. Sꝫ vltra cōſtruiſ cū verbo motꝰ. vt fugit vltra rhenū. Erp̄ter ſt excepti
onē. vt ſūt albi p̄ter illū. qñꝫ idē eſt qð extra. vt me p̄ter mea regna redires. qñꝫ
ꝓ ſine. vt p̄ter officiū. Et vſqꝫ poniſ pꝰ ſuū caſuale. vt occidentē vſqꝫ. Secus po
niſ ꝓ iuxta. vt ſecus lignū qð plantatū ē ſecus decurſus aq̄ꝝ. qñꝫ poniſ aduer
bialiter. ꝛ eſt idem qð aliter. vt ſecuſ accidit q̄ꝫ putauerā. nō loq̄ſ ſecꝰ ac ſi ſenti
at. ſunt ꝛ res ſocie verbis ꝛ verba rebus ꝛc̄.

ſignans acto iuncta

Inqꝫ notans contra quarto ſolet eſſe locata

Regim̄ acti ſpēaliter ab illa p̄pōne in poſita ꝓ contra

Sn̄ia illa p̄pō in accepta vt eſt idem qð ꝯ etiā deſeruit actō caſui. vt ſn̄ia lata ē
in adulterū. Ar̄ in h̄ exemplo. Credo in vnū deū. ibi in n̄ valet tm̄ ſicut contra
tn̄ regit illū actm̄ deum. ḡ male dicit q̄ in notans cōtra regit actm̄. Dōm q̄ tex
tus n̄ vult q̄ qñcunqꝫ illa prepō in regit actm̄ q̄ tunc ſt tm̄ ſicut contra. ſꝫ etiaꝫ
alijs multis modis regit actm̄. ſꝫ tunc precipue regit actm̄ qñ notat cōtra. Cō-
tra qñ in capiſ ꝓ erga ꝛ ꝓ ad etiā regit actm̄. tm̄ h̄ nō d̄t alexander. Dōm q̄ com
p̄hendunſ ſub ꝯ. vt contrariū ſub ꝯrio. q꞉ contra notat diſtantiā. ſed erga notat
vicinitatē. ſimiliter ad. vt ꝑꝫ in h̄ exemplo. Acceſſerunt ſcribe ꝛ phariſei ad ieſuꝫ
temptantes eū. Qr̄ quot mōis conſtruiſ in cū actō. Solꝰ vndecim mōis. Pri-
mus dictus eſt. Scðs eſt qñ poniſ cum v̄bo importante motū ad locū. vt cur-
ro in campū. Tertius qñ importat tendentiā. vt credo in deum. Quarto qñ im
portat mutationē. vt de bono mutaſ in truphatorē. Quinto qñ importat ſimili
tudinē. vt in hec v̄ba. i. ad ſimilitudinē illoꝝ verboꝝ. Sexto qñ importat expoſi
tionē. vt Beda in mattheū. i. exponendo mattheū dicit. Septimo importat af
fectum. vt Johannes eſt bonus in amicos ſuos. Octauo qñ importat euentuꝫ
vt iſte vagaſ in prauum damnū. i. ex ocio venit damnū. Nono qñ valet tm̄ ſicut
vſqꝫ. vt deus eſt potens facere in diem illū. i. vſqꝫ ꝑ ſimilitudinē. Decimo quā-
do importat infinitatem tp̄is. vt iuſti in ꝑpetuū viuent. Undecimo qñ impꝛtat
diuturnitatē. vt iſte patrizat in longa tp̄a. v̄. Cōtra ſiue locū notat. intendit ſimi
laſ. Mutat ꝛ exponit ſimul afficit euenitqꝫ. Undenis vicibus his in quarto ſo
ciatur. Queriſ quot mōis in conſtruiſ cū ablatiuo. Solutio ſeptem mōis. Pri
mo qñ conſtruiſ cum verbo importāte q̄etem in loco. vt ſum in domo. Secun-
do qñ poniſ pro pre. vt Dirigaſ orō mea ſic incenſum in cōſpectu tuo. i. pre con-
ſpectu. Tertio qñ poniſ ꝓ illa p̄pōe ꝓ. vt laboro in gente. id eſt pro gente. Quar
to qñ poniſ ꝓ ex. vt in camino ignis exit flāma. i. ex camino. Quinto qñ pōitur
pro cum. vt in baculo meo tranſiui iordanē. i. cum baculo. Sexto qñ poniſ ꝓ de
vt cecidit in arbore. i. de ordine. Septimo qñ poniſ ꝓ circa. vt iſte hꝫ calceos i pe-
dibus. v̄. In ſexto iunctum loca prop̄ ſcabit. Signat ꝛ ex. cum de. ſimul adiū-
gas quoqꝫ circa. His ſeptē vicib' in ſexto cōſociabis. Qr̄ q̄t mōis cōſtruiſ i cū
actō et ablatiuo. Solutio ſex modis. Primo conſtruitur cum accuſatiuo ꝛ ab-
latiuo quando ſignificat inter. de actō. vt Symeon accepit eū in vlnas ſuas. i.
inter vlnas. de ablatiuo. vt Benedicta tu in mulieribus, id eſt inter mulieres

De regimine accuſatiui

Scđo qñ ponit̃ pro ad. vt iohes pendet ſe in lat⁹ meũ.i.ad latus. De ablĩo.vt
iſte poſuit ſe in loco ſuo.i.ad locũ. Tertio qñ capit̃ p ꝓpter. De actõ vt ieiunam⁹
in brãz mariã.i.ꝓpter brãm mariã. De ablcõ.vt arguor in ſtulticia.i.ꝓpter ſtulti
ciã. Quarto ponit̃ pro ſuꝑ. De actõ.vt ds aſcendit in celũ i.ſuꝑ celũ. De abla
tiuo.vt poſuiſti in capite ei⁹ coronã de lapide p̃cioſo.i.ſuꝑ caput. Quintoqñ po
nit̃ p intra. De actõ vt aq̃ currit in viſcera.i.itra viſcera. De ablcõ.vt poſuiſti me
in manib⁊ inimici.i.intra manus. Sexto qñ capit̃ pro ꝑ. De actõ.vt hec eſt por
ta celi/iuſti intrabũt in eã i.ꝑ eã. De ablcõ.dñs locut⁹ eſt in filio ſuo i.ꝑ filiũ ſu
um.ꝟ. Quarto vel ſexto ſi iungas in notat inter. Ad q̃z vl' ꝓpter ſuꝑ ac itra q̃z
ſignat. Sic in ſex vicib⁊ vtn libet aſſociat̃. Qr̃ q̃t mõis capit̃ in in cõpõe. Solo.
plib⁊ mõis. Primo negatiue.vt celũ eſt incorruptibile.ſcđo priuatiue.vt iniuſt⁹
cũ aptitudine tñ ad iuſticiã.3° capit̃ itenſiue p valđ.vt aq̃ icaleſcit.i.valđ calida

ſ.actm̃ .i.gerũdijs ſ.grãmatici locauerũt (fieri incipit.

Huncq̃z gerundiuis caſum veteres poſuere

.i.ſuppoſitũ reddentẽ ſ.modernoꝝ conſuetudo

Ut ſupponentem quod multorum tenet vſus

Recitat o-
pinionem
antiquorũ
ꝛ etiã mul-
toꝝ moder
noꝝ de cõ-
ſtructione
acti cũ ge-
rundijs.

Snia eſt.ꝙ antiqui grãmatici voluerũt actm̃ reddere ſuppoſitũ ꝟbis gerundis
ꝛ hoc hodierno die multoꝝ modernorũ tenet opinio..vt ſyllogiſantẽ ponendũ
eſt terminos.comedentẽ hñdũ eſt panes..ꝛ hec eſt prima lectura ſi habet̃ in tex-
tu gerundiuis.ſcđa lectura eſt gerundiũ terminatũ in dũ ſm veteres g̃maticoſ
p̃t reddere ſuppoſitũ ꝟbo ꝑſonali.vt legendũ eſt miſſam.ꝛ tunc habet̃ in tertu
(Huncq̃z gerundiuũ vel gerũdiuu) Haꝝ regulaꝝ rõ eſt.q̃ gerundiũ ſm Pri-
ſcianũ nõ differt ab infinitiuo niſi ꝑ articulũ toy.i.ꝑ inflectõez caſualẽ.ſed infini
tiuus p̃t regere actm̃ a ꝑte añ ꝛ reddere ſuppoſitũ ꝟbo ꝑſonali.g̃ etiã gerũdiuz
Ar̃ gerundiũ nõ regit actm̃ a ꝑte añ.ergo ille textus eſt falſus. Añs ꝓbat̃ in hoc
exemplo.nobis cauendũ ẽ de eterna dãnatõe de ira futuri iudicis.ibi hʒ dtm̃.
Solo iſte textus intelligit̃ de gerundio ꝟbi ꝑſonalis actiui gñ.ſʒ cauendũ dſcẽ
dit a ꝟbo neutrali. Cõtra nullũ gerundiũ regit caſum a ꝑte añ.g̃ illa ſo⁹ eſt fal-
ſa. Añs ꝓbat̃ primo auctoritate Laurentij de vallis.q̃ dicitꝙ nullo pacto gerũ
dia regunt caſum a ꝑte añ. Probat̃ ſcđo.poete vſi ſunt gerñdijs in omni modo
ꝯſtructõis ꝛ loq̃ndi.ꝛ oẽs oratores tã in ſtilo ligato q̃z ſoluto ſine regimine acti
a ꝑte añ loquunt. Dõm ꝙ Laurenti⁹ in hac ꝑte nullius ẽ auctoritatis.nec loq̃
tur vt exꝑtus. Ad ꝯfirmatõem dõm eſt ꝙ ñ ſequit̃.nõ ſũt vſi tali conſtructione
g̃ ñ eſt.q̃ arguit̃ negatiue a ꝑte in mõ ad ſuũ totũ qđ argumẽtũ nõ valet. Et in
contrariũ ſũt priſcian⁹ alexãder ꝛ floriſta q̃s in hac ꝑte imitor. Et exẽplũ habet̃

Gerundiũ

Luce.i. Cũ impletũ eſſʒ tꝑs elizabeth ꝑiendi. Qr̃ q̃tuplex ẽ gerundiũ. Solutõ
duplex.q̃ qđdã eſt gerundiũ ꝟbi ꝑſonalis.ꝛ h̃ regit actm̃.vʒ in hoc exẽplo diſ-
putantẽ habendũ eſt rõnes ꝓbatiuas. Et aliud eſt gerundiũ ꝟbi impſonal'.ꝛ h̃
regit ablatm̃ a ꝑte añ.vt a me legendũ eſt lectõem. Et ẽ gerundiũ in dũ termia
tum deſcendẽs a ꝟbo impſonali.ꝛ illud p̃t regere dtm̃ a ꝑte añ. Exẽplũ vt nobiſ
cauendũ eſt de malicia.ſʒ h̃ nõ loquit̃ de illo. Ar̃ ſuppoſitũ dʒ eſſe alic⁹ caſus.ſʒ
gerundiũ in dũ cum ſit ꝟbũ ñ ẽ alic⁹ caſus.g̃ ñ p̃t eẽ ſuppoſitũ. So°.ꝟba ſilr̃ ꝛ ge
rundia hñt caſum q̃ ad officiũ.ꝛ etiã gerundia ſpẽalr̃ q̃ ad vocẽ. Sʒ dicũt q̃dã
nõ q̃ ad verã ſubſtantiã.ſʒ ꝓpter terminatões ſolũ hñt hitudines caſuales.ꝑ q̃s
conſtituũt̃ cũ ꝟbis.ſʒ mihi videt̃ ꝙ q̃ ad verã ſubſtãtiã ſũt alicui⁹ caſus dicẽte flo

riſt ⁊ gerundia hñt oẽs caſus ꝑter vtm̄. Cui⁹ rõ ẽ ſm petrũ de datia. q: eis nõ re
pugnat ratio principij vel termini. ḡ nõ repugnat eis rõ caſus ſm ſubſtantiã ve
ram. Tertio gerundia ſunt ꝑticipialia verba. ſ ꝑticipiũ veraciter ẽ alicui⁹ caſuſ
q: capit a noĩe genera ⁊ caſus. ḡ ſilr gerundia. Q̈rytꝫ gerundia ſũt noĩa ꝟba vl
ꝑticipia. vl ſub q̃ ꝑte oratõis cõphendunt aut ponẽda ſũt. So⁹. ſm opinionẽ pri
ſciani famoſiſſimi grammatici ſunt verba. q: gerundia ñ differunt ab infinitiuo
niſi ꝑ articulum roy. ſ infinitiuus ſine omni dubitatõe eſt ꝟbũ. ḡ gerundium.
Scdo auctoritate Donati dicentis (Gerundia vel participialia verba ſũt) Ter
tio auctoritate alexandri dicentis (Hunc dãt paſſiua que ꝟba volũt ibi clauſa)
Rõne ſic. Illud ẽ ꝟbũ qđ hꝫ modũ ſndi eſſentialẽ gñalem ⁊ ſpecificũ ꝟbi. ſ ge-
rundia ſunt huiuſmõi. ḡ ſũt ꝟba. ꝯña ptꝫ. q: ꝑtes orõnis diſtinguunt penes mo-
dũ ſndi. Minor ptꝫ. q: ſcant ꝑ modũ fluxus ⁊ fieri diſtantis a ſubã. q: gerun-
diũ regit actm̄ a ꝑte poſt in quẽ actus ꝟbi trãſit. qđ ñ poteſt conuenire alicui no
⁊ regere actm̄ a ꝑte poſt ꝯuenit ꝟbo rõne modi diſtãtis ⁊ compoſitõis. Et ſic di
cũt ꝙ nõ hñt caſum niſi ſm officium. ſ hoc eſſet verũ ſi eſſent pura verba. ſ ſa
ſunt verba ꝑticipialia. ⁊ ſic aliquid conuenientie habent cum ꝑticipijs. ſc in ca-
ſibus. ⁊ cum verbo quod ſt actum diſtantē a ſubſtantia Hoc primo patet per
floriſtam dicentẽ. Omne gerundiuũ cunctos retinet niſi quintũ. Dum tibi dat
primũ vel quartũ. docꝫ dtm̄. Aut ſextũ. ſed di ſolum retinet gtm̄. ☞ Pro q̊ no
tandũ ꝙ duplex eſt caſus. ſc nominalis q̇ ſequit ſubſtantiam nominalem. Sꝫ
alius eſt caſus qui ſequitur fluxum ⁊ fieri. quia ſicut ratio principij ⁊ termini ĩ
ſubſtantia conſtituunt caſum nominalem. ſic etiam datur ratio principij ⁊ ter-
mini in fluxu que conſtituunt caſum verbalem. Et non ſequitur gerundiũ eſt
alicuius caſus. ergo eſt nomen. quia partes orationis diſtinguuntur penes mo-
dos ſignificandi eſſentiales ⁊ non accidentales. ſed iſta dimitto. quia non ſunt
de intellectu iuuenum. Querit cuius numeri ⁊ cuius perſone ſunt gerundia. ſo
lutio ſunt ſine numeris ⁊ perſonis ſicut infinitiuus a quo nõ differunt niſi ꝑ ca
ſum. tamen ſpecialiter poteſt dici ꝙ gerundia in ratione appoſitorum cõſidera
ta ſunt confuſe perſone ⁊ numeri. ⁊ illa confuſio tollitur per ſuppoſitum. vt hic
nos habendum eſt pecunias. dicunt ꝙ eſt prime perſone pluralis numeri. ſ hic
ſcribentẽ habendum eſt pẽnas eſt tertie perſone ⁊ ſingularis numeri. Eſt etiam
gerundium confuſi tꝑis q̃ confuſio tollitur ꝑ verbum ſibi additum. vt ego, ſto
cãtando. ibi eſt pñtis tꝑis ſteti cantãdo ꝑteriti tꝑis ⁊c̄.

.i. rectore ſus locum

Sepẽ regente loci nomen caret. vt babilonem

Exempla ſunt

Rus domum vel miliciam rex vadit humumqꝫ

.i. noĩa locoꝝ vel villaꝝ ꝓprie qualitatis

Nomina que villis ſunt appropriata loco ve

loci minoris tenẽt regulã ꝓprijs noĩbꝫ locoꝝ

Qui minor eſt. ſeruant hanc normam ſunt et eiſdem

iſta nomina appellatiua vera appropriata.

Rus et milicia domus ac humus aſſocianda

Ponit ab-
ſolutõꝫ actũ

☞ Sententia eſt. Accuſatiuus proprij nominis loci minoris ſimplicis figu-
re cuiuſcunqꝫ declinationis ⁊ numeri fuerit conſtructus cũ ꝟbo iportante motũ

ad locum exteriorē ponit̄ abſolute. vt rex vadit babilonē. venit coloniā. pgit athe
nas. Et his proprijs iungunt̄ hec appellatiua. rus domus militia ꝛ humus. ex/
emplū. Ite domū ſatyre. venit heſperus. ite capelle. Et debet talis actūs ipor/
tare terminū illius motus. Et nota ꝙ hoc nomē humus constructū cū v̄bo ad
motum vel motu ponit̄ ſepe in gtō. Exemplū primi. vt iecit oculos humi. i. ad
humū. Exēplū ſcdi. Mea nil refert humi an ſublime putreſcā. Dr̄ (proprij no/
minis) ppter noīa appellatiua. vt ſunt ciuitas vel eccleſia. Dicit̄ (loci minoris)
ppter nomina locoꝝ maioꝝ ſcꝫ religionū ꝛ prouinciaꝝ. vt Weſtphalia hollādia.
Dicit̄ (ſimplicis figure) ppter noīa compoſite figure. vt monſpeſſulanus q̄ regūt̄
a verbis huiuſmodi mediante ꝑpoſitione. vt vado ad hollandiam. ad monteſ/
peſſulanum. Dicit̄ (conſtructus cum verbo abſoluto) ppter verba tranſitiua q̄
poſſunt regere actm̄. vt accedo romā. Ar̄ actūs congrue poteſt conſtrui cū ver/
bo importante motum ad locum et congrue poteſt regere accuſatiuum. g̊ ma/
le dicit ꝙ actūs ponit̄ abſolute. Aūs pbat̄ in hoc exemplo. Johānes adijt eccle
ſiam. Dōm ꝙ regula intelligit̄ de actō nominis proprij. Eccleſia vero eſt nomē
appellatiue qualitatis. Contra actūs proprij nominis conſtructus cum v̄bo i/
portante motum ad locum non ponit̄ abſolute. ergo illa ſolutio falſa. Aūs p/
batur in hoc exemplo. Petrus adijt romā. Dōm ꝙ ppter hoc dicit (ſepe) in tex
tu. qꝛ quedā ſunt verba tranſitiua ꝛ verba ſignificantia motum ad locuꝫ que
congrue poſſunt regere actm̄. vt in exemplo p̄dicto. ſed iſta regula intelligitur d̄
iſtis que nō poſſunt hoc facere. Ex quibus patet ꝙ nō omnis actūs caret recto
re. ſed ſolum ille qui eſt proprij nominis loci minoris ꝛc̄. conſtructus cum tali
verbo vt ſupra dictum eſt. Querit̄ vtꝝ magis proprie dicat̄. vado coloniā. vl̄ va
do ad coloniā. Sol̓o magis proprie dicit̄ vado coloniā. quia talis actūs ponit̄
aduerbialiter. ſed aduerbio nō debet preponi aliqua prepoſitio. Querit̄ qꝫ diffe
renter gtūs ꝛ accuſatiuus ponunt̄ abſolute. Sol̓o ſub duplici differentia. Pria
eſt. quia genitiuus caret regente tam expreſſo qꝫ ſubintellecto. ſed actūs caret tā
tum regente expreſſo. quia poteſt faciliter ſubintelligi prepoſitio ſi actūs poneret̄
nominaliter. Scda differentia in abſolutione gtī oportet ꝙ nomen ſit prime vl̄
ſecunde declinationis ꝛ ſingularis numeri. ſed in abſolutione accuſatiui p̄t eſſe
cuiuſcūqꝫ declinationis ꝛ numeri. Ar̄ vado romam. ergo vado ciuitatem bene
ſequit̄. ergo etiā noīa appellatiua pn̄t conſtrui cū iſtis verbis. Seq̄la ptꝫ. qꝛ ab in
feriori ad ſupius eſt bona ꝯn̄a. Sol̓o verū eſt inquantū ad eſſe ſupioris quod
ſupponit inferius. ſed tamen nō qꝫtum ad congruitatem. quia vnū cōſtruitur
congrue cum verbo. reliquum vero non. ꝛ hoc vult iſta regula. Item ibi (No/
mina que villis) Autor ſpecificat regulam dicens. Nomina villarum ſeu loco/
rum minorum appropriata. id propria conſtructa cum verbis importantibꝰ mo
tum ad locum ponuntur abſolute. vt ſupra diximus. Etiam hec quatuor. rus
domū militiaꝫ humuꝫ. que quamuis ſunt apud nos appellatiue qualitatis.
apud veteres tm̄ fuerūt appropriata. ꝛ ppterea ſpecialr̄ ſunt adiungenda. qꝛ ro/
mani eis tanqꝫ ꝓprijs vtebant̄. Qr̄ quare actūs ꝓprij noīs potius caret rectore qꝫ
noīs appellatiui. Soꝰ. pria rō eſt volūtas gcoꝝ q̄ tm̄ volūtas hꝫ iſtā rōem. qꝛ ac/
cuſatiuꝰ poſitꝰ ſn̄ rectore pōit̄ aduerbialr̄ loco illiꝰ aduerbij qd̄ certū locū ſ̄t. ſed
actūs ꝓprij noīs certiꝰ ſ̄t qꝫ noīa appellatiua. g̊ rōe ſilitudis quā hꝫ cū illo aduer
bio i ſ̄tōe erit ꝓpriū nom̄. Qr̄ i q̊ caſu dn̄t pōi noīa ꝓpria ſcōꝝ cū p̄dcis v̄bis ꝯſtru
cta. soꝰ. i actō mediāte ꝑpōe ſpecificāte. vt vado ad ſcm̄ petꝝ. n̄ ſcm̄ petꝝ abſolute

quā ꝓpoſitōez q̇dā ſic intelligūt. vado ad locuz ſācti iacobi Notand᷑ ꝙ ſicd om⁹ in ſ͠ri nūero caret rectore ſ͠m ꝑcedentē rl'az. ita etiā inuenit̃ carere plī nūero Oui/ di⁹ Quo ruitis vr̄as q̇qz redite domos. Qr̄. vt̃ꝝ noia maioꝝ locoꝝ inueniant̃ carere rectore. So⁹ ſic ſ͠m voluntatē poetaꝝ Virgili⁹. Italia fato lauaniaqꝫ tn̄ ſ͠m q̇ſdā ecclipſis. i. defect⁹ ꝑpōis ad h̄ Notand᷑ ꝙ iſti tres acci plis nūeri etiā cō/ ſtruūt̃ cū ꝟbo iptāte motuz ad locū ſcz inficias ſuppecias ꝛ miſerias. Exēplum pmi vt petr⁹ iuit inficias, inficiari. i. qd᷑ negare. Exēpluz ſcdi vt referūt deoꝝ ſup pecias. ꝛ ē id qd᷑ auxiliū Exēpluz t͛cij vt horreſtes mr̄ez occiſo p̄re inferiaſ miſit .i. inferos miſit vl' occidit. Qr̄ q̄t de cauſis accūs ponit̃ abſolute So⁹ duab᷒ de cauſis Primo cauſa breuitatis. vt do gr̄as. 2⁰ cā relatōꝫ vt ver ꝛ eſtatem tu plaſ (maſti ea

Inficiari
Supecias

¶De vocatiuo caſu

Qr̄. vt̃ꝝ vtūs ponit̃ abſolute So⁹ non. ſꝫ ois vtūs explicite regit̃ ab illo aduer bio o. h̄ autē ptꝫ ꝑ diffōez regere qd᷑ eſt coartare dcōnē caſualē i tali caſu ſ. ita ꝙ nō/ ꝑt ſtare in alio qd᷑ fit ab illo aduerbio vocandi o vt o iacobe. illa eſt cōgrua. ſed ſi dicat̃ o iacob᷒ illa eſt incōgrua Ar̄ dt floriſta Accipias q̇ntuz tu quelibꝫ ee ſo lutuz Et nō dicat̃ ꝙ ab vlla ꝑte regat̃ So l'o ſi vult ꝙ abſolute ponat̃ ſimplr̄. ſꝫ vult ꝙ nō regat̃ ab aliq̄ ꝑte ꝟbi neca ꝑte ſꝑi nec app⁹ Cōtra dt. Tu ſꝑ q̇ntuz dcs abſoluere caſuz. q̄ſꝑ reſpectu cuiuſcūqꝫ orōis nō regit̃ Et addit priſcian⁹ ntūs ꝛ vtūs abſoluti ſt̃ So⁹ abſolutū nō dt ibi priuatōez regiminis ſꝫ cōſtructōis trāſitiē vt exponit priſcian⁹ abſoluti ſūt. i. intrāſitiue cōſtruūt̃. Qr̄. q̄re alr̄ nō dt aliq̇d de regimine vti Solutio. forſan ſuo tpe ꝯrie fuerūt de illo opiniones q̄ꝝ neutri vo/ lens ꝯdicere caute ſiluit Vel ideo. quia ſolū regitur ab aduerbio vocandi o qd᷑ omnib᷒ eſt maīfeſtū ꝛ facile. ſed ars eſt circa diffi cile ſcd᷑o ethicorum. vt Theren ti⁹ in adelphe. O mi quid faciam. quid clamem. q̇d q̄rar. O celū o t͛ra o nepti/ ma valde Ibi oīs illi vti regūt̃ ab illo aduerbio vocandi o Qr̄. vtrū vtūs po/ natur abſolute. ꝛ q̄t mōis So⁹ ſic ꝛ tm̄ vno⁹ ſcꝫ cā breuitatꝫ. Exēplū cariſſimi .i. o cariſſimi vt cariſſimi om̄e datū optimū. ꝛ om̄e donū ꝑfectū deſurſum deſcē dit a patre luminum. Et hic fratres. ideo fratres expurgate vetus fermētum ꝛc̄

ſ. caſuum ſ. paſſionū poſtponit̃ ſ. ꝑdictis

Ablatiuorum regimē ſubiungitur iſtis

Sn̄ia eſt ꝙ regimen paſſionū ablatiui caſus poſtponitur ſcilꝫ regi/ minibus predictis Cuius prima ratio eſt. ꝙ regimina ordinā̃t ſ͠m ordinem caſuū. ſed ablatiuus eſt vltimus caſus. ergo vltimum regimen eſt ab/ latiuorum. q᷑ greci carentes ablatiuo ꝟtebantur genitiuo loco ablatiui caſus. et ſic latini eum poſtea inuenerunt. Secunda ratio eſt. quia ablatiuus eſt ꝓprius caſus verborum paſſiuorum. ꝛ accuſatiuus caſus eſt proprius caſus verboruz actiuoꝝ tranſitiuorum. ſed actus eſt ante paſſionem. ḡ ꝛc̄. Ar̄ ablatiuus habet maximam cōuenientiā cū gtō. ḡ eius regimē immediate deberet ſequi regimē gti. Anſ ꝓbat̃. q᷑ ſepe ponit̃ loco ablati. Virgilius. Crurū tenus aut mēto pa/ learia pendent. Greci carentes ablatō vtebant̃ gtō loco abl'ti. Dōm ē lꝫ ſ͠m illaz rōnē ꝑcederet tn̄ q᷑ ēcā⁹ ꝓpri⁹ verboꝝ paſſiuoꝝ. id᷑o ſeq̄t̃ regimē acci et dti q̄ ꝯſtiu ūt̃ cū verbis actiuis. Cōtra abltūs caſus eſt caſus principij. accuſatiuus vero eſt termini tranſitionis caſus verbi. ergo regimen ablatiui debet precedere regimē accuſatiui. Dicendum verū eſt. tn̄ q᷑ ablatiuus vltimo inuentus eſt a romāis ꝛ ſ͠m Priſcianū d᷑ ꝓprius caſus romanorum ꝛ latinoꝝ. id᷑ vltimo loco ponitur

Maīfeſtat regimē abla tiui q̄ eſt ꝓ pri⁹ caſus ꝟ boꝝ paſſiuo rū. ꝛ fuit vl tio inuent⁹ apud latioſ primo ꝑmit tens intētio nē ſuā cōtiu ando ſe ad predicta

uius regimē. Q̄r q̄t modis ablatiu⁹ ponit̄ in ordine. Sol'o trib⁹ mo'is Primo vt re
git̄. Exemplū vt iohānes ſcribit calamo. Sc̄do vt ponit̄ abſolute. Exemplū vt
magiſtro legente pueri pficiūt. Tertio vt caret rectore. vt iohānes venit roma. Q̄r a
q̄t ptibus orōnis regit̄ ablt̄us. Sol'o a ſex ptibus. Prio a noīe. vt doctior petro
2° a verbo. vt vtor pane. tertio ab aduerbio. vt ſortes currit veloci⁹ petro. q̄rto a p
ticipio. vt vtēs pane q̄nto a ppōne. vt a domo large loq̄ndo de regere ſexto a p
noīe. vt illa placido vultu. vn̄ Ro. pno. ver. aduer. ppo. tibi ſextū. Ar̄ ablt̄us ē
ſuus eſt prius caſus verboꝝ paſſiuoꝝ. ḡ nō ab alijs regit̄. Sol'o n̄ ē ppriū quarto
mō. ſʒ ſc̄do mō. h̄ eſt vt in plurimū. Q̄r ex q̄t virib⁹ regit̄ ablt̄us. Sol'o ex ſeptē
primo ex vi cōpationis. vt doctior petro. ſc̄do ex vi ptitionis. vt longus ſex pedib⁹
tertio ex vi effectus alic⁹ cāe. vt iohānes pugnat gladio. q̄rto ex vi diſtantie loca
lis. vt zutphāia diſtat a dauātria duob⁹ leucis. q̄nto ex vi precij. vt emi decretū
ſex florenis. ſexto ex vi tp̄is. vt ſtuduit trib⁹ annis. ſeptio ex vi demonſtratōis ēēn
tie. Exemplum. vt vir magno ingenio. vir magna ſtulticia.

.i. ternas cōſiderat ſ. ḡdus q̄ facit cōpatōz exhinc cōſiderabit

Proſequit̄ manifeſtās regimē ablatiui. prio a ptib⁹ ſcit nabilib⁹ po nēs regulā ē regimine abl'ri qd̄ fit ex vi exceſſ⁹ a noīe tm̄.

Tres notat eſſe gradus qui comparat inde notabit

.i. multiplicē coartatōem naturā cōpari diuidit manifeſte

Multimodum regimen qui rem diſcernit aperte

Hic comparatiuus ditior regit ablm̄ auro v̄tute poſitiui. ꝛ ſalomone ppria v̄tute

Ditior eſt auro ſapiens ſalomone ſibilla

p h̄ aduerbiū .i. reſolue ſ. cōpatiui .i. cernes .i. clare

Per magis expone regimenq̄ʒ videbis aperte

Exemplum in quo ille ablatiuus auro regitur ab illo poſitiuo diues. ꝛ ille ab
latiuus ſalomone ab illo aduerbio magis.

Eſt auro diues regina magis ſalomone

Sn̄ia ē. faciēs cōpatōem notabit ꝙ ſūt tres ḡd⁹ in q̄b⁹ fit cōpatō q̄ꝝ natura cō
ſiderata inuenerit multiplex regimē. Vn̄ r'la tex⁹ ſin v̄tute ē iſta. ꝙ ois cōpatiuuſ
c⁹ poſitiu⁹ regit vnū ablm̄ pt regere duos abltōs. vnū v̄tute ppria. alteꝝ virtute
poſitiui. Exēplū vt in textu vt hic. Petr⁹ ē paulo laude dignior. Ar̄ cōpatiu⁹ re
git gtm̄ ḡ iſte text⁹ ē falſus. Ans̄ pbat̄ p r'lam alexādri. Pone ḡdū mediū ptitio
q̄n notat̄. Dōm ꝙ cōpatiu⁹ ptitiue tent⁹ regit gtm̄. Sʒ cōpatiu⁹ cōpatiue tent⁹
regit ablm̄. Cōtra cōpatiue tentus regit gtm̄. ḡ ſolutio falſa. Ans̄ pbat̄ in hoc
exēplo ſcripture Oēm maſculinū excipiet mlr̄. ꝛ q̄ filius melior filie. ibi melior ca
pit̄ cōpatiue ꝛ regit illū gtm̄ filie. Dōm ꝙ h̄ ē ſm̄ mores grecoꝝ q̄ꝝ ſcriptis hoc
tractū ē n̄ at̄ ſm̄ latinos. Q̄r q̄s illoꝝ ablatiuoꝝ regit̄ v̄tute cōpatiui. Sol'o hoc
ptʒ ex reſolutōe. vt ſcʒ ille ablt̄us regat̄ v̄tute cōpatiui q̄ pt reſolui in aduerbi
um q̄ꝫ ꝛ ſuū ntm̄. vt ſum ditior auro petro. i. ſum ditior auro q̄ꝫ petr⁹. Vl' ſic q̄n
cōpatiu⁹ reſoluit̄ in h̄ aduerbiū magis ꝛ ſuū poſitm̄. tūc ille ablt̄us q̄ ponit̄ iux
ta poſitm̄ regit̄ a cōpatiuo v̄tute poſitiui. ꝛ ille q̄ ponit̄ iuxta aduerbiūʒ magis
regit̄ a cōpatiuo v̄tute ppria. vt regina ē diues magis ſalomōe. Q̄r q̄s ablt̄us
dʒ poni iuxta poſitm̄. Sol'o ille q̄ iportat rē in q̄ fit exceſſus. vt auro laude ꝛ hu
iuſmodi. q̄ cōpatiu⁹ iportat exceſſū. ꝛ ablt̄us iportās rē exceſſā dʒ poni iuxta ad
uerbiū magis. Q̄r q̄ ē gn̄alis regula q̄ trahit̄ ex textu. Sol'o iſta ois cōpatiuus
cōpatiue tent⁹ v̄tute ppria regit ablm̄ a pte p⁹. Et dr̄ cōpatiue tent⁹. q̄ ptitiue
tent⁹ regit gtm̄. vt iſte ē ſapiētior clericoꝝ. Et dr̄ ppria v̄tute. q̄ cōpatiu⁹ in v̄tute

De regimine ablatiiui

poſitiui ſepe regit gtm̄. vt iohānes eſt ditioꝛ auri petro. ſepe dtm̄. vt iacobꝰ eſt ſi milioꝛ petro. ſepe actm̄. vt katherina ē albioꝛ faciē berta. ſepe ablm̄. vt iohānes ē dignioꝛ laude petro. Q̄r vtꝝ oīs cōpatiuꝰ p̄t regere tres abltōs. Solō ſic. vnū ſnīcē rē exceſſā. aliū ſnīcē id in q̄ fit exceſſus. tertiū quē regit poſitiuꝰ. qꝛ oīs cōpatiuus p̄t regere caſū ſui abſtracti. ſ. q̄ōlibet ablatiū poterit ſibi iūgere ſextū Ex vi formalis tibi cām ſignātiꝰ. Q̄r vtꝝ cōpatiuus p̄t regere plꝛes abltōs q̄ȝ tres. ſolutio ſic. Exemplū. vt ſortes eſt maioꝛ platone ſtatura ſex pedibꝰ maioritate. ibi ſtatura regit a cōpatiuo virtute poſiti ꝛ platone virtute cōpati. ꝛ ſex pedibꝰ ex vi exceſſus. ꝛ maioritate ex vi cāe formal'. Q̄r de iſta orōne. habeo decē florenos eo amplius. a q̄ regit ille ablt̄us eo. Solō ab illo cōpatiuo amplꝰ. Videt̄ q̄ illa orō ſit incongrua. qꝛ eo eſt ſnīs nūeri ꝛ decē ē plꝛis nūeri. ꝛ ſic relatiuū ꝛ ſuū antecedens diſcōueniūt. Solō eo n̄ refert̄ ad an̄s exp̄ſſum. ſed ſubintellectū. ſ. nūero denario. Silr̄ iſte orōnes ponunt̄ penes reglam iſtā. iohānes eſt moroſioꝛ ſolito. i. q̄ȝ ſolitū eſt. loquet̄ magis fide. i. magis q̄ȝ fides eſt adhibenda. currit citius dicto. i. citius q̄ȝ dictū eſt. Notand̄ ē quēcunq̄ȝ caſū regit poſitiuꝰ illū etiā regūt compatiuus ꝛ ſuplatiuꝰ. qꝛ poſitiuꝰ includit̄ in poſterioribꝰ duobꝰ gdibus. ſꝰ.

Caſum quēcunq̄ȝ natura regit poſitiui. Illū ſup̄mus gdus exit atq̄ȝ ſecundus

Q̄r vtꝝ aliq̄ verba p̄nt regere ablm̄ mediante compatiuo Solō ſic. qn̄ ip̄m verbū includit cōpatm̄. vt malo virtutes auro. ſȝ n̄ iſta verba pfero ꝛ p̄ſto. qꝛ illa regūt dtm̄ cū actō. Virgiliꝰ Ne me ſi pferat illa vocet̄. p̄nt tn̄ iſta verba regere ablm̄ ſnītem id in quo fit exceſſus ꝛ ſnītem q̄ntitatē certā vel incertā cōpati vt petrus p̄ſtat iohanni lr̄is tribꝰ p̄ceptis. Q̄r q̄d de illa orōne eſt dōm̄. ſi q̄ minus dixiſſem. Solutio ſm̄ Catholicon q̄ nunꝰ p̄t eſſe due dictiones. ꝛ tūc valet tm̄ ſicut aliquo minus. ꝛ ſic nō regit̄ per iſtā regulā. qꝛ n̄ importat rem exceſſā neq̄ȝ quantitatē illius exceſſus. ſed ex vi effectus cauſe materialis ſeu inopie per illam regulam (Plenus inops) ſed vt eſt vna dictio nō eſt regimen. quia illud requirit duas parteſ orationis. Quātitꝰ

ſ. caſus   ſ. oſtendens   i. q̄ȝ magnus   i. tenetur

Eſt ablatiuus demonſtrans quantus habetur

i. ſupgreſſus   gubernat ablm̄   excellētiā   i. aliq̄   i. notans

Exceſſus. regit hunc exceſſum dictio ſignans

Exemplū in quo ille compatiuus maius ſt exceſſum ꝛ regit ablatm̄ illo ſnītē id quod excedit̄ ꝛ illū ablatm̄ q̄tuoꝛ pedibus ſnītem quantitatem exceſſus

Hoc lignum pedibus eſt maius quatuoꝛ illo

Illō vbū excedit iptat exceſſū ꝛ regit illū ablm̄ q̄tuoꝛ digitis ſnītē q̄ntitatē exceſſꝰ Regimen abltī qđ fit ex vi exceſſꝰ idētter a nomine ꝛ a verbo

Hoc lignum digitis excedit quatuoꝛ illud

Snīa eſt dcō ſnīs concretiue exceſſū p̄t etiā regere ablm̄ ſnītem q̄ntitatē illiꝰ exceſſus. vt emi hanc rem pluris minoris tribꝰ ſolidis. hoc eſt grauius illa vna libra triduo poſt veni q̄ȝ tu. Virgilius Reſpexit et longo p̄oſt tp̄e vixit. Et dꝛ dictio ad ſnīdum q̄ nedum nomen ſed etiā verbū regit ablm̄ per iſtā regulā. Vt iohānes excedit petrū vno digito. Et ſilr̄ eius participiū. ꝛ qn̄q̄ȝ aduerbiū. vt iohannes currit velocius petro tribꝰ paſſibus. Et dꝛ cōcretiue ꝑpter dcōez importātē exceſſum abſtractiue q̄ regit gtm̄. vt iohānes hȝ exceſſum ſup̄ petrū triū digitoꝝ. Et ſub iſta comp̄hendit̄ dcō ſnīs defectū exceſſus. Q̄r dcō iptans exceſſū regit ablm̄ per regulā p̄cedentē. qꝛ cōpatiuꝰ ex natura ſua importat exceſſum. Solutio. regula p̄cedens loquitur de comparatiuo tantū. ſed iſta loquitur de

q̄cunq̄ꝫ dcōne importāte exceſſum vniuerſaliter. Uel dicendum ꝙ iſta intelligi
tur de ablatiuo importante quantitatem exceſſus. Contra dictio importans
exceſſum regit genitiuum ergo ꝛc̄. Antecedens probatur in hoc exemplo. ſcilꝫ
maior eſt exceſſus latronis q̄ꝫ furis. Dōm rl'a intelligit̄ ꝺ dcōe ꝯcretiue imptāte
exceſſū h̄ ꝟo ponit̄ nom̄ exceſſ⁹ abſtractiue. Cōtra dcō cōcretiue accepta ſcans ex
ceſſū regit actm̄ ḡ ꝛc̄. Aīs pbat̄ i h̄ exēplo. Nathanael obtulit aureū acetabulū
a ꝓpēds triginta ciclos. Dōm nobis magis vſitatū eſt loqui ꝑ ablm̄ q̄ꝫ ꝑ actm̄
lꝫ repiat̄ ꝟbū exceſſū regēs actm̄ ſnīe q̄ntitatē exceſſus. vt inter pigmeos q̄ lōgiſ
ſime ſūt nō excedūt pedes duos ꝛ q̄drantē. Sꝫ non ē imitandū. Qr̄. q̄tuplex ē
ſm iſtū textuꝫ exceſſus So⁹ duplex. nā q̄dā exceſſ⁹ incert⁹ eſt q̄ iptat̄ ꝑ ablatiuū
pñtis rl'e Exēpluꝫ vt q̄nto fortis magꝫ pficit tanto magis ſupbit Sꝫ q̄dā iptāt
certā q̄ntitatē exceſſ⁹ vt in exēplis text⁹ Et facile liq̄t q̄ſtio ꝺ iſtis tantomin⁹ pau
lomin⁹ ex dcis. qꝛ ſi capiūt̄ vt vna dcō ꝛc̄ ſ͛ aduerbia q̄litatis. ſꝫ ſi duc reguntia
ꝯpatiuo vt dcm̄ eſt Qr̄ q̄d dōm eſt ꝺ iſta ozone A iudeis q̄nquies q̄dragenas
min⁹ vna accepi. So⁹ primo p̄t dici ꝙ vna regit̄ a min⁹ ex vi exceſſus. Scdo p̄t
dici ꝙ ponat̄ abſolute i ꝺſignatione ꝯñtie. ꝛ ſic dꝫ dici min⁹ vna ſu ꝓple ꝑcuſſiōe
exñte Qr̄. q̄le regimē eſt h̄ paulo poſt paulo añ. So⁹ ille prepōes hñt ꝟtutē ꝯpa
tiui incluſā ꝛ ꝯuenīūt cū ſuis ꝯpatis. vt pri⁹ poſteri⁹. ꝛ ſic regūt ablm̄ ſic illa cō
ꝑatia. qꝛ ſic cōpatiu⁹ capit̄ ꝑ poſitiuo Ita ecōuerſo h̄ poſitiu⁹ capit̄ ꝑ cōpatiuo
lꝫ ſi ſūt aduerbia ꝛc̄ ſūt vna dcō cui nō cōpetit regim̄. ꝛ ſ͛ aduerbia tp̄is. Et regit̄
iſte ablatiu⁹ ex vi exceſſ⁹ ſic ꝑ p̄cedentē regulam ex vi comparationis
ſ. aliquā ſ. dcō gubernat ſ. mediāte illa res efficietur

Remqꝫ notans fieri regit id quo res ea fiet

Scdm regimen principale ipſius ablti qd fit ex vi effectus primo pones rl'aꝫ generalē extendentē ſe ad effect⁹ oim cauſarum

Sn̄ia eſt ꝙ dcō ſnīs aliq̄d agere vl' fieri regit ablm̄ ſnīe illd̄ iſtr̄m quo mediāte
q̄s agit vl' aliq̄d fit. vt miles ꝑcuſſit haſta pugno gladio l' veni huc pedib⁹ naui
go curru. Ar̄. poſtea loq̄t̄ al'r de cā inſtrumētali So⁹ cauſa inſtrumētalis eſt du
plex. q̄dā ē extrinſeca ꝛ ſepata a principali agente de q̄ h̄ fit mētio Alia eſt intrin
ſeca de q̄ poſtea dicit al'r Contra cauſa inſtrumētalis non p̄t regere ablm̄ ḡ illa
ſolutio nō eſt vera qꝛ principalis cauſe eſt regere ꝛ dirigere c⁹ ꝟtute iſtrumentū o
ꝑat̄. Dōm ꝙ nō couenit ſibi regimē naturale. ſaltē principaliter tn̄ bñ p̄t regere ḡ
maticał'r vt h̄ Qr̄. q̄ eſt cauſa principalis ꝛ q̄ inſtrumētalis. So⁹ principalis ē q̄
mouet ꝛ dirigit ad op⁹. vt hō angel⁹ vel ꝺs reſpectu vniuerſoꝝ effectuū. ꝛ ignis
principal'r ꝛ effectiue calefacit. Sꝫ inſtrumētalis eſt q̄ vtit̄ principale agens ad ꝓ
ducendū effectuꝫ. vt ſutor coreo ad faciendꝫ calceuꝫ. Sꝫ cā illa inſtrumētalis
eſt duplex. q̄dā eſt artificial' q̄ nō ē ꝑs principalis agentis vel ſibi inherens. vt ba
cul⁹ ſecuris ꝛc̄ Sꝫ natural' p̄t eſſe ꝑs principalis agentꝫ vl' ſibi inherens. vt ma
n⁹ eſt inſtrumētū q̄ opatur corp⁹. ꝺ prima eſt h̄ ad ꝓpoſitū. vtꝫ ex textu. tn̄ aliq̄ di
cunt ꝙ intelligit̄ de vtroq̄ꝫ inſtrumēto naturali et artificiali Qr̄. q̄ ē rl'a gn̄alis cir
ca hunc textū So⁹ iſta. Omne ꝟbuꝫ mōi ſnīs actionē vl' paſſionē attributā cau
ſis ſcdis. p̄t regere ablm̄ ꝑ iſtā rl'aꝫ. qꝛ oms cauſe ſcde agūt ꝑ aliqd̄ inſtrumētū
qd̄ eis addit̄ in cauſando. Et dꝛ (cauſis ſcdis) ad excludēduꝫ deū q̄ ſine oi in
ſtrumēto opari p̄t rōe ſue infinitatis Et quō eſt aliq̄ cauſa intrinſeca ꝛ alia extri
ſeca. aliq̄ in actu. aliq̄ in potētia. aliq̄ mediata. ꝛ aliq̄ immediata. ex ſup dcis de re
gimine gti patuit. Qr̄ vtꝝ ſola ꝟba regūt ablm̄ ꝑ iſtā regulā So⁹ nō. ſꝫ ꝑtici
pia quēadmodū ſua ꝟba a q̄b⁹ deſcendūt ꝛ etiā noīa. vt bellicoſis armis. rhetor
locutiōe. Notandum ꝙ eſt differentia inter rhetorem. oratorem. et declamatorem

De regimine ablatiui

Nā rethoꝛ eſt ꝓfeſſus rethoꝛice.ſ.ille q̄ hꝫ rethoꝛicā ſiue docet cuiꝰ autoreſ re
thoꝛici noīant. Sꝫ oratoꝛ dꝛ ille q̄ cāſ dedit vel cū iudicibus vel in cōcionibꝰ.
⁊ alio noīe dꝛ cōcioāatoꝛ. Cōtio dꝛ populꝰ ille ad quē oratoꝛ hꝫ oꝛonē. ⁊ ſic di
mittere cōtionē eſt oꝛare ſiue īponere qḋ etiā dꝛ ꝓoꝛare. Sꝫ declamatoꝛ ē ille.
q̄ in cōuentu ſcolaſticoꝝ fretā cām oꝛat. vt ſe vel aliū exerceat vt in veris cauſis
poſtea poſſit oꝛare. ⁊ rethoꝛ illud agens etiā declamatoꝛ vocaṫ. ☞ Qrꝛ quō
denoīaṫ iſtud regimen Soꝰ exvi effectus cāe efficientis inſtrumētalis. ex cu
ius habitudine ad dictionē rectam denoīatur regimen

Contio

Declamato r.

.i.nomen adiectīm ſ.aliquā .i.notans .i.cōiūgere .i.teneris

Mobile menſuram deſignans addere debes

Exemplū in q̄ hoc adiectiuū lōgū importās menſurā regit ablīm ſex pedibus ſignificantem quātitatem certam illius menſure

Exemplum in quo ponitur adiectīm latus.a.um. cuꝫ ablatiuo duobus pedibus.

Longum ſex pedibus lignum latumqꝫ duobus

Sūia e. ꝙ nomē adiectīm indeťiate īpoꝛtās menſurā. pt regere ablatiuū ſm̄ tez
certā q̄ītitatē illiꝰ menſure. vt turris ē alta tricentis pedibꝰ. Et dꝛ notāṫ (nomē
adiectiuū), ꝑpṫ nomē ſbm īpoꝛtās indeťiatā mēſurā qḋ nō regit ablīm. ſꝫ po
tius gtīm. vt vidi turrim altitudine centū pedū. i. tāta altitudine q̄īta ē altitu
do centū pedū. Qrꝛ. qt mōis fit mēſuratio. Soꝰ multꝫ mōis. Pꝛio ſm̄ latitu
dinē. vt menſuraṫ pannꝰ ſm̄ vlnā ⁊ terra ꝓmiſſiōis in ſoꝛtē filijs iſrael diuidē
da cū funiculis. Scḋo fit ſm̄ cōtinentiā. ⁊ h̄ duplr̄. Pꝛio ſm̄ ꝓfunditatē. vt fō
tana ē ꝓfunda viginti ſcopis. Scḋo ſm̄ latitudinē. vt lata ē tribus pedibꝰ. ter
tio ſm̄ pōderoſitatē vt argentū illud eſt graue q̄ttuoꝛ marcis. Quarto. peneſ
cōtinentiā capture menſuraṫ. vt h̄ vas ē magnū duabꝰ quartis. ¶ Ar. Bipe
dale tripedale īpoꝛtāt menſurā. tñ nō regūt ablīm ꝑ iſtā regulā. Soꝰ illa īpoꝛ
tant deťiatā mēſurā. ſꝫ iſta regula intelligiṫ de his q̄ īpoꝛtāt indeťiatā mēſurā
q̄ ſpecificaṫ ꝑ ablīm. ſm̄ illā deťiationē. Contra. noīa adiectiua īpoꝛtātia ide
termiatā menſurā nō pn̄t regere ablatiuū. g̊ ſolutio falſa. ptꝫ aūs in h̄ exēplo vt
illud eſt minus longū ad iſtud. Dōm ꝙ iſta noīa adiectia longū latū altū bre
ue ꝓfundū. regūt ablīm inq̄ītū abſolute ſm̄ q̄ītitatē. ſꝫ inquantū cōnotant re
ſpectū. regunt accīm mediāte ꝑpōne. vt hoc eſt minꝰ longū ad iſtud. Et de hoc
dantur due regule. Pꝛia ē oīs poſitiuus relatiue captꝰ. regit accīm ſui coꝛrela
tiui mediāte ꝑpōne ad. vt longū ad breue. Scḋa regula ē. oīs cōꝑatiuꝰ relati
ue captꝰ regit ablīm ſui coꝛrelatiui. vt maius minoꝛe maiꝰ ⁊ ecōtra. Queritur
ex q̄ vi regiṫ ille ablatiuus. Soꝰ q̄dam dicūt exvi effectus cāe foꝛalis. Jta ꝙ
menſuratio habeat ſe tanq̄ cā foꝛmalis reſpectu rei menſurate. Cuiꝰ rō eſt qꝛ
ablatiuus ſt quantitatē deťiatam dcōis regentis. ſed determinate eſt actꝰ ipſiꝰ
foꝛme. ſed hoc ſimpliciter nō eſt verū. qꝛ oīs dictio recta ſe hꝫ vt determinās ī
oꝛdine ad dictionē regentē. ſꝫ ꝯuenienṫ denoīaṫ exvi mēſure tāq̄ ſpēali denoīa
tiōe. ⁊ h̄ īpoꝛtat hītudo dcōis regentis in oꝛdine ad dictionem rectam.

Regula ſpēal' de regie ablīi a noīe adiectīo exvi effectꝰ cāe material'. Sūt eīn ſex pedes maťial'r integrā tes illā lōgitudinē. vel ſpēali denoiaṫ exvi menſure.

ſ. aliqḋ ſ.aliquā ſ.funalē actū ſpaciandi actū appciandi

Verbum materiam cauſam ſpacium preciumve

.i.actū moꝛādi .i.notās ſ.caſus gubernat ſ.cāe ⁊c̄.

Aut tempus ſignans ablatiuos regit hoꝛum

ſupdicta .i.iptāt Exm̄ in q̄ fabricā tregit materiā ere in ablīō.

Que pꝛedicta notant· vt frenum fabricat ere

Ponit q̄nq̄ regulas ſpēales d̄ regie ablīi a v̄bo qḋ fit exvi effectus.

Hic tacꝫ regit finē.ſ.pudore i abltō h diſtat regit ſpaciū ſex ſtadijs i abltō.
Jſta pudore tacet.ſtadijs ſex diſtat ab vrbe
Hic morās regit tps tota nocte i abltō h emi regit tribus nūmis in ablatiō
Nocte morans tota.panem nummis tribus emi

Snīa ē.ꝙ dcō denotās materiā.vt fabricare.vel cām vt tacere vel ſpaciū vt di
ſtare vel p̄ciū vt emere.vel tps vt morari ↄſtruit a pp⁹ cū abltō iportāte p̄dicta
ſcꝫ materiā cām ſpaciū p̄ciū aut morā ſiue tps. Exēpla patēt in textu. Hec ſē/
tētia ſtat in qnqꝫ regulis. Pria ē. vbū iportās actū q̄ vſaꝛ circa materiā.ↄgrue
p̄t regere abltm̄ ſnīē materiā circa quā ille act⁹ vſaꝛ. vt Eua facta ē coſta vel
oſſe ade.vel cū p̄pōne de coſta tm̄ dn̄t ab ex de e a ab.vn̄ Ex de materiā a vl' ab
notat efficientē. Per dat formalē.ſꝫ ppꝛ dat tibi finē. ¶ Arꝛ.cā materialis regiꝛ
in gtō.ḡ iſte text⁹ ē falſus.aňs pbaꝛ p aler.q̄ dt Materiā ſignās iūgaꝛ.vt anu
lus auri. Dōm ibi cōpaꝛ materiatū ad ſuā materiā ex q̄. h vō cōpaꝛ act⁹ vbi
ad materiā circa quā vſaꝛ ☞ Qr. Circa iſtā regulā q̄ttuplex ē materia. So⁰
Materia triplex.ſ.ex q̄.i q̄.ꝛ circa quā. Materia ex q̄ ē ex q̄ aliqd fit.vt cultell⁹ ex ferro.
Et ē duplex.ſ.pmanēs.ꝛ trāſiēs vt in de regimie gti patuit. Sꝫ maťia in q̄ ē.
cui aliqd inheret vt accn̄s in ſubiecto.albedo in corpe.ſcia in aia. Sꝫ materia
circa quā ē illud.circa qđ verſaꝛ intentio vel potētia alicu⁹.vt intellectus circa
vle.ſenſus circa ſingulare. Et de oib⁹ iſtis p̄t intelligi iſta regula. Exm̄ primi
vt ſartor ſartit pāno. Exemplū ſcdi.vt habeo ſciam aia.dolorē capite. Exēplū
tertij.vt iohānes vtiꝛ illa re.ꝛ iſti abltī regunꝛ exvi effect⁹ cāe materialis. Se/
cunda regula eſt.dcō ſn̄s aliquid fieri pp̄ter cām aliquā regit ablatiuū ſnīem/
illā pp̄ter quā fit.vt cā ſcribendi veni Coloniā. Jſte tacet pudore.ibi tacet ſig
nificat actū tacēdi.ꝛ fit pp̄ter pudorē tanq̄ꝫ cām finalē. Arꝛ.in h exēplo pudore
tacet ē regimen cāe materialis circa quā ḡ ꝛc.qꝛ act⁹ tacēdi vſaꝛ circa pudorēꝫ
Dōm ꝙ illud vbū tacet ſt hic actū circa cām finalem vt eſt pudor relat⁹ ad pec
catū.quia illius eſt finis vt patuit in regie gti. ☞ Qr.p qđ ſciꝛ ꝙ iſta regl'a lo
quiꝛ de cā finali cū hic non exp̄matur. Solutio p̄mo ex exēplo textus in q̄ abla
tiuus iſtius regule habet principaliꝛ habitudinē cauſe finalis ad actū vbi. Cu
ius rō ē.qꝛ oē analogū p ſe poſitū ſtat p ſuo ſtato famoſiori.ſed inꝛ oēs cās fi
nalis eſt potiſſima ḡ ſtat cā p ſe ſumpta p cā finali. ☞ Qr.vnde regiꝛ ille abla/
tiuus.verbi gratia. Solutio ſm quoſdam regitur a verbo ſubintellecto da vl'
exvi effectus cauſe finalis ſm alios.ꝛ valet tantū ſicut exempli gratia.id ē gra
tia illius quod dictū eſt. Vel ſm alios exvi effectus cauſe efficientis.hoc autē
non eſt inconueniens.quia efficiens ꝛ finalis poſſunt coincidere. Et iſte ablati/
uus numero.in hac orōne. Diſcubuerūt viri qnqꝫ milia numero.regitur a ly
quinqꝫ milia exvi effectus cauſe formalis.quia quodlibet ſuperius eſt cā for/
malis ſui inferioris.ſed numerus eſt ſuperius ad qnqꝫ milia. Similiꝛ de iſta
Vidi ſcolares qnquaginta numero. Tertia regula eſt. Verbū importans di
ſtantiam localem poteſt regere ablatiuū ſignificantē quantitatē iſtius diſtātie
vt roma diſtat ab hinc quadringentis miliaribus. Et eadē ſententia pōt dici
in accō.vt roma diſtat ab hinc quadragenta miliaria. ¶ Arguiꝛ. Dictio ſn̄s
mēſurā regit gtm̄ p illā regulā Nobile menſuram deſignans addere debꝫ.
Locus Solutio illa intelligiꝛ de menſura indeterminata.vt ibi dictū eſt.hic vero loq
tur de menſura determinata. ☞ Queriꝛ.q̄ttuplex eſt locus ſiue ſpaciū. So⁰
duplex.quia quoddaꝫ eſt ſpaciū in quo aliquid fit.ꝛ hoc reſpondeꝛ ad vbi ſo

lum in ablatiuo. vt hoc factũ eſt tertio ab vrbe miliario. ⁊ ſit quarto quinto ſe-
xto. Et quoddam eſt ſpaciũ ꝑ quod fit motus. ⁊ illud poteſt ſtare in accõ vl' in
ablatiuo. vt Iui tria miliaria vel tribus miliaribus Et illud ſpaciũ ꝑ quod a-
liquid fit reſponderi ſolet ad quantũ vel quanto. Querit᷑. quid eſt ſtadiũ. So- Stadium
lucio centũ paſſus ⁊ viginti q̄nq̄ dicunt᷑ ſtadiũ. Sed miliare dicit᷑ ꝯtinere octo Miliare
ſtadia. Et q̄nq̄ pedes dicunt᷑ continere paſſum. ꝟſus Quinq̄ pedes paſſum Paſſus
faciũt. paſſus q̄ꝫ centũ. Viginti q̄nq̄ ſtadiũ. ſi milia des re. Octo facit ſtadia
duplicatũ ſit tibi leuca. Et ſm̄ quoſdã leuca latinũ non eſt. q̄ꝛuis in cõi ſmone Leuca
ſolet eius vſus haberi. Ideo potius dõm eſt. iui duo miliaria vel duo milia. Milia
Ubi notandũ ꝙ milia quãdoq̄ eſt nomen numerale. vt vndecim milia ꝟginũ
Et milia miliũ milibus q̄nq̄ ſincopatur ꝓ miliaria miliariũ miliaribus. Q̄r
ta regula eſt. Verbũ importans actũ app̄ciandi vel vendendi poteſt regere ab
latiuũ ſñtem quantitatẽ illius precij. vt emi panẽ tribus nũmis. vel ſic. Pote-
rit iſtud venũdari multo. in quo exemplo multo importat quãtitatẽ p̄cij inde
terminate. De iſtis ꝟbis actũ app̄ciandi ĩportantibus p̄us dictũ eſt quõ põt re
gere gtĩ vel abltĩ. Ar̄. ꝟba ĩportantia actũ appreciandi regũt gtĩ. ḡ textus
iſte ẽ falſus. añs ꝓbat᷑ in hoc exẽplo. quãti conſtat. Dõm ꝙ hoc ſm̄ diuerſũ re-
ſpectũ vt patuit in regĩe gti ibi (His p̄ciũ iũgas) Q̄r. quõ denoiat᷑ regimẽ iſti᷒
regule Solutio ex vi app̄tiationis. ⁊ hoc ex habitudine dcõis regentis ad dcõ
nem rectã. Quinta regula ẽ. dcõ ĩportãs actũ vel paſſionẽ durantẽ in tp̄e põt
regere abltĩ tantũ ĩportãtẽ q̄ꝛtitatẽ illius tp̄is in quo talis actio vel paſſio fit
vt morabar apud vos tota nocte ⁊c̄. ¶ Ar̄. dicit Ar̄ꝫ. ꝙ paſſiones ſũt faciliter
mobiles ⁊ trãſeũtes quẽadmodũ rubedo ex verecũdia cauſata. ḡ male dicit᷑ ꝙ
paſſio eſt durãs in tp̄e. Dõm licet non durat longo tp̄e tamẽ in aliquo paruo
tp̄e vel longo iuxta diuerſitatẽ paſſionũ vl' paſſibiliũ qualitatũ ſm̄ hoc alios ⁊
alios ablatiuos tp̄m regunt. Q̄r. q̄ꝛtuplex ẽ tempus. So᷒ triplex. Unũ eſt in q̄ Tempus
aliquid fit. Et eſt illud quod r̄ñdetur ad interrogationẽ factã ꝑ q̄ñ. ⁊ hoc ſolũ
regit᷑ in ablatiuo. vt quando venit petrus. R̄ñdetur hora tertia quarta media
nocte. p̄ma olimpiade. ſcđa olimpiade. Eſt aũt olimpiades tp̄s q̄nq̄ annorũ
Scđo ẽ tp̄us ꝑ qđ. ⁊ dr̄ q̄ꝛdiu vel quãto tp̄e. ⁊ illud regit᷑ in accõ vel abltõ. vt Olimpiades.
ſeptẽ annos vel ſeptẽ annis moratus ſũ Colonie. ⁊ iſtud tempus ponit᷑ in p̄re-
dicamẽto q̄ꝛtitatꝫ. Tertiũ ẽ tempus intra quãtum. in quo aliquid fit. vt intra
quãtũ tp̄us redies in patriã. Reſpondet᷑ inter tres aut poſt tres annos. Et de
noiatur iſtud regimen ex vi temporis ſiue durationis. ☞ Querit᷑. que ẽ regu
la generalis que ex hoc textu elicit᷑ Solutio iſta. ꝙ oẽ verbũ mundi põt regere
ablatiuũ ꝑ iſtam regulam. Quodcũq̄ etiam illud fuerit. quia oĩe verbũ ſi
actum fluxum vel fieri qui neceſſario fit in aliquo tempore.

.i. dcõnẽ. ſ. p̄dictꝫ .i. aſſocia cãm fo᷑alẽ denotat op̄andi
Nomen eis adiunge modum quod ſignat agendi
.i. voce .i. multa p̄nũciare debem᷒ .i. ſubtili
Accentu plura proferre ſolemus acuto

Sñia ẽ. Dcõ ſñs action vel paſſionẽ p̄t regere abltĩ ſñtẽ modũ actionis vel Regula ſp̄al'
paſſionis. vt illa dcõ ꝓfertur acuto accentu. Et hic. ille cantat dulci melodia. de regĩe ablatĩ
Dr̄. notanter (dcõ) quia nedũ ꝟbũ ſꝫ etiã p̄ticipiũ ⁊ noĩa ꝟbalia in bilis t̄minã ꝟbo qđ fit ex vi
ta regunt abltĩ ꝑ hãc regulã. De ꝟbo actiuo p̄tũt exemplũ De ꝟbo paſſiuo effect᷒ cãe fo᷑a
eſt exemplũ. vt iohẽs ꝑcutitur ſecure acuta. De p̄ticipio ſcribẽs veloci curſu. lis.

De noīe v̄bali. deus ē amabilis ferueēti amore. ☞ Q̄r. quō dȝ cognoſci ꝙ ablatiu⁹ regiꝫ ꝑ p̄ntē regulā. So⁹ ſic. qn̄ ſcȝ ablatiu⁹ deſiat v̄bū ad modū aduerbij q̄litatis. manēte eadē ſnīa. vt ꝓfert acuto accētu. i. acute. modulemur voce ſupplici. i. ſuppliciter. ¶ Ar. ꝑtes indeclinabiles important rem. ⁊ ꝑtes declinabiles modū rei. ḡ ablatiu⁹ q̄ eſt ꝑs declinabilis nō importat modū rei. Solutio dōm ꝙ ablatiu⁹ iptat rē per modū rei. ſed ꝑtes idecliuabiles important modum rei tantū. ḡ attribuiꝫ etiā ſibi deſiare. Uel dōm ⁊ min⁹ bene. ꝙ iſte ablatiuus reſoluitur in ꝑtem indeclinabilem. vt ſup̄ dictū ē. Ar. null⁹ autor dȝ ex ignotis ꝓcedere. Sed alex. ex talibus hic ꝓcedit. ḡ q̄ꝛ loquiꝫ de accentu. de q̄ d̄ terminat in q̄rta ꝑte. vt ꝓmiſit in p̄ma ꝑte doctrialis ibi. Accētus normau. exhinc variare docebo. Dōm ꝙ hic nō loquiꝫ de accētu niſi ſm̄ ꝙ hȝ rōnem ſpecificandi actū verbi in habitudine ablatiui caſus. Qd̄ fungens vice doctoris intelligens iuuenibus ſcolaribus declarabit. Q̄r. vtꝝ v̄ba paſſiua regūt abltm̄. ꝑ iſtā regulā. Et vr̄ ꝙ non. quia dicitur in textu modū agendi. ſed v̄ba paſſiua ſnt modū p̄ciēdi. So⁹ gerūdia ſnt actiue ⁊ paſſiue. vn̄ Actū ſiue pati ſignare gerūdia p̄nt. Q̄r. ex q̄ vi regiꝫ iſte ablatiu⁹. So⁹ ex vi effect⁹ cāe fo͞ralis. q̄ꝛ verba iuxta intentionē iſti⁹ regule ſnt modū actiōis vel paſſiōis. ⁊ modus ille eſt ab aliqua fo͞ra ḡ regiꝫ ex vi effect⁹ cāe formalis. ☞ Q̄r. q̄d eſt accentus. So⁹ eſt ꝓprietas dcōis ſm̄ quā alte vel baſſe ꝓferꝫ. Et eſt triplex accēt⁹ Acutus eſt quando ſillaba eleuaꝫ. Sed grauis accētus eſt quando ſillaba deꝓmitur. Sȝ circūflexus eſt. qui in medio ꝓferꝫ. de q̄bus latius pȝ in vltīa ꝑte hui⁹

Regula ſp̄eal' de regie abltī a nomie q̄d fit ex vi effect⁹ cāe efficientis.

multotiens. ſns ꝓprietatē ſociaꝫ p̄dictis
Sepe poteſtatis nomen cōiungitur iſtis
arnold⁹ . i. hieroſolume dei gr̄a bernhardo ſalutatoȝ
A rex hieruſalem domini dono. b. ſalutem

Snīa ē. ꝙ nomē ſignificans dignitatē vel ptātē regere p̄t abltm̄ ſnīē cāȝ efficientē illi⁹ dignitatȝ vel ptātis. vt Hermann⁹ dei gr̄a archieps Colonien̄. Innocēti⁹ diuīa miſeratiōe vel clēmētia ſūm⁹ pōtifex. Karolus dux Gelrie diuio auxilio. Arnoldus dono dn̄i rex hieruſalē. Q̄r. vtꝝ iſta regula. ſolū ꝯuenit nominib⁹ dignitatē ſntib⁹. So⁹ nō. Pro q̄ nota iſtā regulā gn̄alē. ꝙ oē v̄bū ſns actionē vel paſſionē. ⁊ oē v̄bū ſns ptātē vel dignitatē ordinē religionē vel famulatū q̄ vel q̄ fit mediātē auxilio ꝯſilio fauore vel dono. p̄t regere abltm̄ ſntē conſiliū auxiliū fauorē ⁊ donū. De p̄mo exēplū. vt Colligo hūc librū diuia ꝑmiſſione. De ſcdō. vt miſſa celebraꝫ clemētia dei. De tertio. ſ. ptāte pȝ ex textu. De dignitate. vt Henricus dei gr̄a ſuffraganeus. De ordine vt gr̄a dei ero monachus. De officio. vt ego ſuȝ medicus dn̄i fauore mei fratris. De famulatu. vt ego ſum famulus panthaleonis fauore abbatis. Queriꝫ ex qua vi regiꝫ iſte ablatiuus. So⁹ ex vi effectus cāe efficientis principalis. quia oīs ptās ſeu dignitas eſt a deo tāq̄ȝ a principali cā. Queriꝫ q̄re in ptāte alicui conceſſa addiꝫ iſte ablatiuus. diuina ꝓuidentia. vel ſimilis. So⁹ quia illud nō fit niſi a diuia ꝓuidentia ⁊ niſi deo ꝑ ſuā benignitatē cōcedēte ſine q̄ nihil fieri p̄t. Uel etiam hoc fit cauſa humilitatis. quia poteſtas nō cōuenit homini ex ſe ſed ex deo. q̄ꝛ omne datū optimū ē deſcendens deſurſum a patre luminū. Queriꝫ q̄d ꝑ illas duas l̄ras. a. ⁊. b. ꝯcatur. Solutio ꝑ illas ſignificanꝫ noīa ꝓpria. quia illō apō romanos fuit conſuetū. noīa ⁊ ꝓnoīa l̄ris ſignificari. ꝓ noſtris igitur iuuenibus Ciceronis aut Saluſtij. aut alioꝝ legere cupientibus ſcripta ope precīuȝ eſt abbreuiaturas ꝑ l̄ras more romano prenoſcere.

De regimine ablatiui

A	Aulus	Q	Quintus
Aug	Auguſtinus	Q.f.	Quinti filius
C	Caius	R.p	Reſpublica
Cu	Cuens	Reſp	Reſpublica
Cl	Claudius	S.p.q.r.	Senatꝰ pplꝰusqꝫ romanus
Caeſ	Caeſer	Ser	Seruius
D	Decius	Sex	Sextus
Dr	Druſus	Sp	Spurius
F	Filius	T	Titus
L	Lucius	Tr	Tribunus
Imp	Imꝑator	M.T.C	Marcus Tullius Cicero
Lf	Lucij filius	Trpl	Tribunus plebis
M	Marcus	Trmil	Tribunus militum
P	Publius	Quãqꝫ lr̃a ſignificat numeruz.vt	
Pr	Pretor	v	Quinqꝫ
Pf	Publij filius	x	Decem
P.r	pplꝰus romanus	C	Centum
Po.ro	Pplꝰus romanus	D	Quingenta
P.c	Patres conſcripti	M	Mille

.i.talẽ figurã .i.aſſocies Exemplũ in q̃ dcõ ſnᷣs proprietatẽ .ſ.decora regit ablatiuum vultu ꝑ ſynodochen.

Synodochen iungas. vt vultu virgo decora

Sñia ẽ qꝫ ablatiuꝰ etiã regit̃ ex vi ſynodoches. Exm̃ pꝫ in textu. ꝛ poni pñt due rl'e. q̃rꝫ pria ẽ. qꝫ adiectm̃ iꝑtans ꝓprietatẽ ꝑtꝭ attributã toti. p̃t regere ablatm̃ ſnᷣtẽ ꝑtẽ. vt Rachael erat venuſta facie. Scd̃a rl'a iſtiꝰ cõuerſiua ẽ. qꝫ adiectiuũ iportãs ꝓpetatẽ totiꝰ attributã ꝑti. p̃t regere ablm̃ ſnᷣtẽ totũ. vt iohes ẽ clarꝰ ꝓgenie. Nota qꝫ oĩs dcõ regẽs accm̃ ꝑ ſynodochen iuxta illã regulã (Sepe qꝺ ẽ ꝑtꝭ). etiã p̃t regere ablm̃ ꝑ iſtã regulã. Qr̃. q̃ꝫ dr̃nt aliq̃ dcões regũt accm̃ ꝛ ablm̃ ꝑ ſynodochẽ Soᵒ ita dr̃nter. qꝛ regũt accm̃ ꝑ ſynodochẽ cõſtructiõis. ſꝫ regũt ablm̃ ꝑ ſynodochẽ locutiõis. Cuiꝰ rõ ẽ iſta. qꝛ ablatiuꝰ p̃t ꝯſtrui cũ nomĩe ſine vitio ꝯſtructiõis. ſꝫ nõ p̃t h̄ fieri ꝑ accm̃ q̇ ẽ caſus trãſitiõis. ꝛ ĝ reqrit v̄bũ qꝺ ſt ꝑ moꝺ fluxꝰ ꝛ fieri q̇ t̃miat̃ in re ꝑ accm̃ ſcata. Qr̃. ex q̃ vi regit̃ iſte ablatiuꝰ. Soᵒ gñalit̃ ex vi cãe materialis in q̃. qꝛ ꝓprietas ẽ in ſubiecto vt materia in q̃. ſpẽali denoiatiõe regit̃ ex vi ſynodoches. Arguit̃. a vitio nõ dꝫ denominari regimen. ĝ nõ regit̃ ex vi ſynodoches. ꝯña pꝫ. qꝛ ſynodoche eſt figura vitioſa. Soᵒ eſt duplex vitiũ. qꝺdã ẽ inexcuſabile. ꝛ a tali nõ dꝫ regimẽ denoiari Aliud eſt vitium excuſabile. ꝛ ab illo bene p̃t fieri denoiatio. vt in ꝓpoſito Sꝫ tamen iuxta illã regulã. quidã dicũt qꝫ ablatiuꝰ regit̃ ex vi demr̃atõis ẽntie. qꝛ adiectm̃ iportat ꝓprietatẽ ꝛ regit ablatiuũ ſnᷣtẽ ſubiectũ cuiꝰ ẽntiã gñalit̃ dictaꝫ demonſtrat. Sed hoc iprobat Floriſta dicens qꝫ ſolus vnus gtũs poteſt regi ex vi demonſtrationis eſſentie. ſed vnus ſolus ablatiuus non poteſt regi ex vi demr̃atiõis eſſentie. Etiã qꝛ de illo regimine poſtea determinat̃. Arguit̃ Hic eſt ſynodoche tamen nullum eſt ibi vitiũ. affer mihi fontem. quia totum ponit̃ ꝓ ꝑte. ĝ ꝛc̃. Dõm qꝫ ibi eſt ſynodochen locutiõis. h̄ ãt loqt̃ ꝺ ſynodoche ꝯſtructiõis. De q̃bꝰ vide ibi. Sepe qꝺ ẽ ꝑtꝭ toti dat̃ in de regimĩe acci.

Regim̃ tertiũ pricipale abltĩ qꝺ ſit ex vi dmõſtratõis ẽntie vel ex vi cãe materialis in qua. Et eſt ibi figura locutiõis. q̃ dr̃ ſynodoche. eo qꝫ ꝓprietas ꝑtis attribuit̃ toti.

De regimiue ablatiui

Inſponit vnā regulā de regimie ablati qō fit ex vi effect⁹ cāe efficientis.

dcō fns ornatū .i.iūges Ibi h̄ pticipiū indutū regit abltm̄ veſtibus
Ornatum ſubdes indutum veſtibus albis
Sn̄ia ē.dcō fns ornatū pt regere abltm̄ fntē illud q̄ mediāte fit talis ornatus vt amict⁹ ſtola cādida. Qr.dcō fns ornatū regit gtm̄.vt veſtib⁹ petri. Solutō dcō ɔcretiue accepta regit abltm̄.ſʒ abſtractiue regit gtm̄. Cōtra ornat⁹ ē abſtractū nō tn̄ regit gtm̄.vt ē ornat⁹ veſtib⁹ So° ornat⁹ noialit' captū regit gtm̄.vt ornat⁹ mulieꝝ ē pepulū.ſʒ pticipialit' pt regere abltm̄.vt in exō poſito. Qr.q̄ dcōes ſūt ille q̄ regūt abltm̄ p iſtā regulā. So° prio ſūt v̄ba adiecti a actū ornandi iportātia vt veſtio te tunica .q̄ etiā pn̄t regere accm̄ vt ptūt ex dictꝫ. Secūdo ſūt v̄ba paſſiua.vt induoꝛ a te noua tunica. Tertio ſūt pticipia hoꝝ v̄borū q̄bus cōuenit idē regimē cū ſuis v̄bis a q̄b⁹ deſcēdūt. Pro q̄ nota q̄ oia v̄ba q̄ notāt aliq̄d adiacere corpi poſitiue vel p̄uatiue.pn̄t regere abltm̄ p pn̄tem regulā.de prio. vt induo calceo.de ſcdo.vt exuo diſcalceo. Qr.quō denoiatur iſtud regimē. So° ſm q̄ſdā ex vi ornat⁹ ſpēalit'.ſʒ aliꝗ dicūt ex vi effect⁹ cāe materialis.circa quā.q2 v̄bū iptat actū.ꝛ abltūs ſm materiā circa quā act⁹ ille p v̄bū ipoꝛtat⁹ ſtatur

Regimē ablti qō fit ex vi dmōſtratōis eēntie ſiue figura.

dcōi fnti dcōnē dcōi fnti dcōnem fntem
totum fntē ptez ſubiectū ꝓprietatem
Toti da partem ſubiecto proprietatem
adiectiuū ipoꝛ tās laudē .i.ſocia adiectm̄ impoꝛ tās vituperium .i.tā a pte q̄ʒ a proprietate
Sed laudem iunge.vel vituperamen vtrinqʒ
Exm̄ i q̄ vir fns totū regit abltm̄ maib⁹ fntē ptē mediāte noīe adiectio validis Exm̄ i q̄.ſ.v̄go fns totū regit abla tiuū crinib⁹ mediāte adiectio albis.
Vir manibus validis et virgo crinibus albis
Exm̄ in q̄ dcō feīa fns ſubiectū regit abltm̄ forma fntem proprietatem mediāte adiectiuo turpi
Simile exm̄ cū pmo
Dextra vir fragili. vel forma femina turpi
Simele exm̄ cū pmo Simile exemplū cū illo femina turpi forma.
Vir forti dextra. formaqʒ decente puella
Sn̄ia eſt.q̄ totū regit ptem ſuā.ꝛ ſubiectū regit ꝓprietatē ſuā in abltō ex vi demonſtratiōis eēntie. Exempla patent in textu. Sn̄ia iſta ſtat in duabus regul' q̄ꝝ prima eſt. Dictio fns totū regit abltm̄ fntem ptem mediāte adiectiuo fntez laudem vel vituperiū. Exemplū de laude.vt vir validis manibus.vir forti dextra. De vituperio.vt vir fragili dextra. Ibi vir ft totū ꝛ man⁹ vel dextra ptē. Secunda regula eſt. Dictio fns ſubiectū pōt regere abltm̄ fntem ꝓprietatem illius ſubiecti mediāte noīe adiectiuo fnte laudē vel vituperiū. Exemplūʒ de laude.vt puella decenti forma. De vitupio vt femina turpi forma. Ibi femia vel puella ſignificat ſubiectum.ꝛ forma ft ꝓprietatem. Qr.quare n̄ addit in textu (atqʒ regunt') ſicut facit in de regimine gti. So°.quia regule iſte non ſūt cōuerſiue in ablatiuo.q2 nō ē ibi debita ꝓportio moꝝ fndi dūo dextra viro forti.ſicut hic dextra viri fortis. Qr.q̄ʒ dr̄ inter eſt regimē ex vi demr̄atiōis eēntie in gtō ꝛ ablatiuo. Solutio ita dr̄nter.q2 regimen ablti ſp req̄rit nomen laudis vel vituperꝗ.ſm Floriſtam.ſed ſine h̄ pt fieri regimē gti ſaltē q̄ tale adiectiuū non exprimat'.vt homo pacis.angelus cōcilꝗ.ſed nō hō pace.an ɀ elus ɔcilio. Ex q̄bus pʒ denoiatio iſti⁹ regimis.ſ.ex vi demr̄atiōis eēntie.quia in ipo regimie eſſentia vel ſub'a denotat' ſpecificari p ꝓprietatē accn̄talem vel totuʒ p

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

De regimine ablatiui

ꝑtem ex qua dependet eius integritas. Querit̃. a quot ꝑtibus oꝛonis regitur iſte ablatiuus. Solutio a tribus. Primo a nomie. vt lya erat lippis oculis hō exquiſita doctrina. Secūd a pronomine. illa vultu placito. Tertio a ꝟbo ſbuo vt ſitis bono ⁊ imꝑterrito aīo. Ero vobis grato aīo. Et ſub iſto cōprehēdū tur verba habentia vim ꝟbi ſubſtantiui. vt videtur triſti animo. ☞ Queritur vtrum dictio regens ſemꝑ in hoc regimine exꝑimitur. Solutio non. ſed aliqñ ſubintelligitur. Exemplum vt filij hominū vſqꝫ quo graui corde. .i. vſqꝫ quo eſtis graui corde. Queritur quid eſt dōm de iſto ablatiuo vnde regatur. Ntō hic magiſter. Solutio ſm quoſdā a ꝟbo declino ſubintellecto. Alij dicunt. ꝙ regitur a ꝟbo eſt ſubintellecto. ſed primum magis congrue.

nom̄ adiectiuū .ſ. aliqđ importās ſ. alicuius
Nobile vel verbum deſignans proprietatem
cū ablt̄is .i. locat̃ ſ. abltōs ꝑꝑetas importatur
Sextis conſtruitur per quos ea ſiguificatur
dcōis ſntis inſtrumētū dcōis ſntꝫ cām .i. aſſocia
Aut inſtrumenti vel cauſe nomina iunge

Redit ponēdo r̃las ſpēales d regie ablt̄i. qđ fit expi effect⁹.

Exēplū in q̃ adiectm̄ feſtin⁹ imꝑtās ꝑꝑietatē regit ablatiuum curſu
Exemplū in quo hoc ꝟbū fulget etiam ꝯſtruitur cum ablatiuo virtute.

Curſu feſtinus fulget virtute modeſtus

Exemplum in q̃ velox ſns ꝑꝑietatē regit ablatiuū pedibus ſntem inſtrumentū quo fit
Simile exemplū

Eſt velox pedibus blando ſermone facetus

Similia ſunt exempla textus in quibus nomen vel verbū ſns ꝑꝑietatē regit abltm̄ ſntē cām efficiētē ꝑncipalē. vt inuict⁹ virib⁹ ꝑperat pede voce benignus.

Viribus inuictus properat pede voce benignus

Snīa hoꝝ verſuū eſt. ꝙ nomen adiectiuū vel ꝟbum deſignans aliquā ꝑꝑietatem coſtruitur ſextis. i. cū ablatiuis ꝑ quos ea ꝑꝑietas ſcat̃. Poſtea ſubdit ꝙ nomia inſtrumenti ⁊ noīa cāe iunguntur predictis Exempla patent in lr̄a ⁊ infra. Hec ſentētia ſtat in tribus regulis. quarū pr̄ia eſt. Nomen adiectiuū vl' ꝟbū importans ꝑꝑietatem regit ablatiuū ſntem illud in quo ē talis ꝑꝑietas vt feſtinus curſu. in quo notat̃ illa ꝑꝑietas feſtinātis eſſe in curſu. auis tarda volatu. feſtinus voce. Iſte eſt citus inceſſu. lr̄e tue teſtudineo inceſſu vtuntur. Secunda regula eſt. Nomen adiectiuū vel ꝟbum importans proprietatē. pōt regere ablatiuū ſntem inſtrumentū illius ꝑꝑietatis. vt Virgilius dicit famā eſſe celerem pedibus ⁊ ꝑnitibus alis. Et adiectiuū iſtius regule ſt mutari in ablatiuum. vt velox pede. i. velox pedibus. Tertia regula eſt. Nomen vel ꝟbū ſns proprietatem pōt regere ablatiuū ſntem cām efficientē ꝑncipalē illi⁹ ꝑꝑietatis. vel cām materialē circa quā. Exemplū de noīe. vt iſte eſt fortis virib⁹ Inuictus viribus. De ꝟbo. vt iſte ſuꝑat ꝑtāte. De cā materiali circa quā. vt iſte ē benignus voce. Dr̃ notanter (adiectiuū importās proprietatem) ꝑpter adiectiua ſinkathegreumata. q̃ non regūt ablatiuū ꝑ iſta regulā. q2 nihil ſnt. vt oīs nullus. Qr̃. q̃t regule generales ſolent elici ex textu Sō duo q̃ꝝ pr̄ia eſt. Oē cōcretū nomē ſiue ſubale ſiue accidētale pt regere abltm̄ ſui abſtracti ꝑ iſtam regulā De ſubali. vt hō humanitate. De accn̄tali vt albus albedine. Scđa regula eſt. oē ꝟbū pōt regere ablatiū ſui noīs ꝟbalis. vt ego lego lectione. Am

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

amatione. Qr. vñ regit iſte ablatiu⁹ Nycodem⁹ noie. So⁹ ab illo noie nycodemus app⁹ ex vi effect⁹ cãe foꝛ̃alis. qꝛ nomẽ ẽ ſupi⁹ ad illud ꝓpꝛiũ nomẽ nycodem⁹. ſz oẽ ſupi⁹ ẽ cã foꝛ̃alis ſui inferioꝛꝫ. Ex q̃ infert qꝫ q̃libet nomẽ ꝓpꝛiũ pt regere illũ ablatiuũ noie ex vi effect⁹ cãe foꝛ̃alis. Ar. nomẽ ꝓpꝛiũ nõ ẽ adiectiuũ vel vbũ. g̃ nõ pt regere ablatiuũ ꝑ iſtã regulã. So⁹ mobile nõ capit h̃ ꝓpꝛie ꝑ noie adiectio. ſz capit gñalit ꝑ noie aliq̃d ſnte ꝯcretiue. Qr. q̃le regimẽ ẽ iſti⁹ ablti ordie in iſta oꝛ̃one pꝛim⁹ ordine. So⁹ regit ab illo noie pꝛim⁹ app⁹ ex vi effectus cãe foꝛ̃alis. Et ẽ r̃la gñal. qꝫ oẽ nomẽ nũerale ordinale pt regere ablatm̃ ordine ꝑ iſtã regulã. ⁊ in iſta oꝛ̃one. viginti nũero. ille ablatiu⁹ nũero regit a viginti. Vñ gñal etiã regula ẽ. qꝫ oẽ nomẽ nũerale cardinale pt regere ablatiuũ nũero ꝑ iſtã r̃lam. Qr. quõ denoiat regimẽ iſtaꝝ regulaꝝ. So⁹ regimẽ pꝛie regule denoiat ex vi ꝓpꝛietatꝫ. vel ex vi effect⁹ cãe foꝛ̃alis. ⁊ capiẽdo effectuꝫ cauſe foꝛ̃alis gñalit put ſe extẽdit ad quãcũqꝫ diſpõnẽ rei. ſz aliȷ̃ dicũt qꝫ ẽ regimen ex vi demr̃atiõis ẽentie.. Et ẽ demr̃atio ſemiplena q̃ pt fieri ꝑ vnũ abltm̃. Sz regimen ſcd̃e regule denoiat ex vi effect⁹ cãe efficientꝫ inſtrumẽtalis. Regimẽ tercie regule eſt ex vi effectus cãe efficientis pꝛincipalis.

carẽtiã alicui⁹ rei ſ. dcõ ſ. caſum gubernat carẽtie

Reqꝫ carere notans ablatiuum regit eius

Hic caret regit ablatiuũ pena Hoc adiectiuũ pur⁹ regit abltm̃ crimine.

Ut pena careat homo purus crimine viuat

Alia r̃la de regimie ablatiui q̃ fit ex vi effectus.

Sñia ẽ. qꝫ dcõ ipoꝛtãs cõcretiẽ carẽtiã alicui⁹ rei pt regere abltm̃ ſntẽ illõ q̃ q̃s caret. vt careo pecũia amicꝫ / libꝛis / veſtib⁹ ⁊c̃. Dr̃ notant (dcõ) ad ſndũ qꝫ r̃la nõ ſolũ hꝫ vitatẽ de noib⁹. ſz etiã de vbis ⁊ ꝑticipȷ̃s. De noie. vt pur⁹ crimie. De vbo. vt iſte ꝓuat veſtib⁹. De ꝑticipio. vt carẽs libꝛis. Dr̃ notant (ꝯcretiue) ꝓpt abſtracta carẽtiã iptãtia. q̃ ñ regũt abltm̃ ſz gtm̃. vt ꝓuatio vtutꝫ viſiue.

¶ Ar. dcõ ſns alicui⁹ rei carẽtiã nõ regit abltm̃ g̃ male dt Reqꝫ carere notãs. añs ꝓbat in h̃ exẽplo. defect⁹ ſanitatꝫ. ibi defect⁹ ſt carẽtiã ⁊ regit illũ gtm̃ ſanitatis g̃ male dt alex. qꝫ dcõ ſns carentiã regit abltm̃. Dõm qꝫ r̃la intelligit d dictiõe ſnte carẽtiã cõcretie. Sz defect⁹ ſt carentiã abſtractie. Cõtra. dcõ abſtractiue ſns carẽtiã regit abltm̃. vt h̃ abſtractũ opus. in h̃ exẽplo. nõ ẽ op⁹ bñ valẽtib⁹ medic⁹. ſz male habẽtib⁹. Dõm qꝫ h̃ nomẽ op⁹ ſolũ excipit. Pro q̃ notandũ qꝫ op⁹ capit trib⁹ mõis. Prio⁹ vt ſt penuriã vel indigẽtiã. ⁊ ſic hꝫ duos caſus ſub eadẽ ſtatiõe. vt Nõ eſt op⁹ in ntõ. Et hẽo op⁹ in accõ. Scd̃o vꝫ tm̃ ſic neceſſario vel vtile. vt in exẽplo euãgeliȷ̃ ꝓus poſito. ⁊ ſic hꝫ tres caſus ſiles. ſ. ntm̃ accuſatiuũ ⁊ ablatiuũ. Exemplũ de ntõ. q̃d op⁹ eſt. de accõ. dñs his op⁹ hꝫ. De abltio. nõ eſt op⁹ bñ valentib⁹ medic⁹ ſz male hñtib⁹. Tertio ꝑ oi illo q̃ agit vl fit vt ſit. ⁊ ſic variat vel declinat ꝑ oẽs caſus. vt oꝑa Gerſonis. oꝑa Tulliȷ̃. v⁹ Eſt op⁹. d q̃ agis. op⁹ expedit atqꝫ nece. ¶ Ar. nõ entis nõ eſt regere aliquã dcõnẽ. ſed dcõ ipoꝛtãs carentiã ẽ nõ ens. g̃ nõ põt regere ablatm̃. Maioꝛ ꝓbat. qꝛ carẽtia dt ꝓuationẽ entitatis. ſed ꝓuatio eſt nõ ens g̃ dcõ impoꝛtãs carẽtiaꝫ nõ põt regere abltm̃. Dõm qꝫ non entis non eſt regere vt huiuſmodi. tñ bñ põt regere gramaticalit put apphendit ſub rõne entis. vt in ꝓpoſito. Qr. q̃tuplices ſũt dcões impoꝛtãtes carentiã. Dõm triplices. q̃dã ſũt q̃ ſolũ ablatiuũ regũt. vt careo vaca caſſus op⁹ capt⁹ ⁊c̃. vt careo oibus amicꝫ quos mihi moꝛs rapuit. Captus lumie. capt⁹ oculis. i. cecus. Virgili⁹ Oculis capti fodere cubilia talpe. ⁊ ſic inq̃t Hieronim⁹ Nuſi tot⁹ talpeus eſſes hec videres Captus

mente.i.inſanus. Quedã ſũt q̃ regũt accm̃ cũ abltõ. vt ſpolio. priuo orbo. ⁊ ſi/
milia. vt ſpoliauit petrũ pecunia. orbauit illũ libris. ⁊ q̃dã ſũt q̃ regũt ablatm̃
cũ p̃pone. vt libera nos a malo.. ⁊ hic. Abſtinete vos a carnalibꝫ deſiderijs. vel
etiã ſolũ gtm̃. vt ſũt abſtracta carẽtiã vel plenitudinẽ ſnificantia. ⁊ denoiat ex vi effe
ct⁹ cãe efficiẽtis priuatie. vel denoiat iſtõ regimẽ ex vi effect⁹ cãe matialis circa quã
ħ v̄bũ ipſonale int̃eſt tribuũt ſ. deriuatia q̃nq₃

Intereſt iunge tibi dant pronomina quina
ſ. intereſt ſ. intereſt intereſt

Intereſt veſtra noſtraq₃ meaq₃ tuaq₃
ħ verbũ im
ꝑet intereſt ꝑſonale regulã tenebit

Atq₃ ſua refert normam ſeruabit eandem

Sũma ẽ iſta v̄ba in textu poſita regũt q̃nq₃ abltõs ꝓnoĩm poſſeſſiuoꝝ loco ſu/
orũ p̄mitiuoꝝ. vt mea intereſt ſtudere. tua refert cãtare. Cui⁹ rõ ẽ ad vitandũ
dubitationẽ. ſi eni͂ ponerent in gtõ dubiũ eẽt an eſſet gtũs p̄mitiui vel poſſeſſi/
ui. Ad ħ g° dubiũ tollendũ ponũt in abltõ. Et tũc cõmittit ibi vna figura q̃ dr
antiptoſ. Et hꝫ fieri qñ ablatiu⁹ ponit ꝓ gtõ. vt p̄ma luce intererit tua legere.
¶ Ar. ille orõnes vident incõgrue. q2 adiectm̃ ponit ſine ſbuo. So⁹: loq̃ndo
ſimplicit ⁊ artificialit ſũt tales orõnes icõgrue. ſꝫ vſualit admittũt ⁊ figurati
ue ꝑ iſtã regulã q̃ ſtatim dicta ẽ. Et rõ excuſans illud vitiũ ẽ ↄuenientia ablati
cũ gtõ. Etiã incluſio p̄mitiui in poſſeſſiuo. Cõtra. ꝑ illud qḋ ẽ alicui incogni/
tũ nõ pt excuſare aliquã orõnẽ. ſꝫ noticia figuraꝝ depẽdet ex q̃rta pte dactrina
lis. g° ꝑ illas nõ pñt excuſari orõnes ħ tradite. mīoꝛ pꝫ ꝑ illud. Tandẽ g̃cas ꝓ
poſſe docebo figuras. Dõm q2 illa ꝑ diſcipuloꝝ inſtructoreꝫ ſũt declarãda q̃n/
tũ req̃rit materia. ſꝫ ꝑfecta illoꝝ declaratio ſpectat ad vltimã ptẽ doctrinalis.
☞ Qr̃. vtꝝ iſta v̄ba poſſent ſimul copulare abltm̃ ⁊ gtm̃. So⁹ ſic. ⁊ qñ dicit.
Cõiũctio vult copulare int̃ ſil'es caſus. ſꝫ gtũs ⁊ abltũs ſũt diſſil'es caſ⁹. So
lutio. ħ ẽ veꝝ qñ dcõ regẽs nõ põt regere diuerſos caſus. Qr̃. vtꝝ iſta v̄ba ꝑſo
nalit poſita pñt regere iſtũ abltm̃. So⁹ ſic. ⁊ cũ ħ hñt ntm̃ a pte añ. vt id' nihil
mea itereſt an ſtudeat vel ludat. Qr̃. vtꝝ poſſet fieri relatio ad illos ablatiuos
So⁹ ſic. vt mea intereſt curare q̃ ſcribo. ſꝫ tñ tales relatiões fiũt ad p̄mitiua ſb
itellecta. Qr̃. vtꝝ iſta ſit cõgrua (iter;⁊eſt iũge) So⁹ ſic. q2 illud v̄bũ trãſitm̃
iũge regit accm̃ it ⁊eſt. qḋ materialit poſitũ ſupplet vicẽ acci. Et qñ replicatur
ibi ẽ themaſ q̃ eſt figura. g° ẽ figuratiẽ ↄgrua. Dõm q2 themaſ ſolũ ẽ figura lo/
cutiõis ⁊ nõ cõſtructiõis. Et q̃re nõ põt regere gtõs p̄mitiuoꝝ de iſtis ꝓnoibꝫ
q̃nq₃. Dõm q2 ħ ẽ iõ. q2 illi gti ſꝑ capiũt paſſiue. ſꝫ iſtud v̄bũ int̃eſt req̃rit gtm̃
actiẽ ſnĩẽ vt in regiẽ gti patuit. Et illi gti iõ mutant in abltõs poſſeſſiuos fei
generꝫ. q2 ħ v̄bũ intereſt cõponit ex tribus. ſ. ex in re ⁊ eſt. vt intereſt. i. in re ẽ. iõ
ſi addit ꝓnomen dꝫ cõformari cũ ſbuo re. vt intereſt mea legere. i. in re mea ẽ
legere ⁊ nõ in re mei. qḋ etiã pꝫ ex Valerio dicẽte. Mea nihil refert humi vel
ſublime putreſcã. Ar. dr de⁹ miſerere mei Quis dñator tui. Dõm q2 illa v̄ba
⁊ ſimilia req̃rũt poſt ſe genitiuos paſſiue ſnĩtes. qḋ nõ eſt dõm de iſtis hic in te
xtu poſitis ſm quoſdam. tamen non ſm omnes.
dcõ ſnĩs ple dcõ ſnĩs abltm̃ hunc .i. gtm̃
nitudinem inopiã gubernãt ꝓ vel

Plenus inops caſum dant iſtum ſiue ſecundum

Regimẽ abltĩ a q̃buſdã v̄bis ipſonalibꝫ. Et denoiat regim̃ ex vi ꝑtinẽtie ſi gnificate ꝑ modũ vt ab alio.

De regimine ablatiui

Exemplū in quo illa dictio plena regit abltm̄ vel gtm̄ vini vel vino.

Regimē ablti a dcōibꝫ regentibꝫ gtm̄ vel ablatiuū ex vi effectꝰ cāe efficiētis vl' matial'.

Uini vel viño duo dolia plena videto

Exemplum in quo hoc verbum egebit importans defectum construitur cū genitiuo panis ⁊ ablatiuo vino.

Pauper egenus inops vino vel panis egebit

Sn̄ia ſtat in duabꝫ regulis. Prima eſt. Dcō ſñs cōcretiue plenitudinē pōt regere abltm̄ ſn̄tē illud reſpectu cuiꝰ hr̄ talis plēitudo. vt plenū gr̄a. diues agro ſatur pane. Scd̄a regula. dcō ſñs cōcretiue inopiā pōt regere abltm̄ reſpectu cuiꝰ habeť talis inopia. vt imunis crimīe. reus morte. ¶ Ar̄. dcō ſñs abūdantiā vel defectū regit gtm̄. vt inopia vel defectꝰ bonoꝝ. Dōm ꝙ ſecludunť ꝑ hoc qd̄ dr̄ cōcretiue. qꝛ noīa abſtracta plenitudinē vel inopiā ſn̄tia regūt gtm̄. Exm̄ de pmo. vt habet abundantiā bonoꝝ. Exemplū de ſcd̄o. vt habet indigentiaꝫ ciboꝝ. Ubi notandū ꝙ ſub iſta regula cōprehenduť noīa felicitatē vel infelicitatē importātia. vel etiā vacuitatē. vt felix pecunia vacuus cerebro. ☞ Queř. vtꝝ ois dcō importās inopiā q̄ regit abltm̄ ꝑ iſtā regulā etiā poſſit regere gtm̄. Dōm ꝙ nō ois ſed q̄dā ſūt dcōes q̄ tm̄ regūt abltm̄ vt ſpoliatus ꝑuatus ⁊ ſimilia. Queritur q̄ttuplices ſunt dcōes importantes carentiam. Dōꝫ duplices q̄dā ſūt q̄ ſn̄t carere aliquo. vl' ab aliquo ceſſare. ⁊ ille vt in plurimū regūt ablatiuū cū gtō. vt careo egeo. Alie ſūt q̄ ſn̄t facere carere ſic aufero demo. ⁊ ſilīa ⁊ illa regūt dtm̄ cū accō. ⁊ qn̄qꝫ accm̄ cū abltō. vt priuo ſpolio. mō iſta regl'a alexandri loquiť de iſtis dcōibꝫ ⁊ non de ſcd̄is. Qr̄. quō denominať iſtud regim̄ Soꝰ ex vi effectꝰ cāe materialis circa quā. qꝛ dcō recta importat rē circa quaꝫ ꝟſatur inopia. vel plenitudo Sꝫ regimē prīe regule ſpēaliť denoīať ex vi plenitudinis. ⁊ regimē ſcd̄e regule denoīať ex vi carentie. Qr̄. quid dōm ē d iſta orōne plenū gr̄a ⁊ veritatis. vtꝝ ſit cōgrua. Videť ꝙ nō. qꝛ coiunctio copulat' iter diſſil'es caſus. dōm ꝙ cōiunctio pōt copulare inter diuerſos caſus q̄ regūť ab eodē regente ex eadē ꝑte ⁊ ex eadē vi. ⁊ ſic eſt in propoſito.

h̄ adiectm̄ cū illo ꝟbo h̄ ꝟbū h̄ ꝟbu h̄ ꝟbum h̄ ꝟbum

Dignum cum pocioꝛ fungoꝛ fruoꝛ veſcoꝛ et vtoꝛ

h̄ ꝟbū aſſocio ſolūmō .i. abltō

Regrediť ſpēaliter māifeſtando regimen ablatī a q̄buſdaꝫ ꝟbis. Et denoīať regimen ex vi effectꝰ cāe efficientꝫ l' materialis.

Et careo iungo caſui tantummodo ſexto

Sn̄ia eſt. ꝙ iſtud adiectm̄ dignus ⁊ ſil'r iſta ꝟba veſcoꝛ fūgoꝛ potioꝛ fruoꝛ vtoꝛ ⁊ careo regūt ablatiuū. vt dignus laude potioꝛ victoria. fungoꝛ ſacerdotio. veſcoꝛ lixis ⁊ aſſis. fruoꝛ eterna btitudine. careo pecunia ¶ Ar̄. iſta ꝟba regūt genitiuū ⁊ accm̄ vt pꝫ in principio ꝟboꝝ deponentaliū. g̃ male dt̄ hic alexā. ꝙ regunt ablatiuū tm̄. Soꝰ verū eſt ſm̄ artē. ſed nō ſm̄ vſū. Qr̄. vtꝝ indigñꝰ etiam regat ablatiuū ꝑ iſtam regulam. Solutio ſic. quia indignus habet oppoſitionem ad illud adiectiuū dignus. ſed oppoſitoꝝ eſt eadem diſciplina. Et ſimiliť hec ꝟba dignioꝛ ⁊ indignioꝛ. Qr̄. quot ſcata hꝫ dignioꝛ arꝫ. Soꝰ q̄ttuoꝛ. Primo valet tm̄ ſicut dignū eſſe. vt dignemini mihi trāſmittere decē florenos. Secūdo tm̄ ſicut iudicare. ⁊ ſic regit gtm̄ accm̄ vel abltm̄. vt dignoꝛ ſocietatꝫ tue dignoꝛ ſocietatē tuam. dignoꝛ ſocietate tua. Tertio. vt eſt ꝟbū appꝛiationem ꝑtinens. ⁊ ſic regit gtm̄ ⁊ ablatiuū. vt iſte liber digneť trium ſolidorum. vel tribus ſolidis. Quarto capitur ꝓ dignum habere. ⁊ ſic conſtruitur cū infinitio. vt in verſiculo beate marie ꝟginis. Dignare me laudare te virgo ſacrata Qr̄. quot mōis conſtruiť hoc nomen dignꝰ Solutio q̄ttuoꝛ mōis Prio cū ablatio

vt patet in textu. vt dignus laude dignus. Scḋo pōt construi cum infinitiuo. vt
puer iṗe cantare fuit dignus. Tertio ⁊ magis eleganter construitur cū ꝟbo
mediante qui que vel quod. vt dignus est quem amant omnes. Quarto con-
struitur cum gerundio in di terminato. vt dignus laudandi. Ita similiter ē de
ꝟbo indignor intelligendum. Querit̄ quot mōis capit̄ illa dictio potior. dōm **Potior**
duobus mōis. Pῖo. vt est nomen cōparatiui gradus. ⁊ tunc significat tātum
sicut melior. vt potiora sunt bona anime ꝙ̄ bona corpis. Oratius Vidisti me
locum potiorem rure. Scḋo capitur vt est ꝟbum deponentale. ⁊ tunc habꝫ tri-
plicē constructionem. Primo. construitur cum gtō. vt lacedonij longe lateqꝫ re-
rum potiti sunt. i. diu rerum imperium tenuerunt. Scḋo construitur cū accō.
Therentius. Ille alter sine labore patrio potitur cōmodo. Tamen talibus ⁊
similibus orōnibus non vtimur. Tertio construitur cum ablatiuo vt potitus
sum victoria. Quando regit gtīn exponit̄ ꝑ tenuit. ⁊ qn̄ exponit̄ ꝑ obliuisci tūc
cōstruit̄ cū abltō vtꝫ ex dictꝭ ☞ Qr̄. q est dr̄ntia iter vescor pascor ⁊ victito. tas **Vescor**
Dōm ꝙ ista. qꝛ vesci est hominū. ⁊ extendit se ad cibū ꝑ votuꝫ. vt vescor carne **Pascor**
⁊ lacte. Sed pascor cōuenit bestijs. vt apes pascunt̄ flores. Victitare est victu **Victito. tas**
aliquo siue aliq̄ genere victus ꝑ uti. vt q̇dā populi victitant hūana carne. No-
tandū ꝙ est dr̄ntia inter vti ⁊ frui. qꝛ frui solū est respectu increati. vt est deus.
☞ Unde frui sic diffinitur Frui est amore alicui rei inherere propter seipsam **Vtor**
Sed vti conuenit rebꝫ que in aliū finē referunt̄. vt sunt ꝟtutes ⁊ alie res crea- **Fruor**
te. vt vtor domo libris amicis. Qr̄. ex q̄ vi regūt̄ isti ablatiui cū istis verbis cō-
structi. Solutio ex vi effectꝰ cāe materialis circa quam.

istos ablatiuos iste ꝑpōnes .i. cōsimiles .i. regunt

Hos casus de pre coram socieqꝫ gubernant

Snia est. ꝙ iste ꝑpōnes de pre corā ⁊ similes in donato posite. ibi (Da ꝑpōes
casus ablatiui) volunt deseruire abltō casui tm̄. vt de domo. pre amore. coram
principe. Et dicit̄ notant̄ (abltō casui tm̄) ꝓpter illas ꝑpōnes q̄ vtriqꝫ casui de-
seruiūt. vt in. sub. subter. ⁊ subtus. de quibꝫ patebit in fine huiꝰ. ¶ Ar̄. a princi-
pio huiꝰ libri dictū ē ꝙ ꝑpōnes nō p̄nt regere casū. g̊ male alex. ponit hūc textū
dōm ꝙ h̄ verū est capiendo regere spēaliter. sed hic loquimur de regere genera-
liter ꝓut extendit se ad deseruire. Cōtra. gn̄aliter capiendo regere nō conuenit
ꝑpōnibꝫ. g̊ solutio falsa. ańs ꝓbat̄ de hac ꝑpōne tenus. q̄ regit gtīn ⁊ nō abltīn
vt tenus crurū. dōm ꝙ h̄ est more grecoꝝ q̇ vtunt̄ gtō loco ablt̄i. tn̄ defuit fꝫ la-
tinos ablatiuo. casui. vtꝫ collo tenus qḋ infra patebit amplius. Cōtra. more la-
tinoꝝ alie ꝑpōnes q̄ttuor etiā deseruiūt abltō casui. g̊ male excludit illas ꝑpō-
nes. ańs ꝓbat̄ in hoc exēplo. suꝑ illo puncto imploranda sunt prudentū viroꝝ
consilia. ibi suꝑ deseruit ablatiuo casui scꝫ illo puncto . Dōm ꝙ in ista orōne
ibi suꝑ capitur ꝓ de. ⁊ tūc bene pōt deseruire ablatiuo casui. vt in sequēti textu
declarabitur. Contra. capiendo regere cōiter scꝫ ꝓ deseruire. tunc ꝑpōnes a do-
nato posite nō deseruiūt abltō casui. ańs ꝓbat̄ de illa orōne vide depost. Soᵒ
ibi accipit̄ aduerbialiter. vtꝫ in istis versibꝫ. Voces ꝑposite nequeunt sine casi-
bus esse. Si careant illis debent aduerbia dici. Qr̄. vtꝝ iste ꝑpōnes sūt sꝑ exꝑ-
mēde. Soᵒ nō sꝫ etiā p̄nt subintelligi. Iuuenalis. Raro aconita bibit̄ fictili- **Aconita**
bus. i. ex fictilibꝫ. Itē aconita ē venenum intoxicatiuū. Qr̄. quot modis pos-
sit capi a. Solutio multis modis. Primo vt est elementum alicuius dcōnis **A**

Marginal note (right margin, beside "Hos casus de pre coram socieqꝫ gubernant"): **Manifesta tre gimē ablt̄i a ꝑte indecliabili. scꝫ a ꝑpōne ⁊ ꝑmo a ꝑpōne posita in ꝓpa natura Et denominat̄ regimē ex vi ꝑpōnis.**

ꝛ tūc apō grecos vocaꝶ alpha. ꝛ apō hebꝛeos aleph. Scđo capi pōt vt eſt inter/
ectio dolentꝫ/ſtupentꝫ/vel deterrentis/aut ꝓhibentis. ꝛ ſolet a fine aſpirari. vt
ſpem gregꝫ a ſilice in vnda cōnixa reliquit. Tertio capiꝶ vt ē ꝓpō deſeruiēs ab
latiuo caſui. vt a ſūmo vſqꝫ deoꝛſū cecidit lucifer. ꝛ illo mō captū ſꝑ ꝓponiꝶ cōſo
nātibꝫ. vt a domo. ſꝫ ab vocalibꝫ. vt ab hoie. Inueniꝶ tñ ab duabꝫ liqdis ꝓpoſi
Cum tā. ſ. l. vt ab lege. ꝛ ab. r. vt ab rege. ☞ Qr. qt mōis capiꝶ cū. So° tribꝰ modis
Pꝛio vt ē aduerbiū ſns qñ. vt cū venerit ſanctꝰ ſanctoꝝ ceſſabit vnctio vr̄a. Se
cūdo capiꝶ vt ē cōiūctio. ꝛ vꝫ tm̄ ꝙ q̄ꝫuis vel qm̄. vt cū mlta bñficia in te ꝯtuleri
te tñ ſꝑ experioꝛ negatū. Tertio capiꝶ cū vt ē ꝓpō. ꝛ ſic regit ablm̄ ſnte comitē
vt cū petro. Et nūqꝫ illo mō captū repitur ſine caſuali recte. licet barbare quis
poſſet dicere. vis cū ire. ſed ꝓ illo debet dicere. vis ne mecū ire. Et ſepe per ana
ſtraphā illa ꝓpoſitio cū poniꝶ poſt ſuū caſuale. vt quicū. quocū. quacū. q̄buſcū
Unde quando eſt ꝓpoſitio tunc debet ſcribi ꝑ. c. ſed quando eſt aduerbiuꝫ vel
coniunctio tunc debet ſcribi ꝑ. q. ſic ſcꝫ quum. Item Coraꝫ poteſt capi dupli/
Coram citer. Uno modo aduerbialiter. ꝛ ſꝫ idem ꝙ in preſentia vel ad preſentiam. Et
conſtruiꝶ cū v̄bo importante quietem in loco. vt quod mihi iam dudū recepi/
ſtis iam re ipa pꝛobetis. Secundo cū v̄bo importante motum ad locū vt volo
maleficum coram adducere. Secundo modo capitur coram vt eſt pꝛepoſitio.
Clam ꝛ ſic regit ablatiuū. Exemplum. vt coram iudice fit confeſſio rei. ☞ Itē clam
etiam ſine caſu eſt aduerbium. vt clam domum intrauit fur. Sed etiam poni
tur vt eſt pꝛepoſitio cum ſuo caſuali. vt obijt ex carcere fur clam cuſtodibꝫ. Inu
venit aduerbiū clanculum. Comicus. Inuidere omnes ꝛ moꝛdere clanculū
De Ex A Ab ego flocipendo. Pꝛo quo quidam dicunt clamdeſtine. ☞ Queritur. quomo/
do differunt de ꝛ ex. ab illis. ſ. a ꝛ ab. Dōm ꝙ ſic. nam ab ꝛ a regunt ablatiuuꝫ
ſignificantem cauſam efficientem. De v̄o ꝛ ex regūt ablatiuū ſignificantē cām
materialem. vt Plinius dicit Eſt liber tā ineptus. vt credas non de puero ſcri
ptum. ſed a puero. i. ab hoīe puerili. Sed quandoqꝫ in theologia capiunꝶ de
ꝛ ex vt notant cauſam efficientem. vt patet ad Romanos. xi. Ex ipſo ꝑ ipſum
ꝛ in ipſo oīa facta ſunt. Unde ex ꝛ de differunt. quia de. nominat ſubſtantiali/
tatem. vt filius ꝓceſſit ab eterno de patre. Sed ex notat generaliter loquendo
quēcunqꝫ modum procedendi ab alio. vt ex ipſo ſunt celum ꝛ terra. V̄ſus. Ex
de materiam a vel ab notat efficientem. Et hoc pꝛoprie loquendo Per dat foꝛ
Pro malem ſed ꝓpter dat tibi finem. ☞ Queritur quot modis capitur Pꝛo. So
lutio duobꝫ modis. Pꝛimo vt eſt interiectio. ꝛ ſic aſpiratur in fine ſine adiūcti
one illiꝰ lr̄e. c. vt pꝛoh deū hoīmqꝫ fidē. Hieronimꝰ Pꝛoh pudoꝛ mulier vincit
ſeculū. Scđo capiꝶ vt ē ꝓpō. ꝛ ſic qñqꝫ notat cām. vt ego id ꝓ te agam. qñqꝫ ē
idē ꝙ ſm. vt faclr̄is des opam ꝓ viribꝫ. i. ſm vires. qñqꝫ ē idē ꝙ in. vt Pilatꝰ ſe/
dens ꝓ tribunali. i. in tribunali. ☞ Itē illa ꝓpō pꝛe qñqꝫ notat cōꝑationē. Et
Pre ſic ſꝫ idem qđ magis q̄ꝫ. Et ſic dꝛ Ego pꝛe te diligo neminē. Qñqꝫ notat cām
ꝛ ſignificat a vel ex. vt pꝛe timoꝛe obtinuit. id eſt ex timoꝛe. Quandoqꝫ eſt ideꝫ
quod ante. vt quicquid agitis ſemper deum pꝛe habebitis. id eſt ante oculos.
Palam ☞ Item Palam quandoqꝫ capitur vt eſt aduerbium. vt palam locutꝰ ſum.
Secundo capitur vt eſt accuſatiuus a nomine pala. teutonice(eyn ſchup. Ter
tio capitur vt eſt pꝛepoſitio deſeruiens ablatiuo caſui. vt ego auſim h̄ palā om
nibus fateri. ☞ Item Sine quandoqꝫ eſt v̄bum impatiui modi. vt ſine par/
Sine uulos venire ad me. quoniam ipſoꝛum eſt regnum celoꝝ. Qñqꝫ eſt pꝛepoſitio

deſeruiens abltõ caſui vt ſine timore. Abſq; valet tm̃ ſicut ſine. ⁊ etiã dr̃ abſq; ve/recũdia. Et ſb illa ꝑpõne ſine q̃dã cõphendũt ꝓcul. vt proculdubio. i. ſine du/bio. Et q̃dã exponunt ꝓcul ꝓ illo ꝑticipio remoto. vt ꝓculdubio. i. remoto du/bio. ſ; tñ vere ſꝑ ponit̃ aduerbialit̃. Virgili⁹ Certa ꝓcul capiti tm̃ delapſa ta/cebũt. Notandũ ꝙ ten⁹ q̃ñq; eſt nomẽ. ⁊ ſic ẽ extrema ꝑs arc⁹. i. finis. Q̃ñq; eſt ꝑpõ ſ̃ns idẽ qd̃ vſq; ⁊ ſꝑ ponit̃ poſt ſuũ caſuale. vt collo tenus genu mente ⁊c̃. — Abſq; — Tenus

☞ Ubi notandũ ꝙ q̃ñq; ten⁹ ꝑt regere gt̃m dũ res eſt gemina vel ſingulari nu/mero carẽs. Virgili⁹ vt cruꝝ ten⁹ amento platearia pendẽt. i. vſq; ad crura ſꝑ eñ ten⁹ ẽt vſq; ad. vt auriũ ten⁹. i. vſq; ad aures. De plĩ nũero. vt Comarũ te/nus. trãſpadanoꝝ ten⁹. ☞ Itẽ q̃ten⁹ q̃ñq; ẽ idẽ ꝙ q̃m Tulli⁹ Quaten⁹ negat̃ nobis diu viuere. agam⁹ aliq̃d q̊ nos vixiſſe teſtemur. Q̃ñq; ẽ idẽ qd̃ q̃tu;. vt videndũ eſt q̃tũs amicitie tribuendũ ẽ. S; quatin⁹ ꝑ i ẽ ꝯiũctio valẽs idẽ ꝙ vt ſicut ꝓten⁹ ꝑ e. ſcriptũ ẽ idẽ qd̃ longe. vt ꝓtenus eger ago. S; ꝓtin⁹ ꝑ i ſcriptũ ẽ idẽ qd̃ mox. vt Hoſtẽ repellas lõgius. pacẽq; dones ꝓtin⁹. Et inuenit̃ etia; a ten⁹ coeten⁹. ⁊ v; tm̃ ſic ita. vt da nobis dñe coeten⁹ honore ꝓficere. i. ita. Q̃r — Quatenus — Quatinus — Protinus — Coetenus

vñ regit̃ iſte ablatiu⁹ ecõuerſo in iſta orone hõ ẽ riſibil' ⁊ ecõuerſo So⁹ ſi ẽ vna dcõ valẽs tm̃ ſicut ecõuerſim. ⁊ ſic ẽ aduerbiũ. ⁊ ſi capit̃ vt ſũt due dcões. ſic il/la ꝑpõ e deſuit abltõ caſui. ſ. e cõuerſo. Q̃r. q̃t ſũt ꝑpões deſuientes abltõ ca/ſui. So⁹ q̃ndeci. ꝟ. Sext⁹ q̃ndenas ſibi iũgit ꝑpoſituras. Q̃r. ex qua vi regun/tur iſti ablti. So⁹ ex vi nature. q2 qñ regimĩ alicui⁹ dcõis nõ ẽ nomẽ impoſitũ tũc retinet nomẽ generale tanq̃ ſibi ꝓpriũ. ſed regiminĩ iſtaꝝ ꝑpoſitionũ; nõ ẽ nomen impoſitũ g̃ ⁊c̃.

ꝓ qñ illa ꝑpõ ponit̃ illa ꝑpõne abltõ optet ſ. ꝑpõnẽ adiũgere

Cum ſuper eſt pro de ſexto decet hanc ſociare — Mãifeſtat re/gimẽ ablati ab/illa ꝑpõne ſuꝑ/poſita in natu/ra aliena

Sñia eſt. ꝙ illa ꝑpõ ſuꝑ ſumpta ꝓ ꝑpõne de. ꝯſtruit̃ cũ abltõ caſu. Virgilius Multa ſuꝑ ꝑamo rogitans ſuꝑ hectore multa. h̃ eſt de ꝑamo ⁊ de hectore

¶ Ar̃. ex iſto ſeq̃ret̃ ꝙ oĩs illa orõ eſſet dubioſa in q̃ ponit̃ illa ꝑpõ ſuꝑ. qd̃ fal/ſũ ẽ. Soq̃la ꝓbat̃. q2 dubiũ eẽt an ſuꝑ capiat̃ ſ̃m ꝓpriã ſignificationẽ vel pro de So⁹ illa dubitatio tollit̃ ꝑ dcõnẽ rectã. q2 qñ regit abltm̃ tũc ſtat ꝓ de. cui⁹ eſt deſeruire abltõ caſui. Sed qñ capit̃ ſ̃m ꝓpriã naturã deſeruit accõ caſui. vt in hoc exẽplo pſalmi Suꝑ aſpidẽ ⁊ baſiliſcũ ambulabis ⁊ cõculcabis leonẽ ⁊ dra/conẽ. ☞ Q̃r. q̃re poti⁹ ponit auctor illã regulã d iſta ꝑpõne ſuꝑ q̃; d alijs ꝑpoĩ/bus So⁹ id. quia ſuꝑ q̃ñq; cõſtruit̃ cũ accõ. Primo qñ iportat cõꝑationẽ; . vt crux xp̃i ẽ ꝑcioſior ſuꝑ oĩa ligna ſiluaꝝ. Scd̃o ponit̃ ꝓ vltra. vt iohannes addit duos albos ſuꝑ pecũias quas dedit ꝑnũcio. Tertio. qñ ponit̃ ꝓ cõtra. vt vado ſuꝑ hoſtes. i. cõtra hoſtes. Quarto qñ ponit̃ ꝓ ſuꝑ. vt iohãnes ſedet ſuꝑ ſede; vñ ꝑlus. Cũ quarto caſu. ſꝑ ſuꝑ aſſociat̃ Compat atq; notat vltra cõtra q̊q; ſupra. Q̃r. q̊t mõis ſuꝑ cõſtruit̃ cũ abltõ So⁹ q̃nq; mõis. Primo qñ ponit̃ ꝓ in. vt ſuꝑ fronde viridi ſedet philomena. i. in fronde viridi Scd̃o qñ ponit̃ ꝓ ꝑ/ter. vt ſuꝑ his bñficijs cõferã tibi alia. i. ꝑter hec bñficia. Tertio qñ ponit̃ ꝓ de vt volum⁹ cõqueri ſuꝑ iniuria nobis illata. Q̃rto qñ ponit̃ ꝓ pro. vt ego cogito multũ ſuꝑ his. i. ꝓ his. Quinto qñ ponit̃ ꝓ propter vt multũ laboraui ſuꝑ pro/uiſione vr̃a. i. ꝓpter ꝓuiſionẽ vr̃am. vñ⁹ Cũ ſuꝑ in ꝑter de ꝓ notat quoq; ꝓpter Iſtis q̃nq; mõis ſexto ſꝑ ſociatur. ☞ Notandũ ꝙ ſuꝑ q̃ñq; denotat locũ. Et ſic regit accm̃ vel abltm̃. vt ſedeo ſuꝑ lapidẽ vel ſuꝑ lapide Virgili⁹. Hic tañ hac mecũ petere; req̃eſcere. Fronde ſuꝑ viridi ſũt nobis mitia poma. Q̃ñq; ſuꝑ — Super

per idē eſt qđ valde. ⁊ ſic eſt aduerbiū nō regens aliquē caſū. Virgilius. Ecce ſup̄ meſti magna dyomedis ab vrbe. Legati reſponſa ferunt ⁊c.

tribuiꝛ ablatiu⁹ ſ. ṽbis illa p̄pōne p̄cedente

Māifeſtat re/gimē abltī a ṽ/bo mediāte p/pōne a vl' ab. p̄/mo a ṽbis paſ/ſiuis. Et deno/miaꝛ regimen/ex vi trāſitiōis

Iſte datur caſus paſſiuis ab preeunte

Exm̄ in q̄ h̄ ṽbū cerniꝛ cōſtruiꝛ cū ablatiuo me. mediāte p̄pōne a.

Exm̄ in q̄ h̄ verbū videboꝛ cōſtruiꝛ cuꝫ ablatiuo illo mediante p̄pōne ab

Cernitur hic a me. quandoqꝫ videboꝛ ab illo

Sn̄ia eſt. ꝙ ṽbū paſſiuū pōt regere ablatiuū mediāte p̄pōne a vel ab ṗnte cāꝫ efficientē. q̄ refert illā paſſionē. vt petrus diligiꝛ a me. Et dꝛ notanꝛ (cām ſefficientem) qꝛ ablatiu⁹ ṗns cām inſtrumētalē vl' aliud pōt regi a ṽbo paſſiuo ſine medio p̄pōnis. qđ ptꝫ ex p̄dictꝫ. vt iohes lediꝛ cultello. Qr̄. qn̄ illa p̄pō a. dꝫ mediare. ⁊ qn̄ illa p̄pō ab dꝫ mediare. Solutio qn̄ ablatiu⁹ incipit a cōſonāte. tunc debet mediare a. vt a domo. a p̄re. ſꝫ qn̄ ablatiu⁹ incipit a vocali: tūc ab dꝫ mediare. vt ab hoīe. ab arnoldo. A tali dico vocali q̄ ſuā p̄priā vim ṗuat. qꝛ ſi tal' vocalis trāſit in vim cōſonantis: tūc dꝫ poni a. vt in hac A vocali. a. inchoatur alphabetū. a iohāne p̄cutioꝛ. ¶ Ar̄. ſūt multa alia ṽba q̄ꝫ paſſiua q̄ regūt ablatiuū mediāte p̄pōne a vel ab. ḡ male dꝛ (Iſte daꝛ caſus paſſiuis ab preeunte) añs p̄baꝛ. vt oſculoꝛ crimīoꝛ āplectoꝛ. q̄ nō ſūt paſſiui generꝫ ſꝫ cōis gꝫ. Dōm ē ꝙ qn̄ regūt abltm̄ poſt ſe mediāte p̄pōne tūc ſumūꝛ in paſſiua ṗcatiōe. Contra. ille ablatiu⁹ regiꝛ a p̄pōne ⁊ nō a ṽbis paſſiuis. p̄baꝛ. qꝛ ab illa dcōne regitur caſus aliqs p̄ quē cogiꝛ ſtare in tali caſu: ita ꝙ nō poſſet ſtare in alio. ſꝫ iſte p̄pōnes deſuienies abltō caſui faciūt ꝙ dcō recta in p̄dictꝫ orōnib⁹ ſit ablati caſus ḡ ⁊c. Dōm ꝙ p̄pō retorquet ſuū caſuale ad actū ṽbi. ⁊ tūc regiꝛ ab illo verbo paſſiuo. tm̄ p̄ mediū p̄pōnis. ☞ Qr̄. quō capiendū ē in p̄poſito ṽbū paſſiuum. So⁹ p̄mo p̄ ṽbis paſſiui generꝫ. ſcđo ṽba neutra paſſiua regūt ablatm̄ p̄ iſtā regulā mediāte p̄pōne a vel ab. vt vapulo veneo. Tertio. ṽba cōmunia i paſſiua ṗcatiōe ſumpta. vt oſculoꝛ crimīoꝛ. Quarto. ṽba deponētalia in paſſiua ṗcatione ſumpta/ vt naſcoꝛ. Quinto. imp̄ſonalia in tur. vt doceꝛ. Exēplum de p̄mo vt liber legiꝛ a te. De ſcđo. vapulo. a iohāne. De tertio. vt crimioꝛ a te De q̄rto. vt nat⁹ ſū ex regali ſtirpe. De q̄nto. vt doceꝛ a me grāmaticā. ¶ Ar̄. ṽbū paſſiuū regit abltm̄ ſine p̄pōne. vt ledoꝛ cultello. So⁹. ṽbū paſſiuū regit abltm̄ ṗntē cām efficientē inſtrumentalē ſine medio p̄pōnis ibi (Rēqꝫ notās ſiericꝫ) ſꝫ nō regit abltm̄ ṗntē cām efficientē p̄ncipalē ſine p̄pōne vt hic. ☞ Qr̄. vtꝝ ṽbū paſſiuū p̄t regere abltm̄ ṗntē cām efficientē p̄ncipaleꝫ ſine medio p̄pōnis. So⁹ nō. cui⁹ rō ē. qꝛ paſſio imediate nō fit a cā efficiente principali ſꝫ mediāte medio. ḡ dꝫ mediare p̄pō ad ṗndū illā mediationē. Queꝛ. vtꝝ neceſſariū ē. ꝙ mediet p̄pō. So⁹ nō. ſed ſolū poniꝛ ad deſignandū mediatā h̄itudinē abltōꝝ ad illā paſſionem q̄ ṗcatur p̄ verbū paſſiuū. Qr̄. q̄ttuplicia ſūt ṽba paſſiua. ſolutio. q̄dam ſunt paſſiua ṗcatione tm̄. ⁊ nō voce. vt exulo vapulo veneo. q̄dam ſunt paſſiua voce tm̄. ⁊ nō ṗcatione. vt mereoꝛ diuertoꝛ ⁊c. ⁊ multa deponētalia. vt loquoꝛ ſequoꝛ luctoꝛ ⁊c. Sed alia ſunt paſſiua voce ⁊ ṗcatiōe ſimul. ⁊ illa ſunt ṽba paſſiui generis. vt amoꝛ doceoꝛ ⁊c. Qr̄. quare ṽba paſſiua regunt abltm̄ mediāte p̄pōne a vel ab. ⁊ nō mediātib⁹ alijs p̄pōnib⁹. So⁹ ille due p̄pōnes importāt circūſtantiā cāe efficientis. q̄ ṗcaꝛ p̄ abltm̄. quā alie prepōnes. nō iportāt. Qr̄. vtꝝ ṽbū paſſiuū pōt regere pl'es abltōs ex diuerſis virib⁹ i vna orōne. So⁹ ſic. vt in hoc patet exemplo. iohannes priuaꝛ oculis cultello a pe/

tro vnico ictu, illo tp̄e p̄m⁹ ſcꝫ oculis ꝑ illã regulã regiꝛ (Reqꝫ carere notaus ſc͞dus. ſ. cultello. regiꝛ ex illa regula. (Reqꝫ notãs fieri) ſed terti⁹. ſ. petro regiꝛ ex vi effect⁹ cãe efficientis p̄ncipalis ibi (Iſte daꝛ caſus) ſꝫ q̄rtus ſcꝫ vnico ictu regiꝛ ex vi cãe formalis ibi (Nomẽ eis adiũge modũ ꝛc̄) ſed q̄ntus ſcꝫ illo tp̄e. regitur ꝑ illã regulã (Aut tp̄s ſignãs) ex vi menſurationis tp̄alis. Q̄r. ex qua vi regiꝛ iſte ablatiu⁹ So° ex vi trãſitiõis. qꝛ p̄pões notãt trãſition̄ ꝛ diuerſitatẽ

.i. aut .i. ỽbũ ſn̄s actũ ſuſcipiendi .i. notes .i. ỽbũ ſignificãs actũ recedendi

Vel ſi ſuſceptum ſquid ſignes ſiue receſſum

Exemplũ in quo hoc verbum diſco ſignificans actũ ſuſcipiendi regit ablatiuum te mediante prepoſitione a.

Exẽpluꝫ in quo hoc verbum recedo ſignificans actum recedendi regit ablatiuum te

Oñdit regimẽ ablti a ỽbis ac tiẽ vocꝫ .qđ fit mediãte p̄põe ex vi trãſitiõis.

Sic a te diſco libros a teqꝫ recedo

Sn̄ia huius text⁹ ſtat in duab⁹ regulis. q̄ꝝ p̄ria ẽ. ỽbũ ĩportãs actũ ſuſcipiendi p̄t regere abltm̃ mediãte p̄põne a vel ab ꝑñtẽ illũ a q̄ cãtur talis ſuſceptio. vt didici hoc a te. intellexi hoc ab alio. Sc̄da regula ẽ ỽbũ ĩportãs actũ recedẽdi p̄t regere abltm̃ mediãte p̄põne a vel ab ꝑñtẽ illũ a q̄ fit talis receſſus. vt iohẽs receſſit a petro. vt auertiſti a nobis iacobũ. remouiſti ſepaſti a nobis petrũ ꝛc̄. ¶ Ar. hoc ỽbũ diſco regit accm̃. ꝑ illã regulã (Erudio iubeo ꝛc̄) qꝛ eſt ỽbum vehemẽtiſſime tranſitiõis. So° hoc ỽbũ diſco capiꝛ dupl'r. Vno mõ vt ẽ idẽ qđ doct inã tradere ꝛ ſic regit accm̃. Alio mõ ꝑt doctrinã recip̄e. ꝛ ſic regit ablatiuũ ꝑ iſtã regulã. p̄mo ꝑtinet ad mgr̃os q̄ doctrinã tradũt. ſc̄do ꝑtinꝫ ad diſcipulos q̄ doctrinã recipiũt a mgr̃is. Contra. nõ põt regere abltm̃ ꝓut ꝑt doctrinã recip̄e. ꝓbaꝛ. qꝛ ablatiu⁹ caſ⁹ ẽ ꝓprius caſus ỽboꝝ paſſiuoꝝ. ſꝫ diſcere h̄ mõ acceptũ nõ ẽ ỽbũ paſſiuũ Dõm ꝙ regit ablatiuũ ꝑm ꝙ habet couenẽtiaꝫ cũ verbis paſſiuis. qꝛ ꝑt doctrinã recip̄e. qđ eſt ꝑm rem ꝑcatam pati. quia dicit Areſt. in tertio de anĩa. ꝙ intelligere pati eſt quoddam. Q̄r. quare ỽba ꝑcãtia actũ ſuſcipiendi nõ p̄ñt regere ablatiuũ niſi mediãte p̄põne So° iõ. qꝛ talia ỽba ꝑnt actũ q̄ põt ſolũ mediate a ỽbo ꝓcedere. ꝛ illa mediatio notaꝛ ꝑ p̄põnẽ.

ſ. caſus .i. multi dcõne regẽte p̄uati

Sunt ablatiui plures rectore ſoluti

Exemplum in quo ille ablatiuus doctore legenti caret rectore

Diſcere diſcipuli debent doctore legenti

Manifeſtat abſolutionẽ ablatiuoꝝ. Et p̄rio noĩm appellatiuoꝝ

Sn̄ia eſt ꝙ plures ablatiui ponuntur abſoluti. Exemplũ p̄tꝫ in textu. Et hic. ſole oriente dies eſt. ſaluo honore meo hoc facere nequeo. Legati redierunt re infecta. Itẽ aliq̄n nõ explicite ſꝫ implicite poniꝛ ablatiu⁹ abſolutus vt hic. pluente intrandum eſt domum. ſub illo abltõ pluente intelligiꝛ ille ablatiuu⁹ deo vel natura. Ideo plures dicunt ꝙ iſti ablatiui ponũtur abſolute in deſignatione ꝯñtie. quia ponuntur loco vnius p̄põnis que eſt antecedens vel conſequẽs ĩ aliqua conſequentia. ſed quia ꝓpoſitio. id eſt ꝑfecta or̃o conſtat ex noĩe ꝛ ỽbo. iõ oportet eſſe duos abltõs. quoꝝ vn⁹ reſoluiꝛ in nomen ꝛ alter in ỽbum q̄ faciunt ꝓpoſitionẽ apud logicũ. Ex q̄ ſoluiꝛ iſta q̄ſtio. quare ſunt plures ablatiui abſolute poſiti. So° p̄tꝫ ex dictꝫ Q̄r. quot mõis ablatiu⁹ iſti⁹ regule exponiꝛ. So° trib⁹ mõis. Primo tp̄aliter ꝑ dum. vt mgr̃o legente. id eſt duꝫ magiſter legit pueri proficiunt. Secundo exponitur conditionaliter ꝑ ſi. vt ſole oriente

dies eſt. i. ſi ſol orit᷑. Tertio exponit᷑ caſualit᷑, ꝑ qꝛ. vt ſole oriente. i. qꝛ ſol orit᷑ di-
es ē. ꝟ⁹. Per dū vel ꝑ ſi vel ꝑ q̄a iure reſolui. Ablatiu⁹ hꝫ qñqꝫ regēte caret
☞ Q̄r. q̄re ablatiui magꝭ ponunt᷑ abſolute in deſignatiōe ꝯñe. So⁹ iō. qꝛ ab
latiui ſꝑ ſnt ſequelā vn⁹ ex alio. nā ablatiu⁹ ſt ꝑ modū a q̄. ⁊ ſic ſt aliq̄d ex q̄ a-
liq̄d fit. ꝗ poti⁹ ꝓportionat᷑ h̄ abltō q̄ꝫ alicui alij caſui. ¶ Ar. dcō ſm actū ſuſ-
cipiendi doctrinā p̄t regere abltm̄. ſꝫ diſcere ſt talē actū. ꝗ regit abltm̄ doctore
legēti. So⁹ iſtō exēplū p̄t capi in ſenſu hypotetico. ⁊ ſic vꝫ tm̄. ſi doctor legit
pueri ꝓficiūt. ⁊ ſic ponūt᷑ duo ablti abſolute. qꝛ n̄ ponūt᷑ in eadē ōrōe cū illo ꝟbo
diſcere. ſꝫ in ſenſu kathegorico vꝫ tm̄ ſicut diſcere debēt diſcipuli a doctore legē-
te. ⁊ ſic regunt᷑ a ly diſcere. Q̄r. quō iſti plu̅res ablti abſolute poſiti debēt ſe h̄re.
So⁹ vn⁹ erit noīalis ſiue ꝓnoīalis ⁊ alter ꝑticipialis vel loco ꝑticipij poſitus.
Exēplū de ꝓnoīali. vt me currente cecidi in foueā. Exm̄ de illo vbi ablatiu⁹ po-
nit᷑ loco ꝑticipij. vt deo duce. i. ducēte veniā vel p̄riam. philippo rege ero ſūm⁹
pontifex. i. philippo regēte. Q̄r. q̄re vn⁹ ablatiu⁹ dꝫ eē ꝑticipialis vel loco ꝑtici-
pij poſit⁹. So⁹ iō. qꝛ tales ablti ponunt᷑ loco añcedentꝭ vel ꝯñtis q̄ ſūt ꝓpōes
ſꝫ ille nō cōponunt᷑ niſi ex noīe ⁊ ꝟbo. ꝗ oꝫ q̄ vn⁹ ablatiu⁹ ſit ꝑticipiū q̄ poſſꝫ re-
ſolui in ꝟbū. Q̄r. q̄t mōis ablatiu⁹ ponit᷑ abſolute. So⁹ ſex mōis. Pmo. Duo
ablti q̄ꝝ vn⁹ ē noīalis vel ꝓnoīalis ⁊ ali⁹ ꝑticipialis. Exm̄ de p̄mo. vt ſole lucen-
te dies ē. de ſcdō. me bibente nihil dico. Scdō. duo ablti noīales q̄ꝝ vn⁹ ē reſo-
lubilis in abltm̄ ꝑticipialē. vt deo duce veniā. i. deo ducēte. Tertio vn⁹ ablati-
uus noīalis ⁊ nō ꝑticipialis nec reſolubilis in abltm̄ ꝑticipialē. ſed circa ipm̄ i-
telligit᷑ vn⁹ ablatiu⁹ ꝑticipialis. vt videbim⁹ deū facie ad faciē. i. exñte facie ad
faciē. Q̄rto vn⁹ ablatiu⁹ ꝑticipialis ꝟbi excepte actiōis. in q̄ intelligit᷑ vn⁹ ablati-
uus noīalis. ſ. deo vel natura. vt pluente intrādū ē domū. i. deo vel natura plu-
ente. Quinto. vn⁹ ablatiu⁹ ꝑticipialis ꝟbi impſonalis paſſiue vocꝭ q̄ reſolubi-
lis eſt in duos abltōs q̄ꝝ vn⁹ ē noīalis ⁊ alter ꝑticipial᷑. vt dicto de noīe dōm eſt
de ꝟbo dicto. i. qꝛ dictū ē. Sexto. ablatiu⁹ ꝓprij noīs loci mīorꝭ ponit᷑ abſolute
vt patebit infra. Q̄r. vtꝝ etiā alij caſ⁹ pñt poni abſolute in deſignatiōe ꝯñe. So-
lutio ſic ſm grecos gti poſiti loco ablti ſūt, ⁊ illi ſm p̄ſcianū pñt poni abſolute
h̄iō ē. qꝛ greci carēt abltō. ⁊ fit ꝓpt᷑ ꝯuenientiā gti ⁊ ablti. Etiā ſm antiquos la-
tinos nti ponunt᷑ abſolute in deſignatiōe ꝯñtie ꝟ⁹. Soluunt ſexti. rectos ſolue-
re vetuſti. Exemplū vt in Crux fidelis. Luſtra q̄ iam ſex ꝑacta. ⁊ in illo hīno.
Oſtenſa ſibi vulnera cū xp̄i carne fulgida. ⁊ ſemꝑ ponūt᷑ tales nti loco abltōꝝ.

Oñdit abſolutionē abltōꝝ ꝓpꝛioꝝ noīm locoꝝ ponēs tres regulas.

ꝑet ſ. mīorꝭ ſ. aliq̄ꝺ aliqū .i. rectore ꝑuabitur
Atqꝫ loci nomen quandoqꝫ regente carebit
Gratia exempli ponitur ad denotandum q̄ etiam iſta quattuor nomīa appro-
priata poſſunt carere rcōre in ablatiuo
Roma militia vel humo vel rure domoqꝫ
.i. ꝟbū ſm motū ꝑ locū regulā tenebit
Rex venit atqꝫ means normam ſeruabit eandem
Hū ablti ſich poſiti carēt rectore. poſiti cū h̄ ꝟbo meabit motū ꝑ locū ſcare.
Rhoma rothomago vernone meabit athenis
tenet eandē ſniam ſ. aliq̄ꝺ .i. importans quietem
Seruat idem verbum ſine motu dum ſocietur

De regimine ablatiui

.i.nomē plr̄is nūeri ſ.noī .i.norma tertie declinatiōis

Nomen plurale vel cui ſit regula terne

Exemplum in quo iſti ablatiui carent rectore poſiti cū illo verbo canit nullum motum exteriorem importante.

Qui modo rure canit vernone canit vel athenis

Snia ē ꝙ ablatiuꝰ ꝓprij noīs loci minorꝫ ſimplicis figure.declinabilis cuiuſ/
cūqꝫ etiā declinatiōis fuerit ꝯſtructꝰ cū v̄bo vel ꝑticipio īportāte motū ď loco
ſepe ponit̄ abſolute.Dr̄(ꝓprij nois)ꝓpter noīa appellatiue q̄litatis.vt eccleſia.
ciuitas.Dr̄(loci minorꝫ)ꝓpt̄ noīa ꝓpria maiorꝝ locorꝝ.ſ.religionū vel ꝓuincia
rū vt ſaxonia/marchia/weſtfalia/hollandia.ꝛc̄.Dr̄(ſimplicis figure)ꝓpter
noīa ꝓpria minorꝝ locorꝝ cōpoſite figure.q̄ nō ponunt̄ abſolute ꝑ p̄n̄tē regulaꝫ
vt mōſpeſſulanꝰ.monſſancte gertrudis.buſcumducis.Dr̄(declinabilis)ꝓpt̄
noīa indeclinabilia vt ſūt ſwollis campis hardewick.Dr̄(cuiuſcūqꝫ declīua
tiōis fuerit)ad denotandū ꝙ regula hꝫ v̄itatē de oī declinatiōe ꝛ de oī numero
ſm ꝙ alex.exēplificat in lr̄a.Dr̄(cōſtructꝰ cū v̄bo īportāte motū de loco)ꝓpter
v̄ba importātia motū ad locū q̄ ponunt̄ abſolute in accō.Et oīm iſtarꝝ ꝯditio
nū nō eſt alia rō aſſignāda q̄ꝫ volūtas grāmaticorꝝ.¶ Ar̄.noīa appellatiua etiā
ponunt̄ abſolute.ḡ ſentētia falſa vt venio colonia pulcra ciuitate.ibi pulcra ci/
uitate ponit̄ abſolute.Soꝰ h̄ nō cōuenit eis ꝑ ſe.ſꝫ ex adiūctiōe nois ꝓprij.
Cōtra.noīa appellatiua ſine adiūcto alicuiꝰ ꝓprij nois ſumpta ponunt̄ abſo/
lute.ḡ illa ſolutio falſa.añs ꝓbat̄ de iſtis noib; militia humo rure.q̄ ſūt appel
latiue q̄litatis.quia naturalit̄ cōmunia ſunt multorꝝ.dōm licet ſūt appellatiue
q̄litatis tñ capiunt̄ hic vt appropriata.ꝛ ſic ſunt ꝓprie qualitatis potiꝰ.Quer̄.
in quo nūero ꝛ caſu dꝫ poni illud adiectm̄ qd̄ ſuꝑaddit̄ noī appellatiuo.Soꝰ.
in eodē nūero ꝛ caſu in q̊ nomē appellt̄m̄ ponit̄.vt in h̄ exēplo patuit ſtuduí a/
thenis pulcra ciuitate.Qr̄.vtrꝝ nomē ꝓpriū loci minorꝫ ꝯſtructū cū noīe iportā
te motū de loco careat rectore.Soꝰ nō.quia nō dr̄ h̄ accidit mihi in reditu co/
lonia.ſꝫ in reditu de colonia.Rō eſt.qꝛ nomē ꝓpriū loci minorꝫ poſitū ſine recto
re ponit̄ aduerbialit̄ ſm officiū.ḡ nō pt poni iuxta nomē.ſed iuxta v̄bū vel ꝑti/
cipiū tm̄ tūc ibi(Roma militia)dr̄ ꝙ iſta q̄ttuor noīa appellatiua in textu po/
ſita etiā ponunt̄ abſolute.Cuius ratio eſt.quia antiqui vtebantur eis tāq̄ꝫ ꝓ/
prijs.Exemplū vt venio roma militia rure domo.ſurgo humo tollo librū hu
mo.Tūc ibi(atqꝫ means)Ponit vnā additiōnē dicens.ꝙ ablatiuꝰ nois ꝓprij
loci minorꝫ conſtructus cum v̄bo vel participio importante motū per locū.vt
meo permeo perambulo.etiam caret rectore ſimili modo vt dictū eſt vt rex me
abit rhoma rothomago vernone ꝛc̄.¶ Arguitur.hoc verbum meo conſtrui/
tur cum genitiuo.vt patet in hoc exemplo.romanorꝝ rex meat mechlinie.Ibi
mechlinie eſt genitiui caſus.Solutio meare capitur dupliciter.Uno modo i/
portat motum per locū.ꝛ ſic cōſtruitur cū ablatiuo vt iohānes meat Colonia **Meare**
Alio modo vt importat motū in loco.ꝛ ſic conſtruitur cū gtō.vt rex meat Co
lonie.ſ.qñ eſt infra muros ciuitatis.ꝛ pōt capi vt importat motum ad locū.et
ſic conſtruitur cū accō.vt rex meabit coloniā.i.ad illaꝫ ciuitatē.Tūc ibi(Ser/
uat idem v̄bū)Dicit ꝑ modū additiōis.ꝙ ablatiuꝰ ꝓprij nomis loci minorꝫ
tertie declinatiōis plr̄is nūeri conſtructꝰ cū v̄bo vel ꝑticipio importāte motū ex
teriorē caret rectore.Et dr̄(plr̄is nūeri tertie declinatiōis)qꝛ ſi eēt ſingularꝫ nu/

meri ꝛ pṗe dedīatiōs pōeret abſolute ī gtō. vt iohēs canit vel ſtude colonie.
ſ. aliqs ſ. in orōne aduerbialiť recordatio
.i. ſine rectore

Remouet dubiū qꝛ ſm antiq̄s obliq̄ poſiti abſolute ponūtur aduerbialiter putaret aliq̄s qꝛ ad illa obliq̄ nō poſſet fieri relatio qḋ remouet dicens.

Ad nomen poſitum ſic ſepe relatio fiet

Exemplum in quo h̄ relatm̄ que refert hoc nomē romā poſitū aduerbialiter.

Ut vado romam que menibus eminet altis

Sn̄ia ē qꝛ ſepe fit relatio ḡcalis ad nomē abſolute poſitū. Exēplū ptꝫ in textu. ☞ Qr. q̄re alex. hic exēplificat de accō in de regimīe abltī. Dōm ad fnduꝫ qꝛ iſta regula nō ſolū hꝫ ṽitatē de accō ſꝫ etiā de gtō ꝛ abltō. De gtō. vt trāſco colonie. q̄ ē pulcra ciuitas. De accō ptꝫ in textu. De abltō vt venio colonia q̄ ē ciuitas ſancta. Qr. q̄re alex. ponit hic illā dubitationē. So° iō. qꝛ ad aduerbiuꝫ nō pōt fieri relatio noīalis ſiue ꝓnoīalis, ſꝫ iſte ablatiu⁹ ponit aduerbialiť. Et ḡ dōm ē qꝛ fit ad nomē quod eſt nomen ſm ſubſtātiam. licet ſit aduerbiū ſm officiū. ¶ Ar. ſm p̄ſcia nū nulli aduerbio pōt addi relatio. ſꝫ iſtud nomen loci ponit aduerbialiť ḡ ꝛc. So° licet ponať aduerbialiť ſm officiū. tn̄ manet nom̄ ꝛ ita pōt ad ipm̄ fieri relatio. ☞ Sꝫ cōtra. relatiuū nō pōt poni aduerbialiter qḋ illud nomē aduerbialiter poſitū refert. ḡ nec ablatiu⁹. ꝯn̄a ꝓbať. qꝛ relatm̄ ꝛ an̄s idē dicūt. Dōm qꝛ rōne illi⁹ nō refert ipm̄ vt eſt aduerbiū. ſed vt maneat nomē ſm ſubam. Et hoc iō eſt qꝛ relatm̄ ꝛ ſuū an̄s dn̄t cōuenire in genere ꝛ in nūero. iuxta illud. In genere nūero p̄cedēs iunge relatio. ſed aduerbiū nō ē alicuius generis vel nūeri. ḡ illud nō pōt reltm̄ referre. Qr. q̄re ad veꝝ aduerbiū nō pōt fieri relatio. So° iō. qꝛ relatiuū ꝛ ſuū an̄s debent cōuenire in genere ꝛ in nūero. ſꝫ veꝝ aduerbiū nō hꝫ talia accn̄tia. Qr. q̄t modis hꝫ fieri relatio ad nomen loci. Dōm duobꝫ mōis. Primo ꝑ nomen. vt vado romā q̄ eminet altꝫ menibꝫ. Scḋo ꝑ aduerbiū relatiue captū. vt vado romā q̄ tu vadis. vn̄ Uirgilius Urbē quā dicūt romā melibee putaui.

Mouet vnaꝫ q̄ſtionē incidentaliter.

interrogas .i. an .i. valet ſ. nom̄ .i. adiungi

Queris ſi poſſet adiectiuum ſociari

Exēplū in q̄ adiectm̄ doctas ꝯiūgiť ſbuo abſolute poſito ſcꝫ athenas.

Ut debet doctas bonus ire ſcolaris athenas

Hic mouet vnā dubitationē quia poſſet aliquis dubitare qꝛ iſti caſus eēnt aduerbia. Hoc ſoluit volens in ṽtute qꝛ ſūt noīa. Et eſt ſn̄ia hec q̄ſtio. Utꝝ caſibus abſolute poſitis poſſit adiūgi nomē adiectm̄. Dōm ex exēplo text⁹ patꝫ qꝛ ſic. vt bonus ſcolaris debet ire doctas athenas. Accedere l̄ratā vel ſanctā colomā. Qr. q̄re alex. nō ſoluit iſtā q̄ſtionē. Dōm q̄uis nō ſoluit eā foꝛaliter r̄ndēdo ſoluit eā tn̄ implicite. ꝑ hoc qꝛ adiectm̄ adiūgiť ſbuo abſolute poſito. Cui⁹ rō ē. qꝛ ſm petrū helie. adiectiuū tenet idē regimen cū ſuo ſbuo. ꝛ quia adiectm̄ ſequiť naturā ſui ſbui in regimīe. etiā ſequiť eius cōditionem in abſolutione. ☞ Qr. vtrū iſta q̄ſtio ſolū habet veritatē de adiectiuo cum ablatiuo abſolute poſito. Dōm qꝛ nō. ſed etiā de alijs obliquis abſolute poſitis. De gtō vt ſtudui colonie ſancte. De accō. vt vado coloniā ſanctā. ¶ Ar. adiectm̄ nō regiť ḡ nō poniť abſolute. ꝯn̄tia ꝓbatur. qꝛ p̄uatiua oppoſita h̄nt fieri circa idem ſubiectū. Dōm qꝛ ſicut adiectm̄ hꝫ regimē cū ſbuo. ita etiā ꝑ abſolutionē ſui ſubiecti poniť abſolute. Cōtra ſic ſe hꝫ reltm̄ ad an̄s. ita adiectiuū ad ſubſtātiuuꝫ ſꝫ relatiū gr̄a ſui an̄cedentꝫ abſolute poſiti nō poniť abſolute ḡ etiā adiectiuuꝫ

gr͞a ſui ſbui nō debet poni abſolute. dōm ꝙ nō ē ſile. q2 relatiū ⁊ ſuū añs ſemꝑ hñt diuerſa ꝟba. vt vnū bis poſitū iuxta illud floriſte. Precedēs ⁊ q̇ binis ꝟbis volo iungi. Diuerſis ꝟbū vel dicꝰ eis geminatū ꝗ vnū pt poni abſolute ⁊ tamē aliō regere. ſ3 ſꝑ adiectiū ⁊ ſuū ſbm regūꝰ vel ſil' abſolute ponūꝰ. q2 adiectiū ſe q̇tur naturā ſui ſbui. ¶ Arꝰ. iſta ē incōgrua doctas athenas. q2 athene ē pri s nūeri co ꝙ ē tm̄ vna ciuitas nūero ſic dicta. So° licet ſit vna nūero. tñ vnū con grue pt ſcari pluraliter. vel dōm ē. ꝙ ſm artē ē pr2 nūeri ſ3 antiq̇ poſuerūt ipm ee plis nūeri. Cuiꝰ rō ē. q2 licet ſit vna ciuitas. h3 tñ ples ꝑtes diſtictas. ⁊ pro tāto ſm vſuales pt dici athene in pli nūero. Qr. vtꝝ etiā noīa adiectia pñt ad-iūgi q̄ttuor noib3 appellatis ſuppoſit2. ſ. rus domꝰ militia humꝰ. So° ſic. de prio vt iohes iuit rus ſuū. de ſcdo. vt q̇ ruitis vr̄os q̇ſq3 redite domos Et q̄ꝫ-uis aliq̄n ponꝰ ſbm ſine adiectio. tñ adiectiū ſubintelligiꝰ. vt iohes iuit domū ſcz ſuā. De tertio. vt ſurge humi vilis. De q̄rto vt exercero2 militia romana.

ad locū ꝑ locū i loco formaꝰ inꝰrogatio deloco

Per quo qua vel vbi fit queſtio ſiue per vnde
Hec aduerbia rñdenꝰ ad q̄ſtionē factā ꝑ ꝟbū motū ꝑ locū importans
Illuc pergo foras huc iſtuc pergis eoq3
ſ. dict2 h aduerbiū   Hec rñdenꝰ ad h ꝟbū motū ꝑ locū importans
His intro iungas. hac illac pone meando
Hec aduerbia rñdenꝰ ad ꝟbū nullū motū. ſed quietē importans
Hic illic iſtic intus foris eſt et vbiq3
Hec aduerbia rñdenꝰ ad ꝟbum motum de loco importans.
Hinc illinc iſtinc remeas foris intus et vnde

Qñdit q̄t ſunt aduerbia inter rogatia loci cū h doces rñde-re aduerbialiꝰ ad inꝰrogatō2 factam ꝑ ea.

Snia ē. ꝙ tm̄ q̄ttuor ſūt interrogatia ꝟbalia ſimplicia q̄ querūt de locato i or dine ad locū. Uel de mobili in ordine ad motū. Prio d2 (aduerbialia) q2 pl'a ſunt interrogatiua noialia. vt q̇s q̄lis q̄ntus. Dr (ſimplicia) ꝓpter cōpoſita vt quorſū quouſq3. Dr (que querūt de locato ⁊c̄) ꝓpter aduerbia qualiter quō ⁊c̄ que nō ſunt interrogatiua reꝝ locataꝝ ſed oꝑationū. ¶ Arꝰ. Alex. eſt hic dimi nutus. quia ſunt adhuc plura inꝰrogatiua q̄ꝫ hic ponunꝰ. aſſumptu3 ꝓbaꝰ de iſtis q̇s q̄lis q̄ntus. So° hic loq̇mur de inꝰrogatiuis aduerbialib3. Contra. ſūt plura interrogatiua aduerbialia ꝗ ſolutio falſa. añs ꝓbaꝰ de iſtis quorſu3 quouſq3. So° illa interrogatiua ſūt cōpoſite figure. ſ3 hic loquiꝰ de illis q̄ ſūt ſimplicis figure. Cōtra ſūt pl'a interrogatia aduerbialia ſimplic2 figure. ꝗ ſo-lutio nulla. añs ꝓbaꝰ. de iſtis quō ⁊ q̄liter. So° h loq̇ꝰ de inꝰrogatis q̄ q̄runt de loco q̄lia nō ſunt ꝑdicta. ⁊ illa argumēta ſoluūtur ſat2 ex declaratiōe ſnie. Qr. q̄ ē rō ꝙ ſūt tm̄ q̄ttuor q̄ſitia locoꝝ So° rō illa p3 ꝑ ſufficiētiā. nā oē q̄ſitū querit de locato in ordine ad locum. vel ꝗ de locato queritur ſm ꝙ mouetꝰ ad locum. ⁊ ſic eſt quo. Uel ſm ꝙ quieſcit aut mouetꝰ in loco. ⁊ ſic eſt vbi. Uel q̄-rit de locato ſm ꝙ mouetꝰ ꝑ locum. ſic eſt qua. Uel ſm ꝙ mouetꝰ de loco. ⁊ ſic eſt vnde. ꝟſus. Per quo qua vel vbi fit queſtio ſiue ꝑ vnde. Quo petit ad. qua ꝑ in vbi petit. vnde petit de Hoc eſt queſtioni facte ꝑ quo rñdetur nominaliter ꝑ ꝑpōnem ad. Et queſtioni facte ꝑ qua. rñdemus ꝑ hanc ꝑpōnem per ⁊cetera ☞ Qr. vtꝝ iſta q̄ttuor inꝰrogatia eē pñt capi relatie. So° ſic. vt illa ps mūdi oriens nūcupaꝰ vñ ſol oritur. Quo demergiꝰ occidens. Qua decurrit meridi es. ☞ Qr. q̄t mōis capiꝰ q̇. So° q̄ttuor mōis Primo vt eſt ablatiui caſus a

q̃s ſcḋm inſtrumentũ.vt nõ eſt mihi q̃ hauriã.Scḋo vt eſt coniunctio caſualis
vt cedo te q̃ meliorẽ reddã.quo.i.vt.Tertio capit̃ ꝓ quãto.vt eo ſũt homines
deo clariores q̃ ſũt hũiliores.q̃.i.q̃to.Qr̃to q̃ ẽ aduerbiũ q̃rẽs de loco ad quẽ
fit mot⁹.vt q̃ ibim⁹.q̃ vadis.ꝛ ſic ponit̃ q̃nq; relatiue.vt ego ibo eo q̃ tu vadis
☞ Qr̃.q̃d ẽ int̃rogatio ſeu q̃ſtio.So⁰ ẽ q̃dã mot⁹ rõnis q̃ qs ꝓcedit ad noti-
Quo ciã icogniti in q̃ diſcurrẽs q̃eſcit.ſic mot⁹ in ſuo t̃mio q̃eſcit.Uel ſcḋm pe.hyſ. ẽ
dubitabilis ꝓpõ.Sz r̃nſio ẽ ipi⁹ q̃ſiti apḋ int̃rogãtẽ mãifeſta declaratio.Qr̃.
q̃t mõis ẽ r̃ndendũ ad int̃rogationẽ factã ꝑ q̃.dõm q̉ tripl'r.Prio aduerbialit̃
ꝑ iſta aduerbia huc illuc iſtuc foras eo itro.Scḋo noialit̃ ꝛ h̃ duob; mõis.q̃n
q; nomẽ appellatm̃.ꝛ ſic r̃ndẽdũ ẽ in accõ mediãte ꝑpõne ad.vt q̃ iuit paul⁹.r̃n
det ad ciuitatẽ ad eccleſiã ꝛc̃.Q̃nq; ꝑ nomẽ ꝓpriũ locale.ꝛ h̃ dupl'r.Q̃nq; per
ꝓpriũ nomẽ loci maiorꝫ.ꝛ tũc r̃ndet̃ in accõ mediãte ꝑpõne ad.vt q̃ iuit iohẽs
r̃ndet̃ ad Franciã.Q̃nq; ꝑ nomẽ ꝓpriũ loci miorꝫ.ꝛ h̃ dupl'r.q̉ vel tale nomẽ
ẽ indecliabile vel cõpoſite figure.tũc dz r̃nderi in accõ mediãte ꝑpõe ad vt quo
iuit iohẽs.r̃ndet̃ ad mõtẽpeſſulanũ.Sz q̃n eſt decliabile ſimplicꝫ figure ſingu
laris nũeri dz r̃nderi in accõ ſine ꝑpõne vt q̃ iuit paul⁹.r̃ndet̃ coloniã.Põt etiã
Qua r̃nderi ad q̃ ꝑ pmũ ſupinũ.vt q̃ iuit iohẽs.r̃ndet̃ dormitũ.ſtuditũ.comeſtũ ꝛc̃
☞ Qr̃.q̃t mõis r̃ndet̃ ad int̃rogationẽ factã ꝑ q̃.So⁰ duob; mõis.ſ.aduer-
bialiter ꝛ noialit̃ Aduerbialit̃ ꝑ hac illac iſtac.Si noialiter h̃ ẽ dupl'r.Prio.ꝑ
nomẽ appellatm̃.ꝛ tũc r̃ndet̃ in accõ mediãte ꝑpõne ꝑ.vt q̃ iuit iohẽs.r̃ndet̃ ꝑ
eccleſiã.Scḋo ꝑ nomen ꝓpriũ loci.ꝛ h̃ dupl'r.Prio ꝑ nomẽ ꝓpriũ loci maiorꝫ
ꝛ tũc r̃ndet̃ iterꝫ in accõ mediãte ꝑpõne ꝑ.vt q̃ iuit ceſar.r̃ndet̃ ꝑ Brabantiam.
☞ Scḋo.ꝑ nomẽ loci mioris.ꝛ h̃ dupl'r.q̉ q̃nq; ẽ indecliabile/ꝛ tũc r̃ndet̃ in
accõ mediãte ꝑpõne ꝑ.vt q̃ iuit paul⁹ r̃ndet̃ ꝑ ſwollis.Q̃nq; ẽ nomẽ indeclia-
bile.ꝛ tũc r̃ndet̃ in abltõ.vt q̃ iuit iohẽs.r̃ndet̃ colonia.Qr̃.q̃t mõis capit̃ qua
So⁰ multis mõis.prio vt ẽ ablatiu⁹ fẽi gñis a q̃ vl'a q̃.vt ꝑcuſſit manu petꝝ
q̃ ipm fortiter leſit.Scḋo capit̃ vt int̃rogatm̃ loci aduerbiale.ꝛ ſic capit̃ h̃.Et
h̃ capit̃ prio infinite vt ſtat incert⁹ ꝛ neſcit q̃ ſit eundũ.cũ ea oi ꝑte viator iter in-
Ubi tuetur.Scḋo capit̃ relatĩe Plaut⁹ Date viã q̃ liceat fugere.Tertio int̃rogati
ue ec vt in exemplis ſuꝑpoſitis plurimis patuit.Qr̃.q̃t mõis r̃ndet̃ ad vbi So
lutio duob; mõis.Prio ꝑ aduerbia.vt vbi ẽ iohẽs r̃ndet̃ hic illic iſtic int⁹ foris
Scḋo ꝑ noia ꝛ h̃ dupl'r.Prio ꝑ nomẽ appellatm̃.ꝛ tũc r̃ndet̃ in abltõ median
te ꝑpõne in.vt vbi eſt iohẽs r̃ndet̃ in eccleſia.Q̃nq; ꝑ nomẽ loci.ꝛ h̃ dupl'r.q̉a
q̃nq; ẽ indecliabile ꝛ cõpoſite figure.ꝛ tũc r̃ndet̃ in abltõ mediãte ꝑpõne in. vt
vbi ẽ ſortes.r̃ndet̃ in ſcolis.Q̃nq; ꝑ nomen declinabile.ꝛ h̃ dupl'r.q̉ vel ẽ pme
declinatiõis vel ſcḋe declinatiõis ꝛ ſingularꝫ nũeri.ꝛ tũc r̃ndetur in gtõ abſo-
lute poſito.vt vbi ẽ iohannes.r̃ndetur colonie vel louanij.Uel ẽ pme decliatio
nis ꝛ pl'is nũeri.Uel tertie ꝛ ſingularis nũeri.tũc r̃ndendũ ẽ in abltõ ſine ꝑpõ
ne.vt vbi eſt iohannes.r̃ndet̃ athenis vernone ꝛc̃.☞ Et notandũ q̉ vbi q̃nq;
capit̃ vt ẽ nomẽ neutri generꝫ.ꝛ tũc ſcḋm eẽntiã ſimplicẽ ꝛ gñaliſſimã.ꝛ ſic ẽ vnũ
de decem ꝑdicamentis.Q̃nq; ꝓ ꝑo capit̃ aduerbialit̃.ꝛ h̃ triplicit̃.Prio int̃roga
tiue.q̃rẽs d̃ quieta vel motu in loco vt in ꝓpoſito capit̃.Scḋo capit̃ relatiue vt
ibi eſt petrus.vbi eſt epiſcopus.Tertio valet tãtũ ſicut poſtq̃.vt vbi magiſter
domum rediit ſtatim ſcolas intrauit.☞ Queritur quot modis reſpondetur
ad vnde So⁰ duob; modis.Prio ꝑ aduerbia.vt hinc illinc iſtinc.ꝛc̃.Scḋo ꝑ
noia.ꝛ h̃ dupl'r.Prio ꝑ nomẽ appellatm̃.ꝛ tũc r̃ndet̃ in abltõ mediante prepõ-
ne de.vt vnde venit iohannes.reſpondet̃ d̃ eccleſia.Quãdoq; ꝑ nomen ꝓpriũ

loci ꝛ hoc dupliciꝶ. Pr̄o ꝑ nomen ꝓpriū loci maioris ꝛ tūc iteꝝ rn̄deꝶ in abltō
mediante ꝑpōne de. vt vnde venit iohānes, rn̄deꝶ de Frācia. Scd̄o ꝑ nomen ꝓ
priū loci minoris. ꝛ hoc dupliciter. Pr̄o qn̄ eſt indecliabile. ꝛ ſic rn̄deꝶ in abltō
mediāte ꝑpōne de. vt vnde venit ſortes. rn̄deꝶ de cāpis. Si ē decliabile ꝛ ſim⸗
plicꝫ figure. rn̄deꝶ in abltō ſine ꝑpone. vt vnde venit legatꝰ. rn̄deꝶ roma. Tertō
ꝟbaliter pōt rn̄deri ꝑ vltimū ſupinū. vt vnde venit pr̄. rn̄deꝶ dormitu pranſu. Unde
☞ Ubi notandū ꝙ vnde qn̄qꝫ notat cām ob' quā aliq̄d fit. vt vn̄ factū eſt illud
Scd̄o valet tantū ſicut vno dempto. vt oēs immunde mulieres ſunt reevnde.
.i. vna dempta. ¶ Ar. interrogatiuū ꝛ ſuū rn̄ſiuū debent cōuenire in caſu Sꝫ
aduerbia nō ſūt alicuiꝰ caſus. g̊ formanꝶ ꝑ illa male interrogatiōes. maioꝛ ptꝫ
ꝑ illud Queſitiua pares optant reddi ſibi caſus. minoꝛ pꝫ. ꝑ donatū q̄ ſolū pōit
tria accidentia. aduerbij inter q̄ nullū eſt caſus. Dōm ꝙ alex. ſolūmō: loquitur
de interrogatis noīalibꝫ in ꝟſu dicto. Sꝫ h̄ ad ꝓpoſitū loquiꝶ de aduerbialibꝫ
Nota ꝙ hic hic huc hac ſnt locū in quo is ē q̄ loq̄ꝶ. Sed iſtinc iſtic iſtuc i ſtac
ſnt locū in quo ille eſt ad quē loquiꝶ. Illuc ꝟo illinc illic illac ſnt locū vbi ē. de
quo loquiꝶ. quoꝝ natura hꝫ etiā ſua cōpoſita q̄ ab iſtis deriuanꝶ. vt iſtorſum il
lorſum huiuſmodi cuiuſmōi. ꝛc. Qr̄. quot mōis capiꝶ quouſqꝫ. Soꝰ duobꝫ
mōis. Pr̄o querit de tp̄e. vt quouſqꝫ cantas in choro. rn̄deꝶ vſqꝫ ad vndeciaꝫ
horā. Scd̄o vt querit de loco. vt quouſqꝫ ambulas. rn̄deꝶ romā. vn̄. Tempꝰ
ſiue locū dic ſcare quouſqꝫ. Qr̄. q̄ eſt dr̄a inter foras ꝛ foris Soꝰ iſta. qꝛ foras Foras
ſt locum exterioꝛē iō cōſtruiꝶ cū ꝟbo importāte motū ad locuꝫ Sꝫ foris ſt lo Foris
cum in quo. ꝛ ergo cōſtruiꝶ cū ꝟbo importāte motū in loco vel quietē. vt vbi ē
iohānes. rn̄detur foris. Etiā eſt idem qd̄ de loco exteriꝰ. ꝛ ſic cōſtruiꝶ cū ꝟbo ī
portāte motū de loco. vt vnde venit iohānes. rn̄detur venit foris .i. de loco ex⸗
teriori. Et eſt etiā dr̄ntia inter intro ꝛ intus. Intro ſt ad locū interioꝛē. vt iohā Intro
nes vadit intro. ꝛ ſic cōſtruiꝶ cū ꝟbo īportāte motū ad locū Sed intus primo Intus
ſt in loco interius. ꝛ ſic cōſtruiꝶ cū ꝟbo importāte motū in loco vel quieteꝫ. vt
vnde venit iohānes. rn̄detur intus. vel vbi ē iohēs. rn̄deꝶ ē intus ſimiliter

i. pticipiū — in illā ſiatiōꝫ — in illā ſiatōꝫ — p̄ntis tp̄is

P Articipans quod in ans vel in ens fit dicito p̄ns

De formatiōe ꝛ regie pticipiorū atqꝫ mutatiōe eorūdē in nomē. pr̄o de tp̄e pticipiorū q̄ꝫtū ad vocalē ſiationē ponendo tres reglās

Sn̄ia huiꝰ textus eſt. ꝙ pticipiū in ans vel in ens ſiatum eſt p̄ntis
tp̄is. vt amās legens docens. ☞ Queriꝶ. q̄ eſt rō ordinis ad p̄ce⸗
dētia. Soꝰ iſta. quia prius deſiauit de regimie noīs ꝛ ꝟbi. ſꝫ pticipiū capit ꝑ⸗
tem a noīe. ꝛ ptē a ꝟbo. ꝛ g̊ illoꝝ deſiationē p̄ſupponit. Un̄ pticipiū dr̄ q̄ſi ptē
capiens. qꝛ hꝫ q̄dā accidentia ſimilia a accidētibꝫ noīalibꝫ. ꝛ q̄dā ſimilia acciden
tibꝫ ꝟboꝝ. De pr̄o vt genera ꝛ caſus. De ſcd̄o vt ſunt tp̄a ꝛ ſcationes. Arguiꝶ
pticipiū dꝫ p̄cedere ꝟbū. pbaꝶ. qꝛ illud qd̄ hꝫ ſe ꝑ modū totiꝰ p̄cedit ptē. ſꝫ hu
iuſmōi eſt pticipiū. g̊ p̄cedit. Maioꝛ ptꝫ. qꝛ capit a noīe ꝛ ꝟbo ſimul q̄ faciūt ali
quod totū. Dōm eſt ꝙ hic attenditur ille ordo ſm ꝙ pticipās aliq̄d ab alio ſe⸗
quitur illud a quo pticipat. ¶ Arguiꝶ. pticipiū ſt ꝑ modū indiſtantis a ſub⸗
ſtantia. ꝟbum ꝟo ꝑ modū diſtantis. modo q̄ꝫto magis aliquid diſtat tāto po
ſterius eſt. ꝛ g̊ ꝟbū debet ſequi pticipiū Dōm ꝙ ſumiꝶ hic ordo ſm rōnes p̄us
poſitas. ☞ Queriꝶ. quid eſt pticipiū Soꝰ ſm modiſtas eſt illud qd̄ ſt ꝑ mo
dū fluxus ꝛ fieri indiſtantis a ſb̄a. qꝛ pticipiū nō includit copulā q̄ eſt nota di⸗
ſtātie ipſius ad ip̄m nomen. Qr̄. q̄ꝫ dr̄nter ꝟbū ſt cū tp̄e ꝛ pticipiū Soꝰ i du⸗
plici dr̄ntia. Pr̄a eſt. ꝟbū ſt ꝑ ſe cū tp̄e vt dꝛ phūs pr̄o ꝑiharmenias. Sꝫ pti⸗

cipiū capit tempus a ꝟbo. Secunda differentia eſt. quia ꝟbum ſignificat tempus illimitabiliter. ſed pticipium limitabiliter. quia poteſt participiuꝫ ſub eadem voce trahi ad aliud tempus vt in hoc palogiſmo. quicquid ſanabitur ſanum eſt. laborans ſanabatur. ǵ laborans ſanū eſt. intelligendo per laborans infirmū. ibi laborans eſt limitatum ad preteritum imperfectū alias no neſſꝫ ibi fallacia equiuocationis vt logici tenent. Similiter dōm de iſtis. Fuit legens erit legens. hoc tamen eſt principaliter. quia adhuc relucet preſens vt patet exprimendo ſententiam orationis. vt ero legens. i. ero in preſenti aliq̄ tpe legens. de quoꝝ formatiōe in ſequenti textu dicetur. ¶ Arguitur. Eſt aliquod pticipium in ens terminatum p̄teriti tpis ǵ ⁊c̃. vt meminens ſm Eberardū eſt preteriti temporis. Solutio poteſt eſſe preſentis temporis. ⁊ etiā preteriti tēporꝫ quando ſuū ꝟbum a quo deſcendit ſignificat preteritiue. Vel dōm eſt ꝙ regula intelligitur de pticipio non deſcendente de ꝟbo defectiuo. ☞ Querit. ſquot de cauſis pticipium eſt inuentum. Solutio duplici de cauſa. ſcꝫ cōmoditatis ⁊ neceſſitatis. Cauſa cōmoditatis eſt vt breuior ſit oratio omiſſa copula vł relatiuo vel aduerbijs vel cōiunctionibus. Unde quando duo ꝟba ſunt danda vni ſuppoſito pōt alterū mutari in pticipium. vt Titere tu recubas ⁊ modularis. breuius dicitur. tu recubans modularis. De ſcdō homo currit qui mouetur homo currēs mouetur. De tertio. Dum octauianus impat vel impauit natꝰ eſt xp̄s. i. octauiano impante ⁊c̃. Et illa mutatio poteſt fieri per oīa pticipia p̄ntis temporis preteriti ⁊ futuri tpis. Sed Cauſa neceſſitatis eſt. quia aliq̄n ſine pticipio non poteſt fieri perfecta orō. Exemplum vt circūdedibimꝰ caſtra foſſa ⁊ vallo. ne hoſtes venientes nos opprimere queant.

illā termi illā tdonat pticipium illas pter pticipiū
nationem tiatoꝫ p̄titi tpis minatiões futuri tpis

Tus vel ſus dat preteritum rus duſqꝫ futurum

Pōit alias duas regulas de tpe pticipiorū.

Sn̄ia eſt ꝙ pticipia tiata in tus vel in ſus ſunt p̄teriti tpis. vt doctus viſus. ⁊ pticipia termiata in rus vel in dus ſūt futuri tpis. vt lecturus legendꝰ ¶ Ar. ſūt plures tiatiōes pticipioꝝ p̄teriti tpis q̄s ponit p̄ſcianꝰ. qꝛ in xus vt fixꝰ So lutio illa reducūt ad iſtas tiatiōes. ex q̄ xus reducit ad ſus. qꝛ x hꝫ vim duplicis conſonantis. ⁊ ꝟtualiter tiatur in ſus ⁊ valet ſicut c ⁊ s. Scdō intelligit iſte textus de pticipijs regulariter formatis qd̄ dicit ꝓpt oſus eroſus q̄ ſūt alterius tpis ſilr ⁊ mortuꝰ. Qr. vn̄ formant pticipia p̄teriti tpis Soº ab vltio ſupino. vt amatu ⁊ adde s fit amatus. Etiā ab illo formant pticipia in rus addendo rus. amatu adde rus fit amaturꝰ. Aliq̄n tn̄ p epenthesim interponit vna lr̄a. vel ſillaba. vt oriturꝰ p orturꝰ. cauiturꝰ p cauturꝰ. Sed pticipium futuri tpis in dus format ſm vocē a pticipio p̄ntis tpis deponēdo s ⁊ addendo dus vt legēs. depone s ⁊ adde dus fit legendꝰ Et dꝫ (ſm vocē) qꝛ nō forat ab eo ſm ſcationē. qd̄ pꝫ ex vna ꝓprietate pticipij ꝙ vnū nō deſcendit ab alio ſm ſcationē ſubintellige. Sꝫ pticipia in ans vel in ens tiata formant a p̄terito impfecto indicatiui mōi mutando bam in ns. vt amabā illo mō fit amans. exceptis illis ꝟbis eo queo vbi dꝫ interponi e. vt ibam iens. ⁊ in ꝟbis cōibꝫ ⁊ deponētalibus dꝫ fingi tale p̄teritū vel forari a ꝓpo p̄terito ipfecto idicatiui mōi. Ubi notandū ꝙ pticipia in ans vel in ens ſūt gn̄is oīs. licet ſnt q̄n̄qꝫ ſm grecīſtā actū q̄ ſolū cōueīt virꝫ. vt generās vel ſolū mulieribꝫ vt pregnās. tn̄ ex h̄ nō ſeqt ꝙ ſūt generꝫ maſculini. vel generꝫ fei. qꝛ pōt dici ſexꝰ femineus ē pregnans. Et ſilr dōꝫ eſt de alijs. vt aīal muliebre pregnās. Qr. q̄t ſūt ꝓprietates pticipioꝝ. Soº ſex

A participio

Prima ē. ꝙ oē ꝑticipiū ē mobile ꝑ tria gña ſub vna ſ̄ciatiōe vel ſub pluribꝫ Secūda ē. ꝙ oē ꝑticipiū deſcēdit a v̄bo vſitato vel inuſitato. vt exoſ⁹ ꝛ poſus. Tertia ē ꝙ vnū ꝑticipiū nō deriuat̄ ab alio ſic alie ꝑtes. ſꝫ a ꝑticipio bñ deriuat̄ nom̄ vt ab indulgens indulgētia. ꝛ h̄ itelligēdū ē ſ̄m ſ̄cationē. licet tñ pōt fieri ſ̄m vocē. Q̄rta ē ſicut aduerbiū deſ̄iat v̄bū. ſic etiam deſ̄iat ꝑticipiuꝫ. qꝛ ambo ſ̄nt ꝑ modū fluxus ꝛ fieri. ꝛ h̄ verꝫ ē ꝙ principaliter deſ̄iat v̄bū vtꝫ ex diffinitiōe aduerbij. min⁹ tñ principalit̄ ꝑticipiū. Quinta ꝓꝓetas eſt ꝑticipia qdā̄mō carēt diſcretiōe nūeroꝝ ꝛ ꝑſonaꝝ. i. pñt poni cū v̄bo cuiuſlibet numeri vel ꝑſone ſimpliciter vel figuratiue. Sexta ꝓꝓetas ē. ꝙ ꝑticipia nō deficiūt in caſibꝫ. ꝛ intelligit̄ de ꝑticipijs v̄boꝝ ꝑſonaliū ꝓpter ꝑticipia v̄boꝝ impꝑſonaliū. h̄ dꝛ qꝛ hñt tm̄ tres caſus. vnde Floriſta. Participes nō deficiūt in caſibꝫ vllis. Sic deficiunt noīa ſepe ſuis. Ar̄. aliqd ē ꝑticipiū v̄bi ꝑſonali s ñ hñs oēs caſus g̊ ꝛc̄. vt abſens qd nō eſt vtī caſus. quia vtūs ſ̄t rē pñtē. ſed abſens nō ſ̄t rē pñtem So᷑ licet rem pñtem nō ſ̄t quo ad ſenſum. tñ bene quo ad intellectū. Vñ licet ſ̄t rē abſentē ſ̄t tñ illā ꝑ modū pñtis. qd ſufficit mō intelligendi ei⁹. Ar̄. neſciens nolens ſūt ꝑticipia. tñ carent ſimpliciter vtō. quia illa ſunt negatiua. que ſ̄m alexandrū ibi (Que querunt que diſtribuunt) carent vtō. Solutio illa regula intelligit̄ de noibus. nō aūt de ꝑticipijs. Contra. nomē nō habet caſū ſ̄m illā ſolutionē g̊ nec ꝑticipiū. ꝯña ꝓbat̄. qꝛ ꝑticipiū capit genera ꝛ caſus a noie. ſi g̊ nomen nō hꝫ vtm̄. nec ꝑticipiū vtm̄ habebit. Solutio textus ille loquit̄ nō de oībus nominibꝫ. ſed de quibuſdā tm̄. ſ. de negatis/diſtributiuis ꝛc̄. ꝛ g̊ ꝑticipia bene pñt hr̄e caſū. ſ. vtm̄. quē ſortiunt̄ a noibꝫ illū hñtibꝫ Notandū ꝙ ꝑticipia v̄boꝝ tertie vel q̄rte ꝯiugatiōis in dus olim ſ̄iabant̄ in vndis. Therēti⁹ Vos gerundus eſt thaide. iuriſte (agit̄ repetundaꝝ) dicūt. in q̊ intelligit̄ pecuniarū Unde oriundus habet vocē futuri tp̄is. tñ hꝫ ſ̄cationē p̄teriti. Q̄r. quō ꝑticipia preteriti tp̄is ſunt ꝯſtruenda. So᷑ de hoc dant̄ q̄ttuoꝛ regule. Pria ē ꝙ cōſtruūt̄ cū iſtis v̄bis habeo volo. vt rogatū te habeo. vel rogatos in pl'i nūero. etiam ſ̄m diuerſa tp̄a verboꝝ. Scd̄a ꝑticipia p̄teriti tp̄is cōſtruunt̄ cū iſtis dictionibꝫ opoꝛtet. neceſſe eſt. vtile ē. opeꝓciū eſt. Tullius Ita factū nō opoꝛtuit Illam rem melius ſeruatam opoꝛtuit in femīo genere. Etiam in plurali nūero. vt nos abs te irriſos nō opoꝛtuit. Tertia eſt ꝙ ꝑticipiū accī caſus ſepe ponitur loco infinitiui actiui. Therenti⁹ Iamiam inuentū tibi curabo ꝛ adductū tm̄ pamphilū. hoc eſt. Curabo inuenire ꝛ adducere. Quarta regula ē. ꝑticipium p̄teriti tp̄is ablatiui caſus in o ponit̄ loco infinitiui. Saluſtius Priuſq̄ȝ incipias conſulto. ꝛ vbi conſuleris mature facto opus eſt

.i. ꝑticipia .i. ꝑticipia
.i. inueſtigia ſ. verba pñtis tp̄is ſ. ſ̄iata futuri tp̄is
Quere per actiua preſens in ruſqꝫ futura
ſ. ꝑticipia fecit v̄bū acti gñis faciet ſ. ꝑticipia v̄bum neutri generꝫ
Que dabit actiuum dabit hec eadem tibi neutrum
erunt ſ. v̄ba ſ. ꝑticipia .i. notanda
Sunt per paſſiua tibi cetera ſignificanda

Sn̄ia in tribꝫ ꝑtibꝫ ꝯſiſtit. Prima ꝑs eſt. ꝙ ꝑticipia pñtis tp̄is in ans vl'i ens terminata. ꝛ participia futuri temporis in rus deſcendunt a v̄bis actiuis. vt ab amo amans ꝛ amaturus. a lego legens ꝛ lecturus. Secunda pars eſt. ꝙ a

Deſ̄iat de vocali deriuatiōe ꝑticipioꝝ a verbis prio' oñdēs q̊t ꝛ q̄ ꝑticipia deriuent̄ a verbis actis Deinde q̊t u q̄ a verbo neutropaſſiuo. q̊t ꝛ q̄ a verbis paſſiuis.

ꝟbo neutrali deſcēdūt eadē ꝑticipia. ſcʒ in ans vel in ens. ⁊ ꝑticipia futuri tpīs
in rus. vt a ſto ſtās staturꝰ Tertia ps ē. ꝙ ꝑticipia p̄teriti tpīs in tus ſus l'ꝑus
⁊ ꝑticipia futuri tpīs i dus venīūt a ꝟbis paſſiuis. vt a legor vēit lectꝰ ⁊ legēdꝰ
ab amo amatus ⁊ amandꝰ. Ar̄. ab illo ꝟbo metuo venit tm̄ vnū ꝑticipiuʒ me
tuēs. ⁊ tn̄ ē ꝟbū actīm ꝗ textus ē falſꝰ. Soᵒ regula intelligiť de ꝟbis hn̄tibꝫ ſu
pinū. ſʒ metuo caret ſupio ꝗ ⁊c̄. Ubi notandꝰ ꝙ a ꝟbo actio vt ꝺt textꝰ imedia
te veniūt tm̄ duo ꝑticipia. ſʒ mediate pn̄t pl'a ab ipo venire. pʒ ꝑ mediū ꝟbi paſ
ſiui. qꝺ format etiā duo. qꝛ qcq̇d est cā. cāe etiā ē cā cāti. Ar̄. male ꝺt in tex(da
bit hec eadē tibi neutꝝ) qꝛ tāta ē diſtinctio ꝑticipioꝝ. q̄ta ſuoꝝ ꝟboꝝ a qbꝫ de
ſcēdūt. Sʒ ꝟba actia ⁊ neutralia ſūt ſpecifice diſtincta ꝗ etiā eoꝝ ꝑticipia erunt
ſpecifice diſtincta. ꝺōm ꝙ h̄ intelligendū ē nō de idētitate nūerali qꝛ amās et a
maturꝰ nō pn̄t venire ab aliq̇ ꝟbo neutrali ſic ab amo. ſʒ intelligiť de idētitate i
ſpē ſeu in ſilitudine ꝓm tiationē. qꝛ etiā in ans vel in ens ⁊ in rus tiaŕ. Et iſta re
gula etiā intelligiť de ꝟbis q̄ hn̄t ſupia. qꝺ ꝺꝛ ꝓpť iſta ꝟba albeo floreo ⁊c̄. qꝛ ꝺ
ficiente cā deficit ⁊ effectꝰ ſed ſupinū vltimū ē cā materialis ꝑticipij futuri tem
poris in rus ꝗ ⁊c̄. Etiā regula intelligiť de ꝟbis pure neutralibꝫ. ꝺꝛ ꝓpť hoc ꝟ
bū gaudeo qꝺ ē neutropaſſiuū formās de ſe tria ꝑticipia. ſ. gaudens gauiſus
⁊ gauiſurꝰ. Ar̄. ambulo curro ſūt ꝟba neutralia. tn̄ formāt de ſe pl'a ꝑticipia.
vt currens curſus curſurꝰ ⁊ currendꝰ. Soᵒ ꝟbū neutrale inq̄ʒtū hmōi hʒ tm̄
duo ꝑticipia. ⁊ ſi habet plura illa deſcēdūt a tertia ꝑſona verbi paſſiui. Simi
liter ꝺōm ē de illis comedo bibo q̄ licet hn̄t q̄ttuor ꝑticipia duo tn̄ veniūt a ter
tijs ꝑſonis verboꝝ paſſiuoꝝ ipſonaliū. Notādū ꝙ ꝟba deponentalia q̇dā fue
rūt cōmunia ſeu cōis generꝫ. iō repiunť aliq̄n de ſe formare q̄ttuor ꝑticipia. qꝛ
tūc hn̄t ſcationē actiuā. rōne cuiꝰ formāt duo ꝑticipia. ⁊ etiā ſcationē paſſiuaʒ
ex ꝑte cuiꝰ formāt etiā duo. ſicut oīa illa ꝟba q̄ mō ſūt cōis generꝫ vt a criminor
criminās criminatꝰ criminaturꝰ ⁊ criminādus. ⁊ h̄ intelligendū ē ſm cōeʒ vſū
qꝛ artificialiter a ꝟbis paſſiuis pn̄t formari ſex ꝑticipia. Etiā hec regula intelli
gitur ꝺe ꝟbis nō defectis. Notandū ꝙ licet actiuū nō hʒ ꝑticipiū p̄teriti tpīs.
tn̄ aliq̄n vtimur ꝓ eo ꝑticipio p̄ntis tpīs. vt Cū cicilia deſcendēs rodū veniſſeʒ
ibi deſcēdēs p̄ntis tpīs poniť ꝓ ꝑticipio p̄teriti tpīs. licet h̄ ꝑmiſſum ē. nō ēm
ampliꝰ ꝑmitti credendū. ita ꝟbū paſſiuū vt dictū ē nō hʒ ꝑticipiū p̄ntis tpīs.
ſʒ loco illiꝰ vtimur ꝑticipio p̄teriti tpīs. vt ifeſtati finitimoꝝ in curſibꝫ in armiſ
ſumus Notandꝰ ꝙ ꝑticipia in tus tiata q̄nq; capiūť noialiť. vt auritꝰ. Exem
plū vt aſinus ⁊ lepus ſūt aurita aīalia. Auritus ē ille q̇ hʒ magnas aures Si
miliť ꝺōm ē de ꝑticipijs tiatis in dus. vt eēt trudendꝰ in carcerē. i. dignꝰ vt tru
dereť in carcerē. ⁊ q̄n talia exponunť ꝑ dignꝰ ſꝑ ſūt noīa. vt ꝑus patuit.

ꝟbū deponētale tria ꝑticipia ſ. ꝟbū .i. q̄ttuor ꝑticipia

Deponens terna tibi dat commune quaterna

Oñdit q̄t et q̄ ꝑticipia ꝺriuātur a ꝟbis deponētalibus ⁊ cōmunibus.

Snia ē. ꝙ a ꝟbo deponētali veniūt tria ꝑticipia. ſ. p̄ns preteritū ⁊ futurū in rus
vt loquēs locutꝰ locuturꝰ. Sed a ꝟbo cōi veniūt q̄ttuor ꝑticipia. vt criminans
criminatꝰ criminaturꝰ vel criminandꝰ. ☞ Queritur. que est rō illius ꝙ ꝟbuʒ
deponentale format de ſe tria ꝑticipia. Soᵒ iſta. qꝛ hʒ paſſiuā tiationē. ꝗ forat
de ſe ꝑticipiū p̄teriti tpīs ſicut ꝟbū paſſiuū. ⁊ cū h̄ actiue ſt ꝗ format de ſe duo
ꝑticipia ſicut verbum actiuū. ¶ Ar̄. ꝟba deponentalia etiā pn̄t de ſe formare
q̄ttuor ꝑticipia. ꝗ male ꝺ t textꝰ (Deponens terna) ꝓbaŕ de hoc ꝟbo loquor ve
niūt iſta ꝑticipia loquēs locutus locuturꝰ ⁊ loquendꝰ. ab imitor imitans imi

A participio

¶ Ar. ꝟba deponentalia etiā pn̄t de ſe formare q̄ttuoꝛ ꝑticipia ḡnale de te
Deponēs terna. ꝓbaꝝ de h̄ ꝟbo loquoꝛ veniūt iſta ꝑticipia loquēs locut⁹ locu-
tur⁹ ꝛ loquēdus. ab imitoꝛ imitās imitat⁹ imitatur⁹ vel imitandus. Dōm ꝙ
olim bn̄ potuerūt qꝛ tūc ꝟba deponētalia fuerūt cōis gn̄is. ꝛ vt ſic formaꝝ a ſe
quoꝛ ſequēs ſecut⁹ ſequend⁹ vel ſecutur⁹. vt nō tibi ſit diues philli ſequēd⁹ erā
Exm̄ in q̄ iueniꝝ ſeq̄ꝝ cōis gꝫ. vt ꝑdix ꝓſequiꝝ in mōtibꝫ. Cōtra. ḡilla deponēta
lia nō dn̄t a cōibꝫ. qꝛ actie ꝛ paſſiue ſnt. ſic cōia. dōm ꝙ deponētalia actia non
dn̄t a cōibꝫ vt vult argumētū. ſꝫ qn̄ deponētalia abſoluta dn̄t a cōibꝫ. ꝛ illa n̄
faciūt niſi tria ꝑticipia. vt vult text⁹. Ubi notādū ꝙ q̄dā deponētalia iueniūꝝ q̄
ꝓ codē ſcato fiāꝝ in o vel in oꝛ. vt naufrago vel naufragoꝛ. Paul⁹ apl's. frēs
circa fidē multi naufragarūt. Eſop⁹ Et nūc in rebꝫ naufragat ipa fides. Silr
dōm ē de iuito medico mereo aſſentio depco zelo luxurio murmuro. ꝛ hmōi
multa ꝟba addēdo oꝛ. ꝛ formāt q̄ttuoꝛ ꝑticipia inq̄ꝫtū ſūt cōia ꝟba. ꝟ⁹. Depo
nēs oꝛ qđ apō nos dꝛ cē. Illud cōe q̄ndā veteres poſuere Tūc duplex ſenſ⁹ fu-
erat mō ſufficit vn⁹. Et nō imerito deponēs dꝛ ergo. Qr. q̄re ꝟbū cōis gꝫ vult
hr̄e q̄ttuoꝛ ꝑticipia. So⁰ iō. qꝛ hꝫ vtrāqꝫ ſcationē. ſ. actiuā gr̄a cui⁹ foꝛat duo
ꝑticipia ſic ꝟbū actm̄ ſcꝫ p̄ns ꝛ futurū in rus. ꝛ ſcationē paſſiuā rōne cui⁹ etiaꝫ
foꝛat duo ꝑticipia ſicut ꝟbū paſſiuū ſcꝫ preteritum ꝛ futurū in dus.

regula ꝓ ſed ſ. ꝟba ſ. caruerūt .i. ꝓpꝛijs

Lex tamen eſt talis ꝙ que caruere ſupinis

n̄ valēt ſm̄ regulā facere ꝑticipiū futuri tpis

Non poſſunt rectum per rus formare futurum

Excipit aq̄buſdā ꝑdictaꝝ regularum

Snīa ē ꝙ ꝟba que carēt ſupinis nō pn̄t de ſe regulariter foꝛare ꝑticipiū futuri
tpis in rus. vt metuo ambio gliſco. ꝛ ſimilia ꝟba ſupis carētia. ☞ Qr. que ē
illi⁹ regule rō. So⁰ iſta. qꝛ vltimū ſupinū eſt cā materialis futuri tpis in rus.
ſed deficiente cā deficit ꝛ effect⁹. vt ſutoꝛ nō pōt facere calceū niſi habito coꝛeo
Ubi addēdū ē. ꝙ ꝟba q̄ carēt vltio ſupino etiā n̄ de ſe pn̄t formare ꝑticipiū p̄te
riti tpis in tus ſus vel xus. Et oīa carēt ꝟbalibꝫ in toꝛ vel in trix vel in tiuus t-
minātibꝫ. Et ſunt oīa ꝟba meditatiua inchoatiua impſonalia. Et multa ꝟba
tertie cōiugatiōis in uo ſiata. ꝛ ꝟba ſcđe cōiugatiōis hn̄tia vi in p̄terito q̄ n̄ re-
gūt accm̄. demptis his placeo noceo careo. ꝛc. ☞ Ubi notandū ꝙ q̄dā ſunt ꝟ
ba que carent ꝑticipijs pn̄tis tpis. vt odi noui cepi ꝛ memini. q̄uis apō veteres
meminens inueniaꝝ. ☞ Queriꝝ. que ꝟba carēt ſupinis So⁰. pmo ꝟba me-
ditatiua vt lecturio inchoatiua. vt feruēſco. vn̄⁹ Quattuoꝛ in ꝟbis ſūt forme p̄
teritiſq̄ꝫ. Dic inceptiuā meditatiuāqꝫ carere. Tertio mlta ꝟba neutralia ſcđe
cōiugatiōis. vt patꝫ ibi. Pauca ſupinantur p̄ter ſex neutra ſcđe. ¶ Ar. ſunt ali
qua ꝟba q̄ non habent ſupinū tamen formant de ſe ꝑticipia vt a proſum qđ ca-
ret ſupino venit profuturus. Dōm ꝙ hoc habet ſupinū accomodatū a verbo
inuſitato vt fuo. Queriꝝ. quare dꝛ in tertu (rectū) regulariter So⁰. quia q̄dā
carentia ſupino id ē regulariter pn̄t de ſe formare ꝑticipia vt a caleo caliturus.
Ouidius. Calituras ignibꝫ aras Sic a morioꝛ carēte ſupino venit moritur⁹.
☞ Queritꝝ. vnde venit hoc ꝑticipiū futur⁹ So⁰ a ſum vel a ꝟbo inuſitato.
fuo is. qđ hꝫ futū futu in ſupino addēdo rus fit futurus. ꝛ qn̄ dꝛ. ſū carꝫ ſupi
no. ḡ nō pōt vēire ab illo ꝟbo. So⁰ verꝫ ē nō regulariꝝ. ſꝫ bn̄ irregulariꝝ. Et qn̄
dꝛ ſum habet tantū vnū ꝑticipiū ſm̄ donatū ſcꝫ ens So⁰ verꝫ eſt regulariꝝ lo-
quēdo. ☞ Qr. quid dōm eſt de ꝟbis habentibꝫ ſupinū So⁰ ab vno formaꝝ

ꝑticipiū p̄teriti tp̄is in tus. ab altero futuꝝ in rus. vt pario ꝑtus ꝑitur⁹. ⁊ ꝑt⁹.
ē idem qd̄ adq̄situs. vñ. Labit̄ exiguo qd̄ ꝑtū est tp̄e longo. Non minor ē ꝟt⁹
q̄ꝫ q̄rere ꝑta tueri. ⁊ simil'r a vescor fruor ignosco careo orior lauo. q̄ pari passu
s. sit ꝟcati ꝑticipiȷ̄ inuestiga (ābulabāt.

Manifestat re/gimē obliq̄ꝝ a ꝑticipio. ꝓmo mittēs q̄dā sibi valēs ad ꝓpositū suum.

In verbi genere que significatio quere
post h̄ s. multiplex estimas ꝑticipiū .i. manifestandū
Hinc tibi multimodum credas regimen reserandum

Sn̄ia est. q̄ ꝑticipiū ē eiusdē ꝟcatiōis cuius generꝫ est suū ꝟbū a q̄ descēdit. ex
q̄ pꝫ regimē multiplex ꝑticipioꝝ. qꝛ regūt eundē casū quē sua ꝟba a q̄bꝰ descen
dūt. vt amo lectionē. amās lectionē. Que est rō isti⁹. So⁹ ista. qꝛ deriuatiuuꝫ
sapit naturā sui p̄mitiui. sed ꝑticipiū deriuat̄ a ꝟbo ḡ ⁊c. ergo ē etiā actiue vel
passiue ꝟcatiōis. sicut suū ꝟbū ē actiui passiui neutralis gꝫ. qꝛ si descēdit a ꝟbo
actiuo ē actiue ꝟcationis. si a passiuo ē passiue ꝟcatiōis. ¶ Ar. ꝑticipiū nō re/
git aliquē casū. ḡ nō regit eundē casū quē suū ꝟbū a quo descēdit. añs probat̄.
in hoc exēplō. iohes ē legēs. ibi legens ē ꝑticipiū tñ nō regit aliquē casū. Dōm
licet nō semꝑ ꝟm actū. tñ ꝟm aptitudinē regere p̄t ⁊ actualit̄ regit qñ sibi addit̄
vt legens librū. Cōtra. illa est incōgrua. qꝛ adiectiuū ⁊ subm̄ dn̄t cōuenire in
casu. sed ꝑticipiū ē adiectiuū ⁊ librū subm̄. dōm q̄ adiectiuū ꝑticipiale vult ꝯ
uenire cū sb̄o p̄cedenti nō sequti q̄le ē h̄ librū. ḡ regit illū accm̄. Qr̄. quō gen⁹
ꝟbi ⁊ ꝟcatio ꝑticipiȷ̄ cōueniūt ⁊ differūt. So⁹ sic. qꝛ sūt idē ꝟm rē. sꝫ tñ d̄fnt ꝟꝫ
rōnē. qꝛ gen⁹ ꝟbi addit ꝟcationi terminationē in o vel in or. ⁊ sic intelligit̄ ista re
gula q̄ ꝑticipia sūt eiusdem ꝟcationis cuius generis sunt ꝟba quo ad ꝟcationē
ipsius generꝫ. nō aūt q̄ ad t'iationē. qꝛ aliq̄n t'minat̄ in o tñ ꝟt passiue. vt exulo.
vapulo ⁊ ecōuerso. ⁊ sic dr̄ actiui generis. i. actiue ꝟcatiōis. ⁊ passiui generꝫ. i.
passiue ꝟcationis. Sꝫ si gen⁹ capit̄ q̄ ad ꝟcationē ⁊ ad vocē sil'r nō ē verꝫ. qꝛ est ali
q̄n ꝟbū qd̄ est cōis generꝫ. tñ nō est cōis ꝟcationis suū ꝑticipiū. vñ Verbū cōe
q̄ꝫ si sis agat ⁊ patiat̄. Sola ꝑ ans ens rus tñ actio ꝟcatur. Dus solū patit̄ ꝑer
tus vtrūq̄ꝫ notatur. Jlla cōia sunt in donato posita ⁊ in p̄ma ꝑte hui⁹ libri ibi
Largior experior veneror ⁊c. Qr̄. cū gen⁹ in ꝟbo ⁊ ꝟcatio in ꝑticipio idem sūt.
quare nō dr̄ ita bñ gen⁹ ꝑticipiȷ̄ sicut verbi. Solutio hoc fit ad tollendū dubiū
quia dubiū esset an q̄stio fieret de genere ꝟbi vel ꝑticipiȷ̄ ḡ in ꝑticipio noīat̄ ꝟca
tio. Qr̄. vtꝝ ꝑticipiū p̄t regere oēs casus app⁹. Solutio q̄ sic Exemplū d̄ ntō
iohes ē futur⁹ episcopus. de gtō. misertus mei. de dtō. fauēs tibi. de accusati/
uo. amans deū. de ablatiuo. nullo indigens. carens panē. Etiā ꝟm quosdaꝫ de
vtō. virgilius anchisa veneris digna te suꝑbo. exponit̄ sic. o anchisa dignate. i.
habite digne suꝑbo cōiugio veneris. in quo hoc ꝑticipiū habite copulat int̄ du
os vtōs. sed hoc falsū est. qꝛ vtūs solū regit̄ ab aduerbio vocandi o. ⁊ adiectiuū
vti casus ꝓ eodē reputat̄ suo substātiuo. Et notandū q̄ ꝑticipia q̄ veniūt a ꝟ/
bo neutropassiuo solū actiue ꝟnt. vt prandēs pransus pransur⁹. Sꝫ ꝑticipia ve
nientia a ꝟbis neutris passiuis solū passiue ꝟnt. vt exulans a republica ab exu/
lo. Et sil'r dōm ē de aliȷ̄s. Notandū q̄ q̄dā sunt ꝑticipia q̄ in voce actiua habēt
passiuā ꝟcatione. vt indulgens fauens. cui indulgetur. Adhibentur oga in or/
nando hoc est pulcra est. ꝯtra ecōuerso sunt quedam ꝑticipia que sub passiua
voce in tus terminata habent actiuaꝫ ꝟcationem. Exemplū vt circūspectus est
qui actiue circūspicit. Consideratus quia agenda considerat. disertus qui pro
be discat. ⁊ sic de aliȷ̄s similibus. Notandū q̄ vnā vox ꝑticipiȷ̄ potest interdum

Deſcendere a duobus .vt Pendens a pendo vel pendeo. Licens a liceo vel li-
ceor. Licero Hortē ſingulis horis impendentem cogitās quis pōt equo aīo
ſuſtinere. Impendētes ab impendeo teu.(anſtande) Qr. qd eſt illud (multio-
dum regimen) Solutio ē illud qꝛ actiue ſcatiōis pticipiū regit accm̄ vel aliuꝫ
caſū. vt criminatur᷒ te. Sed paſſiue ſcationis regit ablatiuū vt criminatus a
te. Cōtra. pticipiū actiue ſcationis nō regit accm̄ ḡ ꝛc. aſñs pbaṫ ꝺ illo pticipio
ſtans qḋ no regit accm̄ tñ eſt actiue ſcationis. pbaṫ. qꝛ ſꝛ actionē. Dōm qꝛ lꝫ ſt
actionem. tñ eſt neutralis ſcationis. ¶ Arguitur. iſta regula eſt ſupflua. quia
expreſſe ibi poniṫ (Que iūges ſbo iunges ꝛ pticipanti) Solutio licꝫ illa regu-
la cū iſta qꝛ āmodo idē dicūt. tñ dr̄nt in fundamēto. qꝛ illa daṫ de mō cōſtruen-
di. iſta ſo de modo regendi. ꝛ ſic nulla illaꝝ regulaꝝ eſt ſupflua.

quādo variat ſ. ſui ſbi .i. pticipiū .i. illa ps
Dum mutat regimen. fit participans tibi nomen
quādo amittit ſt ſine tpe .i. compaṫ .i. iūgim᷒
Dum perdit tempus. dum comparat aſſociamus
.i. dū ē cōpoſite figure qñ ſine cōpōne ali᷒ ptis oꝛonis
Iſtis conpoſitum. dum ſimplex ſit tibi verbum

Snia ē. qꝛ pticipiū qttuoꝛ mōis fit nomen. Primo quando mutat regimē id ē
quando regit aliū caſum qꝫ ſuū verbū a quo deſcēdit vel nullū. vt amo vinum
amans vini. Scōo quando perdit tempus. i. quando pticipiū non ſt ſub aliq
dr̄ntia tpis. vt amandus quando exponiṫ p dignus. Tertio quando compaṫ
vt doctus doctioꝛ doctiſſimus. Quarto. quando pticipiū cōponiṫ cū aliqua
dcōne cū qua ſuū verbum componi non poteſt. vt indoctus dicitur ſꝫ nō indo-
ceoꝛ. Qr. an iſtis qttuoꝛ mōis pticipia ſunt vera noia. So᷒ nō. ſꝫ ſūt ſa ſigna
qb᷑ poſſum᷒ cognoſcere a poſterioꝛi qꝛ pticipia ſūt mutata in noia. Qr. q ē ſa
cauſa mutationis So᷒ iſta. quia ptes oꝛonis diſtinguūṫ penes mos ſignificā-
di eſſentiales. ḡ quādo modus eſſentialis ſignificandi in pticipio mutaṫ i mo-
dū ſndi nois. tunc eſt ſa cauſa mutationis pticipij aſſignata. Ar. miſſio tē-
poris ē vera ꝛ neceſſaria cā. pbaṫ. quia per tempus pticipiū diſtinguiṫ a nomie
Solutio poteſt pticipiū intelligi ſine tpe. ꝛ illo intellecto ſic. adhuc multiplici-
ter diſtinguitur a nomine. quia adhuc ſignificat p modum fluxus ꝛ fieri. Ad-
huc eſt euiſdē ſcationis cū ſuo ſbo ſine ſcatione tpis intellecta. ¶ Ar. pticipi-
um vt pticipiū eſt cōpabile ḡ rōne cōpationis non trāſit in vim nois. aſñs pbaṫ
quia ſt rem intenſibilem. qꝛ dꝛ magis amās ꝛ maxie amans. Solutio totaľ
rō pticipij non pōt intendi. quia ſt cū tpe qḋ eſt in genere quantitatis. que non
ſuſcipit maius vel minus ſed bene poteſt poni cum aduerbio compabili. Qr.
quare pticipium non poteſt compari Solutio ideo. quia ſminationes compa-
ratiui gradus pticipio non conueniūt. eo qñ terminātur in oꝛ. Scōo. ſi pticipi-
um vt hmōi compararetur. tunc regeret caſum aliū qꝫ ſuū verbū. qꝛ cōpatiu᷒ re-
git ablatiuū vel gtm̄. Tertio dictū eſt ſcꝫ ex pte tpis. Dicunt tamē qdā qꝛ ſub
ppria voce pticipiū ppter illas rōnes nō pōt cōpari. tñ bene p additionē illoꝝ
aduerbioꝝ magis ꝛ maxime. ꝛ ſic non ē repugnātia in voce ſꝫ ſcato. ¶ Que-
riṫ. quare nō cōpaṫ tunc pticipiū in ſignificato. So᷒ h accidens a priſtinis grā-
maticis nō admiſſum ē in pticipio. Qr. quot requiruntur ad partipium So᷒
quattuoꝛ ſm Floriſtam. Primo qꝛ ſt actum vniuum ſbē. quia ſ t per modum

indiſtantis a ſba. ergo differt a ꝟbo. ſcḋo dꝫ ſcare tps. tertio dꝫ hr̄e ꝯſtructionē et regimen ſui ꝟbi app⁹. q̄rto reqrit̄ ꝙ hēat rationē ꝑticipij. iō pſcius neſcius nō ſūt ꝑticipia ſꝫ noīa. ¶ Ar. ꝑticipia nō pn̄t fieri noīa. qꝛ ſūt ſpecifice diſtincta. ſꝫ ſpēs rerū trāſmutari nō pn̄t. So⁰ verū ē ſoꝛ aliter quia mod⁹ ſndi ꝑticipij nō pt fieri modus ſndi noīs ſꝫ bn̄ materialit̄. qꝛ vox ꝑticipij bn̄ fieri pōt nomē induē do noīs ſcationē. ¶ Ar. ꝑticipiū nō pōt fieri nomē. qꝛ nomē nō pōt fieri ꝑtici-piū ergo rc. ꝯn̄a ptꝫ. qꝛ eſt eadē via a thebis ad thenas. ſcḋo phicoꝝ ⁊ econuerſo. So⁰ nō eſt ſile. qꝛ imꝑfectū pōt mutari ad ꝑfectū ſed nō ecōuerſo. ⁊ ꝑticipiū ſt accn̄s. nomē ꝟo ſbam q̄ poꝛ eſt. ſed poſteri⁹ bn̄ mutat̄ in pus. nō econuerſo. Et qn̄ dꝛ ꝑticipiū nō fit ꝟbū ergo nō fit nomē. qꝛ cū ꝟbo hꝫ maioꝛē ꝯuenientiā q̄ʒ cū noīe. So⁰ verū ē in mō ſndi eēntiali. ſꝫ illa ꝯueniētia nō iuuat ad trāſmuta-tionē vni⁹ in alterū. ſꝫ potius ꝯueniētia accn̄talis. Qr. ergo quot reqrūt̄ ad hoc ꝙ vna ps trāſmutat̄ in alterā. So⁰ tria. Pꝛio reqrit̄ ꝯueniētia ſcati. Scḋo ꝯuenien-tia vocis. Tertio licētia ḡcoꝝ ⁊ ſm illa ꝑticipiū plus cōuenit cū noīe q̄ʒ cū ꝟbo ⁊ illa ꝓmouent ad hoc ꝙ ꝑticipiū trāſmutari poſſet in vim noīs. Quare nō trāſ-mutat̄ tūc ꝓnomē in nomen So⁹ ad hoc deficit licentia ḡcoꝝ vt multi dicūt. ꝙ ꝓpt̄ ꝓnomē nō pōt cōꝑari niſi ſolū artificialit̄. qꝛ nō ē data licētia. ſicut nec ꝑti-cipiū in quātū ꝑticipiū. Qr. vtꝝ ꝑticipiū noīaliſatū pt iteꝝ fieri ꝑticipiū. So⁰ ſic. qꝛ ars imitat̄ naturā. ſꝫ in natura videm⁹ ꝙ aq̄ calefacta pri⁹ calefaciēdi re moto iterū frigeſcit. ergo ꝑticipiū noīaliſatū iterū pt fieri ꝑticipiū. Qr. vtꝝ oē ꝑti-cipiū pōt fieri nomē So⁰ nō. qꝛ ꝑticipiū futuri tpis nūq̄ʒ pt fieri nomē ꝓpt̄ ni-miam futuritionē. vn̄ Floriſta In rus que fiūt nūq̄ʒ tibi noīa fiunt. In dus q̄ fiūt crebro tibi noīa fiūt. ¶ Ar. ꝑticipiū in rus ꝯſtruit̄ cū noīe. ergo efficit̄ nomen ꝯn̄a ptꝫ. qꝛ illa ē dr̄a inter adiectiuū noīale qḋ cōiūctim ꝯſtruit̄. ⁊ adiectiuū ꝑti-cipiale qḋ diuiſim ꝯſtruit̄ cū ſbo. Exm̄ vt ego lectur⁹ ē futuri tpis. ibi cōiun ctim cōſtruit̄. So⁰ fit nomē ſꝫ hoc rariſſime fit. ⁊ illud qḋ rariſſime fit ſm grā maticos nūq̄ʒ fieri dꝛ. ⁊ ſic ſoluit̄ dictū Floriſte ꝙ loquitur iuxta vſitatum mo dum ☞ Ubi notandū ꝙ licet ſint eadem vox ⁊ ꝑticipiū ⁊ nomē. nō tamē vtro biq̄ʒ manet idem ſenſus qn̄ cōſtruit̄ cū aliquo caſu. Nam magna dr̄a ē int̄ bi-bēs vini ⁊ bibens vinum. patiens algoris. inedie. vigilie laboris. ⁊ patiens al-gorem mediā laborem. quia qn̄ eſt nomen bibens tunc nō eſt neceſſe ꝙ pn̄ti tē pore bibat vinū. ſꝫ ſufficit hr̄e ſolum habitū bibendi quē habet dormiens. Sꝫ ad iſtam bibens vinū. requiritur ꝙ in preſenti bibat vinū. Et de dormiēte dici pōt. hic iacet bibens vini. ſꝫ nō bibens vinū. Similiter dꝛ de iſtis orōnibꝫ. do-ctus grāmaticā ⁊ doctus grammatice

Capitulū no-nū in quo oſn̄-dit ordinatiōꝫ ꝯſtructibiliū locale ꝓmitten do itētionē ſuā

r. regia. ſ. ḡcal ſ. ꝓmiſſiōis ponēda

Eſt poſt predicta conſtructio iure locanda

Hoc ē nonū capitulū in quo autoꝛ ꝓmiſit ſe determinatuꝝ de cō-ſtructiōe. Et ſententia ꝯrecto ordine ꝓmiſſionis facte in ꝓhemio poſt regimē determinandū ē de cōſtructiōe. ¶ Ar. cōtoꝛa ſūt poꝛa. ſꝫ ꝯſtructio eſt cōmunioꝛ. ergo ꝑus determinaſſet de cōſtructiōe. So⁰ hoc verū eſt ſm ordinē nature. ſed non ſm ordinē doctrine. qui hic ſeruatur. ☞ Queritur q̄t modis capit̄ ꝯſtructio. So⁰ tribus mōis. Pꝛimo large vt eſt ꝯſtructibiliū vnio. ⁊ fit tā in orōne cōgrua q̄ʒ incōgrua. Scḋo ſtricte vt eſt ꝯſtructibiliū cōgrua vnio. vt ſolū eſt in orōne congrua. Tertio vt eſt ꝯſtructibiliū ꝯgrua vnio ꝑfectā ſen-tentiā demonſtrās. vt ſolū orō ꝑfecta eſt conſtructio. ☞ Qr. quō diffinit̄ con-

ſtructio ſcđo° accepta. So° ſic. ē ꝯſtructibiliū vnio ex mōis ſ̄ndi ab itellectu cā ta ad exp̄mēduȝ mētis cōceptū ſiñalr̄ adinuēta Et illa diffinitio cālis. q2 daꝛ ꝑ q̄ttuoꝛ gñia cāꝝ. Per h̄ qđ dꝛ cōſtructibiliū daꝛ cā matial'itelligi. q2 ex ꝯſtructibilib9 tanq̄ ex materialib9 ꝑtibus cōponiꝛ. ſcđo per hoc qđ dicꝛ (vnio) tangitur cauſa formalis. quia actus forme eſt vnire qđ conuenit vnioni. tertio tangitur cauſa efficiens. ⁊ illa eſt duplex ſcilicet extrinſeca. ⁊ illa eſt intellectus ibi (ab intellectu) ⁊ intrinſeca ē modus ſ̄ndi ibi (ex mōis ſ̄ndi cauſata) q̄rto tangitur cauſa finalis. ibi (ad exprimendum mentis cōceptum finaliter adinuenta) ſcȝ ſimplicē vel cōplexum. ¶ Ar. mōi ſ̄ndi ſunt diſtinctiui. ḡ nō cōcurrunt ad cōſtructionē q̄ cōſiſtit in vnioē. So° ſt̄ diſtictiui ſ̄m rōnē ſpecificā. ſȝ inq̄ꝝtū illi mōi ſt̄ ꝑpartiōati. tc ſt̄ vnitiui vnitate illa q̄ ſuffic ad ꝯſtructōȝ ⁊ orōis vnitatē.

.i. duo membra ſ. ḡcalis .i. diuidiꝛ ſ. ꝯſtructiōi
In geminas ꝑtes cōſtructio ſcinditur illi
ꝯ° trāſitiua ꝯ° intrāſitia ſ. tā mēbra diuidētia
Tranſitio debet intranſitioq3 ſub eſſe
.i. q̄ñ ꝑticule ſ. ꝑtes cōponiꝛ ſ. ḡcal' .i. ꝑfcā
Cū partes ꝑ quas cōſtat cōſtructio plena
.i. notant .i. dr̄a .ſ. ḡcalis tranſitiua eſt
Signant diuerſa couſtructio tranſeat illa
eadē ſn̄ia erit .i. q̄ſi ꝑ mođ diuerſoꝝ ſignāda
Judicium ſit ideȝ tanquā diuerſa notāda

Sn̄ia ē iſta. cōſtructio diuididitur in duas ꝑtes. ſ. in trāſitiuā ⁊ in intrāſitiuā. ¶ Cōſtructio trāſitiua eſt in qua ꝯſtructibilia ꝑtinēt ad diuerſa vel videtur pertinere ad diuerſa. Exemplum p̄mi. vt video petꝝ

Prosequiꝛ pro miſſuȝ p° incidētaliꝛ diuidēdo ꝯſtrucciōeȝ deſcribēs dein cōſtructionem tranſitiuam

Exemplū ſecundi. vt video me. Sed conſtructio intranſitiua eſt in qua cōſtructibilia pertinent ad idem. vel videnꝛ pertinere ad idē. De p̄mo vt aial homo. De ſcđo vt hō eſt rudidibilis. ☞ Nota dcōes tranſitiue cōſtrui ē illas diuerſa ſ̄care. Sȝ intrāſitiue cōſtrui eſt illas idem ſ̄care. hoc eſt eas de codē poſſe verificari vel de ſeinuicē. vt hoc eſt albū. hoc eſt hō. vel hic eſt albus. ¶ Ar. membra bone diuiſionis nō dn̄t coincidere. ſȝ in eadē orōne ſimul eſt cōſtructio tranſitiua ⁊ intranſitiua. vt ego lego libꝝ. ḡ diuiſio nō eſt bona. Solutio ſiūt in eadem orōne. tn̄ hoc eſt ex diuerſa cōꝑatione. q2 ſuppoſitū ⁊ appoſitū faciūt conſtructionē intranſitiuā. ſed verbū ⁊ obliquus faciūt cōſtructionem tranſitiuaȝ. Cōtra reſpectu eiuſdē ſimul eſt tranſitiua ⁊ intranſitiua. vt liber iohānis. illa eſt trāſitiua. q2 ibi eſt obliquus. ḡ eſt tranſitiua. Et q2 ibi eſt ntūs q̄ intranſitiue cōſtruiꝛ. ḡ eſt etiā intranſitiua. Solutio ſimplr̄ eſt tranſitiua. q̄ñ aūt dꝛ ntūs intranſitiue cōſtruiꝛ. hoc intelligendū eſt in ordine ad ſuū ſuppoſitū. ſic non eſt in iſta orōne. Qualis cōſtructio eſt hic. Sortes currit Solutio intrāſitiue. quia ſuppoſitū ⁊ ſuū appoſitū faciūt cōſtructionē intrāſitiuā. Cōtra. eſt cōſtructio trāſitiua. q2 ſortes ſ̄t ſ̄bam. currit ſ̄o accn̄s. ⁊ ſic cōſtructibilia ſ̄nt diuerſa. Solutio ſunt diuerſa eſſentialiter. ſūt tn̄ idem accidentaliter ydētitate nūerali. Qr̄ quō dȝ ſciri ꝙ cōſtructio eſt trāſitiua vel intrāſitiua. So° ſ̄m modiſtas. q2 quādo p̄mū cōſtructibile dependet ad ſcđm tūc eſt trāſitiua. vt lego librū. Sed q̄ñ ſcđm dependet ad p̄mū tūc eſt cōſtructio intrāſitiua. vt hō currit. Ar. Idē eſt ante diuerſum. ḡ p̄us poſuiſſet alex. conſtructionē trāſitiuā ꝙ̄ intranſitiuaȝ Solutio inquantū in cōſtructione intrāſitiua conſtructibilia ꝑtinent ad idem. ſic deberet p̄cedere Sȝ inq̄ꝝtū ſ̄m nomē intrāſitiua ſonat p̄uationē tranſitiōis. ſic ſequiꝛ quēadmodū p̄uatio ſequiꝛ habitū quē p̄ſupponit. Qr̄. vtꝝ vn° caſus

ſi?poſſet cōſtrui trāſitiue et intrāſitiue. Solutio non ſecundum rem tan tum vt ſubſtātia petri vnꝰ eſt ſenſꝰ ſubſtātia q̄ eſt petrꝰ. et ſic capitur ſubſtātia ꝑ to to compoſito. nō ꝑ forma vl' ꝑ materia tm̄. Scđs ſenſꝰ poteſt eē ſubſtātia pe tri. i. res poſſeſſa a petro ſic dr̄ de filio ꝓdigo ꝙ cōſūpſit ſubſtātiā ſuā cū mere tricibꝫ Qr̄. quō capiūt̄ trāſitiū et intrāſitiū Solᵒ ſilitudinarie. qꝛ ſicut in mo tu reali eſt trāſitꝰ de t̄mino a quo ad t̄minū ad quē ſic in cōſtructione trāſitiua actꝰ denotat̄ trāſire in obliquū. ⁊ ſic aliqs motꝰ eſt ſimplex. ita aliq̄ cōſtructio eſt ſimplex. ⁊ ſic aliqs eſt cōpoſitus ſic etiā aliq̄ cōſtructio dr̄ eſſe cōpoſita. Qr̄ ergo Qualis eſt iſta diuiſio p̄dicta Solᵒ eſt diuiſio generis in ſuas ſpēs cir cūloquutias ⁊ imediatas Sed arguit̄ ē diuiſio cōſtructionis imediatioꝛ qua diuidit̄ cōſtructio in mentalē ⁊ vocalē Solᵒ illa eſt diuiſio omnino accñtalis conſtructio in iſta aūt eſt eſſentialis ⁊ immediata

.ſ. trāſitiuā in duas ꝑtes diuidere cōgruit trāſitiue

subdiuidit con ſtructiōꝫ tran ſitiuam.

Hanc in membra duo diſtinguere cōuenit eius

.i. ꝑtes ſ. cōſtructio trāſitiua ſimplex cōſtructio trāſitiua retrāſitiua

Sunt ſpecies ſimplex que tranſit queqꝫ retrāſit

Snia eſt ꝙ cōſtructio trāſitiua diuidit̄ in duas ſpēs. ſcꝫ in trāſitiuā ſimplicē ⁊ in trāſitiuā retrāſitiuā. Exemplū primi lego librū. ⁊ ego dilig o me. Quid eſt conſtructio trāſitiua ſimplex. Solutō eſt illa in q̄ cōſtructibilia ꝑtinent ad di uerſa vel videntur ꝑtinere ad diuerſa ſine aliq̄ retrāſitōe. vt in exēplo predicto Sed retrāſitiua ē q̄ cōpoſita ē ex duabꝫ trāſitiuis. In qꝛ prima actꝰ vl' paſſio denotat̄ ꝓgredi ab vno in aliud. ſed in ſcđa idē actꝰ vl' paſſio denotat̄ regredi i illđ idē de q̄ prius patuit Qr̄. q̄t reqrunt̄ ad cōſtruction: trāſitiuā retrāſitiaꝫ Solᵒ tria Primū eſt ꝙ ſint due trāſitiue. Scđm eſt ꝙ actꝰ impꝛtatus ꝑ v̄bū ſcđm dꝫ trāſire in idē vnde prius exiuit Tertio reqritur nota cōmunicātie ſcꝫ vt que ꝙ vel quatenus ⁊ ergo iſta non eſt retrāſitiua. ego diligo katherinam: et ipſa diliget me. ſed ſunt due cōſtructiones trāſitiue ſimplices ſiue hic. ego diligo iohannē vt diligat me. Arguitur due cōſtructiones ſunt duo entia i ac tu ergo ex illa mediātibꝫ cōdictōibꝫ ſup̄ poſitꝫ n̄ erit cōſtructio trāſitiua retran ſitiua Solᵒ due trāſitiue ſeorſū ſūpte ſꝫ etiā i actu ſꝫ ſm ꝙ vna cōiūgit̄ alteri ē in potentia ad ipm̄ vt in ꝓpoſito Ar̄. cōſtructō dꝫ eē qđ vnū. vtꝫ ex diōne. ſed hic non eſt vnū g̊ ⁊c̄ Solᵒ non eſt qđ vnū vnitate ſimplr̄ dicta. eſt tm̄ quid vnū vnitate aggregatōis. Et hꝫ fieri ꝑ oīs obliqs Exēpla ſūt plana. Querit̄ q̄t moꝫ hꝫ fieri ꝯſtructō trāſitiua Solᵒ gñaliter loqndo q̄ttuoꝛ modis. Primo ex duplici trāſitōe. vt diligo te vt diligas me Scđo ex duplici reciꝓcatione vt ꝑſuaſi me vt diligerē me. Tertio ex trāſitōe et reciꝓcatione. vt ego diligo petꝝ vt diligat ſe. Quarto ex reciꝓcatōe ⁊ trāſitōe. vt ego diligo me vt diligas io hannem

Māifeſtat ſe cūdum mēbrū p̄ncipalis diui ſionis ſcꝫ con ſtructiōꝫ intrā ſitiuam

ꝯſtructio ītrāſitiua .i. ꝑ trāſitiuā manifeſtanda

Eſt intranſitio tibi per predicta notanda

Snia eſt. ꝙ ꝯſtructio intrāſitiua eſt notanda ꝑ ea que dicta ſunt. Lꝰ ratio eſt qꝛ oppoſitoꝝ eadē eſt diſciplina. ſꝫ intrāſitiua opponit̄ trāſitiue ꝯſtructōi. g̊ per illā dꝫ ꝯgnoſci. Qr̄. quid eſt ꝯſtructō intrāſitiua. Solᵒ eſt in q̄ ꝯſtructibilia ꝑtinēt ad idē vel vidētur ꝑtinere ad idē Exēplū primi vt homo albus Exēplū ſcđi vt homo eſt aſinus Arguit̄ in hoc exēplo eſt ꝯſtructio tranſitiua quia ho mo et aſinus ſunt diuerſa. Solutio ſignificant dr̄ſa. tm̄ vident̄ ſ̄care idē. Ubi

notandū ꝙ duplex eſt ꝯſtructio intrāſitiua ſcȝ ſm rem in qua ꝯſtructibilia ꝑti‐nent ad idē. Sed ſm modū eſt in qua ꝯſtructibilia ñ ꝑtinēt ad idē. ſȝ videntur ꝑtinere ad idē vel eſſentialr̄ vel accn̄talr̄. Et illa cognoſcit̄ ꝑ hoc ꝙ poſteri⁹ con‐ſtructibile ƌpendet ad primū vt ſupra dictū eſt. Diſio cōſtructionis itrāſitiue

.i. ꝑ duas ꝑtes intrāſitiuā diuidēs ꝯſtructio ītrāſitiua ſimplex

Per binas ſpecies hanc diſtingues. quia ſimplex

intranſitiuā intrāſitiua .i. ſimul .i. recipiens .i. diuidunt

Hanc intranſitio pariterqȝ reciproca ſcindunt

Snīa eſt ꝙ ꝯſtructio intrāſitiua eſt duplex. ſcȝ ſimplex et reciꝓca. Simplex ē in q̄ ꝯſtructibilia ꝑtinent ad idē. vel videnť ꝑtinere ad idē ſine aliq̄ reciꝓcatione vt homo albus. Sed reciꝓca eſt illa in qua ſnt idē vel videnť ſcare idē ⁊ tn̄ actio vel paſſio denotať trāſire in id a q̄ exiuit. vt ſortes videt ſe act⁹ videndi exit ƌ ſorte ⁊ iteꝝ trāſit in ſortē. Et ƌr in ſe ipm vel in id a q̄ exiuit. qꝛ ſi trāſiret in alteꝝ non eſſet illa reciꝓca. vt ſortes vidit ſortē Qr̄. vtꝝ ꝯſtructio iſta intrāſitiua reciꝓca poſſet fieri ꝑ oblq̄s noiales. Solo non quia non denotāt idēptitatē inter obliquū et ſuppoſitū verbi cū quo ſubiūgiť talis obliqu⁹. Ar̄. ego diligo me ibi non eſt ꝓnom̄ reciꝓcū ǵ illa nō eſt ꝯſtructio reciꝓca Solo nō ƌr reciꝓcū. iō qꝛ fit tm̄ ꝑ ꝓnom̄ reciꝓcū vt ſui vel ſi⁹. ſȝ etiā p̄t fieri ꝑ ꝓnoia p̄me pſone vel ſcd̄e pſone rōe certitudinis ƌmōſtratōꝫ. vt ego video me tu te ⁊ hoc non fit ꝑ ꝓnom̄ tertie pſone qꝛ illō non ita certe dimōſtrat. vt ſortes videt illū. ſȝ bn̄ p̄t dici ſe Sȝ ƌr iō reciꝓca qꝛ redit actus in illud ſub mō patientis. a q̄ exiuit ꝑ modū agentis Qr̄ q̄t mōꝫ fit ꝯſtructio reciꝓca Solo q̄tuor modis. Primo ꝑ gtm̄. vt iohānes obliuiſciť ſui Scd̄o ꝑ dtm̄. vt ego faueo mihi Tertō ꝑ acuſatm̄ vt ego diligo me Quarto ꝑ abltm̄. vt ego videor a me. Qr̄. q̄t modꝭ capiť ꝯſtructio reciꝓca Solo trib⁹ mōꝫ. Primo q̄ ad maťiale ſcȝ q̄ ad ꝯſtructibilia ⁊ ſic eſt intrāſitiua vt vult alexāder Scd̄o capiť q̄ ad formale ſcȝ q̄ ad dependentiā ꝯſtructibiliū. ⁊ ſic eſt trāſitiua vt vult priſcian⁹. qꝛ primū ꝯſtructibile dependet ad ſcd̄m Tertio capiť q̄ ad formale ⁊ maťiale ſil̄. ⁊ vt ſic nec eſt trāſitiua vel intrāſitiua. vt vult petr⁹ helye. ex q̄b⁹ manifeſtiſſime p̄ȝ ſolō h⁹ q̄ſtionis. ꝙ ꝯſtructō reciꝓca ſit ſpēs ꝯſtructionis tranſitiue vel intranſitiue Exēplificat de ſigulis ſupi⁹ dictis

Ecce per exempla tibi res eſt notificanda

Hic ſocium ſuperat. vel marcuȝ tullius orat

Exorat marcum cicero. ꝙ diligat ipſum

Tullius eſt marcus. bos leo. capra iuuentus

Se regit hic. ego me. tu te. nos diligimus nos

Iſti ſe ſociant. vos autem diligitis vos

Snia eſt. ꝙ oia p̄dicta p̄nt manifeſtari ꝑ iſta exēpla et ſilia h⁹. Hic ſociū ſuperat eſt exemplum de ꝯſtructione trāſitiua ſimplici qꝛ ꝯſtructibilia ſcant diuerſa ſm rem Tullius exorat marcū. eſt exēplū de ꝯſtructione trāſitiua ī qua ꝯſtructibilia videť ꝑtinere ad diuerſa tn̄ ꝑtinēt ad idem qꝛ tullius fuit binominus Sed ibi cicero exorat marcū ꝙ diligat ipm. Eſt exēplum de cōſtructione trāſitiua retranſitiua qꝛ ibi ꝯſtructibiliā ſcant diuerſa cum nota retrāſitionis ibi tullius eſt marc⁹ eſt exēplū de ꝯſtructione intrāſitiua. qꝛ ꝯſtructibilia ibi ꝑtinent ad idē. ſed ibi bos eſt leo. eſt exemplū de eadē ſm modum quia cōſtructibilia videntur ꝑtinere ad idē ex copula qꝛ eſt nota idētitatis. Hic regit ſe. eſt

Exēplū de ꝯſtructiōe ītrāſitiua reciproca in tertia pſona ſīris nūeri. Ego rego meē exm̄ d' eadē in pria pſona ſrꝫ nūeri. tu regꝫ te. ē exm̄ in ſcd'a pſona ſrꝫ nūeri nos diligim⁹ nos. ē exm̄ de eadā in pria pſona in plī nūero. Iſti ſe ſociāt. ē exm̄ de eadē in tertia pſona plīs nūeri. vos diligitis vos. ē exm̄ de eadē in ſcd'a pſona plīs nūeri. Q̄r. q̄t regule ſolēt legi penes illū textū. So⁰ tres. Pria ē. ꝙ obliqu⁹ ꝯſtruct⁹ p⁹ v̄bū ſp fac ꝯſtructionē trāſitiuā actuū. vñ Obliqu⁹ v̄bo facit ac. q̄ꝗꝫ trāſitionē. vt comedo panē. Scd'a regula ē. ꝙ infinitiu⁹ ꝯſtruct⁹ cū v̄bo ſp facit ꝯſtructionē ītrāſitiuā pſonaꝝ. vñ Infi. cū v̄bo facit intrā q̄ꝗꝫ pſo. Tertia q̄ñcūꝗꝫ ps indeclinabilis ꝯſtruit' cū pte declinabili ſp facit ꝯſtructionē ītrāſitiuā. vñ Pars inde. cū de. pſonaꝝ facit intran. Ar̄. h̄ eſt ꝯſtructio intrāſitiua actuū. o petre. tñ eſt ps iudeclinabilis pꝫ. Hinc o fit demptū qm̄ ſic tranſit ad actū. Solutio regula intelligit' qñ ps indeclinabilis nō regit' pte declinabileꝫ. ſicut in ppoſito aduerbiū o. regit illū vtm̄ caſum.

ꝯ⁹ trāſitiua actuū ꝯ⁰ pſonaꝝ ꝯſidererent'
Actus tranſitio perſonarumq; notentur
.i. cum ſiūn rem obliq̄ .i. actio .i. illatio rei obliq̄
Q uādo nō trāſit actus nec paſſio cuiquā
infligitur .i. nō eſt pfecta .i. cōſtructio ītrāſitiua
In fertur nūquā tranſit cōſtructio plena
Exemplum
Filius alp hei iacobiq; maria quieſcunt

exēplo text⁹ ē ꝯ⁰ intrāſitia actuū. qꝛ ibi ē ſuppoſitū ē appoſitū. vt fili⁹ ꝛ maria q̄eſcūt So⁰ q̄eſcūt nō ponit' h̄ vt ē ps ꝯſtructiōis. ſꝫ ponit' ad ad cōplendū metrū. Q̄r. q̄d ē ꝯſtructio trāſitiua actuū. So⁰ illa. In q̄ act⁹ v̄bi trāſit in rē obliqui. vel paſſio v̄r alicui inferiori. Exm̄ pmi. vt lego libꝝ. Exm̄ ſcdi. vt petr⁹ pcutit' a paulo mgr̄o. Q̄r. q̄re alex. nō notat ita bñ ꝯſtructionē trāſitiuā actuū ſicut pſonaꝝ. So⁰ iō qꝛ ſufficient' cognoſcit' p ꝯſtructionē trāſitiuā pſonaꝝ. q̄a aliquo mō opponit' ſibi. ſed oppoſitoꝝ eadē eſt diſciplina. vtꝫ in topicis. Areſt.
☞ Q̄r. vtꝝ ꝯſtructio intrāſitina etiā diuidit' in actuū ꝛ pſonaꝝ. So⁰ ſic. ꝛ alexander reliquit eā ſatis notā ex diuiſione ꝯſtructionis trāſitie. qꝛ multiplicato vno oppoſitoꝝ multiplicat' ꝛ reliquū. Unde intrāſitiua actuū eſt. qñ p alteruꝫ ꝯſtructibiliū importat' act⁹ vel paſſio. de pmo ſortes currit. de ſecundo. diſcipulus pcutit' Sed intranſitiua pſonarū eſt qñ neutꝝ ꝯſtructibiliū importat' act⁹ vel paſſio. vt albus. Ar̄. diuerſoꝝ geneꝝ ꝛ nō ſubalternatim poſitoꝝ diuerſe ſūt ſpēs. ſed conſtructio tranſitiua ꝛ intranſitiua ſunt diuerſa genera. g̊ non habebunt eaſdem ſpēs. So⁰ nō pñt hr̄e eaſdē ſpēs eēntiales ſed bene eaſdē ſpēs accidentales. Q̄r. q̄lis ꝯſtructio eſt hic. ē albus Solutio intrāſitiua pſonaꝝ. vñ Rectus poſt ſubſtan. perſonarum facit intran. Ar̄. ibi p alteꝝ ꝯſtructibiliū importat' actus. qꝛ ibi eſt ntūs ꝛ appoſitū q̄ faciunt cōſtructionē intrāſitiuā actuū Solutio verū eſt qñ appoſitū imptat actū. mō h̄ appoſitū ñ importat actionē vel paſſionē. Et hic pcutitur a petro eſt tranſitiua actuū. ꝛ tunc ad textū dōm ꝙ actus capit' generaliter vt extendit ſe ad actionem ꝛ paſſionem. Q̄r. q̄t ſunt queſitiua conſtructionis. So⁰ tria. ſ. que qualis ꝛ quanta. Que querit de ſubſtātia. vtꝝ ſit trāſitia vel intrāſitia. ſimplex vel reciproca. Qualis q̄rit de q̄litate cōſtructiōis. vtꝝ ſit ꝯgrua vel icōgrua. Qꝫ q̄nta q̄rit de q̄titate ꝯſtructō

Sña ē duplex ē ꝯſtructio trāſitiua. ſ. actuū ꝛ pſonaꝝ.

¶ Cōſtructio trāſitia pſonaꝝ ē qñ act⁹ v̄bi nō trāſit in rem obliqui. nec paſſio v̄r alicui inferri. vt vt fili⁹ Alphei. maria iacobi. Ar̄. In

Subdiuidit ꝯſtructionē tranſitiuam.

nis vtrū ſit ꝑfecta vel iꝑfecta. vn̄ Que tranſ vel intranſ. vn̄lis con̄ q̄rit̄ ⁊ incon. Jmꝑ per q̄ſita ſunt r̄ndentib9 apta. Et qn̄ dr̄ ꝯſtructio incōgrua nō eſt ꝯſtructō vtꝫ ex dione. So9 verū ē ſcdō mō capiēdo cōſtructionē. ſed bene p̄mo mō vt p̄⸗us patuit. Exm̄ eſt cū q̄rit̄ q̄ eſt iſta. hō currit. r̄ndet̄ eſt intrāſitiua. Qualis eſt iſta plato diſputat. r̄ndendū eſt cōgrua vel incōgrua. Sꝫ talis q̄ſtio nō ē multum neĉaria. Ex h̄ q̄ ois cōſtructio de q̄ h̄ loq̄t̄ alex. dꝫ eē ꝯgrua. Quāta ē iſta cōſtructio. hō currit. r̄ndendū ē ꝑfecta. q2 ꝑfectā ſniam demrat in animū audiētis. Ex quo infert̄ correlariū q̄ ſola cōſtructio intrāſitiua actuū ſuꝑ oēs alias conſtructiones dicitur eſſe perfectior.

ꝯſt. uere habes talit̄ .i. an̄pone .i. vtm̄
Onſtrue ſic caſum ſi ſit prepone vocantem
p9 hoc ntm̄ .i. locas p9 hoc ṽbū .i. ponis
Hoc rectum ponis. hinc perſonale locabis
.i. perſonale .i. in principio locab̄ p̄dicta nō ſint in orōne
Verbum. quod primo ſtatues ſi cetera deſint

Prosequitur p̄ncipale intentū manifeſtando ordinē cōſtructibiliū i cōſtructione ſecundū ſitū localē p̄ponendi ⁊ p9ponendi p2io conſtructione itrāſitiua

Snia eſt. q̄ cōſtructio incipienda eſt a vtō: ſi eſt in orōne. ⁊ poſt vtm̄ dꝫ ſeq̄ noīatiuus. poſt quē dꝫ poni ṽbū ꝑſonale. Sed ſi ntūs ⁊ vtūs deſint. tūc cōſtructio inchoanda eſt a ṽbo perſonali. Q̄r. q̄ eſt rō ordinis iſti9 text9 ad p̄cedentē So9 iſta. p̄us ſoluit modū generalē de ꝯſtructiōe. h̄ ponit modū ſpēalē. ſed generale eſt ante ſpeciale. Querit̄. q̄d ē ordo. So9 ē dicēdoꝝ dētiata ſeries. ⁊ ē ordo in conſtructione duplex. ſ. naturalis ⁊ artificialis. Naturalis eſt qn̄ conſtructibilia ordinantur ſm̄ naturalē modū concipiendi ſm̄ q̄ vna dcō cōcipit̄ naturaliter ſequi aliā conſtruendo. ſm̄ ꝓpriū ſenſum. Sed artificialis ordo eſt quando conſtructibilia ordinant̄ ſm̄ ornatum modū loquendi. in quo appoſitū elōgatur a ſuppoſito. adiectiuū a ſubſtantiuo ꝓpter ornatum modū loquendi qđ nullo mō poteſt fieri ſm̄ naturalem ordinem. de quo alexander loquitur in propoſito. ⁊ qui habet ordinem voluntariū ſibi correſpondentem. Q̄r. que eſt rō q̄ vtūs p̄conſtruitur in orōne. Solutio iſta. quia vtūs eſt caſus excitationis. mō excitatio debet fieri in p̄ncipio ante omnē actū. ¶ Ar̄. conſtructio inchoanda eſt ab aduerbio vocandi o. vt in hacio xp̄e audi nos peccatores. Solutio in ordine caſuum conſtructio eſt inchoanda a vocatiuo. Sed o aduerbiū non eſt alic9 caſ9 quāuis ip̄m ſit ſimpl'r primū i cōſtructione Et p9 vocatiuū cū ſuis det̄miantibus dꝫ ſeq̄ ntūs. vt petre colonie Arnold9 currit. Et poſt vtm̄ dꝫ ſeq̄ ntūs. vl' aliq̄d ſupplens vicē nti caſus. de q̄ ſupra patuit. Ar̄. cōſtructio nō inchoat̄ a ṽbo ꝑſonali. q2 illud ſēper eſt appoſitū qđ an̄ ſe vult hr̄e ſuppoſituꝫ. Sol'o ſm̄ eſt explicite vl' iplicite. Q̄r quare nominatiu9 debet p̄cedere verbū ꝑſonale Sol'o iō q2 principiū ē an̄ principiatū. ſꝫ ntūs ē per modū principij a quo actus ṽbi egreditur. ergo debet cōſtrui ante verbū. Queritur. quare a verbo perſonali eſt inchoanda conſtructio ſi alia deficiunt Solutio ſecūdum priſcianum q2 in oi verbo prime vel ſecūde perſone certus intelligit̄ ntūs ⁊ nō exprimitur ergo tūc inchoanda eſt ab illo ṽbo. ⁊ ſimiliter in verbis tertie perſone intelligitur nominatiuus cōfuſe ⁊ indet̄iare ⁊ tunc poteſt etiam a verbo illo inchoari conſtructio. Queritur. quot modis poteſt inchoari conſtructio. Sol'o octo modis p2io a vtō vt hꝫ lr̄a p̄ntis textus. vt o petre profice. Scdō ab ablatiuis vl' ntis abſolute poſitis vt mḡro legente pueri ꝓficiūt Audita vt

preconia ſunt pulſa tandem lubrica.i.auditis preconijs Tertio ꝑ cõiũctiones
ꝛ aduerbia cõtinuatõꝝ vel ſuſpẽſiõꝝ īꝑtãtia vt q̃ꝫ ꝛ ſi q̃uis etiã etiãſi Etiã
ille de quibꝫ loq̄r alexãder ibi (Cũ qꝛ dũ donec ꝛc̃. Quarto ꝑ aduerbiũ vocã
di o ꝛ ꝑ intiectiões exclamatiue poſitas.vt ꝓh nephas o infauſtum diẽ Qui
to ꝑ aliq̃s obliq̃s rõne relatiõis .vt patrẽ ſequit̃ ſua ꝓles. Sexto per obliquos
interrogatiue poſitos.vt quem vides quantum ego ſuperlucratuſſum Sep/
timo per obliquos negatiuos.vt nullum clericum vidi Etiam ratione diuiſi
onis vt ſonorum alius vox alius non vox. Poteſt etiam inchoari a verbo imꝑ/
ſonali paſſiue vocis.vt legitur. Et actiue vocis et per verbum excepte actioꝫ
vt peniter pluit ningit ꝛc̃. Queritur quis eſt modus perueniendi ad debitam
cõſtructibiliũ ordinationem Solutio hoc modo primo legenda ẽ oratio diſti
cte et inter legendum dꝫ aduerti de ſententia que poteſt ex illa oratõe elici. Et
vt facilius occurrat conſiderabit q̇d principale ſuppoſitũ.et q̇d principale ap/
poſitũ et alia ſunt annexa iſtis duobꝫ que ſunt adiectiua vel aduerbia.vel ali/
que integre clauſule.vel orationes ſuſpenſiue.et annexe ſuppoſiti cum ſuppo/
ſito.et annexa appoſiti cum appoſito conſtrui debẽt.ne cõmittatur fallacia cõ
poſitõis vel diuiſionis.q̃ tollit ſniẽ ꝑfectionẽ gñans errorem. Exẽplũ vt Eya
recolamꝰ laudibꝫ pijs digna.hꝰ diei carmia in q̃ nobis lux oritur gratiſſima.
Qr.quõ pt̃ ſciri ꝙ quis pt̃ diſtincte legere Sol'o h̃ ſcitur ex certis punctis q̃ ſt̃
colon coma.et periodus Coma eſt punctũ cum cauda vl' ꝟgula ducta ſurſũ
ſic/ Et debet poni vbi ſnia eſt ſuſpenſiua.vt q̃uis ſum nigra. Colõ eſt ſimplex
punctꝰ ſic. ꝛ ponit̃ qñ orõ eſt ꝑfecta.et tñ ſuꝑaddi aliq̇d pt̃.vt q̃uis ſum nigra
pulchra tñ ſum. Sed ꝑiodꝰ eſt punctũ cũ ꝟgula deorſum ſic ; Et ponit̃ qñ o
ratio eſt ꝑfecta oĩno vt q̃uis ſum nigra ſum tñ pulchra.ꝛ oĩ laude digniſſi/
ma Et ex iſtis tribꝫ mõꝫ punctandi orit̃ triplex modꝰ accentuandi. Nam vbi
cũq̃ʒ eſt coma ibi eſt accentꝰ acutꝰ. Sed vbi colon eſt accentus mediꝰ Sed v/
bi ponit̃ ꝑiodus ibi eſt accentꝰ grauis ꝛ depſſus. De q̇bꝫ dicet̃ in q̃rta ꝑte ale/
.i.dtũs post h̃ .i.accũs .i.pꝰ cõſtruũt̃ (xãdri

subiũgit ordi/ nẽ cõſtructibi/ liũ trãſitiue cõ ſtructorum

Tercius hinc caſus et quartus ſepe ſequũtur
ꝑ vel .i.appoº poſtpones ſbiũge .i.gtĩn
Aut verbo ſubdes aduerbia.ſubde ſecundum
regenti i.prepoſitio
Caſum rectori.debet vox prepoſitiua
.i.accõ. ꝑcõſtrui .i.abltõ caſum .i.defuit .i.ꝑpõ.
Quarto preiungi vel ſexto quẽ regit ipſa
Snĩa ꝑme ꝑtꝫ ẽ ꝙpꝰ ꝟbũ ꝑſonale dꝫ ꝯſtrui dtũs et accũs q̃ñꝫ cõiũcti q̃ñꝫ diuiſĩ
De primo do tibi panẽ De ſecundo faueo tibi Queritur q̃re dr̃ in textu (ſe/
pe) Sol'o ſõ qꝛ q̃ñꝫ ꝟbũ ꝑſonale eſt abſolutũ non regens caſũ aꝑꝑꝰ. Exẽplũ
vt iohannes currit velociter Queritur an dtũs imediatꝰ cõſtruitur poſt ꝟbũ
vel accũs Sol'o datiuꝰ. Ratio qꝛ datiuꝰ ẽ caſꝰ ſubſtãtie.et accũs eſt caſus ac
cidentis ad minꝰ ſm mod qꝛ ẽ tꝰ actus verbi.mõ ſubſtãtia eſt añ accñs. Sꝫ
q̇dã volunt qñ ꝟbũ ẽ vehemẽtiſſime trãſitionis ꝙ tũc accũs ꝟbo eſt imedia/
or qꝛ accũs eſt ꝓpꝛiꝰ caſꝰ taliũ verboꝝ. Sed dtũs ſolũ inq̃ʒtũ acq̇ſitiue ponit̃
et tũc ꝑponit̃ accõ. Ratio pt̃ eſſe qꝛ dtũs ſit rem recipientẽ accũs rem receptaꝫ
mõ recipiẽs eſt añ receptũ Exẽplũ vt do tibi tunicã. Et principalis etiam ra/
tio poteſt ẽ volũtas ꝑcoꝝ ☞ Snĩa ſcd̃e ꝑtis q̃ tãgit̃ ibi (.Aut ꝟbo ſubdes)

aduerbia ꝛc̄)eſt iſta ꝙ aduerbiū dꝫ cōſtrui iuxta ſuū ꝟbū Q̄r. vtꝝ aduerbium dꝫ cōſtrui āte dtm̄ ꝛ accm̄ qn̄ ꝟbū illos caſus regit ꝛ hꝫ aduerbiū. Solo ſic. qꝛ aduerbiū ſm̄ pſcianū eſt adiectiuū ꝟbi ſed inter adiectm̄ ꝛ ſuū ſubſtātiuū ex eadē pte poſita nihil mediabit ḡ dicet̄ ſic ordinando do beniuole tibi veniā. Et dr̄ (ſepe) qꝛ ꝟbū pſonale nō ſp̄ pᵒ ſe hꝫ aduerbiū. ſed qn̄qꝫ obliquū ſine illo vt lego libꝝ. Tunc ibi (ſubde ſm̄ caſū ꝛc̄) Sn̄ia illiᵒ tertie ptis eſt. ꝙ gtūs vel q̄libet obliquᵒ dꝫ poni pᵒ ſuā dictionē regentē Et meliᵒ p ſcd̄m intelligitur q̄ libꝫ obliquᵒ q̄ꝫ gtūs qꝛ alias alexander eēt diminutᵒ de ꝯſtructione ablatī ꝛc̄ ſic ſcd̄a expō icludit gtm̄ ꝛ nō ecōuerſo. ḡ ē melior Q̄r. ſub q̄ r̄la cōi locādᵒ eſt accūs a pte an̄ ꝯſtructᵒ Solo ille accūs hꝫ rōnē ſuppoſiti mō ſuppoſitū dꝫ cōſtrui ante appoſitū Exēplū vt mgr̄m docere diſciplos Ibi mgr̄m a pte an̄ cōſtruit̄ Ar̄. ḡ alexāder ē impfectᵒ in ſuo pceſſu qꝛ nullibi illā r̄laꝫ poſuit Solo etiā obliquᵒ p̄ ꝯſtruit̄ p iſtā r̄lam (ſubde ſcd̄m caſū rectori) Q̄r quō pt h̄ fieri cū tn̄ dcm̄ ē ꝙ intelligit de obliq̄s appᵒ ꝯſtructis. Solo ſic. a ꝯ̄rio ſenſu q̄ ſēſus in hac r̄la facilit̄ itelligit̄ qꝛ ſ. ē obliquᵒ appᵒ rectᵒ pᵒ cōſtruit̄. ita obliquᵒ a pte an̄ rectᵒ p̄cōſtruit̄ ſm̄ ſilitudinē ꝓportōis reddēdo ſigula ſingulis. Tūc ibi (dꝫ vox p̄poſitiua) tangit̄ ps ſn̄ie q̄ talis ē. ꝙ accūs ꝛ ablatiuᵒ caſᵒ debēt ſeq̄ p̄pōnes cū q̄bꝫ cōſtruūt̄ vt ad p̄rēꝫ a domo Q̄r. q̄ illiᵒ ē rō. Solo iſta quia agens dꝫ p̄cedere ſuū patiēs ſꝫ p̄pōnes ꝯpat̄ ad ſuos caſᵒ q̄bꝫ d̄ſuiūt ſic agēs ad ſuū paſſū igit̄ ꝛc̄ Ar̄. iſta r̄la ē iſufficiens. qꝛ p̄pō ponit̄ etiā qn̄qꝫ cū gtō. vt tenᵒ nr̄m cruꝝ Solo h̄ ē ſm̄ modū grecoꝝ q̄ caruerūt abltō. ſꝫ ſm̄ modū noſtrum ſp̄ dꝫ p̄pōi accō vel abltō niſi p illā figurā q̄ dr̄ anaſtropha pᵒ ponit̄ ſm̄ ſitū tn̄ in mō ꝯſtruendi dꝫ ſp̄ p̄poni ſuo caſuali Q̄r. quō obliquᵒ appᵒ ꝯſtructᵒ cū aduerbijs ē ordinandᵒ ꝛ etiā cū interiectionibꝫ Solo appᵒ Exēplū primitᵒ vt tūc tpis. De ſcd̄o O. ineffabilē viꝝ Ar̄ alexāder in illis ordinatōibꝫ ē diminutᵒ. qꝛ nō ponit Solo ꝯphēdūt̄ ſub r̄la. qꝛ aduerbiū ꝛ iteriectio ſūt ptes indeclinabiles ſic p̄pō Etiā p̄pō poni pt aduerbialr̄ Q̄r q̄re tūc potiᵒ deficiat d̄ mō ꝯſtruēdi p̄pōnis q̄ꝫ aliaꝝ ptiū indeclinabiliū. Solo iō qꝛ ꝯſtructio p̄pōnis etiam ē ꝯmunior q̄ꝫ ꝯſtructiones aliaꝝ ptiū indeclinabiliū. Q̄r. q̄re nō ponit aliq̄ꝫ r̄laꝫ ordinādi ꝯiūctōes in orōibꝫ Solo qꝛ illā poſtea pōit (Iūgere ꝯſi les dꝫ cōiūctio caᵒ ꝛc̄ Vel dd̄m ꝛ meliᵒ. iō qꝛ dꝫ eē circa difficilia Sꝫ faciliū ꝛ apud oēs notū ē ꝯiūctionē cōiūgere d̄ſimode tn̄ ſm̄ diuerſas eius ſpecies

Ponit impedimentū cōtra p̄dictū mod̄ ordinandi cōſtructibilia. Et pᵒ q̄ fiūt p iſinitiuum.

ꝟbo pſonali — iꝫ. aliq̄bꝫ

Infinitiuum perſone ſiue quibuſdam

tribues — ſ. noibꝫ — illa nōia adiectiua

Dēs adiectiuis vt ſunt abilis piger aptus

pſtinis tpibꝫ — ornatā — ſ. grāmatici dixerūt

Hanc olim pulchrā veteres dixere figurā

Sn̄ia ē. ꝙ infinitiuᵒ cōſtruit̄ pᵒ ꝟbū pſonale finiti mōi ꝛ pheticū ꝛ q̄dā nomina adiectiua Et qn̄ nomina adiectiua iſinitiuo p̄cōſtruūt̄ dixerūt veteres fieri pulchrā figurā De p̄mo vt volo legere De ſcd̄o aptᵒ ſtudere abilis cātare Q̄r. h̄ an̄cedēter q̄d ſit impedimētū Solo ē idecēs ordinatō cōſtructibiliū ꝯ̄ regulā vel regulas grāmaticales ꝯgruitatis vl̄ ꝯ̄ debitū modū loq̄ndi vt infra patebit. Q̄r q̄tuplex eſt illō impedimētū. Solo duplex. ſcꝫ cōſtructōis ꝛ ꝯgruitatꝫ. Cōſtructōis ē illd̄ qd̄ peccat ꝯ̄ debitū mod̄ cōſtruēdi p̄us poſitū vt iſti ſubueniat ſua mater Sed impedimentum cōgruitatis eſt qd̄ peccat contra congruitatis. vt ſmones ſūmi patris eſt meditatio iuſti de quibus poſtea dicet̄. Queritur quot ptes ſn̄ie colligi ſolent ex iſto textu cū ſeq̄nti

Solutio q̄ſtionū. Pria ē. infinitiu⁹ vult cōſtrui cū q̄buſdā v̄bis pſonalib⁹. vt volo amare deū. Scd̄o infinitiu⁹ pōt ↄſtrui cū q̄buſdā adiectis. vt ſūt piger abilis aptus ſtudere. Tertio infinitiu⁹ pt ↄſtrui cū oppoſitis iſtoꝝ vt volo h̄z oppoſitū. ſ. nolo. ſcio. neſcio. audire. ſtudere. Et etiā cū ſynonimis eoꝝ. Q̄rto. q̄ m̄ta v̄ba cōſtruūt cū infinitiuo mediāte accō. vt audio mgr̄m docere. timeo magiſtrū venire. Q̄r. q̄re dr̄ in textu (q̄buſdā) So⁹ ad innuendū q̄ infinitiu⁹ pōt nō cōſtrui cū oīb⁹ adiectis. ſ; ſolū cū illis q̄ iportāt q̄litatē p̄ quā ſubiectū redditr̄ aptū vel ineptū. potēs vel ipotēs ad agendū. vt ē abilis legere. prudēs intelligere. ſubtilis ſyllogiſari. Et h̄ dr̄ ppt̄ iſta adiectia. alb⁹; magn⁹ legere ē. q̄z illa nullā penit⁹ diſpōnē in ordine ad illū actū iportāt; ⁊ illa adiectia ſūt q̄ ſt̄ d̄ pria ⁊ ſcd̄a ſpē q̄litatꝪ. Q̄r. vtꝝ iſta adiectia pn̄t cōſtrui cū iſtis infinitis in q̄libꝫ caſu So⁹ ſic. ſm̄ pſcianū tā in recto q̄ꝫ in obliq̄. d̄ recto pꝫ i textu. d̄ obliq̄ vt celerē ſequi. celerē ad ſeq̄ndū. Q̄r. vtꝝ iſta orō ſit ↄgrua. abilis legere. So⁹ illa orō pt dupl'r ↄſiderari. Uno⁹ pſe. ⁊ ſic ē ſimpl'r icogrua. q̄z abilis pt accn̄tal' ſolū diſpōnē q̄n pt eē illi⁹ act⁹ ſcati p̄ ifinitm̄ pncipiū. Scd̄o capit̄ cū icluſiōe alicuius ſbui ſ. ⁊ bitellecti. vt iohēs l' petr⁹. ⁊ ille ntūs regit̄ tūc a ſbuo. v̄bo ſbintellecto. Ar. in illa orōne n̄ ē figura vt tn̄ dt̄ text⁹ So⁹ q̄dā dicūt q̄ figura capit̄ ibi pro ornato mō loq̄ndi. g̊ dt̄ pulcrā. Alij dicūt q̄ p̄ iſtā figurā dꝫ itelligi ſynodoche q̄z ibi ponit̄ ifinitiu⁹ p accō gerūdij. ſ. abil' legere. i. abil' ad legēdū. ſ; ppt̄ ornate dr̄ abil' legere. Q̄r. ↄ quā regulā ē h̄ ipedimētū So⁹ p⁹ ↄ illā (hic pſonale locabis) q̄z ibi dictū ē q̄ p⁹ ntm̄ dꝫ ſeq̄ v̄bū pſonale finiti mōi. h̄ ſeq̄t v̄bū infinitiui mōi ⁊ ē veꝝ ſm̄ mod. q̄z ſm̄ rē v̄bū ſbm̄ itelligit̄ vt dictū ē. Scd̄o eſt ↄ illaꝫ Tertu⁹ hinc caſ⁹. q̄z ibi dcm̄ ē. q̄ p⁹ v̄bū dꝫ ſeq̄ dtūs vel accūs h̄ v̄o ſeq̄t infinitiuus. ⁊ illa p̄ma regula eſt v̄a q̄n ſūt in orōne. ⁊ iō etiā nō ad excludend ūm finitm̄ ad v̄bū finitiui mōi ſubiūgit iſtā regulā. Elige qd̄ placet.. Un̄ ſūt due rōnes illud vitiū excuſantes. Pria rō q̄ pōt fieri ē volūtas g̃coꝝ. Scd̄a rō quare oportet fieri ē modus loq̄ndi ornatus. vt dr̄ in textu.

Uerba que ſunt debet, iubet audet vultq; poteſtq;
Nititur et tentat dignatur ſcitq; monet q;
Incipit, et tedet piget; et pudet atq; meretur
Et properat gaudet delectat penitet vrget
illa verba imperſonalia
Et parat et diſcit decet et ſolet et licet adde
ſ. v̄ba .i. ſignata .i. ſignā habēt cōtrariā ſcationem
Que predicta notant et que contraria ſignant
ſ. infi. ſ. verba .i. vales .i. accō a p̄te ante poſito
Addere multa potes quarto caſu precunte

Exēplificat de p̄ma dictaꝝ regularum.

Sn̄ia ē. q̄ iſta v̄ba in textu poſita ⁊ ipis ſimilia. ⁊ etiā ipis contraria in ſcatiōe volunt conſtrui cū infinitiuo app⁹. De p̄mo incipit pficere. De ſcd̄o vt pudet loq̄ corā pncipib⁹. De 3⁹ ignorat pficere. Q̄r. q̄ꝫ dr̄nter infinitiu⁹ cōſtruit̄ cū v̄bis pſonalib⁹ ⁊ impſonalib⁹. So⁹ ſic. q̄z q̄n ↄſtruit̄ cū v̄bis pſonalib⁹ tunc req̄rit verba phoretica. Rō eſt. q̄z act⁹ generalis petit declarari p actū ſpecialem. g̊ infinitiuus pōt adiungi v̄bo phoretico. S; cū verbis imperſonalibus indifferēter conſtruitur cū verbis phoreticis. ⁊ nō cū cū n̄ phoreticꝪ. Rō ē. q̄z tā ipſona

lia ꝓheretica ꝙꝫ nō ꝓheretica īportāt actū generalē. ꝗ cū illis pt cōſtrui īfinitiu⁹
Ar. Infinitiu⁹ ē cōfuſus. ꝗ nō deſiat v̄bū ꝓhereticū. q: ſine nūer ꝛ ꝑſonis eſt
v̄t donat⁹ So⁹ ē indeſians q̄ſtū ad accñtia. ſꝫ ē tñ deſiat⁹ q̄ſtū ad ſcationē ſu
am. Cōtra. oīs cōgruitas oriē ex ꝑte mōꝝ ſndi. infinitiu⁹ caret talib⁹ mōis ſn
di. ꝗ cū nullo poſſet facere aliquā orōnē ꝯgruā qđ ē falſū. Minor pꝫ q: infini-
tiu⁹ eſt ſine nūer ꝛ ꝑſonis So⁹ ē. licet nō hꝫ mođ ſndi ſpēalē hꝫ tñ generalē
ſic ꝛ oē v̄bū. ꝛ ſic licet ſit cōfuſus ꝗ ad ſe pt eē deſiat⁹ ad q̄dā alia ꝛ rōne ſcatio
nis nō mōi ſndi. Ar. ad motū nō ē mot⁹ q̄nto phicoꝝ. ſꝫ oīa v̄ba ſnt ꝑ moduꝫ
flux⁹ ꝛ fieri. ꝗ vnū nō pt deſiare alteꝝ. So⁹ ꝗ ad motū exteriorē ñ pt ſiare mo
tus exterior. ſꝫ ad motū exteriorē nō pt fieri mot⁹ interior quē iportāt v̄ba ꝓhe
retica. Qr. vtꝝ in h̄ text⁹ ē ipedimentū. So⁹ ſic. ſm q̄ſdā ꝯtra illā regulam.
Tertius hinc caſus. Ar, orō v̄bi infiniti mōi cū v̄bo ꝑſonali ē ſimplr ꝯgrua. ꝗ
nullū ē ipedimentū. añs ꝓbaē. q: qñ duo v̄ba ſimul ꝯueniūt in vna orōne ſine
cōiūctiōe media. tūc vnū illoꝝ ē infiniti mōi. Sic ē in iſtis orōnib⁹ cupio legē-
re ꝛ ſilib⁹. ꝗ ē bonū latinū. So⁹ nō ē ibi ipedimētū ꝯgruitatis ſꝫ ꝯſtructionis.
ꝛ in illo nulla ē cōgruitas. Contra. ibi eſt pctm̄ ꝯ illā regulā Terti⁹ hic caſ⁹.
Solutio eſt exceptio ab illa regula. ſꝫ nō oīs exceptio ē vitioſa: ſicut hic in ꝓ-
poſito. Qr. qđ ē v̄bū ꝓhereticū. Solutio illud qđ importat actū interiorē aīe
in cognoſcendo vel volendo. vt cupio volo gliſco ꝛ ſilia. Et dr ꝓhereticū a ꝓ v̄bū ꝓhereticū
thos qđ ē ꝑmū ꝛ hereſis diuiſio. q: importāt act⁹ rōnis ꝗ fit ꝑma diuiſio ac-
tuū. vel a ꝓher qđ eſt electio. q: talia v̄ba importāt electionē anime. Qr. vtruꝫ
oīa v̄ba pñt cōſtrui cū infinitiuo mediāte accō. So⁹ nō. ꝗ dr in textu Addere
multa potes. q: non valet iſta orō poſſum ſedere. Rō eſt. q: orō ꝯſtās ex accō
ꝛ infinitiuo vim habet vni⁹ caſualis qđ caſuale ꝑdictū v̄bū hr̄e nō poteſt poſt
ſe quia eſt abſolutum. Ubi notandum eſt diuerſio q aliqua ſunt v̄ba que nō
poſſunt coniungi infinitiuo niſi mediante accō. vt non poſſum dicere. doceo ſe
dere. ſꝫ bñ dicitur. doceo te ſedere. vel nō ſentio calere. ſed ſentio ignem calere.
Sub quibus omnia verba ꝑceptiua comprehenduntur in ſimili ſententia. vt
iubeo te cantare. Unde etiam ſunt quedam verba que indifferenter ꝯſtruūtur
cum infinitiuo mediante accō. vel ſine accō vt ſunt verba ꝓheretica. vt volo ſe-
dere. volo me ſedere. Qr vtꝝ ſit ſemper eadem ſententia quando cōſtruitur cū
infinitiuo ſine accō. vel cum accō mediate Solutio non ſemꝑ ſed quandoqꝫ.
vt in hac orōne volo ſedere. ꝛ volo me ſedere. ☞ Qr. que eſt regula generalis
que elicitur quando infinitiuus conſtruitur cum verbo ꝑſonali mediāte accō.
Solutio iſta. Qñcūqꝫ accūs ponitur inter duo v̄ba ꝗꝝ vnū eſt indicatiui modi.
alterū infinitiui modi. tunc accūs poteſt reſolui in nīm ꝛ verbi infinitiui modi
in verbū finitiui modi. dūmodo ille accūs regitur ab infinitiuo a ꝑte ante. ſed
ſi regitur ab alio verbo ſcꝫ ꝑſonali app⁹. tunc debet reſolui gerundiū in dum.
Exemplum de primo Iehis vltio ca. Sic volo eū manere. i. volo vt is mane
at. Exemplū de ſcđo. Magnificauit eū fungi ſacerdotio. i. magnificauit eum
ad fungendum ſacerdotio. ☞ Queritur. quō infinitiuus eſt conſtruendus.
Solutio multis modis. Primo infinitiuus ſm cām finalem poteſt conſtrui
cum verbis importantib⁹ motū grā illius cauſe factum. vt vado piſcari. ibi va
do importat motū ad locū. ꝛ piſcari ſt cām finalem illius motus. Et hic com
prehenduntur illa verba que important motū ſpiritualem vel motum anime.
vt ſto hic cantare. nam ſtare nō importat quietē. ſed motū quo quis ad quie

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

ſenꝰ tēdit. vtꝫ. v. phiſoꝝ. Scđo infinitiuꝰ in cōſtructiōe ponit̄ ꝓ p̄terito īpfecto indicatiui mōi. vt ego id ſedule negare id factū. i. negabā. Tertio ponit̄ loco īpatiui in ꝯſtructiōe. vt petre ſaluere. i. ſalue. Q̄rto ponit̄ loco gerūdij in di. vt ptā tē hēo dimittere. i. dimittēdi. Et gerūdiū vocat̄ ifinitiuꝰ nō tp̄alis. q2 nō ē alicuiꝰ certi tp̄is. Sꝫ ſuū tp̄s trahit ab illis v̄bis cū q̄bꝫ cōſtruit̄. vt ſtudeo cantādo. ibi eſt p̄ntis tp̄is ſic̄ ſtudeo. Jta dōm ē de alijs tp̄ibꝫ. Sꝫ aliꝰ ē infinitiuꝰ tēporal̄. vt ſtudere legere. q̄ licet ſit ſine nūerꝫ ⁊ ꝑſonis. ē tn̄ defiati tp̄is. de illoꝫ loq̄t̄ alex. Quīto pōit̄ loco gerūdij i dū tiati. vt ſurge illūiare hierl̄m. i. ad illūinādū. Sexto ponit̄ loco ꝑticipij p̄ntis tp̄is. vt philliada me diſcedere fleuit. i. me diſcedentē. Ex q̄bꝫ poſitis infert̄ ſnīa illiꝰ textꝰ (Addere multa potes) ꝙ multa v̄ba p̄nt conſtrui cum infinitiuo mediāte accō. Q̄r. vtꝝ ille accūs mediās ſp̄ regit̄ ab infinitiuo. Soº nō vtꝫ ex dictꝫ Sꝫ aliqn̄ ⁊ aliqn̄ a v̄bo finiti modi a ꝑte an̄. Et p̄t ſciri ꝑ reſolutionē. qn̄ ſcꝫ accūs p̄t mutari in nm̄ ⁊ v̄bū infinitiui mōi in v̄bū finitiui mōi, manēte eadē ſnīa. vt volo te ſtudere. volo ꝙ tu ſtudeas. Sꝫ qn̄ h̄ fieri n̄ p̄t regit̄ a v̄bo finiti mōi. vt doceo te ſtudere. Ar. īfinitiꝰ vult ꝯſtrui cū v̄bis ꝓ hereticꝫ ſꝫ doceo n̄ ē v̄bū ꝓhereticū. Soº ſine accō vult ꝯſtrui cū v̄bo ꝓheretico ſꝫ cū accō cū v̄bo n̄ ꝓheretico. Et qn̄ d2. ꝙ in iſta ōrone doceo te legere. ſi ille accūs regeret̄ a legere. ſeq̄ret̄ doceo eē v̄bū abſolutū. Negāda ē ſeq̄la. q2 illō totū ſupplet vicē acci. Nō ipedimenti ꝑꝫ ex dictis.

Jnt̄ponit regimen qđ fit ꝑ ꝑticipium

aſſociabis   i. illi ꝑti   ſociabis   i. ꝑticipio

Que iunges verbo iunges et participanti

i. ſi ꝑticipiū e   eiuſdē ſ̄ficationis cum genere verbi.

Si genere verbi ſua ſignificatio fiet

equalis   i. detur   ſ. ꝑticipio   ſ. ſui a q̄ deſcēdit

Conſona debetur ipſi conſtructio verbi

Snīa ē ꝙ ꝑticipiū vult ꝯſtrui. cū eodē caſu appꝰ cū q̄ ſuū v̄bū a q̄ deſcēdit ſi ſ̄ficatio ꝑticipij fiat ꝯſona. i. ꝯformis ⁊ eq̄lis generi ipiꝰ verbi. h̄ eſt dū ꝑticipiū ē illiꝰ ſ̄ficationis. cuiꝰ generis eſt ſuū v̄bū a quo deſcēdit. vt faueo tibi. fauens tibi. ꝑcutio te. ⁊ ꝑcutiens te. Porrigo tibi dexterā. porrigēs tibi dexterā. Q̄r. q̄re d2 appꝰ Solutio quia ſolū v̄bū regit caſum a ꝑte ante ⁊ nullū ꝑticipiū. Q̄r. vtꝝ iſta regula ſolū intelligit̄ de d̄cōrabꝫ caſualibꝫ. Soº n̄ quia ſicut v̄bū ꝯſtruit̄ cū aduerbio. ita ꝑticipiū illius v̄bi etiā p̄t ꝯſtrui cū illo aduerbio. vt lego bene. legens bene. Et ſicut v̄bum cōſtruit̄ cū infinitiuo ita ꝑticipiū. vt cupio venire. cupiens venire. ⁊ ſi cōſtruitur v̄bum cum obliq̄ appꝰ etiā hoc cōuenit eius ꝑticipio. ḡ d̄t in textu in cōmuni (Que iūges v̄bo) n̄ nominando aliquod queſtio conſtruit̄ cum v̄bo. iō regula de oibꝫ in generali eſt intelligenda. Q̄r. q̄re ꝑticipiū regit eundē caſū quē ſuū v̄bū a quo deſcendit. Solutio iō. quia d̄cōnes idē ſ̄ntes regūt eundē caſū. ſed verbū ⁊ ꝑticipiū idē ſ̄nt ḡ ⁊c. Minor p̄ꝫ quia ambo ſ̄nt ꝑ modum fluxus ⁊ fieri. licet verbuꝫ hoc ſ̄cet ꝑ modū diſtantꝫ a ſ̄ba. ⁊ ꝑticipiū ꝑ modū indiſtantis a ſ̄ba. Etiā p̄ꝫ ꝑ floriſtā dicentē. Et quecūq3 caſum modus regit initialis ⁊c. Ar. ex iſto ſeq̄tur ꝙ cōcretū ⁊ abſtractū regerēt eundē caſū qđ falſū eſt. ſequela p̄ꝫ. quia h̄nt idem ſ̄catū. vt bn̄ d2 albus pedē ſꝫ nō albedo pedē. Solutio ꝑticipiū hꝫ idē ſ̄catum nō eundē modū ſ̄ndi cū v̄bo. ſꝫ cōcretū ⁊ abſtractū d̄ñt in mō ſ̄ndi. quia vnuꝫ ſ̄t ſ̄bue aliud adiectiue. Ar. ꝑticipiū nō regit eundē caſū quem ſuū verbuꝫ a q̄ deſcendit. quia criminor regit accm̄ cū ablatiuo. ſed criminās tantū accm̄. Solutio regula itelligit̄ qn̄ ꝑticipiū manet eiuſdē ſ̄catiōis cuiꝰ generꝫ ē ſuū v̄bū a

q̄ deſcēdit. mō crimīoꝛ ē generꝫ cōis ꝛ criminās ē tm̄ geneꝫ acti. Cōtra. ꝑticipi
um ɔſtruiꝰ cū alio caſu qꝫ ſuū ꝟbū. Soᵒ lꝫ ꝑticipiū ſm̄ iſtā regulā dꝫ conſtrui
cū eodē caſu cū q̄ ſuū ꝟbū. tn̄ ꝑter h̄ pt ɔſtrui cū alio caſu. vt indigeo iohāne ex
iſtente in mgr̄o. exiſtere n̄ pt regere abl'tm̄. ſꝫ bn̄ exn̄s in h̄ exēplo. Qr̄. qre h̄ ꝑti
cipiū exn̄s pt ɔſtrui cū abltō ꝛ n̄ ſuū verbū. Soᵒ qꝛ pt cōſtrui a ꝑte an̄ cū obli
quo ꝛ nō ſuū verbū. ḡ etiā pt cōſtrui cū ablr̄o a ꝑpᵒ. ꝛ nō ſuū verbū. Ar̄. ꝑtici
piū nō regit appᵒ eundē caſū quē ſuū verbū ḡ textᵒ falſᵒ. an̄s ꝓbaꝰ. qꝛ āplector
regit accm̄ ꝛ ablatm̄ ſm̄ donatū. Sꝫ eiᵒ ꝑticipiū regit tm̄ accm̄. Soᵒ ſūt iſtiᵒ
regl'e tres exceptiōes q̄ꝝ pria ē q̄ exceptio fit i verbis cōib' q̄ pn̄t regere duos ca
ſus. ꝛ ꝑticipiū illoꝝ vnū tm̄. Rō ē. qꝛ verbū cōe hꝫ vtrāqꝫ ſcatione. ꝑticipium
vnā tm̄. vn̄ Floriſta Uerbū cōe qꝫuis agiꝰ ꝛ paciaꝰ. Sola ꝑ ans ens rus. tn̄
actio ſcaꝰ. Dus ſolū patiꝰ ꝑ tus vtrūqꝫ notaꝰ. Un̄ in ans vel in ens ꝛ in rᵒ re
gūt accm̄ in dus ablatiuū. ſꝫ ꝑ tus vtrūqꝫ notaꝰ. i. actiue ꝛ paſſiue ſc. ḡ vtrūqꝫ
caſū pt regere. Scd̄a exceptio ē i ꝑticipijs verboꝝ ſbuoꝝ ꝛ vtōꝝ ꝛ eoꝝ vim hn̄
tiū. qꝛ nō h̄ n̄t ſꝑ eād ɔſtructionē ſuoꝝ verboꝝ. vt video iohānē q̄ exiſtit bonᵒ ibi
exiſtit hꝫ ntm̄ appᵒ. Sꝫ n̄ ꝑticipiū. vt h̄. vidi iohēꝫ exn̄tē bonᵒ: h̄ n̄ vꝫ: ſꝫ dꝛ bonū
Tertia exceptio fit a ntīs a ꝑte an̄ rectꝫ. q̄ n̄ pn̄t regi a ꝑte an̄ a ꝑticipijs vt ſup
patuit. lꝫ bn̄ ɔſtruūꝰ cū ꝑticipijs ſic ſbua cū adiectis. vt hō legēs libꝝ. Qr̄. a q̄
regula ē exceptio. Soᵒ ɔ̄ illā regulā (Hinc ꝑſonale locabis) qꝛ h̄ pᵒntm̄ ſequi
tur obliquᵒ. vt legēs librū. Ar̄. iſta or̄o mgr̄ legēs vel lecturᵒ diſcipulis librū. ē
ſimpl'r ɔgrua ḡ nō ē ɔ̄ aliqꝫ regulā. vn̄ Floriſta. Et quēcūqꝫ caſū modᵒ regit in
itialis. Illū q̄ſqꝫ modᵒ ꝛ tp̄a q̄qꝫ reqrūt Infinita ſupina gerūdia ꝑticipāſqꝫ.
Obliquis ꝛ nō rectis hec regula detur. Solutio nō ē hic aliquod impedimen
tum congruitatis: ſed ſolū ɔſtructionis. ḡ ꝑ modū exceptiōis h̄ poſtea poniꝰ.

ſ. verbū reddens ſuppoſitū ntūs ſ. poſt ſe

Sed perſonale ſupponens rectus habebit

Sn̄ia ē. qꝫ ntūs reddit ſuppoſituꝫ verbo ꝑſonali. vt mgr̄ diſputat. ☞ Qr̄. qre
poniꝰ iſta regula. Soᵒ ad remouēdū dubiū. qꝛ dictuꝫ ē (Que iūges verbo iū
ges ꝛ ꝑticipāti) ab illa regula excipit qꝫ ntūs nō pt reddere ſuppoſitū ꝑtiᵒ. Ar̄.
ꝑticipiū pt ɔſtrui cū ntō a ꝑte an̄ ſic ſuū verbū. vt iohēs cantās currit. Soᵒ bn̄
cōſtruiꝰ cū ntō a ꝑte an̄ vt dictū ē. tn̄ ille ntūs nō reddit ꝑticipio ſuppoſitū ſꝫ pn̄
cipaliter. Qr̄. qre ꝑticipiū nō pōt regere ntm̄ a ꝑte an̄. Soᵒ qꝛ ſuppoſitū ſcat
ꝑ modū ꝑ ſe ſtantis a quo actus verbi egrediꝰ. ſed ꝑticipiū ſt per moduꝫ alte
ri inherentis. qꝛ fluxᵒ reqrit ſubiectuꝫ ſꝫ verbum ꝑ mod̄ diſtātie q̄ fit ꝑ copulā
iungētē actuꝫ verbi ad ſuppoſituꝫ. vel iō. qꝛ ois dcō regēs ntm̄ caſuꝫ ſt ꝑ mo
duꝫ dicibilis de altero ſꝫ h̄ nō facit ꝑticipiuꝫ. ſed ſolum verbum. ꝛ ille modus
ſndi ē cā qre verbuꝫ regit ntm̄ a ꝑte an̄ q̄ remoueꝰ a ꝑticipio. Ar̄. iſta regl'a po
niꝰ h̄ ſuꝑflue. qꝛ ibi poſita ē (Uult intrāſitio) Soᵒ aliꝰ poniꝰ h̄ ꝛ aliꝰ ibi. Hic
ꝑo poniꝰ incidentaliꝰ ad remouēduꝫ dubiuꝫ. vt dcm̄ ē in pn̄cipio vero huiᵒ po
niꝰ pn̄cipaliter. Qr̄. quare ꝑticipium regit eundē caſum quē ſuuꝫ verbum a q̄
deſcendit ſaltꝰ appᵒ. Soᵒ iō. qꝛ hꝫ idē ſcatuꝫ cum verbo. ḡ hꝫ eandē ɔſtructō
nem. ɔn̄a pꝫ ꝑ Floriſtā dicentē. Seruat cōſtructum ſuat q̄qꝫ ſcatum. Qr̄. q̄t
regule de ɔ̄cōib' alijs ſolent pōi circa iſtū textuꝫ. Soᵒ tres. q̄ꝝ pria ē. qꝫ quē
cunqꝫ caſum regit indicatiuᵒ illum regunt oēs alij mōi ꝛ alia tp̄a ab ipo fora
ta. In̄ tn̄ dꝫ excipi accūs q̄ n̄ pt regi a ꝟbis paſſiuis. ſed ꝟbuꝫ paſſiuuꝫ bn̄ pōt
regere aliuꝫ caſuꝫ quem regit ꝟbum preter accm̄. vn̄ Floriſta Et quemcunqꝫ

Subiūgit dif
ferentiā inter ver
bū ꝛ ꝑticipiuꝫ
quo ad cōſtru
ctionem

modus caſū regit initialis. Illū q̄ſq₃ mod⁹ ⁊ tp̄a queq₃ req̄rūt. Infinita ſupi
na gerūdia ꝑticip̄aſq₃ Obliq̄ ıis ⁊ nō rectis hec regula dēr. Scḋa regula eſt
q̄ucūq₃ caſū regit ntūs illū etiā regūt ei⁹ oēs obliq̄. vñ Caſū quē rectus regat
hūc inflectio tota. Et regula intelligit̄ de t̄: to ntō q̄ h₃ idē regimē in oī genere
vꝫ ꝓpter iſtas dcōes aliq̄d nihil modicū. q̄ ſolū regūt gt̄m dū ſūt neutri gener̄
⁊ ſtī caſus. vt modicū vini. aliquid ceruiſie nihil aque. Et hoc eſt veꝝ ꝓpꝛie lo/
quēdo. Tertia regula ē. q̄ucūq₃ caſū regit poſitiu⁹ illū etiā p̄t regere cōꝑati/
uus ⁊ ſuꝑlatiu⁹. Et itelligit̄ de q̄buſcūq₃ cōꝑatiuis ſiue ſint aduerbiales ſiue
noīales vt ex ſuꝑdictis ꝑtūt. dōo ſimillim⁹ mihi. ſilr̄ mihi

Impedimētū q̄ꝺ fit ꝑ abltōs abſolute poſi/tos.

ꝓ vel ſ. caſus preconſtruitur dcōne regēte abſoluti
Aut ablatiui preeunt rectore ſoluti
ꝓ vel poſtcōſtruūt .i. raro in medio pones ſ. abltōs
Aut poſtponuntur. ſed vix interſeris illos

Snia ē. q̄ abltī abſolute poſiti qn̄q₃ p̄cōſtruūt̄. qn̄q₃ poſtcōſtruūt̄. ſ₃ raro ī me/
dio orōnis. Exm̄ vt mḡro legēte pueri ꝓficiūt. Si exponūt̄ ꝯditionalit̄ dn̄t p̄/
cōſtrui. ſ₃ ſi exponūt̄ tꝑalit̄ dn̄t po ·cōſtrui. Qr̄. q̄re n̄ dn̄t poni in me⁹. dōm iō.
qꝛ int̄ ſuppoſitū ⁊ appoſitū nihil mediabit ḡ nō ponūt̄ in medio. Et h̄ ē veꝝ ni
ſi aliq̄d fuerit detiatio ip̄ius ſuppoſiti. q̄ raro p̄t ꝯuenire iſtis abltis vt h̄ petr⁹
coadiuuātibꝫ alijs ap̄lis traxit multitudinē piſcibꝫ. ¶ Ar̄. int̄ ſuppoſitū ⁊ ap/
poſitū p̄t aliq̄d mediare. ḡ illa rō eſt falſa. vt fili⁹ henrici currit. ibi ille gt̄ūs hē/
rici mediat inter ſuppoſitū ⁊ appoſitū So⁹ h̄ veꝝ ē niſi aliq̄d fuerit detiatō ip
ſius ſuppoſiti. illud pōt mediare. ⁊ rō illi⁹ ē. quia ſuppoſitū h₃ ſe ꝑ modū ſbe.
appoſitū ṽo ꝑ modū acc̄ntis Contra. ex illo ſequeret̄ q̄ inter ſuppoſitū ⁊ appo
ſitum neceſſario aliquid mediat. quia acc̄ns nō pōt ṽcari ineſſe ſb̄e niſi ꝑ me/
diū copule que includitur in quolibet ṽbo So⁹ h̄ ſolū ē ex ꝑte nr̄i q̄ alit̄ illum
modū inherēdi exp̄mere nō poſſum⁹. ſ₃ ꝑm rē inter ſbam. ⁊ q̄dā accidentia ni/
hil p̄t mediare. Ar̄. ṽbū ſt ꝑ modū diſtantis a ſba ſub rōne copule ṽbalis q̄ ē
inter ſuppoſitū ⁊ appoſitū ⁊ actū ſpēalē ṽbi. ḡ int̄ ſuppoſitū ⁊ appoſitū pōt eē
mediū. So⁹ p̄ma nō pōt eē mediū q̄ꝺ ē nota diuerſitatis. Scḋa ſolutio ē q̄ in
ter ſuppoſitū ⁊ appoſitū totale nō erit mediū. mō act⁹ ḡnalis ⁊ ſpēalis ſūt vnū
totale appoſitū. Qr̄. in q̄ dr̄a ſūt abltī abſolute poſiti So⁹ in tali dr̄a qꝛ aliqui
precōſtruūt̄ ita q̄ nullo mō p̄nt poſtcōſtrui. Exm̄ vt mḡro legēte diſcipuli ei⁹
ꝓficiūt. ille ablatiu⁹ nullo mō p̄t poſtcōſtrui ꝓpter illud reltm̄ ei⁹ q̄ꝺ neceſſario
d₃ cōſtrui poſt ſuū an̄s. Alij ablatī poſtcōſtruūt̄ ita q̄ nullo mō p̄nt p̄cōſtruiȓ
pueri ꝓficiūt mḡro eoꝝ legēte. ⁊ h̄ ꝓpter illud relatiuū eoꝝ Aliqui volunt in
medio cōſtrui. ⁊ non in p̄ncipio vel in fine. licet h̄ raro ꝯtingit. Exm̄ vt dū mḡr
docet. ip̄o eī docēte pueri ꝓficiunt. Silr̄ hic coadiuuātibꝫ alijs ap̄lis petr⁹
traxit multitudinē piſciū. Aliq̄ ṽo indr̄nter p̄cōſtruūt̄ vel poſtcōſtruūt̄ vt ī iſta
orōne abſolute ſumpta ſine relatiuo. vt mḡro legēte pueri ꝓficiūt. Et iſtud to
tū p₃ ex reſolutionibꝫ iſtoꝝ abltōꝝ. ☞ Qr̄. q̄le impedimētū tangit̄ hic. Dōm
q̄ hic tangit̄ impedimentū cōtra illā regulā (Vox rectū pōis) qꝛ ibi dr̄ q̄ con/
ſtructio d₃ inchoari a ntō. hic inchoat̄ qn̄q₃ ab abltō. Et rō q̄ pōt fieri impdim̄
tum ē facilis reſolutio illoꝝ abltōꝝ i orōnē aliquā in q̄ ponit̄ ntūs. vt ſole orien
te dies ē. i. dū ſol oritur dies eſt. S₃ rō quare oꝫ fieri ē ornatus modus loquē/
di. ☞ Qr̄. qn̄ abltī dn̄t p̄cōſtrui vel poſtcōſtrui. So⁹ qn̄ abltī h̄nt ſe vt cā reſpe
ctu ſuppoſiti ⁊ appoſiti tunc debent p̄cōſtrui. qꝛ ꝑm naturalem ordinem cauſa

precedit effectum. Exemplū vt ſole oriente vel lucente dies fit. lux ſolis eſt cauſa
diei. Pluuia cadente terra madeſcit. Pluuia eſt cauſa madefactionis terre. ſʒ
qn̄ iſti abl̄ti hn̄t ſe vt effectꝰ ⁊ ſu ꝓpoſitū cū appoſito vt cā. tunc dʒ pꝰ conſtrui ex
eadē rōe. vt ignis calefacit aq̄ caleſcēte. Sʒ ſi hmōi abl̄ti hn̄t ſe vt cā vel effectꝰ. tc̄
pn̄t indr̄nter p̄conſtrui vel pꝰ. vt me ꝑueniēte in colonia viguit eps̄. vl' eps̄ morit
me recedente ab hollandia. Qr̄ quō iſti abl̄ti ſūt reſoluendi. Solo. abl̄ti primo
poſiti dn̄t reſolui ꝑ ſi. ſʒ abl̄ti ſcd̄o poſiti dn̄t reſolui ꝑ qꝛ. 3ᵒ poſiti dn̄t reſolui per
dū. vn̄ ꝑ dum vel ꝑ ſi vel ꝑ qꝛ iure reſolui. Abltūs hʒ q̄ rectore caret. Ex q̄ corre
larie ptʒ. qꝛ implicite faciūt ꝓpōem hypoteticā. q̄ fit reſolutōe facta expſſe hypo
tetica. Qr̄ q̄re iſti abl̄ti interdū ponunt̄ i medio. Solo ꝓpter duas cauſas. Pria
eſt. ne locutio vel orō reddat̄ falſa. vt petrus ceteris apl̄is coadiuuantibꝫ traxit
multitudinē piſciū. nō in principio. qꝛ ceteris dt̄ reſpectū ad aliqd̄ an̄ ſe. nō in fi
ne. qꝛ tūc ꝓpō eſſet falſa. vt petrus magnā multitudinē piſciū ſe ſolo. Scd̄a ē cau
ſa relatōis. vt mgr̄ veniebat q̄ intrante ſcolas diſcipuli tacuerūt. Et penes relati
uū conſtructio iſtoꝝ abl̄toꝝ variat̄ tribꝫ modis. Primo qn̄ abl̄ti ſunt an̄s tūc de
bent p̄conſtrui. vt mgr̄o legente ſcolares eiꝰ cōtremeſcūt. Scd̄o qn̄ relatiū eſt ab
latiuus coniunctum. tūc dn̄t p̄conſtrui. vt pueri ꝓficiūt mgr̄o eoꝝ legente. Tertio
quando ponuntur duo relatiua in vna oratione tunc ponunt̄ qn̄qꝫ in medio. vt
conuenientibus diſcipulis ſuis ieſus ait eis.

i. ꝟbū vtm̄ ſ. verbum ſ. vtoꝝ ⁊ ſubſtātiuoꝝ
Appellans verbum ſubſtantiuumqꝫ vel horum
naturā i. ꝓuans i. a ꝑte pꝰ i. ntm̄ interdū ponet
Vim retinens poſt ſe rectum quandoqꝫ locabunt
alijs attributa i. vis ⁊ natura
Eſt ſubſtantiui data ſignificatio verbi
i. ꝟbis i. aliqn̄ ſ. cū ntō a ꝑte pꝰ dari
Paſſiuis et ſepe ſolet conſtructio tradi

Impedim̄ta q̄ fiūt ꝑ p̄tes cōſtructas ⁊ ū abſolutas. primo impedimentū qd̄ fit ꝑ verba ſubſtātiua. vocatiua ⁊ eoꝝ vim habentia.

Sn̄ia ē ꝙ ſepe appellans. i. vtm̄ ⁊ ſubſtātm̄ ꝟbū ⁊ verbū hoꝝ ꝟboꝝ vim retinens
locabūt qn̄qꝫ poſt ſe. rectū. i. ntm̄. De primo vt ſū bonꝰ. De ſcd̄o vt vocor iohan
nes. De tertio baptiſor petrꝰ. tūc ibi (Eſt ſubſtātiui data) Sn̄ia ē ꝙ ſ̄catio ⁊ con
ſtructio ꝟbi ſubſtātiui ē data ⁊ ſolet ſepe tradi. i. attribui ꝟbis paſſiuis. Hoc ē
ꝙ ꝟba paſſiua hn̄t ſepe vim ꝟboꝝ ſubſtātiuoꝝ p̄dictoꝝ. vt ego efficior mgr̄. Ego
ordinor p̄ſbyter. Ar̄ h̄ iſta rl'a ponit̄ ſuꝑflua. qꝛ poſita eſt ibi (Sepe vocans ꝟbū
Solo ibi ponit̄ de regīe. h̄ ponit̄ de cōſtructōe. Qr̄ q̄re dr̄ in textu (ſepe) qꝛ mul
tociēs fallit ꝙ ꝟba iſta n̄ hn̄t ntm̄ poſt ſe. vt ibi dictū ē (Sepe vocās ꝟbū) Ar̄ no
minatiuꝰ ſ̄t ꝑ modū principij. ḡn̄ dʒ a ꝑte pꝰ conſtrui. Soᵒ verū ē ḡ ꝑ ſe dʒ p̄ con
ſtrui. ſʒ ꝑ accn̄s p̄t conſtrui ex ꝑte rei ſ̄cate. Cōtra ex illo ſeq̄ret̄ ꝙ abltūs deberet
p̄conſtrui ꝑ ſe loq̄ndo. pbat̄ qꝛ ille caſus dʒ p̄conſtrui q̄ ſ̄t ꝑ modū principij. ſed
abltūs ſm̄ modernos ſ̄t ꝑ modū principij. Solo ntūs ſimplr̄ ē caſus principij
tm̄ abltūs ↄuenit in h̄ ꝙ ē obliquꝰ iō a ꝑte pꝰ conſtruit̄ ex n̄s principiū q̄ actꝰ ꝟbi
ſpecificat̄. Ar̄ verbū ſubm̄ n̄ p̄t hr̄e ntm̄ a ꝑte pꝰ. ḡ rl'a ē falſa. pbat̄ in iſta oratōe
volo vos eē ꝟtuoſos. ibi eē hʒ pꝰ ſe actm̄ Solo rl'a iſta eſt intelligenda qn̄ ē non
hʒ obliquū a ꝑte an̄. ſʒ qn̄cunqꝫ hʒ ntm̄ a ꝑte an̄. etiā hʒ ntm̄ a ꝑte pꝰ ⁊ tm̄ tenet̄
copulatiue. Ar̄ qn̄ tenet̄ copulatiue etiā hʒ pꝰ ſe obliq̄s. ḡ ſolo falſa an̄s pbat̄ in
iſto exēplo. faueo petro cupiēti eē docto. Solo iſta rl'a intelligit̄ d ꝟbo ſubſtātio

capto copulatiue. ſed eſſe ē infinitiui mōi. ſꝫ h̄ intelligit̄ de eē qd̄ ſp̄ hꝫ caſum ā pte p⁹ q̄lem hꝫ a pte añ. Cōtra h̄ eſt falſū. ptꝫ in h̄ exēplo. Nunqd̄ parū ē vobis moleſtos eē hoib⁹. Sol'o ſubintelligit̄ ille actūs vos. ꝛ tūc hꝫ ſil'es caſus. Cōtra q̄a ſili licitū eſſet dicere. ego cupio moleſtū eē hoib⁹. Dōm illa orō ꝛ ſil'es n̄ ſūt trahende in vſū. ſꝫ ſi inueniant̄ apud autores dn̄t p ſubintellectōez excuſari. Q̄r q̄ꝫ dr̄ n̄ter ntōs ỽba iſta poſt ſe req̄rūt. So⁹ ỽbū ſubſtantiū pt h̄r̄e ntm̄ p̄prij noīs vel appellatiui. De p̄io. Iſte eſt henric⁹. De ſcd̄o. Iſte eſt hō. Sꝫ ỽbū vtm̄ p̄prie hꝫ poſt ſe ntm̄ noīs p̄prij. ꝛ improprie ſepe repit̄ h̄r̄e ntm̄ noīs appellatiui. de primo vt ego vocor iohānes. de ſcd̄o. Iſte ab oib⁹ vocat̄ ſtult⁹. Elizabeth q̄ vocat̄ ſterilis. Et etiā ỽbum hn̄s vim ỽbi vti. vt baptiſor petrus. Sꝫ verbū hn̄s vi verbi ſubſtātiui conſtruit̄ cū ntō importāte diſpoſitōem vel īdiſpoſitōem ad actuꝫ verbi. q̄ incongrue n̄ dr̄ Johēs ſedet lapis. q2 lapis n̄ diſponit ſuppoſitū ad actū ſedendi. ſꝫ bn̄ dr̄. ſedeo curu⁹. q2 ille ntūs diſponit ad actū ſedendi. ſedeo rectus ille ntūs rect⁹ diſponit ad actū ſedendi. q2 in illo actu crura n̄ porrigūt̄ ad ſuſtentatōem. q̄ tollit̄ act⁹ ſedendi. Q̄r qn̄ dr̄ curro velox. vtꝝ velox eſt ibi nti caſus vel aduerbiū. Dōm ſm petrū helye eſt aduerbiū ad min⁹ ſm officiū. ſꝫ ſm ſubſtantiā ꝛ modū ſndi ē nomē. Q̄r in quot caſib⁹ pt tale adiectm̄ ꝛ ſil'e ſicut velox ꝛ ſuperb⁹ ꝛc̄. poni aduerbialr̄. Dōm in oib⁹. De ntō vt ſedeo ſupb⁹. de gtō recordor iohānis ſedentis ſupb⁹. De dtō. vt faueo iohāni ſedenti ſupbo. De actō. diligo petrū ſedentē ſupbū. De abltō. vt venio a petro ſedente ſupbo. vn̄⁹. Aduerbiū more caſus tibi q̄ſq3 locat̄. Excipit̄ m̄ viūs. Q̄r vtꝝ iſta orō ſit congrua. Tace tu hō indoctus. Dōm ſicut iſta ē congrua tace tu hō indocte. ita iſta p̄dicta. ſꝫ in a intelligit̄ p̄ticipiū ỽbi ſubſtātiui. vt ſit ſenſus. Tu hō exn̄s indoctus tace. Et ſic de ſil'ib⁹ talib⁹ dicendū eſt. Quare hic plus loq̄t̄ de ỽbis paſſiuis q̄ꝫ neutraſlib⁹. q̄ tm̄ ſepiſſime hn̄t vim verbi ſubſtātiui ꝛ eandē cōſtructōem. vt q̄ gradit̄ per uerſus n̄ vicit iuſtus. Sol'o de illis ỽbis patuit ſup̄ ibi (Sepe vocans verbuꝫ) iō de illis n̄ ſit mentio. Q̄r ꝫ quā regulā ponit̄ hoc impedimentū. ſol'o cōtra illā (Mox rectū ponis) ibi dr̄ q̄ ntūs dꝫ p̄cedere. ſꝫ ſm mentē iſti⁹ rl'e ſequit̄. Et tunc rō excuſans eſt natura copulatiua ꝛ ſp̄ealis vis iſtoꝝ. vel hic Rectū q̄ ſeq̄t̄ eſt regens ſine impedimento p illam regulā (Sub de ſecundum caſuꝫ rectori).

Impedimenta q̄ ſūt p noia interrogatiua ꝛ relatiua ꝛ p aduerbia ab his deriuata.

omnes he dcōnes ꝛ noia in hoc textu poſita

Quis qualis quantus cuius cuias quotus et quot

.i. accepta tā q̄ꝫ relatiua .i. oino p̄conſtrui .i. tenentur

Miſſa relatiue penitus precedere debent

ſ. caſus poſita iterrogatiue

Obliquos verbo preiunges miſſa rogando

.i. iſtam ſociandi .i. obſeruant normam

Hanc ſua iungendi retinent aduerbia formam

Sn̄ia ē q̄ obliq iſtoꝝ noim q̄s q̄lis q̄ntus ꝛc̄. interrogatiue ꝛ relatiue poſita p̄conſtruūt̄ illis ỽbis a q̄b⁹ regunt̄ a pte p⁹. De primo quē vidiſtis paſtores. De ſcd̄o ſortes currit quē video. Et ſilr̄ ſua aduerbia. i. aduerbia formata ſiue dſcēdentia ab his dcōnib⁹ hn̄t hāc eādē formā conſtruendi. vt q̄liter quō q̄ntuꝫ ꝛc̄. Et dr̄ notāter obliquoꝝ. q2 recti iſtoꝝ noim a pte añ ꝛ a pte p⁹ regūt̄. De primo. q̄s currit. de ſcd̄o iohānes eſt talis q̄lē vides. ꝛ ſic de alijs. Exm̄ de aduerbijs. vt petrus ſcripſit taliter q̄liter arnold⁹. Q̄r vtꝝ ſolū iſti obliq p̄conſtruunt̄. ſol'o nō ſꝫ etiā eoꝝ determinatōes. vt ibi. Cui⁹ forti potētie genu curuat̄ oē. Ar̄ ntūs

iſtoꝝ obliq̄ꝝ p̄cōſtruit̄ et etiā app⁹ regit̄.vt q̇s es tu.ibi q̇s p̄cōſtruit̄ et app⁹ regit̄
Dōm h̄ raro ſit ſic̄ in ꝓpoſito ꝯtingit.ꝛ ḡ alr̄ de illo non facit mentionē. nō regit̄
a ꝑteañ quia alias v̄bū h̄ret ibi duo ſuppoſita. Notandū ꝙ obliq̄ iſtoꝝ noīm in
finite poſiti a ꝑteañ ꝯſtruūt̄ et etiā app⁹ regūt̄.ſꝫ quia h̄ etiā nō ꝯtingit freq̄nter
alr̄ de illo nō facit mentiōꝫ. Ar̄ ꝯſtruūt̄ a ꝑteañ et etiā a ꝑteante regūt̄.ḡ h̄ falſū
eſt vt in hac oꝛone.quē penitet. So° iſta regl̄a intelligit̄ de v̄bis ꝑſonalibꝫ.ſed hic
ponit̄ v̄bū impſonale qḋ ſm̄ q̄ſdā regit illū accm̄ a ꝑteañ. Sed ſup̄re ꝓbatum ē
ḡ argumētū eſt nullū Cōtra nūq̄ꝫ obliq̄ iſtoꝝ noīm dn̄t a ꝑteañ cōſtrui etiā cum
q̄cūq̄ꝫ v̄bo cōſtruuntur ḡ.ꝓbat̄ qꝛ obliqui relatiui ꝓnoīaliū ſcꝫ.is ſu⁹ ıp̄e ſui nū-
quā p̄ꝯſtruūt̄ ḡ nec iſti ꝑ locū a ſili So° nō eſt ſil̄e qꝛ relatiua noīalia includūt
ꝯiunctionē ꝛ in quā reſoluit̄ mō cōiunctio ꝛ eſt p̄poſitiue ordinis Sed illā non
includunt relatiua ꝓnoīalia ex q̄ ptꝫ ꝙ relatiuis noīalibꝫ nūq̄ꝫ p̄t addi copula ſꝫ
bn̄ ꝓnoīalibꝫ vt non dꝛ ſortes currit ꝛ q̄ mouet̄ ſed bn̄ ſortes currit et ille mouet̄
Qr̄ vtꝝ iſta relatiua ꝛ interrogatiua ſp̄ dn̄t p̄cedere totā oꝛōnē Solo non ſꝫ ſo
lum in illis clauſulis in q̇bꝫ ponūt̄.ita ꝙ p̄cedūt ſua v̄ba. Rō q̄re interrogatiua
p̄cedere dn̄t eſt iſta. Primo qꝛ ſcant cōfuſe ꝛ indeſiate.iđo p̄ponūt̄ vt ſpecificet̄ ꝑ
ſeq̄ntia. Scđo iđo p̄cedūt quia ꝑ interrogatiua excitat̄ interrogat⁹ et ſic q̄dam͛
ſnt excitatiue.mō excitatō hꝫ fieri in principio añ v̄bū Qr̄ q̄re relatiua p̄cōſtrui
dn̄t So° iđ.qꝛ iſta icludūt aliq̄ꝫ ꝯiūctionē mō ꝯiūctio dꝫ p̄pōi ꝛ⁹ v̄bo qḋ cōtin
git ſeu copulat ad primū.vt h̄ nōm q̄ valet tm̄ ſic̄ hec clauſula.ꝛ ille.q̄lis vꝫ tātū
ſic̄ ꝛ talis Qr̄.q̄t mōis obliqu⁹ dꝫ p̄cōſtrui. Solo q̄ttuoꝛ mōis. Primo rōne in
t̄rogatōis.vt quē vidiſtis. Scđo rōne relatōis.vt iſti ſubueniat ſua mater. Tertō
rōne negatōis c⁹ vis ſp̄ cadit ſuꝑ v̄bū in ꝓpōne poſitū vt nullū ꝯvideo. Quarto
rōne diuiſionis.vt q̄ꝫtitatis aliud cōtinuū aliud diſcretū.vñ. Queſtio latio ſiue
negatō ſciſſio ſic fit. Obliq̄s v̄bo p̄iunges miſſa rogando. Qr̄.que eſt differen
tia inter quis et qui Solutio iſta quia quis ſp̄ ponitur interrogatiue ſed qui in
ſingulari numero ſolum ponitur relatiue. Et in plurali interrogatiue ꝛ relatiue
ſimul Et qui p̄t ad huc duobꝫ mōis poni p̄ter mōs p̄ri⁹ poſitos Prīo ponit̄ pro
qualis Therenti⁹ Nunc ꝑmeno te oſtēdo q̄ vir ſis.i.q̄lis Scđo ponitur ꝓ quō
vt qui p̄t h̄ fieri id eſt quō Etiā eſt dr̄ña inter quid et qḋ.nā quid eſt ſubm̄ ideo
vult adiungi adiectiuis et ſubſtātiuo gt̄i caſ⁹ De primo vt quid mirabile. De
ſcđo.quid malefeci Sed quod ē adiectīm iđ req̄rit ſubm.vt qḋ al̄ corꝛibus leſit.
☞ Item eſt dr̄ña inter cuias et c⁹. Nam cuias primo q̄nt de gente et in eadem
q̄ſtione ſibi eſt iungend⁹ accūs vt cuias eſt gentem. Reſpondetur teutonicus ē
gentem.hyſpan⁹ eſt gentem Scđo de patria vt cuias eſt patria.dōm ꝯgelrenſis
eſt patria Tertio de ſecta.vt cuias ꝑhūs es tu dōm ſum ꝑipatetic⁹. Quarto de
opinione.vt cuias eſt opinionem.dōm noſtram. Sed c⁹ a um.declīabile ꝑ oēs
caſus et gña q̄rit de poſſeſſoꝛe.vt c⁹ eſt iſte liber.cuia eſt iſta beſtia v̄⁹. Dic mihi
dameta cuiū pec⁹ an melibei. Non veꝝ egonis.nuꝑ mihi tradidit egon. Et dꝫ re
ſpōderi gtūs ſcans poſſeſſoꝛem.vel noīatiuus noīalis vel ꝓnoīalis poſſeſſiuus
vt cuius eſt gladius Reſpondet̄ meus.nicolai vel nicolain⁹ vñ. Dum q̄rit cui⁹ Cuius
ſubiūgat̄ ſibi rectus. Poſſeſſiuoꝝ gtūs ſiue primitiuoꝝ. Notandum ꝙ dr̄ña eſt i
ter gtm̄ cuius a quis primitm̄.et ntm̄ cuius a um poſſeſſiuū.qꝛ c⁹ primitm̄ p̄t
adiungi cuilibꝫ dcōi cuiuſcūqꝫ gꝫ vel nūeri vt.cuius eſt veſtis vel cui⁹ ſūt veſtes
Sed c⁹ poſſeſſiuum vult ſolū adiungi ſuo ſubſtātiuo in eodem genere ꝛ nūero
vt cuia ſūt pecoꝛa.cuiū eſt pecus, Scđo etiam dr̄ñt in accentu. Nā c⁹ primitiuū

prim ꝫ ſyllabā acuit ⁊ ſcdam grauat. ⁊ cuiꝰ poſſeſſiuū vltimā acuit. Tertio cuiꝰ
primitiū ſʒ poſſeſſorē. ⁊ cuiꝰ poſſeſſiuū querit de poſſeſſore ⁊ re poſſeſſa. Nota
q̄tus primo q̄rit de ordine. vt q̄tus eſt iſte. Rn̄det ſextꝰ. Scdo q̄rit in numero.
vt quota ē hora. dr rn̄dendo prima. vn̄ per q̄tus h̄ nomē numerꝰ ſil'ordo notaṫ.
Quotus ille ſedet. dic ⁊ q̄ta lūa mutaṫ. Q̄r quot mōis ſcribiṫ illa dictio quod.
Sol'o tribꝫ mōis. Primo p̄ d vt eſt relatiū pnoiale ſiue noiale a q̄s vel qui. vt
video animal a longinq̄ qđ currit. Scdo ſcribiṫ p̄ t. ⁊ ſic eſt nomē nūerale. vt q̄t
ſunt terminatōes noīm tertie declinatōis. ⁊ de illo loquiṫ hic alexander. Tertio
ſcribiṫ ſepe p informatōe iuuenū p̄ tytellū in dorſo. vt ſic ꝙ. ⁊ ſic eſt coniunctio vt
ambulabāt velociter ꝙ intrent ciuitatē hac die. vn̄ꝰ. Per d pnomē tytellus coiū
ctio ferṫ. Quot p̄ t ſcriptū nomē nūmerale vocaṫ. Et illud q̄rit de numero car
dinali. vt quot ſunt ſuppoſita in vniuerſitate colonienſi. Rn̄deṫ mille. Inde ve-
nit quotennis ad quot rn̄deṫ vnennis biēnis triennis quadriennis. Minoren
nis (der nit māl ch iſt). Maiorennis q̄ hʒ ānos. vn̄ꝰ. Anni de numero q̄rēs ſo
let q̄tennis. Anni compoſita ſūt illi ſubiicieda. Subiice q̄nquēnis ⁊ te ſi q̄ro q̄t
ennis. Sʒ quotuplū q̄rit de numero ponderali. vt quotuplū eſt lardū. rn̄detur
q̄druplū vel alias. Et quotāgulū q̄rit de numero angulari. ad qđ rn̄deṫ q̄dran-
gulum q̄ntangulū ſextangulū. Q̄r ꝫ quā regulā ē hic impedimentū. Solꝰ ꝫ il-
lam regulā (Tertius hinc caſus) ibi dr ꝙ dtūs ⁊ actūs dn̄t ſequi. ſʒ ſm̄ illā r'lāʒ
p̄conſtruunṫ. Sʒ rō excuſans ē facilis reſolutio illoꝝ in ntiū. vel eſt ex natura re
latiuoꝝ ⁊ interrogatiuoꝝ ꝙ p̄cedant. Q̄r q̄t mōis aduerbia iſtoꝝ p̄dictoꝝ poſ-
ſunt ſumi. Sol'o tribꝫ mōis. Primo interrogatiue. ſcdo relatiue. tertio indefi-
nite. Exemplū primi. vt q̄liter ſtudet iohānes. rn̄detur bn̄. De ſcdo iohannes
ſtudet taliter qualiter petrus. De tertio neſcitis q̄liter iohannes pficit. Q̄r cōtra
quā regulā peccat hec regula (Hanc ſua iungendi) Sol'o ꝫ illaꝫ (Aut v̄bo ſub
des aduerbia) Ibi em̄ dictū eſt ꝙ aduerbiū debet poni iuxta ſuū v̄bū a parte
pꝰ. Hic vero dr ꝙ debent p̄cedere ſua verba. Ratio quare poteſt fieri eſt illa. qr i-
telligibilior fit ſententia. Vel illa. quia eſt de natura illorum in q̄ꝫtum ſunt inter
rogatiua vel relatiua. Sed ratio quare oportet fieri eſt ornatus modus loquē-
di. Ornatus enim modus eſt ſepe ꝙ dictio recta ſm̄ modum proferendi pre-
cedat dictionem regentem.

h̄ interrogatiū alicꝰ rei h̄ iterrogatiū eēntia rei interrogat

Quis proprium nomen et que ſubſtantia querit

ſ. nomē notū eſt eſſentia interrogari

Si proprium noui debet ſubſtantia queri

.i. ſubſtātia cognita .i. alicui rei ſolū

Qua nota proprio tantum de nomine quero

.i. dcōne appellatiue q̄litatis

Communi per quis etiam de nomine queris

Quis bonus eſt aratro bos. quis nat in equore piſcis

Snia ē ꝙ hoc interrogatiuū q̄s q̄rit nomē pprīū. ⁊ q̄ q̄rit ſubſtātiā rei. ſʒ quā-
do nomē pprīū ē notū tc̄ q̄rit de ſubſtātia rei. ⁊ ſi ſubā rei ē nota tc̄ q̄rit d noie p-
prio. Exēplū de noie pprio. vt cū q̄riṫ. q̄s vocaṫ iſte. rn̄deṫ petrꝰ vl' paulꝰ. Exm̄ d
ſubā. vt cū q̄riṫ. q̄s vocaṫ petrus. rn̄deṫ iſte l' ille. Q̄r q̄re dr̄ iat h̄ de illo iſrogatiuo
q̄s. ⁊ n̄ de aliis. ſoꝰ iō qr iter oīa iterrogatiua ē coīꝰ ⁊ pricipalꝰ. qr q̄rit de ſubā
⁊ accn̄te. g̅ ē principalꝰ. ⁊ q̄rit de noie pprio ⁊ appellatiuo. g̅ eſt communꝰ. Et.

qñ ſub̃a eſt nota.tũc dꝫ q̃ri de ꝓprio noĩe.qꝛ queſtio eſt de dubijs.eo ꝙ queſtio ſe cundũ pe.hyſ.in quinto tractatu eſt dubitabilis ꝓpõ.ĝ eſt ſolũ de illo qḋ ignorat̃ ꝛ nõ ḋ illo qḋ eſt notũ. Q̃r.qñ ꝓpriũ nom̃ eſt notũ ꝛ qñ ſub̃a. Soᵒ tunc ꝓpriũ nomen eſt notũ qñ int̃rogatõe facta ꝑ q̇s nom̃ ꝓpriũ ponit̃.ḋ cᵒ ſub̃a int̃rogat̃.vt q̇s dꝛ petrꝰ. Sꝫ ſub̃a eſt nota qñ interrogatõe facta ꝑ q̇s ponit̃ ꝓnom̃ demonſtrans ſub̃ã ꝫ de cᵒ ꝓprio noĩe q̃rit̃.vt quis eſt ille. Q̃r.qñ q̇s q̃rit de nomine appellatõ Soᵒ tunc qñ q̇s querit de alq̃ ꝓprietate q̄ ꝯuenit eq̄ primo ꝛ eq̄liter oĩbꝫ indiuiduis alicꝰ gꝫ vel ſpẽi.vt q̇s eſt digniſſima creaturarũ ꝫ Rñdet̃ hõ ꝛ non petrus quia illa ꝓprietas ꝯuenit oĩbꝫ iduiduis hũane ſpẽi.ĝ rñdet̃ ꝑ nom̃ cõe ꝛ ſilia ſꝫ exẽpla in textu de noĩe cõi.i.appellatõ. Ar̃.q̇s nõ q̃rit qꝛ q̃ſtio eſt ipiꝰ dubitantꝫ qḋ ꝯuenit rõnali creature So° hõ q̃rit principaliter.ſꝫ q̇s inſtrumẽtalr̃.qꝛ eſt ꝓpriũ inſtr̃m hoĩs dubitantis ſic acꝰ eſt ꝓpriũ inſtr̃m ſartoris Cõtra non eſt dubitantꝫ inſtr̃m qꝛ eſt infinite q̄litatis ſm grecos Soᵒ nõ capit̃ tunc infinite ſꝫ interrogatiue Q̃r.quõ capit̃ ſub̃a h̃ in textu Solᵒ gñaliter ꝑ q̄cũq; eſſentia abſoluta ſiue ſit ſub̃a ſiue accñs abſolutũ.vt ſꝫ albedo nigredo Q̃r.q̄ eſt dr̃ña iter vter ꝛ q̇s.ꝛ q̄ eſt eoꝝ ꝯuenientia Solᵒ ꝯueniũt.qꝛ ambo de ꝓprio noĩe q̃runt.ſꝫ dr̃nt qꝛ vter q̃rit ſolũ vnũ de duobꝫ vel vnũ inter duos. Sꝫ q̇s q̃rit de vno inter plꝛes. vt loq̄ndo de ſorte ꝛ platone vter illoꝝ excedit.ꝛ nõ q̇s illoꝝ.ꝛ ſic ſit i oĩbꝫ gñibꝰ ꝛ caſibꝫ.vt vtrã manũ bellãdo amiſit. Sꝫ q̇s petit de plibꝫ vnũ vt quẽ digitoꝝ amiſiſti Et vtꝝ noĩalr̃ captũ q̃rit vnũ de duobꝫ. Sꝫ cõdictõnalr̃ eſt idẽ ꝙ an.vt q̄ro a te vtꝝ tu ſis bonꝰ vel malꝰ. Et illo primoᵒ p̄t poni indefinite.vt neſcit vter illoꝝ fecit et ſolet aliq̄ñ geiare.vt vter vtꝝ accuſauit.i.q̇s hoꝝ duoꝝ alterꝝ accuſauit .i.vt vnꝰ ſolũ excuſet et alter accuſetur. Sꝫ ſi rñdetur vterq; illoꝝ accuſat.ſenſꝰ ẽ ꝙ q̇libꝫ ẽ accuſans ꝛ accuſatꝰ.qꝛ vterq; ṗcat duos. Et eaḋ naturã obſuant ad uerbia iſtoꝝ p̄dictoꝝ vtrimq;.i.ab vtraq; ꝑte Altrinſecꝰ.i.ab altera vel vna ꝑte. Neutralibꝫ.i.nec ab iſta nec ab alia ꝑte. Neutraq;.i.nec ab iſta ꝑte nec in illa ꝑte: Eodem mõ q̇s geiat̃ in q̄rendo In dñſis tamen caſibꝫ de pluribꝫ.vt neſcio quiſ quẽ accuſas id eſt quis inter plures.

Regł'a generalis de conſtructione interrogatiuoꝝ et ſuoꝝ reſpõſiuorum

interrogatiua eq̄les .i.petũt addi tam rectos q̄ꝫ obliq̄s

Queſitiua pares optant ſibi reddi caſus

Sñia eſt ꝙ interrogat̃m et ſuũ rñſiuũ volunt cõuenire in caſu.vt q̇s eſt in eccleſia. Rñdet̃ paſtoꝛ vñ Quo caſu queris ſic rñdere iuberis Ar̃.interrogatiuũ et ſuũ ꝫ rñſiuũ nõ ſũt ſꝑ eiuſdẽ caſꝰ.ĝ male dicit Queſitiua pares optant reddi ſibi caſꝰ.vtꝫ in h̃ exẽplo. Qualr̃ celũ mouet̃. Rñdet̃ circulariter. Soᵒ rł'a intelligitur qñ ãbo ſũt dictões caſuales nõ ſunt eiuſdẽ caſꝰ.ĝ ſolᵒ flã. Añs ꝓbat̃ in h̃ exẽplo Qualitas nominũ in q̄ eſt.bipertita eſt. Solutio opoꝛtet vt regãtur ab eodem regente et ex eadem ꝑte. Pro cuius regule vlteriori declaratione mouetur tale dubiũ. Utrum iſta regula ſemper habeat veritatem. Solᵒ non tunc ſolum qñ queſitiuum et reſponſiuum ſunt dictiones caſuales recte ab eodem regente.vel cõſtructa cũ eadem dictõe.ꝛ ex eadẽ ꝑte.ꝛ ex eadẽ vi a dcõe non potente regere diuerſos caſꝰ. Dicit̃ primo qñ ſũt dcões caſuales.quia alias non poſſunt cõuenire in caſu.vt q̄liter paulus laboꝛat reſpõdetur velociter. Dicit̃ (recte ab eodem regente) quia alias regula non habet ṽitatem.vt in h̃ exemplo quẽ truſiſtis.rñdet̃ petrꝰ eſt truſꝰ ab illo (Dicit̃ cõſtructꝰ cũ eadẽ dcõe) quia ſi aliter.flã eſt regł'a vt in qua ciuitate ſtudet paulus.reſpondet̃ zutphanie. Dr̃ (ex eadem ꝑte) quia ſi a diuerſis partibus.tunc regula nõ tenet.vt qualitas nominum in quo eſt. Bi-

pertita eſt. Dr̄ etiā (ex eadē v.) q: ſine hoc regula iſta ē falſa. vt q̄ntus eſt paulus r̄ndeṫ ſeptē pedū. ibi q̄ntus eſt nti caſus rectū ex vi ꝑſone. ſeptē pedū gti caſus rectū ex vi mēſure. Dr̄ (cū dcōne nō potente regere diuerſos caſus) q: alias falſa ē. vt q̄ liquore vas ē plenū. r̄ndeṫ vini. ibi interrogatiū ē ablti caſus. r̄nſiuū vo'. ſ. vini gti caſus. Qr̄ quotuplex ē r̄nſio. Solo triplex. q̄dam ē ſatiſfaciēs interrogatōi tm̄. q̄dā ſatiſfaciēs interroganti tm̄. q̄dā q̄ſtioni ꝛ q̄renti ſil' ſatiſfacit. R̄nſio ſatiſfaciēs interroganti tm̄ ē illa ꝑ quā dubiū q̄rentis tolliṫ. ꝛ tn̄ nō ē ꝓportio in mōꝫ ſndi interrogatiui ꝛ r̄nſiui in accn̄tibꝫ grāmaticalibꝫ. vt q̄t ſūt ſacerdotes in eccleſia. r̄ndeṫ vnus. In q̄ q̄ſtione q̄rens de dubio ē certificatꝰ. ꝛ nō ē ſatiſfactū q̄ſtiōi q̄ eſt de plitate. ꝛ r̄nſio de vnitate. Sꝫ ſatiſfaciēs q̄ſtioni tm̄ ē q̄n dubiū q̄rētis nō remoueṫ. tn̄ eſt ꝓportio mōꝝ ſndi interrogatiui ꝛ ſui r̄nſiui. vt quot ſūt prudētes in ciuitate. r̄ndeṫ multi. Ibi q̄rentis dubiū nō remoueṫ. q: q̄ſtio eſt de numero. ſꝫ r̄nſio de incerto. cū tn̄ ꝓportōe mōꝝ ſndi. q: vtrūq̄ꝫ eſt de plalitate. Sꝫ r̄nſio ſatiſfaciens vtriq̄ꝫ ſil' eſt quando dubium q̄rentis remoueṫ cum ꝓportione mōꝝ ſndi in accidentibꝫ grāmaticalibꝫ. vt quis bonus eſt aratro r̄ndetur bos.

illa aduerbia p̄conſtruuntur

Cum quia dum donec quoniam ſimileſq̄ꝫ preibunt

i. quia .i. naturā intrinſecā .i. tenuerunt

Namq̄ꝫ relatiui ius implicitum tenuere

Snia eſt ꝙ illa aduerbia cū q: dū donec ꝛ ſilīa. ꝛ iſta coniūctio qm̄. ꝛ ſil'es p̄ponunṫ ſuis v̄bis in modo cōſtruēdi. De prio. vt cū veneris ad me dabo tibi equū. De ſcdo. q: ſciam repuliſti ergo repellā te a ſacerdotio fungaris mihi. De tertio. Dū ſteteritis corā regibꝫ ꝛ principibꝫ nolite p̄meditari q̄d loquami. Sil'es ſunt. vt poſtq̄ꝫ licet quāq̄ꝫ etſi tāetſi q̄ꝫuis. ꝛ oēs alie dcōnes infinite capte. Qr̄ q̄re volūt p̄conſtrui. Dōm iō. q: h̄nt implicitū ius relatiuoꝝ. ſꝫ relatiua p̄cōſtruunṫ. ḡ ꝛ iſta. Et relatm̄ iō vult conſtrui an̄ ſuū v̄bū. q: includit ꝯiunctōem ꝓpoſitiue ordinis. de cuiꝰ natura ē p̄cedere. vt ſortes currit quē video. i. ꝛ illum video. Ar̄ ſūt m̄lto plā aduerbia q̄ ſuis v̄bis p̄conſtruūṫ q̄ꝫ illa hic i textu poſita. ergo textꝰ ē falſus. An̄s ꝓbaṫ ꝑ illud. Qd ſimulat, mōſtrat. Solo intelligiṫ ꝑ illam ꝓpōem textꝰ (ſil'eſq̄ꝫ p̄ibūt) Qr̄ q̄ ſunt illa aduerbia. Solo prio ſunt aduerbia ſimilitudis. vt petrꝰ loquiṫ ſicut galileꝰ. ſcdo aduerbia demōſtrādi. vt ecce mgr̄ venit. tertio aduerbia interrogādi. vt cur h̄ feciſti neq̄ꝫ. q̄rto aduerbia eligendi. vt potius diligerē deū q̄ꝫ viuere in delicijs. q̄nto aduerbia vocādi. vt o petre cuſtodi animā tuā a malo. ſexto aduerbia optādi. vt vtinā eēm in regno celoꝝ. vn̄ Qd ſimulat mōſtrat petit eligit aut vocāt optāt. Precedūt v̄ba ſuccedūt cetera tantū. Qr̄ que ſunt ſimiles coniūctōes. Solo. primo ſūt coniunctōes caſuales. vt ſi veneris ad me dabo tibi doctrinā ſanā. Scdo ſūt coniūctōes rōnales. vt Iohānes fregit crus ergo n̄ currit. Qr̄ ꝯ quā r'lam eſt hic impedimentū. Solutio cōtra illā r'lam (Aut verbꝫ ſubdes aduerbia) q: ibi dicit ꝙ aduerbia dn̄t ſequi ſuū verbū. ſꝫ h̄ dr̄ dꝫ p̄cedere. Sꝫ rō q̄ p̄t fieri tāgiṫ in textu. q: h̄nt implicitū ius relatiuoꝝ q̄ volūt p̄conſtrui. Rō quare oportet fieri eſt ornatꝰ modus loquendi

Impedim̄tū q̄d fit ꝑ an̄s in r̄ſpectu tn̄ ad relatiuum

conſtructōem diſponit ſ. relatiuoꝝ

Cunq̄ꝫ relatiuis de iure viam parat horum

i. an̄s ſ. caſus aliq̄n precedere

Precedens decet obliquos quandoq̄ꝫ preire

.i.qn̄ ſeruat ſ.relatm̄ ntūs ſ.caſus .ſ.relatiuu3

Cum tenet hoc rectus. aut obliquus notat illud

Exemplū vbi relatiuū ponit̄ in recto Exemplū ybi relatm̄ ponit̄ in obliq̄

Iſti ſubueniat ſua mater vel pater eius

Snīa eſt q̄ an̄s obliq̄ caſus a pte p⁹rectū p̄conſtruit̄ ſepe vt relatm̄ hēat locu3 referendi ip̄m. Et b3 fieri ſiue an̄s ponat̄ in recto ſiue in obliq̄. vt mete deū oēs ſcti ei⁹. Salue nepos frater dixit filio ſua mr̄. ꝛ in Theod. p̄rem ſeq̄t̄ ſua ples. q̄re an̄s de iure d3 p̄cedere relatm̄. Sol̓o iō. q̄ an̄s facit primā noticiā d̄ re ipa; relatm̄ v̄o de eod̄ ſcd̄ariā facit. mō primū d3 p̄cedere ſcd̄m. ſcd̄a v̄o ſumit̄ ex noie. q̄ an̄s ab an̄ceded̄o dcm̄ ē. mō ſi n̄ p̄cederet ip̄m nō poſſ3 ad p̄poſitū dici an̄s. Ar video xp̄m q̄ p̄dicat. ibi an̄s obliq̄ caſus p̄cedit relatm̄ nti caſus, tn̄ ibi n̄ ē aliq̄d ipedimntū. So⁹ rl̓a itell'g̓ t̄ qn̄ relatm̄ ꝛ an̄s regūt̄ ab eadē dcōe. ſ3 i p̄dcō exēplo regūt̄ a d̄rſis. Cōtra relatm̄ ꝛ ſuū an̄s n̄ p̄t regi ab eode3 v̄bo. ḡ ſol̓o falſa. An̄s p̄bat̄ p floriſtā dicentē Precedēs ꝛ q̄ binis v̄bis volo iūg̃ Diuerſ s. v̄bu3 vel dect̄ cis gēinatū. So⁹ ill̓d dcm̄ floriſte itelligit̄ de relatis noialib⁹ rōne cōiunctōnis in ill̓ icluſe. exigētib⁹ diuerſa v̄ba vel vnū v̄bū bis poſitū. n̄ āt de relatis p̄noialib⁹ de q̄b⁹ exēpla in nr̄o textu ponūt̄. Oz̄ vtr̄ iſta rl̓a itelligit̄ de oib⁹ obliq̄s So⁹ ſic. de gt̄ō exēplū. vt petri ſui pentes minie recordāt̄. de dt̄ō. bn̄dicite domino oēs āgeli ei⁹. de actō. vt p̄rem ſeq̄t̄ ſua ples trahit ſua q̄q3 voluptas. de abl̄tio vt a petro libri ſui detrahūt̄. Oz̄ vtr̄ hic ē ipedimntū ꝯ naturā relati ꝛ ſui an̄cedētis. Sol̓o nō. q̄ an̄s ſm̄ ſuā naturā p̄cedit relatm̄. ſ3 ē ipedimntū ꝯ illā regulam (Vox rectū ponis) q̄ ibi d̄r q̄ conſtructio d3 inchoari a ntō hic v̄o d̄r inchoari ab obliquo. S3 rō q̄ p̄t fieri ē. q̄ obliqu⁹ h3 naturā an̄tis. cui⁹ ex iure eſt p̄cedere ſuū relatiuū. Oz̄ q̄t mōis obliq̄ p̄cōſtruūt̄ v̄bis ipedimntal̓r Sol̓o duob⁹ mōiſ Pri̓o qn̄ an̄s ē obliq̄ caſus ꝛ relatiū nti caſus. vt iſti ſubuēiat ſua mr̄. Scd̄o qn̄ an̄s ꝛ relatm̄ ābo ſūt obliq̄ caſus. vt iſti ſubueniat pr̄ ei⁹. ordinat̄ ſic. iſti pr̄ eius ſubueniat. Vbi notādū ſm̄ q̄ſdam q̄ m̄ltis mōis cōtingit aliter cōſtrui orōnes q̄3 dicūt regule ad obſuandū v̄itatē orōis. Prīo rōe negatōis. vt aliquē hoie3 n̄ video. q̄ ſic iacet ē v̄a. Scd̄o rōe ſigni vl̓is affirmati p̄cedentis. vt ab oi hoie habet̄ caput. Tertio rōne termini icludētis ſignū vl̓e affirmatm̄. vt a creatōe adeſſe fuit hō. que ſi regulariter conſtrueret̄ eſſet falſa. q̄ ei⁹ ꝯdictoria nullus hō fuit eſt falſa. Quarto rōne ſigni excluſiui. vt tm̄ deū ēē deū eſt verū vt iacet. q̄ ſunt adhuc alia v̄a p ptic patōem. Quīto rōe copulati logical̓ ꝛ tp̄alis. vt h ꝛ rō evēdit̄ piper cōſtruat̄ vt iacet. alias falſa ē. De tp̄ali. vt hodie ꝛ heri audiui miſſam Sexto rōe appellatōis. vt deū trinū ꝛ vnū cognouit areſtoteles. Oz̄ circa exēm pri⁹ poſitū quō potuit mr̄ dicere filio. Salue nepos frater. ſol̓o. mr̄ hūit filium q̄ genuit filiā a mr̄e. tūc ille fili⁹ ꝛ filia erāt fr̄es ꝛ ſorores. q̄ ab eadē mr̄e. ꝛ ille fili⁹ gēuit filiū ex illa filia. tūc illa filia potuit ad ſecūdū filiū dicer̄ Salue nepos fr̄ nepos quia filius fratris ſui. frater q̄ habuerūt eundē p̄rem. ſc3 primum filiu3. et filius eius fuit. quia genuit eum. ergo hoc bene potuit dicere. ſed abſit vt fiat

Impedimētū q̄d̄ fit p p̄remo⁹ oīs intellectam

ſepe xigis .i. extra orōem

Verbum multociens ſubſtantiuum petis extra

Snīa eſt q̄ verbum ſubſtantm̄ ſepe in orōne ſubintelligitur. vt pax vobis. gloria patri. Et rō illi⁹ eſt. q̄ v̄bū ſubm̄ eſt radix oīm alioꝝ v̄boꝝum. ꝛ eſt cōmuniſſimū. iō q̄cquid ponitur primo ſub rōe entis cōcipit̄. ꝛ leui⁹ v̄bū ſubm̄ intelligit̄

licet oīa alia ꝟba intelligi pñt. Sʒ ſcđa lectura pt eē iſta. ꝙ ſubm̄.i.ſuppoſitū mſ
tociens intelligit in ipo verbo q̄ lectura maꝭie hʒ veritatē in ꝟbo pme l' ſecūde ꝑ/
ſone in qb cert⁹ intelligit ntūs. Qr̄ q̄lis figura cōmittit ꝟbū intelligendo in orō
ne. Sol'o. eclipſis. ꝛ fit qñ defect⁹ ē alic⁹ dcōnis q̄ expſſe deberet poni. tñ intelligi
tur ꝑpter ꝑfectōem ſñie. Qr̄ q̄t mōis ꝟbū intelligit in orōne. Sol'o q̄tuor mōis
Prio rōe vocatōis. vt o petre ſuppleveni. Scđo rōe interrogatōis. vt q̄s currit
rñdet petrus. Tertio rōne copulatōis. vt ſortes currit ꝛ plato. Quarto rōe bre/
uitatis. vt deo gr̄as. Ar̄ dr in textu mltociens ꝟbū ſubm̄ petis extra. ḡ male ſub
intelligit ꝟbum adiectm̄. Sol'o regula loq̄t principal'r de ꝟbo ſubſtātiuo. ſʒ mi
nus principal'r pt etiā intelligi de ꝟbis adiectis. Cōtra nullo mō pt intelligi de
ꝟbis adiectis. ḡ ſol'o falſa. añs ꝑbat. qꝛ nullū prius dat intelligere ſuū poſteriuſ
Si ſubm̄ eſt primū iter oīa ꝟba tāq̄ gn̄ale fundamētū ipoꝝ. ḡ in illis nō pt in
telligi ꝟbū adiectm̄. Sol'o lʒ ꝟba adiectiua ſūt poſteriora ꝟbis ſubſtātis ſm or
dinē nature loq̄ndo.. tñ ſūt priora q̄ ad nos ſicut totū añ ꝑtē. tñ in h̄ pñt eē eq̄lia
ꝛ ex eq̄ pria qđ eſt ſubītelligi in orōne. Et iō magis loq̄i de ꝟbo ſubſtatio q̄ ad
iectis. qꝛ illis gn̄ali⁹ ꝯuenit. Qr̄ q̄t mōis pt ſuppoſitū itelligi. Sol'o etiaʒ q̄tuor
mōis. Prio rōe certitudinis. vt in ꝟbis prime vel ſcđe ꝑſone. Scđo rōe interroga
tōis. vt q̄d facit iohānes. R̄ ſcribit ſuppleiohēs. Tertio rōne copulatōis. vt ſor
tes currit ꝛ diſputat. Quarto qñ manifeſte de aliq̄ fit ſmo. tūc ñ oportet nomē
ei⁹ exprimi. vt canit ď venerabili ſacramēto. vt Cibauit eos ex adipe frumēti. In
q̄ ſmo māifeſte fit de deo. ḡ h̄ nomē ds ñ exprimit. Et h̄ qđ hic dcm̄ ē de ꝟbis
etiā intelligēdū eſt de eoꝝ ꝑticipijs. Qr̄ final'r ꝯ quā regulā ponit h̄ impedimētū
Sol'o. ꝯ illā regulā (Hinc ꝑſonale locabis ꝟbū) qꝛ ibi dr ꝙ p⁹ ntm̄ dʒ ſeq̄ ver/
bū ꝑſonale. h̄ vero ñ ponit ꝟbū ꝑſonale p⁹ ntm̄. ſʒ tm̄ ſubintelligit. Sʒ pt dici ꝙ
ſub ꝟbo expſſo pt ꝯphendi ꝟbū ſubintellectū qđ lʒ actu ñ locat in orōne. aptitu/
dinē tñ ad h̄ hʒ. ꝛ ſic nullū eſſet impedimētū. Tñ ſi ab aliq̄ ponat impedimentū.
tūc rō q̄ pt fieri ē abilitas q̄dā intelligendi ꝟbū in aliq̄ orōe iuxta ei⁹ exigentiam
adiectm̄ .i.ſubſtāti .i.vim .i.cognouiſſe cōueniēs eſt

Nobilis et fixi naturam noſſe decebit

ſ.aliquod .i.voce tm̄ .i.ſcatcone tantum

Eſt adiectiuum vocis vel ſignificatum

Snia eſt ꝙ conueniens eſt conſiderare naturā adiectiui et ſubſtantiui. quoniaʒ
duplex eſt adiectm̄. ſcʒ voce tm̄. ꝛ ſcatōe tm̄. De primo vt ſunt pronoia primitiue
ſpeciei. vt ille iſte. De ſcđo. vt faber eps mgr̄. Sʒ repit tertium ſcʒ voce ꝛ ſcatōe
ſimul. vt albꝫ niger. Qr̄ q̄ eſt natura adiecti ꝛ ſubſtāti. Solutio eſt iſta. ꝙ cōue/
niant in numero genere ꝛ caſu. vñ Eſt adiectiuū ſubſtantm̄ ſociandum. In ſili
genere numero caſu ſimileꝗ. Cuius ratio eſt. quia adiectiuum capit ſuum gen⁹
a ſubſtantiuo. ergo vult cum illo in genere conuenire. quia adiectiuum de ſenō
habet proprietatem agentis vel patientis. Sed illam accipit a ſubiecto. ꝛ propter
defectum illius non poteſt ſuppoſitum eſſe in grammatica. Sed etiam vult cō
uenire cum ſubſtantiuo in numero. quia adiectiuum importat accidens. ſed ac
cidens capit numeroſitatem a ſubiecto. Tertio debet conuenire in caſu. quia ſi
gnificat eandem rem. Sed identitas caſuum eſt ſignum identitatis rei. ergo
ſunt ſimilium caſuum. ꝛ ergo inter adiectm̄ et ſubſtātiuū vt patebit in fine hu⁹
nō pt mediare aliq̄ coniunctio. q̄ eſt nota diuerſitatis

De conſtructione

Arguiꝶ adiectm̄ ⁊ ſubſtantm̄ non ſemp̱ ꝯueniūt in genere in numero et in ca
ſu. ergo iſte rōnes ſunt falſe. aās pbaꝶ in h̄ exemplo. vt vna ſoroꝝ. Dōm mult s
modis fallit ꝙ adiectm̄ non conuenit cū ſuo ſubſtantiuo in accidentibus gram
maticalibus. Qr̄ quotuplex ē conueniētia adiectiui ⁊ ſubſtātiui. Dōm duplex
ſcȝ ſimilitudinis ⁊ ꝓportionis. Conueniētia eoꝝ in ſimilitudine eſt ex h̄ ꝙ cōue
niunt in genere in numero ⁊ in caſu. Sed ꝓportionis eſt qn̄ ſignificatio adiecti
ui conformis eſt ſcationi ſubſtātiui. Qr̄ quot mōis fallit ꝙ adiectm̄ ⁊ ſubſtan
tiuū nō conueniunt in genere numerō ⁊ in caſu. Solo ſex modis. Primo quā
do adiectm̄ poniꝶ ptitiue vt vna ſoroꝝ. Scdo ad exprimendū naturā ſeu eſſen
tiā rei. Virgilius Triſte lupus ſtabulis. q2 lupuſ ſemp̱ infert triſticiā ſtabulis
id eſt ouibus. Turpe iacens mulier madefacta lieo. i. vino turpis. Tertio quā
do magis cōmune intelligiꝶ in ſuo inferiori. vt p̄neſte ſub ip̄a intelligiꝶ ciuita
te. Quarto qn̄ inferius intelligiꝶ in ſuo ſupiori. Hoc pecus om̄e meū mꝭte ſta
bulabantur in atris. Ouidius Multas ſiluas ſcȝ oues ⁊ capras Quinto ad
exprimendū diſcretionē ſexus. vt Anſer erit quondam p̄cioſo germine feta qō
fit in epichen gn̄is noib9. Itē iacob p̄parauit Eſau trigīta camelos fetas. Sex
to qn̄ adiectm̄ reſpicit plus ſcatōem nōis ſubſtātiui ꝙ̄ vocem. ⁊ h̄ fit in ſubſtā
tiuo collectiuo. vt Turba q̄ nō nouit regē dn̄m maledicti ſunt. in q̄ maledicti
eſt adiectm̄ ⁊ turba ſubſtantm̄ ſolū ſe reſpiciūt ex p̱te rei ſignificate nō ex p̱te voc̄
Queriꝶ quotuplex eſt adiectm̄. Dōm triplex ſm̄ text9 intentōem. ſcȝ voce tantū
ſcatione tm̄. voce ⁊ ſcatione ſimul. Voce tm̄ eſt qō mouet de genere in gen9. ⁊ n̄
ſcat diſpoſitōem accn̄talem p̱ modū inherentie. vt nullus ōis. ⁊ p̄noia primitiue
ſpeciei. Sȝ adiectm̄ ſcatione tm̄ eſt qō nō moueꝶ p̱ tria genera vel de vno in ali
ud genus. ⁊ tn̄ ſcat diſpōem accn̄talem inherētie in mō. vt papa ep̄s ſartor. ⁊ alia
noia officioꝝ. Sed voce ⁊ ſcatione ſimul. qō moueꝶ p̱ tria genera ⁊ ſcat accn̄ta
lem inherentiā. vt calidū humidū frigidū ſiccū. Scda diuiſio adiectiuoꝝ q̄dā
ſunt nōialia. q̄dam p̄noialia. ⁊ q̄dā p̱ticipialia. Adiectm̄ nōiale vult p̄conſtrui
cū ſuo ſubſtātiuo ⁊ cōiunctim. ſed p̱ticipiale poſt ⁊ diuiſim. De primo vt hō al
bus. De ſecundo. vt hō legens. Tertia diuiſio adiectōꝝ. q̄dam ſunt prime im
poſitōis. vt album nigrū. q̄dam ſcde impoſitōnis vt cathegoricū ypotheticum.
Qr̄ vtrum iſte oratōnes ſint congrue. homo cathegoric9. cappa ypothetica. Pro
ſolutione notandū eſt ꝙ oratio diciꝶ tripliciter congrua. Primo ſm̄ vocē tantū
ſcȝ qn̄ conſtructibilia conueniūt in debitis accidentib9 grāmaticalib9. ſed nō eſt
conuenientia reꝝ ⁊ ſic p̄dicte orōnes p̄nt dici congrue. Scdo dr̄ aliqua oratō cō
grua ex ſcatōe tm̄. ex qua audiens accipit p̱fectā ſniam. ſed nō eſt plena conueni
entia accn̄tium grāmaticaliū. vt turba ruunt. Tertio dr̄ oratio congrua voce et
ſcatōe ſimul. q2 eſt conueniētia in reb9 ⁊ in accidentib9 ḡcalib9. vt xp̄s eſt paſſus
Et ad ſoluendū argumentū. ꝙ in oratōe iſta. naſus ypoteticus eſt bn̄ conueniē
tia ſimilitudinis in accn̄tib9. nō tn̄ ꝓportionis. q̄ eſt ſm̄ ſcationes ꝯſtructibilium.
Quarto diuiſio adiectiuoꝝ. qōdam eſt p̱feſſionis. qōdam nō eſt profeſſionis.
Primū eſt qō vni ſoli ſpeciei conuēit. vt eſt iuſtum v̄tuoſum. ⁊ illa p̄nt reddere
ſuppoſita in grāmatica ⁊ eſſe noia in logica. vt iuſtus imp̱petuum viuet. Sȝ nō
p̱feſſionis qō plib9 ſpeciebus conuenit. vt album conuenit parieti homi ⁊ pāno
Quinta diuiſio adiectiuoꝝ. q̄dam ſunt p̱titiua. q̄dam vero nō. Adiectiua par
titiua ſunt q̄ ſcant partem multitudinis alicuius. vt nullus quidam. Contrari
um dicitur de non partitiuis. Queritur quot modis fallit ꝙ adiectiuum non

Triplex ē adiectm̄ ſ. voce tm̄. ſignificate tm̄ voce et ſcatione ſil'

A

addit̄ ſubſtātiuo. Dōm q̄tuor modis. vn̄ q̄tuor impediūt coniūgi mobile fixo.
Idē diuerſum triplex. vt homo rōnis. Alba vir. hūilis homo. ſortes quilibȝ il-
lud. Prio qn̄ adiectm̄ ⁊ ſubm̄ idē ſcant. vt animal rōnale. corpꝰ animatū Scd̄o
qn̄ eſt diuerſitas accn̄tium. vt albus mulier. Tertio qn̄ ē diuerſitas ſcationis. vt
rōnalis aſinus. rudibilis. Quarto qn̄ eſt diuerſitas modoꝝ ſndi. vt ois petrus
oīs eſt diſtributum̄ pluriū ſeu ꝑ plib. petrꝰ ē terminꝰ diſcretꝰ incōicabilis. Que
rit̄ q̄t modis reſoluūt̄ adiectiua. Soꝰ adiectiua ſubſtantie poſita hn̄t triplicem
reſolutōem. Unoꝰ ꝑ tranſcedens ſe. gȝ. vt albū currit. i. alba res. Scd̄o reſolui
tur in ſua abſtracta. vt vadamꝰ in planū. i. planiciē. Uirgilius Seruantiſſimus
e. ꝗ. i. eq̄tatis. Tertio reſoluūt̄ in fēim genꝰ ſupius. vt multū vini. i. multa ꝑs vini
vn̄. Cū ſubſtātie tibi q̄uis mobile ſtabit. In neutro gn̄e ſic tripliciter variabis.
Planū planicies. albū res alba vocat̄. Altuȝ ꝑs multa ſic tripliciter variatur
Qr̄ in q̄ gn̄e adiectiua cōiter ſubſtātiuat̄. Dōm in neutro genere. vn̄ Subſtan-
tiuat̄ adiectm̄ ſi capiat̄ in neutro gn̄e. dicere nō dubites. licet qn̄qȝ pn̄t ſubſtanti-
uari in feminino genere ꝓpter illud ſubſtātm̄ res. vt Aridā fundauerunt manꝰ
eius. aridam ſcȝ rem. Unā ſupple rem petij a dn̄o. vt ſuꝑ magis patuit

Impedim̄tum cōtra debitū modū cōſtruēdi ſubm̄ cū adiectiuo

eiuſdē gȝ cum ſuo ſubſtātiuo ſ. nom̄ ſ. adiectm̄
Solius eſt generis adiectiuum variatqȝ
.i. illo añte hacc̄ñs Exemplum
Cum numero caſum. velut hic. vna ſororum
ponitur pro exemplo
Eſt inter fratres bonus. aut de fratribus vnus
Sn̄ia eſt ꝙ adiectm̄ ꝑtitm̄ ſolū in genere conuenit cū ſuo ſubſtantiuo in gene
re ⁊ nō in numero vel in caſu. vt vna ſororum. Que eſt dr̄ia inter adiectiuum
ꝑtitiuuȝ ⁊ nō ꝑtitm̄. Dōm eſt iſta. Adiectm̄ nō ꝑtitm̄ vult cum ſuo ſubſtantiuo
in gn̄e nūero ⁊ in caſu ꝯuēire. ꝑtitm̄ vero nō. Scd̄o differunt. q: inter adiectiuū
ꝑtitiuū ⁊ ſuū ſubm̄ p̄t mediare ꝑpō. ſȝ inter adiectm̄ nō ꝑtitiuū illō nō admitti
tur. q: ꝑtinēt ad idem. Tertio dr̄it. q: adiectiuū ꝑtitm̄ regit ſuū ſubm̄. ſȝ h̄ non
p̄t facere adiectiuū nō ꝑtitiuū. Quarto adiectiuū ꝑtitiuū ⁊ ſuū ſubm̄ faciunt
ꝯſtructionē trāſitiuā. ſȝ adiectm̄ n̄ ꝑtitiuū facit cū ſuo ſubſtātiuo ꝯſtructōem in
tranſitiuā. Ubi notandū circa ſcd̄am acceptōem dr̄ie. ꝙ eadē ſn̄ia p̄t explicari ꝑ
gtm̄ ꝑtitiuum. vel per actm̄ mediante ꝑpōne iter. vel ꝑ abltm̄ mediāte ꝑpōe de
Sub de intelligit̄ e ⁊ ex ⁊ in. vt vnus ex fratrib. vnus de fratribus. Qr̄ quotu
plicia ſūt adiectiua ꝑtitiua. Dōm in gn̄ali q̄ntuplicia. Prio ſigna vl'a ⁊ ꝑticu
laria. vt nullus nemo neuter vter. In̄ excipit̄ ois ſolū in ſri nūero. ꝑticularia vt q̄
dam aliq̄s. ⁊ q̄dā relatiua. vt alter alius a ū aliud. ⁊ iſta adiectiua pauci multi.
Scd̄o noīa nūeralia cardinalia. vt vnū duo tria florenoꝝ 3o nūeralia ordina-
lia. vt primꝰ ſcd̄s illoꝝ cantat. q̄rto ois cōꝑatiuꝰ ꝑtitiue captus. vt acutior oculo
rū eſt dexter. q̄nto ſuꝑlatiuꝰ. vt doctiſſimꝰ poetaꝝ virgiliꝰ. Ar̄ adiectm̄ n̄ ſꝑ con
uenit cū ſuo ſubſtātiuo in gn̄e. ꝗ textꝰ fallus. vt in h̄ exēplo. Hector fuit fortiſſi
mus gētis troyanoꝝ. Solo fallit qn̄ gtūs eſt nomē collectiuū ſris nūeri. Con-
tra gtūs ſris nō collectiuꝰ diſcōuenit cū dcōne ꝑtitiua in gn̄e. vt hic. q̄ntitatȝ ali
ud continuū aliud diſcretū. Dōm q̄ntitatis nō hȝ rōem veri collectiui. ſȝ ſimi-
litudinē ⁊ h̄ ſufficit. Pro q̄ quent̄ vtꝝ adiectm̄ ꝑtitm̄ ſꝑ conuēīat cū ſuo ſubſtātiuo.
Solo n̄. ſȝ fallit ſeptē mōis. Prio qn̄ gtū ſē nōm̄ collectm̄. vt v'gilꝰ eſt optimus
plebis. ſȝ ſi n̄ eſt collectiuū tūc gtūs dȝ eē plis nūeri. vt petrꝰ ep̄aliſſimꝰ gentium

Scđo qñ gtūs ē nomē eterocitū in gñe. vt vnū epulaꝝ. vnū celoꝝ ꝯcriſtall' nūa Tertio qñ gtūs implicite ab aliq̄ dcōne regit. vel qñ gtūs ē equoc⁹. vt vna ſabbatoꝝ. vñ in lyvna intelligit die a q̄ poſſet regi gtūs ſabbatoꝝ. Quarto qñ ē ptītio im̄ ſm rē nois. vt q̄ntitatis aliud ꝯtinuū aliud diſcretū. Quīto in ꝯceptōe implicita. vt vna gentū meoꝝ. Et h̄ qñ fit in gtō conceptio geneꝝ. Sexto ad exprimēdū diſcretōem ſex⁹. vt vna cameloꝝ. Septio qñ adiectīm regēs gtīm magis ſe inclinat ad caſum p̄cedentē q̄ȝ ad gtīm ſuū. vt o iuuenes pulcherrime reꝝ. ⁊ indīnē dr. Leo ē fortiſſim⁹ beſtiaꝝ. vel fortiſſima beſtiaꝝ q2 h̄ adiectīm pt ſe inclinare ad ſubīm p̄cedens. ⁊ etiā ad ſubīm ſeq̄ns. Q̄r vtꝝ iſta orō vna ſoroꝝ venit ſit congrua videt q̄ nō dȝ intelligi ſoror. q2 tūc adiectīm gtīm ꝯueniret cū ſubſtātiuo in genere nūero ⁊ caſu. qđ p.1⁹ reprobatū eſt. Et ſi nō intelligit tūc adiectīm vna reddit ſuppoſitū. Dōm q̄ nō dȝ intellig' ꝑpter rōem dictā. Et ad argumentū dōȝ q̄ orō eſt congrua. q2 vna nō regit ſuppoſitū vel gtīm ſoroꝝ. ſȝ hoc totū vna ſororum ſupplet vicē nti. Q̄r vtꝝ iſta ſit congrua. Una ſororis ſicut vna ſoroꝝ ē. Uidet q̄ ſic. q2 ibi eſt ꝯueniētia adiectiui ⁊ ſubſtātiui. Maior ptȝ in gñe ⁊ in nūero Dōm licet maior ꝯueniētia ſilitudis. tñ aliud obſtat q2 dcō ptītiua vult habere gtīm ſ̄ris nūeri nois collectiui. vel gtīm pl'is nūeri nois nō collectiui. Et ſimiliter notandū q̄ iſta ē ꝯgrua Celoꝝ aliud claꝝ aliud nigrū. q2 ꝯueniētia ē adiectiui cū ſubīo itellecto nō expſſo. ſ. celoꝝ. Uel dic q̄ eſt conuenientia demptis modis ſuprapoſitis.

¶ De impedimentis queſtiones

Querit primo q̄d ē impedimētū. Dōm q̄ ē equocū. g̊ pri⁹ eſt diuidendū q̄ȝ diffiniendū. q2 alias gñaret confuſio apđ intellectū. Uñ aliq̄d ē ipedimētū prie ipoſitōis extrīs obſtaculū in pſonis q̄ nō pñt ꝑpter ipm mrīmonialr ꝯiūgi. ſic affinitaſ ꝯſanguitas ⁊ ſilia. Aliud ē ipedimētū ſcđe ipoſitōis. Et illđ ē triplex. ſcȝ ꝯſtructōis. congruitatis. impedimētū logicale Impedimētū ꝯſtructōis ē qđ peccat ꝯ aliq̄s rłam ꝯſtructōis. vł ē exceptio a regula vel rłis. ꝯſtructibilia gñaliter ordinare docētib⁹ a ḡcaſ poſita vł poſitis. vt q̄d amaſti in domo. Et in illa nullū eſt viciū. iō tales orōnes ponūt ſub ḡca p̄ceptiua. Impedimētū ꝯgruitatis ē viciuȝ peccās ꝯ aliq̄s rłas congruitatis n vſu. ſȝ ſola autoritate ꝓlatū Urbē quā ſtatuo eſt vr̄a de q̄b⁹ h̄ infra dicet. Impedimētū ſ̄o logicale ē qđ peccat contra rłaȝ logicalē vt lignū dānauit qđ ſaluauit. i q̄ orōe nullū ē viciū ḡcale. Q̄r ex q̄ triplex eſt ḡca. ſcȝ p̄ceptiua pmiſſiua ⁊ ꝓhibitia. vtȝ i pricipio h⁹ libri. ſub q̄ ponūt ipedimēta ꝯgruitatȝ. Dōm ſub ḡca ꝓhibitiua. q2 ipedimēta ꝯgruitatis nobis ꝓhibent. ḡ ponūt ſub ḡca ꝓhibitiua. Jō dt alr ſepi⁹ ifra. (Uſu cōi m̄ h̄ ñ dȝ hrī. Et pt ſic ꝓbari. O ē icōgruū pōit ſub ḡca ꝓhibitiua. ſȝ orōes. ipedimētales ſt icōgrue vt notū ē. ḡ ⁊c. Q̄r vtꝝ orō ipedimētalis ſit icongrua. Dōm ē q̄ ſic. Ar̄ ex illo ſeq̄retur q̄ eēnt reiciēde. q2 alr tendit tradere rłas ꝯgruitatū. Dōm ꝑpter antiq̄ꝝ autoritatē ⁊ ꝯmoditate metroꝝ tolerant. Ptȝ ex h̄ q2 iohēs ianueſis q̄ſiuit catholicō. an iſta orō a ſcō Gregorio ꝓlata ſit ꝯgrua. Mulier ē ver⁹ arma dyaboli. Rñ catholi. q̄ ſcūs grego. ibi vſus ē autoritate. ſȝ in ore rudis ē ſoleociſm⁹. q2 ſoleociſm⁹ fit in orōe ſimplr icongrua ꝯſiſtēs i vicioſo ptiū orōnis ꝯtextu. Silr pt ꝓ illi⁹ ꝯfirmatōe adduci Cicerōis autoritas i tuſculanis q̄ſtionib⁹ i Quiſnā florē librū iuidet meū. male latie dr. nos ꝯſuetudie ꝓhibemur. Poeta ius ſuū expſſe tenuit. Ibi iuidet florē meū male latine dici ⁊ nobis eē ꝓhibitū. ſȝ malū latinū ⁊ ꝓhibitū ē icōgruū. ⁊ ex h̄ etiā ꝓhibet orō ipedimētal'

Ar̄ orōnes impedimētales ſūt congrue.ḡ ille orōnes falſe.ꝓbaꝛ qꝛ oē verum eſt
congruū.ſʒ iſta orō Gregꝫ. Mulier vetus eſt arma dyaboli eſt ꝟa.ḡ eſt cōgrua
Maioꝛ ptʒ.qꝛ ſm̄ Areſto.in ca.de noīe. Verū ⁊ falſū p̄ſupponūt congruū So
lutio.verū ⁊ falſū p̄ſupponūt cōgruū.put opponiꝛ incōgrua ſimpl'r nullo modo
tolerabili.ſʒ nō p̄ſupponūt ſꝑ congruū.vt opponiꝛ ipedimētis ⁊ figuris. qꝛ tunc
orōnes figuratiue nō eēnt cōgrue. Vel dōm ꝙ p̄ſupponūt cōgruū final'r.vt qū
q̄s ꝑ verū vult alicui ſuadere ad alliciendū aīm eiꝰ. Sʒ nō formal'r.qꝛ ſicut iſta
Antiptoſis ꝟa eſt hō eſt riſibilis.ita iſta hō eſt riſibile ⁊c̄. Qr̄ vtrꝫ in impedimētis ſit aliq̄ fi/
gura. Sol'o ſic.illa figura q̄ dꝛ antiptoſis ḡnal'r dicta hʒ fieri qñ vnū accñs pōiꝛ
ꝓ alio accidente.vñ Floriſta. Per talē diſce q̄dcunꝗ cadens variare. Sʒ in im/
pedimētis congruitatis vnū accñs poniꝛ ꝓ alio.vt genꝰ ꝓ genere.nūerus ꝓ nūero
caſus ꝓ caſu. Ar̄ aliꝛ orō ipedimētalis dꝛ congrua.aliter orō figuratiue.ḡ ñ erit
in orōib⁊ impedimētalib⁊ aliq̄ figura.vt dicanꝛ figuratiue congrue. Soꝰ ſꝛ orō
nes oēs impedimētales figuratiue congrue ꝑ figurā nobis ꝓhibitā.q̄ nō licʒ vti
Vñ inq̄t Catholicon. Antiptoſis eſt figura toleranda ſʒ nō extendēda. Argui
tur ois figura hñs rōeʒ excuſantē vic ñ eſt admittenda.ſʒ in antiptoſi eſt rō excu
ſans.ḡ ⁊c̄. Minoꝛ ptʒ.qꝛ ꝯmoditas metri Soꝰ illa ꝯmoditas nō ſufficit ad vtē
dum figura.ſʒ req̄riꝛ etiā breuitas ſmonis.vñꝰ. Excuſat viciſi breuitas.ſenten
tia metrū.qꝛ ñ eſt hic maioꝛ breuitas. Vrbē quā ſtatuo vr̄a eſt ſubducite naues
q̄ꝫ hic.vr̄a eſt vrbs q̄ꝫ ſtatuo. Qr̄ an in oib⁊ orōnib⁊ impedimētal'r congruis ſit ſo
leociſmus. Soꝰ nō.qꝛ ille fit in orōnib⁊ ſimpl'r cōgruis.nulla rōe excuſabilibus
vt vir alba. Sʒ orōnes impedimētales pñt excuſari. Vbi notādū ꝙ ſoleociſmꝰ
ſoleociſmꝰ eſt oratio incongrua ſimpl'r.nullo mō oleranda. Sʒ orō impedimētalis nō eſt
ſimpl'r incongrua.ſʒ cū rōe ꝓlata ſemꝑ eſt toleranda. Qr̄ quō dr̄ñt impedimētuʒ
⁊ antiptoſis. Soꝰ.ſūt idē ſm̄ rē.ſʒ dr̄ñt ſm̄ rōem.qꝛ antiptoſis hʒ fieri qñ accñs
poniꝛ ꝓ accñte.vt genus ꝓ genere ⁊c̄. Sed in omni ipedimēto poniꝛ accñs ꝓ acci
te.vt gens eſt bona deus eſt ꝓtectoꝛ eoꝝ.nūerus ibi poniꝛ ꝓ nūmero.⁊ genꝰ pro
genere. Qr̄ quō impedimētū ⁊ antiptoſis dr̄ñt a ſoleociſmo. Soꝰ ptʒ.ex dc̄is.qꝛ
p̄dicta duo fiunt in orōne nō ſimpl'r icongrua.ſʒ aliq̄ rōe ꝓbabili.ſ.rōne cōmo
ditatis in metris.ſʒ ſoleociſmus in orōe nulla rōe excuſabili. Ar̄ ſūt multe ora
toꝝ orōnes impedimētales in q̄b⁊ commoditas metri nō eſt rō excuſans.vt i iſta
orōne. In ꝯuertendo dñs captiuitatē ſyon.in q̄ ñ eſt ratio metri. Sol'o ſm̄ lau
rentiū de vallis eſt oratio ſimpl'r incongrua ⁊ inaudita.ſʒ mīſio ſtulta eſt. qꝛ taliſ
orō poniꝛ rōne dubitationis tollēde.⁊ ſic hʒ rationē excuſantē aliā in ꝯmodita
te metri. Vbi notandū ꝙ orōnes impedimētales ſūt duplices.q̄dā ſūt de poetis
in ſtilo ligato poſite.⁊ ille excuſanꝛ ꝑ ꝯmoditatē metri.alie ſūt in ſtilo ſoluto ⁊ ꝓ/
ſaice poſite.vt fit in ſacra ſcriptura q̄ excuſanꝛ ꝑ auctoritatē doctoꝝ viciōſe loquē
tium.in q̄bus diuerſe aſſignanꝛ rōes ꝓ diuerſitate orōnū impedimētaliū.q̄s rlin
quo ſtudioſoꝝ ingeniis.ſʒ in primis orōnibꝰ ſtilo ligato poſitis ſolū eſt vna ratio
ſuppoſita. Qr̄ quotuplex eſt dr̄ña inter impedimētū ⁊ oratōem figuratiue cōgru
um. Solutio triplex. Prima in figuris eſt breuitas ſermonis.in impedimētis
nulla eſt breuitas ſmonis ſm̄ quoſdā. Scd̄a orationes figuratiue ſunt ſub ḡ/
matica permiſſiua.ſed impedimentales ſub ꝓhibitiua. Tertia orationib⁊ figu
ratiuis poſſumus vti.impedimētalib⁊ ꝟo ñ.vñ alexander(Sʒ non eſt nobis imitā
da relatio talis. Queritur quot ſunt genera impedimentorum. Solutio quinꝗ.
ſub quib⁊ cōp̄hendunꝛ multe ſpecies q̄ peccāt ꝯ q̄nꝗ regulaſ grāmaticales

Et vna eſt rl'a logical' ꝯ quā ſūt ſeptē ipedimēta ſpēalia. q̄dā peccāt ꝯ rl'am adie-
ctiui ꝑtitiue ⁊ ſui ſubīi. Quedā ꝯ rl'am adiectiui nō ꝑtitiue ⁊ ſui ſubīi. Que-
dā contra rl'am ſuppoſiti ⁊ appoſiti. q̄dā cōtra rl'am relati ⁊ ſui āñtis. q̄dā con-
tra dēmōſtratīm ⁊ rē ſuā dēmōſtratā. Quē ordinē ſi al'r fuiſſz conſecut⁹ iuuenes
hūc textū facili⁹ caperēt, ſed iā itermiſi alias elegātes rl'as. q̄s q̄dā putāt ipedimē-

.i. qn̄ .i. differentiū ſ. ſubīi ntis .i. accñtium (tales. ſed non ſunt.

Cum diuerſorum verbum rectis numerorum

in medio ponatur ſ. recto .i. conuenire poteſt

Interponatur vtrilibet equiparatur

Exemplum

Sermones ſumi patris eſt meditatio iuſti

Snia eſt. ſi ꝟbum interponatur inter rectos. i. duos ntōs diuerſoꝝ numerorū | Ponit vnū notabile de constructione ſuppoſiti cū appoſito
ꝑt conformari. i. aſſimilari vtriqꝫ. ꝭ eſt ꝑt conuenire cū vtroqꝫ ntō in numero. ſcꝫ
tam ntō p̄cedenti q̄ꝫ cū ntō ſequenti. vtꝫ in exemplo textus. Ouidius Veſtes q̄s
geritis ſordida lana fuit. Ubi notandū ꝙ ꝭ verbum eſt ꝑt capi primo vt eſt idez
ꝙ ſignificare. vt piſces quos apoſtoli ceperant eſt collectio fidelium. id eſt ſ̄cat.
Sed alio modo capit̄ ꝟbū ſubſtantiuū eſt in ſua ꝓpria ſ̄catione. Et ſūt q̄nqꝫ mo
di q̄b⁊ ꝟbum ſubſtantiuū ꝑt poni inter rectos diuerſoꝝ numeroꝝ. Primo q̄n vnus
rectoꝝ eſt pluralis numeri ſ̄m vocem. ſed ſingularis numeri ſ̄m intellectum. vt
athene eſt pulchra ciuitas que eſt tm̄ vna. Sed propter pluralitatem ꝑtium in
ea exiſtentium pl'r nomiat̄. Scđo q̄n vnus rectoꝝ eſt plis numeri ſ̄m ſignifica-
tum. ſed ſingularis numeri ſ̄m vocem. vt vna turba ſunt multi homines. Ter-
tio q̄n vnus rectoꝝ capit̄ realiter ⁊ alter figuratiue. vel q̄n locutio ē figuratiua. vt
lampades virginū eſt fides noſtra. Quarto q̄n eſt ponit̄ pro ſignificat. vt nuptie
eſt vnū connubiū. i. ſ̄cat hoc. Quinto ratione ꝑticipatōis vnus in plurib⁊. vt plu-
res homines ſunt vnus homo ꝑticipatione ſpeciei. vt inquit Porphorius. Sex-
to ad exprimendū vnitatē in aliq̄ materia. Ouidius Veſtes q̄s geritas ſordida
lana fuit. nā lana eſt materia remota veſtiū. ſed ꝓxima eſt pānus ex lana contex-
tus. Sil'e exemplū. Lapides ⁊ ligna eſt vna domus. Utꝝ iſti modi cadūt ſub
grāmatica p̄ceptiua an liceat nobis eis vti. Dōm non ſunt nobis vtendi. q̄ꝛ nō
ſunt in communi vſu ꝑitiſſimoꝝ. quia expreſſe peccant contra regulā ſuppoſiti ⁊
appoſiti. ſꝫ ſi in talib⁊ orationib⁊ ꝟbum ſubīm ponat̄ in fine tunc ſunt congrue et
ornate. vt q̄dam dicunt ſic. Athene prima ciuitas philoſophoꝝ fuit. Ubi no-
tandū ꝙ q̄n ꝟbum conuenit cum ntō p̄cedenti. tunc oratio eſt ſimpl'r congrua.
q̄ꝛ appoſitū tenet̄ conuenire cum ſuppoſito in accidentib⁊ grammaticalib⁊. Sꝫ
quando cū ntō ſequenti ponit̄ ex virtute ſermonis oratio eſt incongrua. Sed ad
mittitur propter leuem tranſpoſitionē. Queritur ꝯ quam regulā eſt hic impe-
dimentū Solutio hoc patet ex dictis. quia contra naturam ſuppoſiti ⁊ appoſiti
que debent conuenire in numero perſona ⁊ in rectitudine caſuali. Ratio q̄ pōt
fieri eſt facilis reſolutio ſeu tranſmutatio illius orationis in orationem illam in
qua ſuppoſitum ⁊ appoſitum conueniunt in ſuis accidentibus. Sed ratio q̄
re oportet fieri eſt expreſſio ſententie ſub breuiloquio. Arguitur ſi verbum con
ueniret cum vtroqꝫ recto. tunc ſimul eſſet ſingularis ⁊ pluralis numeri. hoc au
tem eſt impoſſibile. ergo male dicitur (vtrilibet equiparatur) Solutio text⁹ nō
intelligitur coniūctim. id ē ſimul cum ambobus. ſed diuiſim id eſt vel cū vno

vel cum alio. Contra v̄bū ſp dz conuenire cū ntō ſri. ḡ ſo⁹ falſa. Aūs pbat. q2 digni⁹ ſp trahit ad ſe min⁹ dignū. ſz ntūs ſris ē dignior. q2 eſt origo nri plis. ergo trahit ad ſe v̄bū rōe dignitatis. vt cū ipo in accn̄tib9 gramaticalib9 conueniant. Dōm licet ntūs ſris dignior ſit compar⁹ ad ntm̄ plem rōe originis tm̄ in ordine ad tertiū. ſcz v̄bū nihil phibet ntm̄ plem eē maioris dignitatis. Vel dōm q2 congruitas nō extendit ex pte dignitatis. ſed ꝓportione mōꝝ ſndi q̄ eſt qn̄qꝫ iter nominatm̄ plem z v̄bum. aliqn̄ inter ntm̄ ſingularē z v̄bum.

Aliud notabile d̄ cōſtructōe relati cuz ſuo antecedēte

i. dcōnes diuerſorum
Quando relatiuum generum caſus variorum
i. includūt ſ. caſus ptinent i. vnam
Inter ſe claudunt qui rem ſpectant ad eandem
i. p hoc accidēs i. valet ſ. generi i. ſimulari
Per genus hoc poterit vtrilibet equiparari
Exemplum eſt
Eſt pia ſtirps ieſſe. quem chriſtum credimus eſſe

Snia eſt q2 relatm̄ ponit inter dcōes caſuales diuerſoꝝ geneꝝ ad idē pertinētes. tūc pt relatm̄ illud cū vtraqꝫ conuenire in gnē. vt exm̄ textus. Et hic ſumite gladiū ſpūſſancti. qđ eſt v̄bum dei. Et qn̄ conuenit cū caſu p̄cedente tūc orō eſt ſimplr congrua. Sz qn̄ conuenit cū caſu ſeqnti eſt oratio impedimentalr congrua. Qrit q̄tuplex eſt relatm̄. Solo duplex ſcz ſubſtātie z accn̄tis. Relatiuū ſubſtātie eſt qđ refert aūs p modū ſubſtantie. z illud magis vult conuenire cū ſubſtantiuo p̄cedenti. vt hō currit q̄ eſt digniſſima creaturaꝝ. Tn̄ relatm̄ ſubſtantie i medio poſitū q̄ſuis magis cū p̄cedenti conuenit. etiā pt conuenire cū ſeqnti dcōne. vt ſemen qđ eſt deus vel q̄ eſt deus. Et intelligit regula de relatiuo ſubſtantie idēptitatis. ergo non valet. ſortes eſt alius animal. Scdo de nō reciproco ꝓpter iſtā vt ſortes videt vaccam ſuam. Tertio q2 ponatur inter dictiones caſuales ad idē ptinentes ꝓpter iſtam. Eſt pia ſtirps ieſſe quem credimus leuiathan eſſe zc̄. Ar ſtirps ſignificat totum. xp̄s ſignificat partem. ſed non eſt idem ſignificare totuz z ptem. Solo verum eſt q2 non ſignificant idem. ptinent tamen ad idem. ergo dicit ſpectant ad eandem rem. Querit contra quā regulā eſt hic impedimentū Solutio contra relatm̄ z ſuū antecedenſ. que volunt conuenire in genere numero z qn̄qꝫ in caſu. vn̄ In genere numero p̄cedens iunge relato. ſed hic relatiuuz non conuenit cū antecedente in genere. Sed ratio qua poteſt fieri eſt idemptitas illarum dictionum in re ſignificata. Sed ratio quare oportet fieri eſt expreſſio ſētētie. Arguit hic nullū eſt impedimentū. ergo ratio illa eſt falſa. Antecedēs pbatur per regulam oratoꝝ dicentiū. Quocienſcunqꝫ relatm̄ ponit inter duo ſubſtantiua diuerſoꝝ geneꝝ quoꝝ ſequēs ſubſtantiuū eſt ꝓpꝛium hominis vel alterius rei. tūc relatiuum conformabit ſe cuz ſequenti in genere. vt ſepe fit reſpectu verboꝝ vocatiuoꝝ. Si vero relatm̄ ponitur inter duo appellatiua diuerſoꝝ generum poterit cum alterutro cōuenire. Exemplum primi. vt in ſemine tuo q̄ eſt chriſtus zc̄. Exemplum ſecundi ex illis ſempiternis ignib9 que ſidera nūcupant. Solutio per illam regulam nō tollitur ratio impedimenti iſtius textus ſed oratoribus huius impedimenti vſus admittit. quod alijs prohibet dicens. infra (Ponere ſuprema duo non debes ſine cauſa. Queritur quare non dixit. pia ſtirps ieſſe eſt. quā credimus xp̄m eſſe. Solo ad ſndum q2 xp̄s eſſet capit

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ſtirps ieſſe. ⁊ ergo ꝓpoſuit relatiuum in maſculino genere quod inter oīa gnā eſt dignius. qꝛ imponit̄ approprietate actiua Querit̄ quare nō dixit xp̄s eſt quē credimus eē piam ſtirpem. ſub bona cōgruitate. Solō ad ſm̄dum ꝙ ſtirps fuit origo de qua xp̄s fuit genitus ⁊ nō ecōuerſo. qꝛ xp̄s nō eſt prīcipium oim̄. Arguitur chriſtus eſt deus. ergo eſt prīcipium ſtirpis ieſſe. Solutio ſm̄ diuinitatem verū eſt. ſed ſm̄ humanitatem deſcēdit a ſtirpe.

ſ. aliquod inuenimus multociēs poſitū

Sic adiectiuum reperimus ſepe locatum

Exemplum

Eſt coluber factus. vel facta myſtica virga

locare .i. vltima duo nō tenens rōnabili

Ponere ſuprema duo non debes ſine cauſa

Sn̄ia eſt ꝙ ſepe īuenitur adiectiū poſitum inter duo ſubſtātiua diuerſorū gnērum. ⁊ tūc cum vtroqꝫ poteſt ꝯſtrui. Exemplū patet in textu. Et nota ꝙ hoc fit etiam ſub tali drn̄a. quia quādo cōuenit cum ſubſtātiuo precedēti tūc eſt ꝯgrua oratio. vt iohānes eſt fact⁹ cadauer Aqua facta eſt vinū Sed quādo conuenit cū ſubſtātiuo ſeqn̄ti. tūc orō eſt ipedimētaliter cōgrua. vt iohēs eſt factū cadauer Aqua facta eſt vinum. Arguit̄ adiectiū nō poteſt ſe cōformare cum vtroqꝫ ſubſtātiuorum inter que ponitur ergo textus falſus. Añs probatur ī iſta orōe. homo legēs librum. ibi librum eſt ſubſtantiuum legēs eſt adiectiuum. tamē differūt ī caſu. Dicendum ꝙ adiectiuum participiale poſitum iter duo ſubſtantiua vult ſe cōformare cum ſubſtātiuo ꝑcedēti. quia ad illud ſe habet per modū adiectiui. Sed nō cum ſubſtātiuo ſeqn̄ti. quia ad illud ſe habet ꝑ modum dictōis regētis. Querit̄ quale eſt hic impedimētum. Soº eſt ꝯ naturā adiectiui ⁊ ſubſtantiui que volūt conuenire ī nūero gn̄e ⁊ ī caſu. ſꝫ hic diſcōueniūt in gn̄e. Rō q̄ pōt fieri ē idemptitas rei ꝓcate ꝑ vtrūqꝫ ſubiū ⁊ ſic adiectiū cōuenit cū ſecūdo ſubſtātiuo qđ idē ē cū prio Rō quare oportet fieri eſt expſſio ſnīe ſub breuiloqo Arga ⁊ ſerpēs mlt̄ū drn̄t. g̃ nō ſūt idē. qꝛ drn̄t penes aiatū ⁊ īaiatum. Solō nō ſūt idē ſil ⁊ ſemel tn̄ ſucceſſiue. qꝛ vga fuit pn̄te moyſe a deo mutata in colubrū. ⁊ poſtea iterū in vgā. ī ſignū ꝙ eſſet futurus dux filiorū iſrael vtꝫ Exo. iiij Arḡ male dr̄ alexāder (Ponere ſupma duo nō debes ſn̄ cauſa) qꝛ ſūt tres regl̄e ſuppoſite q̄bus vti nō debem⁹. Solō ſūt tres regule. ſꝫ due vltime ſūt ibi cōiūcte. ⁊ ſecunda de vltis duobꝫ adiacet ad primā. Jō dr̄ (Ponere ſupma duo nō dēs ſn̄ cauſa

.i. obuiat [illegible] interdum

Occurretqꝫ tibi quandoqꝫ relatio ſimplex

.i. mulier ſerauit ianuā .i. aperuit

Femina que clauſit portam vite reſerauit

Sentētia eſt ꝙ ſepe occurrit ſimplex relatio in locutionibus noſtris. hoc eſt relatiuum et ſuum antecedēs nō ſemper ſupponūt pro eadem re in numero. Exēplum vt in textu. Et hic Johānes laborat eo morbo quem petrus habet. quia eſt morbus alius numeraliter diſtinctus qui eſt in petro. ⁊ qui eſt in iohanne. quia antecedēs capit numerum a ſubiectis. ⁊ tales orōnes ſūt cōtinue occurrētes. vt Johānes bibit idem vinum quod bibit petrus. nō idem numero. ſed idē ſpecie. Queritur cōtra quam regulā eſt hic impedimētū. Soº ꝯ naturā relati

Ponit aliud notabile extendendo de relatiuo ad adiectiuum

Manifeſtat dr̄ſos modos relatōis. prio relatōnem ſimplicem

⁊ ſui antecedentis. qꝛ relatiuum ⁊ ſuũ antecedens debent ſupponere pro eadem re in numero. ſed hic ſupponunt pro diuerſis rebus in numero Et ratio qua poteſt fieri eſt debita conuenientia accidentiũ grammaticalium. Sed ratio quare oportet fieri eſt expreſſio ſententie ſub breuiloquio. Arguit̄ ſi ibi eſt conuenientia debita accidentium grãmaticalium. ergo non eſt ibi impedimentũ. Solõ verum eſt. non eſt impedimentũ congruitatis. ſed impedimentũ contra regulã logicalem. Contra alexander eſt hic grammaticus. ergo non debet loqui de impedimento contra naturã relatiui logicalis. Solutio pro tãto poteſt peccare cõtra grãmaticam. qꝛ relatiũ ⁊ ſuũ añs licet conueniant in numero qđ eſt accidẽs partis orationis tamen non conueniunt in numero ſuppoſitali. Contra numer⁹ ſuppoſitorum eſt realis. ſed grammatica non eſt ſcientia realis. ergo non pertinet eius conſideratio ad grammaticam. Minor patet. quia grammatica conſiderat ſermones ſignificatiuos. Solutio. Conſiderat ſermonem ſignificatiuum non abſolute. ſed vt res ei ſunt ſubſtrate. quia alias eſſet grammatica ſcientia ficta. Arguitur. In hoc exemplo littere eſt relatiuum ſubſtantie quod non facit relationem ſimplicem. Solutio verum eſt ex ſua natura. ſed bene ex bonitate cõcipientis qui liber eſt in concipiendo. Queritur pro maiori intelligentia text⁹ q̊duplex eſt relatio. Solutio duplex. ſcilicet ſimplex et perſonalis. Simplex ē quãdo relatiuum et ſuum antecedens non ſupponunt pro eadem re in numero. ſꝫ in ſpecie. ⁊ quandoqꝫ etiam in generica idemptitate. De primo. vt hec herba creſcit in orto meo. De ſecundo. vt canis nat in equore qui fulget in aſtris. Sꝫ perſonalis relatio eſt. quando relatiuum ⁊ ſuum antecedens ſupponunt pro eadeꝫ re in numero. vt Plato diſputat qui fuit diuinus philoſophus. vnde Floriſta. Perſonalis idem pro re ſupponit eadem. Sed pro diuerſis ſupponit latio ſimplex. Cuius ſm̄ eundem ſunt ſeptem ſpecies. Unde In ſpecies ſeptem ſi vis partiris eandem. Prima eſt in qua relatiuum ⁊ antecedens ſupponunt pro diuerſis rebus in numero. vt hic. Secunda eſt in qua antecedens ſupponit perſonaliter ⁊ relatiuum materialiter. vt deus dat aureolam quod habetur ab auro ⁊c̄. Tertia quando antecedens ponitur materialiter ⁊ relatiuum ſignificatiue. vt nomen equirea ⁊c̄. Quarto quando relatiuum permutat ſignificatum ſui antecedentis. vt Sunt manus dñi. Quinto quando relatiuũ ⁊ antecedẽs capiuntur pro natura cõi. vt cuncta timent hoiem. Sexto quando añs ponitur pro ſuppoſito. ⁊ relatiuum pro natura communi. vt homo currit qui eſt ſpecies Septima eſt viceuerſa. vt animal eſt genus quod dormit. Queritur que eſt prima diuiſio. Dicendum relatiuorum aliud grammaticale aliud logicale. Grammaticale ſm̄ Priſcianũ eſt ante late rei recordatiuũ. Sed relatiuũ logicale eſt. cuius eſſe eſt ad aliud quodãmodo ſe habere. vt pater filius. Item relatiuum grãmaticale diuidit̄ in relatiuum ſubſtantie ⁊ accidentis. Subſtantie eſt quod refert añs ꝑ modum ſubſtãtie. Et diuidit̄. qꝛ aliđ eſt idemptitatis quod refert eandẽ rẽ in nũero. Aliud diuerſitatis qđ ſupponit ꝓ alia re in nũero. Relatiuuꝫ ſubẽ idẽptitatis iteꝝ diuidit̄. qꝛ q̄dã ſũt noia. vt q̄ q̄ qđ. q̄dã ꝓnoia. vt ille idẽ. Et ꝓnoĩalia iteꝝ diuidũt̄. qꝛ q̄da ſũt reciproca. q̄ ꝟcant̄ ꝑ ſubſtãtiã ag̃etis ſb̄ mõ patiẽtis. q̄ mod⁹ ſp̄ eſt in obliq̊. vt ſortes videt ſe. q̄da ꝟo ñ ſunt reciproca. vt q̄ ille idẽ. ꝑ q̄ fit maior certitudo in orõnibꝫ q̄ꝫ ꝑ accñtia. Relatiũ ꝟo accñtis ē quod refert rẽ ꝑ modum denominatõis ſeu accidentis. ⁊ h̄ ſolũ refert idem in ſpecie. vt ſortes eſt albꝫ talis eſt plato. Et h̄ diuidit̄ in relatiũ idẽptitatis ⁊ diuerſitatis.

Relatiũ diuidit̄

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Identitatis eſt qđ refert eandē rem ſeu q̄litatē in ſpecie ⁊ ſupponit p eadem re in ſpecie. vt in exemplo poſito. Relatiū accn̄tis diuerſitatis eſt qđ refert eandem q̄litatem in ſpecie. ſ; p diuerſa q̄litate in ſpecie ſupponit. vt plato eſt doct⁹ ⁊ alternus modi eſt paulus. Relatiū accn̄tis identitatis iterū diuidit. q: qđdam eſt q̄litatis. vt talis. aliud q̄ntitatis continue. vt q̄ntus. aliud q̄ntitatis diſcrete. vt tot. Relatiua nūerorū iterū diuidunt. q: q̄dam ſunt nomina. vt tot totidem. quedā ſunt aduerbia. vt tociens.

.i. ad an̄s expreſſum
Ad partem vocis de iure relatio fiet
ſ. orōem mlˀtociens inueſtiges an̄s ſ. an̄s .i. relatio fiet
Extra tamen ſepe queras ad quod referatur
Eſt exemplum
Rex eſt carnoti patrie que preualet omni

Sn̄ia eſt q relatiū debet referri ad an̄s expreſſum. q̄uis q̄n̄q; referat ad an̄s ſbintellectū. Exemplū vt in textu. Et hic. Dom⁹ aaron ſpauit in dn̄o. adiutor eorū ⁊ protector eorū eſt. eorū ſcȝ hoim. In q̄ exemplo eſt methonomina. ⁊ hȝ fieri q̄n cōtinēs ponit p cōtento. Qr̄ que eſt ratio q relatiū debet referri ad an̄s velociter exp̄ſſum. Sol'o iſta. q: relatiū ſm eius diffinitōem eſt an̄ late. i. poſt dicte rei recordatiū. ſ; nihil dicit niſi qđ velociter exprimit. ergo relatiū refert ad an̄s vocaliter exp̄ſſum de ſua natura. Ex q̄ patet q hic eſt impedimētū cōtra relatiuum noiale. in quo ſepe intelligit an̄s. Et dr̄ notāter (noiale) q: in relatiuo pnominali n̄ intelligit an̄s. vt iohānes currit ⁊ ille mouet. Cuius ratio eſt. q: relatiuū in pnoiale ſcat p modū indeterminate app̄henſionis. q̄ requirit an̄s exp̄ſſum vt p ipm termineť. Aŕ in relatiuo nominali non intelligitur ſemp an̄s. q̄ male dic̄ ad p̄tē voc; de iure. i. de natura relatī fiet relatio. An̄s pbat. q: dicit extra ſepe tam̄ q̄ras ad qđ referat. Sol'o in omni orōe ſimplr̄ congrua relatiū ſp hēbit an̄s expreſſum. ſed in orōne impedimētalr̄ ↄgrua p̄t itelligi. vt hic in textu. Qr̄ q̄ eſt rō q̄ p̄t fieri. Sol'o. eſt ſubtilitas intellectus potētis faciliter in inferiori intelligere ſuū ſupius. vt carnoti noīe faciliter intelligit ciuitas q̄ ſupiꝰ eſt. Sed rō quare oportet fieri eſt expreſſio ſn̄ie ſub breuiloquio. vt q ciuitas carnotū cōpata ad alias ciuitates oib⁹ illis p̄ualeret. Et n̄ poſuit relatiū in neutro genere q̄uis carnotū ſit neutri gn̄is. q: carnotū in quātū carnotū eſt nō cōparat. ſ; in q̄tū ciuitas compatur ad alias. Ad hoc ergo ſndum potius dr̄ q̄ q̄ qđ in exemplo. ⁊ relatiū q̄ nō p̄t referri ad an̄s neutri generis ſicut eſt carnotū. Qr̄ quō iſta regula differt ab alia (Non des ad vocē) Sol'o ſic. q: ſm iſtā regulā intelligit an̄s n̄ exp̄ſſum ſimplr̄. Sȝ in illa (Nō des ad vocē) antecedens ſubitelligitur quod eſt ſynonimum cum antecedente expreſſo

Pōnit aliā ↄſtructōem abuſiuā ipius relatī i q̄ immediate cōiūgit an̄ti

.i. ſimilari inuenitur
Sepe relatiuo conformari reperitur
.i. ntūs qn̄ .i. p̄cedit ſine medio
Precedens. illi dum preſidet immediate
Eſt exemplum
Sermonem quem vos audiſtis verus habetur
i. cōi mō loq̄ndi iſta orō ſeruari
Uſu communi tamen hoc non debet haberi

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

Sñia eſt ꝙ relatm̄ ⁊ ſuũ añs cõueniunt in accidentibꝫ grãmaticalibꝫ. ⁊ hoc eſt qñ añs immediate p̄cedit relatm̄. ita tñ ꝙ diſcõueniant in rectitudine caſus cuꝫ apposito ⁊ adiectiuo. Exemplũ vt lr̃as q̄s ad me miſiſti ꝑgrate mihi fuerunt. ibi q̄s relatm̄ ⁊ lr̃as añs cõueniunt in accñtibꝫ grãmaticalibꝫ ad ꝯgruitatem neceſſarijs. nõ tñ ad appoſitũ ſequẽs. Querit̃ quale impedimentũ eſt hic in exemplo textus. Soº. pͥmo eſt hic impedimentũ contra ſuppoſitũ ⁊ appoſitũ. quia hic diſcõueniunt in rectitudine caſuali. q2 debet dici ſmo habet̃ verus. Scdõ ē hic impedimentũ contra naturã adiectiui ⁊ ſubſtantiui. q2 adiectm̄ ⁊ ſubſtantm̄ diſcõueniunt in caſu. ſcꝫ ſmonẽ quod eſt ſubm̄ ⁊ verus qđ eſt adiectm̄. Ratio qua p̄t fieri eſt facilitas intellectus intelligentis ſuppoſitũ nti caſus qđ conuenit cum verbo in rectitudine caſuali. ⁊ cũ adiectiuo in omnibꝫ accñtibꝫ ad eiꝰ cõgruitatẽ requiſitis. vt verus habet̃ ſupple ſmo. vel eſt apparentia congruitatꝫ ꝓpter immediatã poſitõem relatiui cuꝫ añte. Sed prima melioꝛ eſt. Et rõ quare opoꝛtet fieri eſt licentia poetica. Arguit̃ alexander eſt hic diminutus. q2 ſunt plura impedimenta in quibꝫ ſuppoſitũ diſcõuenit cum appoſito in rectitudine caſus. de quibꝫ nullã facit mentõem. Aſſũ. ꝓbatur per Tulliũ dicentẽ Nõ minus venit ei in mentẽ p̄tãtis q̄ꝫ eq̄tatis tue. pro poteſtas ⁊ equitas. Soº ſm priſcianũ eſt ibi antiptoſis. q2 gtũ ponit̃ loco nti ſine breuitate ſermonis qđ facit impedimentũ nullo modo imitandũ. g̃ alexander ipm̄ nõ ponit. ☞ Arguitur. ſũt orõnes in quibꝫ ſuppoſitũ diſcõuenit cũ appoſito in rectitudine caſuali de quibus nõ facit mentionẽ. vt omnis inuidere clanculum ego flocipendere So lutio in illis ⁊ ſilibus infinitiuus ponit̃ loco indicatiui ꝑ figuram iam dictam qđ nõ eſt impedimentũ. Qr̃ quare nõ dr̃ ſermo quẽ vos audiſtis verus habet̃ Solꝰ ad ſndum ꝙ iſte ſermo recipit̃ a patre modo caſus accũs eſt caſus receptionis ⁊ nõ ntũs q̄ eſt caſuꝫ actionis. Et ſimiliter dĩm eſt de alijs exemplis. vt vrbem quam ſtatuo veſtra eſt.

i. repies   i. ſociatũ   ſ. ꝓnomini   ſ. caſũ

Inuenies iunctum poſſeſſiuo genitiuum

ſ. amaſie   ſ. o iupiter   i. quieſcere

Ut mea defuncte da molliter oſſa cubare

☞ Sñia ē ꝙ ꝓnom̄ poſſeſſiuũ ſepe inuenit̃ cõſtructũ cũ gtõ noĩali ſub diſcõueniẽtia accñtiũ grãmaticaliũ. vt Ouidiꝰ dixit ad iouẽ qñ ſua amaſia fuit moꝛtua. O iupiter da molliter cubare oſſa mea defuncte. In quo exẽplo defuncte cõſtruitur cũ ly mea ſub diſcõueniẽtia nũeri caſꝰ et gñis. q2 defuncte ē gti caſus gñis fe. et ſingularis nũeri. mea ē acci cãꝰ plis nũeri et neutri gñis ☞ Arguitur In iſta oratione iſta tunica eſt filij mei. ibi ille gtũs filij adiungit̃ illo poſſeſſiuo mei tñ ibi non eſt impedimẽtũ Solꝰ ibi capit̃ cũ ſubuo nĩali cũ q̄ vult cõuenire in gñe nũero et in caſu Queritur vtꝝ ꝓ poſſeſſiuo poteſt poni p̄mitm̄ Solutõ eſt duplex poſſeſſiuũ. ſcꝫ noĩale et ꝓnoĩale. modo ſolũ ſm q̄ſdã ꝓ poſſeſſiuo nominali ponit̃ gtũs p̄mitiui. vt cauda equina. cauda equi ſed hoc etiã ſm cõmunes auctoꝛes poſſet in poſſeſſiuis ꝓnoĩalibus. vt liber meus. liber mei Et illi genitiui mei tui ſui etiam poſſunt coniungi quibuſdam nominibus ſubſtantis vt facio hoc amoꝛe tui ſui. ſimiliter odium deſiderium amoꝛ cupido. Sed alij dicunt ꝙ non poſſumus dicere liber mei. domus tui. caput tui. prudentia tui. q2 liber domus caput prudentia ſignificant res poſſeſſas paſſiue. ideo requirũt genitiuum ſignificantem poſſeſſoꝛem actiue. vt actiue. vt liber petri eſt quem poſ

ſidet petr⁹.ſ ꝑdicti gti paſſiue capiũtᷣ.ergo nõ pñt illos gtõs regere.ſed loco illoꝝ requirunt poſſeſſiua.q̄ actiue ſtāt.vt liber me⁹ dicetᷣ nõ liber mei .Arᷣ.addi pñt geniti primiti.paſſiue ſtantes ſubſtãtiuis.ergo illa ratio eſt falſa Añs ꝓbatur per exemplũ a Therentio poſitũ.Hem tot mei ſolius ſoliciti ſunt cauſa.non cauſa mea ſolius Solo non eſt ſilᷣe quia in ſuperioribꝫ gtis ſtabatᷣ actio vel paſſio actiua ſed in illo ſtatᷣ paſſio.⁊ ideo admittitᷣ vt hic ſilᷣr Mei inter eſt diſputare q̄ illa ſba reqrunt gtõs actiue ſtãtõis .Qrᷣ.quale impedimtũ ẽ h.Solo ꝯ natã adiectiui ⁊ ſui ſubti.⁊ ꝓpter duas rões admittitᷣ.Prima eſt ratio q̄ pt fieri.⁊ eſt abilitas intelligẽdi in poſſeſſiuo primitiũ.quia ſm priſcianũ.poſſeſſiuũ in q̄libꝫ caſu includit gtiũ ſui primitiui.Et debuit dixiſſe da molliter curare oſſa mee defuncte.ſed dt mea ponẽdo poſſeſſiuũ ꝓ ſuo primitiuo ad ſtandũ ꝙ oſſa ſue amaſie dupliciter fuerunt poſſeſſa.ſcꝫ ab ipo et amaſia ſua.quia amicoꝝ omnia ſũt ꝯmunia Ex q̄ pt; rõ quare oportet fieri.q̄ eſt expſſio ſnĩe ſub breuiloq̄o Et ly mea vno mõ pt eſſe adiectiũ ad oſſa.⁊c̄ ſic ordinãda eſt oratio.da molliter cubare oſſa mea defũcte ſcꝫ amaſie vel mulieris.⁊ ſic orõ ẽ ſimplr ꝯgrua Alio⁹ mea eſt adiectiũ ad ly defuncte.⁊ ſic eſt viciosa orõ Alij dicũt ꝙ eſt impedimentum ꝯ naturam demõſtratiui et ſui rei demõſtrate et tunc ſunt eedem rationes excuſantes cũ ꝑdictis .Qrᷣ quare non dicit da oſſa mee defuncte.Solo ideo q̄ ñ ſignificaret tũc ꝙ oſſa eſſent poſſeſſa ab ipo Arguitur defuncte eſt adiectiũ et ponitur ſine ſubſtantiuo ꝙ eſt ꝯtra grãmaticos.Solutio habet ſubſtãtiuũ ſubintellectũ ſcꝫ gtiũ mei. Sed contra genitiuus intellectus in mea eſt mei.⁊ meus mei eſt maſculini generis et defuncte eſt feminini generis So⁹ mei poſſeſſiuũ a meus eſt generis maſculini ſed mei primitiuũ poteſt eſſe feminini generis multotiens ꝓ ſuo primitiuo reducitur ſ.añs.

Sepe relatiuum pro patre refertur ad ipſum

Eſt exemplum

Ut mea ſcripta legis.qui ſum ſubmotus ad hiſtrum

☞ Sententia eſt ꝙ relatiuum grãmaticale ſepe refertur ad poſſeſſiuum ꝓ ſuo primitiuo ſub diſꝯuenientia accntium ḡmaticaliũ vt tu vides ſociũ meũ qui diſputo.dicitur ibi meũ ꝓ mei Et in exemplo textus dicit legis ſcripta mea id eſt mei qui ſum ⁊c̄ ☞ Queritur q̄le impedimẽtum eſt hic.Solutio cõtra naturã relatiui et ſui añtis que volunt ꝯuenire in genere ⁊ in numero hic ſo diſꝯueniunt quia mea eſt pl'is nũeri neutri ge.ſed q̄ ẽ ſtis nũeri maſculini generꝫ .Arguitur Hic non eſt impedimentũ ꝓbatᷣ quia illis non licet nobis vti ſed iſta oratione vtimur ſepe tu legis mea ſcripta qui ſum ⁊c̄.Solutio.talis oratio non eſt ſimpliciter ꝓhibita ſed iuuenibꝫ ergo eſt impedimentalis ☞.Contra ſunt figuratiue ꝯgrue tales et ſimiles orationes.vñ floriſta Poſſeſſiũ prime poſſeſſiuꝫ ſiue ſecunde Quiſrelatum ducit meus autor qui lego ſcripſit Solo ex cõparatione relatiui ad ꝓnõm poſſeſſiuum eſt impedimentalis ſed ex ꝯparatõe relatiui ad appoſitum eſt audens .Ratio qua poteſt fieri ẽ intellectio genitiui primitiui in poſſeſſiuo cum quo primitiuo relatiuum conuenit in accidentibꝫ ḡmaticalib⁹ ☞.Sed ratio quare oportet fieri eſt expſſio ſententie ſub breuiloquio in quo voluit autor innuere duplicem habitudinem ſcꝫ rei poſſeſſe ad poſſeſſorem.et effectus ad cauſam efficientem.et ꝙ ſcripta eſſent poſſeſſa notat in hoc ꝙ dt mea ſcripta.et ꝙ eſſent ab eo cauſata ipſe ſignificari voluit per hoc ꝙ dicit (qui in

maſculino genere qđ eſt gen⁹ actiuū. Ubi notandū ꝙ poſſeſſiua includunt du-
plicē ꝑſonā. ſcꝫ ꝑſonā poſſidentē ⁊ ꝑſonā rei poſſeſſe ⁊ rōne ꝑſone poſſeſſoris ſi-
ue poſſidentis includūt gtm̄ ſui primitiui. Q̄r q̄t mōis fit relatio ad poſſeſſiuū
So⁹ duobꝫ mōis. Pͥo ad poſſeſſiuū ⁊ ad ſubm̄. vt legis mea ſcripta que ego
ſcripſi. Scđo ad poſſeſſiuū ſine ſubſtātiuo. vt tu obſeruaſti oēs ſemitas meas
q̄ q̄ſi putredo ꝯſumend⁹ ſum. Ar̄ relatiū̄ n̄ referꝫ ad ꝓnomē poſſeſſiuū ꝓ primi
tiuo. ḡ male dr̄ in textu ꝓ parte refꝫ ad ipm̄. añs ꝓbaꝫ i h̄ exēplo. tu legis mea
ſcripta q̄ emulis n̄ placēt. ibi q̄ nō refert ꝓnomē poſſeſſiuū mea ꝓ primitiuo. ſed
mea ſcripta. Solō reglā n̄ſꝑ vera eſt. ⁊ ergo dicit in textu (ſepe) id ē aliqñ. ſic fit
tm̄ ſcꝫ qñ v̄bum relatiui attribuiꝫ poſſeſſiuo ꝓ primitiuo ſeu poſſeſſore. Et qñqꝫ
relatio fit ad ſubm̄ poſſeſſiui. ⁊ h̄ fit qñ v̄bum relatiui attribuiꝫ poſſeſſiuo pro
re poſſeſſa. vel attribuiꝫ ſubꝫuo poſſeſſiui qđ eſt idē. Notandū ꝙ ꝓnoīa poſſeſſi-
ua ſꝫnt duplicē rē. ſcꝫ ꝑſonā poſſidentem q̄ ſcaꝫ ꝑ primitiuū intellectū in eis. ⁊ ꝑ-
ſonā rei poſſeſſe. q̄ ſcaꝫ ꝑ aliqđ in qđ eſt reſolutū. vt meū. i. aliqđ mei. vt pri⁹ pa-
tuit ibi (Perſonas dupli) Q̄r talia ꝓnoīa poſſeſſiua cu⁹ ꝑſone ſꝫ capiēdo per
ſonā vt eſt accidens grāmaticale. Solō ſunt tertie ꝑſone iq̄ꝫtū ſcāt rē poſſeſſam
ſꝫ inq̄ꝫtū ſcāt poſſeſſorē tūc iplicare ſꝫ prīe ꝑſone. ſcꝫ me⁹ ⁊ nr̄. ⁊ tu ⁊ vr̄ ſcđe ꝑſoē

locas ꝓpter illā cām abſolute añs inſꝫtociens ab illa
Ponis ob id ſolum precedens ſepe ꝙ inde
.i. vera recordatio Exemplum eſt
Certa relatio fit. tua virga tuus baculuſqꝫ
donant gaudia ſ. pn̄tis
Ipſa mihi vere prebent ſolacia vite

Sn̄ia eſt. ꝙ añs ſepe poniꝫ abſolute ſine v̄bo vt relatiuū habeat locū in cōſtru-
ctione. vt in exemplo text⁹. vbi v̄ga tua ⁊ baculus tuus ponūꝫ ſine v̄bo. vt hoc re-
latiū̄ ipa habeat locū conſtruēdi. qꝛ ſi apponereꝫ v̄bum nō h̄ret locū. Q̄r vtrꝫ añ
cedens poſſet poni in oībus caſibꝫ. Solō ſic. dempto vtō. De ntō. vt in exēplo
textus. De gtō vt petri ipſius miſereor. De datiuo vt habitantibꝫ in regionem
vmbre mortis lux orta eſt eis. De accuſatiuo. vt ver ⁊ eſtatē tu plaſmaſti ea. De
ablatiuo vt pane ⁊ vino ipis vtor. Uel ſic. De ntō Spūs q̄ a prē ꝓcedit ille do-
cebit vos omnia. De gtō. in purgatorio degentium miſereor eorum. De ablati
uo. ludo autem ⁊ ioco. vti illis q̄dem. licet ponunt tn̄ q̄dam exemplū de vtō. glo
ria tibi dn̄e qui natus es de virgine ⁊c̄. Ar̄ ſm̄ Floriſtam. relatiuū ⁊ añs debēt
conſtrui cum duobꝫ v̄bis vel cum vno v̄bo bis poſito. ergo iſte textus eſt falſ⁹
Añs pꝫ ꝑ hoc ꝙ ſic dicit (Precedens ⁊ q̄ binis v̄bis volo iungi Diuerſis. ver-
bum vel de ſeis geminatū. Solō ipē loquitur de relatiuo noīali. ſed hic fit mē
tio de relatiuo ꝓnoīali. qđ cum ſuo antecedente poteſt cōſtrui cum verbo. Q̄r
contra quā regulā eſt hic impedimentū. Solō contra relatiuū ⁊ ſuum antece
dens. qꝛ relatiuum ⁊ ſuum antecedens habebunt duo diſtincta verba aut vnū
verbum bis poſitum. vñ Floriſta Precedens ⁊ qui ⁊c̄ ſed hic conſtruūꝫ cū vno
verbo ſolum ſemel poſito. Ratio qua poteſt fieri eſt ſpecialis natura relati pro-
nominalis. quia non includit aliquam coniunctionem ſicut relatiuum nomi-
nale. ratione cuius illud vult conſtrui cum diuerſis verbis vel cum vno verbo
bis poſito. Sed ratio quare oportet fieri eſt expreſſio ſententie ſub breuiloquio
Quare tunc ponitur antecedens ſine verbo. Solutio lō. quia Dauid voluit in

nuere res diuinas.ſed diuine res carent regimine poſſeſſorio.qꝛ ab aliq̄ nō regū
tur.Vñ ꝑ ꝟgam intellexit correctōem dei.ꝛ ꝑ baculum ſuſtentatōēm dei.ſ.mi/
ſericordiam dei.Ar̄ q̄re nō dicit ꝟga tua ꝛ baculus tuus ꝯſolata ſunt.Soᵒ.qꝛ
tūc nō innuiſſet ſniam quā exprimere volebat.qꝛ nō voluit attribuere aliqḋ re/
gimē diuis rebꝫ.ꝗ ꝟga tua ꝛ baculꝰ tuus nō reguntᷓ.ꝛ dicit ipa in neutro genere
qꝛ illud genus eſt genus indr̄ne ꝛ eſſentie.ergo equaliter reſpicit omnia.

ſ.aliqḋ finiti modi ſ.noīa .i.relatm̄

Ad verbum ſepe vel adiectiua relatum

reperies Eſt exemplum

Inuenies.fugis aut piger es mihi quod procul abſit

Cōſtructō abuſiua relatiui i qua referť ad āncedens im/proprīū vt ad adiectiuū vel ꝟbū

Sn̄ia eſt ꝙ multociens relatm̄ referť ad nom̄ ł adiectm̄ verbū.vt petrus virtu te ꝑditus eſt qḋ eſt diuitiarꝫ ꝓmiū.Tu furaris qḋ mihi nō ꝯuenit.Tu fugis qḋ mihi abſit.Tu es piger qḋ mihi procul abſit.Ar̄ ſtudere eſt bonū qḋ ē agere.ibi relatm̄ refert ꝟbum.tn̄ orō eſt ſimplr̄ congrua.Solō.regl̄a intelligiť de verbo finiti modi.ſꝫ in orōne allegata eſt ꝟbum infiniti modi.Ar̄.ioh̄es eſt albꝰ qualis eſt petrus.ibi qualis refert adiectm̄.tn̄ orō nō eſt incōgrua vel impedim̄/talis.Solō.regula intelligiť de relatiuo ſubſtātie.mō ql e eſt relatm̄ accidentis Sed ꝯ falſū eſt de relatiuo ſubſtantie.ptꝫ in h̄ exēplo.video albū qḋ tu vides tn̄ nō eſt ib aliqḋ impedimentū ꝑ illud relatm̄ ſubſtātie qḋ.Solō.albūnō eſt ibi adiectm̄ ſed ſubm̄.Ex quibꝫ argumētis patet veritas huiꝰ textus.Contra arguiť relatm̄ nō pt̄ referre ꝟbum.qꝛ ꝟbum nō eſt alicꝰ generis ſicut relatm̄ nominale qḋ neceſſario requiriť ad congruitatē relati ꝛ ſui āntis.Soᵒ h̄ veruꝫ eſt in orōne ſimplr̄ congrua.ſꝫ hec eſt impedim̄talr̄ congrua.vel ſupplet vicē caſus vel generis.Ar̄ relatm̄ ꝛ āns dn̄t idem ſcare.ſꝫ nomē ꝛ ꝟbum nō ſcant ideꝫ.ꝗ ꝛc̄.Soᵒ ꝟbum pt̄ vno mō conſiderari quo ad ſcatōem grāmaticā.qꝛ ſcꝫ ſignificat ꝑ modū fluxus ꝛ fieri agere vel pati.ꝛ ſic n̄ pt̄ idēntificari cū noīe. Alio mō pt̄ cōſiderari inq̄ꝫtum ſcat actionem vel paſſionē abſolute.vt nomē ꝟbale et ſic pt̄ identificari cū noīe.Vel dōm ꝙ ꝟbum gerit vim nti caſus.Ar̄ cōtra quaꝫ regulā eſt h.c impedimentū.Solō ꝯ regulā logicalē.qꝛ relatm̄ capit ſuppoſitionē ab āncedente.ſꝫ ꝟba nō ſupponūť Ratio qua pt̄ fieri eſt facilis reſolutio verbi finiti modi ad ꝟbum īfiniti modi qḋ pōt reddere ſuppoſitū ꝟbo ꝑſonali.ꝛ per cōſeq̄ns ſupponere.a ꝗ tunc relatm̄ pt̄ capere ſuppoſitōeꝫ logicalē.Exemplū.vt tu fugis qḋ ſupple fugere.aut piger es.qḋ ſcꝫ pigrū eſſe mihi procul abſit.et ille infinitiuus habet vim nominis neutri generis.ergo illud relatiuum ponitur in neutro genere.Sed ratō quare oportet fieri eſt expreſſio ſnīe ſub breuiloquio

.i.materialr̄ .i.ſtat freq̄nter relatiuum

Pro ſola voce ſupponit ſepe relatum

.i.etſi .i.āncedens .i.ſtat .i.ꝑ ſignificato

Quamuis precedens ſupponit ſignificando

tribuit exemplū q̄ dcō deriuať ab h̄ noīe

Dat deus aureolam quod nomen habetur ab auro

Sentētia eſt ꝙ ſepe relatm̄ poniť materialiter.ꝛ āns ſcatiue ꝛ ꝑſonaliter.vt dat deus aureolam qḋ nomē habeť ab auro.Ibi āns aureolā ſcatiue acceptū ſupponit ꝑſonaliter ꝛ illud relatiuū qḋ refert ipm pro ſola voce i.materialr̄. Simile exemplū.Chriſtus natus eſt in betbleem qḋ interpretať domus pacis.Ha

giſter diſputat. Colonie qđ eſt ꝓpriũ nomẽ famoſe ciuitatis. Q̃r cõtra quã regu
lã ẽ hic impedimentũ. So°. cõtra vnã regulã logicalẽ ꝙ relatiũ ſub e idemptitatẽ
ꝛ ſuũ añs dñt ſupponere ꝓ eadẽ re in nũero. ſ; h̃ ſupponũt ꝓ diuerſis. q꞉ añs ſi
catiue ꝛ relatiũ materialr̃. Rõ q̃ pt̃ fieri ẽ iſta. q꞉ relatiũ includit in ſe duo. ſc; vo
cẽ ꝛ ſcatõem. ꝛ ĝ relatiũ p̃t ipm̃ ꝓ voce tñ ꝛ ſcatione referre. Ar̃. hic ẽ ĩpedimen
tũ grãmaticale. q̃n eſt cõtra regulã logicalẽ. Añs ꝓbaꝛ. q꞉ relatiũ ꝛ ſuũ añs diſ
cõueniũt in gñe. q꞉ aureolã ẽ gñis fe. ꝛ qđ eſt generis neutri. So°. relatiũ ñ refert
añs ꝓ ſcato vt ſupponit ꝑſonalr̃. S; ꝓ voce vt ſupponit materialr̃. ꝛ ſic ẽ gene
ris neutri. Cõtra añs poniꝛ hic ſcatiue. ĝ nõ materialr̃. So°. licet poniꝛ ſcatiue
tñ relatiũ nõ refert ipm̃ vt ẽ ſcatiuũ. ſ; materiale. Q̃r q̃n relatiũ refert añs ꝓ ſo
la voce. So° tũc. q̃n v̾bũ vel dcõ ꝯſtructa facit ipm̃ ſtare ꝓ ſola voce. ꝛ nõ ſcato
q꞉ illa dcõ nomẽ q̃ eſt intẽtio ſcđa facit illud relatiũ qđ ſtare ꝓ ſola voce ſui añtẽ
S; rõ q̃re oportet fieri ẽ expſſio ſnie ſub breuiloq̃o. q꞉ breui° dr̃. dat ds aureolã
qđ nomẽ habeꝛ ab auro. q̃ꝫ de° dat aureolã. ꝛ aureola ẽ nomẽ qđ habeꝛ ab au
ro. Q̃r q̃d eſt aureola. Soꝛ. eſt maximũ p̃mium accñtale btõꝝ. Et dr̃ ab au
ro. q꞉ ſicut aurũ iter oĩa metalla ẽ p̃cioſiſſimũ. ſic illud mõ dicto eſt maximũ in
ter oĩa alia. qđ daꝛ doctoribꝫ v̾ginibꝫ ꝛ martyribꝫ. vt; ĩ q̃rto ſcripto Thome diſ.
xlviij. Ar̃. illud relatiũ qđ in textu nõ ſupponit ꝓ ſola voce. q꞉ tũc ñ eſſ; recordati
uũ ſui añtis. So°. ñ ſupponit abſolute ꝓ ſola voce. ſ; ꝓ ſola voce illius añtis.

ſup ſcatiue acceptis — añs — .i. materialr̃ ꝓ ſola voce

Eſtq; relatiuis precedens materiale

.i. dicto — Exemplum

Nomen equirea ſic nobis placet ilia videre

Sñia eſt ꝙ in orõne relatiui ꝛ añtis. relatiũ poniꝛ ſepe ſcatiue q̃ꝫuis añs poniꝛ ꝓ
ſola voce. i. materialiter. Exemplũ. vt h̃ eſt nomẽ qđ cuntit. ibi qđ ſtat ſcatiue et
añs ſc; nomẽ materialr̃. Ar̃. orõ text° eſt ſimplr̃ cõgrua. ĝ ibi nõ ẽ aliqđ ĩpedimẽ
tũ. q꞉ relatiũ ꝛ añs ꝯueniũt in gñe ꝛ in nũero. So° h̃ ꝓbat bñ ꝙ nõ eſt impedimẽ
tũ ꝯ rl'am ĝ̃calem. ſ; logicalẽ. q꞉ nõ ſupponũt ꝓ eodẽ. ſ; vnũ poniꝛ ſcatiue ſc; rela
tiũ. ꝛ añs materialr̃. Rõ q̃ p̃t fieri eſt iſta. ꝙ ĩ añte faciliter p̃t intelligi ſcatõ quã
relatiũ d; referre. S; rõ q̃re oportet fieri ẽ expreſſio ſnie ſub breuiloquio. q꞉ bre
ui° dr̃. eq̃rea eſt nomẽ ꝛ nobis placet illa videre q̃ꝫ diceretꝛ. eq̃rea ẽ nomẽ ꝛ ſt loca ĩ
q̃bꝫ equi ſolẽt expiri ab emptoribꝫ ꝛ venditoribꝫ. ꝛ illa placet nobis videri. Pro
q̃ notandũ ꝙ eq̃rea h; tria ſcata. P̃rio ſt loca in q̃bus ꝯſueuerũt fieri haſtiludia
ꝛ caret ſri nũero ꝛ eſt neutri gñis. vt eq̃rea eq̃reoꝝ. Scđo ſt illos ludos q̃ in tali
bus locis fiebant. Tertio ſt illa loca in q̃bus curſus eq̃ꝝ ꝓbanꝛ. Et dr̃ a nomĩe
equus. ꝛ ab illo v̾bo ruo ruis ere. qđ eſt idẽ qđ cadere. q꞉ in illis locis ſepe ruũt.

.i. relatio — variat — .i. ſcatõem ſui añtis

Sepe relatiuum permutat ſignificatum

.i. diuine potentie — Eſt exemplum

Sunt domini manus que nos fecere crucifixe

Sñia eſt ꝙ ſepe relatiũ ꝑmutat ſcatũ ſui añtis. i. ſtat ꝓ alio q̃ꝫ ꝓ ſcato añtis. vt
manus dñi ſunt crucifixe q̃ fecerũt nos. ibi man° ſtat ꝓ manibꝫ xpi. ꝛ q̃ ſtat ꝓ di
uina potẽtia. cuius eſt res creare. h̃ eſt ex nihilo ad eſſe vocare. Q̃r ꝓ quid debet
ſciri ꝙ relatiũ ꝛ añs capiunꝛ ꝓ diuerſis ſcationibꝫ. So°. ex adiũctis. q꞉ talia ſũt
ſubiecta q̃lia ab eoꝝ p̃dicatis ꝑmittũꝛ. mõ illud p̃dicatũ crucifixe exigit man°

ſtare ꝑ manib⁹ carnalib⁹ ⁊ ſenſibilib⁹. ⁊ facere ſuppoſitū ꝑ creare exigit diuinam potentiā. cum ſolū actus creandi competit deo. Simile exemplū ponit Tulli⁹ vt. Tactus eſt fulmine romulus q̄ hanc vrbem condidit. ibi romulus ponitur pro ſimulacro ⁊ relatiū refert ipm̄ pro re ſignata ꝑ ſimulacrū. hoc eſt añs ſtat pro imagīe. ⁊ relatiū refert ipm̄ ꝑ re viua. Et qñ añs ſtat ꝑ re mortua ⁊ relatiū pro re viua habet fieri iſta regula. vt Johes requieſcit nūc in cimiterijs qui heri ābulauit in plateis. Q̄r vtrū añs ꝑmutat ſignificatū relatiui ſemꝑ. So° nō. ſz tūc ꝑmutat ſignificatum relati qñ añs eſt terminus equocatōis. Vñ duplex eſt equocū ſcʒ a caſu ⁊ a concilio. ſic duplr̄ fit ꝑmutatio. Primo qñ eſt equocum a caſu. vt canis q̄ latrat in ede nat in equore. ⁊ fulget in aſtris. Scdo qñ añs eſt equocum a concilio. vt hō eſt animal q̄ pingit in pariete. Ar̄ iſta orō textus ⁊ ſil'es orōnes iuxta ei⁹ formā ſūt ſimplr̄ congrue. qꝛ relatiuū ⁊ añs conueniūt in accn̄tib⁹ ḡcalib⁹ vt manus eſt feminini ge. pl'is nūeri. ⁊ q̄ ſimiliter. So°. nō eſt impedimentum ꝯ regulā grāmaticalē. ſz contra regulā logicalē. ⁊ eſt illa ꝙ relatiū ſubē idētitat̄ nō reciprocū ⁊ ſuū añs ꝑ eadē re in numero dn̄t ſupponere. ſz ſupponūt ꝑ diuerſis. Cōtra diuerſe voces nō pñt ꝑ eadē re ſupponere. qꝛ ꝑ illo termio ſuppōit qđ ſignificat. ſed hic relatiū ⁊ añs ſignificant diuerſas res in nūero. ḡ nō ſupponūt ꝑ illo. ꝓbat̄. qꝛ manus ſignificat ꝓprietatem diuinā. ſiue manū deitatis. ſz hic ſignificat manus carnales q̄ ſunt res ſpecifice diſtincte. So°. ſūt ſpecifice diſtincte ſʒ idētificant in ſuppoſito. Cōtra idētitas nūeralis pſuppoīt idētitatē ſpecificā. ḡ ſi nō ſūt eiuſdē ſpeciei nō pñt ſupponere pro eadē re in nūero. Dōm idētitas nūeralis eſſentialis ⁊ naturalis pſupponit idētitatē ſpecificam. ſz hec vnitas eſt ſup omnē naturam ⁊ oēm intellectū. Q̄r in q̄ genere debet poni añs qñ relatiū ſtat ꝑ diuerſ ſignificatis. Dōm debet poni in eodem genere cuius generis eſt ſuū añs pro ſignato ꝑ quo ſuū añs refert. vt turtur volat in aere q̄ nat in equore. ibi relatiū q̄ debet eſſe maſculini generis. qꝛ añs ſcʒ turtur capit̄ pro piſce. ⁊ ſic eſt maſculini generis. vñ Hec turtur ſit auis. hic turtur ſit tibi piſcis. Q̄r q̄ eſt ratio qua poteſt fieri. Dōm iſta qꝛ relatiuū ⁊ ſuū añs conueniūt in gn̄e ⁊ in nūero. Uel eſt facilitas intellect⁹ potētis itelligere dr̄ſas naturas in vno ſuppoſito ſm̄ quas illud ſuppoſitū in vnitate ſuppoſitoriali hʒ diuerſas oꝑatōes. Sʒ rō q̄re oportet fieri eſt expreſſio ſententie ſub breuiloquio. qꝛ breuius dr̄. manus dn̄i ſunt crucifixe que fecerunt nos. q̄ʒ ſi diceret̄. carnales manus dn̄i ſunt crucifixe. diuine potētie fecerūt (nos.

tale accidens variat

Et numerum mutat. hominem diuina maieſtas

Exemplum

Plaſmat. eoſqʒ marem factor creat et mulierem

Sn̄ia eſt. ꝙ relatiū ḡcali ſepe mutat numerū ſui añtis. ⁊ diſcōuenit cū añte ī numero. vt diuina poteſtas plaſmat hominem. ⁊ factor creat eos marē ⁊ feminaʒ Geneſis primo. In h̄ exēplo añs ſcʒ hōem eſt ſingularis nūeri. ⁊ relatiuū ſcʒ eos eſt pl'is numeri. Et ita relatiū ⁊ ſuum añs diſcōueniunt in numero. Q̄r. q̄le impedimentū eſt hic. Solō. cōtra naturā relatiui ⁊ ſui añtis. qꝛ relatiuū ⁊ ſuū añs dn̄t eſſe euiſdē numeri. hic aūt ſūt diuerſoꝝ numeroꝝ. qꝛ hō eſt ſingularis nūeri ⁊ relatiū ſcʒ eos pl'is nūeri. Rō q̄ pt̄ fieri eſt. qꝛ h̄ añs ſcʒ hō eſt cōis gn̄is. hn̄s modū nōis collectiui qꝛ dr̄ Porphiri⁹. ꝑticipatōe ſpēi pl'es hoīes ſūt vn⁹ hō. ḡ ſm̄ pt̄ hr̄e relatiū pl'is numeri. Sʒ rō q̄re opʒ fieri ē expſſio ſnīe ſub breuiloq̄o.

Querif quare ponif añs in ſingulari numero ſcꝫ hominē. Solo. ad innuendā
ſn̄iam iſtam. ꝙ vir ⁊ mlr matrimonialr coniuncti dn̄t eſſe concordes in volunta/
te. qꝛ omne regnū in ſe diuiſum deſolabitur. Nam ſicut reliqua membra ſūt ſub
capite recipientia ab ip̄o viuere ⁊ ſentire. ſic mulier debet eſſe ſub viro qui eiꝰ ca
put eſſe dr. eo ꝙ vir eſt magis vigens in actibus rationis ſeu intellectus. prouēit
eñ hoc ex nobiliori eius complexione. Item ꝓpter h̄ formata eſt de coſta viri. vt
ſocia ſit viro cum aliquali ſubiectōe quantū ad diſpenſatōem domus. Qr qua
re tunc eos dicit in plurali numero. ⁊ nō eñ ſingulanter. Dicendū ad ſignifican/
dum ꝙ adam ⁊ eua nō ſunt vnū ſuppoſitū. qꝛ tunc eſſet hermofrodita. qꝛ vnum
ſuppoſitū haberet vtrūqꝫ ſexum. ſꝫ diuerſa ſuppoſita hūane nature ſunt. Et ad
dit marē ⁊ mulierē. ad denotandū diuerſitatē ſexuū ex quo patet falſa quorūdā
opinio dicentiū. mulierē nō eſſe a natura intentam. cū tn̄ deus eā ꝑduxit ⁊ natu
rā inſtituit ad conformitatē ſue ꝑductionis opari ad ꝓpagandū vtrūqꝫ ſexū. Et
quando dr mulier ſm Areſtotelē eſt mas occaſionatus. Dōm h̄ nō eſt referē/
dū ad naturā ⁊ ad ſuppoſitū mulieris. ſꝫ ad ſexū ꝑ quē mulier ſolū occaſionalr
diſtinguif a viro qui ſunt eſſentialr eiuſdē ſpeciei. ad cuiꝰ ſuppoſitū natura termi
natur ⁊ nō ad ſexū. Arguif primus hō fuit hermofrodita. qꝛ dr Gen̄. ij. Erunt
duo in carne vna ergo in vno eſt vterqꝫ ſexus. Dicendū ſunt duo intra ſe in vna
carne. ſcꝫ prolis qui ab vtroqꝫ parente aliqd materialiter recipit. Sile extn̄ textꝰ
eſt iſtud. Quid eſt debilius mare viro. quos maſcula ꝑdidit nece. i. morte.

i. reperies i. locatū antecedente i. relatm̄
Inuenies poſitum ſine precedente relatum
exemplū primū talis mulier de illa muliere locuta eſt
Ipſa petenda mihi iuno de pellice dixit
Exemplum
Flens magdalena querit. ſi ſuſtulit illum

Sn̄ia eſt ꝙ relatiuū grāmaticale ſepe ponif ſine añcedente expreſſo. vt Juno di/
xit de pellice ipſa petenda mihi. Ibi relatm̄ ip̄a ponif ſine antecedente. Aliud ex
emplū Maria magdalena flens q̄rit ſi ſuſtuliſti illū dicito. hoc relatm̄ illū poni
tur ſine antecedente. Qr que eſt ſn̄ia iſtoꝝ duoꝝ exemploꝝ. Dicendū ſn̄ia primi
eſt iſta. Nā Juno fuerat vxor iouis cuius amaſia etiam fuerat pellex propter
qđ eam odiuit ⁊ ſolicitauit apud aliū vt pellicē adamaret. vt ſuū virum ſcꝫ Jo
uem derelinqueret. Sn̄ia alterius eſt ꝙ maria flendo querit xp̄m mane prīa ⁊c.
⁊ videns xp̄m in ſpecie ortulani ſtantē dixit ad xp̄m credens ip̄m eſſe aliuꝫ. Si
ſuſtuliſti illū dicito mihi. qꝛ multū amauit xp̄m ⁊ ſic vehemētia amoris dereliqt
añs nō exprimendo ip̄m. Querif quale impedimētū eſt hic. Solo eſt impedim
tū contra naturā relatiui ⁊ ſui añtis. qꝛ relatm̄ vult hr̄e añs expreſſum. qꝛ eſt an/
telate rei recordatiuū. ſꝫ hic nō habet añs expreſſū. Ratio qua p̄t fieri eſt facul/
tas intelligendi in relatiuo añs. qꝛ in poſteriori faciliter poteſt intelligi prius. vn̄
Floriſta. Per que relatiua dare tu potes anteriora. Ubi notandū ꝙ dupliciter
antecedens intelligif in relatiuo. Primo qn̄ conſtruif cū diuerſis verbis. vt q dif
putas proficis. Secundo cum vno verbo. vt hic in ꝓpoſito. ⁊ hoc p̄t fieri per rela
tiua pronominalia. Querit vtꝝ añs p̄t intelligi in relatiuo. Solo nō. primo au
toritate floriſte dicentis. Nunqꝫ relatiua deſſcire per anteriora. Per que relati/
ua dare tu potes anteriora. Et rōe ſic ptꝫ. qꝛ poſterius nō p̄t itelligi in ſuo pri.

dri. Sed relatiuū eſt poſterius ſuo antecedente. ergo nunq̄ poteſt in ſuo añti intelligi. Ar relatm̄ intelligit̄ neceſſario in añte. ergo illa rō eſt falſa. Añs ꝓbatur. q2 vnū relatm̄ neceſſario intelligitur in alio. Sed relatiue dr antecedens ad relatm̄. ergo pt intelligi in ſuo antecedente. Maior ptꝫ per areſtotelē dicentē. Si q̄s diffinite hoc eſt per diffinitōem nouerit vnum relatiuoꝝ diffinite noſcat et reliquum. Solo hoc intelligit̄ ſm eſſe nō aūt ſm dici ſaltem materialr̄ conſideratis. Qr̄ quot de cauſis relatiuū pt poni ſine añte expreſſo cū ſuo verbo. Soº. tribus de cauſis. Primo propter odium nimium vel indignationē. vt ipa perenda mihi q̄ tribuletur in eternū. Scdo propter nimiū amorē. vt Maria magdalena querens dixit ex nimio amore. Si ſuſtuliſti illū dicito mihi. Tertio propter ſpecialē ſententiā innuendā. vt ſi quis videat latronē duci ad mortē loqueretur de eo per relatiuū ſine antecedente. vt eſt ille hic. Queritur quare maria magdalena ⁊ Juno non expreſſerunt antecedentia. Solutio ex contrarijs cauſis. q2 maria magdalena propter nimiū amorem quē ad chriſtū gerebat antecedens quod ſibi ſpecialiſſime erat notum credidit omnibus eſſe cognitum. Sed iuno propter nimium odium antecedens qd erat ſibi ſpecialiſſime notū non expreſſit credēs hoc oibus eſſe notum. Sed ratio quare oportet fieri eſt expreſſio ſententie ſub breuiloquio. quia breuius exprimitur relatiuum ſolū q̄ relatiuū ⁊ añs ſil. vel eſt propter hoc vt ſpecialis innuatur ſnia. vtꝫ ex dictis.

p naturā cōi .i. añs pro vel relatiuum
Indefinite precedens ſine relatū
m̄ltociens poni notans ſuppoſitū
Sepe locas nullum deſignans inde locatum
ſup. aīalia i. dignior ē creaturis
Cuncta timent hominem. quia preſidet ipſe creatis

Sñia eſt q̄ relatiuū ⁊ ſuum añs ſepe ponunt̄ indefinite. i. pro natura in vniuerſali ⁊ nō pro aliquo determinato ſuppoſito. vt cuncta timent hominē. quia preſidet ipe creatis. In quo exemplo hoc añs hoīem. ⁊ illud relatiuum ipe ſupponunt pro re cōmuni ⁊ vniuerſali. Querit̄ que eſt ratio illius q̄ illud añs hominē ſtat pro natura i vniuerſali. Solutio rō ſumit̄ ex regula logicali. q̄ eſt iſta q̄ ois terminus cōmunis a parte predicati poſitus affirmatiue ſupponit ſimplicit̄. Ex quo patet falſitas iohānis ſinthis. qui dicit q̄ debet poni indefinite. q2 ſupponit confuſe in logica qd falſum eſt. quia in ſuppoſitione confuſa poteſt fieri deſcenſus. ſꝫ nō in ſuppoſitōe ſimplici. vt in ꝓpoſito. quia fieret mutatio ſuppoſitōnis ⁊ incideremus in fallaciā a dicto ſm quid ad ſimpliciter. Querit̄ quomodo ſcitur q̄ añs debet capi pro natura in vniuerſali. Solo ex adiuncto. q2 quandoq̄ adiunctū facit ſtare pro natura in vniuerſali ⁊ tunc talia ſunt ſubiecta q̄ alia ab eorum predicatis ꝑmittunt̄. vel econuerſo ſm Boetiuꝫ vt hoc exemplo homo ē digniſſima creturaꝝ. Ibi homo ſtat pro natura in cōi nō pro aliquo determinato ſuppoſito. Ar relatm̄ eſt finitū. ḡ nō ſupponit indefinite. Añs patet q2 eius confuſio tollitur p añs. Soº nō ponitur indefinite quaſi indeterminate. ſed ponitur indefinite pro natura in vniuerſali. que non conſideratur vt reſpiciat hoc vel illud ſuppoſitum ſed in ſe. modo rem in ſe cōſiderare notat aliquā conſiderationē determinatam pro re tamen vniuerſali. Contra hoc relatm̄ q̄ nō pt ſtare p natura in vniuerſali. ꝓbatur. q2 pronomen ſolum loco ꝓprij nois poīt̄

τ certã ſt pſonã. Sȝ qui τ q̄s ſm donatũ eſt pnomẽ.g̃ τc̄. So°. de h̄ eſt opinio/
nũ diuerſitas de q̄b⁹ alibi patebit. Qr̄ q̄le impedimentũ ē hic. So°. eſt impedi/
mentũ ꝯ regulã logicalẽ. in q̄ dr̄ q̄ relatiũ ſubē idẽtatis nõ reciprocũ debet ſup/
ponere p eadẽ re in numero cũ ſuo añte. ſed hic ſupponũt p eadẽ re in ſpecie. Ra
tiones due ſunt illud viciũ iſtius regule excuſãtes ſcȝ rõ q̄ pt fieri. τ rõ q̄re oꝛtȝ
fieri. Pꝛima ē q̄ relatiũ τ ſuũ añs hñt conuenientiã in genere in nũero τ in caſu
ſed h̄ ſatisfacit grãmatico. nõ aũt regule logicali. Et ergo aliter dõm eſt. q̄ ſit
iſta ratio q̄ relatiũ idẽtitatis τc̄. τ ſuũ añs ſupponere dñt p eadẽ re in nũero dũ
mõ nõ ꝯiungũť aliq̄b⁹ p̄dicatis q̄ faciũt naturã ſolũ ſtare ĩ vĺi τ nõ p aliq̄ ſup
poſito. ſed ita eſt hic in ꝓpoſito. Sȝ rõ q̄re opoꝛtet fieri eſt exp̄ſſio ſniẽ ſub breui/
loquio. q̄ ſub breuitate denotanť due ꝓprietates cõuenire toti ſp̄ẽi τ nullo certo
indiuiduo. qđ nõ poſſet fieri niſi relatiũ τ añs ponerentur pro ſpecie in cõmuni

iuuenib⁹ ſequenda

Sed non eſt nobis imitanda relatio talis

Sñia eſt q̄ ille orõnes in q̄bus relatiũ τ ſuũ añs ſupponũt p natura in cõmuni
nõ ſũt ab oĩbus grãmaticis vtende. Qr̄ q̄ eſt ratio illius. Solõ iſta. q̄ grãma/
ticus debet vti illis regulis q̄ ſũt ſibi note in liminib⁹ ĝce ſcie. Sȝ iſtius regule
noticia nõ pt hr̄i niſi ex cognitõe logice ſcie. τ p̄cipue in iſta regula h̄ cõtingit. q̄
natura in vniuerſali cõſiderata q̄ tñ eſt ex pte nr̄e cognitõis minime eſt cogno/
ſcibilis. iuxta ſniam Areſto. pꝛimo poſterioꝝ. Jlla ſũt nobis magis nota q̄ ſunt
ſenſui ꝓpinquioꝛa. ſȝ vl̄e maxime remotũ eſt a potentia ſenſitiua. τ iõ iſte orõnes
nõ phibenť oĩbus. ſȝ iuuenib⁹ tñ qui (nobis) in grãmatica appellanť eo q̄ niſi
ſenſibilia capiũt. Ex q̄ miroꝛ errorẽ q̄rundã ſtultoꝝ. q̄ diſſuadent in logicis ſcīẽ
tijs pficere. cũ tñ hic τ in oĩbus alijs orõnib⁹ ſine logica pfecte nihil intelligunt.
Ar̄ vl̄ia ſunt maxime cognoſcibilia. ĝ illa rõ minime valet. añs pbať. q̄ q̄nto a/
liq̄d eſt magis imateriale tanto magis eſt cognoſcibile. ſȝ vl̄ia ſunt oĩno imateri
alia incoꝛꝑalia ſm Poꝛphiriũ. Solõ ſm naturã ſuã ſũt maxime cognoſcibilia
tñ ex pte cognoſcentis q̄ p cognitõem materialiũ ad immaterialia procedit ſunt
difficillime cognitionis. vt latius in logica patebit.

variat ... i. pſonam

Et perſonalem permutat propꝛietatem

Exemplum

Ut domino benedic aqua que celos ſuperextat

Sñia eſt q̄ relatiũ τ ſuũ añs q̄n q̄ diſcõueniũt in pſona. h̄ eſt q̄ dr̄ pmutat pꝛo
pꝛietatẽ ſui añtis. i. pſonã. vt o aq̄ bñdic dño q̄ ſup celus extat. Jbi añs aq̄ ē ſe/
cunde pſone vti caſus. τ illud relatiũ q̄ eſt tertie pſone nti caſus. Ar̄. q̄ relatiuũ
τ ſuũ añs diſcõueniunt in perſona nõ eſt incõueniens. ĝ iſta reĝla nõ eſt impedi
mẽtalis. pbať in hac orõne. Ego ſum q̄ ſum. ibi ego eſt pꝛime pſone. τ q̄ relati
uũ tertie pſone. Solõ ergo eſt figuratiue congrua. vñ Floꝛiſta. Sunt genus in
pꝛimis. nũerus pſona notanda. Hec cõcoꝛdare dñt cũ puenientc. Et q̄n replica
tur. Jſta eſt ſimplr̄ congrua. ego ſedeo quẽ video. tñ ibi relatiũ τ ſuũ añs ſũt di
uerſaꝝ pſonaꝝ. Solõ dñt eſſe eiuſdẽ pſone in orõne ſimplr̄ congrua. q̄n ābo ha
bẽt rõem ſuppoſiti. ſȝ hic ē relatiũ acci caſ⁹ q̄ nõ reddere pt ſuppoſitũ. Cõtra tũc
exemplũ textus eſt in cõueniens. q̄ añs eſt vti caſus ſcȝ aq̄. q̄ poniť cũ aduerbio
vocãdi o. qđ ñ pt reddere ſuppoſitũ. Solõ. lȝ ñ ē vtũs ſuppoſitũ actuale. ē tñ ſu ꝑpo

ſitū potētiale. ꝑ cui⁹ ampliori ſolutōe q̄rit᷑. Utr̄ ad vtm̄ poſſet fieri relatio. So
lutio duplex eſt relatio ſcꝫ directa ⁊ indirecta. Directa eſt qn̄ relatm̄ ⁊ an̄s ſunt
eiuſdē caſus. vt ſortes currit q̄ mouet᷑. Sꝫ indirecta eſt qn̄ relatm̄ ⁊ an̄s ſunt di
uerſoꝝ caſuū. vt ſortes currit quē vides. Tūc ꝰ dōm ē ſc̄m q̄ſdam, ꝙ relatio pt̄ fi
eri ad vtm̄. ſꝫ nō ꝑ vtm̄. q2 relatm̄ ſc̄m priſcianū n̄ hꝫ vtm̄. etiā ſc̄m Floriſtā dicen
tē. Nō fit ꝑ q̄ntū directa relatio caſum. Alij dicūt ꝙ etiā ſimpl'r ad vtm̄ nō pt̄ fi
eri relatio. q2 vtūs ſt ꝑ modū excitatōis q̄ fit ꝑ illud aduerbiū vocandi o explici
te vel implicite. qđ reſpicit ipē vtūs. ſꝫ an̄s dꝫ hr̄e reſpectū in ordine ad ſuū rela
tm̄. ꝰ repugnat ad vtm̄ fieri relatōem. ⁊ illa opinio eſt verior. Ad illud qn̄ dicūt
alij in ſolutōe prius poſita. ꝙ vtūs eſt ſuppoſitū potētiale nihil facit ad ꝓpoſituꝫ
q2 tūc etiā niſi potentialiter ad ipm̄ fieri relatio. ſꝫ hic fit actualis relatio. Et ſi
dicat᷑ pt̄ mutari in ntm̄. tūc cōcludendū eſt ꝙ nō eſt tūc ampli⁹ vtūs. ꝰ ad vtm̄ nō
pt̄ fieri relatio. Sꝫ ad exemplū tert⁹ ⁊ ad ſilia dōm. ꝙ relatm̄ nō refert vtm̄. ſed
refert ſuppoſitū v̄bi ſcđe ꝑſone. cū q̄ vtūs conſtruit᷑. Oꝛ q̄le impedimentū eſt h̄.
Dōm ꝯ relatm̄ ⁊ ſuū an̄s q̄ dn̄t ꝯuenire in ꝑſona. vn̄ Sūt gen⁹ in primis nūe
ru ꝑſona notāda. Hec ꝯcordare dn̄t cū ꝑueniēte. ſꝫ hic relatm̄ ⁊ an̄s diſcon-
ueniūt in ꝑſona. q2 an̄s eſt ſcđe ꝑſone. relatm̄ v̄o eſt tertie ꝑſone. Sꝫ rō q̄ pt̄ fie-
ri eſt ſubtilitas itelligendi in v̄bo ntm̄ cū q̄ vtūs ꝯſtruit᷑. Ex q̄ iteꝝ ptꝫ. ꝙ ad vo
catiuū n̄ pt̄ fieri actual'relatio. ſꝫ tūc adhuc relatm̄ ⁊ an̄s diſcōueniūt in ꝑſona.
Iō dōm ē q̄ rō tolerans eſt vt intellectus intelligēs an̄s celeſtes digniores eē terre-
ſtrib⁹ poſſit illā dignitatē ꝑ ordinem ei ꝯformē exprimere. ſicut ꝰ celeſtis an̄s ſupra
terreſtrē hꝫ dignitatē. ita ſcđa ꝑſōa maioris ē dignitatis q̄ꝫ tertia. Colligit᷑ ergo
illa rō q̄ pt̄ fieri vt ordo dignitatis reꝝ exprimet᷑ ꝑ ſubtilitatē itellectus cū ordie
dignitatis noīm. Nā rhetores iuxta ꝯditōem reꝝ mutāt ſmones. ita ꝙ de tur-
pib⁹ reb⁹ turpiter in cōgruitate ⁊ ornatu ꝓferāt orōnes. ⁊ ecōuerſo de alijs. Et ſi
milit᷑ metriſte faciūt ꝓpter h̄ aliq̄n viciosa metra. vn̄ Bremenſes aſini cātauerūt
reſurrexi. Dū ꝓplus dei cātauit oculi mei. Viciosa ſūt ad ſndum ꝙ nō debito
tpe celebrauerunt paſcha. Sꝫ rō q̄re oportet fieri eſt expꝛſſio ſnie ſub breuiloq̄o.
Ar̄ hic nullū eſt impedimētū cōtra relatm̄ ⁊ ſuū an̄s. ꝓbat᷑. q2 ſc̄m reg'lam puero
rū relatm̄ ⁊ ſuū an̄s dn̄t cōuenire in gn̄e in caſu ⁊ aliq̄n in ꝑſōa. ſꝫ n̄ ſꝑ. Sꝫ hic
relatiuū que ⁊ an̄s aqua ſunt eiuſdē generis ⁊ eiuſdē numeri. ergo nullū ē hic
impedimentū. Dōm nō ſemꝑ tenent᷑ relatm̄ ⁊ an̄s cōuenire in ꝑſona. ſicut loq̄t᷑
regula pueroꝝ. ſed tunc ſolum quando ambo ſe habent in ratione ſuppoſiti. vt
patet ex verſibus Floriſte ſupra poſitis.

.i. referas ſ. an̄tis relatiua ſcatum

Non des ad vocem quandoqꝫ relata ſed ad rem

ſynonimi Eſt exemplum

Hominis eſt bona gens. deus eſt protector eorum

Sn̄ia ē ꝙ relatm̄ n̄ ſꝑ refert᷑ ad an̄s expꝛſſū. ſꝫ ad ei⁹ ſynonimū ſubintellectū. vt
gēs ē bōa de⁹ ē ꝓtector eoꝝ. ibi hoc relatm̄ eoꝝ nō refert᷑ ad an̄s expꝛſſū ſcꝫ gēs. ſꝫ
ad ei⁹ ſynonimū ſubitellectū. ſ. hoīes. Ar̄ iſta r'la ē pri⁹ poſita ibi (Extra tn̄ ſepe)
ꝰ ſuꝑflue h̄ ponit᷑. So⁹. ibi relatm̄ refert᷑ ad an̄s ſubitellectū. ⁊ etiā hic. ſubtali
dr̄ia. q2 ibi an̄s ſubitellectū eſt ſuꝑius. ſꝫ hic an̄s ſubitellectū ē ſynonimū an̄tis
expꝛeſſi. Vel dicendū ꝙ relatm̄ in regula prius poſita diſconuenit cum antece-
dente expꝛeſſo in genere tantum. ſed hic ſepe in genere et in numero ſimul. aut ſe
pe in altero eorum tantum. Exemplum vbi diſconueniūt in gn̄e ⁊ in nūero ſit

vt. Domus iſrael ſperauit in dño adiutor eoꝝ ꝛ protector eoꝝ eſt. vbi dom⁹ capit pro familia de domo iſrael. ꝛ eſt añs gñis fe. numeri ſingularis. ꝛ relatiuū ſcꝫ eoꝝ eſt plꝰis numeri maſculini generis. Exemplū de altero illoꝝ tm̄. vt q̄dragintaquatuor milia qui empti ſunt de terra. Qr̄ cōtra quā reglam eſt hic impedimentū. Solꝰo cōtra illā ꝙ relatiuū debet de iure referri ad añs expreſſum. h̄ ꝓo refertur ad añs ſubintellectū. Sꝫ ratio qua pt̄ fieri ē facilitas intelligēdi i añcedente expreſſo eiꝰs ſynonimū. Sed ratio q̄re oportet fieri eſt expreſſio ſentēcie ſb breuiloquio. Qr̄ quare relatm̄ nō refert añs expreſſum. Solꝰo iō. qꝛ cū illo diſconueniret in genere ꝛ in nūero. Et dꝛ gens in ſingulari numero ad deſignandū ꝙ ppl'us dei debet eſſe vn⁹ fidei. iuxta illud. E t ml'titudinis credentiū corvnū ꝛ vnius volūtatis. qꝛ oēs dicūt. Fiat volūtas tua ſicut in celo ꝛ in terra. cui dn̄t eſſe conformes. Et dꝛ eoꝝ in plꝰi numero. ad deſignandū ml'titudinē illoꝝ. q̄ vocati ſunt ad fidem. iuxta illud. Multi ſūt vocati pauci ꝟo electi. Ar̄ relatm̄ nō p̄t referre rem nōis. qꝛ dt Areſt. p̄rimo elencoꝝ. ꝙ res ad diſputationes ferre n̄ poſſumus. ergo nominib⁹ vtimur loco reꝝ. Sꝰo p tanto dꝛ referre rem nominis qꝛ refert ſyňonimū añcedentis expreſſi q̄ oīno idē ſm rē ſcant. licet dn̄t in modo ſndi. Vñ pt̄ ratio excuſans eſſe ꝙ gens eſt nomē collectm̄ qđ pl'a in ſe includit. et ideo relatiuum refert ipſum pluraliter.

.ſ.nomina locari inuenimus

Adiectiua modo poni reperimus eodem

ſ.ethiops l.grecoꝝ fortes ſ.troyanoꝝ aſcendunt

Pars hominum validi turres et menia ſcandunt

Sñia eſt ꝙ adiectiua eodem mō ponūt. h̄ eſt adiectm̄ ſepe diſcōueniēt cum ſuo ſubſtantiuo expſſo in accñtib⁹ grāmaticalib⁹. ſicut relatm̄ cū añcedente expreſſo. vt validi pars hominū turres ꝛ menia ſcandūt. ibi adiectm̄ validi eſt pluralis nūeri ꝛ maſculini gñis. ꝛ pars eſt ſingularis numeri ꝛ feminini generis. vel ſuppoſitū ꝛ appoſitū diſcōueniūt in numero. qꝛ pars ſuppoſitū eſt ſingularis nūeri. ꝛ ſcandūt appoſitū eſt plꝰis numeri. Qr̄ contra quā regulā eſt hic impedimētū. Dōm cōtra tres regl'as. Primo contra adiectiuū ꝛ ſubſtantm̄. q̄ debent conuenire in numero genere ꝛ caſu. vñ Eſt adiectm̄ ſubſtantiuo ſociandū. In ſimili genere numero caſu ſimiliꝙ. Sed hic diſcōueniūt in genere ꝛ i numero. Rō qua poteſt fieri eſt facilitas intellectus intelligentis vnū ſubſtantm̄ conſynonimū cū quo cōuenit adiectm̄ in debitis accidentib⁹. ſcꝫ iſtud ethiopes. Sed ratō quare oportet fieri eſt expreſſio ſñie ſub breuiloquio. Ar̄ effectus ꝓprius in oīb⁹ debet ꝓporcionari ſue cauſe. ſꝫ appoſitū eſt effectus ipius ſuppoſiti ſicut accidēs eſt effectus ipius ſubſtātie ḡ ꝛc. Solꝰo. eſt bene cōueniētia cauſantis ꝛ cauſati ex pte rei in h̄ exemplo. Gens hec q̄ nō nouit legē maledicti ſunt. ꝛ ſilib⁹. tn̄ non eſt in talib⁹ ꝓporcio mōꝝ ſndi. ſcꝫ in numero. vel in alijs. Contra modus ſndi fundatur ſupra res ipas ſm modiſtas. ergo qñ eſt conuenientia reꝝ inter ſuppoſitū et appoſitum etiam erit conuenientia in modo ſignificandi. Dicendum mōi ſignificandi ſumuntur immediate a modis eſſendi ꝛ non a rebus. ergo cum conuenientia rerum ſtat diſproporcio modorum in modis ſignificādi. Et ita committitur fallacia accidentis inferendo ex conuenientia rerum conuenientiam in modis ſndi congruitatis. Qr̄ q̄ eſt illa ſñia. Solꝰo iſta. ꝙ ethiopes ſcandunt menia troyanoꝝ. ꝛ deuicerunt eos. ḡ dꝛ in textu validi. Et dicitur pars in ſingulari

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

numero ad ſndum ꝙ pauci fuerūt ethiopes reſpectu toti⁹ grecie.cui⁹ ethiopia
fuit pars.vel dr̄ ꝑs ſingularis ad ſndum ꝙ ethiopes erant eiuſdē mentis ꝛ vo/
luntatis ad ſcandendū turres troye. Sʒ ponit validi in plī nūero.ad ſndum ꝙ
ethiopes in ſe fuerunt valde multi ꝛ fortes ad ſcandendū. Et dr̄ validi in ma,
ſculino genere.ad ſndum ꝙ ethiopes erant viri fortiter ꝛ viriliter agentes ad d
uincendum troyanos. Scđo eſt impedimentū ꝯ ſuppoſitū ꝛ appoſitū. q2 illa
debent conuenire in numero.ſʒ hic diſcōueniunt. Sʒ ratio qua poteſt fieri eſt.q2
ſuppoſitū eſt collectiuū qđ plā colligit.ꝗ pt̄ conſtrui cum ṽbo plis numeri. Et
de illo nō ſolet hic fieri ſpecialis mentio eo ꝙ ꝑ eandē rōem q̄ terminant diſcon/
uenientia adiectiui ꝛ ſubſtantiui.etiam tollit diſconueniētia ſuppoſiti ꝛ appoſi,
ti.q2 iſta eſt ſimplr̄ congrua ethiopes validi ſcandūt.tam ex ꝑte adiectiui ꝛ ſub,
ſtantiui q̄ʒ etiā ex ꝑte ſuppoſiti ꝛ appoſiti.ꝛ ſic vnica excuſandi rōne termiatur
primum ꝑ ſe.ſcđm ex conſeq̄nti. Ubi notandū ꝙ ꝑs duplr̄ capit. Uno modo
vt eſt ꝑs magnitudinis.vt ꝑies eſt dom⁹.ꝛ ſic nō capit hic. Alio modo vt ſcat
ꝑtem multitudinis.ꝛ ſic eſt nomen collectiuū.q̄ modo capit hic in ꝓpoſito.

ſ.iūgendi ſ.noia adiectia plīs nūeri distributiuo noī
Sunt adiectiui plures diſtribuenti
poſt hec ꝑſonale inuenis in plī nūero .i.poſitū
Hinc etiam verbum reperis plurale locatum
Ponitur pro exemplo
Utraqʒ formoſe me iudice ſunt venerande
tm̄ ſ.modūs .i.ſequēda locutio
Sed non eſt nobis imitanda relatio talis

Sn̄ia eſt ꝙ adiectm̄ plīs nūeri ſepe adiungit diſtributiuo noī ſīis nūeri. Et ṽ,
bum plis numeri etiā ſepe ponit cū noī diſtributiuo ſīis nūeri. Sʒ tales orōes
nō ſunt apud nos in cōi vſu acceptande. vt vtraqʒ formoſe me iudice ſunt vene,
rande. In q̄ exemplo h̄ diſtributiuū vtraqʒ eſt ſīis nūeri.ꝛ formoſe adiectiuum
eſt plis numeri.ꝛ ſilr̄ hoc appoſitum ſunt. Qr̄ q̄tuplex in hac rl̄a eſt impedim̄/
tū. Solo duplex. Primū ē contra naturā adiecti ꝛ ſubūi.vt vtraqʒ formoſe. ſe/
cundū ē contra ſuppoſitū ꝛ appoſitū.vt vtraqʒ ſunt.ꝛ vtrobiqʒ eſt diſcōueniētia
in nūero. Qr̄ q̄t ſūt rōnes excuſantes illđ viciū. So⁹.due. Prima eſt ratio q̄ p̄t
fieri.ꝛ eſt aptitudo intelligendi geminatū ſingulare in noī diſtributiuo.qđ eq/
pollet vni plī. vt in ꝓpoſito vtraqʒ valʒ tm̄ ſicut Juno ꝛ Pallas. Sʒ rō q̄re opor
tet fieri eſt expreſſio ſententie ſub breuiloquio. Ar alexander prius poſuit impe,
dimentū ꝯ naturā adiectiui ꝛ ſubūi.ꝗ hic iterꝝ ponēdo impedimētū de adiectio
et ſubſtātiuo ē ſuꝑfluus. Ans ꝓbat vt ibi (Sic adiectm̄ reperim⁹ ſepe locatū)
Solo ibi loquit de impedimētis adiectiui ꝛ ſui ſubſtātiui ſm ꝙ adiectm̄ p̄t cō
parari ad ſubſtantiuū diuerſoꝝ generum. Sed hic loquitur de adiectiuo ſm ꝙ
comparatur ad vnum ſubſtantiuum ſingularis numeri ipo poſito in plī. Con/
tra ex illo ſequit ꝙ iſta regula adhuc eſſet ſuꝑflua. ꝓbatur ſequela.q2 in prece,
denti regula eſt tale impedimentum.q2 ſubm̄ ſcʒ pars eſt ſingularis numeri.ꝛ
validi adiectiuū eſt plis numeri. Solo regula p̄cedens compat adiectiuū ad
nomē ſubm̄ ſimplr̄.hic vero comparat ad nomen ꝑtitiuum ſingularis numeri.
Qr̄ ꝑ illo q̄re dr̄ vtraqʒ i ſinglari.dđm ad ſrdū ſilitudinē ꝛ vnitatē illaꝝ duaꝝ
i pulcritudie.ꝓpter ꝙ paris n̄ potuit diſcernere q̄ eēt pulcrior dicēs Utraqʒ for.ꝛc̄

Querit̃ quare tunc nõ dicit Juno ⁊ Pallas vtraqꝫ formoſe ⁊c̃. Sol'o iõ. quia tunc Juno putaſſet ꝙ pallade fuiſſet pulchrior. eo ꝙ nomẽ eius prius nomi/tũ ꝓponeret̃. ⁊ idem fuiſſet ſi hoc de pallade prius dixiſſet. Ad vitandum ergo diſcordiam dixit vtraqꝫ. Querit̃ quare nõ poſuit adiectm̃ in ſingulari numero. ⁊ etiam ꝟbum. dicendo. vtraqꝫ formoſa me iudice eſt veneranda. Sol'o ad innuendũ ꝙ eſſent due diſtincte ꝑſone in q̃bus iſta maxima pulcritudo reſidebat ergo dicit pluraliter. q2 accidentia numerant̃ ad numeroſitatẽ ſuoꝝ ſubiectoꝝ. ☞ Querit̃ quare non poſuit nomẽ diſtributm̃ in plurali numero. Utreqꝫ formoſe me iudice ſunt venerande. Solutio. ad ĩnuẽdũ ꝙ Juno ⁊ pallas habebãt vnã formã pulchritudinis ſꝫm ſpeciem nõ autem ſꝫm numerũ. ꝓpter rationeꝫ ſtatim dictam. Queritur quare tales orationes non ſunt nobis imitande. Solutio. ꝓpter earum difficultatem. quia iuuenes qui in hac parte inſtruunt̃ non valent eaſ intelligere. Arguitur. ergo alexander male ponit iſtas regulas. Solutõ ponit eas vt quando iſta exempla ⁊ ſimilia occurrunt poſſunt ea intelligere ⁊ excuſare. quia ſunt poſita poetica aut rhetorum vel aliorum peritoꝝ licentia.

ſine determinatõe ſuppoſiti alt⁹ ſ gĉalis m'rociens

Impersonalis fit demonſtratio ſepe

Exemplum eſt

Sal monſtrans dicit. te miſit aquis heliſeus

Sñia eſt. ꝙ ſepe fit demonſtratio impſonalis. hoc eſt ꝙ demõſtratm̃ ⁊ ſua res demonſtrata nõ ſupponũt ꝓ eodẽ in numero. vt ſacerdos exorziſans ſal dic̃ heliſeus miſit te aquis. id eſt tale ſal in ſpecie ſal eſt res demonſtrata ⁊ te eſt dmõſtratm̃ ⁊ ſupponunt pro diuerſa re in numero. Querit̃ cõtra quã regulam eſt hʼ impedimentũ. Solutio contra demonſtratm̃ ⁊ rem demonſtratã. nam demonſtratm̃ ꝓnominale ⁊ ſua res demonſtrata debent ſupponere pro eadem re. ſꝫ in iſto exemplo ſupponũt ꝓ diuerſis. Queritur quot ſunt rationes excuſantes hoc vicium. Sol'o due. ſcꝫ ratio qua poteſt fieri. Eidẽtitas ſpeciei illiuſ ſalis quod miſit heliſeus in aquas. cũ illo quod preſbyteri modo ſolent mittere in aquas benedicendas dominicis dieb9. Sed ratio quare oportet fieri eſt expreſſio ſentẽtie ſub breuiloquio. In quo vult innuere ꝙ eadem virtus ſit in ſale quod p̃byter modo mittit in aquas que erat in illo ſale. quod heliſeus miſit in aquas tollens illarum aquarum amaritudinem. Queritur quare non dicit preſbyter heliſeus miſit tale ſal in aquis. cum ibi nõ fuiſſet aliquod impedimentũ. q2 relatiuum nominale ſicut eſt tale vnum ſignificat. ⁊ aliud demõſtrat. Solutio ad deſignandum ꝙ eadem virtus q̃ fuit in illo ſale operat̃ in iſto. ⁊ ſic notatur per te identitas virtutis. ⁊ tale diuerſum demonſtrat. ergo illud nõ ponit̃. Arguitur Areſtoteles primo poſterioꝝ determinat de demonſtratõe. ergo alexander incõuenienter hic loquitur de ea. Solutio. areſtoteles loco allegato determinat de dmonſtratõe logicali. Alexander vero de grãmaticali demõſtratione hic loquit̃. Contra demonſtratio grammaticalis eſt de rebus que oculis ſubiecte ſunt. ſꝫ ſal illud quod heliſeus benedicebat longe remotum eſt ab oculis noſtris. Solutio licet non demonſtrat illud ſal in numero. tamen bene in ſpecie per demõſtrationem imperſonalem. Contra hic loquitur de demonſtratione ad ſenſum Sed res in ſpecie conſiderata ſolum eſt intellectualis. Solutio demonſtrat naturam in ſuppoſito ſenſibili exiſtentem. licet nõ hoc vel illo. Queritur quid eſt

demõſtratio grammaticalis. Solutio. eſt rei ſubiecte oculis vel tanq̃ſubie‑cte oculis certa repreſentatio. In quã diffinitione tangitur duplex demonſtratõ grãmaticalis. ſcilicet ad ſenſum ⁊ ad intellectum. Demonſtratio ad ſenſum ẽ qñ res demonſtrata cadit ſub ſenſu. vel eſt in preſentia demonſtrantis. vt iſte currit Sed demõſtratio ad intellectum eſt quando res demõſtrata ſubiacet ſenſui. ſed ſolum intellectui. vel nõ eſt in preſentia ipſius demõſtrantis. vt ille eſt in ce‑lo demonſtrando deum. Demõſtratio ad ſenſum eſt duplex. ſcꝫ perſonalis ⁊ ĩ‑perſonalis. Demonſtratio perſonalis eſt quando demonſtratiuum ⁊ ſua res demonſtrata ſupponunt pro eadem re in numero ⁊ idem demonſtratur qđ per orationem ſignificatur ⁊ fit per pronomina demonſtratiua. vt dicendo. ille cur‑rit demõſtrando ſortem. Sed demonſtratio imperſonalis eſt quando demon‑ſtratiuum ⁊ ſua res demonſtrata nõ ſupponũt pro eadem re in numero. ſed in ſpecie ⁊ illa improprie fit per pronomina demõſtratiua eandem rem in nume‑ro ſignificantia ⁊ demonſtrantia. Et ſic dicitur imperſonalis demonſtratio in qua vnum ſignificatur ⁊ ſimiliter aliud demõſtratur. vt hec herba creſcit in or‑tu meo. ibi hec demõſtrat herbam ad oculum tamen illa nõ creſcit in ortu ſed ei ſimilis in ſpecie. Quidã tamen volunt cõtra predictã diuiſionẽ dicere. ꝙ im‑perſonalis demõſtratio cõphendiť ſub demonſtratione ad ĩtellectum. ⁊ dmõ‑ſtratio perſonalis ſub demõſtratione ad ſenſum. ſed hoc nõ eſt ſimiliter verum eo quod in demõſtratõne ĩperſonali demõſtratur res ſenſibilis ex ſimilitudine ad aliam rem ſenſibilem.

i. eq̃pollẽs ſ. dcõib⁹ ſ. dcõnũ ſociať
Equiualens geminis harum ſi iungitur vni
ſ. dcõe ſolũmõ teneri
Dictio. pro reliqua tantummodo debẽt haberi
Ponuntur pro exemplis
Sic viſu cecum viſu dic eſſe carentem

Sñia eſt ꝙ ſic dictio equiualẽs duab⁹ dictionib⁹ in ſignificato iungať vni earũ cui equiualet. tũc ſolũ debet ſtare pro reliqua. vt cecus equalens iſtis carẽs ⁊ vi‑ſu. ſi vni earꝫ iungatur ſtat ſolum pro ſignificato alterius. vt cecus viſu. ibi cecus valet tantum ſicut carẽs ſolum. Queritur quare alexander ponit iſtam regulã Nugatio
Solutio ad docendum iuuenes vt ſciant vitare vicium nugationis. que ẽ vni‑us ⁊ eiuſdem dictionis inutilis repetitio. Et diciť notanter inutilis. q᷑ ex cauſa ſcꝫ ꝑpter amorem ⁊ odium dictio aliqua ex eadem pte repeti poteſt. vt Deus de‑us meus ad te de luce vigilo. Queritur vtꝝ indifferenter poſſet poni pro q̃libꝫ dictione. vt ſi deberet dici cecus viſu. vel cecus carens viſu. Solutio ſi dictio eq̃‑ualens duab⁹ dictionib⁹ quaꝝ vna eſt regens ⁊ altera recta. tunc ponitur tantũ‑modo pro regente ⁊ nõ pro recta. vt cecus valet tantum ſicut carẽs viſu. modo ca‑rens eſt dictio regens ⁊ viſu eſt dictio recta. Sed ſi dcõ equiualet duab⁹ dcõni‑bus q̃ ſe habent per modum adiectiui ⁊ ſubſtantiui. tũc debet poni ſolũmodo pro ſubſtantiuo. vt pneuma valet tantum ſicut ⁊ ſpũſſcũs. ⁊ poniť ꝑ ſubſtantio tantum. vt gratia pneumatis almi. id eſt ſpũſſancti. Queritur vtrum iſta regula intelligitur de omnibus dictionibus equiualentibus duabus. Dicendum. nõ. ⁊ propter hoc alex. loq̇ť in textu cõditionaliter per ſi. Et debet ſic intelligi regu‑la. ſcilicet ſi dictio equiualet duabus dictionibus vt poſſet congrue vni illarũ adiungi. Et hoc dicitur propter illud verbum legit. qđ valet tm̃ ſicut eſt legens

Ar̄ iſta regula n̄ eſt ṽa.ꝓbaꝛ ſic dicendo.ſortes ē cecus.i.carens.ibi cecus valꝫ tm̄
ſicut carens.viſu.ergo cecus qn̄ coniūgiꝛ illi dcōi carens.debet capi ꝓ viſu.Dicē
dum regl'a intelligiꝛ qn̄ equalet duabꝫ dictionibꝫ quaꝝ vna eſt regens ⁊ altera
recta.tunc tm̄ debet capi pro regente.⁊ debet addi dcōni recte.ſꝫ hoc nō fit in ar-
gumento aſſumpto.Qr̄ quot ſolent hic poni regule vt ſumaꝛ cui dictioni eq-
ualet.Dōm tres.Prima eſt ſi dictio equalet duabꝫ dictiōibꝫ q̄rū vna eſt regens
⁊ altera rcā tunc debet capi ꝓ dcōe regēte ⁊ addi dcōni recte.Scđa rl'a eſt dictio
equi ualens duabuſ dictionibꝫ quaꝝ vna eſt ſubſtan̄m ⁊ ali a adiectm̄.tunc capi
debet ꝓ ſubſtantiuo.vt pneuma valet tm̄ ſicut ſpūs ⁊ ſanctus.⁊ ſic eſt nomen eſ
ſentiale in diuinis.ſꝫ ſi capiꝛ vt eſt vna dictio tūc eſt nomē ꝑſonale.⁊ ſic p̄dcā re
gula in eo nō habet locū.Tertia regula eſt ꝙ dictio equalens relatiuo ⁊ antece
denti debet capi ꝓ relatiuo ⁊ adiungi an̄ti.vt Quicūqꝫ vult ſaluus eſſe an̄ oīa
opus eſt vt fidem catholicā teneat.Ibi quicunqꝫ valet tm̄ ſicut oīs.⁊ qui.In
quo exemplo expoſito q̄ relatm̄ iungiꝛ ly omnis.qđ tunc eſt an̄s.Ar̄ iſta n̄ valꝫ
ſortes eſt homo ⁊ animal.qꝛ hō valet tm̄ ſicut rōnale ⁊ animal.⁊ ergo qn̄ hō ad
iungiꝛ animali tūc debet capi ꝓ rationali tm̄.Sol'o dictio equalens duabꝫ de-
bet vni adiungi debito ordine.ita ꝙ magis cōe p̄ponaꝛ.⁊ tūc vitaꝛ nugatio quā
ꝓhibet grāmaticꝰ.Ar̄ nullus valet iſtas duas dictōnes.nō ⁊ vllus.tm̄ nō poſſū
dicere nullus ꝓ nō tm̄ vel vllus tm̄.Sol'o iſta regula intelligiꝛ qn̄ dictio equi
ualens duabꝫ dictionibꝫ nō cōponiꝛ ex ipis.ſed nullus ex illis duabꝫ dcōnibꝰ
componiꝛ.Cōtra dictio equalens duabꝫ dictionibꝫ ex q̄bꝫ n̄ ꝯponiꝛ n̄ pt poni ꝓ
reliq̄.ꝓbaꝛ de h̄ ṽbo currit.qđ valet tm̄ ſicut ē currēs.Sol'o currit nō equalet il
lis duabꝫ eque principaliter.ſꝫ prio ſt actū currendi in q̄ ex ꝯſeq̄nti acꝰ gn̄al' ſic
pri us in ſuo poſteriori itelligiꝛ.Qr̄ q̄ ſūt ipedimēta pricipalia de q̄bꝫ al'r ſufficiē
ter determinauit ab illa regula(Qn̄ negatm̄)vſqꝫ ad ſeq̄ntem.Sol'o tredecim.
Primū ibi(Ponis ob id ſolū)ſcđm ibi(Ad ṽbum ſepe vel adiecti.)tertiuꝫ ibi
(Pro ſola voce)q̄rtum ibi(Eſtqꝫ relatiuis)q̄ntum ibi(Sepe relatm̄)ſextuꝫ ibi
(Et numerū mutat)ſeptimū ibi(Inuenies iunctū)octauū ibi(Indefinite p̄
cedens.nonū ibi(Et ꝑſonale mutat)decimū ibi(Nō des advocem)vndecimū
ibi(Sunt adiectiui)duodecimum ibi(Hic etiam ṽbum)tredecimū ibi(Im
ꝑſonalis fit demonſtratio ſepe)Arguiꝛ ſunt ml'to plura impedim̄ta q̄ꝫ tredeciꝫ.
ergo illa numeratio falſa.An̄s ꝓbatur ꝑ textum ſeq̄ntem.⁊ ꝑ illum.(Extra ta-
men ſepe)⁊ per alios ſequentes.Sol'o ſunt tredecim impedimenta pricipalia ⁊
proprie dicta.ſed ſunt multo plura loq̄ndo de impedimentis generaliter.

.i.includens negatōem illi ꝑ prioronis ſociat

Quando negatiuum verbo conſtructio iungit

ꝑ illam negatōnem reſoluere ſ.obliquū negatiuū

Obliquum per non exponere conuenit illum

Aut ſimul exponi debet conſtructio tota

Sn̄ia eſt qn̄ obliquꝰ negatiuꝰ conſtruiꝛ cū ṽbo a ꝑte pꝰ.tūc debet reſolui i ob
liquū affirmatiuū.⁊ illā negatōem ſcꝫ nō.aut tota orō debet reſolui.ita ꝙ obli
quꝰ mutet in n̄m ⁊ ṽbum actiuū in ṽbum paſſiuū.Exm̄ de primo.vt nulluꝫ
video.i.nō video aliquē.Exm̄ de ſcđo.vt nullū video.ſic mutaꝛ.nullus videꝛ a
me.Qr̄ q̄re al'r pōit iſtū modū ꝯſtruēdi.Dōm ꝙ ꝓpter duas rl'as ſibi i hac ma-
tia rpugnātes.q̄ꝝ vna ē ḡcalis.reliq̄ vo logical'.Grāmatical' ē ꝙ obliquꝰ a ꝑte pꝰ
rectus etiā debet a ꝑte poſt conſtrui.Logicalis vero regl'a ē ꝙ negatio dꝫ pōi an̄

ꝑbum ꝓpꝫ concordiā iſtarū regularū dꝫ obliqu⁹ reſolui. vt negatio p̄cedat ver
bū ⁊ obliqu⁹ ſeqꝫ. vt vtriqꝫ regule ſatis fiat. Q̄r. vtꝝ iſta regula ſolū hēat ꝟita
tē de obliquis. So⁰ nō. ſꝫ etiā qñqꝫ de rectis. vt nulli⁹ aſin⁹ es tu. exponiꝫ ſic. tu
nō es vllus aſin⁹. Et quare al'r. nō dr. So⁰ ex duobꝫ. P̄rio. qꝛ hoc raro ↄtin
git. ſed vt in plurimū ſit in obliq̄s negatiuis. ſcd̄o. quia recti negatiui reſolutō
pōt faciliter manifeſtari ex reſolutiōe obliq̄ negatiui, ꝓpter magnā ſil'itudinē
in reſoluendo. Tertio pt addi ꝙ talis reſolutio n̄ ē necāria. qꝛ nō ē ↄ aliquā p̄di
ctaꝝ regulaꝝ. qꝛ negatio p̄cedit copulā ſm̄ intētionē reg le logicalis. Sꝫ rect⁹
vult p̄cōſtrui iuxta mod̄ ↄſtruēdi p̄us poſitū ⁊ ille etiā p̄cōſtrui. Q̄r. vtꝝ iſta re
ſolutio ſolū hēat ꝟitatē in dcōibꝫ caſualibꝫ. So⁰ nō. ſed etiā in aduerbijs nega
tiuis, q̄ dn̄t exponi ꝑ aduerbiū affirmatiū ⁊ negationē nō. vt nūqꝫ ꝓficis. ſic ex
poniꝫ, nō ꝓficis vnqꝫ. Q̄r. q̄re dr in textu (ꝟbo) So⁰ iō. qꝛ ſi obliqu⁹ conſtruaꝫ
cū noīe. tūc nō opꝫ fieri illā reſolutionē. vt auris nulli⁹ hoīs moueꝫ. Et ſil'r dꝫ
regula intelligi de obliq̄ app⁹ cōſtructo. qꝛ ſi conſtruiꝫ a ꝑte an̄ cū infinitiuo nō
eſt neceſſaria talis reſolutio. vt nullū videri a ceco ē veꝝ. qꝛ infinitiu⁹ hꝫ talē na
turā ꝙ poſſet regere accm̄ a ꝑte an̄. ⁊ etiā negatio tūc p̄cedit copulā. licet nō im
mediate. Q̄r. q̄le ipedimentū eſt hic. So⁰ ſm̄ quoſdā ē hic ipedimentū ↄ illā
regulā (Tertius hinc caſus) ſiue cōtra illā regulā (Subde ſcd̄m caſū rectori
⁊ ↄ illā logicalē. q̄ eſt ꝙ negatio dꝫ p̄cedere ꝟbū. Sed rō q̄ pt fieri eſt facilitas
reſoluēdi obliquū negatiuū in obliquū affirmatiuū. ⁊ illā negationē nō. vt qd̄
libet ſuo loco ponaꝫ. Sꝫ iō q̄re opꝫ fieri eſt ornat⁹ mod⁹ loq̄ndi ⁊ exp̄ſſio ſentē
tie ſub breuiloquio. ¶ Ar. hic nullū ē ipedimentū ex eo ꝙ obliqu⁹ p̄conſtruiꝫ.
ꝫ ⁊c. qꝛ iſta nō ē ipedimētalis Sonoꝝ alius vox ali⁹ nō vox. tn̄ ille obliqu⁹ ſo
noꝝ p̄conſtruiꝫ. Solutio ibi p̄conſtruiꝫ rōne diuiſionis. ⁊ ſic contingit q̄nqꝫ mo
dis obliquū p̄conſtrui ſm̄ vulgariſſimā regulā. ꝟ. Queſtio. latio. ſiue negatō
ſciſſo. ⁊c. vt ſup̄. Vel dōm ꝙ hic loq̄tur de obliq̄ negatiuo q̄ rōne negatiōis pre
cōſtruiꝫ. Cōtra. negatio ſm̄ regula logicalē nō dꝫ preconſtrui. quia aduerbiū
debet preconſtrui poſt ſuū verbū. ſꝫ negatio ē aduerbiū negādi ꝫ ⁊c. Maior pꝫ
quia aduerbiū ſm̄ p̄ſcianū ē adiectiuū ꝟbi deſians ip̄m ſm̄ donatū. So⁰ h̄ ve
rū ē de alijs nō de aduerbio negandi. qꝛ opꝫ ꝙ habeat ſue actionis obiectū qd̄
ē negatio p̄dicati qd̄ eſt ꝟbū de ſubiecto.. Et notandū ꝙ eſt triplex negatio ſcꝫ
negans q̄ totū tollit actū derelinquens ſubiectū cū aptitudine. Sꝫ infinitans
tollit q̄litatē. initā derelinq̄ns ſubſtantiam infinitam.

ↄ⁹ aſimbaſmatica .i. ntō .i. orō ꝑfecta
Fiet aſimbaſma ſine recto clauſula plena
Exemplum Exemplum
Me tedet vicij placet illi iura tenere

Sn̄a ē ꝙ cōſtructio aſimbaſmatica facit ꝑfectā ſn̄iam ſine ntō caſu. vt placet
tenere iura mea. Et dr iō ꝑfecta. qꝛ ꝑfectā ſn̄iam in animū audientis generat.
Q̄r. q̄t mōis aliq̄ cōſtructio dr ꝑfecta. So⁰ duobꝫ mōis Primo q̄n orō ↄſtat
ex noīe nti caſ⁹ ⁊ ꝟbo ꝑſonali finiti mōi. vt ſacerdos cātat miſſaꝫ Scd̄o q̄n orō
cōſtat ex obliq̄ ⁊ ꝟbo iꝑſonali. vt me tedet vitij. Q̄r. q̄tuplex eſt cōſtructio pter
diuiſiōes p̄us poſitas. Solutio triplex. ſ. ſimbaſmatica. paſimbaſmatica ⁊ a
ſimbaſmatica: Simbaſmatica eſt q̄n verbū ꝑſonale hꝫ ntm̄ ꝓ ſuppoſito. vt pla
to diſputat. Et dr a ſin qd̄ ē cō. ⁊ baſ fundamētū. qꝛ hꝫ duo fundamenta ꝑfecte

Suppōita ſta
diuiſiōe ↄſtru
ctiōis. Cōſtru
ctionū alia ſim
baſma: alia pa
raſimbaſma: a
lia aſimbaſma
māifeſtat verū
membrū ſcꝫ a
ſimbaſma.

ꝯſtructionis q̄ ſūt nomē n̄ti caſus. ⁊ ꝟbū ꝑſonę finiti mōi. Paraſimbaſmatica
ē in q̄ ponit̄ n̄tūs tm̄. vel ꝟbū ꝑſonale tm̄. De p̄mo liber iohānis De ſcđo amo
katherinā. Et đr a para qđ ē iuxta. ⁊ baſ fundamētū: q̄ſi iuxta fundamētū. q̄a
hȝ ꝑtē fundamēti ſȝ nō totū. Sȝ cōſtructio aſimbaſmatica ē ꝑfecta ꝯ° ex oblīq̄
⁊ ꝟbo īꝑſonali cōſtituta. vt iohis inteſt. Et đr ab a qđ ē ſine: ⁊ baſ fundamētū
q̄ſi ſine vtroqȝ fundamēto conſtructiōis. ſ. noīe n̄ti caſ⁹. ⁊ ꝟbo ꝑſonali finiti mo
di. ⁊ de illa loq̄r alex. in p̄n̄ti. de alijs p̄us dictū ē. Q̄r. q̄re alex. h̄ ſolū loq̄r đ cō
ſtructiōe aſimbaſmatica. So°. illa ſolū ē īpedimētalis ꝯ regulas p̄us poſitas
⁊ nō alie ḡ ⁊c̄. ¶ Ar̄. Liber petri. ibi nulla ē p̄dictaꝝ ꝯſtructionū. ḡ diuiſio eſt
inſuffici ns. So° negāda ē ꝯn̄a. q̄r ibi ē ꝯ° ꝑaſimbaſmatica ⁊c̄. Ar̄. nullū fun
damentū ē ꝑfectū ſine fundamēto. ſȝ ꝯ° aſimbaſmatica caret fundamētis con
ſtructiōis ꝑfecte. ḡ male dicit (Fiet aſimbaſma ⁊c̄) Maioꝛ pȝ. q̄r fundamēta ꝑ
fecte ſūt nomē n̄ti caſ⁹. ⁊ ꝟbū ꝑſonale finiti mōi. Sȝ nullū tale ponit̄ in cōſtru
ctiōe aſimbaſmatica. So° ꝟbū ꝑſonale ⁊ nomē n̄ti caſ⁹ ſūt fundamēta cōſtru
ctionis ſimbaſmatice. ſȝ nō aliaꝝ cōſtructibiliū. Cōtra. ḡ nō erūt orōnes ꝑfcē.
q̄r illud nō eſt ꝑfectum: qđ reſoluit̄ in aliud: ⁊ cui aliq̄d deeſt. ſȝ n̄tūs ⁊ ꝟbum
perſonale. ḡ male đr (clauſula plena) Solutio eſt bñ formalit̄ ꝑfecta: non aūt
finaliter ſimpl'r loq̄ndo. vide pe. hyſ. deſuꝑ de capitulo de orōne.

Queſtio fit ſi fiat in his conſtructio duplex
Huic placet eſſe probo. nobis placet eſſe peritos

Sn̄ia ē q̄ iſta q̄ſtio eſt. vtꝝ ille orōnes: huic placet eē ꝓbo. nobis placet eſſe pe
ritos: ſint congrue vel incōgrue. Et rn̄dendū ē q̄ ſunt congrue. Q̄r. q̄re alexan
der non ſoluit iſtā queſtionē. Solutio ad hoc varij varias aſſignāt rōnes. Pri
ma ē. q̄ tp̄e alexandri de iſtis orōnibꝫ fuerint ꝯrie opīones ad vtrāqȝ ꝑtē. q̄r q̄
dam dixerūt eas eē ꝯgruas. q̄dā incōgruas: nulli illaꝝ alexander voluit ꝯdice
re. iō dimittit illas eē inſolutas. Scđa eſt. quia alex. reliquit hmōi orōnes ſim
pliciter incongruas. Tertia rō ē. q̄r reliquit iſtā orōnē eſſe ſolutā ex dictis ibi.
Hoꝝ conſimiles ⁊c̄. q̄r in p̄ma orōne ꝟbū ſbm copulat ſil'es caſ⁹. ⁊ in ſcđa non
ḡ reliquit iſtā ſimpliciter foꝛe incongruā. ſed p̄ma rō eſt melioꝛ ſm ſn̄iam. Se
nece dicent᷑. In dubijs nō diffinies. ſed ſuſpēſaȝ ſiue ſuſpenſiuā teneas ſn̄iam
¶ Ar̄. videt̄ q̄ p̄ma ſit incongrua. q̄r hoc ꝟbū ſbm eſſe nō p̄t regere dtm̄ a ꝑte
ante. ḡ etiā nō pōt regere dtm̄ app⁹. Solutio iſta orō: huic placet eſſe ꝓbo pōt
dupliciter cōſiderari. Uno mō q̄ ꝓbo dtī caſus regat̄ app⁹. ⁊ ly huic a ꝑte an̄
ita q̄ vnū nō ſit determinatio alteri⁹. ⁊ ſic iſta orō eſt ſimpliciter incōgrua. q̄r eē
nō regere p̄t dtm̄ a ꝑte an̄. Scđo p̄t cōſiderari vt ꝓbo ſit determinatio illi⁹ dcō
nis huic ⁊ q̄ regant̄ ambo a placet. Sed veri⁹ dōm ē ad illā ſolutionē q̄ ꝟbuȝ
ſbm regit illū caſū app⁹ quē regit a ꝑte an̄. q̄ illa regula non eſt vniuerſalit̄ ꝟa
ſed p̄t hoc ex ſpēali natura q̄ȝ hȝ bñ facere. ſȝ non de nec̄itate. Q̄r. q̄ttuplicē ſen
ſuȝ habet iſta orō. huic placet eē ꝓbo. Solutio duplicē. Primus eſt. placȝ hu
ic eſſe ꝓbo. i. placet huic ꝓbo eſſe. ſ. q̄ ſit aliq̄d. ⁊ ſic eſt ſimpliciter ꝯgrua. q̄r da
tiuus regit̄ a placet. Ali⁹ ſenſus ē. placet huic eſſe ꝓbo. i. placet huic q̄ ſit ꝓbꝰ
⁊ in illo ſenſu capit̄ in ꝓpoſito. Q̄r. vtꝝ iſta orō: nobis placet eē ꝑitos ſit ꝯgrua
Solutio nō ē ſimpl'r cōgrua. ſed admittit̄ ꝓpter facilē intellectionē alicui⁹ caſ⁹
acci vt ſit ſenſus. placet nobis vos eſſe ꝑitos. q̄ eſt ſimpliciter cōgrua. q̄r ꝟbum
ſbm habet ſimiles caſus ante ⁊ poſt. Queritur. quottuplicem ſenſum habet

Illa oratio: nobis placet eſſe peritos. Solutio duplicem. vnus eſt: Nobis pla/
cet peritos eſſe in rerum natura. ⁊ tunc eſt ſimpliciter congrua. Secundus eſt
Nobis placet eſſe peritos. i. nobis placet ꝙ ſumus periti. vt ſtat ſic: ē incōgrua
quia eſſe copulat diſſimiles ca ſus. niſi in ſenſibus predictis capiatur. Et ſimi
les orōnes inueniunť etiam apud poetas. vnde Ouidius. Et magis infirmo
non licet eſſet mihi. Oratius Primū ego me illoꝝ dederim quibus eſſe poetꝫ
ibi etiam poteſt poni poetas. ſicut etiam dicitur Johānis p̄mo. Dedit eis po
teſtatem filios dei fieri.

copulare ſ. copulatiua diſiūctiua

Jnugere conſimiles debēt coniunctio caſus

ille dcōnes equalē obſuant .i. regulam

Quā niſi preterq̄ꝫ ſimilem retinent ſibi formam

Sn̄ia eſt. ꝙ coniunctio vult coniungere ſimiles caſus. Et iſte dcōnes q̄ꝫ. niſi ⁊
preterq̄ꝫ etiam volunt coniungere caſus. Exemplū primi vt iohannes ⁊ petrꝰ
Exemplū ſcd̄i. vt ſortes eſt fortior q̄ꝫ plato. omnis homo niſi preterq̄ꝫ petrus ē
ſtultus. Querit̃. vtꝝ iſta regula ſemꝑ ſit vera. Solutio ſemꝑ ē vera dūmodo
debite intelligať. ita ſcꝫ ſi eſt cōiunctio copulatiua. vel diſiūctiua. ⁊ ſit poſita in/
ter dictiones caſuales que reguntur ab eodem regente. non potente regere di/
uerſos caſus. ⁊ ab eadem parte ⁊ ex eadem vi. tunc copulat ſimiles caſus ante
⁊ poſt. Dicitur notanter (copulatiua vel diſiunctiua) ꝑpter alias coniunctōes
que non habent copulare caſus ſimiles ante ⁊ poſt. vt Filius quidam homis
vadit. Dicitur notanter (Jnter dictiones) quia ſi ponatur inter orationes re
gula non habet veritatem. vt ſortes currit ⁊ illum video. Dicit̃ (caſuales) pro
pter iſtam ⁊ ſibi ſimiles. ſortes currit leuiter ⁊ velociter. Dicitur (rectos ab eo
dem regente) ꝑpter iſtam orationem ⁊ ſibi ſimilem. ⁊ Sortes currit ⁊ illum vi
deo. Et dicitur (ab eadem parte ⁊ ex eadem vi) ꝑpter iſtam ⁊ ſibi ſimiles. vt vi
deo paulum ⁊ ipſe videt me. Additur (a dictione non potente regere diuerſos
caſus) ꝑpter iſtam ⁊ ſimiles. plenum gratia ⁊ veritatis. Arguitur coniunctio
non copulat inter ſimiles caſus. ergo textus falſus. Antecedens probatur. vt
hic plato diſputat ⁊ loquitur. Solutio vt patet ex dictis. regula itelligit̃ quā
do coniunctio ponitur inter dictiones caſuales. Sed hic ponitur inter duo ꝟ
ba. Contra. coniunctio poſita inter dictiones caſuales non copulat ſimiles ca/
ſus. vt patet in exemplo Johannis p̄mo. Plenum gratia ⁊ veritatis. Dōm ꝙ
tribus modis fallit. Primo. quando genitiuus adiungitur nomi adiectiuo. vt
equus albus. ⁊ magne cōmoditatis. Secundo. quando coniungit dictionem
poſſeſſiuam. vt filius eliacus ⁊ martis. Tertio. quando vna dictio regit diuer
ſos caſus vnico contextu. vt plenum gratia ⁊ veritatis. vnde Copula quādo
duos caſus ſociat. regit illos Vnica vis. ſortem tu diligis ⁊ ciceronem. Sed
tn̄ hanc normam triplex inſtantia caſſat. Nobile per rectum ſibi dū ſociat ge/
nitiuū. Curſitat albus equus ⁊ magne cōmoditatis. Cōdidit eliacus ⁊ mar
tis filius vrbem. Caſus quando duos regit vnica vis variat hos. Exemplū
tibi do. ſum plenus panis ⁊ auro. ¶ Arguitur. iſta regula ſufficienter ſub
predicta regula comp̄henditur. ergo iſta eſt ſuperflua. Solutio iſte dictiones
quandoqꝫ capiuntur conditionaliter. ⁊ quandoqꝫ aduerbialiter. Primo mo/
do ſufficienter comprehenduntur ſub p̄ima regula. ſed non ſecundo modo.

q̄ ☞ Queritur cum quibus dictionib⁹ vult cõſtrui q̄. Solutio primo conſtru-
itur ſepiſſime cū nominib⁹ compatiui gradus. vt leo eſt fortior q̄ aſinus. ſcd̃o
cõſtruitur cū dictiõib⁹ alietatꝫ. vt multo alius eſt paulus q̄ frater tu⁹. tertio
cõſtruitur cū iſtis dictionib⁹ ante. antea. vt ante veni q̄ tu. Ubi notandum. ꝙ
Preter illa prepõ preter. ſemper conſtruitur cū accuſatiuo. vt omnes ſunt prudentes p̄
ter me. Sed illud compoſitū p̄terq̄ req̄rit ſimiles caſus. vt omnes ſtudent p̄-
Preterq̄ terq̄ ego. Similiter nullius rei ſum auarus p̄terq̄ laudis ☞ Ubi notandū
ꝙ eſt differentia inter q̄ ꝛ niſi. quia niſi ꝛ p̄terq̄ ſepe iungūtur vniuerſalib⁹ ne
gatiuis. vt nullius hominis natiuitatē legimus celebrari niſi ſolum Johan-
nes baptiſta. Ita ſimiliter nullus ſaluabitur niſi vel preterq̄ iuſtus. Sed q̄.
Niſi iungitur compatiuis ꝛ dictionib⁹ alietatis. vt patuit.

actionem vel paſſionem .i. ſ̄care valent
Actum ſiue pati ſignare gerundia poſſunt
etiam ſ. duplex ſ̄catū attribuit bina
Atqꝫ ſupina. per hoc datur his conſtructio duplex
ꝓ ſed deſcendāt notantib⁹ actiõnē
Si tamen a verbis veniant ſignantibus actum
Exemplum
Hec delectatur inſpectando quaſi pulcra

Sn̄ia eſt. ꝙ gerūdia q̄ deſcēdunt a v̄bis actiuis trāſitiuis hn̄t duplicē ſ̄cationē
ſcꝫ actiuā ꝛ paſſiuā. ad quā ſeq̄tur duplex conſtructio. qꝛ qn̄ ſ̄nt actionē tūc re-
gunt accm̄ app⁹. ſed qn̄ ſ̄nt paſſionē regūt ablatiuū app⁹ mediante prepõne. vt
delectatur inſpectando quaſi pulcra. Si illud gerundiū deſcēdat a v̄bo actiō
tunc regit ablatiuū ſcꝫ pulcra. i. a pulcra. Senſus p̄me orõnis eſt ꝙ aliquis de
lectatur inſpicere pulcra entia. Sed ſenſus ſecūde orõnis eſt. ꝙ aliquis dele-
ctatur inſpici a pulcra. Quare dicitur a verbis actiuis. Dõm ideo. quia ſi ge-
rundia ꝛ ſupina deſcendunt a verbis neutralib⁹ vel deponentalib⁹ que tantū
modo regunt vnum caſum. ſ̄nt ꝙ verba eoꝝ ſ̄nt actionē tantū vel paſſionem.
¶ Arguitur. nullū ſupinum deſcendit a verbo actiuo. quia a ſupinis forman-
tur ꝑticipia p̄teriti tp̄is. que ſ̄nt paſſionem. Solutio. ſm̄ iſtū textū tā actiē q̄
paſſiue ſ̄nt. Et ſolutio argumēti pꝫ ex dictis in capitulo de participijs. Que-
ritur. que eſt ratio ꝙ gerūdia ꝛ ſupina ſ̄nt actionem ꝛ paſſionem. Solutio. rõ
iſta. quia deſcendūt a verbis ſ̄ntibus actionem vel paſſionem. ſed omne deri-
uatiuū ſapit naturā ſui primitiui. g̊ ſ̄nt actionem vel paſſionē. Queritur. queꝫ
caſū regunt gerundia ꝛ ſupina vt deſcendunt a verbis actiuis. Dõm dtm̄ cuꝫ
accõ. vt petrus ſedet reſumendo diſcipulis paſſionem xp̄i. Cuius rõ eſt. quia
indicatiuus poteſt regere dtm̄ cū accõ. g̊ etiā ſupina ꝛ gerundia ꝓpter ydenti-
tationeꝫ ſignificationis. vn̄. Quecūq̄ caſum regit modus initialis ꝛc̄. Quer̄.
quē caſū regūt ꝓut veniunt a verbis paſſiuis. Dõm ablatiuū vel dtm̄ reſolu-
bilem in ablatiuū mediante prepõne. ꝛ ablatiuū reſolutū vel alium. vt patet ex
dictis de regimine ablatiui. ☞ Ubi notandum ꝙ gerundia ꝛ ſupina ꝓut ve-
niunt a verbis imperſonalib⁹ regunt eundē caſum quē regunt qn̄ a verbis acti
uis tranſitiuis. Et dꝛ (a v̄bis tranſitiuis) ꝓpter gerundia ꝛ ſupina v̄boꝝ depo
nentaliū q̄ nõ ſ̄nt ſimul actionē ꝛ paſſionē. Qr̄. vtꝝ oīa gerundia in di do dum
terminata ſ̄nt actiue ꝛ paſſiue. Solutio ſic. Exemplū de di quo ad actiuā ſ̄ca

tionē. vt venio de cā vidēdi regē. De paſſiua fcatōe. venio cā vidēdi miracl'l. i. vt videat᷑ miraclm. De dō in actiua fcatōe. vt iohes pūgnando vicit illū. De paſſiua fcatōe. vt cātādo rūpit᷑ anguis. Vñ venefice mlieres hñt carmia q̄dā. Jte cātare. i. talib⁊ carmib⁊ vti. Et cātare ē faſcinari. vñ. Frigidus in p̄tis cātādo rūpit᷑ āguis Jtē faſcinū ni. ſt illō cū q̄ fit faſcinatō. vt faſcinū faſcino tollit᷑. Et i hexe͡. feia vult vide͡. i. dū videt᷑. Exm̄ de dū qñ ſt actiue. vt vado ad vidēdū ſaluatorē. De paſſiua ſtōe. vt dedit dorſū ſuū ad ꝑcutiendū. i. ꝑcutiat᷑ Q̄r. qñ capiūt᷑ gerundia actiue ꝛ qñ paſſiue So⁹ ſatiſfaciēdo puerꝫ dōm ē. ꝙ qñ gerūdia ſumūt᷑ cū regie accī app⁹. tūc ſꝑ capiūt᷑ actiue. Exm̄ vt venio cā legēdi libꝝ. Sꝫ qñ capiūt᷑ ſine regie tūc ſumūt᷑ paſſiue. Virgili⁹ Alit᷑ vitiū creſcitq̄ꝫ regēdo Q̄r qñ ſupina capiūt᷑ actiue vel paſſiue. Dōm vltima ſupina ſēper capiūt᷑ paſſiue. vt h̄ eſt dignū auditu. i. vt audiat᷑. ſꝫ p̄ora ſupina in tū (qñ habet regimen actiuorum) ſignificant paſſiue. vt vado viſum chriſtum Sed qñ hꝫ regim̄ paſſiuoꝝ ſnt paſſiue vt vado viſū ab hoib⁊. Q̄r q̄ ē dr̄ña int᷑ gerūdiū ꝛ gerūdiuū. So⁹. iſta qꝛ gerūdiū ē qd̄ tā actōꝫ q̄ꝫ paſſiōꝫ ſt. ꝛ iō ſm̄ nois inꝑ̄tatōꝫ dr̄ q̄ſi gerēs vim duoꝝ ſ. actōꝫ ꝛ paſſiōꝫ Sꝫ gerūdiū ē qd̄ ſt ſolū actiōꝫ l' paſſiōꝫ. ꝛ ſic dr̄ gerūdiū q̄ſi gerēs vim vni⁹ ſ. actōꝫ tm̄ vl' paſſiōꝫ tm̄. Ar̄. gerūdiū ꝛ gerūdiuū ſm̄ Hug. ñ dr̄ñt niſi ꝑ ſincopatōꝫ. ḡ illa dr̄ña ē mala. Dicēdū illa dr̄ña ē aſſigta ſm̄ vim rōis noim. ꝛ nō ſm̄ rē. qꝛ ſic ꝯ dēpt ficare pñt. gerūdiū ꝛ gerūdiuū. qꝛ vnū ſepe poit᷑ ꝓ reliq̄ ꝛ ḡ dr̄ña ē paꝝ curāda. De ſupis dr̄ ibi (Jnfinitiuo pͥmū

.i. gerūdijs ſ. h̄ ꝟbū .i. faciet

Deqꝫ gerundiuis que ſū gerit eſſe videtur

interrogatō ſ. gerūdijs

Queſtio. ſi triplex illis cōſtructio detur

Exem̄ pͥme q̄ſtionis

Preſpiter eſſendi cauſa vis clerice radi

Exem̄ ſcđe q̄ſtionis

Militis eſſendi cauſa p̄co arma parari

Exemplū tertie queſtionis

Eſſendi regem cauſa me poſco iuuari

Snia eſt. vtꝝ gerūdia illius verbi ſubſtā tiui ſum ꝑñt cōſtrui cū illis tribus caſib⁊. ſcꝫ ntō gtō ꝛ acculatio apte poſt Exēpla ex textu patent. Q̄r. q̄re alexāder ñ ſoluit iſtā q̄ſtionē. So⁹ relinquit fore ſolutā ex dictꝫ ibi (Hoꝝ cōſiles) ſꝫ illa rn̄ſio ē ſufficiens. ſꝫ iō nō ſoluit eaꝫ qꝛ d̄ iſtis q̄ſtiōib⁊ ſūt varie ꝛ dubioſe opiōes. ſꝫ ſm̄ ſenecā Jn dubijs nō ē diffiniendū. ſꝫ ſuſpenſiuā tenere ſniam. Vel tertio dōm ē ꝙ rn̄ſio ad iſtas queſtiōes erat alexādro maīfeſta. ſed ad vitandū q̄rundā ꝯtra eū latrantū inuidiā eas ſoluere noluit ꝛc. Q̄r vtꝝ primū exm̄ ſit cōgruū h̄ mō ordinādū. O clerice tu vis radi cā eēndi p̄ſbyter. So⁹ ſic. qꝛ h̄ gerūdiū ꝟbi ſbui. ſ. eēndi copulat ſil'es caſus añ ꝛ poſt. ſ. tu p̄ſbyter. qꝛ ambo ſūt nti caſus. Ar̄. copulat inter diſſil'es caſus. ſcꝫ inter ablm̄ ꝛ ntm̄. qꝛ cā ē ablti caſus. ꝛ p̄ſbyter ē nti caſ⁹ So⁹ nō copulat int᷑ illos duos caſus ſcꝫ cā ꝛ p̄ſbyter. qꝛ nō copulat oēs caſus cū q̄b⁊ ꝟbū ſbm ꝯſtruit᷑. ſꝫ ſolū illos q̄s denotat ꝑtinere ad idē iuxta illō (ꝑſonā dū ꝑtineant ad eandē) iā ille abltūs cā ꝛ ille ntūs p̄ſbyter ꝑtinēt ad diuerſa. ḡ nō poteſt illos adinuicē copulare. Cōtra. h̄ ꝟbū ſbm eſt: dr̄ talē vnionē q̄lē extrēa reqrūt pͥmo ꝑihermenias. Sꝫ iſte ntūs p̄ſbyter ꝛ ablatiu⁹ cā denotāt diuerſa. ḡ ꝟbuꝫ ſbm ꝑt illa ꝯiūgere. So⁹ dr̄ talē vnionē vel eētialē vel accn̄talē ſm̄ intētiōꝫ pͥoꝛ

Faſcinum

ſ3 nõ vnionẽ incõgruitatȝ. Q̄r. vtꝝ iſta oṙo ſit ordinãda ſm ↄſtructionẽ. ego p̄ coꝛ arma parari cã eẽndi militis ſit ↄgrua. So° ſi hoc gerundiũ eẽndi capitur ſbue. tũc oṙo ẽ ſimplr incõgrua. qꝛ v̄bũ ſbm vel ei⁹ gerundiũ copulat int̃ diſſimiles caſus. ſ. int̃ ntm̃ ꝛ gtm̃ qđ ẽ ↄ̄ vim copulatiuã ꝛ naturã illoꝝ v̄boꝝ. S3 ſi capit̃ poſſeſſiue. put impꝛtat ptinẽtiã. ſic oṙo ẽ ↄgrua. qꝛ h̄ v̄bũ ẽ ſumptũ p ptinet regit gtm̃ p iſtã regulã (Eſt intellectũ p ptinet addit̃ iſtis) g̊ etiã ei⁹ gerundiũ ſcȝ eẽndi in illa ſ̄catiõe captũ. Ar̄. qñcũqȝ v̄bũ ſbm coplat gtm̃ cũ ntõ oṙo eſt incõgrua g̊ ꝛ iſta. So° veꝝ ẽ qñ v̄bũ ſbue capit̃. ſ3 nõ qñ poſſeſſiue capit̃ vt in ppoſito. Q̄r. vtꝝ tertia oṙo ſit ↄſtruẽda. ego poſco me iuuari cã eẽndi regem ſit cõgrua. So° ſic. qꝛ h̄ gerundiũ eẽndi copulat duos accõs: vnũ a pte añ ꝛ reliquũ a pp⁹ ſcȝ me ꝛ regẽ. Ar̄. ille accũs me regit̃ a iuuari a pte añ g̊ nõ ab illo gerundio eſſendi. So° licet nõ regit illũ accm̃: tñ copulat. qꝛ v̄bũ ſbm nõ neceſſario ſp regit illos caſus q̊s copulat. ſic ẽ in ppoſito. Q̄r. q̄ eſt illa cã q̄ ↄtinue in exemplis exponit̃. So° ẽ cã finalis. qꝛ oẽ analogũ p ſe poſitũ ſtabit p ſuo ſ̄cato famoſioꝛi. vel etiã cũ alio ſibi ↄiũcto. qđ notat aliq̄d ad rõnẽ finis ptinẽs ſic i ppoſito. In p̄mo eẽ dȝ cã finalis ſacerdotij q̄ eſt cult⁹ diuin⁹ in ſacroꝝ diſpẽſatione In ſcđa ẽ cã finalis q̄ eſt defenſio patrie ab aduerſarijs eã deuaſtare ītẽtibꝫ In tertio notat̃ cã finalis q̄ eſt maioꝛ rõ merendi. qꝛ q̄ͣto aliq̄s eſt in altioꝛi ſtatu pl⁹ tãto p̄t mereri. ſicut moyſes p̄ter eſſentiale p̄miũ. ex eo ꝙ fuit dux ſup populũ iſrael habuit p̄miũ accidẽtale qđ poti⁹ intendebat pdere q̄ͣ pplm iſrael a deo plagari ppter eoꝝ peccata dicẽs. Dimitte pplo hanc noxam. aut dele me de libꝛo vite. Ar̄. eſſendi nõ eſt gerundiũ illi⁹ v̄bi ſbui ſũ g̊ male dcm̃ ẽ ꝙ triplex q̄ſtio mouet̃ de gerundio illi⁹ v̄bi ſũ. qꝛ gerundio caret ꝛ ſupinũ nõ hȝ. ꝛ ſi hr̄et eſſet endi endo endũ formant̃ a gtõ entis. So° nõ ẽ gerundiũ ſm formationeȝ regularẽ ꝛ vſitatã. tñ capit̃ p gerũdio illi⁹ v̄bi ſm irregularẽ formatioẽ. Etiã vtit̃ Areſt. illi⁹ v̄bi gerundio in añp̄dicamẽtis. dicẽs ꝙ octo ſũt m̃oi eẽndi in.

.i. v̄bo infinitiui modi .i diuide
Infinitiuo primum diſtingue ſupinum
ſupple verbis vltima
Atqȝ gerundiuis primis ſupreẽa ſupina
.i. ſocias ſp. v̄bũ ſignifico
Si iungas verbo p qđ motũ tibi ſigno

Mãifeſtat cõſtructionẽ gerũdioꝝ ꝛ ſupinorũ nõ abſolute ſ3 in cõpatiõe.

Sñia eſt. ꝙ p̄mũ ſupinũ differt ab infinitiuo ꝛ vltimũ ſpinũ diſt inguit̃ a gerundio in di t̃minato. qꝛ vltĩa ſupĩa ↄſtruũt̃ cũ v̄bis importãtibꝫ motũ. ſ3 ñ cũ infinitiuis. vt gerũdia in di t̃iata. Q̄r. g̊ quõ p̄mũ ſupinũ differt ab infinitiuo. So° ſic. qꝛ p̄mũ ſupinũ ↄſtruit̃ cũ v̄bo importãte motũ ad locũ. vt vado lectũ ſ3 nõ infinitiu⁹. S3 vltimũ ſupinũ differt a gerundio in di terminato. qꝛ vltimũ ſupinũ cõſtruit̃ cũ v̄bo importãte motuȝ de loco. vt venio lectu. i. de loco in q̊ legi. nõ aũt tale gerundiũ. Q̄r. q̄re text⁹ pl⁹ facit diſtinctiõȝ a p̄mis gerundijs: ſ. in di t̃minatis q̄ͣ ab alijs. So° iõ. qꝛ gerũdia in dũ t̃iata ꝛ in do etiã pñt ↄſtrui cũ v̄bis importãtibꝫ motũ exterioꝛẽ. De dũ. vt vado legendũ. De do vt curro cantãdo. Q̄r. quõ ↄueniũt pticipiũ gerundiũ infinitiuus ꝛ ſupina. So° in hoc. qꝛ oĩa illa qñqȝ importãt cõcomitãtiã act⁹ ad actũ que congrue poteſt cõſtrui cũ alio actu p̄cedẽte. vt vado lectũ. ſtudeo ſedendo. Scđo cõueniunt quia oĩa illa regunt eundẽ caſũ quẽ ſua v̄ba a q̊bꝫ deſcendũt regere pñt. Q̄r. quõ pticipiũ differt a gerundio: ſupĩo ꝛ infinitio. So° ſic pticipiũ cũ noĩe ſbuo ↄſtruit̃. vt adiectm̃ ꝛ ſbm. ſ3 hic nõ cõuenit alijs. S3 infini-

tiuus differt a gerundijs ⁊ ſupinis per articulum toꝝ ſm priſcianum. quia gerundia ⁊ ſupina poſſunt habere inflectionem caſualem: non aūt infinitiuus.
☞ Qr. vtꝝ gerundia ⁊ ſupina ſunt v̄ba infinitiua ſm priſcianum ḡ non dr̄nt. Dōm ſunt infinitiui caſuales. ſ3 v̄bū infiniti mōi dr̄ infinitiuꝰ n̄ caſual'. Quer. quō gerūdia int̄ ſe ꝯſiderata dr̄nt. dōm ſic ꝙ gerundiū in di fiatū ꝯſtruit̄ cum noīe ſbuo more gti caſꝰ. vt venio cā legēdi. S3 in do fiatū ſt ꝯcomitātiā actꝰ cū ſimultate. vt ſedeo ſtudendo. S3 gerundiū in dū importat ꝯcomitātiā actꝰ ad actū cū ſucceſſiōe. vt vado ad legendū. Qr. quot ſūt ſupina. Soꝰ tm̄ duo. cuiꝰ rō eſt. qꝛ ꝑ ſupinū exprimimꝰ t̄minos motꝰ. ſ3 tm̄ duo ſūt termi motꝰ. ſ. a q̄ ⁊ ad quem ḡ ſūt tm̄ duo ſupīa iuxta nūeꝝ t̄minoꝝ motꝰ ſc3 a q̊ ⁊ ad quē. Ar. tot ſūt ſupina quot ſūt v̄ba. Soꝰ veꝝ ē ſm nūeꝝ. ſ3 duo ſm ſpēm. Qr. quō dif ferunt ſupina inter ſe. Dōm ſic: qꝛ p̄mū ſupinū vult ꝯſtrui cū v̄bo ſnte motu3 ad locū vt vado cenatū. eo dormitū. S3 vltimū ſupinū vult ꝯſtrui cū v̄bo vel ꝑticipio importāte motū de loco. vt venio cenatu. redeo ſpaciatu. Ex q̊ p3 ꝙ iſta or̄o ⁊ ꝯſiles. maneatis ſeſſum ē incōgrua. qꝛ p̄mū ſupinū vult ꝯſtrui cu3 v̄bo importāte motū. ſ3 h̄ v̄bū maneatis importat quietē. ſ3 d3 dici maneatꝫ ſedentes. Qr. quō cōueniūt p̄mū ſupinū ⁊ vltimū. Soꝰ ſic. qꝛ ābo ſūt v̄ba hn̄tia inflectionē caſualē. ⁊ regere pn̄t eundē caſū quē ſua v̄ba a q̄bꝫ deſcendūt. Ar. vltimū ſupinū ꝯſtruit̄ cū noīe adiectio. ḡ nō cū v̄bo iportāte motū de loco vt incredibile dictu. horribile viſu. Soꝰ ꝙ q̄uis ſm cōem opionē ḡcoꝝ ꝯgrue ꝯſtruūtur cū v̄bo imꝑtante motū de loco: tn̄ magꝫ ornate cōſtruūt̄ cū noībꝫ adiectis ſm intentionē oratoꝝ ⁊ poetaꝝ. Cōtra. dictu viſu nō ſūt ſupīa. ſ3 ſūt noīa q̄rte declinatiōis ablatiui caſus ⁊ regunt̄ ab illis adiectiuis ex vi denr̄atiōis eēntie. Soꝰ ſm laurentiū ōis nr̄a latinitas ſumit̄ a perītis grāmaticꝫ: precipue a poetis. ſ3 in nulla poetica ſcia reꝑit̄ vltimū ſupinū ꝯſtructū cum v̄bo importante motū de loco. ſed ſꝑ cu3 noībꝫ adiectiuis. vt etiā ponit v̄gilius ⁊ alij vt iocundū auditu.. ⁊ eſt ibi nomē ſbm ablti caſus. conſil'r dōm eſt de alijs.

.i. erit .i. ſnīa .i. interdum

Fiet de voce ſermo quandoq3 ꝑ ipſum

ꝑ ola voce .i. ponenda

Materialit̄ hanc tu dicis eſſe tacenda3

ſub vna ſiatione matial'r poſitas

Caſus per voces cōfundis materiales

Snīa eſt. qñ dcō materialit̄ ponit̄ ꝑ ſola voce ⁊ n̄ ꝑ re ad extra tal' dcō ꝑ oēs caſꝰ ē indecliabil' Exm̄ hōē dcō byſillaba Qr. q̄ eſt ratio ordinis iſtiꝰ textus ad p̄cedētē. dōm iſta. qꝛ p̄us determinauit de dcōībꝫ ſcatis. h̄ v̄o determinat de dcōībꝫ matialiter poſitꝫ. ſ3 ſcatia dcō ē añ illā q̄ materialit̄ ponit̄. q̄a ſcatio ē foꝛa dcōis actuās eā. ſ3 ens in actu ſm viā ꝑfectiōis ē añ ens in potētia. Qr. quō ſcit̄ ꝙ dcō matialit̄ ponit̄. Dōm ꝑ adiunctū ſc3 p̄dicatū. qꝛ qñ adictū cōuenit cū ſbuo ꝑ voce tm̄ ⁊ nō ꝑ ſcatiōe tunc ponit̄ matialit̄er. vt hō eſt dictio diſſyllaba cōuenit hoī ꝑ ſola voce. Ar. in hac oīone hō ē nomē. nō ponit̄ materialiter. qꝛ adhuc nomē retinet ſuū modū ſndi. Dōm ponitur materialiter ꝑ tāto. quia nō ſtat ibi ꝑ vltimato ſcato. licet teneat modū ſndi. Ar. vox materialit̄ poſita aliq̄d ſt. ꝑbatur quia ſt ſeipſam. Solutio vox materialiter poſita ē ſibi idem ⁊ oñdit repſentando ſeipſam. ſed tñ nihil ſt ſcatione illa. que eſt foꝛa ſbal' dcōnis ſcatiue. Qr. cuiꝰ ꝑtis oīonis ſt̄ dcōnes materialit̄ poſite. Soꝰ oēs debent cōꝑhendi ſub noīe. ſiue cōplexe ſiue incōplexe q̄ſtū ad ſcationem actualē.

Ponit vnū notabile d̄ dcōn̄ materialit̄ poſita

Et dr̄ notanter (q̄ꝫtū ad ſ̄catiōnē actualē) qꝛ q̄ꝫtū ad ſ̄catiōnē aptitudinalez ſub ſīſtis nō cōp̄hendūt. Vñ ſ̄catio aptitudinalis ē q̄ data ē t̄mis a p̄° īpoſitore a q̄ ñ p̄ñt reſtringi vbicūqꝫ etiā ponūt. ⁊ illa ſ̄catio ſit actual' qñ dcō mat̄ialit̄ poſita ſepat̄ ab illa dcōne q̄ fecit eā ſtare materiāl'r. Sꝫ ſ̄catio actual' ē q̄ ꝯuēit ter mino rōne reſtrictionis. ſicut h̄. amo ē v̄bū: legēs ē ꝑticipiū. ⁊ etiā illa nō ē pro pria ſ̄catio niſi gñal'r loq̄ndo. qꝛ ſ̄catio ſm pe. hyſ. ē rei ꝑ vōcē ſm b̄ñplācitū re p̄ñtatio. ſꝫ in illis orōnibꝫ nulla res ad extra rep̄ñtat̄. Q̄r. cui⁹ gꝫ ē dcō materia liter poſita. So⁹ neutri gꝫ. vñ Dcō q̄cūqꝫ fuerit tibi mat̄ialis Eſt ſubſtās neu trū īdeclinabile nomē. Rō ē qꝛ talis dictio dr̄ eētiā ſuꝫ pſi⁹ ſine diſcretiōe ſex⁹ mō talis ſ̄catio maxīe appropriat̄ neutro generi. qꝛ ſ̄t ꝑ mōd indr̄ñe ad vtrūqꝫ ſexū vel ꝑ mōd abnegatiōis vtriuſqꝫ. Ar̄. ſm pe. helie ſūt gꝫ femi dicētis. Lr̄a ſyllaba ſit tibi feminea. So⁹ lr̄e inq̄ꝫtū ſ̄nt vltiata ſ̄catione p̄ñt dici gꝫ fei. Sed inq̄ꝫtū mat̄ialiter ponunt̄ ſūt gꝫ neutri. ⁊ ſic ſaluat̄ dcm̄ cōe q̄ ponat̄ adhuc ma terialiter. Q̄r. cui⁹ q̄litatis eſt dcō materialiter poſita. So⁹ appellatiue q̄lita tis. qꝛ naturalit̄ cōe ē multoꝝ. qꝛ ſtat ꝓ ſola voce ⁊ ꝓ ſuo ſi'i. q̄ ſūt pl'a. Ar̄. vox materialit̄ poſita ē ꝓp̄e q̄litatꝫ. vñ Eſt ꝓp̄e q̄lis vox oīs materialis. So⁹ ſi dcō materialiter poſita ꝯſiderat̄ ꝑ ſeipam ē ꝓp̄rie q̄litatꝫ. Sꝫ ſi capit̄ ꝓ ſe ⁊ ſibi ſi'l' vt cōiter ſolet capi. ſic ē appellatiue q̄litatꝫ. qꝛ pl'ibꝫ ꝯuēit vnde Appellatiuis varias res vniuocabis ⁊c̄. vt homo hic ſcriptū ⁊ hō alibi ſcriptū.

Mãifeſtat cō ſtructionē p̄tiū indeclinabiliū p̄mo ꝓpōnens generalit̄

posita ꝑ appōnem — p̄poſitio
Vox cuius pars eſt apponens p̄poſitia
ſ. ꝓpō — i. iungi — prepoſitioni
Una poteſt alteri ſociari prepoſitiue
Exemplū — Exemplū — Exemplū
Dep⁹fetātes. de ſub pede. de ꝓpe fontes

Snīa ē. q̄ qñ p̄pō adiūgit̄ ſuo caſuali ꝑ appoſitiōez tūc illi cū ſuo caſuali p̄t adhuc adiūgi vna alia prepō vt p⁹ fetātes ibi eſt p̄pō. ſ. p⁹ cū ſuo caſuali ſcꝫ fetan tes cui cū ſuo caſuali poteſt addi illa prepō de. dr̄o depoſt fetantes ⁊c̄. Q̄r. q̄ ē rō ordinis iſti⁹ text⁹ ad p̄cedē̄ ⁊c̄. So⁹ iſta. qꝛ p̄us declarauit de ꝑtibꝫ p̄ncipalibus hic de ꝑtibꝫ minus principalibꝫ. Sꝫ de principalioribꝫ p̄oꝛ erit declaratio. Que ritur. quot modis prepoſitio ponit̄ cū alia dcōne. So⁹ duobꝫ mōis. Primo⁹ ꝑ cōpōnē qñ ſcꝫ ex p̄pōne ⁊ dcōe cui adiūgit̄ fit vna dcō vt indoctus. Sꝫ ꝑ ap pōnem qñ ex p̄pōne ⁊ dcōe cui adiūgit̄ nō fit vna dcō. vt in ꝓpoſito. Q̄r. q̄s eſt modus ꝯſtruendi illas p̄pōnes. So⁹ de hoc ſūt varij mōi dicendi. Nā q̄daꝫ dicūt q̄ p̄ma p̄pō ſm ſitū alteri addita deſuiat accō caſui vel ablrō caſui ꝑ ſb intellectionē. Exm̄ de accō. vt vado ad ꝓpe ſcolas. i. ad locū ꝓpe ſcolas. De ab latiuo. vt de ſub pede. Scd̄s mod⁹ dicēdi ē q̄ illa p̄pō deſuiat caſuali q̄ imedi ate dcōni caſuali p̄ponit̄. ⁊ p̄ma ꝯſtruit̄ cū toto ſeq̄nti qd̄ ſupplet locū talis ca ſualis cui ip̄a p̄ma p̄pō vult deſuire. Terti⁹ mod⁹ dicēdi ē. q̄ p̄ma p̄pō teneat̄ aduerbialit̄. eo q̄ nō deſuiat caſui. Juxta illd̄ Voces p̄poſite neq̄unt ſine caſi bus eē. Si careāt illis dn̄t aduerbia dici. Int̄ illos tres mōs q̄ꝫuis oēs ſit ꝓba biles. p̄in⁹ cōmunioꝛ. Q̄r. ſm p̄mū mōd qñ dꝫ intelligi accūs vel ablatiu⁹. dr̄ꝫ tūc dꝫ intelligi accūs qñ p̄ma p̄pō ſꝫ ſitū p̄poſita deſuit accō caſui. va vado ad ꝓpe eccl'iam. i. ad locū. Sꝫ qñ illa q̄ p̄us ponit̄ deſuit ablatō. vt vado de ꝓpe romā. i. de loco ⁊c̄. Q̄r. vtꝝ ſꝑ dn̄t intelligi ille ablatiu⁹ loco. ⁊ ille accūs locum So⁹ nō ſꝑ ſꝫ etiā ille accūs tp̄s ⁊ ei⁹ ablatiu⁹. vt io'hes ſtuduit dn̄ātrie d̄poſt paſcha. i. vſqꝫ ad tp̄s poſt paſcha. Q̄r. qñ dꝫ ſubintelligi dcō tp̄is vl' loci. So⁹

qñ dcõ caſualis cū poſteriori ꝑpõne poſita notat tpſ. tūc dʒ ſubītelligi pꝰ pmā
accūs vel ablatiuꝰ tpis. ſʒ qñ deſignat locū tūc ſubintelligit accūs vel abltūs
loci. Qr. vñ iſta exēpla ſūpta ſūt. dōm ex pⁱo li. regū. ca. xvj. ⁊. xvij. qꝛ dr paſcēs
gregē ouiū pris ſui vocatꝰ ē ſamuel ꝑ pceptū dñi ⁊ inunxit eū in regē iſrael. Et
de loco poſt fetantes poſitus eſt ad locū regalis dignitatꝫ. quia vir fortis pru
dens in vbis ⁊ bellicoſus ⁊ pulcer ⁊ dñs erat cū eo.

ille ꝑpõnes .i. ſubtus .i. accm̄ .i. iungimus
In ſub ter vel tus dant quartum dum ſociamus
.i. ſignificanti ſuꝑ aliquē .i. ꝑticipio ſnti motū
Uerbo ſignanti motum vel participanti
.i. extra locum
De motu dici credas tamen exteriori
.i. ſignifico ſꝑ. exteriorem .i. loca .i. ablatiuo
Si non deſigno motum tibi conſtrue ſexto

In campo curro ſi ſis benedicis in illo
Si ſis exterius in campum ſit tibi curſus

Snia eſt ꝙ iſte ꝑpõnes. in. ſub. ſubter. ⁊ ſubtꝰ qñ ꝯſtruunt cū vbo vel ꝑticipio
importāte motū exteriorē volūt ꝯſtrui cū accõ appꝰ. Sʒ qñ ꝯſtruunt cū vbo
vel ꝑticipio importāte motū interiorē volūt ꝯſtrui cū abltõ appꝰ. Exemplū p/
mi vt curro in cāpū ſi ſū extra. Sed ſi ſuʒ intra dico curro in cāpo. qđ ē exēplū
de ſcdo. Qr. qs motꝰ dr exterior ⁊ qs interior. Dōm ꝙ motꝰ exterior eſt q̄ icho/
atur in vno loco ⁊ finiatur in alio ſic motꝰ inchoatꝰ in ciuitate finiatur extra portā
l extra ciuitatē. Sʒ motꝰ interior eſt. q̄ inchoatur in vno loco ⁊ finiatur in eodē
ſic motꝰ inchoatus in domo finiatur in eadē. ¶ Ar. illa ꝑpõ ſuꝑ ꝯſtruit cū accõ
⁊ abltõ ḡ alexander diminute loquitur hic de ꝑpõnibꝫ deſeruientibꝫ vtriqꝫ caſui
Soꝰ ſuꝑ eodē mõ ꝯſtruit cū accõ ⁊ abltõ ſic iſte ꝑpõnes. qꝛ qñ ꝓ natura ſua ꝓ
pria capit tūc ꝯſtruit cū accõ. Sed qñ capit ꝓ illa ꝑpone de. tūc ꝯſtruit cū ab/
latiuo ibi (Cū ſuꝑ eſt ꝓ de. tē) Sed iſte in textu poſite deſeruiūt vtriqꝫ caſui ex
ſua ꝓpria natura. ſed ꝙ illi vel illi ꝯiungūt actualit: h fit vtute alteriꝰ hñtꝫ ad
accm̄ vel abltm̄ ꝓportionē. Ar. in h exēplo Credo in deū. ibi ꝯſtruit cū accõ. n̄
tū cū vbo imꝑtāte motū ad locū exteriorē. dōm regula intelligit. qñ dcõ caſu/
alis importat locū. tūc dʒ ꝯſtrui cū vbo vel ꝑticipio imꝑtāte motū ad locū ex
teriorē. mõ in allegato exemplo nõ iportat locū. Qr. vtꝝ iſta ſit cõgrua. curro
in cāpo. dū ſum extra campū. Dōm ꝙ ſic. qꝛ ibi eſt debita ꝓportio mõꝝ ſndi. ⁊
debita habitudo iuxta regulas grāmaticoꝝ. ḡ eſt ꝯgrua. Ar. Illa orō nõ ē va
dū nõ curro ḡ nõ eſt ꝯgrua. ꝯña ptʒ ꝑ ſile. Dōm nõ eſt ſile. qꝛ ꝯgruitas atten/
ditur ex ꝑte mõꝝ ſndi. q̄ debite ſūt ꝓportionati in exemplo predicto. ſed veritas
attendit ex ꝑte rei ſm eū Areſt. in pdicamento ſubſtantie. ab eo ꝙ res eſt vel n̄
eſt orō dr eſſe vera vel falſa. Si ergo res. i. actus currendi nõ ſit nõ eſt ꝑpõ vera
vtiqꝫ tū ꝯgrua. Notandum ꝙ illa ꝑpõ In. qñqꝫ ſt idē ꝙ erga . ⁊ vult tm̄ con/
ſtrui cū accõ. vt tua in me beniuolentia Et etiā qñqꝫ pt ꝯſtrui cū accõ nõ ipor/
tāte motū in loco vel extra. vt iohes dormit in aurē ſuā. ⁊ hoc eſt veꝝ vt dcm̄ eſt
prius. qñ dcõ caſualis imꝑtat locū in quo vel extra quem poſſet fieri motus.
Sed ſub regit accm̄. vt ſub tectū. vel ablatiuum. vt ſub tecto. ⁊ eodē mõ ſub/

Manifeſtat ſpecialit ꝯſtructionē ꝑpõnū deſeruientiū vtriqꝫ caſui ſcʒ in ſub ſubter ⁊ ſubtꝰ.

In

Sub

ter tectū vl' tecto. Sȝ subt⁹ ē poti⁹ aduerbiū sic int⁹ ꝛ ñ capit̄ ppōnal'r sȝ aduer/bialiter

sociare i. nō valȝ illa ꝑs orōnis .i. adiectm̄ sbuo

Jūgere nō poterit cōiunctio mobile fixo

.i. sociat .i. diuersas illa pars .i. ſcationes

Jungit diuersa coniunctio significata

Maīfestat cō structionē con/iunctionis.

Snīa ē. ꝙ int̄ adiectm̄ ꝛ suū sbm nō pt mediare ꝯiūctio. qꝛ ꝯiunctio ꝯiūgit diuersa vt dȝ di

ci hō alb⁹ ꝛ ñ hō ꝛ alb⁹. Cui⁹ rō ē. qꝛ adiectm̄ ꝛ sbm ꝑtinēt ad idē ꝛ faciūt idē nūero. sȝ ꝯiūctio ꝯiūgit diuersa. Ar̄. adiectm̄ ꝛ sbm signāt diuersa. qꝛ sbm ſcat sbam ꝛ adiectm̄ accñs. sȝ accñs ꝛ sba st̄ pmo diuersa. So° sūt diuersa in essentia. sūt tm̄ idē in existētia ydētitate nūerali. Cōtra. ydētitas nūeralis psupponit ydētitatē specificā. sȝ accñs ꝛ sba sūt specifice distincta: ḡ nō ydētificāt nūeral'r. So° maior intelligit̄ de ydētitate nūerali eētiali. ista ṽo ydētificant̄ accñtalit̄. Et ista regula intelligit̄ de cōiunctiōe copulatia vel disiunctia ꝛ nō expletia. qꝛ talis ſm pscianū ad modū ꝯiungēdi ē supuacua. qꝛ nec ꝑ vim vel ꝑ ordinē coniungit nec ē diuersitatꝭ. vt h̄ hō qdē alb⁹. Scda regula intelligit̄ de adiectio ꝛ sbuo ſcatiue positꝭ. ppt̄ istō ꝛ sil'e exēplū. hō ꝛ alb⁹ sūt duo noia in q̄ ponūt̄ materialr ꝛ sic ñ st̄ adiectia sȝ subtia neutri gꝭ vt pus patuit. Tertia rl'a intelligit̄ de substātiuo ꝛ adiectio nō substātiuato vt h̄: hō ꝛ rudibile currūt. Qrto intelligit̄ rl'a int̄ adiectm̄ ꝛ suū substātiuū. ppt̄ istā: equ⁹ alb⁹ ꝛ magne cōmoditatꝭ. hō ꝛ alb⁹ equ⁹. Ar̄. hic mediat ꝯiunctio int̄ adiectiuū ꝛ substātiuū. sortes est hō alb⁹. So° ibi nō mediat inter adiectm̄ ꝛ subm̄ sȝ int̄ orōnes. Cōtra. pt mediare inter adiectm̄ ꝛ subm̄. vt iustus ꝛ dyabol⁹ pugnāt. So° intelligit̄ qñ ponit̄ inter adiectm̄ ꝛ sbm̄ sȝ h̄ iust⁹ ñ ē adiectm̄ illi⁹ substātiui dyabolus.

Queris si liceat voces cōiungere binas

ꝑ illas cōiunctiones

Per vel siue ꝑ et solā. vel non mediante

qñ dcōnes .i. essent

Cum voces fuerint tales. ꝙ significato

.i. dcōnis subintelligꝭ significatioēm

Unius alteri⁹ cōprehendis significatū

ꝯgrue loqtur eq̄les orōnes

Recte dicetur hō grāmaticus similesqȝ

min⁹ cōi sociatū .i. coarcere magis cōmune

Et ꝑti iunctuȝ debes restringere totum

illud tm̄ significa min⁹ cōe .i. nō ſt

Jd solū psta. quod ꝑs non denotat illa

Monet q̄sdā q̄stiōes de construtione ꝯiū/ctionis.

Snīa hui⁹ text⁹ stat i hac q̄stiōe. vtꝝ cōiūctio copulatiua vel disiūctiua pt poni int̄ dcōes sic se hñtes ꝙ vna eaꝝ seu ſcatū vni⁹ cōphēdatur sub ſcato alteri⁹. vt hō gcus aial hō vl' hō gc⁹ aial ꝛ hō. Et tūc ibi (et ꝑti iunctū) implicite videtur illā q̄stionē soluere dicēs. Si totū restringit̄ ꝑ ꝑtē vt faciat idem cū ꝑte nō mediabit coniunctio. sȝ aliō signaret̄ ꝑ totū q̄ꝫ ꝑs. tūc pt cōiunctio mediare. vt si aial ponat̄ ꝑ asino. ꝛ hō ꝑ natura hūana. ꝛ in h̄ hō gcus si hō ponat̄ ꝑ rustico ꝛ gcus ꝑ sciēte. qꝛ tunc signāt diuersa q̄ cōiunctio ex sua natura hȝ adinuicē copulare. Qr̄. qñ ſcatū vni⁹ dcōis cōphendit̄ sub ſcato alteri⁹. So° tūc. qñ vna ē supior ꝛ al/tera inferior ſm rōnē ſndi. qꝛ oē supius actu ꝛ intellectu ē in suo inferiori. Ar̄. ista regula intelligit̄ etiā de isto exemplo. hō gcus tm̄ vnū nō ē supius ad alteꝝ. dōm ñ ē hō supi⁹ ad gcū eē in recta linea pdicamētali. tm̄ ē magꝭ cōe qꝛ oē gcū ē hō. sȝ ñ ois hō ē gc⁹. Ar̄. de⁹ ꝛ angeli sūt gci ḡ ñ ois gc⁹ ē hō. dōm ꝙ sol⁹ hō ē

gc' p ſciaȝ adqſita.de' dr gc' p naturã.ãgel' ãt p ſciaȝ infuſam a deo

poſt h valet interrogari ſ.p ꝯiunctionem

Inde poteſt queri.ſi idẽ pŏt ſibi iungi

p vel aſſociat deſpatũ ſic ꝓpriũ ſp.neqͭ

Aut ſi iũgat qd ad eẽ nequit :vel abeſſe

Snĩa h' text' ſtat i tri/bus qſtioib'.qꝝ pma ẽ vtꝝ idẽ pt ſibi ꝯiũgi p ꝯiunctionẽ aliquã.id ẽ vtꝝ dcões idẽ ſnt ſtes pñt cõiũgi p ꝯiũctionẽ.vt ſi Tulli' marc'.Scda qd ẽ.vtꝝ dcões qꝝ vna ñ pt alteri ad eẽ pñt ꝯiũgi p ꝯiũctionẽ vt hõ aſin'.Tertia qſtio ẽ.vtꝝ dcões qꝝ vna ñ pt alteri abeſſe pñt ꝯiũgi mediãte ꝯiũctiõe.vt ſubiectũ ꝛ ꝓpa paſſio.hõ riſibil'.Qr.qre alex.ñ ſoluit iſtas qſtiões.So° iõ.qꝛ relinqͭt eaſ fore ſolutas ex ſtati ſupdictꝫ.Qr.quõ pria qſtio ẽ ſoluẽda So° ſic.idẽ dr tpl'r ſcꝫ idẽ gñe:idẽ ſpẽ:ꝛ idẽ nũero.mõ idẽ gñe pt ſibi ꝯiũgi mediãte ꝯiũctiõe vt ſortes ꝛ aĩal currũt.Silr idẽ ſpẽ vt ſortes ꝛ hõ.ꝛ h ẽ verꝝ ſi ſtãt p diuerſ.Sed ſi ſtãt p eodẽ tũc ñ pt mediare cõiũctio rõne ydẽtitatꝫ.Si ã t ſũt eadẽ nũero ñ pt mediare ꝯiũctio vt tulli' marc' ꝓpt dict ã rõnẽ.Ar.int eadẽ nũero pt mediare ꝯiũctio.qꝛ dt boeci':marcoqꝫ tullio.So° q ñ capit copulatiẽ ſꝫ expoſitiẽ.Qr qd ẽ rñdẽdũ ad ſcdaꝫ qſtionẽ.dõm ꝙ dꝫ mediare ꝯiũctio.qꝛ ille dcões ſnt di/uerſa/Sꝫ iũgit diuerſa ꝯiũctio ſcata.g pt mediare ꝯiũctio.pñt tñ p eadẽre ca pi.tũc ñ mediabit ꝯiũctio Ar.h ꝯiũgũt diuerſa.hõ aſin' currit.tñ ibi ñ mediat ꝯiũctio.dõm aſin' capit dupl'r.Uno° p aĩali in ſua ſpẽ ꝯſtituto.ꝛ ſic ñ pt dici hõ aſinus.Alio° capit aſin' ꝓ ꝓpetate illa q ẽ rudis.ꝛ ſic poſſum' ſine ꝯiũctiõe dicere:hõ ẽ aſin'.i.hõ rudis q ſũt eadẽ accñtalit.Qr.quõ tertia qſtio ẽ ſoluenda So° ſic.ſi tales dcões capiãt p diuerſ tũc pt mediare ꝯiũctio.ſꝫ ſi capiant p eadẽre nõ pt mediare ꝯiũctio:vt hõ riſibilis orat deũ.Ar.iſte dcões poſtu/lo ꝛ peto idẽ ſnt.tñ poſſunt cõiungi p cõiunctionẽ.vt dño poſtulo ꝛ peto.So° ꝛ nõ capit copulatiẽ ſꝫ expoſitiue.

ſm ꝓpriã illud ad ꝯuenientiã p

ſocias naturaꝫ uerbiũ ticipãtiũ i alq forma notare

Si iungas recte facias quã participare

Cõceſſo ꝙ tu melior ſis quã plato.recte

Cõcludis ergo.plato pticipat bonitate

Snĩa ẽ.quando illud aduerbiũ compandiqꝫ capitur ꝓprie.tunc dic cõpationẽ rerum adin uicẽ in pticipatione ali cui' qlitatis.in q cõpa bilia cõueniunt.ſicut i forma compationis ſm magis ꝛ minus.vt ſortes eſt doctior qꝫ plato.Si ibi ẽ compatio proprie dicta:oportet ꝙ ſortes ſit doctus:ꝛ etiam plato ſit doctus.Qr.quãdo illa dictio qꝫ ponit ꝓprie.Solutio qñ cõpationẽ prope dictã denotat.Ubi notandũ ꝙ triplex ẽ cõpatio.ſ.ꝓpria:impropa ꝛ iproprijſſime dicta.Compacio ꝓprie dicta eſt.qñ res excedens ꝛ res exceſſa cõueniunt in aliq ꝓprietate in q cõpant.Et ad illã reqrunt tres ꝯditiões.Prima ẽ.ꝙ cõpabilia ſint eiuſdẽ ſpẽi Scda ẽ.ꝙ ſit vna forma ſm ſpẽm vniformiter pticipata in qua com/parant.qꝛ in gñe latent multe equocationes.vij.phicoꝝ.Tertia eſt ꝙ ꝯueniãt in primo ſuſceptio ſm qd cõpabilia capacia ſunt forme in qua compant.Ex q ptꝫ qd ſit compatio.qꝛ cõpatõ eſt compabiliũ vnio Compatio impropẽ dcã eſt.qñ res excedens pticipat ꝓprietatẽ in q fit cõpatio ꝛ nõ res exceſſa.Exẽplũ vt deus eſt mel or qꝫ dyabolus.Ar.dyabol' eſt bon' g cõ uenit cum re exceden te in exemplo predicto in forma compationis.ꝓbat.qꝛ omẽ ens eſt bonuꝫ.ſed dyabol' ẽ ens g ẽ bon'.Maior pꝫ:qꝛ ens ꝛ bonũ ꝯuertũt.So° ẽ bon' dyabo

Mouet alias qſtiões dꝯſtru ctõe ꝯiũctiõis

Idem

Deſcẽdit ſpẽa/liter ſup h ad/uerbiũ qꝫ natu/ram eius mãi/feſtando

lus bonitate entꝫ q̄ ē trāſcēdens:ſ3 n̄ bonitate morꝫ:qꝛ oīa opa ei⁹ finaliꝰ ſſ ma
la:licet ex gn̄e pn̄t ee bōa ꝛc̄. S3 cōpatio ipropriſſime dicta ē qn̄ nec añs vel ex
ceſſiuū pticipat in ppꝛietate in q̄ fit cōpatio. vt meli⁹ ē pdere digitū q̄ꝫ manuꝫ.
Q̄r. q̄t mōis capiꝭ q̄ꝫ. So° q̄ttuoꝛ mōis. vn̄ Eligit aſſociat. augmentū q̄ꝫ tibi
ſignat Et cū pdictꝫ cōpat atꝫ ſtupet Et ſm illos v̄ſus. p° capit electi e. vt me
li⁹ ē ꝯfidere in dn̄o q̄ꝫ in pncipib⁹. ſcd̄o aſſociatie. vt tā ſoꝛtes q̄ꝫ plato diſputāt
Tertio capiꝭ augmētatie. vt ecce q̄ꝫ bonū ꝛ q̄ꝫ iocundū. Q̄rto compatie capiꝭ
vt ſoꝛtes ē melioꝛ q̄ꝫ plato. Quīto pt capi āmiratiue. vt o q̄ꝫ metuēd⁹ ē aduē
tus futuri iudicꝫ o q̄ꝫ reuerend⁹ ē loc⁹ iſte. Q̄r. quib⁹ dcōīb⁹ vult adiūgi. So
lutio pmo dcōīb⁹ cōpatiui grad⁹. vt iohēs ſcribit meli⁹ q̄ꝫ petr⁹. Scd̄o dcōīb⁹
q̄ ponūꝭ loco cōpati gd⁹. vt ego vltra pfeci q̄ꝫ petr⁹. Tertio vult iūgi dcōīb⁹ a
lietatē iportātib⁹. vt paul⁹ loq̄ꝭ aliter q̄ꝫ ſentit. diſputat ꝛ aliter ſentit. q̄ꝫ pbat:
qꝛ veꝝ int.lligit. tn̄ falſam ppōnem argumētatiue aſſumptū pbat.

Defiauit de de talit de relatis logicalib⁹.

datur norma
Deqꝫ relatiuis logice fit regula talis
.i. dn̄ ſ. logicaꝭ in oꝛdine ad correlatm̄ ad extra
Quādo relatio fit extrinſeca. debet eidꝫ
ſ. correlati .i. poſtpōi reſpectum ſpecificat
Dictio ſubiungi que reꝫ determiat eius
.i. vna dictione
Cūqꝫ relatio fit intrīſeca. nil petit addi
Pl'i numero ſiles ſunt quos ego cerno

Sn̄ia ē. duplex ē rela
tio logicalis. ſ. extrinſe
ca. qn̄ relatiuū adiūgiꝭ
ſuo correlatiuo. Et in
trinſeca qn̄ nihil addiꝭ
Exēplū pmi. vt pr̄ filij
pr̄. Exēplū de ſcd̄o. vt
ſūt ſiles q̄s ego cerno.
Hē finalit tm̄ dictū. q
qn̄ relatio fit extrinſeca
tc expſſe relatō dꝫ adiūgi correlatm̄ qd̄ ipm ſpecificat. Cui⁹ rō ē qꝛ relatia dicū
tur ad ꝯuertentiā ſm Areſt. in pdicamēto ad aliq̄d. S3 qn̄ relatio fit intrinſe
ca correlatm̄ ꝛ reltm̄ ābo includuꝭ in vna dcōe. ſic in relatio eq̄pantie pl'is nūe
ri. vt ſiles ſūt q̄s ego cerno. i. ille ē ſilis iſti. Q̄r. q̄d eſt relatio. So° relatia
ſiue ad aliqd̄ talia dicūꝭ. que. q̄ꝫ h̄ ipm qd̄ ſūt. ē ad aliud qd̄ āmō ſe hr̄e vel
quōlibet aliter ad aliud. Et ſūt tres ei⁹ ſpēs. ſ. ſuppōis. ſuppōis. ꝛ eq̄pan
tie. Relatiua ſuppōis ſūt qn̄ relatiuū ē min⁹ dignū correlatiuo. vt ſeruus dn̄i
ſeruus. S3 relatiua ſuppoſitiōis ſūt. qn̄ relatiuū eſt magis dignū correlatio.
vt dn̄s ſerui dn̄s. S3 relatiua eq̄pantie. ſūt. q̄ eodē mō explicanꝭ ſub eq̄li dig
nitate ſndi. Q̄r. in q̄ ſpē relatiōis fit relatio intrinſeca. So° tm̄ in relatis equi
parātie ꝛ nō diſq̄pātie. Cui⁹ rō ē. qꝛ illa duo relatiuū ꝛ correlatm̄ ſuppōis et
ſuppoſitiōis n̄ dant in ſe intelligi correlatiua ſic relatiua eq̄pantie pl'is numeri
¶ Ar. relatia diſq̄pantie etiā ponūꝭ in pl'i nūero vt dn̄s ꝛ pr̄: ꝛ dāt ſe mutuo.
intelligi ſm Areſt. qꝛ ſi q̄s diffinite nouerit vnū relatioꝝ diffinite noſcat ꝛ reli
quū. qꝛ ſimul ſūt naturali intelligētia. So° licet dāt ſe intelligi qꝛ ſūt depēden
tia adinuicē. n̄ tn̄ ſb vna dcōe iplicāte. ſic relatia eq̄pantie. Ar. pus defiauit d̄ re
latis ḡ male ḣ. añs pꝫ. qꝛ ibi(Ad gti voc̄ꝫ de iure relatio fiet) So° veꝝ ē de re
latiuis ḡealibus. ſ3 hic loquitur de relatiuis logicalibus. Cōtra. pus defini
nauit de relatiuis logicalib⁹. ibi(Adde relatiua ſūt dupla q̄terna duoꝝ) So°
veꝝ ē inq̄ꝫtū ſup ipa fundaꝭ habitudo regiminis gti caſus. Et qn̄ dꝛ de relatis
logicalib⁹ hꝫ determiare logicus. So° veꝝ ē logicaliꝭ. ſ3 alexander loq̄ꝭ hic d̄
eis ḡealiter inq̄ꝫtū ſūt q̄dā cōpabilia oꝛdinata ad formā compationis in qua

ↄueniūt. Q̄r. q̄re alex. facit mentionē de relatis logicalib9 in fine hui9 ſcđe ptis
So°. ppt̄ tres rōnes. Quaꝝ pria eſt. qꝛ tota latitudo ſcie in ſcđa pte fundat̄ i
relatiōe vni9 ſcꝫ dcōis regentꝫ ad aliud. ſ. ad dictionē ꝫ rectā. Et in habitudine
vni9 cōſtructibilis ad reliquū. ḡ placuit alexandro cōcludere p relatiua logica
lia q̄ꝝ totū eē ē reſpectiuū ꝛ nihil aliud hʒ q̄ꝫ reſpectū vt meli9 cognoſcat̄ quō
vnū ſe hēat ad aliud. de q̄b9 fact9 eſt ſmo. Uel melius multa ſūt in h̄ libro q̄ ex
principijs ḡce ſcie intelligi nō pñt. ſꝫ ſolū p logicū. añs pꝫ. qꝛ dictū ē de relatiōe
ſimplicibi. Cūcta timēt hominē. ꝛ quō relatiuū capit̄ indeffinite. ꝛc̄. Sed ad
cognoſcendū talia reqritur noticia tractatus ſuppoſitionū ḡ remittit p poſitio/
nem relatiuoꝝ logicaliū iuuenes ad logicā. Scđa cā eſt. qꝛ hec ps inter ceťas
ē principalioꝛ tractans de cōgruitate. qua cognita dñt aggredi logicā iuuenes
qꝛ ſm Areſto. p° pihermeniaꝝ in capitulo d̄ noīe veꝝ ꝛ falſū p̄ſupponūt ↄgru
um. Ideo deſiat hic de relatiuis logicalib9 remittens iuuenes ad logicā ſcien
tiā. In qua plene cognoſcant eoꝝ naturā. Tertia rō eſt. quia relatio illa eſt mi
nime entitatis. ſed illa de q̄b9 p̄us dcm̄ eſt ſūt maiorꝫ entitatis. ḡ illa debuit eē
vltima in his q̄ ſūt ab alexādro ↄſiderata i ſcđa pte. ↄña tenet. qꝛ illud qđ ē mi
nime entitatis. nō eſt cognoſcibile niſi p illa que ſunt maioris entitatis. ḡ ꝛc̄.
Maioꝛ tñ rōnis poſite pꝫ. quia ex hoc exponunt̄ in diuinis. quia nō dicūt com
poſitionē pfectionē finitatē vel infinitatē que relatiōes cōueniūt ſine mutationi
bus rebus. Quer̄. exq̄ alexander remittit ad logicā ſcientiā. vtꝝ illa ſit homib9
neceſſaria. So° ſic. qđ pꝫ auc̄te ꝛ rōnib9. Auc̄te venerabilis dñi Alberti dicentis
Recte ſicut ſtultus habet ad ſapientem ſic ſe habet ignorans logicā ꝛ ſciens a
liquid in ḡca. pꝫ qꝛ ſicut ſtultus loquitur ꝛ neſcit ſui dicti aſſignare aliquā rō/
nē: ex defectu rōnis. ſic loquēs in ḡca vel in aliqua ſcīa ignorās logicā neſcit ſui
dicti aſſignare rōnē. pꝫ. quia rō cōſiſtit in diſcurſu ſm yſaac phm dicentē q̄ rō ē
vis q̄dam faciens diſcurrere de cauſa in cauſatū a p̄miſſis in concluſionem. ab
antecedente in ↄñs. ꝛ tandē ex noto ꝛ ignoto ducit noticiā. ſed ſola logicalis ſcīa
eſt que docet diſcurrere ab antecedēte in ↄñs. Ratione ſic. Illa ſcīa eſt cuilibꝫ
volenti aliquid limpide cognoſcere neceſſaria. que a fantaſijs q̄ appent ꝛ nō ſunt
liberat. errores dānat falſitates oſtendit ꝛ lumē cōtemplationis p̄bet Sed hu
iuſmōi ē logicalis ſcīa. ḡ eſt eis ſimplr̄ neceſſaria. Mioꝛ pꝫ ex dīone logice ſciētie
q̄ talis ē. q̄ a fantaſijs q̄ appent. ꝛ ñ ſūt liberat. errores dānat. falſitates oſtendit
ꝛ lumē recte ↄtemplatiōis prebet. de q̄ inquit phus p̄mo methaphiſice dicēs.
Scīe ſpeculatiue ſuo lumīe pficiūt ꝛ delectāt hoīem in ſeip̄o. liberantes cū ab
igoorantia. Nā ſic ocul9 pellicula q̄dā velat9 nō pōt viſibilia diſcernere ſic ocu
lus intellect9 ignorātia logice ſcīe caligat9 nihil recte indicare pōt. qꝛ ſm phm
p̄mo topicoꝝ. hꝫ viā ad principia oīm aliaꝝ ſcīaꝝ. Sed via derelicta nō pt̄ q̄s
venire ad terminū. ſ. ad noticiā principioꝝ oīm aliaꝝ ſcīaꝝ. cū ignoratis princi/
pijs neceſſe ē oīa ignorare. ḡ ſine logica nihil contingit ſciri. ꝛ p ↄñs maxime ē
neceſſaria. Ex quo pꝫ. erroꝛ eoꝝ qui diſuadent iuuenes in logica non eē inſtruen
dos. rumpētes cū quadā violentia ex eoꝝ ruditate veſtē phīe. de quib9 inquit.
Boetius in p̄mo de conſolatione cōquerendo dicens Eandē tñ veſtem violen/
toꝝ quorundā hominuꝫ. ſciderant manus ꝛ ꝑticulas quas quiſqꝫ potuit ſibi
abſtule at. nam omnes ſcientie in ſcalarū modū inſignite ſūt quibus ab inferi
ori ſiue primo ad ſuperius elementū fit aſcenſus. Sed logica in ſcīaruꝫ adq̄ſi
tione porꝫ ḡd9 dignitate ſuitutis obtinet locū. ḡ ſine ea q̄s nihil aq̄ſcere valet.

De conſtructione

Sȝ ꝯtrã̄dã ydeotaꝝ ſmões p̄cedũt ꝯtriũ.a q̄bꝫ q̄rerẽtꝝ q̄ca ſit ſcia.q̄ verecũdie
lãguore ꝑcuſſi r̄ñdebũt ꝙ ſic.ḡ logica ñ ē necaria ꝯ illos infero.ꝯña ptȝ.qꝛ ſcia
ſolũ generatur in nobis ꝑ demr̄ationē.cuiꝰ naturã logica ad plenũ d̄clarat.vñ
res in ſe ꝑfecte.vt nulli dubiũ ē cognoſcit̄ niſi ꝑ ſuã diffõnē q̄ q̄ditatiuã ꝛ eēntia-
lē.q̄ ex gñe ꝛ d̄ra ad eē intrinſecũ cõpõnis ad minꝰ ſm rõnē in cõcurrũt.Sȝ illo-
tũ naturã logicꝰ ad plenũ declarat.Recurrãt igit̄ pꝰ hãc ſciam ad logicã iu-
uenes.vt pñt veꝝ a falſo diſcernere.q̄ꝝ logica ſolũ indagatrix d̄r.iã itaq̄ȝ legãt
pueri ꝑ nugis maximiani.Que veteres ſocijs nolebant pandere caris.veteres
inq̄ȝ in erroris atq̄ȝ ignorãtie ꝑfunditate violẽtiã deſiderio ſciẽdi inferẽtes.q̄ð
cuilibȝ ſcie noticiã appetit ſic̄ turpe bonũ.ꝑfectibile ſuã ꝑfectionē.ꝑ mod̄ grauis
in medio motꝰ ꝑ ꝓhibẽs ipeditũ.ne ad locũ ſuũ naturalit̄ tẽdat.illi ſua atq̄ȝ ali
orũ (q̄bꝫ ſuadẽt igenia) ſuſpẽdũt ꝙ nũc ſui errorȝ naturã cõſiderãtes poſtponã
attigẽtes a fine vniꝰ ſcie ad aliã.cũ ſtudio fortit̄.ꝛ diſponãt in re q̄ꝫ cõtẽplatõis
oĩa ſuauit̄ remota igr̄ãtie in logicali ſcia obſtacula.Scd̄a rõ.nã ſm Arȝ.ſcd̄o
methaphice abſurdũ ē ſil̄ q̄rere ſciaȝ ꝛ mod̄ ſciẽdi.qꝛ ſũt duo valde difficilia ſm
Henricũ de gtonigẽ ſacre theologie ꝓfeſſorē.Sȝ logica ē modꝰ ſciẽdi in cõpa
tione ad oẽs alias ſcias.q̄ modꝰ necario ſm ꝓhm pmo req̄rit̄.ḡ logice ſcie no
ticia cuilibet aliq̄d ſcire volẽti ſūme ē necaria.Inde ē ꝙ dicũt ph̄i ꝙ p̄ter ipedimē
tũ ꝑuerſe cõſuecudinis (q̄ a via veritatȝ abducit) qꝛ ſicut cõſueuimꝰ ita digna-
mur dicere.ꝛ p̄ter malitiã indiuidualis cõplexiõis q̄rũdã hoim q̄ ad onerare
deputãdi ſũt.ꝛ alij ad ſciaꝝ ſtudia.De q̄bꝫ inq̄t Arȝ.in pol.ꝙ rõne ꝛ intellectu
vigẽtes naturalit̄ ſũt alioꝝ dñi ꝛ rectores.Robuſti x̄o ſũt alioꝝ ſerui.ignoran-
tia logice ſcie fuit cã errorȝ ãtiq̄ꝝ ph̄oꝝ.Accedite igit̄ iuuenes ſmonũ cõgrui
tate imbuti ad pediſſequã ceterȝ principaliorē ꝛ digniorē ſm excellẽtiã futurȝ
ad adq̄rendũ ꝑfectas reꝝ noticias.ne tibi ꝯtingat dictũ ꝓph̄e dicentȝ.qꝛ repu-
liſti ſciam.ego repellã te d̄t dñs.Ar̄.ſine logica viuere ſentire ꝛ intelligere poſ-
ſumꝰ.ḡ ipã nulli d̄r eē necaria.Solutio veꝝ ē de necitate abſolute dicta.ſȝ ma-
xime eſt necaria necitate ꝯditiõis.q̄ eſt ſi aliquis velit aliq̄d ſcire ſic eſt necaria
Cõtra.logica nõ eſt necaria necitate cõditiõata.ḡ illa ſolutio minꝰ x̄a.añs pro
bat̄.qꝛ nõ eſt necaria ad h̄ vt boni fiamus.qꝛ hoc ſolũ cõuenit ſciẽtijs moralibꝫ
Neq̄ȝ etiã eſt neceſſaria vt ſciamus.quia ſcientia eſt de rebus.ꝛ logica eſt de re
rum intentionibus.ḡ nullo mõ eſt neceſſaria.Conſequentia patet ꝑ locũ a ſuf-
ficienti diuiſiõne.Solutio logica eſt neceſſaria ad hoc vt ſciamꝰ ſicut ex dictis
patet.Et licet non ſit de rebus abſolute.ſed ſm ꝙ ſũt de ſcd̄is intentionibꝫ ſub
ſtrate que de ipã loquitur ꝓuer.iiij.dicens.Viã ſapientie tibi monſtrabo ꝛ du
cam te ꝑ ſemitas equitatis.quas cum ingreſſus fueris nõ artabunt̄ greſſꝰ tui.
ꝛ non habebis offendiculũ currens in meridiem deitatis.Qua nos paſcat de-
us glorioſus in ſeculoꝝ ſecula:ꝛ vltra regnaturus Amen.

¶ Explicit foeliciter ſecunda ꝑs Alexandri cũ gloſis metroꝝ inter
linialibus/queſtionibus/argumentis.atq̄ȝ contra eadē cũ pulcris
dũ requirit materia replicis (tam maioribꝫ q̄ȝ minoribus qui ſcire
altiora aſpirant) ſumme neceſſarijs.

f. 96 fehlt

Tertia et Quarta partes doctrinalis magiſtri Alexandri cum commento valde vtili textus dante intelligentiam ſummariam Quarum tertia docet de quantitate ſyllabaꝝ. Quarta vero de accentuatione cum nouis quibuſdam ſententiarum additionibus

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

Prohemium.

MEliora ſunt verba tua vino fragrantia vngentis
optimis. Canticorum primo. Quamuis hec verba ſponſe chriſti
iuxta rectam ſacrarum ſcripturam interpretum mentem de vberi-
bus miſericordie dei ꝛ veritatis eiuſdem loquan̄t. qm̄ eius ſermo
veritas eſt contra talionis penam. Exo. xxi iudeis traditam minime v̄bum pro
tulit. Johis. viij. ſcriptū dicens mulieri adultere. Nec ego te condemnabo. va-
de ꝛ noli iam amplius peccare. Cū ꝑ quandā tranſlatōis aſſimilatōem ad hu
ius opis ſciam laudandam ea nō inepte adducere ꝓpoſui. Nam ſicut vbera ſm̄
nois interp̄tatōem quaſi vuera dicun̄t. qꝛ vuida ſunt ꝛ lactis humiditate vuaꝝ
more plena. vti quit Ouidius i de arte primo libro. Fertilior ſeges eſt alienis ſꝑ
in agris. Vicinūq; pecus grandius vber habet. Atq; carnis trunco infixa aq̄
precipue in muliebri ſexu ad determinatam quantitatem ꝑpullulant vt prolib⁹
(quarū tali ſexui generatio competit) apta ad educandum inſtrumenta pie por
rigant matres. Jn quarum ꝑſona loquitur apl's primo Corintheoꝝ. iij. dicens
Paruulis vt lac potum dedi vobis. Jta ſcientialis humor in ſermonibus apte
educandis requirit debitam terminorum pronunciationem iuxta ſyllabarū di-
verſaꝝ quantitatem. in quibus tanq̄ vbera in carnis trunco radicāt ipa. Qua
audientiū aures iuxta pueroꝝ conſuetudinē de lacte nutriendorū ad ſuaui⁹ ad
uertendum: ꝛ interiora illuminandum prouocantur. vt ex illorum fertilitate tā
q̄ vberiori pecore lanam ſumentes abundantius hauriant. Luce. xij. Homi
nis cuiuſdam diuitis (diuitis inquā. i. ſcientis debitas ſyllabaꝝ in pronuncian-
do auditorib⁹ quantitates) vberes fructus ager attulit. quod in ipſoꝝ gallicorū
contumeliam affero. quos de ſyllabaꝝ quantitate non curantes viciosiſſime no-
ſtrum latinū fari nullus ignorat. quoꝝ tipum geſſit ꝓpheta Hieremie. i. dicēs
Ecce loqui neſcio quia puer ego ſum. Ex quibus ſingulariter ſuper vini natu
ram vberū conclud̄it ſpecioſitas. Qm̄ ſicut corpus imbecillitati animaꝝ celſitu
dinē p̄ſtare neminē vt arbitror lateat. Jta viua atq; briata ſyllabarū quantitas
animū in conſpectu magnoꝝ mirabiliter exornat atq; ornando depingit. depin-
gendo fortificat. iuxta v̄bum beati Hieronymi inq̄entis in ꝓlogo Biblie. ca. ij.
Habet neſcio q̄d latentis energie viue vocis actus. ꝛ in aures diſcipuli de au-
ctoris ore tranſfuſa fortius ſonat. Vn̄ ꝛ Eſchines dum rhodi exularet ꝛ legerꝫ
illam Demoſthenis oratōem quā aduerſus eā habuerat (mirantib⁹ cunctꝭ at
q; laudantibus) ſuſpirans ait. Quid ſi ipam audiſſetis beſtiam ſua verba reſo
nantē ad ipius animi aures ꝓpter debitam ſonoꝝ conſonantiam. Vinū aūt q̄d
premit torcular ꝛ p̄mendo ſeparat a ſupfluitate corticis vue in aliqua quanti-
tate ſumptū totius anime regnū perturbat. ꝛ imaginē dei ꝛ ſm̄ quā conditus ē
homo) infra cuiuſcunq; beſtialitatis infallibilis nature ordinem nō p̄tergredie
tis vilitatem ōtrudit. Juxta v̄bū ꝓphete. ij. Eſdre. iiij. ſcriptū. Vinū iniquū ꝫ
iniquus rex. inique mulieres. iniqui omnes filij hominum. ꝛ iniqua oīm illoꝝ
opa. Jn qua orōne prius ſm̄ ordinē collocauit vinū. qm̄ ex eius cauſalitate hec
in poſteriorib⁹ q̄ndiſꝑ modū effcūs ſequīt iniq̄tas. Meliora igīt ſunt nr̄i do-
ctrinalis vbera vino. qm̄ illuminā̄t ꝛ dā̄t ꝑuulis intellectū cū fragantia optimi
vngenti. ignorantiā anime medicantis. qm̄ barbariſantiū linguas reformat ne
ſyllabas naturaliter correptas producant. aut ꝓductas corripiant. nec vt' carmis
voluptas (que in metris traditur p̄cipua) diſtorti pedum collocatione diuerſoꝝ
confuſionis tedio aure infecta per exterminium depaſcant latrantes perpulchre

Intentio autoris.

huius morbi medicinā. Alexāder in hꝫ ope pigmentarioꝝ more diuersas specie rū herbas babtillis in martario deterentiū glomus pronunciandi naturaliter ter minoꝝ. elementa conficiens pro verſuum edificatione. examinatione. ⁊ eorundē excuſatōe (vt infra patebit) addiſcēda ſollicite ſuū in priorib⁹ ꝑmiſſū ꝺprome re metrica dulcedine accedens. ſic exorſus ē. Pandere propoſui per verſus. ſylla/ ba queqꝫ. Quanta ſit. Cuius modus faciliter in proceſſu huius materie luce clarius patebit.

.i. manifeſtare   in prohemio

Andere propoſui

id eſt ꝑ metra   .id eſt q̄libet ſyllabas

per verſus. ſyllaba queqꝫ

ſ. breuis vel lōga   .i. aliq̄   ſ. añ q̄ntitatē

vel indifferens   ſyllabarum

Quanta ſit. et pauca proponā cō/

.i. vtilia   .i. ꝟſibus

grua metris.

Hec eſt tertia pars, ⁊ caplm decimū huius libri. in qua ſiue in quo tractatur de q̄ntitate ſyllabaꝝ. poſitis tñ aliquib⁹ artis metrice introductionibus. Et eſt ratio ordinis ad p̄cedentia. q2 eſſe alicuius rei p̄cedit ei⁹ bñ eſſe. ſꝫ in p̄cedentib⁹ capitulis dictū eſt de his q̄ ſpectāt ad eſſe artis grāmatice ſimplr ⁊ ſm ſe. ſcꝫ ꝺ dictionibus ⁊ orationib⁹. hic determinat de his q̄ ſpectāt ad bñ eſſe ipius artꝫ grā matice. ſcꝫ de bñ eſſe dcōnis ſeu orōis vt diſtinguat vna ſyllaba ab alia in ꝓdu ctione ⁊ correptōe. eleuatōe ⁊ depſſione. ⁊ ornate ꝓferat. Dicit ergo primo ſic Ego magiſter Alexander ꝓpoſui videlicet in ꝓhemio libri. ſcꝫ ibi (Poſt hec pā dēt ⁊c.) (pandere). i. manifeſtare (quanta ſit q̄libet ſyllaba ꝑ verſus). i. quomo/ do cognoſcat ſyllaba longa vel breuis in ꝟſu. Et (ꝓponā pauca). i. aliqua ꝯgrua id eſt conuenientia metris. Pro euidentia eoꝝ q̄ dicuntur ac etiam dicendorū primo videamus quid ſit ꝟſus. Verſus eſt oratio metrica. clauſulatim ꝓgredi ens, rhetorice floſculis adornata, nihil in ſe ſupfluum neqꝫ diminutum cōtinēs Et ꝺ verſus quaſi ter quaterqꝫ reuerſus. quia ſepius vertitur ⁊ reuertitur añ q̄ꝫ perfectus habeat. vel quia finito verſu reuertitur ad linie principium alium inchoaturus. Metrum vero ſic diffinitur. eſt litterarum ſyllabarum tempo/ rumqꝫ dimenſio. Et dicitur a metros quod eſt numerus. quia in ipſo attendit numerus ⁊ quantitas ſyllabarum. Et ē ſciēdum ꝙ hec ars metrica preſertim ordinatur ad tria. ſcilicet ad memoriam firmiorem. ad maiorem delectationē ⁊ ad narrationem breuiorem. Unde Metra iuuant animos. comprehendūt plurima paucis, Priſtina commemorant que ſunt tria grata legenti. Item no/ ta ꝙ ſine hac lege metrificandi que legenda ſunt male poſſunt elucidari. vñ ver/ ſus. Ambulat in tenebris ſine lege clericus omnis. Qui ſine metrorum lege legenda legit.

Verſus

Metruꝫ

Que doctrina licet non ſit pēnitus generalis

Proderit ipſa tamen pueris ſi lectio detur

Per ſe multa ſcient. et doctor pace fruetur

Diſtin ctio pedum̃

¶ Hic autoꝛ reſpondet tacite q̃ſtioni. qꝛ poſſet aliq̄s dicere ſeu querere. Utrū hec doctrina que daẜ in preſenti capitulo ſit generalis. i. plene deẜ ꝺ arte metrica Rn̄det autoꝛ ⁊ dt ꝙ nō. Tn̄ licet nō ſit penitus gn̄alis ꝓderit tn̄ pueris. ſi lectio deẜ eis. Poſtea dicit et declarat ꝙ proderit ad duo. videlꝫ ꝙ pueri mľta ſcient per ſe ⁊ de mō ꝟſificandi. ⁊ doctoꝛ fruẜ pace. qꝛ nō fatigabiẜ in interrogationibus

Multociens aliquas (quas tibi dat regula longa

Siue breues) metri cogit grauitas variari

¶ Hic dicit ꝙ multociens inuenies in autoꝛibus eam ſyllabā (q̄ naturaliter ē breuis) elongari. ⁊ q̄ naturaliter eſt longa breuiari. Et h̄ ē cauſa grauitatis metri. Et ſic tangit ꝙ hec ars metrica eſt ſatis difficilis.

Greca (que nunc noſtro) nunc moꝛe ſuo variantur

Dicit ꝙ greca vocabula ponuntur aliquando in metro ſm̄ moꝛem noſtrum. ⁊ aliquando ſcd̄m moꝛem grecoꝛum.

ſ. nominum

Ad placitum poni propꝛioꝛum multa notaui

¶ Quaſi dicat ꝙ multa ꝓꝛia noīa poſſunt poni ad placitum. ⁊ maxime ī prima ſyllaba ⁊ in media dummodo poſitione diptongo accentu vľ vſu n̄ ſtringāẜ ad ꝓductōem vel ad coꝛreptionem. Notanter dixit (multa) qꝛ non omnia propꝛia nomina ponuntur ad placitum. Jlla etiam (que tantum in autoꝛibus producta reperiuntur) ſolummodo ſunt producenda. vt ceſar.

Cum ſim chꝛiſticola. noꝛmam non eſt mihi cura

De propꝛijs facere. que gentiles poſuere

Autoꝛ ſe excuſat de noībus gentilium. i. infideliu**ꝫ**. quia cum ipē chꝛiſticola ſit id eſt xp̄ianus non intendit facere noꝛmam de gentilibus nominibus. ⁊ ſi forte fecerit hoc ex incidenti non ex propoſito principaliter fecit.

Numer⁹ pedū

D Jſtinxere pedes antiqua poemata plures

diuiſa

Sex partita modis ſatis eſt diuiſio nobis

illi pedes

Dactilus et ſpondeus exinde trocheus anapeſtus

ille pes — illo pede — antecedere

Jambus cum tribꝛacho poſſunt precedere metro

Autoꝛ icipit exponere illa pauca ꝯgrua. i. cōuenīētia metris. q̄ ſe pri⁹ promiſit expoſituꝝ. Dr̄ igiẜ ꝙ antiq̄ poemata. i. antiq̄ poete (diſtinxere plures) id eſt multos pedes. Nā Jſidorus poſuit centū. ⁊. xx. pedes Hebꝛaicus ꝟo. xxiiij. Nos aūt vtimur niſi ſex pedib⁹. Et h̄ eſt ꝙ dicit (Diuiſio ſcꝫ pedū ꝑtita eſt ſex modis ſatis id ē ſufficiēs nobis) Deīn enūerat illos ſex dicēs (Dactil⁹ ⁊ ſpō ⁊c̄.) Pes āt put h̄ ſumiẜ ē ſyllabaꝝ tpīmqꝫ dimēſio. Metrū ſic pt diffiniri. Metrū ē ſyllabaꝝ literaꝝ tpīmqꝫ dimēſio. Et ſūt gn̄a metroꝝ. xviij. ſꝫ autoꝛ iſte n̄ itendit niſi de duobus q̄ ſūt de cōioꝛi vſu modnoꝝ. ſ. ꝺ exametro ⁊ pētametro. ꝺ quib⁹ infer⁹ dicē⁹

Pes

Metruꝫ

Diſtinctio pedum

pducta correptis .ſ.pedibus
Dactilus ex longa breuibuſqʒ duabus habetur — Dactilus
pductis ille pes
Dicitur ex longis ſpondeus cōſtare duabus — Spōdeus
ille pes pducta correptus
Sillaba bina trocheus cōſtat tibi longa breuiſqʒ — Trocheuſ
longā poſt pones illi pedi
Productā breuibus ſubdes anapeſte duabus — Anapeſtuſ
Terna breuis tribracho iambo breuis inſita longe — Tribrachꝰ

Hic autor declarat eſſentiam vniꝰ cuiuſqʒ ſex pedū predictorū. Et dicit ꝙ dactilus cōſtat ex tribus ſillabis. ſcʒ ex prima longa ꝛ duabus vltimis breuibus vt audio. Spondeus cōſtat ex duabus ſillabis lōgis. vt audis. Trocheus conſtat ex prima longa ꝛ vltima breui vt audit. Anapeſtus cōſtat ex duabus breuibꝰ et vltima longa. vt pietas. Tribrachus cōſtat ex tribus breuibus ſillabis. vt legere Jambus vero cōſtat ex prima breui et vltima longa vt legas.

.i.correpta ſ.tempe
Sillaba que breuis eſt vnū tempus tenet. inqu o
exprimitur tempus duplicare
Profertur. longe ſpaciū debes geminare
cuilibet ſpacia cōſiderabis
Sic cuiuſqʒ pedis quot tempora ſunt numerabis

Autor dicit ꝙ breuis ſillaba ſub vno tpe pfertur. ꝛ longa ſub duobus. et ſic numerabis vel cōputare poteris quot ſunt tpa vnius cuiuſqʒ pedis. Nā trocheꝰ cū habeat vnā longā et vnam breuem habet tria tempora. Et ſic de reliquis ꝑcurrendum eſt Notandum ꝙ ſillaba eſt litterarum ſub vno accentu ſpirituqʒ plătarum certa cōphēſio. Tempus. ꝑ ut hic ſumitur eſt depoſitio pronūtiatōis ſillabe ſm has differentias ſ. correptū et pductum. — Syllaba Tempus

Verſibus exametris ſemper debet pede poni
ille pes habe it
Dactilus in quinto: ſextum nūquam retinebit

Hic docet quo quiſqʒ pes debet in verſibus ordinari. Et primo dt ꝙ in vſibus exametris dactilus debet poni in qnto pede et non in ſexto pede

.i.dactilū pones
In pedibus primis hunc ſpondeum ve locabis

Quaſi dicat ꝙ tu potes hunc ſcʒ dactilū. ve ꝑ et ſpondeum in primis pedibꝰ hoc eſt primo ſecundo tertio et quarto loco ponere

illi pedi vales
Omnes ſpondeo donare potes niſi quinto

Quaſi dicat ꝙ ſpondeus poteſt poni in omni loco preterquā i quinto exametri vſus: et ſi repiatur in quinto pro dactilo ponitur. Nam equipollet ſibi in temporibus. vt in lucano Ater .ceſorum pauit cruor armentorum.

nullus locus illi pedi
Sedes nulla datur preter quā ſexta trocheo

Poſitio pedum

Quaſi dicat ꝙ trocheus ponitur in ſexto loco ꝛ non alibi in extremo verſu. et eſt verſus exameter q̄ conſtat ex ſex pedibꝫ. Dicitur etiam heronicꝰ quia ꝑ hunc ſtilum herum deſcribuntur vt plurimum geſta.

illius verſus illi pedi locus ſolummodo
Quarta pentametri quintaue locas anapeſtum
Pentametri tribracho ſedes patet vltima tantum

Dicit ꝙ anapeſtus poteſt locari in quarto ꝛ in quinto loco. verſus Pentametri. vt in Ouidio epiſtolarum. Nihil mihi reſcribas. attamen ipſa veni. in ſcāſione dicimus. nil mihi reſcribebat tamen ipſa veni. ſunt pedes anapeſti. Poſſumꝰ vitare pedes anapeſticos dicendo ſic in ſcanſione. Nil mihi reſcribas attamē ipſa veni. Sic em̄ poſtponimus cathaletam primis duobus pedibus. ſimiliter et vltimis q̄ ſimul iuncte cōſtituūt quintum pedem. ſcilicet ſpondeum vel trocheū Pentameter verſus cōſtat ex quinqꝫ pedibus. primis duobꝫ dactilis ꝛ ſpondeis vel primo dactilo et alio ſpondeo vel ecōuerſo. tertio ſpondeo vel iambo. q̄rto anapeſto. quinto tribracho vel anapeſto. vtꝫ in exemplo primo. Ouidiꝰ ſm̄ primā ſcanſionem. Vel pentameter verſus cōſtat in primis duobꝫ dactilis vel ſpondeis vt ſup̄. altera longa vel breui ſequente. vtꝫ in p̄dicto exemplo ſm̄ ſcāſionē ſcd̄am Si vero diſſillabis repiatur in 3º loco dicatur ꝙ ibi ſillaba diuiditur ꝑ dyereſim et efficitur pes triſſillabus. vt in ouidio eodem Hemonis hemonio laudonia viro Dicetur etiam pentametri ellegas. eo ꝙ ꝑ ipm̄ ſtatus ellegie ſ. triſticie ſolebat enarrari. Nota tamen ꝙ verſus pentametri ſubduntur exametro.

illi pedi ſ. pes
Jambo vel nulla vel tantum tertia detur

Et ptꝫ exemplum in his duobꝫ verſibꝫ. Sub veneris latere deberet homo latere
Nam nulla de venere plurima deuenere

locum ille pes valet
Forte ſibi ſedem tribrachus dare poſſet eandem

Quaſi dicat ꝙ tribrachus poteſt poni in tertio pede. qꝛ ſm̄ aliq̄ ſibi ſillaba breuis ponitur ꝓ longa et ſic eſſet dactilus et non tribrachus.

illū pedem antiqui
Et proceleumaticum poſuit quandoqꝫ vetuſtas
modernus ſ. ſillabis
Nunc nullus ponit breuibus ſonat ille quaternis

Dicit ꝙ antiqui aliq̄n ponebant in verſu ꝓceleumaticū: qui eſt pes cōſtans ex q̄tuor ſillabis breuibus vt in virgilio Herent parietibꝫ ſcale poſteſqꝫ ſub ipſos. In ſcanſione dicimus herent p̄ieti ꝛ ly parieti eſt pes ꝓceleumaticus: ſed iſte pes a modernis non vſitatur

Numerus vocalium

.i. quinqꝫ prima
Uine vocales v ſunt a prior. e. qꝫ ſecunda
ſequitur .ſ. duabus vltima
J ſuccedit eis. ſit o quarta. v qꝫ ſuprema

Hic proſequitur de correptione ꝛ ꝓductione ſillabaꝝ ꝛ qꝛ ſillabe fiūt ex litterꝫ ideo incipit a diſtinctiōe lr̄aꝝ dicens ꝙ lr̄e vocales ſunt quinqꝫ ſcꝫ. a. e. i. o. v. Et dicuntur vocales quia ſine ipſis non p̄t fieri vox Et q̄libet eaꝝ p̄t facere vocē. i. ſylla-

Numerus vocalium

dam ꝑ ſe Littera ſic diffiniť Eſt mīma ꝑs vocꝫ hũane que ꝑt ſcribi indiuidua.
ſ.lr̄a vocalis
Omnis preter eas tibi littera cõſona fiet
Dicit ꝙ ões alie littere preter qnqꝫ vocales dicunť cõſonãtes.q̄ſi cũ alijs ſonãtes
nam ſonum facere nos poſſunt niſi cum adiutorio vocalium
Mute ſũt b.c.d.vel f.vel g.k.p.q.t.
Quaſi dicat ꝙ in conſonantibꝰ nouem ſunt mute ſcꝫ b.c.d.f.g.k.p.q.t.Et di cuntur mute.qꝛ videť mutus ſonus.ꝛ in h̄ d̄rn̄a ſemi vocali qꝛ apertiꝰ ꝓfertur Videť eīm vocalis an̄ fieri ꝓferendo ip̄is ſemiuocalibꝰ.que ſt̄ ſex ſcꝫ l.m.n.r.ſ.x.d quibus Alexander nullam ꝑticulanter fecit mentionem qm̄ eaꝝ noīa i p̄n̄ti ma teria non ſunt neceſſaria. — **Numerus mutarum**

ille due lr̄e
Sunt l.et r.vere liquide quia ſepe liqueſcunt
ꝑiter aliqñ ponimus
M ſimul nqꝫ vel s liquidas quãdoqꝫ vocamus — **Numerus liquidarũ**
ꝓ tñ .i.ante nulla illaꝝ
S nũquã.ſed n m qui prius nunc neutra liqueſcit
Dic auctoꝛ ꝙ l et r ſunt vere liquide:qꝛ ſepe liq̄ſcũt in metro.h̄ eſt ſillabam natu raliter breuem producunt Deinde dicit ꝙ locamus id eſt locatas reputamus liq̄ das.ſcꝫ l.m.n.r.s.Et hoc magis declarãdo reſtringit dicens ꝙ s nũqꝫ liq̄ſcit ſci licet apud modernos poetas Exẽpla querantur ab auctoribus antiquis.
duplex multociens
Conſona bina per i dic ſepe per vqꝫ notari
.i.ꝓlatio monſtrabit
Hoc quando fuerit vocum.ſonus ipſe docebit
Dic ꝙ i vel v ſepe fiunt cõſonantes.videlicet quando ponuntur in principio ſyl labe alia vocali ſequenti.ꝛ quãdo fuerit hoc ipſe ſonus ꝓlatio dc̄onis docebit.id eſt monſtrabit nam perdunt ſonum vocaliũ.vt iuno et venus
ꝑponiť .i.non efficiť ꝯſonans ſonum
Vocali preiungitur u non conſona.vimqꝫ
amittit ille dc̄ones docebit
Perdit et hoc ſuauis queror aut aqua lingua probabit
talis figura a tali lr̄a incipit
Nam dypthongus ab u noſtro non inchoat vſu
nouꝰ modꝰ loquẽdi aliqñ ꝑcedente
Noſqꝫ modernus habet quandoqꝫ.ꝙ s preeunte
qñ ſunt due ſillabe
Sillaba diuiditur.tunc u vocalis habetur
Dic ꝙ u aliqñ poniť an̄ vocalẽ i eadẽ ſillaba ꝛ tunc u nõ efficiť ꝯſonãs immo ꝑ dit vi ꝯſonãtꝫ Et h̄ ẽ qñ iſte lr̄e ſcꝫ q.ꝛ g.ꝑponũť vt ſuauis qroꝛ aq̄.ꝛ lingua Et ꝫ perdit vim conſonantis patet ex ipſa ꝓlatione.Patet etiam quia ſi u eſſet con ſonans tunc prima ſillaba huius dictionis Aqua.produceretur per poſitionem de q et u conſonantibus ſed corripiť quod patet in.Ouidio ibi.Cum dicitur

Mutatio vocalium

dn̄s potādo nectare:miſit aq̄s.nec etiā ē vocalis.qđ p3 in ipſa pla tōe. Et ſtati cō ſtitueret dypthong⁹ p ɔglutinationem duarū vocaliū in eadē ſyllaba.ſed non đ bem⁹ dypthōgū inchoare ab u.ꝛ iō dicit(Nam dypthōg⁹ ab u noſtro nō incho at vſu) Preterea dicit ꝙ apud modernos ſillaba diuidit aliquando p̄cedente u. vt ſuauis.et tunc u habetur vocalis.

metriſte illā litterā

Verſificatores h pro nulla reputabunt

Dicit ꝙ h reputat a verſificatoribꝫ p nulla lr̄a nec p vocali nec p cōſonante ſed eſt tantum aſpirationis nota.

hn̄t id eſt i ſcȝ due ab vtraqꝫ parte

Dum teneant iotam vocalis vndiqȝ clauſam

.i.duplex ɔſonans ſ.ɔſonātes ille littere

Conſona iota duplex.duplices x zetaqȝ fiunt

ſ.ɔſonās inuenit hoc nomen

Simplex zeta tamen reperitur.vt eſt perizoma

ideſt i ſ.ɔſonās inuenta

Iotaqȝ cōpoſita ſimplex eſt ſepe reperta

Snia eſt ꝙ iſta littera i (quā autor iotā noīat) poſita in medio duaꝝ vocaliū vim ſuam ſuātiū efficit duplex ɔſonās.vt troia Et nota ꝙ ſi neutra vl' altera aliaꝝ vocaliū vim ſuā non ſuaret tūc i nō eſſet duplex cōſonās.vt via Itē ī hoc v̄bo baiulo as are.i.portare i non eſt duplex ɔſonans.licet ponatur in medio duarum vocaliū Et hoc eſt iō.q2 nō clauditur inter illas vocales equo accētu.nec equo nūero ſillabaꝝ. Ideo dicit autor (vndiqꝫ clauſam).i.equaliter clauſā ab vtraqꝫ p̄te.hoc aūt patet in v̄ſu Ouidij dicētis. Clotho filū baiulat.lacheſis trahit.atropos occat. Ibi illa ſillaba iu corripit.qđ fieri nō poſſet ſi i eſſet ibi duplex ɔſonās.cū faceret poſitionē ad p̄cedētē ſillabā. Deinde dicit ꝙ x et z ſūt etiam duplices ɔſonātes.tn̄ z ſepe repit ſimplex ɔſonās.ꝛ hoc in dcōnibꝫ cōpoſitꝭ vt perizoma atis qđ cōponit ex peri p̄pōne greca qđ eſt circū ꝛ zoma veſtis. Et eſt omne illud qđ circūcingit pudēdoꝝ velam̄ Itē iota (de qua ſup⁹ diſtinxim⁹ in cōpoſitione reperit ſimplex cōſonans.vt bijugis.qđ cōponit a bis ꝛ iugū

ſ.aliq̄ .i.in vocalē t̄minata i.ſequi

Dictio vocali finita vel m.ſibi ſubdi

.i.dcōnē incipientē a vocali

Verſu vocalem nunquā permittit eodē̄m

Snia eſt ꝙ ſi aliq̄ dcō deſinat in vocalē vel in m.nō dꝫ ſequi dcō incipiens a vocali in eodē v̄ſu. Et hoc fit p̄pter hiatum euitandū.ſi autē repiat hoc eſt explicētia poetica.vt in lucano. Viciniūqꝫ minax inuadit ariminum et ingens. Sepiſſime tn̄ abijcitur vocalis precedentis dcōnis.ꝛ etiam in cum ſua vocali. Exemplū de primo. Tu regere imperio p̄plōs romane memēto. Has diſcas artes paciqꝫ iponere mores. Parcere ſubiectis ꝛ debellare ſupbos. Exemplū de ſecundo. ſcȝ vbi m abijcit cū ſua vocali. Quiſq̄s amat dictis abſentū rodere vitā. Hāc menſā īdignā nouerit eſſe ſibi. Plr̄a exēpla q̄re in poetis.q2 mlt̄a inueniūt. Dicit notanter in textu (eodē v̄ſu) q2 ſi h̄ cōtingeret in duobꝫ v̄ſibꝫ.ſcȝ ꝙ prim⁹ verſus terminatur in vocalem vel in m.ꝛ ſecundus verſus incipiat a vocali.non tamen propterea ſequeretur inconueniens aliquod.

Ordinatio vocalium

ſup.aliq̄ duas .i.ſonū ſeruantes
Syllaba que binas vocales vim retinentes
tenet producta p̄ talē figurā hoc nomen
Continet eſt longa diptongo.ſic probat aura
Dicit q̄ ſyllaba q̄ fit ex duab⁹ vocalib⁹ vim ſuā retinentibus ē diptongata.i. pducit̄ p̄ diptongō.vt aura. Quid v̄o ſit diptong⁹ ꝛ vñ dicat̄ ꝛ q̄t ſūt diptongi patuit ſupius in prima declinatione ibi (Dans ac dipthongon)
dum .i.due conſonantes poſtponunt̄
Quando vocalem duo conſōna iuncta ſequuntur
.i.duplex cōſonans ſup.vocalē .i.poſitio
Aut vnum duplex producit eam poſitura
Dicit q̄ qñ due conſonantes iuncte ſimul immediate ſequunt̄ poſt aliquā vocalē.illa tal' vocalis eſt lōga poſitōe.vt arma tellus. Et idem attendit̄ ſi vna duplex conſonans vocalem ſequatur.vt axis et troia. Et iō d̄t alex.(Aut vnum)
terminat̄ ſup.aliq̄ breuis
Sed cum finitur vocali dictio curta
.i.cōſonantes ſequunt̄ ſup.vocalem
Conſona que ſubeunt non hanc producere poſſunt
Dicit q̄ ſi aliq̄ dcō terminet̄ in vocalē naturaliter breuē.cōſonātes que ſequūt̄ nō pñt pducere illam vocalē.imo remanet in eſſe ſuo.vt mare ſtatuto
.i.correpta ſup.aliq̄ terminatione
Si faciat curta vocali ſyllaba finem
talis lr̄a cū tali littera tranſeant
Mutaq₃ cum liquida vocem ſubeant in eandem
ſup.vocalem corripere
Ex vi nature proprie licet hanc breuiare
.i.ꝓpter tales litteras pductam
Et propter mutam liquidamq₃ potes dare longam
Sn̄ia eſt.q̄ ſi aliq̄ ſillaba naturaliter breuiat̄.ꝛ muta ꝛ liquida ſeq̄nt̄ in eadem dictione.tūc illa ſillaba p̄t breuiari ex vi nature ſue et produci propter mutam ꝛ liquidā vt in hac dictione patris et ſimilib⁹.prima em̄ ſillaba naturaliter breuiatur vt hic Fer patris imperiū cū verbis exit in iram poteſt etiam produci propter mutā ꝛ liquidā.vt hic Eſt patris matriſq₃ pie ſucurrere nato.
correpta tali lr̄a tali lr̄a
Syllaba que breuis eſt muta liquidaq₃ ſequente
pducta p tm̄ non valet corripi
Longa poteſt fieri.ſed longa nequit breuiari
Hic autor clari⁹ exprimit illud quod iam dcm̄ eſt dicens.q̄ ſi aliqua ſyllaba breuis ponat̄ añ mutā ꝛ liq̄dā in eadē dcōe.talis ſillaba p̄t produci vt iā dcm̄ eſt ſ₃ longa ſillaba poſita añ mutā ꝛ liq̄dā non p̄t corripi.vt in hac dcōne matris c⁹ prima ſillaba ē lōga naturaliter.et ñ p̄t corripi ꝓpter mutā ꝛ liq̄dā ſeq̄ntes.
illas prepoſitiones cōponēdo nō corripies
E de pre vel ſe conponens non breuiabis

Dictiones deriuatiue

Sed vocalis eas
Dic ꝙ iſte ꝑpões e de ꝑ ſe cõpoſite nõ breuiãt̃. vt educo depono prefero ꝛ ſepa ro. Pñtm̃ hutari ſi vocal' ſeq̄t̃ eas i cõpoſitõe vt ꝑeo ꝑis. Ideo dt (ſed vocalis ꝛc
h̄ verbũ h̄ ꝟbũ ꝓ ut ſt diſtare ꝑductam

Reijcio refert diſtat dant re tibi longam
breuiabis ſ. dcõnib⁊ bina conſonãs ſequit̃

Corripies alijs. niſi duplex conſona ſubſit
Dicit ꝙ iſta ꝑpõ re ꝑducatur. vt reijcio cis. ꝛ refert ꝓ diſtare In alijs ꝟo dcõnib⁊ corripit̃ niſi due conſonantes ſequantur. vt reſto as reſtituo is. Producit̃ etiam i his retuli reperi ꝛ rutuli. Q̄rtiõ vt in plimũ ſcribũt̃ cũ duplici conſonante
ille dcões ſ. in cõpoſitõe .i. duplex conſonans

Bis bi breuis dantur. niſi conſona bina ſequantur
Dicit ꝙ bis et bi corripiũt̃ in cõpõe. vt biuiũ .i. locus duarũ viarũ. et bidens id ē pecus duoꝝ dentiũ (Niſi conſona bina ſeq̄tur) .i. niſi duo nõia conſilem ꝓcationē hñtia ſequãtur ſ. ꝑ cõpoſitõez. vt bim⁹ a um q̄rũ ꝓtio eſt eadē. Inuenit̃ etiã bima tus us ui .i. ſpatiũ vl' tempus duoꝝ annoꝝ in q̄bus illa ſillaba bi producatur
in dcõnibus deriuatiue ſpẽi .i. primitiñ attẽdatis

In deriuatis ſua que ſit origo notetis
i. deriuatio ꝯuenientior

Qua fiet parte deſcenſus aptior inde
h̄ ꝟbũ illa deriuatiua

Ut moueo motum motabile ſiue mouendum
etiam in primitiuo fuit

Et que vocalis in origine quantaq; manſit
ꝓ q̄ .i. dcões deriuatias habere deces erit

Nam deriuata tantam ſeruare decebit
poſtpoſita tali l'r̃e talis l'r̃a nõ mutat̃

Subdita vocali ſi conſona non moueat̃
talē l'ram multonēs facit mutare

Uocalem ſepe noua conſona dat variare
h⁹ nomē ꝟbale ex illo ꝟbo variatur

Mobilis ex moueo datur. et mutatur ab illo
demenda locabunt̃ regule

Excipienda ſue ponentur in ordine norme
In iſtis ꝟſibus autor docet cognoſcere ſyllabã longã vel breuē in dcõnib⁹ deri uatiuis. Et eſt ſenſus. ꝙ quãta fuerit ſyllaba in primitiuo tanta dꝫ eſſe in deriua tiuo. dũ tñ in deriuatiuo nõ mutet̃ illa cõſona que ſequebat̃ vocalē in primitio. Uerbi gr̃a. moueo corripit primã ſyllabã. Sil'r mouēs ꝛ mouendus corripiũt primã ſyllabã. Notanter dicit dum tñ conſona que ſequebatur vocalem in pri mitiuo non mutetur in deriuatiuo. quia (noua conſona ſepe dat), id eſt. facit (va riare vocalem) hoc eſt ſepe facit longam ſyllabam breuiare. et curtam produce re verbi gratia. moueo corripit primam ſillabam. ꝛ mobilis ꝑducit eam. ꝙ con ſona (que erat in primitiuo videlicet u) mutatur in deriuatiuo in b. Tamen iſta

Conſonantes

regula patitur exceptionē.que inferius ponetur in loco ſuo.Ideo dicit (.Exci-
pienda ſue.ꝛc̄.

.i.in dcōnibus cōpoſite figure
Hoc de cōpoſitis teneas ꝙ ſit tibi tanta
talis lr̄a tenebit .i.dcō ſimplicꝫ figure
Vocalis.quam ſeruabit dictio ſimplex
varies illā lr̄aꝫ regula veritatē hēbit
Si mutes ētiam vocalem.norma tenebit
i.cōſonās lr̄a poſtpoſita .i.dcōne
Conſona dum maneat in ſimplice ſubdita voce
.i.demenda neceſſariū demantur.
Excipienda locis.quibus eſt opus.excipiantur

Hic autoꝛ ponit regulā de quātitate ſillabaꝝ in dcōnibus cōpoſitis dicens ꝙ tanta ēſt vocalis in dictione cōpoſita quāta eſt in ſimplici. Verbi grā amo coꝛripit illam ſillabam.ſil'r et adamo coꝛripit eandem De iñ dt ꝙ regl'a etiā tenet ſi mutemus vocalem in cōpoſitōe dū tñ cōſona ſubdita vocali in ſimplici dictiōe maneat etiam in compoſito Verbi grā.facio coꝛripit illam ſillabam fa.ſil'r inficio coꝛripit illam ſillabā fi licet a ſit mutata in i quia conſona (que ſequebatur a in ſimplici) ſequitur etiam in cōpoſito. Verūtamē hec regl'a multas patit̄ exceptiones que inferi⁹ loco ſuo ꝛ tp̄e declarabuntur. Idō dt autoꝛ (Excipienda ꝛc̄.)

ſ.ꝑfecta locabis duarū ſillabarū
Omnia preterita pones diſſillaba longa
ſ.preterita coꝛripiunt.i.vocal' an̄ vocalē excipe a bibo
Que breuiant gemmine vocales.deme bibitqꝫ
a do ꝑ et a findo a ſcindo a ſto a tollo .ſ.v̄ba
Et dedit atqꝫ fidit ſcidit ꝛ ſtetit ꝛ tulit hec ſex

Hic autoꝛ ponit talem regulam dicēs.ꝙ oīa ptā duarum ſillabarum ꝓducūt primā ſillabam.vt cepi Deīn ponit exceptionē dicens Tu(deme).i.excipe illa verba diſſillaba (que) ſ.v̄ba (gemine vocales breuiant (id eſt que hn̄t vocalem an̄ vocalem quarū pria ſꝑ coꝛripit̄.vt rui fui ſtiui ꝛc̄.Etiam(deme).i.excipe (hec ſex verba diſſillaba ſ.bibit dedit fidit ſcidit ſtetit ꝛ tulit que licet diſſillaba ſunt tamen coꝛripiūt̄.Fidit eſt preteritū a findo.ſcidit a ſcindo qđ ē aliqđ per mediū ſecare.tulit a fero ꝛ ſic đ alijs

ſ.ꝑfectū duplicans .ſ.ſillabam ſillabā coꝛripi
Preteritum gē minans primam facit hanc breuiari
ſillaba curta ſcꝫ pedo h̄ verbum excipis
Eſt qꝫ ſecunda breuis.tamen vnum cedoqꝫ demis

Dicꝙ oē ptm̄ geminans primā ſillabam eandem breuiat pariter ꝛ ſcđam.vt cado cecidi.ꝛ pario pepi Tamen tu(demis).i.excipis vnum ptm̄.ſcꝫ pepedi.qđ venit a pedo is ꝛ tacuit ipm̄ ꝓpter ei⁹ turpē ſ̄tōcꝫ ſeu meriti vl' huitatis cā. Cedo etiā reperitur c⁹ preteritum facit cecidi ꝛ ſecundam producit, Unde verſus In

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Mutatio temporum

bello cecidi.multos tamen ante cecidi

.i. v̄ba illoꝝ temporū

Preteritis pluſquāperfectis atq; futuris

regula ſ.verborum.

Coniunctiuorum lex ſeruit preteritorum

Quaſi dicat.lex ſeu regula predictoꝝ nuꝑ dicta.ſeruat etiam pluſq̄ꝑfectis et futuris cōiūctiuoꝝ.i.ſubiūctiuorum modoꝝ.qui cōiūctiui dicuntur eo.q꜡ coniūctione indigent. vt perfectum ſignificent ſenſum. Nam tanta eſt prima ſyllaba pluſq̄ꝑfectorum cuiuſlibet modi/et futurorū ſubiūctiui.quanta ē prima pſona preteriti pfecti indicatiui modi

ſ.iſta p̄dicta.ſ.v̄bo aſſociata

Hec in paſſiuo ſunt tempora iuncta ſupino

Dicit ꝙ tria tempora predicta ſunt iuncta ſupino in v̄bo paſſiuo id eſt ſeruāt regulam de ſupinis.de qua ſtatim dicetur ibi ſ.longa ſupina ⁊c̄. Alij v̄o exponunt ꝙ ſunt iuncta ſupino.i.facta ſunt vel cōiuncta ꝑ ſupplemētum participij a ſupino deriuati.et ꝑ hoc ſeruant regulam ſupinoꝝ et preteritorum.

.i.regulā ſ.tempis .i.ꝑ alia tempora

Normam preſentis per cetera tempora dicis

partiapiū iunge in illā terminatōem

Participans ſocia preſens in duſq; futura

tenentur eandem .i.ret.nere regulam

Debent cōſimilem ſeruare gerundia legem

Snia eſt ꝙ quantacūq; fuerit prima ſyllaba pn̄tis indicatiui modi ſingularis numeri.tanta eſt prima ſillaba ceteroꝝ temporum exceptis ptis perfectis et pluſq̄ꝑfectis et futuris ſubiūctiuoꝝ.de q̄bus ſupi᷒ dixim᷒.Tanta eſt etiam prima ſillaba pticipiorum preſentis tpis et futuroꝝ deſinentium in dus ſimiliter ⁊ gerundioꝝ.Conſtrue nunc per teipſum quia ſatis patet textus

pducta tribues corripies

Longa ſupina dabis diſſillaba.ſed breuiabis

q̄tū tū tū tū tū tū tū tū tū.

Qui ci ſa li i da ru ſta.deq; ſupinis

poſtponuntur a regula

Orta·ſequūtur eā.ſit ſtaturus tamen extra

Hic autor ponit regulam de ſupinis dicens ꝙ ſupina dyſſillaba producunt primam ſillabam.vt natum.Sed excipiuntur decem que per decem ſillabas in lr̄a poſitas intelligūt Qui.vt quitū qđ venit a queo qs ci.vt citū a cieo cies ſi vt ſitū a ſino is.ſa.vt ſatū a ſero ſeris li.vt litū a lino is.i vt itū ab eo is da vt datū a do das.ra vt ratū a reor reris ru.vt rutū a ruo is.ſta vt ſtatū a ſto ſtas.que omnia licet dyſſillaba ſunt.attamen corripiunt primam ſillabam.Similiter et ab eis deriuata preter ſtaturus quod primam pducit.licet deriuetur a ſtatum. vt in lucano Cum ſtatura fides ſuperum.

pro non ⁊ et imitatur hoc nomen

Nec patrem ſequitur ambitus.ſi moueatur

Nomina verbalia

Quaſi dicat ꝙ ſi ambitus moueat.id eſt adiectiue declinat nō ſequit̃ p̄rem.id ē eius primitiũ qđ eſt ſupinũ huius v̄bi ambio.Sed ambit̃ ponit̃ exemplũ in littera tunc qñ eius penultima corripit̃.Sꝫ ambitus ta tũ ab ipo deriuatũ penultimā producit.vt in pricipio metamorphoſcos.Juſſit ꝛ ābite circũdate brachia terre.ꝛ idem eſt ambitus qđ circũdatus.Notanter dicit (ſi nō moueat̃) id ē ſi adiectiue nō detineretur.tunc ſequeret̃ eius primitiuum.quia penultima corriperetur.vt hic ambitus ambitui.id eſt circũitus.

ſ.illud in illā terminatōem in illā terminatōeꝫ

Quod fit in us vel in o vel in or verbale vel in trix

pro et p illas terminationes

Participans quoqꝫ preteritum per rus quoqꝫ futurum

ad regulam tenentur

Ad normam debent ſe conformare ſupini

Id eſt ꝙ v̄balia in us vel in o vel in or vel in trix deſinentia.vt notus tus tui.notio.is.notor ris.ꝛ notrix cis.Participiũ quoqꝫ p̄teriti t̃pis ꝛ futuri in rus.vt notus ta tũ.ꝛ noturus ra rũ.tantũ hñt primā ſyllabaꝫ quantum habent ſupina a quibus deriuantur.Ideo dicit ad normam debent ꝛc̃.

non correpta

Uiſtum dante preit vocalis non breuiata

a queo excipis

Qui ſi ci ſa li i cog ag demis et inde creata

Dicit qꝫ verba facientia p̄tm̃ in vi ꝛ ſupinũ in tum mutando vi in tum producũt penultimā ſupini.vt amaui amatũ.Deiñ ponit exceptōem dicēs Et (demis) ea q̄ intelligunt̃ p has ſyllabas ſcꝫ (qui) vt quitũ (ci) vt citum a cieo cies (ſi) vt ſitũ (ſa) vt ſatum (li) vt litum (i) vt itum (cog) vt cognitũ (ag) vt agnitũ (ꝛ inde creata) id eſt ab eis deriuata,quoꝝ penultima breuiatur.licet omnia format̃ a p̄terito mutando vi in tum.vt quiui ſiui ciui ſeui liui iui cognoui agnoui

i ntōs dicere debes

Qui rectos ſuperant.obliquos creſcere dices

Hic autor ponit introductōem ad q̄ſdam regulas p̄xime ſeq̄ntes.ꝛ dicit.Tu dices obliquos creſcere.i.habere creſcentiā ſup̄ ntm̃ ſingularē.q̄ q̄dem creſcentia fit aliquando p a.aliqñ per e.aliqñ per i.aliqñ per o.aliqñ per u.Et de omnibus ponit regulas inferius generales.videlicet vt ſequitur.

creſcentiam

A pluralis et e crementum protrahit o qꝫ

creſcentiam habent

I vel u cremento breuiare iubemus eodem

id eſt ſunt exempla

Sunt teſtes quorum quarum rerum manibuſqꝫ

Iſta nomina ponuntur pro exemplis

Et verubus rebus dominabus ſiue duobus

Dicit ꝙ obliqui creſcentes ſupra ntm̃ per a ꝛ e et o producunt illas vocales.vt quoꝝ quaꝝ rerum ꝛ duobꝫ duabus rebus ꝛ dominabus.Deinde dicit ꝙ i ꝛ u

Cremētum in dictōnibus

breuiant᷑ in eoꝝ cremento. vt manibꝫ ⁊ verubꝫ. Et hec exempla ponuntur ab au
tore cum dicit (Sunt teſtes quorum ⁊c̄.)

tp̄is crefcentiam habentia

Verbum pērſonām (quod habet ſuperare ſecundam

Primi preſentis) creſcens hac arte notabis

genus imponere

Debet ad āctiui preſens hec norma referri

Et ſi non habeat actiuum. fingere debes

Dicto de cremento qđ fit in caſualibꝫ. Nūc autor proſequit᷑ de cremento qđ fit in nō caſualibꝫ. vt puta in verbis. Et primo ponit introductōem ad regulas inferius poſitas dicens. Et (notabis v̄bum qđ habet ſuperare ſcđam pſonā primi pſentis temporis eſſe creſcens) id eſt habere creſcentiā ſup dictā pſonā (hac arte) id eſt eodem modo quo dictum eſt in caſualibus Verbi gratia. amas ē dictio diſſyllaba. ⁊ amam⁹ v̄o triſyllaba. Et amam⁹ hꝫ creſcentiā ſup illā ſcđam pſonā amas. ⁊ talis creſcētia aliqñ fit p a. aliqñ fit per e. aliqñ per i. aliqñ per o. aliqñ per u. De q̄bus omnibꝫ ſtatim ponent᷑ regule gñales. Addit autor ⁊ dicit. Hec norma ſcꝫ de crementis v̄boꝝ debet referri. i. repſentari ad pñs tp̄s actiui. Hoc aūt dicit ꝓpter cognoſcere creſcentiā in v̄bis paſſiuis. q̄ cognoſci nō poſſunt bene niſi repſentarent᷑ ad actiuā. Preterea dicit ꝙ ſi v̄bum paſſiue vocis ñ habeat actiuū. debeſ fingere. hoc eſt ſupponere ꝙ habeat. hoc aūt dicit ꝓpter cognoſcere crementa in verbis deponentalibus que non habent actiuum.

plongare

A creſcens producere debet vbiqꝫ

correpta ſcꝫ coniugationis

Ex do fit breuis a cum prime compoſitiuis

Dicit autor ꝙ v̄bum debet producere a creſcens. i. ſyllabā creſcentē per a vbiqꝫ id eſt in omni coniugatōe. vt amam⁹ doceamus legam⁹ audiam⁹. Deiñ ponit exceptōem dicens ꝙ cōpoſitis prime coniugatōis hu⁹ v̄bi do das a corripit᷑ vt in illis v̄bis circūdam⁹ circūdare. venūdam⁹ ⁊ venūdare. peſſundam⁹ peſſundare

illa vocalis prolongare

E niſi cum ſubit r. debes producerē ſemper

pro qñ breuem productam

Cum ſubit r curtam dant plurimā. plurima longam

Dicit autor q̄ ſyllaba creſcens ſup e producit᷑ ſp niſi r ſeq̄tur. vt amemus docemus legemus audiem⁹. Notanter dicit (niſi r ſequat᷑) qꝛ cū r ſubit. i. ſequit᷑ plurima v̄ba dāt illā vocalē e longā. vt ameris vl̓ amere. docerem doceres doceret Et plīma dāt illā vocalē e curtā. vt legerē legeres legeret. amauero amaueris amauerit. hec aūt inferius diſtinguentur. videlicet vt ſequitur.

in h̄ v̄bo p vl̓ a v̄bo volo vis

In ſum ſiue fero crementa velimqꝫ notato

hoc v̄bum

Acedo

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

Cremētum in dictōnibus

Dicit autor tu notato cremēta in hoc v̄bo ſum es eſt. ſiue in h̄ fero fers. q̄z ꝑ et in h̄ v̄bo velim. i. volo vis. q̄ſi diceret ꝙ illa v̄ba irregularia ſūt. ⁊ iō nō ſequunt̄ regulā de cremētis alioꝝ v̄boꝝ. ſcʒ regulariū. imo ꝑ poſitōem aliqñ ꝓducuntur vt eſſem ferrem vellem. Aliqñ etiā breuiant̄. ⁊ tūc referunt̄ ad l̄raturā pti ꝑfecti. vt tulero tuleris. fuero fueris. voluero volueris voluerit. Hoc idē itelligit̄ de h̄ v̄bo irregulari edo es eſt. Nā aliqñ elongat̄ in cremētis. vt eſſe ifinitiuo. aliquā do etiā corripit̄ in l̄ratura p̄ntis optatiui. vt ederē. Nota ꝙ inq̄ztū hec v̄ba predicta quatuor irregularia ſūt notari dn̄t. Inq̄ztum v̄o nō referenda ſūt ad regulam p̄cedentem vel ad ſequentem. prout videbitur oportunum.

.i. oē v̄bū tertie ꝯiugatōis   corripit

Omne lego preſens breuiat. quartiqʒ ſecunda

ꝓductam   verbo

Longam paſſiuo reris vel rere notato

Dicit autor ꝙ omne lego. i. oē v̄bū tertie ꝯiugatōis breuiat p̄ns tp̄s in q̄ habet̄ e ſup r. vt in optatiuo mō vtinā legerē legeres legeret. q̄z ꝑ ⁊ breuiat ſcđa tp̄a q̄rti id ē cōiunctiui. ſcʒ ptm̄ impfectū. vt ptō impfecto cū legerem legeres legeret ⁊c̄. Deinde dicit (longā paſſiuo) h̄ eſt dicere ꝙ in v̄bis paſſiuis vbicꝫ reris vel rere repitur. et penultima longatur. vt legereris legerere legeret̄.

ſ. p̄teritū   coniugatōem   corripiendum

Pluſquamperfectum per quamlibet eſt breuiandum

Hoc eſt dictum ꝙ illa vocalis e breuiatur ī preterito pluſq̄zꝑfecto cuiuſlibet cōiugatōis r ſequente. vt amauerā docuerā legerā audierā. ⁊ h̄ intelligit̄ d̄ idicatō

correpta   ſcʒ coniugatione

Curta ſit in prima beri. vel bere ſiue ſecunda

Dicit ꝙ penultima futuri in beri vel in bere terminati in prima cōiugatōe ⁊ in ſecunda corripitur. vt amaberis vel amabere. doceberis vel docebere

in tali modo   breuiata

In coniunctiuo duo tempora notato

Id eſt ptm̄ ꝑfectum et futurum ſubiunctiui. vt amauerim ⁊ amauero.

.i. h̄ns creſcentiam   longam facit

Et verbum creſcens alibi producit ibidem

Dicit autor ꝙ in omnibus alijs temporibus ⁊ modis a predictis verbū creſcēs producit illam vocalem e ſequente r. vt futuro legar legeris. audiar audieris vl̄ audire

illa vocalis   ſ. ꝯiugatio   h̄ntia creſcentiā

I   tibi producit quarta   creſcentia primo

Dicit autor ꝙ hec vocalis i producitur in primis crementis quarte coniugationis. vt audimus auditis. Et dicitur in primis. ad differentiam ſecundarum. vt audiuimus ibi ſunt duo crementa. Primum crementum attenditur in hac ſyllaba di que producitur. Secundum in ſyllaba ui que corripitur

inuenitur   corripiendo

Omni preterito reperitur imus breuiando

Dicit autor ꝙ in omni preterito perfecto prime perſone in imus terminato penultima breuiatur. vt amauimus.

Crementum in dictõnibus

longam fac
Inqꝫ velim produc crementa propria vel in ſim
Dicit ꝙ in hoc verbo velim velis velit. ⁊ ſim ſis ſit priora crementa per i facta ꝓducuntur. vt velimus ſimus ſitis.
corripies illa lr̃a
I breuias alijs ſi non v conſona ſubſit
Dicit ꝙ ĩ alijs cremẽtis ſeu tp̃ib⁹ ſiue modis i breuiat̃. vt voluerı᷒ ⁊ fuerim᷒ ⁊ amauerim᷒ (ſi ñ ſubſit v ꝯſona). i. niſi v cõſonãs ſeq̃t̃. vt audiſtis. q̃ꝛ tũc i ꝓducit̃.
habens creſcentiã longã facit corripiet
O creſcens verbum producit. et v breuiabit
Dicit ꝙ verbum producit ſillabam creſcentem per o. vt amatote. ⁊ breuiat illaꝫ que creſcit per u. vt volumus poſſumus.
ꝓ ṽba diſſyllaba in ſyllabis creſcentia
Has per crementa normas diſſyllaba ſerua
ſup. ſyllabas ſcꝫ regulas
Sed tamen has omnes dic ad modica ſpeciales
Dicit autor ꝙ he regule de cremẽtis ſeruandis ſũt ꝓ crementa diſſyllaba. i. ṽba duaꝝ ſyllabaꝝ. ſed tñ ſunt regule ſpeciales ad omnes medias ſyllabas q̃ ſũt inter primam et vltimam que omnes medie a verſificatoribus dicunt̃
dcõ cõpoſite figure ſeruans
Conpoſitum partis retinens i. fine prioris
ſcꝫ i corripit ſup. ſyllabis hoc nom̃ hoc aduerbium
Hanc breuiat medijs. ſicut tubicen. ſed ibidem
demes ſocietur hoc nomen h̄ adiectm̃
Excipies. iungetur ei tibicen vbiqꝫ
Hic autor põit vnã rl̃am di. Cõpoſitũ. i. dcõ ꝯpoſita retinẽs i in fine ꝑtis prioris. h̄ ẽ in fine dcõis. q̃ prio ĩtrat cõpoſitõeꝫ breuiat hãc ſcꝫ vocalẽ i. ſicut tubicẽ. id ẽ canẽs ĩ tuba. qd̃ ꝯpõit̃ ex tuba ⁊ cano is. Nã iſta ſyllaba bi corripit̃. cũ i ſit ĩ fine h᷒ ꝑtis. Deĩ põit exceptõem in his dcõib⁹ ibidẽ tibicẽ ⁊ vbiqꝫ. in quib⁹ illa vocal'i ꝓducit̃. Ibidẽ dꝫ excipi ⁊ idẽ ⁊ eſt aduerbiũ locale. Tibicẽ ꝯponit̃ ex tibia. qd̃ ẽ inſtrm̃ ⁊ cano is. ⁊ ẽ ille q̃ vtit̃ tali inſtrõ. Vbiqꝫ ꝯpõit̃ ex vbi ⁊ qꝫ ⁊ ẽ ad (uerbũ loci ex illa ꝓpõe inſeparabili longã fac excipe
Ex di compoſitum produc. ſed deme diſertus
ſup. dcões ex dcõe greca pones
Et que componis ex greco. curta locabis
Dic ꝙ hec ꝓpõ di ꝓducit̃ ex cõpõe. vt diligo. Deĩ põit exceptõem di (ſꝫ deme id ẽ excipe diſert᷒ tãtũ. i. facũd᷒ vl' eloq̃ns. cui᷒ prima corripit̃. vt in Oratio Facũdi calices quẽ ñ fecere diſertũ. Si oppõit̃ autori ex eo ꝙ iſtud ṽbũ dirimo inuenĩt̃ in pria correptũ. vt in Ouidio methamorphoſeos ibi. Hãc dẽs vt litẽ melior natura diremit. Rñdendũ ẽ ꝙ h̄ ṽbũ dirimo cõponit̃ ex di ⁊ emo. ⁊ r interpoſita e mutat̃ in i. ⁊ ꝑter h̄ vocal' dcõis cõpoſite põt variari. vt ſ dixim᷒ in rl̃a data de ꝯpoſitis. nã p᷒ illã ꝓpõem ſeq̃ deberet e in h̄ ṽbo dirimo. ſꝫ iã r iterpoſita ſeq̃t̃ eã. iõ illa ꝓpõ di põt bꝛuiari. ꝑ illã rl̃am ĩferi᷒ poſitã ibi (I ſup r longã ⁊c.)

Que poliſyllaba ſunt breuies rc. Deinde ponit aliā exceptōem dicēs (Et q̄ cō
ponis rc. quaſi diceret. in dictionib9 grecis cōpoſitis di breuiatur. vt diateſſeron.
qđ eſt ſpēs cantus. ꝛ diſamis. qđ eſt nomen ſyllogiſmi logicalis.

correpta ſup. vocali ſequente
Uocalis breuis eſt alia ſubeunte. ſed inde
excipi multa .i. diuus diua diuum
Demi plura queunt. vt diuus diaq; dium
hoc ꝟbum hn̄s duas ſyllabas corripit;
Et fio. cum ſit diſſyllaba vox breuiatq;
.i. dcō pl'es hn̄s ſyllabas ſunt exempla
Cum poliſyllaba ſit. fiet probat hoc fieretq;

Hic ponit vnā aliā regulā generalē ad oēs formas prout vna vocalis p̄cedit a
liam in diuerſis ſyllabis. Et dicit ꝙ vna vocalis ante aliā vocalē breuiat᷑. vt me
us in prima. ꝛ reſpuo in ſecūda ſiue in media (Sed inde) Ibi ponit exceptōes
dicens. ꝙ plurima vocabula pn̄t excipi. vt diuus ua uū .i. diuiu9. ꝛ fio qn̄ ē vox
diſſyllaba .i. dcō duaꝝ ſyllabaꝝ etiā ꝓducit᷑ poliſyllaba .i. dcō pluriū ſyllabarum
breuiat᷑. Et ponit exemplū dicens (fiet probat hoc fieretq;) Nā ſi bene cōſideras
prima de fiet producitur. ꝛ prima de fieret breuiatur.

productam vt ſpeciei maneriei
E ſuper i longam dat declinatio quinta;
dum in gtō ſingulari
Quando vocalis preit e. ſed eam breui abis
p̄cedat
Conſona ſi preeat. dic ergo rei ſpeciei

Dicit ꝙ e an̄ i ꝓducit᷑ in gtīs ꝛ datiuis quinte declinatōnis qn̄ vna vocal' p̄cedit
e. vt ſpēi. ſed breuiat᷑ qn̄ vna vocalis p̄cedit e. vt dici. ſ; breuiat qn̄ conſonās p̄ce
dit. vt ſpei. Et ipſemet exēplificat in lr̄a. vt ſpeciei. vbi e ꝓducit. q2 vocalis i p̄cedit
ei. Et rei vbi e corripitur. quia conſonans r precedit e.

ſup noīa ſociantur ſupple greca
Grecaq; iungantur que longa frequenter habentur

Quaſi diceret ꝙ vocalis an̄ vocalē in grecis dcōnib9 ꝓducit᷑ freq̄nter. vt i Oui.
Medee medea forē rc. Dico (freq̄nter) q2 aliq̄n corripit᷑. vt in codē Theſea de.

ſup. noīb9 corripit᷑ ſup. dcōnib9
J ſuper a proprijs raro breniatur hebreis

Dicit ꝙ i an̄ a raro breuiatur in dictionibus hebreis. vt maria mathias.

exigunt vt illius vnius
Ut tua metra petunt dabitur genitiuus in ius
breuias ab alter ꝓlongas in gtō
Corripis alterius. ſemper producis alius

Dicit ꝙ gt̄us in ius terminatus in metro pt̄ produci ꝛ breuiari. Iā excipit᷑ altē
rius cuius penultima breuiatur. ꝛ alius cuius penultima ꝓducitur in genitiuo.

producitur vn9 q̄tuor eq̄ꝝ ſolis
Tenditur eous. aer platea chorea

Dicit autor qꝫ noīa in lr̄a poſita pducunt vnā vocalē añ alterā. Eous dr̄ equꝰ vehens currū ſolis. ⁊ declinat etiā adiectiue. vt eous a um. i. orientalis Chorea id eſt ludicrꝫ cantilena vl' ſaltatio. Aer ⁊ platea de ſe patent. Tñ platea varie ponitur in metro. vt inferius patebit ibi(Ut placet in platea ⁊c̄.

ſup. ſyllabe corripiunt
Vocalem medie breuiant. ſi muta ſequatur
tali lr̄a ſcꝫ mediam ſyllabam
Cum liquida. tamen hanc productam pone breuemqꝫ
auxiliatrix ab october vt amatrix
Longa ſit adiutrix. octobris: nomen in atrix
ſup. grammatici
Cum chiragra podagra quidam breuiant. alij non

Quaſi diceret qꝫ in medijs ſyllabis vocalis potent breuiari muta cū liquida ſequente. vt compatris. Et nota qꝫ hec regula tm̄ valet in dictionibꝫ naturaliter corripientibus vocalem. qꝛ ſi naturaliter producerent eā nō poſſent corripere. vt ſupra dictū eſt ibi(Si faciat curta vocali ſyllaba finem ⁊c̄.) Deinde ponit exceptionē dicens qꝫ adiutrix octobris. ⁊ nomen in atrix terminatū. vt amatrix pducunt vocalem in media ſyllaba. ⁊ nūqꝫ breuiant. licet muta ⁊ liquida ſequātur eam. Preterea dicit. qꝫ quedam breuiant. quedam vero nō breuiant mediā vocalem in his duobꝫ nominibꝫ chiragra ⁊ podagra. Chirigra eſt gutta vel infirmitas in manibꝫ. Podagra in pedibus. Et dr̄ ciragra a ciros quod eſt manus et eger egra egrum. Podagra a pos quod eſt pes et eger egra egrum.

Sequitur de primis ſyllabis.

breuias h̄ verbum h̄ nomen
Ante b corripis a. ſicut ſcabo ſiue ſcabello
hoc nomen h̄ nomen hoc nomen h̄ nomen
Et ſtabilis ſtabulum dabo vel labo ſiue flabello
hoc nomen excipiā a labor .i. ficticiū a flabo
Et labor. hinc demā labi cum fabula flabam
hoc nomē .i. putredo a ſto eſce macula
Stabilis. et tabes et ſtabam pabula labes
a for male videns a no nas adiungam
Et fabor ſtrabo nabamqꝫ ſimul ſociabo
hoc nomen ad placitum pones
Fabellam varies.

Superius autor poſuit regulas generales ad omnes ſyllabas. In hac parte ponit regulas generales. Et primo ad primas. ſecundo ad medias. tertio ad vltimas ſyllabas. Pars ſecunda incipit ibi(A breuis in medijs) Tertia ibi(voces ſiue dabis) Item prima pars in qua determinat de primis ſyllabis diuidit in quinqꝫ partes ſm̄ qꝫ ſunt quinqꝫ vocales. Primo eīm determinat de primis ſyllabis incipientibus a ppoſita conſonantibꝫ. ſecundo e. tertio i. quarto o. quinto u. Pars ſecunda incipit ibi(Ante b fit breuis e. Tertia ibi(Añ b corripis i) Quarta ibi(Ante b longa fit o) Quinta ibi(Añ b fit breuis u) Item prima pars in qua de-

terminat de primis ſyllabis, inq̄ſtum a p̄ponitur conſonantib9 diuiditur in tot
ptes quot ſunt conſonantes, quibus a preponit̄ in dictionib9 latinis. Et p̄rio ſic
A ponit̄ ante b, ſc̄do añ c, tertio añ d. ꝛc̄. Partes iſte de ſe patent. Item prima ps
in qua determinat de ſyllabis a p̄cedente b diuiditur in duas partes. qꝛ primo
ponit regulam cū exemplis ſuis, ſecundo ponit exceptōem. Secunda ibi (Hic
demā labi) Ad primā ptem dicit ſic. (Ante b corripis a) q̄ſi diceret ꝙ a ante b
breuiat̄ in primis ſyllabis, ſicut ſcabo bis. i. gratare. Inde h̄ ſcabellū. ꝛ plr̄ ntō hec
ſcabella. i. pua ſcamna. Stabilis. i. ꝯſtans ꝛ firmus ꝛ dr̄ a ſtando. Stabul9 eſt
locus boū ꝛ alioꝝ aīalium. Dabo dabis a do das. Labo bas. i. vacillare. Fla-
bellum eſt inſtrumentū fugādi muſcas. Labor oris. eſt opus vel operatio. ꝛ cor
ripit primā. Deinde ponit exceptōem dicēs (Hic demā). i. excipiā illa q̄ ponūt̄
in littera. ſcꝫ labi. qd̄ eſt infinitiuus a labor laberis. i. cadere. Fabula eſt ſmo fi
ctus. ſtabam bas bat. a ſto ſtas. Pabula h̄ pabulū in ntō. i. eſca. Labes. i. ma-
cula. Fabor eſt futurū de for faris. i. loquor. Strabo bonis. i. luſcus. Nabā bas
bat. a no nas. quoꝝ oim prima ſyllaba p̄ducit̄. Exempla q̄re in autorib9. Dein̄
dicit (Flabellam varies) q̄ſi diceret ꝙ prima ſyllaba huius dc̄ōnis flabella p̄t p
duci ꝛ breuiari. Et fabella eſt diminutiū a fabula. vel ſm̄ alios a faba. Pro eui
dentia regularum ſequentium nota ordinem ſupra poſitum tanq̄ꝫ introductōeꝫ
ad ſequentia. que ſatis facilia intellectu ſunt.

correpta exemplificat h̄ nomen .i. aſper acer fieri
A c breuis. probat hoc acer. arbor acerbor aceſco — A ante c
vt bacca vt pacis p̄longa corripe pactū facere
Cum b preit aut p produc. breuiaqꝫ paciſcor
hoc v̄bum hoc nomen hoc nomē producendus
Et placet et baculus ſpacium brachos eſtqꝫ morandus
fortis ꝓplus q̄dam eloq̄ns edificiū p̄ls q̄dam
Hic acer tarchus facundus machina dachus
eſt auis q̄dam iungit̄ flos vel lapis inderūter ponit̄
Braculus addatur. ſed hiacinctus dachus
breuiabis ſup. p q̄s aſcendit̄ locus breuis in aq̄
A d corripies. tibi gradus et vada teſtes — A ante d
demitur peſtis conſulo color equi ad modū palme
Excipitur radix et clades ſuadeo ſpadix
i. do vltra duco deus belli
Trado traduco gradiuus vadoqꝫ rado
.i. ciuitas vel inſula
Et gades. — A ante f
vt fafer. i. ciclus ſup. qn̄ ſcat lapidem
Eſt ſuper f breuis a. ſit ſaphirus lapis extra

Dicit ꝙ a ante f corripitur. ſed excipitur ſaphirus quādo ponitur pro lapide. qꝛ
tunc producatur. ſed qn̄ ponitur pro viro tunc corripitur. vn̄9. Porticus eſt rome
qua dum ſpaciando formoſe. Res querendo nouas inueni de ſaphiro vas. Iu
ſtior ignotus vendebat pro ſaphiro thus. Vas tribus et ternifodis ego p̄dig9
anj. Et debet ſcribi per ph.

A ante g — vt ago — ingenioſus — occiſio multorum hoim

A g breuis. probat ecce ſagax. ſtrages retrahantur

theca gladij — .veſtis diſcolorata. ſaga eſt incantatrix vel

id eſt ſlea — .domus paſtoꝝ — gema vel veſtis

Uagio vagina magalia ſtragula — ſaga

paſtillum — de riga — inquiro

Lagona producit petrus. indago ſociatur

vt pagina — vt fagus — excipe — hoc nomen

Si vel l preſit produc. ſed deme flagellum

.i. qñ fcat rete vel regionem

ſtrepitus arboꝝ — corripit. ſz qñ ſt vuln⁹ producit

Additur atqz fragor fragilis. plaga rete vel ora

Dicit autor q in primis ſyllabis a ante g corripitur. vt ſagax. Sed iſta q̄ ſūt exēplariter poſita in textu ſunt notanda qm̄ pducunt dic vt vult textus

vt qualis talis — dcō duaꝝ ſyllabaꝝ — .i. voco

A ſuper l tardant dyſſilaba. ſed calo verbum

nutrit — hoc nomē — .i. adiectm̄ — illam prepōem

A ante l — Ac alit atqz malum. quod mobile demo palamqz

turris lignea — dea paboluꝝ

Atqz phalam ſit deinde phales. his iuncta phalamqz

quando ſt mare

Atqz ſalum mare

.i. q̄ deſcendunt ab iſtis. vt phalernū — breuiantur

His (que naſcuntur) pariter quoqz corripiuntur

ſup. noia — hñtia creſcentiā in gtō

Hec (quibus eſt creſcens genitiuus) corripe. ſicut

in gtō — paludis — .i. portator lignoꝝ — .i. auis

Sal ſalus atqz palus. calo dematuret ales

vt talio valco — corripies — inſtrm̄ mittendi iacula

Que polliſyllaba ſunt breuies. baliſtaqz tolles

inſtrm̄ q̄ ludit. obſcuritas. piſcis q̄dam. aſpitas viaꝝ. — ſordet

Alea caliga balenaqz ſalebra ſqualet

Dicit autor q a ſup l in primis ſyllabis pducit. ꝛ hoc eſt verū in dcōnibus diſſyllabis. i. in dcōnibus duaꝝ ſyllabarum. vt talis qualis. Sed nota exceptōes in textu poſitas que ibi incipiunt (Sed calo vbum)

vt fama ſtramen — q̄ poſtea ponuntur

A ante m (Amitto) — A ſuper m tardant diſſillaba. queqz ſequuntur

a do — eluries — veſtis pcioſa — h vbum excepta

Sunt damus atqz fames clamis. ꝛ tamen hac amo dempta.

nomen inſule

Atqz thamos

vt amica — .i. perdo — excipitur

Que polliſyllaba ſunt breuies amitto ſit extra.

maſſa lata plango corda cū q̄ iacit telum
Lamina lamentoꝛ quibus amentum ſociabis
Hic autoꝛ dicit ꝙ in primis ſyllabis a ſup m ꝑducit in dcōnibus duaꝝ ſyllabarum. demptis illis q̄ ibi ponuntur (queꝗ ſeqnunt) Tūc ibi (Que poliſyllaba) Dicit ꝙ in dictionibus poliſyllabis a ſup m corripit. ꝑter excepta q̄ excipiuntur ibi (Amitto, ſit extra)
vt panis ꝑducunt excipe
A ſuper n longam faciunt diſſyllaba. deme
hoc nomen ꝟbum vetula addas
Hinc manus atqꝫ cano canis. hec anus addas anaſqꝫ
Dicit ꝙ a ſup n in diſſyllabis dcōnibus ꝑducit. vt panis. Jn̄ excipit man⁹ cuꝫ quibuſdam alijs. Manus ſignificat plura. vn̄ ꝟſus. Pars hois prompta. ꝓtectio turba poteſtas. Chriſtus vindicta miſeratio mun⁹ imago. Omnipotentis opus dr eſſe manus. Canis A cane nō paruo ſepe tenet aper. Anus. Hic procedit anus cuius male ſibulat anus. Et alibi. Duz ſe curuat anus velut anſer ſibulat anus. Et alibi. Eſtimo nō ſanū. qn̄ digitus docet anum. Anas O fluuialis anas quanta dulcedine manas. Si mihi cauiſſem ſi frena gule poſuiſſem. Febres quaternas non reuocaſſet anas ꝛc̄.
ꝓpō greca .i. apparitio
Acana ſiue ꝓhanes
.i. deriuent ſup. dcōnib⁹ vt vnitas conſiderabis
Niſi ſint a longis poliſyllaba curta notabis
.i. guloſus ſeu luxurioſus
Ganeo dematur
Dicit in poliſyllabis corripitur a ſuper n. dempto ganeo.
vt apud auicula q̄dam ꝟberoꝛ comedere vt pueri
A p breuis. niſi papilio vel vapulo papo
nom ppli herba q̄dā lapis ꝑcioſus ſummus pontifex
A pulus a lapa ſaphirus crapula papa,
manutergium eſt herba quedā
Mappaqꝫ cum rapa
Dicit ꝙ a ante p corripitur. vt apud aper. vn̄ papilio cum alijs excipitur.
vt aqua curta vt nequaq̄ꝫ
Ante q fit breuis a ſemper. niſi compoſitiua
Dicit ꝙ a ante q ſemper corripitur. vt aqua. niſi ſint compoſitā. vt nequaq̄ꝫ.
correpta ſpica curi⁹ diuinatoꝛ
A r breuis eſt quod ariſtā ꝓbat. varicoſus aruſpex
demit herba q̄dā ſicco quedā vena
Eripitur carex ac areo varica varex
Dicit ꝙ a ante r in primis ſyllabis corripitur. vt ariſta. inde excipit carex cū alijs dictionibus in textu poſitis.
Varica a varex qd̄ ē vena ꝑtenſa a pede vſqꝫ ad caput. vn̄ nota ꝙ primā habet

productā.vt in littera patet.ꝛ varicoſus primā correptam.quare patet ꝙ ibi ex
ceptio ab illa regula generali (In deriuatis) et a varica varicoſus, Unde Uari
catus aruſpex ꝛ flammas naribus efflant.

regio q̄dā agila obedio fluuius
Area naricia vel glarea pareo naris
ꝓlonga .i.noīa adiectiua .i.dilectus
Produc vel rus vel ra vel rum.teſtis tibi carus
altare ſtabulū porcoꝝ ꝓpō greca modicum
Ara dei.et ara ſuis.ſed para deme parumqꝫ
vt naſus caſus ꝓlonga duaꝝ ſyllabarū ħ aduerbium
A ante s Cum ſubit s produc diſſyllaba.ſit quaſi dempta
vilis domus fundamentū vt aſinus
Et caſa ſiue baſis.poliſyllaba curta notabis
ħ nomen demitur ſūt oſcula ꝓducta
Caſeus excipitur.et baſis longa notetur
Snia ē ꝙ a añ s in dcōnib9 diſſyllabis ꝓducit.vt naſus caſus.ſꝫ q̄ſi ca ſe9 ꝛba
ſis excipiūt.ſꝫ in dcōnibus poliſyllabis corripit. Exm̄ vt aſin9.exceptꝫ i textu po
correpta ħ aduerbium ħ nomen (ſitis.
A ante t At breuis.nato ſit teſtis quater atqꝫ quaternus
a ſto .i.māſio ħ ꝟbū excipiatur
Atqꝫ ſtatum ſtatus et ſtatio latet.ac retrahatur
ꝓpheta planeta lucerna adiectiuum
Uates ſaturnus laternaqꝫ mobile latus
ħ nom nūerale/cōſtellatio ħ nom coniunctio obſcurus
Quatuor et fatum naturaqꝫ quatenus ater
palacia fidelis repagulū quod opponit oſtio
Atria catholicus clatros ſociare ſolemus
.i.latū ħ aduerbiū ad placitū pones
Platos cum ſtatim varies.ſed longa notabis
ſup.dcōnib9.vt mater pratū tali lr̄a precedente
In quibus m ſupereſt aut r muta preeunte
matheſis media correpta eſt ſcīa q̄driuialis.ſed media producta eſt diuinatio
Philoſophi matheſim dicunt.vetereſqꝫ matheſim
ad placitum ponitur hoc nomen platea
Ut placet eſt platea dic platea ſiue platea
Snia eſt a añ t corripit. Exm̄ vt quater q̄ternus.ſꝫ deme poſita in textu ibi. Lō
ga nota.dicit. Si m vl' r p̄cedit a tūc tal' ſyllaba ꝓducit.vt mater ꝛ pratum.
vt auis .i.deuia
A ante u A ſuper u breuis eſt.ſed gnauus et auia demes
a gaudeo puppis .i.mars auis q̄dam a malo
Bauiſus nauis et mauros pauoqꝫ mauis
dulcis peruerſus p̄cedit vt clauus et flauus
Suauis prauus.item ſi preſit l addita mute.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Regula generalis

Sententia eſt huius textus φ a ſuper u in primis ſyllabis corripit. Exemplū vt auis. Sed inde excipiunt gnauus et auia cum reliquis. Silr dicendū eſt de illis dcōnibus in quibus l littera addita mute precedit ipm a. Exemplū vt clauus flauus. Sequitur nunc de ipſa ſecunda vocali. ſcz e. quomodo habet quo ad correptionem ⁊ productionem in primis ſyllabis.

lebes lebetis duc ꝯſonantes precedant
Ante b fit breuis e. ſi non duo conſona preſint — E ante b
Hic autor agit de correptione et productōe primarum ſyllabaꝝ ſm φ hec vocalis e pcedat b. Ubi dicit φ e pcedens b corripit. vt lebes lebetis. Vn̄ ꝯriū dicit Ouidius. Uiginti fuluos operioſo extre lebetes.
ſup tpa facit h ṽbū .i. ſol ciuitas q̄dam conſiderentur
Queſformat debet. phebus thebeqz notentur
veſtis ſacerdotis infirmitas luna illa duo verba
Librida debilitas phebeqz nebam quoqz nebo
Hic autor excipit a regula pdicta dicens. φ iſte dictiones in textu poſite ſunt bene notāde. vt ſunt phebus debet quonſam excipiuntur
correpta iuxta ppe circa .i. tempora
E c breuis ſecus eſt teſtis. niſi ſecula mechus
a fex ſcorſū a cura feralis regio quedam priuatus viſu.
Fecis ſecurus fecundus grecia cecus
clamās pconiū cū cū furioſus aduerbiū ſonꝰ reditiꝰ
Preco mecum te ſe. vecors ſecius echo
locus in quo aliq̄d reponit manica deriuatur
Thecaqz longatur. a quo cirotheca creatur
Sententia huius textus eſt. φ quando in primis ſyllabis e pcedit c tunc corripitur. Exemplum alexandri. vt ſecus eſt teſtis. ſed alia in textu poſita per modum exceptionis producuntur.
pducas id eſt dcōnes duaꝝ ſyllabarum
Ante d protrahis e. niſi ſint diſſyllaba: ſicut — E ante d
ſedile h ṽbū. h ṽbū defectiuū ex capis h ṽbum
Sedes et tedet cedo pro dic demis edoqz
organū greſſus baculꝰ paſtoꝝ arbor q̄dā dcōes pluriū ſyllabaꝝ
Pes pedis atqz pedum. cedrus et poliſyllaba curta
h ṽbum h nomen aſſiduus demat
Ut ſedeo medicus. ſed ſedulus excipiatur
diſcordia inter ciues .i. plenus ſeditione
Seditioqz ſimul et ſeditioſus habetur
quidam athenienſis .i. arbū
Dedalus et predium

Snīa eſt ꝙ e añ d in primis ſyllabis ꝓducit niſi ſint dcōnes diſſyllabe in textu poſite q̄ corripiūt. ſicut ſede. vt in h̄ v̄ſu. Si q̄ ſede ſedes ⁊ cōgrua ſit. tibi ſedes. Illa ſede ſede nec ab illa ſede recede. Sꝫ poliſyllabe ꝓducunt exceptis q̄buſdā ꝑ q̄ñ ſeqtur nephas vt refero defero.

Cum ſubit f breuis e. ſed compoſitiua notabis

E ante f Sententia eſt ꝙ e ante f corripitur in ſimplicibus. vt nephas. Sed in compoſitis producitur. vt refero defero.

correpta h̄ v̄bū gubemo occulto

E ante g Ante g fit breuis e. lego teſte regoqꝫ tegoqꝫ

demas a rex vxor regis norma a lex

Excipias reges reginaqꝫ regula leges

infirmꝰ regio q̄dā paup̄ regimē in pauptate viuo

Eger et egiptus degens et tegula dego

ſcutū palladis capricornus

Egis et egloceron

.i. duaꝝ ſyllabarūm. vt velū celuꝫ

Snīa hꝰ textus ē ꝙ e añ g corripit in primis ſyllabis. exēplū. vt lego tego rego. Sꝫ alie dictiones excipiunt. q̄ꝛ in illis e añ g ꝓducit. vt reges in plī nūero a rex. regina cuꝫ aliijs.

E ante l E ſuper l longam faciunt diſſyllaba. ſicut

brachia excipe cithara h̄ aduerbiū a volo frigus

Chele. deme chelim velut iñ velimqꝫ geluqꝫ

ꝑ et cantus pctm̄ velox aial q̄ddā corripies

atqꝫ melos ſcelꝰ atqꝫ celer melos ⁊ breuiabis

vt elemoſyna elementū fouea mōſtrū marinuꝫ

Que poliſillaba ſūt. ſpelūcaqꝫ belua demas

.i. vnctus ſpēs metalli ſpelunca

Delibitus et electrum ſpeleaqꝫ grecum

locus pioꝝ a delictū templa aſſocias

Eliſus cum delicijs delibraqꝫ iungis

.i. e añ m vt memini mulier a ſemē dēis

Snīa eſt q̄ñ e pce dit in primis illaſ bis in dcōnibꝫ diſſyllabis ꝓducitur. Exemplū vt chele Jn̄ tm̄ excipiuntur chelim et gelu cum quibuſdā aliijs. vt in textu q̄ excipiūt. Sꝫ i dcōnibꝫ poliſyllabis ꝓducit. vt ſpelunca belua

e ante m Eſt ſuper m breuis e. ſed femina ſemina demis

hoc verbum ſup. dcōnibꝫ ſociare

Demoqꝫ produces. et longis addere debes

vt emimus ſup. dcōnibus h̄ v̄bum ſociabo

E ſuper m ſolam: ſed correptis emo iungam

.i. orno dea fatidica

Acemioqꝫ themis

.i. cum creſcentia in gtō vt ſemis ſemiſſis. thema thematis

Et cum cremento diſſyllaba nomina produc

memoris ſilua coxa corripies

Sed memor atqꝫ nemus pariterqꝫ femur breuiabis

Sententia eſt e ſuper m corripitur. Exemplum. vt eminus. ſed fenum cū alijs excipitur. vt notat textus. Sed dcōnes diſſyllabe que hñt in gtō creſcentiā ꝓducunt e ſup̄ m. ꝑter illa que in textu excipiūt. vt memor nemus.

In primis ſyllabis

E ante n

vt fenū venū illa cōiunctio hoc nomen
E ſuper n longa. ſed enī breuis atqꝫ feneſtra
cellariū oīno ꝑtranſeo illa ꝑpo
Atqꝫ penu penitꝰ penetro penes atꝫ pēates
īfirmitas q̄dam
Et freneſis varies
vt bn̄ gene ſenex/teneo/venio ꝑponiꝛ ſup.e
Si b vel g vel ſ t vel v preiungitur illi
correpta h ſupinū a veneo hoc nomen
Fit breuis. ac venum produci, venaqꝫ debet
corrige que pendent a mitra epī, feras/inferna/.i.fex
Thenita thena ſimul venor trenara cenꝰ

Snīa eſt e ſup n ꝓ duciꝛ. exceptis eniꝫ ꝛ feneſtra cuꝫ alijs Sꝫ ſi b g ſ t v ꝑce dit e tunc corripiꝛ. Exemplū vt bene gene ſenex ꝛc. ꝑter illa q̄ in textu ſunt excepta

E ante p

vt tepeo inuenire
Ante p fit breuis e. veluti reperire. p duplex
a reperio Prepuciū eſt pellicula q̄ ſolet incidi a iudeis velox
Repperit excipies. ſimul et prepucia prepes
.i.cepe ꝓducit ſup. lr̄am e
Cepaqꝫ pretrahit e. ſed hanc producere debes
vt ſepe ſepia ſepio ſepes/ corripe .i.ſubtꝰ terrā aliq̄d ponere
S ſibi prepoſita. breuiato tamen ſepelire
nūerus q̄ inueniꝛ nouilunium repo.i.latenter intro
Longa ſit e pacta. repoqꝫ ſimul ſociatur

Sententia huius textus vult ꝙ e ante p corripitur. Exemplū vt immunire. ſꝫ illa ſunt ſnotanda que in textu ponuntur. qꝛ interdū ꝓducunꝛ. interdū corripiūꝛ

E ante q

vt equus ſubm illa cōiūctio excipiꝛ mare
Ante q fit breuis e. ſicut neqꝫ demitur equor
adiectiuū ſilis h aduerbiū/h aduerbiū prauus
Equus ꝛ equalis nequaq̄m nequaqꝫ nequā
.i.an̄ r corripias ordo dn̄a fulmē apparēs i mari
E ſuper r breuies. ſeries hera ſiue ſceramon

Sententia eſt in h ꝙ e an̄ q in primis ſyllabis corripitur Exemplū vt equꝰ ſm ꝙ ē nom ſubm dēptis illꝛ q̄ i textu ponuntur

E ante r

ad herū ꝑtinēs dn̄s diuiſio dēis fortꝫ l. nobilꝛ
Sic et herilis herꝰ hereſis tn̄ excipis heros
h ꝓbn̄ mortalis miſeria .i.virilis filiꝰ heri
Hereo feralis erumnaqꝫ cerulus heres
triſtaꝛ ꝓmis q̄dam vnguentū ludi ppl̄s q̄dam
Meret et eruca ceronica feria ſeres
.i metallū h ꝓbū .i.qn̄ ꝑt gentem confectio apū tarde
Es eris quero gens ceres ceraqꝫ ſero
filia ycari vel ſignū celeſte .i.ſalue
Erigone ſimulqꝫ ethere
ſunt veſtes inueterate multitudo clericoꝝ
Serapellinas debes clerus ſociare

Inferie arū.i.ſacrificia inferis facta ꝓ mortuis. Feretrū i. lectus mortuorum Veretrū.i. ꝑga virilis. Merū.i.vinum dulce vel daretum

verus a um excipe iq̄ aſſaẛ timeo
Longa ſit e ſuper r. ſed deme veru vereorq̃ʒ
Corripis inferias feretrum veretrunqʒ merunqʒ
tali lr̃a ãnpoſita vt ſpera ſpero
P quoqʒ prepoſita pones diſſyllaba longa
mantica genus calciaméti q̄ vſi ſūt aplĩ
Eſt teſtis pera veſtis. productio pera
Sn̄ia vult q̧ e añ r in primis ſyllabis corripit. Exemplū. vt ſeries hera ceremō
Sed ab illa regula facit exceptōem que incipit ibi. (Camē excipis heros); que
durat vſq̧ ibi (Longa ſit e ſuper ſ) in qua notat q̧ in quibuſdam e ſuper r pro-
longaẛ. exem̄ vt verus ſm̄ q̧ eſt adiectm̄. de quo tm̄ veru excipit, vt pʒ in textu.
vt deſes rheſes dcōnes ꝯpoſite figure .i. poſitio
Longa ſit e ſuper ſ. niſi compoſitiua theſiſqʒ
Atqʒ ieſus

E ante s
Sententia ſtat in hoc q̧ e ſuper ſ producitur. Eexemplum vt deſes. In̄ nomia
compoſite figure excipiuntur. vt theſis ieſus in quibus corripitur.
vt etas .i. vſus vel ꝯſiſus h̄ nomen

e ante r
Añ r longa fit e ceu fretus. deme metallū
timeo mare abſcindo/carmina poſt
Ac etiā metuoqʒ fretuʒ meto metraqʒ retro
ſociabis nomen pplĩ vt peto vt veto
Adiungeſqʒ gethes. et ſi p preuenit aut v
illa ꝑpō /faĉ h̄ nomen prolongare
Pre format preter. pretor producere debes
.i. mare vel vxor occeani vel dea aq̄rum mr̃ achillis
Thetis tos thetiqʒ dabit. thetis thetidiſqʒ
vt euū famul⁹ excipe/dr̃ q̄ſi ſeq̄ns vex̄

Sn̄ia eſt e añ t p ducit in primis ſyllabis. In̄ excipiuẛ q̄dã noia in textu ſatis enūerata. etiam i illis in q̄b⁹ p l' v p̄cedit. exm̄ primi. vt peto. ſcd̄i vt veto. In̄ tm̄ excipiuntẛ preter q̄d pducitur cuʒ ſeq̄ntib⁹ in textu poſitis

E ante u
E ſuper u produc vt ſeruus. deme ſeuerus
ſubleuo curtus caſtor .i. nō graue
Et leuo ſiue breuis beuer et leue nō onerosum
Sn̄ia ē q̧ e ſup u pducit. Eexem̄ vt euū leuus. In̄ excipiūẛ noia i textu poſita.
breuias q̄dam herba .i. ppl's hiſpanie

I ante b
Ante b corripis i. tribulus probat hot et hiberus
Hic autor agit de correptōe et productione primarum ſyllabaruʒ
ſm̄ q̧ hec vocalis i p̄cedit b. Et dr̃ q̧ i p̄cedēs b corripiẛ. vt tribul⁹
Tribula dematur hibernus fibula ſcribo
inſtrm̄ excutiendi fruges hyemas /monile .i. lr̃as trabo
coxa genus vehiculi ingenu⁹ abeo ire
Tibia liburnum vel mobile liber et ibo
electuariū /ſacrificoi ſignū ſcm̄ cū flagella/a fibul⁹/a queo
Elibum libo vibex quoqʒ ſibula quibo
.i. ciconia
Acibis

Dicit q̧ iſta noia i textu poſita a pre dicta r'la excipiunẛ q2 i ill'i añ b n̄ corripiẛ. ſed pducitur

correpta .i.iniuria ȝ dico
Ante c fit breuis i. ſit conuicior tibi teſtis — I ante c
loquax excipio obprobria ſagitta loquor
Atqȝ dicax, demo conuicia ſpicula dico
parua platea reliquorepāis ſigna victorie inuolutio capillorum
Vicus cum mica vel niciteria victorie tricha
viceſimus triceſimus auis q̄dam arbor
Vicennus quoqȝ triennus ficedula ficus
a liciū ariſta auis q̄dam roſtro ſuo pforās arbores
Licia cum ſpica vel ſicut picaqȝ picus
gladius aridus pcutio indr̄nter ponis
C duplicat ſicca ſiccus. ſed ico variabis
ſup. ɔpoſita/h nomen cōponit quaſi fatū dicens corripiet
Queqȝ dicax ponit vt fatidicus breuiabit
Sententia eſt ꝙ c ante i corripitur. Exemplum vt conuicio. Sed alia nomina in textu poſita in̄ excipiuntur.

producta vt fidus .i.qñ eſt ge.maſ. cōfido
Ante d longa fit i. velut idem pro mare fido — I ante d
.i.fidelis excipis .i.qñ ē neu.ge. fidelitas
Et fidus. ſed demis idem neutrale fideſqȝ
chorda genꝰ pomi vel quedā ciuitas
His ideo fidis atqȝ ciconia iunge fidemqȝ
.i.aptus vt bidens.video.tridens
Addis idoneus his. et ſi b vel u preit aut t
ſonum facere cū dentibus ſocias
Strideo producas. et ſtrido rideo iungas
.i.ſtatura repenes, eſt colens idola
Idola dic longa. tamen inuenies idolatra.

Sñia eſt ꝙ r añ d pducit in primis ſyllabis. Exm̄. vt fidus. ꝛ idē ꝑm ꝙ eſt maſ. gz. Sȝ qñ eſt generis neutri tūc excipit cū aliis nominibꝰ in textu poſitis per moduȝ exceptionis.

vt grifo pducta vt biformis triformis
I ſuper f longa. niſi compoſitiua ciphuſqȝ — I ante f
Sententia eſt ꝙ qñ i p̄cedit f producit. Exemplū vt grifo. In̄ excipiuntur noīa compoſite figure. vt biformis et hoc nomen ciphus

vt vigeo .i.crucio firmo excipi
Ante g corripis i. vult fligo figoqȝ demi. — I ante g
biga eſt currus duaꝝ rotarum ſ ūt nates
Viginti bige trigintaqȝ frigora pige
tranſeo eſt auis aſſo iugimus
Migro pigardus frigoqȝ ſimul ſociamus
p̄cedūt ſtigo as.i.ſtimulo.ſȝ ſtigo onis eſt nomen vrbis
Ut ſi preeunt vt ſtigo. longa manebunt
polis infernalis aues ſunt inſtrm̄ purgandi equū
Sed ſtiga cum ſtrigibus breuies. ſtrigilis variamus
Sñia eſt ꝙ i añ g corripit. Exemplū vt vigeo. In̄ tamen excipiuntur iſta nomina fligo figo migro pigardus cum reliquis, vt notat textus

vt bilis   lapis eſt vel ſerpens
Longa fit i ſuper l. vt milia. deme cilindrum
eſt auis q̄dam   herba letus   pellis ſup oculū ppl's
Et philomena philex bilaris cilumq́ʒ   cilexq́ʒ
pondus duaꝝ librarum
Et granum milij bilibris et pila ludus
vt ſileo   vt tilia   curtam facere
Si preit s aut t. tunc debes i breuiare
Sententia eſt ꝙ quando i precedit l tunc producitur. Exemplum vt milia. Sʒ nota illa nomina que in textu excipiuntur etiam illa nomina in quibus s et ꝑcedunt i. Exemplum primi. vt ſileo. Exemplum ſecundi. vt tilia.
vt limus   thima ſunt flores multum frequentati ab apibus.
I ſuper m tardant diſſyllaba. ſed thima deme
.i. ſtercus qđ letamen dr   deus nuptiaꝝ
I ante m Et nimis atq́ʒ fimus. ſimus bis et imen ſociemus
vt timeo   animal quoddam
Que poliſyllaba ſunt. niſi ſimera curta manebunt
Sententia eſt ꝙ quando i precedit m in dictionibus diſſyllabis tunc producit̃ Exemplum vt limus. Sed inde excipiuntur nomina in textu poſita cum nominib⁹ poliſyllabis ī qb̄ꝫ i corripit̃ vt timeo. excepto illo noīe ſimera qđ corripit̃
vt finis vinū vermis q̄dam   excipe
Longa fit i ſuper n. tinea linio lino deme
longā fecit   de riga
I ante n Tinea produxit petrus.
vt cino/ vt ſino/ vt minus
Que c vel s aut m iungunt i ſunt breuiāda
i. gremiū   ſinū eſt vas in quo mulget̃ lac   .i. pello excipe
Vt ſimus atq́ʒ minor. ſed ſinum minoq́ʒ deme
Sententia eſt ꝙ quando i precedit n debet produci. Exemplum. vt finis ⁊ vinū inde excipiuntur tinea linio et lino cum alijs. Etiam illa nomia in quibus c vl̃ s vel m precedit i. in illis ipſa corripitur. Exemplum de c. vt cinis. Exemplū de s. vt ſino. Exemplum de m. minus
vt piper   correpta   ſerpens   locus primus fluminibꝫ
Ante p fit breuis i. vult vipera ripaq́ʒ demi.
I ante p Sñia eſt ꝙ i añ p corripit̃. Exm̄. vt piper. Inde vipera et ripa excipiuntur.
ꝑciū panis ſ. pugilū ſonus q̄ fit migendo ſtipes. i. trūcus ligni   .i. circūdo
cippus eſt in quo ſeruant̃ capti
Stipharium cipho cippus cum ſtipite   ſtipo
I ante q correpta exemplificat   defluo   aqua vel humor
I q breuis. probat hoc liqueo liquor liqueris extra
fluere naturaliter   calore fluere ſicut nix
Atq́ʒ liquor quaris. ſit liquor. inde liquoris
ꝓducunt dcō duaꝝ ſyllabaꝝ   ſulcus aratri
I ſuper r I ſuper r longant diſſyllaba.   lyra probabit

In primis ſyllabis

rogus a vireo arbor inſtrumentū muſicoꝝ
Uult pira ſiue viri pirus et reſonans lira demi
vt mirica arbor tyria eſt ſerpens vel gutta cadens a ſtillicidijs
Que poliſyllaba ſunt breuies. ſed tyrea deme
rotunditas nariū ꝑdo in mari ſepultura nobilium
Pirula pirata. ſit piramis bis ſociata
Sententia eſt ꝙ i ante r in dictionibus diſſyllabis producitur. Exemplū vt lira
Sed in dictionibus plurimarum ſyllabarum corripi ſi ante r. Exemplū vt mi-
raca. demptis illis que in textu excipiuntur.
ꝓducta vt niſus viſus cōiūctio pauꝑ eloquens
Longa ſit i ſuper s. niſi deme miſerqꝫ diſertus **I ante s**
aq̄ decocta cū ordeo vt biſculus
His ptiſanam iungis. et compoſitiua notabis
Sententia eſt ꝙ i ante s producitur. Exemplum vt niſus viſus. Sꝫ miſer pau-
per cum alijs excipiuntur
correpta via exemplificat coniunctio
I breuis ante t fit. iter hoc teſtatur itemqꝫ **I ante t**
circuitus cupido honoris circūdatus ab eo
Ambitus ambitio demes ambitus et iter
laboro .i. diues cella aſini diſcordia
Nitor dis ditis cellaqꝫ lis quoqꝫ litis
de italia ſerpēs a glis p herba cortina in templo vel agnus lucii
Italis et phiton glitis pitiſmaqꝫ iungas
auis quedam .i. ſol ad riſum prouoco a ſitī
Phitacus et titon titilloqꝫ ſis quoqꝫ ſitis
eſt terra aqua vicina
T duplicat littus
vt mitis vt tirus. vt vito prolongare
M preeunte vel r aut v producere debes
corripies fetus vacce ꝑp̄ls q̄dam meditullium oui
Sed breuies vitulium britones ouiqꝫ vitullum
Sententia huius textus ſtat in hoc ꝙ i ante t corripitur. Exemplū vt iter item-
qꝫ. Iñ tñ excipiuntur multa noīa que in textu per ordinē ponunt. vt facile intuē-
ti patet. Et addit poſtea ꝙ in illis dcōnibus in quibus m c vel v p̄eit r in illis
producitur. Exemplū de m. vt mitis. Exemplum de v. vt vita. Sꝫ quatuor no-
mina in textu poſita excipiuntur. qꝛ in illis i corripitur.
vt priuo gtūs a nix excipi
U longa m facit i. niuis hac vult regula demi
qꝛ poſſunt indifferenter poni vt triuium **I ante v**
Bis notes et tris. et que componis ab illis
Sententia eſt ꝙ i ante v producitur. Exemplum vt priuo. Inde excipitur no-
men niuis quod ſubſtantialiter ſignificat aquam. ꝗuis in modo differant, et

ergo ſolet communiter dici ꝙ iſta tria nomina nix glacies et aqua idem ſignifi cant. quod intelligendum eſt ſm ſubſtantiam rei ſignificate. non autem ſm modum ſeu diſpoſitiones qualitatiuas et accidentales. Unde metriſta. Nix gla/cies et aqua tria nomina ſunt. res tamen vna. Et ſm illam ſimilitudinem ſo/let declarari trinitas perſonarum ſm eſſentie vnitatem. Quamuis ſm Damaſcenum omnes terrene ſimilitudines ab eius declaratione deficiunt. tamen propter credentium imbecillitatem adducantur. quia non intelligunt diuina niſi per quaſdam ſimilitudines ſenſibiles. vt inquit apoſtolus ad Romanos primo. Inuiſibilia dei per ea que facta ſunt intellecta conſpiciuntur. eius quoqꝫ ſempi/terna virtus eſt veritas. Tunc ibi (Biſqꝫ notes) Ibi dicit autor ꝙ bis et tris poſſunt indifferenter poni. et compoſita illorum. vt biuium triuium. de quibus re/gula excipiens intelligitur.

O ante b.

vt thobias sobrius — obſtaculū — contradictio

Nte b longa fit o. velut obex obijcioqꝫ

demitur — ab oſum — progenies — corpolentus

Excipitur obes verbum ſoboles et obeſus

i. breuias — vt globus probus

Corripies etiam. ſi duplex conſona preſit

Sentētia hui⁹ textus eſt iſta. ꝙ o ante b producitur. Exemplum vt Thobias et ſobrius. obex et obijcio. Thobias eſt proprium nomen viri. ſobrius autem ſi/gnificat temperantiam in cibum et potum vel verbis. Obex ſignificat repagu/lum quo ſolent firmari oſtia tempore nocturno contra fures ſeu hoſtes. Obij/cio ſignificat contradico. ſed ibi (Excipitur obes) autor facit exceptionem a pre/dicta regula dicens. ꝙ hoc verbum obes ab oſum excipitur a regula predicta. et ſoboles et obeſus. Etiam excipientur illa nomina in quibus duplex conſona ē quia in illis corripitur vt globus probus.

medietas denarij

Acobulus

breuiamus — ſicut vrbanitas — plenus iocis

O ante c

O c corripimus. veluti iocis atqꝫ iocoſus

ludū exerceo — nobiles — i. excipiatur

Et iocor et proceres oculus voco. ſed retrahatur

hilaris — hec vox — i. longus — velocior — iungis

Jocundus vocis procerus. et ocior addis

monſtrum maris — fluuius infernalis

Focaqꝫ vocalis cocitus c duplicabit

abſcondo — quis — potus — adde

Occulto longo dare decet. ocia pocula iūge

i. ſcindo — ſtrangulo — i. ad placitū ponere

Secco c duplicat. ſuffoco decet variare.

vt rodo dis. modus eodem aduerbium
O d. producunt diſſyllaba. ſed modo deme
vt odio hodie breu
Ac odor atq; modus poliſyllaba curta manebunt
s proſum i. pducta veſtis eſt ſacerdotalis
Proderit eſt longa. ſed poderis eſt varianda
ante correpta i. pdico fugitiuus parua offa
O ſuper f breuis. ecce profero profugus vel offella
pcul fugio excepta procul fero a pſum fruſtū panis humectatū
Profugio dempta. vel profero profuit offa

O ãte d

O ante f

vt cogo cogis genus veſtis congeries lignoꝝ
O g producet. toga deme rogo q; roguſq;
ſermo
Atq; logos

O ãte g

correptam format hoc ꝟbū deme h ꝟbum
L curtam facit. ſicut colit excipe nolo
conor vel ordino pondus vaſa rotūda pgenies
Molior et moles ſol ſolis dolia proles
ꝟbum fung⁹ eſt aliqñ genus cibi
Solor boletus olim coliphia ſolus
piſcis vel putredo naſi i. longus in ſermone
Polipus et ſtola prolixus coloq; colas
feſtiuus ingenioſus inuenit
Sollennis ſoller s. quibus ll duplex reperitur

O ante l

vt nomen pduces i. ornare curia lis
O ſuper m longam facies. vt comere comis
excipias congregatio
pinguedo vel inteſtinū inteſtinorum
Omentum. ſed homo demas ſtomachū et omaſum
i. edo i. habitaculū i. ſplendere
Et comedo dominus domus et coma ſiue comare
cōgregatio filoꝝ manſuefacio dimitto
Eſt glomus et glomero comes atq; domo vel omitto
id eſt cibum vel aliud
i. diuiſio per os emitto vt euomo
Et thomos atq; vomo. ſic que componis a illo
i. menſura continens q̃nq; ſextarios
Atq; gomor

o ante m

o ante n vt moneo curta a um .i.corrigia
Eſt ſuper n breuis o.niſi nonus zonaqʒ pono
numerus in kalendario.i.vnᵘˢ hec dictio monos in prima eſt indifferens
Et nonas pone monos.longam credo breuiamqʒ
vt conor dono pono p̄it .i.pducitur
Sic d vel p precedit.longa locatur
O ante p correpta eſt ſicuti ſomnus ſomnolentᵘˢ h̄ v̄bum
O p breuis.veluti ſopor atqʒ ſoporus oportet
pgenies paſtor ouium emiſſio ſpermatis
Atqʒ propago.ſed opilio popiſmaqʒ demas
vinea pgenies dormio
Uitis propago vel ſopio populus arbor
lapis cauernoſus ⁊ aſper
Et tophus
.i.vtilis expecto
Opportunus et opperior tibi p duplicabunt
p qn̄ vt copia arduū ſaxū corbis labor ſūt excip̄ienda
Cum cpreit o longa.ſcopulus cophinus copos extra
O ante q vt loquor coquo vt quoqʒ
O q corriptur.ſed compoſitiua notentur
O ante r vt thorus forum ventus q̄dam
O ſuper r breuis.excipitur flans corus et oris
rogo propō lorica ps diei .i.noueram
Oro cum coram thorax horaqʒ noram
id eſt herba q̄dam in mari rubro que ad tactū ſolis indureſcit in lapidem
Corrallus quorum mos moris morus et horum
nom̄ gentile mus aq̄ticᵘˢ
Doricus et ſorex
p̄cedit vt lorum vt ros roris
Et cum preuenit l aut r producere debes
oratio vel domus
O ante ſ gloſa genus florum pauperum
O ſuper ſ longa.roſa demitur atqʒ proſeucha
datio medicine a pono .i.ad placitū poni
O ante t Et doſis et poſuit:ſʒ roſa poteſt variari
o ante t tantum manifeſto
O ſuper t breuis eſt.totidem quotus et noto teſtes
a co s
hoc nomen donum bibo id eſt lapis q̄dam
Et nota.ſed deme dos dotis potoqʒ potis.
aduerbiū tp̄is cognitū pmiſſio
Quotidie totus notum votumqʒ notemus.

vt clotho .i. vna de trib9 parcis
Produces etiam. ſi preſit conſona bina
.i. corripere .i. caſus vt monaptota
Sed breuiare protbos ⁊ ab illo ſumpta ſolemus
crudelis primis .i. primus martir
Atqꝫ proteruus item. grecū prothos hinc prothomartir — O ante u
vt ouis .i. regio excipies
O ſuper u breuias. ouum prouintia demas
.i. circūſpectus ſit ſocius redditus .i. abundo
Prouidus eſto comes prouentus prouentoqꝫ

vt rubus
Ante b fit breuis u. teſtis ruber eſt rubeuſqꝫ — U ante b
demes tumor vitiū cortex arboris .i. māma
Excipies tuber rubigo ſuber et vber
iuuenis hñs pubē vt bubo ſ. auis qdā vt nubo
Et puber pubes. ⁊ ſi b preuenit aut n
.i. innupta breuiabis aſtās nubeti paſtor boum
Innuba corripies ⁊ pronuba ſiue bubulcus
maritare vel tegere matrimonia .i. ad placitū
Nubo tamen longum. cōnubia ceu metra poſcunt
ſicut nemus
Ante c longa fit u. ceu duco luceo lucus — U ante c
excipe hij ducenti he ducēte hec ducenta
Deme lucerna lucror. ⁊ dux ducis atqꝫ ducenti
āponas vt nucꝫ cuculus crucꝫ
Et ſi preponas n aut c vel r breuiabis
ſicut h verbū .i. funes qb9 veluꝫ ſurſuꝫ trahit
Ante d longa fit v. ceu trudo. deme rudentes
h vbū pal9 acut9 vga emeritōis ſterc9 capre operādo — U ante d
Et pudet atqꝫ ſudes rudis atqꝫ ruder ſtudeoqꝫ
fabrico clamo adinſtar aſini .i. ad placitū
Et cudo. ſed rudo pones ceu metra requirunt
vt bufo bufonis ſed ſp pducit
U raro ponis ſuper f. nec eam breuiabis — U ante f
vt mugio mugis a tuguriū. ⁊ ponit ptugurij .i. vilis dom9
U g produco. tuguriqꝫ tamen memor eſto — U ante g
qt fugio vt iugū pugil
F preeunte vel i vel p debes breuiare
fructus Iuger eſt ſpaciū terre qd duo boues aranti die phemis
Fruges producis et iugera mobile iugis

Et frugi
Vañl vt vlulo vlulas pulex pinguedo terre quia anceps eſt
V ſuper l breuies. vligo demere debes
vt gulio .i. leccator fuligo .i. color / mulio .i. cuſtos multorum
B preeunte vel f. aut m producere debes
auis q̄dā femina anterior ps colli
Excipitur fulica. mulier gula iungitur iſtis
Vañm vt pluma .i. manſuetū
Longa fit v ſuper m. ſic humanū dabo teſtem
terra armus abiectus a ſum
Hinc humus ac humerus humilis ſumus excipiamus
vt numerus cumulus tumulus
Si preien vl' c vel t debes breuiare
.i. maieſtas dei gibbus in collo
Numen produco. ſtrumamq3 ſimul ſociabo
vt fun⁹ .i. inſtr̄m diuidēdi ligna
Vañn V ſuper n longa. cuneum tunicamq3 retracta
vt ſtupor lupus planeta q̄dā
Vañp V p corripitur. ſed iupiter excipiatur
.i. dolium puſillum lini
Lupaq3 cum ſtuppa
vt nuper vt rupes vt pupis pupillus pupilla
N preeunte vel r. aut p producere debes
indr̄ter ponas q2 anceps eſt
Sed varies oculi pupillam
Snia q̃ v añ p corripit̃ Exēplū vt ſtupor lupus Sed inde excipiuntur iſta nomina iupiter cupa cum alijs in textu poſitis
vt muris thuris ſocrus dematur
Vañr V producatur ſuper r. nurus excipitur
inſanit fex olei ſedes iudicū
Et furit ad inuges. muriam ſimulatq3 curules
vt muſa puſio murmuro paucū
Vañſ Longa fit v ſuper ſ. ſ3 deme ſuſurro puſillum
vt tutus a um dcões duaꝝ ſillabaꝝ .i. opinor vel ſcindo
Vañt V t producunt dyſſillaba. ſed puto deme
marcid⁹ ſicut pellis deſitas ſ̄gulaꝝ
Putris vti cutis atq3 frutex vter vtra lutumq3
vt butirū puteus vt puteal corripies
Que polliſyllaba ſunt. cum prole ſua breuiabis
alternat⁹ demitur h̄ ꝑbū deuoro a puteo es ere .i. fetere
Mutuus excipitur ꝛ mutio glutio putet
q̄ð facile decurrit .i. fundo
Futilis addatur cum futio longus habet̃

ꝓficuus fruoꝛ venter .i non ſequit̄ ſuū primitiuū ſ. vter
Utilis ꝛ vtoꝛ vterus bene non ſapit vtrem
vt vua vt pluuia pluuius
U ſuper v ſolum produc. dant cetera curtam — V añ s

Sequitur de mediiſs ſyllabis

vt arboꝛes hec ſillaba bo
ABreuis in mediiſs datur ante b. ſillaba teſtis
.i. ꝟbalia in bilis hñtia a añ bilis
Si bilis a ſequitur vt amabilis excipiatur — De mediiſs ſillabis A ante b
.i. leticie dedit⁹ .i. ad eandē quātitatē
Et letabundus foꝛmem ꝙ parem ſociamus
ſ. noia vt cunabulū venabulū eſt inſtr̄m venandi
Que facies in vſum iunges venabula veſtis

Hic autoꝛ conſequenter incipit determinare de mediiſs ſillabis. hoc eſt quomodo vocales ſe habent ad coꝛreptionem vel ꝓductionem. quando non ponuntur in principiiſs dictionū ſed in medio. Et dicit ꝙ in mediiſs ſillabis a añ b coꝛripitur Exēplū vt ſyllaba. Sed quando bilis ſequitur illam litteram a tunc illa dictio excipitur qm̄ ꝓducitur Exēplū vt amabilis cū aliiſs excipiendis Et ita ſimiliter dicendum eſt de aliiſs regulis ſequentibꝫ in a ante b c d vel f ꝛc. coꝛripitur vel ꝓducitur ꝓut habetur in textu. ꝓpterea ꝟſuū ſententias derelinquo manifeſtas nō ponendo eas

vt phitac⁹ .i. auis q̄dā obſcura loc⁹ imundus
Ante c fit breuis a. dematur opaca cloaca — A añ c
ſ. nom̄ vt cenaculum ſ. pluriū ſillabaꝝ vt voracis loquacis
Quod dat vſum iunges. obliquos addere debes
.i. noia duaꝝ ſillabaꝝ non ſunt ſub regulis de mediiſs ſillabis. vt pacis facis
Sed nunq̄ꝫ mediiſs ſubeunt dyſſillaba noꝛmis
vt lampadis terra q̄dā vl' nom̄ ciuitatis aial quoddā
Ante d coꝛripis a velut eluda cicada
vl' ſup ph icus dat⁹ in collo
A ſuper f breuis eſt. colaphus teſtis tibi fiet
vt hymago ꝓpago vt aſpagus onager .i. aſinus ſilueſtris
Ante g longa fit a. ſed nomina deme ſecunde — A añ g
mare nomē cuiuſdā viri
Sic pelagus pones. bis abdenago ſociabis
coꝛripias aliq̄s de ytalia ſ. nomina
A ſuper l breuias: velut ytalus. excipis hec. que
ſ. declinatio aliq̄s de auſtria
Tertia declinat. hoc auſtralis manifeſtat

in.noib; neutri gñ ornamentum lecti
Produc in neutris obliquos.ecce thoralis
nomẽ viri vl' noim̃ ciuitatꝭ adiungit' nomẽ viri
Aſcolon eſto breuis.ſupadditur abſolon iſti
fili⁹ vl' nepos ytali fili⁹ vl' nepos tãtali ſuũ pmitim̃
Italides et tantalides ſua curtat origo
tali lr̃a ſeq̃nte cubiculũ
A añ m M ſubeunte breuis datur a.thalamuſqꝫ probabit
ſ.noīa vt amamen odor thimi
Que faciunt amẽ producitis.vt thimiamen
vt galbanũ furnus ſ.noīa
A añ n A ſuper n breuis.vt clibanus.tamen excipis illia
ſ.noīa ſ.decli⁹ vacuus
Que decl. habit tibi tertia.ſicut inanis
ſ.lr̃a poma ſilueſtria
Uocali iuncta producitur.vt machiana
vt montanus thoman⁹ gargan⁹
Deriuata ſimul nomẽ gentile lociqꝫ
mons q̄dã corripio ſimis q̄dã vnguentũ q̄ddã
Sed libanum breuio.ſed aranea cunqꝫ balano
vt titanis vt veſanus inſanus
Produc obliquos.ſed cõpoſitiua notato
eſt deus ignis vl' mons q̄dã
Iſtis vulcanum cum gargano ſuperaddes
A añ p vt lapa priap⁹ eſt ꝓpriũ nomẽ vl' membrũ virile herba q̄dã
A ſuper p breuis eſt.ſed deme priape ſinapis
corripias alienus aial ſuauẽ dans odorẽ
A añ r A ſuper r breuias.vt babarus.hinc zodoara
deme ſ.noīa vt auarus ſcolaris
Excipe queqꝫ vides deriuari manifeſte
ſ.gr̃ci obulum corripiũt .i.non primitiuos
Quidam denarium breuiant.nõ primitialis
vt calcaris torcularis ſplendor imperator excipe
Obliquos produc. iubaris vel ceſaris educ
vt cõparis diſpis dulcꝫ pot⁹ paries ex aſſeribꝫ fact⁹
Cõpoſitiua notes.⁊ nectaris aſparis addes
nomẽ viri vl' ſtabulũ boũ q̄dã herba
Boſtaris et caparus

Snīa eſt q̄ a añ r in medijs ſillabis corripitur. Exẽplũ vt barbarus. Inde excipiũt' q̄dã lnoīa de q̄b; quõ ſe habeãt ad correptionẽ vl' ꝓductionẽ manifeſte habet' in tex.ideo longiorem vito explanatõẽ

correpta velũ nauis demas ſ.noia
A ſuper ſ breuis. vt carbaſus. excipias q̃ ſte — A añ s
deriuatiua manifeſte ſcies paſtoꝛ aſinoꝝ
Deriuata palam cognoſces. ſicut agaſo
.ſ dcõnib9 qdã mõs omaſus ẽ ventriculus q̃ ↄtinet alia viſcera
Longis pernaſum iunges ſociabis omaſum
breuias eſt vas ad poꝛtandũ
Ante t coꝛripis a. ſicut ciatbus. tamen inde — A ante t
demas dcões vt armat9 a mat9 manifeſte
Excipias voces. quas deriuabis aperte
ſ.noia fiant adiũgis nomẽ viri vl' gen9 lapidũ
Que fiunt in tes ſociabis. ſicut achates
vt noſtratis pietatis ablatis
Jungit nomen in as obliquos. ſic pꝛobat abbas
breuiabis ſ.obliq̃s vt thema thematis
Coꝛripies alios
ꝓducta vt papauer coꝛpus moꝛtuũ
Longa fit a ſuper v tibi ſit pꝛo teſte cadauer
vt abauus attauus tritauus
Compoſitiua notes — A añ v
vt docebã iuuenis ſine barba
Ate b longa fit e. fiet tibi teſtis ephebe — E ante b
excipit infernus arboꝛ q̃dã
Demitur hinc herebus herebon. ſimul ⁊ therebintus
herba medicinalis
Additur elleboꝛus
Nunc ↄñter ſeq̃t in ſcda vocali ſcꝫ quõ ſe hꝫ in ↄpoſitõe vl' ꝓductione in ſillabis. dicẽs pꝛimo ꝙ a añ b ꝓducit in medijs ſillabis Exẽplũ de quo in textu. vt ephebe ſed q̃dã alia ponunt in textu ꝑ modũ exceptionis a pꝛedicta regula vt herebus cum alijs ſequentibus
vt veruecis nomẽ viri demis
Ante c longa fit e ſenecam tamen excipis inde — E añte c
vt putredo Hoc heſedũ. i. curr9 in q̃ claudi poꝛtãt
Ante d pꝛoducis e. ſed tamen heſida demis — E añ d
ꝓpꝛiũ nom̃ viri vt andromeda
Melchiſadech ſocia. et nomina que facis in da
curtã vt bipes bipedis tripedis a cõpes
Pes dat edis cum cõpoſitis. quod compede pꝛeſtat
vl' añ ph vt nephas aĩal quoddã
E ſuper f dabitur bꝛeuis. hinc elephas bꝛeuiatur

vt eligia loc⁹ tricamerat⁹ nom̄ viri

E ante g — E g corripitur ſed ab eſt triſtega cethegus

vt camelus parua nauis

E ante l — E ſuper l dabimus longam patet ecce phaſelus

nomē viri excipe hoc nomē

Abimelech remoue. debet breuis angelus eſſe

vt racemus furioſus lac⁹ deſert⁹ excepta

E ante m — E ſuper m longa. vehemens heremuſq; retracta

ſociatur ſ. pdictis ab hiems germania loc⁹ in q̄ xpus orauit

Additur his hiems alemaniagethſemaniq;

vt camena nomē mulieris nomē viri

E ante n — Longa fit e ſuper n. helenam tamen hinc helenumq;

a iuuenis ꝓpriū nomē arbor q̄dā excipe

Et iuuenis azenec hebenus debes remouere

vt intrepidus edepol ioſephus

E ante p — Ante p raro fit e. moneo tamen, hanc breuiare

dante .i. pſepiū

Excipe preſepe

ſequente vt camera

E ante r — R ſubeunte breuis datur e. tamen excipis erus

ſ. noib⁹ nomē viri trutina

In proprijs. ſicut gualterus. adde ſtatera

ſ. nomē vt ſincerus a um

Et deriuatum. quod rus terminat aut rum

ſtrenuus vel crudelis pilleus pegrinoꝝ

Ex hoc auſterus producitur atq; galerus

ianitor inferni furia infernalis monſtratū quoddā

Cerberus eſto breuis ſunt longa megara chimera

inferiora ſupiorib⁹ illa coniunctio ab vterus

Infra cum ſuperis iterum breuies vtrumq;

ciphus a patior

Pantheramq; morans cratheram iungis hiberum

breuias vt ſyderis carceris quia anceps eſt

Corripis obliquos alios varies mulieris

q² aliq̄ corripiūtur vt gliſcerū, ⁊ aliq̄ pducunt vt miſterium

Cunq; ritum ſequitur vſu verio reperitur

vt lacheſis hereſis demitur .i. ars diuinādi

E ante ſ — E ſuper ſ breuis. excipitur diuina matheſis

morb⁹ q̄dā ſcientia poetarū

Ad placitum freneſis pones, longamq; poeſis

illa lr̄a ſequente vt facetus demus ſ. noia

T ſubeunte datur e breuis, ſed excipis hec que

ſ.decli° vt ſeges lapis in q̃ naute cogſcunt ventuꝫ
Tertia declinat.iungetur eis amatbiſtus
vt ꝑpetis interp̄tis ab agnes
Obliquos breuies agnetis dicere debes
ſ.dcōnib⁊ iunge a locuples a quies a lebes
Longis aſſocia a locuplete quiete lebete
lapis attrahens ferrū̄ vinū ad placitū ponere
Et magnete ſimul.temetum variare ſolemus
vt longeuus a um.coeuus a um
E ſuper v raro.fiat tamen hec tibi longa Eañu
vt calibis .i.dcōnes cōpoſite figure
Ante b corripis i.ſed cōpoſitiua notabis Iañb
ſ.noia ꝟbalia ſ.cōiugatio indꝛn̄ter poni ꝯpoſſum
Que dat quarta ſolent variari poſſibiliſqꝫ
¶ Sequitur nunc de illa vocali i quō ſe hēat cū alijs ꝯn̄ter ad correptionē vl'ꝑductionē dicēs primo i.an̄ b corripiṫ. Exēplū vt calibis. Sed ſingulariter ſunt notande dcōnes ꝯpoſite figure etiā noīa ꝟbalia de ꝟbis q̄rtę ꝯiugatōis q̄ pn̄t poni indꝛn̄ter vt ſatꝫ expſſe hꝫ text⁹. Ita,etiā ſuādū̄ē de alijs ꝯſimilib⁊ q̄ꝝ ſnie(qꝛ ſūt leues) ſcolariū ingenijs relinq̄
Ic ſequente.breuis.dematur apricus amicus Iañc
ſociatur ſ.ꝑdictis ꝑ ventris aial quoddā verecundus
Additur his vmbilicus formica pudicus
veſtis ferrea lodex geneſta arbor fluuius quidam
Et cum lorica lectica metrica caicus
ſ. dcōnib⁊ egenus inteſtinū quoddam
Iſtis mendicus cum veſica ſociamus
herba q̄dā vt poſtica vt ātica
Ac vertica ſimul et que poſt format et ante
ſ.noib⁊ ꝑlongatur ꝑpꝛiū nomen viri
In proprijs icus ꝑducitur vt frideric⁹
ꝑducta in'gtō qō hꝫ felicis
Longa fit icus ab x.exemplum dat tibi felix
nom̄ maſ.ge. curtam a calix corripiet
Sed mas ſolus icis ſicut calicis breuiabit
lapis q̄dam arbor q̄dā velox longam
Junges cum ſilice ſalicem. phernix dabit icis
ab illo ꝟbo id eſt quādo venit a perneco tūc corripit icis.ꝛ eſt idem quod malicioſ⁹
A pernicor icis a perneco ſic breuiabis
herba q̄dā vel gumi auis q̄dā corripiendo
Maſticem produc et phenicem breuiando

De mediis ſillabis

ſ.nomē ín ntō ṅſi a lodex ꝓmis q̄dā
Quod dedit ꝑ. ni lod icis.bombixq₃ dat ic js
vt auidus auarus nom̄ iſule vl'ciuitatis
J ante d. J d corripitur.ſicut auidus ſed abidus
demes ſ.noia ſ.noia triū ſillabaꝝ vt attrides
Excipies ⁊ que triſſillaba ponis in idis
ſ.predictis filia coronei.⁊ fuit amaſia phebi
Hiſq₃ coronides iungi veteres voluere
ſ.noia finita in ido verecūdia auaricia
Pro duces ido ſicut formido cupido
cū h̄ noie adiunges attendo ſ. dcōnibꝫ
Cum deſiderijs addes conſidero longis
loca ſ.ſillabas illi⁹ nois exigūt
Pone duas primas dauidis ſic̄ metra poſcūt
ꝑfid⁹ a fides ē,alt̄a b.⁊ dr̄ q̄ſi ꝑdēs fidē ſ₃ ifid⁹ a fido alt̄a lō
Perfidus infidus.hoc fido fideſq₃ probabo
vt munificus ſ.l̄ram i corripies
J ſuper f ponis raro ſed eam breuiabis
vt mitigo ꝓdigus ſ.noia vt auriga caligo
J dabo pre g breuē m.ſ₃ q̄ facis in ga vel go
excipis rector curr⁹ obſcuritas corripienda
Demis.vt auriga caligo ſed abbreuianda
vt diligo erigo ⁊ nō oia ꝯpoſita q₂ ſequūt̄ ſiplicia vt affigo
Quedam cōpoſita.tibi ſunt calige ſocianda
vt agilis labilis .i.tm̄ deme nom̄ neu.ge.
J ſuper f breuias.ſolum tm̄ excipe neutrum
vt cubile ſedile ſ.deriuata
Cum facies ile.que ſunt a nomine iunges
.i.iulius q̄ſi q̄nt⁹ a marcio mitis ſimilis
Sicut quintilis breuis eſt humilis pariliſq₃
largus in cibis peſtilētialis apt⁹ vl'apta nubere
Dapſilis et peſtilis nubilis additur iſtis
vilis vel leuis abilis mēſis q̄dā dom⁹ refugij
Exilis longum ſubtilis aprilis aſilum
.i.correpta vt animus
J breuis eſt ſuper m.tamen excipiatur opimus
ſ.excipit̄ excelſus vt magnanim⁹.q₂ ſequūt̄ ſimplicia
Cum quo ſublimis.ſed compoſitiua notabis
fermentū ꝓductū ſine fermento
Zima puto longum.tamen aſimus eſt breuiandum
.i.qō deriuat̄ de q̄rta ꝯiugatōe ꝟbi.vt a munio is h̄ uom̄ mūnīcis
Et deriuatum de quarta ſit tibi longum

Ut planor habeatur iſtius text⁹ intelligentia hoc modo eſt danda ſententia iſtorū ꝟſuum.Dicit ḡ ſententialiter ſic ꝙ i ante d corripitur Exemplū vt auidus.Sed abid⁹ qō eſt nomē inſule vl'ciuitatis corripitur .Etiā m̄ excipiūtur noia triſſyllaba q̄ terminantur i ides exēplū vt vt atrides Et voluit ātiq̄ꝝ ḡcoꝝ opio ꝙ coronides q̄ fuit filia coronei adiūgetur ſ₃ nom̄ terminatū i ido producit̄ Exēplū vt formido cupido

vt dominus accelero ignis vel fornax
I ſuper n breuis eſt. tamen hinc feſtino caminus — I ante n
ſup. noia furia ifernaliſ
Excipitur. propriaqꝫ ſimul iungis et erinnis
ſocia herba qdam .i. ſentella vas ſalis
Iunge cuminum ſiue car inum ſiue ſalinum
.i. eius deriuatiua qrinus eſt miles roman⁹. ꝛ deriuaẗ a qris qritis
Et deriuatum. tibi ſit pro teſte quirinus
de cedro ſocias ſup. dcõmbꝫ amax gen⁹ leguminis
Cedrinus iungas predictis atꝫ lupinum
pducta miniſtro potũ
Pina ſuperqꝫ dabunt tibi longa propino ſupina
a cras deriuaẗ pnom̃ iterrogatiũ/nũdine ſũt mercãti ↄpublici ↄuẽtꝰ
Craſtus eſto breuis. ſimul hiccine nundine iungis
.i. ſtatim granũ renaſci .i. per diem meroꝛ
Protinus biſaccinumqꝫ prendio iungitur. et que
oleaginus / biſſinus clãdeſtinus ſcrotinus faginus
Ex oleo biſſo clam formo ſeroqꝫ fago
eſt lapis pcioſus bõbicinus amatiſtinus
Et que hiacinctus bombixqꝫ dat et amatiſtus
vt farina culina excpi
Ante na longa fit i. vult pagina femina demi
artificialis cõpoſitio ſtatera trutina cereris parua lamia
Machina cum trutina proſerpina lamina iungis
tuba nomẽ ciuitatis pondus inſtrm̃ ferreũ tridens
Buccina cum mutino ſeu ſarcina fuſcina iungis
hoc nomẽ
Sic elemoſyna fit
.i. ex ntis terminatis in m. vt delphin inis. vt flumẽ fluminis
Obliquos ex in produc alios breuiabis
vt architip⁹ .i. pꝛiceps figurax .i. ppl's hñs pedem contra nos
I ante p breuis eſt hinc antipos eſt tibi teſtis
.i. inclinatus hoc verbum adiunges — I aute p
Obſtipum retrahas. conſtipo conſociabis
vt antiquus obliquus pductam .i. nequã
Q ſubeeunte damus i longam. ſicut iniquus — I ante q
folliculus cuiuſlibet leguminis vt aliqđ aliquo
Cum ſiliquis reliquos. et compoſitiua notabis
vt ſatira .i. rephenſio demis
I ſuper r breuis eſt. tamen excipis inde butirum — I ante r

Do

fatus carta bombicinata
Sic delirus erit ſaphirum iunga papiro
qñ ſaphir⁹ ſt lapidē pducit. ſʒ qñ ſt virum corripitur
Appellans lapidem. ſed pro viro breuiabis
vt eliſium camiſia ꝧ nomen
Jante s Eſt ſuper s breuis i. paradiſum non breuiabis
ꝓpriū nomen hoc nomen iunge
Anchiſes iunge. gauiſus ei ſuperadde
vt paraliſis ꝯ̄uis ſit naturalr̄ longa
Precedente para breuiatur. leſio longa
vt breuitas eſt exemplum
Jante t Eſt i ſuper t breuis. leuitas erit tibi teſtis
ſup. noīa vt heremina deriuata
Que ſunt in ta proprio de nomine ſumpta
ſup. noīa prolongare
Siue loci propriaqʒ producere debes
eſt exemplum a leui ab heremus
Ut magarita leuita ſimul et heremita
ad placitū pone infirmitas in lingua galline/q̄dā veſtis
Ut placet eſt pituita petrus dicit et polimita
vt ſunamites. terſites conſiderabis
Que ſunt in tis aut in tes longa notabis
vt maritus auritus i. productus
Jtus ſi detur a nomine longus habetur
i. diues teneris
Et ſic ex cenſu cenſimus diſcere debes
corripit. vt ſeruitus vt penitus funditus
Seruus curtat itus. aduerbia ſic breuiabis
ꝯiugatio i. hñs ptm̄ vt ſtrepo ſtrepui ſtrepitū
Tertia preteriens in ui. dat itum breuiando
i. alio mō q̄ꝫ in ui. vt peto petiui petitum
Preteriens aliter itum producere debes
breuiat regulariter vt partitum parcitum poſcitū
Curtat itum pario vel diſco parcoqʒ poſco
fugio fugitum vt bibo bibitum vt domo itū ꝯ phibeo itū
Que gio vel bo. que prima dat atqʒ ſecunda
vt dormitum ſopitum
Cunqʒ ſupina dabunt i longam t ſubeunte
ſup. pducunt penultimā. vt dormito tas. perito tas
Que formantur ab his ito longo reputabis

.ſ.cognitus correpta iungetur ta tum
Agnitus eſto breuis. ſocietur cognitus illi
participium in, tus terminatum. vt obliuiſcor oblitus
Itus producit quod deponens generauit
h verbum corripit vt tuitus intuitus
Sed tuor abbreuiat ea. que de ſe format
.i. prolongantur vas olei .i. aial participans de vtroque ſexu
Et producuntur lechitus et hermofroditus
vena ponas fluuius infernalis
Sic aconitus locas cocitus ei ſocietur
vt quiris quiritis
Nois obliquos quod in is fiet dabo longos ꝰ
ſup. quorum genitiui terminantur in is militis ſoſpitis
Corripies alios teſtes cum milite ſoſpes
vt ſaliua producta nomen ciuitatis corripienda
I ſuper v longa. niniue tamen breuianda — I ante v
quedam ciuitas. vel quedam ppl's corripies
Et orobꝰ teſtisque o ſup v breuiabis
ab hac regula de ambo de duo
Demitur ambobus october ſiue duobꝰ. — O ante b

¶ Sequitur nunc de quarta vocali ſcz o qualiter ſe habet cum alijs lris combinatis ad correptionem vel productionem. dicens primo que o ſup v. i. quando o precedit v. tunc eſt corripienda in medijs ſyllabis. Exemplum vt orobus. Jn tamen excipiuntur quedam in textu poſita vt ſunt ambobus october duobus a duo deſcendens. et ſic proportionaliter ſuo modo fit aliorum verſuum ſnia.

vt poca curta velocis atrocis excipiantur
Ante c fit breuis o. tamen obliqui retrahantur — O ante c
vt epodas breuias quedam liber in biblia
Ante d corripis o. velut exodus hic procul eſto — O ante d
hoc nomen iungendi
Herodes ete i cuſtodes ſunt ſociandi
vel ph. vt ſacrophagus quedem figura vel
quidam modus loquendi
O ſuper f breuis eſt. tibi aſtropha teſtis — O ante f
curta ſermo captiuus
Eſt ſuper g breuis o. velut egloga. ſed remouebis. — O ante g
ſociantur .i. congregatio iudeorum
Que vocali preiungunt. vt ſynagoga
ante correpta proles teſtatur
O ſuper l fit breuis. hoc ſoboles tibi monſtrat — O ante l

demas .i. dicit͛ ſūt illi q̄ fuerūt merces per vicos ad vendenduȝ
Excipias illud quod fertur fermocopole
ante hoc nomen .i. demonſtrabit
O antem O ſuper m breue fit. ſic ſalomon eſſe probabit
ſup noia .i. que ſunt gꝫ neutri eſt quedā arbor
Que ſeruat neutrum genus excipe ſicut amomum
ꝓducta vt ſermonis q̄dā pānus in q̄ voluunt͛ mortui penes iudeos
O ante n Longa fit o ſuper n. ſed ſindonis excipiatur
q̄dā regio q̄ſi duos hn̄s ordines / q̄dā ciuitas
Sardonis atqȝ dyaconus. et turonis ſocietur
lapis vel ppl̄s ciuitas ppl̄s q̄dam
Calcedonis redonis ac vaſconis aſſociabis
ppl̄s q̄dā ſcȝ terminatoꝝ in o. vt macedo onis
Ligonis ac britonis atqȝ obliquos propriorū
ad dēnam coꝝ q̄ non deſignant locum iungere
Que loca deſignāt predictis addere debes
vt babil onis demas nomen loci
Cum proprium fit on. tamen excipies calidonis
ꝓpriū nomen dulcis cant⁹ .i. pecunia male acquiſita
Symonis armōiacus mamona breuiare ſolemus
regula clerical̄ curta dyabolo p̄t breuiari vl̄ ꝓduci
Canonis eſto breuis cum demone. ſindonis vt vis.
caropus eſt dcō greca ꝛ eſt via cartuloſa vel eſt color in vrina
O ante p ꝑ ſubee un te breuem facis o. caropus dabo teſt em.
q̄dā fluuius tertia ps terre lapis p̄cioſus
Aſopum retrahas europam ſiue piropum
.i. egiptus
Ut placet eſt canopus
ante corripias nom̄ mulieris vel ciuitatis
O ante r O ſuper r breuias. ſephoram teſtem tibi ſumas
vt a canor canopus. a ſopor ſoporus a ſonus
Deriuata palam produc. patet ecce ſonor⁹
vt honor honoris adde
Nominis obliquus quod fit ī or iunge. ſed arbor
memoris caſtoris rhetoris marmoris equoris
Et memor et caſtor rhetor ſeu marmor et equor
abbreuiarūt ſ. obliquis q̄dā mōs
Corripuere ſuis. ſed longis adde pilorum
ſup noia vt hector hectoris corripienda
Et quedam propria ſunt obliquis breuianda.

In ultimis ſyllabis

.i.maſ.ge.vt lepus oris.flos floris.ebur eboris.⁊ pectus pectoris
Mas facit os oris.que dant vr et breuiabis
vt mendoſus exemplificat̃ q̃dam piſcis marinus
O ſuper ſ longa.ſic teſtificatur aloſa
vt egrotus aſotũ eſt nom̃.caſtri in terra philiſtinoꝝ O ante s
T ſubeeunte dabis o longam.ſicut aſotum O ante t

q̃ ſequunt̃ ſua ſimplicia.vt antidotum.aliquotiens
Que componuntur diſcreta mente notentur
o añ u raro iueniũt.ſ3 q̃n reperit̃.p̃ducit̃.ſ3 ꝯpoſita ſequũt̃ ſua ſi̅plicia. O ante v
O ſuper u raro.ſed compoſitiua notato
coluber .i.excipit̃ V añ b
Ante b fit breuis v.ſed demitur inde ſaluber
p̃ducimus vt lactuca.feſtuca.eunuchum.caducum V ante c
V c protrahimus quotiens a vel v ſubit aut c
comedo ſociabis
Manduco iunges.fiducia his ſociato
vt lucer pollux nomen viri vel ſignũ celeſte
Cetera corripies.ſed pollucem non breuiabis
vt teſtudo manſuetudo excipiat̃ V ante d
Ante d longa fit u.pecudis tamen hinc retrahatur
producta vt lanugo erugo V ante g
Ante g longa fit v
prolongas vermis aq̃ticus q̃ etiam d̃ſ hirudo
Sugo producis.ſed ſanguiſugũ breuiabis
vt ſedul9 corripe nomẽ gentile blandor V ante l
V ſuper l breuia. gentilis adulor adempta
ſup.noia ſup.declinatio.vt tribulis curulis
Que declinabit tibi terna longa notabis

filius lye corripitur addito
Nomina.ſed zabulon breuiabitur.hercule iuncto
ſup p̃dictis iunge .i.primitiũ qd̃ eſt ſpeculor vel ſpecula
His ſotular ſocia.ſpecular breuiabit origo
p̃ſul eſt ille qui preeſt alijs in dignitate .i.ribaldus
Obliquos breuies.vt preſulis et nebulonis
alumen.i.ſine lumine.et poteſt accipi pro inferno
V dabimus ſuper m longam tibi.ſicut alumen v ante m
ſoſpes inobediens excipis eſtimo
Incolumis contumax demis.et autumo iungis. V ante n
lacuna.i.parua foſſa que prouenit in facie ex nimio riſu
V ſuper n longa.dabitur pro teſte lacũa

vt vpupa vitupero qꝛ ponunt̄ ſm̄ exigentiā ſimplicium
Vātep V ſuper p breuis. ſed compoſitiua notabis
vt periurus hoc nomen .i. excipitur
V ante r V ſuper r longa. ſed purpura po nitur extra
abbreuia vt parturio eſurio
Corripe verba quibus meditatio conuenit. et que
adiungas
Sunt forme ſimilis. et luxurio ſociabis
planeta vel nomē viri q̄ p̄eſt centū fantaſtice apparitōes
Mercurium notes. et centurio lemere ſqꝫ
vt murmuris gutturiſ terram excipere
Obliquos breuies. tellurem demere debes
vt ſeruſa prout eſt q̄dam color nomen fluuij
V ante ſ V ſuper s longa. tibi ſit pro teſte ceruſa
vt cornutus cicuta corripiēda
Pre t longa fit u. tamen arbutus eſt breuianda
V ante t qꝛ aliq̄n corripiunt̄. vt diſputo. aliq̄n pducuntur. vt imbutus
Compoſitiua notes
corripies vt induuiū diluuium
V ante v V ſuper u breuies. ſunt exuuie tibi teſtes

Sequitur de vltimis ſyllabis

vt vltra citra .i. productā corripies
a Vocis fine dabis a longam. ſꝫ breuiabis
vt muſa vt pectora vt o muſa iūgēdo
Rectum cum quarto caſu quintū ſociādo
demas ntūs vt andreas
Hinc tamen excipies cum rectus in as tibi fiet
ſup. caſum ſicut productum
Inde vocatiuum. velut andrea dabo longum
in noīb⁹ nūeralib⁹ .i. p̄nt pduci ⁊ corripi. vt triginta
In numeris ginta ſunt ad placitum tibi danda
poſtea antea preterea propterea quando ſunt vna dictio tunc produ
cuntur. ſed quando ſunt due dictiones tunc corripiuntur
Poſtea non breuia. niſi fiat dictio bina
breuias illas coniūctōes addere
De vlti-mis ſylla-bis A Ut puta corripies. ita vel quia iungere debes
.i. longū nois vt manna paſcha egea
Productum greci rectum quandoqꝫ notaui

¶ Sequitur nunc de vltimis ſyllabis ſm̄ ordinem vocaliū quō

Regule notabiles

admõdum ſupra habitũ eſt, Et primo de illa vocali a dicens. ꝙ a in fine vocis poſita ꝓducitur. Exemplũ vt vltra citra. Jn̄ tñ exci piunt ntũs ⁊ actũs ⁊ vocatiuus. Exemplum vt muſa pectora. et hoc eſt verum niſi quando nominatiuus illorum obliquorum ter minatur in as. tunc ille vocatiuus andrea ab andreas producitur Sed nomina numeralia ſunt ad placitum ponenda. poſtea pro ducitur quando eſt vna dictio. Sed quando ſunt due dictiones tunc corripitur. Sed ita et quia corripiuntur. Sed nomina greca in a terminata quandoqꝫ corripiuntur. Exemplũ vt Egea.

.i. breuis. vt amare

e Correpta datur. exceptio nulla paratur

Sententia eſt ꝙ e in vltimis ſyllabis ſemper corripitur. exemplum vt amare. Sed omnia alia que ſequuntur in textu ꝑ mo dum exceptionis producuntur. Unde volens huiuſmodi intelli gere debet primo notare ſententionaliter intelligentiam principalis regule. Secundo debet notare exempla que inde correſpondent il li regule. Tertio ſi que ſunt exceptiones a principali predicta regu la ꝙ illas notat. quia per hoc multorum vitat errorem in argumẽ tationibus et etiam in interrogationibus.

.i. dcõ greca. vt pẽthecoſte .i. luna

Grecum nomen in e produc. teſtis tibi phebe

vt muſae ſup declinatõis

Declines per ae dipthongum nomina prime

.i. ablatiuos quinte declinationis. vt die ꝓductos

Et caſus ſextos in quinta dicito longos

productum a fames. quia olim fuit quinte declinatõnis.

Longum pone fame. quoniam famei dedit ante

.i. compoſita de nominibus quinte declinatõnis. vt meridie pridie

Et que componis de quinta longa notabis

aduerbium vel coniunctio pro exemplo

Quare quotidie ſunt tibi teſtes odioqꝫ

productam illam ſcđam ꝑſonã pñtis indicatiui. vt moue ſtude.

Lõgam pone doce. ſimilis quoqꝫ tempora forme

vt achate enide caliope vliſſe vti caſus productum

Eqꝫ vocatiuum dat nomen in es tibi longum

.i. aduerbia deſcendentia a nominibus regulariter

Nomen longa dabit aduerbia ſi tamen apte

comparatur vt iuſtus iuſtior iuſtiſſimus

Comparat. vt iuſte. ſꝫ tamẽ nec bñ nec male crede

ſed corripienda eſſe .i. nullum eorum .i. regulariter

Producendo fore. qꝛ neutrum comparat apte

Regule notabiles

ħ aduerbiū .i. nō deriuata nomine
Sepe breuem ponis. quia non a nomine ſumis
.i. ſuplatiui vt iuſtiſſime pducta
Summi cuncta gradus aduerbia longa notamus
noīm relatīm pductū cōiūctio copulatiua .i. corripiendum
Que nomē longum notas. et erit breuiandum
illa pnoia pducis illas ppōnes iunges
Me te ſe longis. ſimul e de pre ſociabis
coniunctōes adiunctiue aduerbia phibendi
Ne niſi cum dabit an produc. fermeq; fereq;
coniunctio copulatiua .i. qñ ve eſt interiectio pducit
Aut ve facit curtum. dabit interiectio longam
vt dñi magiſtri vt colchi tibri vti caſus
I dabitur longa. quedam volo demere greca
Sententia eſt. i in vltimis ſyllabis pducitur. Exemplum vt magiſtri domini. Sed quedā greca nomia ſunt excipienda. Exm̄. vt colchi tibri. Et illa q̄ ponunt in textu pñt indrñter poni. q2 excipiūt ibi (Sed mihi)
iſte dcōnes hic poſite poſſunt poni ad placitum
Sed mihi ſiue tibi ſibi vel quaſi vel niſi ſemper
quia vltima ſyllaba ea2 poteſt breuiari et produci
Ad placitum ponis et vbi vel ibi ſociabis
vt ſicubi et necubi
Et ſua compoſita
ħ eſt ad placitū .i. dcōnes in o terminatas
Vt tua metra petunt o ponis. ſed deme datiuos
vt dño magiſtro decens eſt pdūctos
Ac ablatiuos. quoniā decet hos dare longos
dcōnes vnius ſyllabe. vt do ſto longa
Que monoſyllaba ſunt ſemper producta manebūt
ħ eſt gerundia in o terminata pñt finalem ſyllabam producere et breuiare
De gerundiuis tua conſule metra locandis
.i. longa vt cornu gelu
B d t m v producta datur exceptio nulla paratur
ab ad et tum
Que dant b. vel d. t. vel m. debes breuiare
.i. dcōnes ſyncopatas .i. dcōes dipthōgatas .i. dcōes cauſantes poſitōez in vltia ſyllaba
Excipe conſciſas. dipthongon. et poſituras
pñiauit exm̄ de ſyncopa (aut) eſt exm̄ de dipthongo (dicūt (exm̄ d̄ poſitione
Fumat. aut. dicunt. ex hoc teſtes tibi fiunt

In vltimis ſyllabis

vt ſic pductam qꝛ breuian
C longam ponis. nec lac donecqꝫ remotis C
h. pnom̄ pt pduci l' bꝛuiari. ꝛ ſilr itellige de feīo ꝛ neutro. vt hec ꝛ h
Hic poni poterit metrum: ſeu regula poſcit
vt animal plongare
L breuiare dabo. ſed nil producere quero
qꝛ etiā pducit vt michael ad drñam. latinoꝝ vt mel
Ol vt ſol iungis. et in el que barbara ponis L
ſup. barbaroꝝ in l ſcꝫ in autoꝛibus
Iſtorum tamen multa inuenies breuiata
vt titan pean quin iſta dictio dematur
A producta datur. ſed forſitan excipiatur
aduerbiū ppō ppō cōpoſita/aduerbiū/ pp ꝯta
Forſan et in. tamen atqꝫ dein iungas an et exin A
ntūs vt egina egian: actō corripi
Rectus in a greci facit an quarto breuiari
vt nomen nois. carmen carminis
Si breuis eſt genitiuus creſcens in ante ſuprema
in ntō corripiendo
Ex hoc in recto decet n poni breuiando
actūs vt menolaon .i. placitum poni
Quartus caſus in on ſolet in greco variari
ſup. in on ſup. ſolet. vt canon noia neutri gn̄is. vt dyapaſon
Rectus produci niſi muta ſed hec variabis
dcōnes in r. vt ceſar pr̄ .i. dcōnes vnius ſyllabe
R breuiando loca. que ſunt monoſyllaba demas R
.i. exēpla veris paris ſup. noie par hoc nomen
Teſtes ſunt ver par. et que ab hoc ſumis vt impar
ſup. noia in plurībus autoꝛibus inuenimus
Que tamen in multis breuiata locis reperimus
prepō ꝟbū cordis vir aduerbiū/ſupiꝰ elemētū
Et breuis eſt per fer et cor vir terqꝫ. ſed ether
ciphus pluuia ſup. modernoꝝ hoc nomen
Et craither ymber vſus producit et aer
illā lr̄am ſup. ꝑ ſe adiūgi
S lego vocali diuiſim cuilibet addi S
ideo facilius .i. vel breuis vel lōga
Hinc leuius ſcitur. que ſyllaba quanta locetur
nomen in as terminatum corripies
As longam ponis vt muſas. ſed breuiabis

Et

vt pallas adis vel ados. archas adis vel ados
Nomen in as grecum. quod ponit in os genitiuū
indifferēter ponit plis nūeri sup. declinatio actm̄
In greco variat pluralem tertia quartum
vt ſedes illa ppō demat
Es Es producta datur. tamen hinc penes excipiatur
a verbo ſum es eſt ab aſſum a poſſum corripies
Es cum compoſitis vt ades potes abbreuiabis
.i. gtūs p̄ns creſcentiā penultimam ſyllabā
Obliquus creſcens qui corripit ante ſupremam.
in ntō hoc nom̄
In recto facit es curtam teſtis tibi miles
h nomen dea frugum producta
Sed res atqꝫ ceres et ſpes ſunt longa ſedeſqꝫ
.i. ntūs neqꝫ corripi
Rectus (qui tenet i ſuper es) neſcit breuiari
p q̄uis ſup. ntūs .i. in penultima ſyllaba
Cum tenet hic e breuem tamen ante tis in genitio.
parietis abietis .i. pdeceſſores noſtri.
Ut paries abies. ſic vſu poſuere patres
quaſi di. q iſte dcōnes cā neceſſitatis poſſunt breuiari
Forte tamen ratio concederet in breuiando
ſup. poete hoc nomen vt compes tripes
Multi dant longam pes et ſua compoſitiua
q̄ſi di. plis caſus nois greci i es finiati aliq̄n corripit' z aliq̄n pducit'
Pluralem greci variatum ſepe notaui
vt panis canis ablatiū excipias vt dn̄is muſis
Is Is breuias. ſextum caſum trabis atqꝫ datiuum.
adiungas vt vis lis vt q̄uis
Cunqꝫ ſuis addes monoſyllaba compoſitiuis
in ntō ſingulari h nomē. h nomē. h aduerbium
In rectis breuio quis et is bis eis ſociando
vt velitis auditꝫ
Accentum longa verbi perſona ſecunda
in pli numero in ſingulari numero
Plurali numero facit is longam preeunte
poſſitis velitis auditis
Hinc tibi ſint poſſis pro teſte veliſqꝫ vel audis
pducat ntūs h eſt ſi g'ūs pduc enultimā ſylla.
Protrahit is rectus. ſi protrahit i genitiuus.

Regule notabiles

creſcētiā hn̄s / nom pplr̄ hȝ ſamnitȝ ingtō / piūctio aduerſatiā
Creſcens vt ſamnis. longamqȝ tibi dabo q̄muis
vt dn̄os / ad dr̄ñam os oris qd pducit
Os longum ponis. tamen excipiatur os oſſis
hoc nomen / corripis
Cūqȝ potis dabit os breuias. vt compos et ipos
vt pellas / vt pallados
Nomen in as grecum breuiabit in os genitiuum
ntūs / ſup nois / q̄dā inſula / corripi
Rectus in os greci ceu deloos habet breuiari
vt vulnus / vt thus mus
Us curtam ponis tamen hinc monoſyllaba dēs
Et notanter nominātur iſte caſus. quia terminatur in vs pducitȝ
Declinas quarte genitiuum treſqȝ ſequentes
.i. ntīm et actīm ꝛ vocatīm plr̄s
Plurales ſimiles caſus producere debes
vt virtutis ſalutis
Us genitiuus habens longā ſolet vs dare recto
pductam / pro exemplo / telluris / ſalutis
Longam pro teſte tibi telluſqȝ saluſqȝ
licet palus habet v longam in penultima genitiui. quia habet paludis. tamen ſm Oratium corripit u.
Tamen orati doctor palus abbreuiaſti
reperies / vt panthus melampus
Inuenies aliqua grecorum nomina longa
¶ Finita tertia pte Alexandri nunc ſequit̄ quarta

Os

Us

.i. accentuatōes / diuerſas / ſup. nos
Ccentus varias de-
poſt hoc / diuidere / .i. regulas
cet hinc diſtinguere normas

Hic inci- pit quarta pars

¶ Hic icipit accēt⁹ metric⁹ antiqu⁹ ſiue modern⁹ mgr̄i Alexandri (metric⁹) dico primo ad dr̄ñam accent⁹ psaici (antiqu⁹ ſiue modern⁹) dico qꝛ de vtroqȝ tractat̄. ꝛ p̄rio ð moderno. 2° de antiq̄ ibi (Accentus normas) Et dicit primo (decet) nos (diſtinguere) .i. diſtinguēdo declarare (varias normas accent⁹) .i. dr̄ſas rlas (hic) .i. poſt (p̄dicta
.i. depreſſus / .i. medio mō ſe hn̄s / .i. eleuat⁹
Eſt grauis accentus. eſt et moderatus. acutus
ſup. accentum / tenuerunt / .i. antiquoꝝ
Et cicurmflexum multum tenuere priorum

De accen- tu moder- norum

¶ Dicit ꝙ triplex eſt accentus. ſ. grauis. moderatus. ꝛ acutus. Et mlti prioꝝ .i. antiquoꝝ tenuere .i. tenuerūt circūflexū accentum.

De triplici accentu

Accentuum alius: Grauis, Moderatus, Acutus, Circūflexus

Accentus eſt certa lex id eſt regula ad ele uandam et deprimendam ſyllabam vnī uſcuiuſq3 particule orationis. Et habet fie ri caſualiter in littera .innicialiter in ſilla ba. additia lrin dcōne pticulariter in orōe

ſup. accentus — nō aſcendit

His grauis eſt qui deprimitur. nec tendit in altum

inchoabitur — eleuatur — ſup. accentus

Ut grauis incipiet. ſed in altum tendit acutus

p et — .i. medio mō ſe habet inter acutū et grauē — ſup. accētus

Atq3 grauis medius et acuti ſit moderatus

ſup. accentus — in principio

Eſt circumflexus grauis in primo. ſed in altum

extendit — ſup accentū terminat — ſup modernoꝝ

Tollitur. inq3 grauen recidit. ſed ceſſit ab vſu

Hic declarat ſpēs accentus dicens. Grauis accentus eſt ille qui deprimit. nec tē dit in altum. id eſt quadam depreſſione cognoſcitur. Acutuſ eſt ille qui incipit vt grauis, ſed tendit in altum. Moderatus eſt qui habet mediam naturam in ter grauem et acutum. Circumflexus vero incipit vt grauis. et poſtea tollit in altum et iterum recidit in grauem. ſed ceſſit ab vſu modernorum.

ſup. ſyllabis — ſup. ſyllabis — .i. nunc apud modernos

In primis medijſq3 modo regimus moderato

dcōnes — .i. vltima ſyllaba

Uoces. accentu finis regitur ab acutu

Dicit ꝙ moderatus accentus habet fieri modo. i. apud modernos in primis ꝛ medijs ſyllabis. Et appellatur media ſyllaba quecunq3 eſt inter primam et vl timā. Accentus vero acutus habet fieri in vltimis ſyllabis tantū Grauis vero accentus poteſt eſſe in quacunq3 ſyllaba.

ſup acentum

Accentum per quem regitur vox vltima ſeruat

ſup. accentū iūcturaꝝ magis proprie — ſup. ſyllaba

Aut hunc iunctarum proprius tenet vna duarum

ſup. accentū — ſyllaba — ſc3 moderato et acuto

Datq3 grauem iure. quecunq3 carebit vtroq3

.i. iſtos tres accentus — tenere — in nr̄o tempoꝛē

Hos ſolos vſu debes ſeruare moderno

Hic autoꝛ probat ꝙ nos nō habemus niſi accentū grauem et acutum ꝛ mode ratum. Et dicit ꝙ vltima vox. i. vltima ſyllaba ſeruat acentum moderatum vl̓ acutu3. Et quecunq3 ſyllaba caret vtroq3. i. moderato et acuto accentu dabit grauem accentum. Et ſic pt3 ꝙ nos nō habem⁹ niſi tres accent⁹, iō dt hos tē.

.i. dcō vnius ſyllabe facit

Accēntum tibi vox monoſyllaba redit acutum

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Regule notabiles

ſup.monoſyllabe dictiones
Sunt quedam quibus eſt grauis accentus quaſi nullus
.i.coniunctiones .i.prepoſitiones
Ut coniunctiue voces et prepoſitiue

Cauſa huius eſt propter encleſim quã hñt ꝯiunctiones ſuper accentum ꝑcedẽtem.et ꝓpter caſuale cui deſeruiunt ꝑpoſitiones.Hic ſpecialiter diſtinguit accẽtum dictionũ in quibus eſt.ꝛ hoc facit vſqꝫ ad illam ꝑtem (Accentus normas) Et primo in dictionibꝫ monoſyllabis.Et dicit ꝙ ipe monoſyllabe dcões proferuntur acuto accentu.vt dos flos.Deinde dicit ꝙ ſunt quedam monoſyllabe dcões quibus eſt grauis accentus quaſi nullus.i.nõ omnino grauis.ꝛ ſũt cõiunctiones ꝛ ꝑpoſitiones monoſyllabe.

.i.dcõ hñs duas ſyllabas tenet
Dictio (cui tantum duplex eſt ſyllaba) ſeruat
ſup.ſyllabã .i.ſiue ſit longa ſiue breuis
Accentum ſupra primam ſit longa breuiſqꝫ

Dicit ꝙ dictio duaꝝ ſyllabarũ tm̃ ſeruat accentum ſupra primam ſyllabam.ſiue ipa ſit longa vt proles.ſiue breuis vt honor.Si longa cauſa eſt.quia ſyllaba longa tenet duo tempora.Si breuis hoc fit propter euphoniam.ſiue ad drñaz dictionum interrogatiuaꝝ que in fine acuuntur.

illa ꝯiunctio illa prepõ/ſicut illa ꝑpõ .i.ſil
Ergo pro cauſa.circum.puta pone.vel vna
.i.cũ ſint partes indeclinabiles ſup.ſyllabas
Non declinata ſuper extremas acuuntur
.i.aliter .i.drña .i.dcõnum
Sic alias acuit.hoc facit diſtantia vocum
vt hic illic iſtic deriuas
De pronominibus aduerbia que facis addas
illa dcõ duaꝝ ſyllabarum
Huic acuendo ſonat.ſi fiat ſyllaba bina

Hic ãgit ꝺ impedimentis accentus

Dicit ꝙ ergo quandoqꝫ ponitur pro cauſa.vt in Ouidio.Illius ergo venimꝰ ꝛ circũꝑpoſitio (puta).i.ſicut (pone).i.ꝓpe (vna).i.ſimul (alias).i.aliter vel i alio loco (non declinata) i.cum ſint partes indeclinabiles.acuuntur ſuper extremas ſyllabas.Cauſam ſubdit dicens (hoc facit diſtantia vocum) quaſi diceret ꝙ acuuntur in fine ad differentiam ipſarum dictionum quando aliud ſignificant.ergo.ſ.coniunctionis.circa nois a circus.puta et põe verborum.vna nominis.ꝛ alias nominis.quia tunc acuuntur in primis ſyllabis.Deinde dicit ꝙ aduerbia a pronominibus deriuata ſimiliter acuuntur in fine.vt hic illic iſtic.Huic etiaz acuitur ſi per dyareſim duarum ſyllabarum efficiatur

hoc pronomen hoc nomen vt hij ꝛ dij
Hij profers et di.debent tamen ij duplex ſcribi

Dicit ꝙ hoc pronomen hij et hoc nomen dij debent proferri per ſimplex i.ꝛ debent ſcribi per duplex ij.

De triplici accentu

.i.oīs dcō barbarica ⁊ greca .i.ſm latinā declinatōem
Omnis barbara vox declinata latine
ſup.ſyllabā tenebit
Accentum ſuper extremam ſeruabit acutum
.i.qn̄ declinant̄ ſm latinam declinationem
Noſtra ſed accentum dat declinatio noſtrum

Nota ꝙ dictionū alie ſunt barbare alie grece ⁊ alie latine. De barbaris ⁊ grecis dicit ꝙ acuunt̄ in illis caſibus in quibus non ſequūtur latinam declinationem. Cauſa eſt vt notetur differentia inter ipſas ⁊ latinas. Si vero ad noſtram declinationem reducantur. tūc faciunt accentum noſtrum. videlȝ in prima ſyllaba. ⁊ hoc eſt quod dicit(Noſtra ſed accentum)

.i.coniunctio encletica .i.ſyllaba
Attrahit encletica vox accentum ſibi vocis
.i.p̄cedentis ſup.accentum .i.vltima ſyllaba tenet
Premiſſe. q̄m cum finalis ſyllaba ſeruat

Dicit ꝙ vox encletica vt ꝗ ve ne attrahit ſibi accentū vocis premiſſe. i. precedētꝭ ſyllabe. qui quidem accentus debebat cadere ſuper primam ſyllabam dictionis ſequentis. ⁊ propter encleticam vocem cadit ſuper finalem ſyllabam. vt cum dicitur putaſne. Habet enim enclesis fieri in partibus indeclinabilibus. et quia cōiunctio eſt magis indeclinabilis ꝗ̄ alie partes orationis. ideo per ipſaȝ tantuȝ fit enclesis.

dictionis ſyncopate tenet
Accentum vocis conſciſe littera fiet
retinet ſup. accentum dictio
Que ſeruat eum. ſi vox perfecta maneret
ſup.littera .i.gn̄alis norma
Que tibi ſi deſit. huic publica regula ſeruit
ſup.iam dicta locum dabit
Regula vocali cedet tamen ipſa ſequenti

¶ Conſtrue (littera) ſcilicet vocalis (vocis) id eſt dictionis (conſciſe) id eſt ſyncopate (ſeruat eum accentum) quem (ſeruaret ſi vox) id eſt dictio (maneret pfecta) id eſt integra. Et hoc eſt verum ſi vocalis maneat in dictione. quod patet in iſta dictione deum pro deorum. letus pro letatus. tunc illa dictio ſubiacet regule cōmuni. vt innuit iſte verſus (Que tibi ſi deſit) Dicit vlterius ꝙ regula ipſa que dicta eſt ſuperius (cedet) id eſt locum dabit regule communi (vocali ſequenti). id eſt dum vocalis ſequatur vocalem dictionis ſyncopate. Hoc patet in hac dictione audijt. Primo enim dicebamus audiuit. ⁊ cadebat accentus ſupra illaȝ ſyllabam di. ⁊ licet i maneat in dictione ſyncopata. tamen ſupra ipſam nō cadit accentus precedentis ſyllabe. Et hͦ ideo eſt. quia vocalis. ſcȝ i ſequitur

tenet. dcō pluriū ſyllabaꝝ ſup.ſyllabam
Accentum ſeruat poliſyllaba vox ſuper illam
ſup.ſill'a p̄cedit ſup.ſyllabā pducta ſup.ſill'a
Que preit extremam. ſi longa ſit hec. aliter non

Regule notabiles

correpta manet .i.ſup antepoſitam ſyllabam

Si breuis eſt ſedet accentus ſuper antelocatam

ꝑ vel ſup.ſyllaba correpta ſup.accentum

Siue ſit illa breuis. ſeu longa. tamen tenet illum

Datis duabus regulis de monoſyllabis ⁊ diſſyllabis dictionibus. nunc inten dit de poliſyllabis. Dicit ergo ſi penultima dictionis poliſyllabe fuerit longa. accentus precedentis ſyllabe cadet ſuper illam. vt maieſtas Si vero fuerit bre/ uis cadet accentus ſuper antepenultimã ſyllabaꝫ. vt bonitas. Siue illa añpenul tima fuerit breuis. vt bonitas. ſiue longa vt ſanitas (tamen tenet illum) ſcꝫ accẽ/ tum, ⁊ hoc ſuper antepenultimam ſyllabam

tenet ſup.ſuis h ꝟbũ h ꝟbum

Accentum ſeruat cum compoſitis facit et fit

ꝑ qñ vt malefacio tenet

Dum vox compoſita vocalem ſeruat eandem

Hic autor ponit exceptionem a regula predicta dicens. ꝙ facio ⁊ fio cuꝫ ſuis cõ poſitis eandem vocalem retinentibus ſeruant accentum ſimplicis dictionis. vt benefacio calefio. Si vero vocalis mutetur ſubiacent regule communi, vt infi/ cio.

hoc aduerbiũ vt aliqñ .i.breuiter proferf. vt deinde

Quando compoſitum feſtinat et inde. licet ſint

producta locabis vt deintus vt delonge h aduerbium

Longa ſimus pones imus longeqꝫ deinceps

hoc aduerbium hoc aduerbium

His horſum iunges. ſic dicas forte deorſum

Dicit ꝙ quando compoſitum. vt ſiquãdo nequando. ⁊ inde. vt deinde. intus. vt deintus. longe. vt delonge. ⁊ deinceps licet ſint longa in penultima ſyllaba. ta men habent accentum predominantem in antepenultima ſyllaba. ⁊ hoc ideo ne videantur eſſe due dictiones. Deinde dicit (His horſum iungas). idẽ com poſita ab horſum. vt deorſum. Et alij habent ſic (Vtiqꝫ deniqꝫ pones) In his enim cadit accentus ſuꝑ antepenultimam dcõnis ſ̃m Priſcianum.

illã dcõem morando illam dcõem

Pleraqꝫ proferre cunctuando vel vtraqꝫ diſce

Dicit tu diſce proferre pleraqꝫ vel vtraqꝫ cunctuando. id eſt morando ſuꝑ pe nultimam ſyllabam.

nomen barbaricum in el terminatum ſup.de accentu data

Barbarus el acuit. obliquis regula ſeruit

Dicitqꝫ ꝙ nomina barbara in el terminata in nõ hñt accentum accutum in vltĩa ſillaba. vt machael gabriel iſrael ⁊ ſic excipiuntur a regula. ſed in obliquis hñt accentum ſuper penultimam ſyllabam per regulam ſuperius datam. ⁊ ſic ſuãt noſtrum accentum. Conſtrue (barbarus) .i. nomẽ barbarum (acuit el) ſed regu la de accentu (ſeruit obliquis) qꝛ noſtro accentu proferũtur.

.i.ꝓdicte exceptõnes modum variare

Hec excepta ſolent vſum mutare legendi

ſup᷑ vſum variat

Huncetiam mutat lectoꝛ.ſi queſtio fiat

Autoꝛ excuſat ſe dicens.ꝙ hec excepta.i.ꝓdicte exceptiones ſolent mutare vſum legendi. Quidam tñ per hypallagem legunt dicentes. Vſus legendi ſolet mutare hec excepta predicta. Deinde dicit ꝙ lectoꝛ mutat hunc.ſcꝫ vſum legendi (ſi queſtio).i.interrogatio(fiat)qꝛ tũc dictiones in fine acuuntur.ſcꝫ qñ interrogatiue ponunẗ.q̃ alias forte deberent grauari.

ſup.noĩa proferre

Greca per accentum debent foꝛmare latinum

Nunc dicit ꝙ nomina greca debent proferri ſm̃ accentum latinum.⁊ hoc intellige quando reducuntur ad declinationem latinam.aliter nõ.vt patet in hoc noĩe belen greco.⁊ helena latino.

De accẽtu antiquorum

.i.regulas modus antiquoꝝ

Accentus noꝛmas legitur poſuiſſe vetuſtas

ſup.noꝛmas tenendas

Non tamen has credo ſeruandas tempoꝛe noſtro

Autoꝛ ſuperius dixit de accentu modernoꝝ.nunc dicit de accentu antiquorum qui tamen nõ eſt ſeruandus tempoꝛe noſtro. Sed de ipo ponit veterum regulas.vt ſi repiamus libꝛos veteres eos pronunciare ſciamus.

.i.naturaliter dcõ vni⁹ ſyllabe

Si ſit natura monoſyllaba dictio curta

coꝛrepta

Circumflectatur.ſed ſi bꝛeuis eſt acuatur

Dicit ꝙ ſi dictio monoſyllaba naturaliter producatur.vt dos ⁊ flos.tũc proferntur accentu circũflexo.⁊ ſi breuietur naturaliter.tunc pꝛofertur accentu acuto.vt par far quis dux crux.

ſup.ſyllabam ſup.aliqua

Si teneat pꝛimam diſſyllaba dictio longam

ſup.ſyllaba .i.antiquoꝝ ꝓcepta

Sitqꝫ ſupꝛema bꝛeuis.veterum ſi iuſſa ſequaris

ſup.pꝛima ſyllaba ſup.ſyllabis

Circumflectitur pꝛioꝛ.in reliquis acuatur

Dicit ꝙ ſi dictio diſſyllaba pꝛimã pꝛoducat ⁊ vltimam coꝛripiat.ſm̃ antiquos circũflectatur.⁊ alia acuto accentu pꝛoferaẗ.vt mittat legat mandat

tenebit regulã dcõ pluriũ ſyllabarum

Seruabit legem poliſyllaba dictio talem

bꝛeuis ſup.ſyllaba precedit

Si ſit coꝛrepta penultima.que pꝛeit illi

longa ſiue .i.acuto accentu proferenda

Seu ſit pꝛoducta ſeu non.tamen eſt acuenda

ſup.ſyllaba coꝛrepta ſup ſyllaba ꝓducta

Si ſit ſupꝛema bꝛeuis.et penultima longa

Regule notabiles

.i.naturaliter ſup.penultima ſyllaba
Fiat natura. ſit circumflexus in illa
Dicit ꝙ quando dictio poliſylla corripit penultimã tunc illa ſyllaba que preit il li penultime ſyllabe eſt acuenda. i. acuto accentu proferẽda. ſiue ſit producta. vt amabilis. ſiue nõ vt legibilis. Deinde dicit ꝙ ſi ſuprema. i. vltima ſyllaba ſit breuis. ⁊ penultima ſit longa naturaliter. tũc accentus circumflexus ſit in illa penultima ſyllaba vt honorat honorandus.
hoc aduerbium ſup. ſiles dcõnes
Illic in fine circumflectes ſociosqꝫ
Dicit autor tu circũflectes in fine hoc aduerbiũ illic. ⁊ ſocios ſuos. i. ſimilia aduerbia. vt illuc iſtuc iſtac illorũ. Hoc eſt omnia aduerbia deſcendentia a pronominibus hñt accentum circũflexum in vltima ſyllaba
Ultima producta tibi ſit ac ante ſuprema.

ſup. ſyllabã hoc nomen
Ante ſupremam acue. ſic teſtificatur athene.
Dicit autor ꝙ ſi vltima ⁊ ante ſuprema. i. penultima ſyllaba ſit producta debet ante ſuprema proferri acuto accentu. vt athene.

longam poſitio facit penultimã ſyllabam
Sed ſi productam poſitura dat ante ſupremam.
ſup. penultime acute correpta ſup. ſyllaba ꝑducta
Hec acuendo ſonat. breuis vltima longa ve fiat.
Hic dicit autor ꝙ ſi penultima ſyllaba producatur per poſitionem tũc ipa ſonat acuendo. i. acuto accentu profertur. ſiue vltima ſit breuis vt amandus. ſiue ſit longa. vt amandos.
.i. nõ omnino .i. regulas .i. ꝯſuetudo
Noſter non penitus has normas approbat vſus
Dicit penitus propter accentum circumflexum quo moderni non vtuntur. Quaſi dicat ꝙ he regule de accentibus antiquorum apud modernos non approbantur.

vt daniel .i. ſyncopata talis figura
Barbara conſciſa vox vſus et enclesis iſta
deſtruũt aliqñ .i. propter dñam vocabulorum
Quaſſant interdum. facit diſtantia vocum
Hic aſſignat quedã impedimẽta que interdum quaſſant. i. deſtruũt regulas de accentibus modernorum ⁊ antiquorũ. Et dicit ꝙ vox. i. dictio barbara. vt daniel emaus. vel conſciſa. i. ſyncopata. vt celicolum pro celicolarum. vſus ſcilicet loquendi. vt de longe. vt helena media producta. lꝫ corripi debeat. et enclesis id eſt enclenca coniunctio. vt dixitqꝫ quecunqꝫ. iſta quaſſant interdum. ſcilicet que diximus. Et cauſa eſt quia facit hoc diſtantia vocum. id eſt hoc ſit propter differentiam vocabulorum. Enclesis eſt que attrahit accentum de vna ſyllaba in aliam. vt ſuperius dictum eſt.

De modis pauſandi

De mōis pauſandi

tribus modis
PAuſat tripliciter lector. diſtinctio plena
pro quia ſup. ſyllaba
Nāq3 ſit. et media ſit ſubdictio plena

Hic autor determinat de accentu prout eſt particulariter in orōe. Et dicitur ſic lector. i. ille qui legit pauſat id eſt accentum facit tripliciter. quaſi dicat ꝙ tres ſūt pauſe in modo legēdi. ſcz diſtictio plena. diſtictio media. et ſubdiſtinctio.

Si ſuſpenſiua fiat conſtructio. quando
Pauſat. tunc media poteſt diſtinctio dici
fuerit ſociari
Si ſit perfecta conſtructio. ſed tamen addi
cōgruum eſt teneri
Conuenit. vt plena ſententia poſſit haberi
. i. ille qui legit
Si lector pauſet. ibi ſubdiſtinctio ſiet

Completo ſenſu fiet diſtinctio plena
iſta talis figura variato
Hec eſt periodus mutato nomine dicta

Hic declarat autor illas pauſas ſupradictas. Et dicit ſi cōſtructio fiat ſuſpēſiua quādo lector pauſat ibi. tūc talis pauſa dicitur media diſtinctio. ⁊ figuratur ſuſtinēdo vocem donec perfectio cōſtructōis inueniatur. Deinde dicit ꝙ ſi ꝯſtructio ſit perfecta. ita tamē ꝙ aliquid conueniat vt ſnīa poſſit haberi plene ſi lector tūc pauſat talis pauſa debet dici ſubdiſtinctio. Preterea dicit ꝙ completo verſu vel ſenſu. id eſt completa ſentētia tūc fit pauſa que dicitur plena diſtinctio. que etiam alio nomīe dicitur periodus Et hoc eſt ꝙ dicit (Hec eſt periodus) Dictarum trium pauſarum patēt exempla ī hoc periodo. Si quid agis. Ecce media diſtinctio que alio nomīe dicitur coma. prudēter agas. Ecce ſubdiſtinctio que alio nomīe dicitur colon. et reſpice finem. Ecce plena diſtinctio: que alio nomine dicitur periodus.

Eſt metrum media diſtinctio: finis habetur
Verſus periodus. eſt ſubdiſtinctio punctus

Hic docet mutare noīa dictarum pauſarum. Et dicit ꝙ media diſtinctio dicitur eſſe metrum. ⁊ itellige ſm grecos (finis verſus). i. ꝯſtructionis totius (habetur periodus) Et dicitur periodus a peri quod eſt circū ⁊ odus cant⁹ q̄ſi circularis cātus. q2 ſicut in circulo perfectio rotūditatis ē. ita iſta piod⁹ h3 locū ī fine ꝑfectaꝝ ꝯſtructionū. Subdiſtictio d2 alio noīe pūctus taliter figuratus
multociēs . i. ecōuerſo
Pro puncto ſepe metras. ſed non retrouerte
Suſtentas pauſes. ſi bis metrare recuſes

Hic oſtēdit quō vna pauſa ponitur pro alia. Dicit eñ tu metras. i. facis metrū ſeu mediā diſtinctiōem ſepe pro pūcto. i. pro ſubdiſtinctōe. Pro pūcto eñ eleua

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

to p̄t facere pūctum depreſſum. vt hic manus hn̄t et n̄ palpabunt. pedes habent
et n̄ ambulabūt nō clamabūt in gutture ſuo. In qualibet iſtarū orationum ē
perfecta oratio, ſed tn̄ exigitur aliquid addi. ꝛ ſic in qualibet eſt pūctus eleuat⁹.
id eſt ſubdiſtictio. Sꝫ ſi vis facere punctum depreſſum. i. mediā diſtinctōm pro
pūcto eleuato. i. pro ſubdiſtictōe. ne eadem pauſatio pluries reperita faſtidium
generet. potes facere quod dicas. Manus hn̄t ꝛ n̄ palpabūt. pedes hn̄t ꝛ n̄ am
bulabūt. nō clamabūt in gutture ſuo. Sed dicit ꝙ n̄ fit ecōuerſo. vt pro metro fi
at pūctus. nō eīm debemus ponere punctum eleuatum pro pūcto depreſſo. Et
ratio huius eſt. quia minoris eſt ſuplere vices maioris. ꝛ nō ecōuerſo Media
eīm diſtinctio cum fiat in ꝯſtructōe ſuſpēſiua minor eſt ꝙ̄ ſubdiſtinctio. que fit ī
orōne perfecta (Suſtētas pauſes ꝛc̄.) Dicit in verſu ꝙ ſi piget te facere plā me
tra. i. medias ſubdiſtinctōes. vel legere pūcta depreſſa. potes legere vocem tuam
aliquātulum ſuſtinēdo. vt cum dicitur rege veniente ad eccleſiā, deum habete p̄
oculis. orate pro peccatoribus. exaudita eſt oratio eius et profuit illi. In quali
bet pauſationū iſtarum eſſet metrum ſi velles. ſed ſi recuſes illud, potes legere
nec deprimēdo vocem nec eleuādo. ſed equaliter ſuſtinēdo. Totū illud patet ī
legēdis epiſtolis ꝛ euāgelijs ꝛ alijs ſermonibus. Item periodus nō inuenitur
niſi ſemel in quolibet verſu. ꝛ propter hoc nō eſt in eodem verſu ipius repetitō
propter quod nō oportet aliq̇d reperiri propter periodum quod ſuppleat vices
eius. Item ſm̄ alios pūctus eſt ſignum ſegregās itellectū et ſpm̄ recreās pro
lat̄ uis. Et eſt duplex. ſcꝫ eſſentialis ꝛ accn̄talis. Eſſentialis pūctus eſt. qui ſp̄
in quacūqꝫ ponitur oratōe in fine. Sūt aūt pūcti eſſentiales quinqꝫ. ſcꝫ ſuſpen
ſiuus. ꝛ eſt ſimplex virgula que ſolet quietis gratia poni anteqꝫ ſenſus alicuius
clauſule habeatur. vt mors. Geminus pūctus eſt quo vtimur ibi clauſula quā
dā maiorē quietē hꝫ. ꝛ tamen per eſt ſenſum imperfectum. vt mortuiſqꝫ Coma
eſt cum planus punctus in ſuperiore parte linee poſitus eſt. vel in inferiori cuꝫ
virgula ſuperius poſita eleuato quo vtimur vbi ſenſus nō eſt expleto numero
cōcluſus. vt mors obituſqꝫ terribilis eſt his. Colon eſt punctus planus in infe
riori parte linee poſitus q̊ vtimur vbi ſenſus a toto corpore eſt abrutus. vt morſ
obituſqꝫ terribilis eſt his. quorum cum vita omnia extinguuntur. Period⁹ eſt
punctus planus cum virgula inferius circūflexa qua vtimur in fine clauſule. vt
mors obituſqꝫ terribilis eſt his: quoꝝ cū vita omnia extinguunt̄. nō his quoruꝫ
laus emori nō poteſt. Accidentalis punctus eſt. qui nō ſemper, ſed ex aliq̄ acci
dente in oratione ponit̄. Sunt autem puncti accideutales quatuor. interrogati
uus. et eſt qui interrogationem ſignificat. vt ſed vos qui tandem. Exclamatiu⁹
ſeu admiratiuus eſt qui admirationem cum exclamatione ſignificat. vt tante
ne animis celeſtibus ire. Semipunctus eſt virgula que in fine linee ponitur cū
dictio ip̄fecta eſt. cui⁹ ꝑs in ſequētem lineā tranſit. vt qn̄ parentheſis eſt interpoſi
ta orationi ſententia duplici ſignata diſcole. vt Nanqꝫ (fateor eīm) dum me ga
latea teneat.

Capitulum duodecimū et vltimum

multis ſpeciebus partita

Luribus eſt membris diſtincta figura loquele

ſup. membra figure locutionis

Hec ſunt ſchema tropus. methaplaſm⁹. rurſus eaꝝ

De modis pauſandi

diuidere

Quamlibet in ſpecies proprias diſtinguere debes

Alexander conſequenter in hoc vltimo capitulo intendit determinare de figuris locutionis. Et primo diuidit eas in generali. ſecundo in ſpeciali. Secunda ibi. (Quamlibet in ſpecieſ) Ad primam partem ſic dicit (figura loquele) .i. figura locutionis (eſt diſtincta) .i. diuiſa pluribus membris. Quaſi dicat ꝙ figure locutionis ſunt multiplices. Et hoc declarat in textu dicens (Hec) ſcꝫ membra figure locutionis (ſunt ſchema tropus et methaplaſmus) Deinde ſubdiuidit figuram locutionis dicens (rurſus debes diſtinguere quamlibet earum in proprias ſpecies) vt patebit in ſequentibus.

Sunt ſpecies alie ſcripto vel voce figure

tales figure

Hec ſunt exempla pleonaſmus acirologia

etiam ſunt figure taliter dicte

Et cacoſintheton et eclipſis tantalogia
Amphibologia tapinoſis macrologia
Periſſologia catepbaton alleotheca

Nota ꝙ triplex eſt figura. ſcilicet dictionis locutionis et conſtructionis. De figuris conſtructionis hic principaliter non intendit. ſed de figuris locutõnis ⁊ dictionis. Et eſt ſciendum ꝙ figura dictionis fit in dictõne. vt audijt pro audiuit. Figura locutionis fit in modo loquendi. vt fiſtula perflauit buccas. i. bucce perflauerunt fiſtulam. Figura conſtructionis fit in modo conſtruendi. vt ego ⁊ tu legimus. De figuris conſtructionis dictum eſt ſuperius in capitulo de regimine dictionum. ibi ſcilicet (Hic iubet ordo libri) Et nota ꝙ iſte figure dicũtur vicia annexa et habent excuſari per tropum. de quo ibi (Multa tropi ⁊c̃.)

pro tñ nõ pt adiungi

Sed nequit is ſoloe vel barbaris aſſociari

excuſata

barbariſmus

Sunt etenim vicia nulla ratione redempta

Hic dicit ꝙ ſoloe. i. ſoleociſmus vel barbaris. i. barbariſmus nequit aſſociari p̄dictis figuris ſeu vicijs annexis. eo ꝙ ſunt vicia nulla ratione redempta. Hoc aũt dr̄ vt caueamus nos ab eiſdem. quãq̄ȝ methaplaſmus excuſet barbariſmũ ⁊ ſchema ſoleociſmum.

i. barbariſmus dcõnis

Barbaris eſt vocis corruptio facta latine

illud formamus ꝓducendo mediã ſyllabam

Hoc vicium facimus dicendo domina dominus

Barbariſmꝰ dr̄ q̄ſi mos barbarꝰ. ⁊ dicũt oẽs barbariq̄ ñ ſũt greci ł latini. Dicit̄ aũtor. barbaris. i. barbariſmꝰ ẽ corruptio vocꝭ latie fcã. Barbari eĩ veniẽtes romã corrũpebãt ꝓprietates vocꝭ latie. Jdõ dicebãt latini. iſti ↄmittũt barbariſmũ .i. h̄ viciũ ȝ faciũt dicẽdo dñа dñs ꝓducta q̄ potiꝰ ẽ corripiẽda. Pro q̄ ſciẽdum ꝙ barbariſmꝰ vł diſſonãs ⁊ q̄ apd̄ poetas methaplaſmꝰ dr̄ ẽ ↄ̄ latini ſmonis legẽ aut ſcripta aut pronunciata vicioſa orõ. Et ↄmittit̄ octo mõis. p̄io additõe ⁊ h̄ q̄nq̄ȝ mõis. ſ. lr̄e. ſyllabe. tp̄is. toni. ⁊ aſpiratõis. Additõe lr̄e. qñ vltra rõeȝ lr̄a ad-

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ſungitur. vt reliquias dauaum pro reliquis. Additione ſyllabe cum vltra rationē ſyllaba adiungitur. vt manros ꝑ mars. Additōe tpis cū correpta ſyllaba ponit̄ pro longa. vt italiā fato profugus. Additōe toni. vt ſi qs romanus accentu circūflexo proferret cum leuiter proferri debeat. Additione aſpirationis. vt ſi quis coronam cum aſpiratōe profert cum leuiter proferri debeat. Secundo cōmittit̄ babariſmus etiā mōis qnqꝫ detractōe. ſcꝫ lr̄e. ſyllabe. tpis. toni. ⁊ aſpirationis. Detractione littere cū detracta lr̄a ſtructure gratia ſyllaba longa corripitur. vt apud Lucillum. Pretor ne fias. pro praetor. vel cum ſimpliciter littera detrahitur. vt immitis achilli pro achillis. Detractione ſyllabe. cum ſtructure gratia ſyllaba detrahitur. vt repoſtum pro repoſitum. Detractōne temporis conſtructure gratia producta ꝑ breui ſyllaba ponitur. vt feruere leucantem pro feruere. detractione toni. vt ſi quis romanus acuto proferret accentu. cum circūflexo proferri debeat. Detractōe aſpirationis vt ſi quis omo ſine aſpiratione proferret. cum debeat dici homo cum aſpiratione. Tertio immutatione similiter babariſmus committitur quinqꝫ modis. ſcilicet littere ſyllabe temporis toni et aſpirationis. Immutatione littere. ſi ſyllabam pro ſyllaba poſuerimus. vt quum pro cum. Immutatione temporis. ſi tempus pro tempore poſuerimꝰ vt ceriaſqꝫ tractuſqꝫ. Immutatione toni. ſi accentū pro accentu poſuerimus. vt dos acutum pro circumflexo. Immutatione aſpirationis. ſi daſeam pro pſilli poſuerimus et econuerſo. vt hamo pro amo. omo pro homo. Quarto tranſmutatione committitur barbariſmus etiam quinqꝫ modis. ſcilicet littere. ſyllabe. temporis. toni. et aſpirationis. Transmutatione littere. vt euandre pro euander. Trasmutotione ſyllabe. vt diſciplicina pro diſciplina. Tranſmutatione temporis. vt ſi quis diceret latinus antepenultima producta et penultima correpta cum debeat econtrario dicere. Tranſmutatione toni. vt ſi quis diceret adamantinus tranſmutato acuto antepenultime in penultimam. Tranſmutatione aſpirationis. vt ſi quis diceret nicoho tranſmuta aſpiratione penultime in vltimam Quinto iotaciſmo committitur barbariſmus. ſi i littera ſup iſtū decorem oſtendatur in dictionibus. vt domini littera nimium protenta. Sexto labdaciſmo barbarimus cōmittitur. vt ſi littera l ſuper iſtum decorem oſtendatur. vt alma l littera nimium protenta. Septimo metaciſmo barbariſmus committitur; cum in fine dictionis pronunciatur m ſequente dictione a vocali incipiente que tm̄ ſcribi non autem enunciari debeat. vt quoſdam tādē aburre Octauo hiatu committitur barbariſmus. cum plures inter ſe vocales ſine conſonante concurrunt vt coaſqꝫ acies.

.i. dictionibus

Si tamen eloquijs commiſſis verba latinis

ſup antiqui talem figuram

Barbara doctores. hanc dicunt barbaralexim — Barbaralexis.

Quaſi dicat ꝙ latini vtantur verbis barbarorum in ſermonibus ſuis. et tale vicium dicitur barbaralexis. id eſt ratio barbarorum. Donatꝰ tamen dicit ꝙ barbariſmus fit in lingua latina. et barbalexis in peregrina. Unde barbaralexis ē tota peregrina dictio orationi inſerta latine. vt apud Ciceronem. Quem purpura regalis non conuenit. cum ſardotum maſtruca mutauit quod ſardum

De ſoleociſmo

eſt vocabulum. Et apud maronem. Arma virum tabuleqꝫ. ⁊ troia gaza dem das . quod Perſicus eſt terminus.

talis figura viciosa compoſitio dictionum

Eſt ſoleociſmns incongrua copula vocum

ſunt exempla

Ut ſi dicatur vir bellica. ſponſa pudicus

Soleo-ciſmus — Soleociſmus dicitur quaſi mos ſoloecenſium. Soleo enim eſt quedam ciuitas inter greciam et barbaram. cuius ciuitatis populi venientes Athenas vt linguam athenienſium addiſcerent ſuam pariter et illorum corrumpebant. vnde et libuit athenienſibus vt illud vicium ſoleociſmus vocaretur. Nunc conſequenter autor declarat quid ſit ſoleociſmus dicens. Soleociſmus eſt incongrua copula vocum. id eſt vicium in contextu partium orationis contra regulas artis grammatice factum. vt ſi dicatur vir bellica. ſponſa pudicus. deberemus enim dicere. vir bellicus ſponſa pudica. Item ſoleociſmus quidem apud poetas ſchema. ab aſino capitone imparilitas. et a vetuſtioribus ſcribilego dicebatur. ⁊ ē inconueniens romano ſermoni iunctura verborum. Et committitur ſedeci modis. Primo cum vna pars orationis pro alia pōitur. vt toruumqꝫ repēte clamat pro torue ⁊c. Secundo cum genus pro genere ponitur. vt purpurea narciſſus. pro purpureus. Tertio cum futurum nomen ponitur pro infinito. vt ſi dicamus de abſente. hic facit pro hic fecit. ⁊ de preſenti is fecit pro is facit. Quarto cum caſus pro caſu ponitur. vt vrbem quam ſtatuo veſtra eſt. pro vrbs. Quinto cum numerus pro numero ponitur. vt pars in fruſta ſecant. pro ſecat. Sexto cum perſona pro perſōa ponitur. vt danai qui parant atridis ꝙ primum arma ſumite. pro qui paretis. Septimo cum tempus pro tempore ponitur. vt nec veni niſi fata locum ſedemqꝫ dediſſent. pro veniſſem. Octauo cum verborum ſignificatio pro ſignificatione ponitur. vt ſpoliantur eos et corpora nuda relinquunt pro ſpoliant. Nono cū verboꝝ modus pro modo pōit. vt ac rutilo regi ducibus ea miranda videri auſonijs pro videbantur. Decimo cuꝫ aduerbia localia pro alijs aduerbijs ponuntur. vt intro ſum pro intus. Undecimo cum p̄poſitio pro prepoſitione ponitur. vt rapuit in fomite flammam. pro ad fomitē. Duodecimo cum vnus comparationis gradus pro alio ponitur. vt reſpondit iuno ſaturnia ſancta dearum pro ſanctiſſima. Tertiodecimo cum due dictiones in oratione geminantur abnegatiue. vt nichil nunꝙ peccaui. pro nil vnꝙ. Quartodecimo cum particula primo loco ponenda poſtponitur. vel econuerſo vt cum dicis. Armaqꝫ virum. pro arma virūqꝫ. Quintodecimo cum accentus pro accentu ponitur. vt longo poſt tempore venit. ibi poſt quod graui accentu p̄nunciandum eſſet pronunciatur acuto. Sextodecimo cum vnum ſalutās . ſaluete dicamus. Fiunt preterea pluribus alijs modis ſoleociſmi quos reprehendendo magis ꝙ imitando notare poſſumus. Et nota ꝙ inter ſoleociſmum et barbariſmum hoc intereſt. quia ſoleociſmus habet diſcrepantes voces inter ſe vt vir bellica. barbariſmꝰ vero fit i ſingulis dcōnibus ſcriptis vel pronunciatis.

ille figure vitande

Barbaris et ſoloe tibi ſunt penitus fugiende

Dicit ꝙ (barbaris) .i. barbariſmus ⁊ (ſoloe) .i. ſoleociſmus ſunt penitus fugiēde tibi .i. nō debent vſitari.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

Regule notabiles

.i.nō propria ſcatione talem̄ figuram

Acirologia

I Mpropꝛie poſita vox format acirologiam

ſunt exempla

Si dicas requiem timeo vel ſpero laboꝛem

Deťminato de barbariſmo et ſoleociſmo. Nunc particulariter ꝓcedit in declaratōem vnius cuiuſqꝫ viciorū annexorū. Et primo determinat de acirologia dicens. (vox).i. dictio impꝛopꝛie poſita format acirologiā. vt Si dicas requiē timeo. vel ſpero laborē. Jtē acirologia eſt dcō minus ꝯuenienter elata vt Et ſperate deos. p timere vel non propꝛijs dictionibus obſeruata ſententia vt accedo ad ignem hunc pro ad meretricem

.i.malū ſonū faciens talis figura exemplum.

Catepbaton

Dictio turpe ſonans cathephaton arrigit aures
Detur in exemplum. vt tu cum compare ludis

Cathephaton eſt obſcura enunciatio. vel in compoſita dcōne. vel in vno verbo vt numerum cum nauibus equat. vt in Therē. Arrige aures pamphile ꝛc.

talis figura

Pleonaſmus

Atqꝫ ſuperuacua dici debet pleonaſmus
Additio vocis. vt ſic eſt oꝛe locuta

Pleonaſmus eſt ſuperuacue vocis additio ad plenā ſcatōem. vt ſic eſt oꝛe locuta. Ecce hꝭ (oꝛe) ſuꝑuacue addit̄. qꝛ ſatis intelligebat̄ p illam dcōem locuta.

ſup. ſcatū dcōnibꝯ talis figura

Tantalogia

Signat idem verbis diuerſis tantalogia
Exultans redeo rurſus gaudenſqꝫ reuertoꝛ

Tantalogia eſt eiuſdem verbi repetiti vicium. vt in exemplo autoꝛis Exultās redeo rurſus gaudenſqꝫ reuertoꝛ. Nam iſte clauſule idem ſignificant. licet p diuerſa verba.

ſup. in oꝛōibus talis figura

Eclipſis

Dicitur vnius verbi defectus eclipſis

ſup. verbum ſup. ſit

Hec ſecum precibus ne bonum parere precantis

Eclipſis eſt quidam defectus neceſſarie dictionis. que poni deberet vt conſtructio fieret plena.i. perfecta. vt (Hec ſecum) deficit loquebatur (pꝛecibus ne bonum parere pꝛecantis) deficit ſic. Et dicitur ab e quod eſt extra. et clepo clepiſ quod idem eſt qđ furoꝛ aris. qꝛ quod ſubtrahim⁹ furamur.

ſup. humilia humiliatio

Cum per rei magne ſummiſſio fiat.

talis figura

Tapinoſis

Tunc tapinoſis erit ſi dicatur mare gurges

Tapinoſis eſt humilitas rei magne. nō id agente. id eſt ſignificante ſentētia quod demonſtrat. Conſtrue (tapinoſis erit tunc) pꝛo quando ſummiſſio rei magne erit per verba) ſcilicet humilia. vt ſi dicatur mare gurges. Gurges ē caruſe aque riuus.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

Cacoſintheton

.i.vicioſa illa figura
Et male confuſa cacoſintheton eſt vocitanda
compoſitio dictionum eſt exemplum
Congeries vocum te mouit prelia cuncta
percutit retro
Diſcipulos cedit cum virgis terga magiſter
Cacoſintheton eſt vicioſa dcōnū ꝯpoſitio. Cōſtrue(cōgeries).i.ꝯpoſitō(vocū) id ē dcōnū(male ꝯfuſa) i.male ordinata(ē vocitāda,cacoſinthetō) Deīn ponit exemplū(Cedit cū ṽgis diſcipulos terga magiſter. Iſte dcōnes confuſe locantur quod patet ipas reducendo ad debitum ordinem.

Periſſologia

talis figura dictionum
Periſſo logia dicenda ſuperflua vocum
Eſt exemplum
Qua poterant ibant. ſed non qua non potuerunt
Periſſologia eſt ſuperflua additio vocū.i.dcōnū(ſine vlla vi rer̄)vt(ibāt q̄ poterāt.ſed nō ibāt q̄ nō potuerūt. Multa em̄ ſūt hic ſupflua q̄ nō hñt vllā vim rer̄. Bñ ſcim⁹ ꝙ nō ibant niſi ꝑ locū ꝑ quē poterāt.ſupfluū ē em̄ hoc addere

Macrologia

diuerſas
Cum res comprehendit varias ſententia longa
talis figura committit
Macrologia datur.prologis hoc ſepe videmus
In iſtis metris dicit ꝙ(cum ſnīa lōga ꝯphendit res varias).i.non neceſſarias tūc ꝯmittit macrologia.vt in hoc exēplo. Legati ñ impetrata pace(vñ venerāt) reuerſi ſūt. Jō dicit(h̄ ſepe videm⁹ i ꝓlogis.q2 mlta continentur in prologis q non ſunt neceſſaria.

Amphibologia.

talis figura declarans
Amphibologia conſtructio non manifeſtans
plane Eſt exemplum
Senſum perfecte puto te ſocium ſuperare
ſepe declaro
Hoc fit multociens.quia non determino plene
.i.conceptum impidiente
Affectum mentis defectu prepediente
.i.duplex ſententia orationibus
Siue duplex ſenſus ex verbis poſſit haberi
Amphibologia eſt.ambiguitas ſmonis ſeu dcōis.q̄ fit ꝑ actīn caſum.vt ſi q̄s dicat puto te ſociū ſupare.aut ꝑ cōe ṽbū.vt criminaf catho.aut ꝑ diſtinctionez vt vidi ſtatuā aureā haſtā tenentē. Fit etiā ꝑ ononyma.vt ſi q̄s aciē dicat ⁊ ñ addat oculoꝝ vl'exercit⁹ l'ferri. Fit ꝑterea mlt̄ʒ mōis q̄s receſſere oēs ne nimis pli xius ſi ñ oʒ. Ononyma ſūt ea q̄ꝝ varia ſūt ſignificata.vt acies et lira.

Alliotheca

.i.vicioſe ponit talis figura
Confundit caſus numeros genus alliotheca
Alliotheca eſt generale vicium.ideo non computatur in predictis in dece

De methaplaſmo

Et hȝ fieri ꝑ caſus. Ut vrbē quā ſtatuo veſtra ē Per nūeros vt armato milli/
te cōplent. Per genera. vt preneſte ſub ipa

ſ. lr̄aȝ vel ſillabā talis figura
Ddendo ſepe fiet methaplaſmus. et eius
illa figura talis figura talis figura
Protheſis eſt ſpecies et epentheſis ac paragoge
ſ. methaplaſm⁹ aliqñ accipienda
Subtrahit interdum. ſpecies tunc eius habenda
talis figura talis figura talis figura
Aphereſis vel ſincopa ſunt vel apocopa finis

De ſpecie b⁹ metha plaſmi

Dicto de vitijs annexis. ſeq̄tur de figuris excuſantib⁹ dicta vitia annexa. Et primo de figuris excuſantib⁹ barbariſmū. Scđo ſoloeciſmū Tertio de vitijs ānexis. ſcđa ibi(Dat ſpēs) tertia ibi (Multa tropi)Dicit ḡſic (Metha/ plaſmus fit addendo ſ. lr̄aȝ vel ſillabā· ⁊ tūc ei⁹ ſpēs ſūt ꝓtheſis ⁊ epentheſis paragoge (Subtrahit interdū) Dicit ꝙ aliqñ methaplaſmus fit ſubtrac ōe lr̄e vel ſillabe Et tunc ei⁹ ſpēs ſunt aphereſis ſincopa ⁊ apocopa Jteȝ metha plaſm⁹ ē trāſformatio q̄dā rei ſolitiqȝ ſmonis i alterā ſpēm metri aut decoris

talis figura remouet a principio dcōis talis figura (cauſa figure
Aphereſis tollit capiti. quod protheſis addit
talis figura ſ. dcōnis remouet talis figura addit
Sincopa de medio tollit. quod epentheſis auget
.i. de fine dcōnis remouet talis figura addit talis figura
Hoc fini (quod tollit apocopa (dat paragoge

Hic declarat ſpēs methaplaſmi ſupradicti. Et dicit ꝙ (aphereſis tollit) id ē aufert lr̄aȝ vel ſillabā de principio dcōis. Litterā vt ruit omnia lati. pro eruit Sillabam vt mitta ꝑ dimitte. Sed ꝓtheſis addit. ſ. litterā vel ſillabaȝ ad pn cipiū dcōnis. Litterā vt gnato ꝑ nato. Syllabam vt retuli ꝑ tuli. Syncopa aufert de media dictione vt noram ꝑ noueram. Sed epentheſis ex contrario apponit litteram vel ſillabam ad medium dictionis Litteram vt religion pro religione. Syllabaȝ vt indupator ꝑ imperator. Apocopa tollit fini dictionis litteram vel ſillabam Litteram vt dic pro dice. Syllabam vt mi ꝑ mihi. Sȝ paragoge addit ad finem dictionis litteram vel ſyllabam. Litteram vt hoſtȝ pro hoſti. Syllabam vt poteſtur pro poteſt.

Aphereſis
Protheſis
Syncopa
Epentheſis
Siue pleonaſ mus
ſiue epectalis
Apocopa
Paragoge

ſ. ſyllabā corripias talis figura
Si longam breuies. debet tibi ſiſtola dici

¶ Quaſi dicat. ꝙ ſiſtola cōmittitur. ſi lōga naturaliter corripitur. vt i Cathone Non eodem curſu ⁊c. Aliud exēplū. Aquorus orion

Siſtola

talis figura .i. ſyllabam
Ectaſis eſſe ſolet. ſi producis breuiandam

Ectaſis fit quādo ſillaba naturaliter breuis ꝓducitur. vt in Ouidio. Vi/ tam dederitis in vndis. Aliud exemplū. Exercet dyana choros

Ectaſis

.i. quattuor ſpēs talis figura ſ. ſpēs
Bis binas ſpecies habet ectaſis. haſqȝ vocamus

De ſpeciebus ectaſis q̄ ſunt q̄ttuor. ꝛ vocā tur ceſure q̄rū pma dr. Penthimemeris

ſic dictas talem figuram tertij
Ceſuras faciet penthimemerim tibi terni
ſ.ſillabam
Syllaba prima pedis ibi produces breuiandam

Ceſura dicitur a cedo is ere.·d eſt diuidere.quia per ceſuram diuiditur aliquid ab aliquo p̄cedente ꝛ vnitur cum ſequente. Dicit ergo ꝙ ectaſis habet quattuor ſpecies ꝛ ipſas appellamus ceſuras. Unde videndum eſt quid ſit ceſura. Ceſura enim eſt innaturalis extenſio.que fit in principio pedis et in fine dc̄onis Et nota ꝙ nūq̄ȝ fit in primo nec in vltimo pede verſus. Fit enim in principo tertij pedis quando ſillaba breuis producitur vt in ouidio. Mittit hij per meſtra.de tot.modo fratribus vni Et ita talis figura vocatur penthimemeris Et hoc eſt ꝙ dicit (Faciet penthimemerim ꝛc̄

Secūda dicitur ſemimemeris vel antimemeris

ſemimemeris antimemeris plongetur
Semi. vel ante. preit.producitur ſecundi
ſ.ſillaba notare
Prima pedis.vt in hoc poteris cōprehendere verſu

Quaſi dicat ꝙ ſemimemeris vel antimemeris fit producendo primā ſyllabam ſecundi pedis.que naturaliter breuis erat.vt poteris cōphendere in hoc verſu· In ſcanſione enim dicimus. Prima pe.dic. vt in hoc poteris comprehēdere verſu.

ante ſillaba talem figuram facit
Quarti prima pedis hebdimemerim tibi format
ſ.ſillabam oſtendit

Tertia dr hebdimemeris

Producendo breuem. verſus hoc denotat iſte

Dicit ꝙ hebdimemeris fit breuem producendo in principio q̄rti pedis:vt iſte verſus denotat. In ſcanſione enim dicimus. Produ.cendo bre. uem verſus hoc denotat iſte

talem figuram ſ.pedis
Poſt hebdimemerim dat quinti ſillaba prima
ſ.ſillabam ſ.pedis
Curtam producens.ſicut verſus habet iſte

Quarta dicitur poſt hebdimemeris

Quaſi dicat.ꝙ poſt hebdimemeris fit breuem producendo in principio q̄nti pedis.ſicut iſte verſus habet.id eſt manifeſtat.ſic ſcilicet Curtam producēs ſi·cut ver.ſus habet iſte

illius figure poſtponatur
Altera ceſure ſpecies ſi ſubijciatur
illis lr̄is dc̄o ſ.dc̄onis
M vel vocali vox.cuius littera prima
ſ.eſt ſ.dc̄onibus interemptio vocalis vel m
Vocalis vel m.nec in his colliſio fiet

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

eſt exemplum
O vtinam populum. hunc ſaluet gratia chriſti
Poſitis principalibus ſpeciebus ectaſis. nunc ponit min⁹ principales. Et dicit autor ꝙ alia ſpecies ceſure eſt (ſi vox) id eſt dictio (cuius prima littera ē vocalis) ſubiiciatur huic littere m vel vocali nec in his dcōnibus ideo fiat colliſio id eſt ꝙ non abiiciatur aliqua dictaꝝ litteraꝝ. Exemplum habetur in littera O vtinam populū hunc ⁊c̄. Cum dicit. O vtinam. ecce illa dictio o finitur in vocalem. ⁊ ſeq̄ns dictio ſalicet vtinam incipit a vocali. Cum ꝓo dt populum hunc) ecce ly populum terminatur in m. ⁊ ſeq̄ns dictio ſcillcet hunc īcipit a vocali. ⁊ neutra ipſaꝝ abiicitur. immo remanet in verſu vtꝫ. O vtinam popu. lum hunc. ſaluet. gratia. chriſti.

ſaliq̄ ſ. in duas ſillabas talis figura nuncupatur
Sillaba diuiditur et diaereſis vocitatur — **Diaereſis**
ꝓ aule eſt exemplum
Aulai in medio libabant pocula bachi
Dicit ꝙ ſi vna ſillaba diuiditur in duas. tunc diaereſis vocitatur. id eſt nominatur. Exemplū patet in littera (Aulai i medio libabant ⁊c̄.) ibi aulai ponitur pro aule.

ſ. vocales talem figurā
Si iungas plures dic ſenereſim tibi factam — **Sinereſis**
.i. iſta eadē figura ſic dicta
Hec eadem ſpecies dicatur epiſnaloepha
eſt exemplū
Fixerat aeripedem ceruam. vir et aeneus eſto
Sinereſis fit quādo due vocales in eadem dcōne poſite i vnā eaꝝ cogūt vt di ꝓ dii. Et iſta figura dr̄ a'io noīe epyſinaloepha. ⁊ fit quādo due ſillabe ī vnam cōglutinantur. vtꝫ in exemplo textus (Fixerat eripedem) ꝓ aeripedē, id eſt vocalem (vir ⁊ eneus) ꝓ aeneus .i. durus vel crudelis. Hec aūt figura ē contraria diereſi. de qua dictum eſt.

talis figura abiicit remouet talis figura
Ellipſis necat m. perimit ſinaloepha vocalem — **Ellipſis** **Sinaloepha**
eſt exemplum
Tu populum alme deus ſaluaſti a morte redemptor
Ellipſis eſt conſonantiū cum vocalibꝫ aſpere concurrentiū in diuerſis dictionibus quedā difficilis ac dura colliſio. vt Tu populum alme deus ⁊c̄. Aliō exemplum in Virgilio. Littora multum ille ⁊ terris iactatus et alto. In ſcāſione colliditur iſta littera m. cum ſua vocali. et etiam illa vocalis eabiicitur. Sinaloepha eſt ꝑ interemptionē concurrentiū in dūſis dcōnibus inter ſe vocalium lubrica q̄dam et leuis colliſio. vt ſaluaſti a morte redemptor. Aliud exēplum Carthago italiam contra

vitioſe ſcʒ p̄cedētes figure .i. vitande

Viles ſunt iſti pre cunctis. ꝛ renuende

Dicit ꝙ iſte figure ſ. eclipſis ꝛ ſynaloepha (ſunt viles et renuende) id eſt e-uitande p̄ omnibus alijs figuris.

ſ. p̄dictaꝝ figuraꝝ noīari

Sincraſis — Sincraſis iſtarum ſolet vtraqꝫ ſepe vocari

Dicit ꝙ vtraqꝫ p̄dictaꝝ duaꝝ figuraꝝ (ſolet ſepe vocari) id eſt nomiari (ſyncraſis) Et dicitur a ſyn quod eſt con. ꝛ craſis mixtio. quaſi cōmixtio litterarū ſcʒ conſonantiū q̄n tū ad eclipſim. et etiā vocaliū q̄ntum ad ſynaloepham

non tm̄ dcōnes q̄ntitatē ſyllabaꝝ

Non ſolum voces ſed tempora ſepe videmus

Boetis — interimi in v̄ſibus

Elidi metris. velut hic. vale inquit iolla

Dicit ꝙ (non ſolum voces) ſeu littere elidūtur. i. abijciuntur in metris ſed etiam tempora vt hic (vale inquit iolla) Nam illa ſillaba le cū ſit longa duo tempora debet habere. ſed non hʒ niſi vnum cum breuis efficiatur Et iſta figura dicitur boetis

talis figura locatur

antithesis — Dicitur antithesis. ſi littera ponitur vna

locare ſ. lr̄aꝝ p illi

Ponere cum debes aliam. ſic dicimus olli

Antitheſis eſt littere ꝓ littera poſitio. vt cum dicimus olli ꝓ illi Ponitur etiam ibi o ꝓ i. Et hoc fit cauſa maioris ſonoritatis. magis eñ ſonat o q̄ꝫ i

talem figuram formabis lr̄am vnam

Metatheſim facies. ſi tranſponas elementum

Metathe-ſis — ſ. in vt̄o

Si dicas teucre. cum debes dicere teucher

Metatheſis eſt trāſpoſitio litteraꝝ in alienum locum. nulla tñ littera ex dictione ſublata. vt ſi dicas (teuchre cum debes dicere teucher) ꝛ eſt ꝓprium nomen viri. Nt̄o hic teucher. genitiuo hꝰ teuchri

euitari illius figure

A te vitari debet ſpecies. methaplaſmi

illa figura ſolūmodo

Sed penthimemeri ſolūmodo nos decet vti

Hic ponit cautelam q̄ntum ad vſum quarūdam figuraꝝ. Et dicit ꝙ ſp̄es methaplaſmi (de quibꝫ ſupradictum eſt) debent vitari a te. Sed ſolūmodo nos decet vti penthimemeri. de qua dcm̄ eſt

talis figura antiquoꝝ modum teneat

Sincopa — Sincopa cum fiet veterum veſtigia ſeruet

Hic dicit ꝙ ſi volumus vti ſyncopa debemus ſeruare veſtigia veterum h̄ eſt debemus cōmittere dictam figuram in dictionibus. in quibus veteres cōmiſerunt. vel in ſimilibus

De ſpeciebus zeumatis

Deſpēbus ſchematis.

illa figura
At ſpecies tibi ſchema prolepſim zeuma ſilepſim
ſ.ſpēs ſchematis
Eſt et hipozeuxis anadiploſis epanalepſis
ſp ſpēs ſchematis
Eſt epizeuxis et anaphoron paranomeon
illam figuram adiungas illam figuram
Et ſcheſiſonomaton addis et homeotheleuton
ſ.ſunt ſpēs ſchematis adiungis illam figuram
Et peranomaſia poloſintethon addis et irmos
aſſocias illam figuram ſimul illam figuram adiungis
Iungis homeoptoton pariterq; poliptoton addis
ſ.ſpēs ſchematis nominādā
Ultima dialiton vel aſintheon eſt vocitanda

Superius dcm̄ eſt de ſpēbus methaplaſmi excuſantib; barbariſmuz nunc dōm eſt de ſpcieb⁹ ſchematis excuſantibus ſoleociſmū Schema non diffinit cum ſit equiuocū. ſcz in ſchema lereos ⁊ in Schema dianeos Primuz ptinz ad grāmaticos. reliquū ſ͛o ad oratores Spēs ſchematis ſunt xvij. que numerantur in littera

.i. primo ſumit ordinanda illa figura
Preſumit que ſunt ſuprema locanda proleplis
video filios ꝯſanguineos
Cerno ducento. hinc natos. hincq; nepotes

Prolepſis

Hi cautor in ſpeciali determiat de figuris q̄s enumerauit Ei primo de ꝓlepſi Et eſt ſciendū ꝙ duplex eſt ꝓlepſis ſ. conſtructionis ⁊ locutionis De primo tractauit in capitulo de regimine nominatiui. Hic ſ͛o determinat de prolepſi loquutionis. Et dicit ꝙ (ꝓlepſis preſumit) id eſt primo ſumit ea (que ſunt locāda ſuprema) id eſt vltimate ordinanda Itē prolepſis ſm̄ Donatū ē p̄ſumptio rez ordine ſequutaꝝ vt Interea reges ingenti mole latinos ⁊c̄ ꝓcedunt caſtris Uel cuz id qđ poſterius accidit ante tēpus aſſcribitur. vt Montem ſacrum atq; auentinuz inſedit qui poſtea ſacer dictus eſt ꝙ illuz plebs inſederat: Hoc etiam patet in exēplo autoris (Cerno ducentos ⁊c̄

talis figura ſ. ſuppoſita
Zeuma fit in verbo ſi plurima clauſeris
Himnus chriſti tibi. tibi laus. tibi gloria detur

Zeuma

Zeugma ſil'r eſt duplex ſ. conſtructiōis ⁊ locutionis. De prio dictuz eſt in capitulo de regimine nominatiui. Sed Zeugma locutionis fit qñ plura ſuppoſita vni ſ͛bo attribuuntur. vt (Himnus xp̄e tibi. tibi laus tibi gloria detur) Donatus dicit zeuma eſt vnius verbi concluſio diuerſis clauſulis aperte coniuncta. Et eſt triplex ſcz hypozeugma et eſt quando verbum vnum ꝑ're ponitur. ad quod ſeq̄ntes ſenſus ꝯferātur. vt vicit pudorem libido. timorē audacia rationem amentia. Meſozeugma eſt cum verbum vnum i medio loco

ſenſuū poſitū repitur. vt troiugena interp̄s diuū qui numina phebi Qui tri/
p odas clarij lauros qui ſidera ſentis Et volucrum linguas ⁊ perpetis oia pe
ne. Hipozeugma eſt quādo cum vno verbo plures ſenſus clauduntur vt diui
tie inuidiam virtus gloriam parant ⁊c.

.i. dīſas orōes   iungit   illa figura

Silepſis — Clauſas diſſimiles ligat vna voce ſilepſis

eſt exemplum

In te chriſte ſalus. in te ſunt premia noſtra

Silepſis eſt diſſimilum clauſularum per vnum verbum cōglutinata con/
ceptio vt patet in littera. In te chriſte ſalus ⁊c.) Aliud exemplum. Iam pa/
ter eneas ⁊ iam troiana iuuentus. Conueniunt. Et differt ſilepſis a zeugma
te quia in zeugmate eſt cōiunctio apta q̄ztum ad cōgruitatem ſed in ſilepſi nō
Et habet fieri pluribus modis. vt ſtatim patebit.

ſ. noīe   ſociatum   v̄bū p̄lis numeri

Cum collectiuo iunctum plurale ſilepſim

dicunt   ſ. grāmatici   eſt exemplum

Aſſignant aliqui. plebs iſta parant equitare

.i. cōgrua   ſ. in ſīri numero

Sed magis eſt propria cōſtructio. plebs parat ire

Dicit q̄ aliqui aſſignant (ſilepſim) quādo (p̄le) ſ. vnum iungitur cum noīe
(collectiuo vt (iſta plebs parant equitare) De inde p̄hibet nobis talem con/
ſtructionē dicens (Sed cōſtructio eſt magis p̄pria) cum dr̄ (plebs parat ire)

talis figgura   p̄ p̄plr̄i numero   locatur   .i. ſingularis nūerus

Eſt ſilepſis vbi pro multis ponitur vnus

.i. multis militib⁹   circumdatus

Ut cum dicis adeſt rex multo milite cinctus

Dicit q̄ ſilepſis etiam eſt quādo nūerus ſīris ponitur p̄ nūero plurali. vt cum
dicis (adeſt rex multo milite cinctus) ibi mlt̄o milite poniť p̄ mlt̄is militib⁹.

attribuit   talis figura   ſuppoſito   plura appoſita

Hipozeuxis — Reddit hibozeuxis perſone plurima verba

ſ. hoīes purget

Uni nos mundet. nos ornet gratia chriſti

Hipozeuxis eſt figura zeugmati ꝯtraria. vbi dīſa verba in ſingulis clauſulis
adiunguntur vni perſone. vt regē adijt. regis mēorat. nomēq̄ genuſq̄. ponitur
etiam exēplū in littera

talis figura   dc̄ōnis   duplicatio

Anadiploſis — Fiet anadiploſis verbi geminatio. quādo

initium   .i. clauſule ſeq̄ntis   ſ. clauſule

Principium clauſule fit idem cum fine prioris

deficit

Fluminis iſtorum caret alter. alter abundat

Andiploſis fit quādo eadē dcō (q̄ eſt in fine prioris clauſule) reperitur in pri/

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

cipio. vt patet in exemplo auctoris Fluminis iſtoꝝ ꝛc̄ (Geminatio verbi) id
eſt dcōnis (fiat enadiploſis. quādo pncipiū clauſule)ſeq̄ntis)fit idem cū fi/
ne prioris clauſule . Exēplū. vt ſequitur pulcherrimus aſtur. aſtur equo vi/
clauſulis initium talis figura dēis idem (dens

Clauſis principium anaphora pluribus vnum — Anaphora

ſ.a peccati ſ.chriſtianos

Chriſtus mundauit chriſtus nos purificauit

Anaphora eſt repetitio eiuſdē verbi per principia pluriū clauſulaꝝ vl' ꝟſuū
vt patet in littera (Criſtus mundauit. chriſtus nos purificauit) Aliud exē/
plū Gnate mee vires mea magna potentia ſolus. Gnate patris ſūmi ꝛc̄. Vl'
anaphora fit cum loquutio non ꝯuenienter rn̄dens aliō refert occulte. vt . Sʒ
antea item ꝯiurauere pauci in quibus cathelina de qua ꝙ̄ breuiſſime potero
dicam. de qua ſcilicet coniuratione

formatꝰ talis figura

Principio finem faciet epanalepſis eundem

antea iam

Nobis grata prius non ſunt modo cōgrua nobis — Epanalepſis.

Epanalepſis eſt quādo principiū clauſule eſt idem cum fine. vt patet in lit/
tera (. Nobis grata prius non ſunt modo cōgrua nobis) ibi nobis ponitur in
principio et in fine clauſule. Aliud exēplū Ante etiam ſceptrum dictati regis
heu fugaces poſt hume. Labūtur anni

eiuſdē talis figura duplicatio dictionis

Vnius eſt epizeuxis geminatio verbi

denotantis ſ.ſignificatum eſt exēplū

Significantis idem ſ. me me petit vltio digna — Epizeuxis vel epimōe

Epyzeuxis eſt eiuſdē verbi geminatio in eodem verſu ſine aliq̄ dilatōne Aliō
exēplū Me me adſum q̄ feci in me cōuertite ferrū. Aliud exēplum. Virgilij
Sic ſic iuuat ire ſub vmbras

dcōnes q̄ſi ſil'es ſ.voces ſ.voces ſignificantes

Voces pene pares. que ſunt diuerſa notantes

faciunt illam figuram eſt exēplū

Dant paranomaſiam non curat vera ſed era — paranomaſia

Paranomaſia fit. cum dictione iterata mutata littera vel ſillaba ſili nomi/
ne diuerſa vtimur ſcatōe. vt hic. n̄ curat vera ſed era . Aliō exēplū Inceptio ē
am entiū haud amantiū. Vel paranomaſia fit cum p̄cedenti nomi aut nomē
aut verbū p denominationē annectitur. vt pugnā pugnata eſt

.i. idem principiū dcōes cōiuncte ſeruātes

Principium ſimile voces iuncte retinentes

faciūt illam figurā eſt exemplum

Dant paranomeon vim vitat virga virilem — paranomeon.

Paranomeon fit quãdo eiſdẽ ſillabis pl'es dcões inchoantur. vt h (vim vie
tat virgo virilẽ. Aliud exẽplũ Machina mlta minax minatur maxima mur
equali cõiunctione dcões adiuncte
Junctura ſimul voces multe ſociate
Schesiſo faciunt talẽ figurã exemplum
nomaton Dant ſchesiſonomaton. vmbone repellitur vmbo
eſt exẽplũ eſt ſimile exẽplũ
Pes pede cõprimitur. enſiſq; retunditur enſe
Schesiſonomaton eſt multitudo noĩm cõiunctoꝝ q̃dã habitu copulandi. vt
h) vmbone repellitur vmbo. pes pede cõprimitur. enſiſq; retundit enſe) Aliõ
Homeop exẽplũ. Marſa manus. peligna cohors. feſtina virũ vis. Vel ſchesiſomaton ẽ
toton cum in ſmaꝝ connexu pl'es ponũtur ãtonomaſie. vt armipotẽs tritonia virgo
facit talem figurã
Clauſula totalis tibi format homeoptoton vno
poſitã eſt exẽplũ
Caſu contenta. triſtes flentes lachrimantes
Homeoptoton eſt cum pl'a idẽ ſcantia in vna orõne ponuntur vt triſtes flẽ
tes lachrimãtes Et dicitur alio noĩe ſilr cadens
p h̃ dcões
Cum plures voces ſub fine tenẽtur eodem
talis figura
Homeothe Homeotheleuton erit. huic carmina conſona ſubdis
ſ. carmina ſ. carmina
leuton Atq; leonina ſimul et caudaria iungis
Homeotheleuton eſt cum plures voces ſeu dcões tenentur ſub eodẽ fine
.i. ſilr terminant. vt puella horrida bella. Et huic figure ſubduntur carmina
conſona in medio et in fine. et carmina leonina. et carmina caudaria. ſ. rigmi
in quib; tenentur conſonantia finalium ſillabaꝝ
diuerſos talis figura
Per varios caſus diſtincta poliptoton implet
poliptoton .i. orõ integra ſ. ſunt
Clauſula. littoribus contraria littora. fluctus
rogo ↄtrarios
Fluctibus. eſtq; precor populus populos inimicos
Poliptoton eſt multitudo eorũdẽ nominum varietate caſuum diſtinctoꝝ.
vt precor littora eſſe ↄria littorib;. fluctus ↄria fluctib;.

Irmos Longa tenes ſeriem conſtructio dicitur irmos
Principio celum ac terras campoſq; liquentes
fulgentem
Lucentemq; globum lune titaniaq; aſtra

De Irmos

Spiritus intus alit
Dicit autoꝛ ꝙ irmos eſt ſeries ꝯtinuate oꝛõnis. tenoꝛẽ ſuũ vſqꝫ ad vltimũ ſer-
uãs. Et ponit exẽplũ Virgiꝗ (. Principio celum ac terras campoſqꝫ liquẽtes
Lucentemqꝫ globum ⁊c̃
varias   talis ꝑ oꝛõnis   ſociat
Diuerſa s voces coniunctio plurima iungit
tãlis figura
Si poliſintheton eſt pater materqꝫ nepoſqꝫ Polſinthe
Poliſintheton eſt oꝛatio nexa ꝯiunctionibꝫ. vt patꝫ in textu (materqꝫ nepoſqꝫ ton
vel Athenaſqꝫ thoaſqꝫ pelideſqꝫ neoptholemus primuſqꝫ machonqꝫ
ꝯiunctione   varie   adiunguntur
Cum ſine iunctura varie voces ſociantur
talem figuram
Dialiton facient. rex miles plebs negat illud.
Dialiton ſiue aſintheton eſt figura ſupioꝛi ꝯ̃ria. Fit eñ quãdo varie dc̃ões
ſine cõiunctõibꝫ adinuicem ſociantur vt patet hic(Rex miles plebs negat il-
lud)Aliud exẽplũ. Ferte citi flãmas. date tela. impellite remos
ille figure
Ulta tamen ſpécies metaphoꝛa metonomia Dialiton

Athonomoſia cathecreſis vel methalepſis De ſpecie-

Onomatopeia vel ephiteton et homeoſis bus

Sinecdoche vel pariphraſis ſimul et allegoꝛia
iungis   illã figurã   ꝓdittis   talis figura   iuncta
Addis hiperbaton iſtis. ét hiperbote ſit ſociata
Dicto de figuris excuſantibꝫ barbariſmũ ⁊ ſoloeciſmũ. ſequitur nunc videre
de figuris excuſantibus vitia annexa que ꝗdẽ ꝯtinentur ſub tropo Et eſt tro-
pus ſermo a principali ⁊ naturali ſ̃ꝯcatone tñſlatꝰ ad aliquam ſimilitudinẽ ex-
oꝛnande oꝛationis gratia. Cuius tredecim ſũt ſpecies quas Alexander enu-
merat in littera.
ꝑ qñ   equalis   dictionẽ
Cum res eſt aliꝗs ſimilis pꝛonomine nomen
Eſt exemplũ
Ponitur. vt ſit homo ſimplex cum dicitur agnus Metapho-
talis figura ꝛa
Debet metaphoꝛa dici tranſlatio talis
Hic autoꝛ declarat primã ſpeciem tropi q̃ dicitur metaphoꝛa. Et eſt meta-
phoꝛa rex ꝟboꝝqꝫ tranſlatio a pꝛopꝛia ſ̃ꝯcatione ad non pꝛopꝛiam ꝑ ſimilitudi-
nem decoꝛis aut neceſſitatis, aut emphaſeos gratia. Verbi gratia. Eſt aliqs

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

ſimplex. ⁊ dicā illum hoīem eſſe agnū ꝑ ſimilitudinē. q̄ agnus dꝫ eſſe ſimplex ꝓpter ei⁹ innocentiā. Metaphora fit ſex mōis. Pm̄o ab aīali ad al'e vt hic Tiphin aurigam celeres fecere carine. Ab agitore enim ad gubernatorē tranſtulit Secūdo ab in aīale ad aīale. vt pelag⁹ tenuere rates. pro nauibus rates dixit Tertio ab in aīale ad in aīale. vt At ꝓcul excelſo miratus vertice mōtis. Pro cacumine vertice dixit. q̄ eſt animaliū tm̄. Quarto ab inaīale ad aīale. vt ſi tm̄ pectore robur cōcipis. a ligno eīn ad hoīeꝫ tranſtulit. Quinto ab eo qđ precedit ad id qđ ſeq̄tur. vt ſpem vultu ſimulat. ꝑ letitiam q̄ ꝓuenit ex ſpe. Sexto ab eo qđ ſeq̄tur id quod p̄cedit. vt Meriteqꝫ expectēt p̄mia palme. pro virtute ex qua palma ꝓcedit. Et eſt duplex metaphora ſcꝫ reciproca ⁊ vnius ꝑtis. Reciproca metaphora eſt q̄ facile ꝯuerti pōt. vt altū mare celumqꝫ ꝓfundū Poſſumus eīn cōuertere. altū celū mareqꝫ profundū. Unius ꝑtis metaphora eſt q̄ cōuerti nōpoteſt. vt geminare vites. fluctuare ſegetes. volitare nubes. In his eīn rebus germina fluctus ⁊ alas non inuenimus

talis figura

Cathecreſis — Fit cathacreſis. vbi ſub nomine res alieno

eſt exemplum

Signatur ſic piſce carens piſcina vocatur

Cathacreſis eſt vſurpatio nominis alieni. vt piſcina eſt locus piſcium nihilominus interdum ſumitur pro loco piſcibꝫ carente. dum tamē ſit aquoſ⁹. Aliđ exēplum. vt patricida q̄ fratrem vel vxorē occidit cum ille proprie eſt patricida qui patrem occidit

p̄cedente talem figuram

Methalepſis — Pro preeunte ſeqꝫ ens poſitum faciet metalepſim

Ut cum ſignificas tot per tot ariſtas

Methalepſis eſt dictio ğdatim ꝑgens ad id quod oſtendit (vt cū ſignificas ānos tot. per ariſtas. In q̄libet eīn anno ꝓducuntur ariſte et iō per tot ariſtas tot annos ſignificās. Aliud exemplum vt ſpeluncꝫ abdidit atris. ab atris eīn intelliguntur nigre. a nigris tenebroſe. ⁊ ꝑ hoc in preceps ꝓfunde

multos inuenimus illius figure

Methonomia — Plures eſſe modos reperimus metonomie

ꝓ qn̄ .i. ecōuerſo

Cum pro contento (quod cōtinꝫ) aut viceuerſa

locatur conuerte

Ponitur. aut factor pro facto vl' retrouerte

Metonomia eſt dictio ab vna propria ſīgnificatione ad aliam ꝓpriā tranſlata. Et fit ſex modis. Primo cum ponitur continens ꝑ contento. vt nec pateras libate iouis. pateras ꝑ vina Scđo cum ponitur cōtentum ꝑ continente. vt chrateres magnos ſtatuūt ⁊ vina coronant vina pro cratheres. Tertio cum pōitur inuētor vel dominans ꝑ inuento vel ſubiecto. vt ſine cerere et bacho fregit venus ꝑ ſine pane et vino Quarto cum pōitur inuentū vel ſubiectum ꝑ inuentore vl' dominante. vt vinum precemur pro bachum. Quinto cum ponitur efficiēs pro

effectu vt meſtumq́ȝ timorem. qui meſto faciat. Sexto cum ponitur effectum pro efficiēte. vt ſi melior remis infert enim velocitatem que ꝑ remos fit.

talis figura excelſus

Anthonomoſia ſolet excellentiv dici

.i. nom̄ ꝓprie q̄litatis excelſus

Si proprium taceas nomen ponens generale

hoc nomen proprium

Sic dauid inſinuas nomen dicendo propheta

Anthonomaſia

Anthonomaſia eſt ſignificatio vice nominis poſita. vt ſaturnina iuno. Et tribus modis fit. ſ. ab aio. vt magnanimuſq́ȝ anchiſiades. ꝑ eneas A corpore. vt atq́ȝ his aligerum dictis affatur amorem. pro cupidinem. Et ab extriſecis dictionibꝫ. vt Infelix puer atq́ȝ impar cōgreſſus achilli. pro infelix troibus. Anthonomaſia fit quando nomen cōe ponitur pro ꝓprio vt cum dicimus ꝓpheta intelligimus Dauid. Et hoc fit vt excellentiam denotemus

ſ. nomen

Si iungas proprium voci rem ſignificanti

talis figura eſt exemplum

Fit epitheton. vt ſi dicas triſtia bella

Epitethon

Epytheton eſt prepoſita diſtinctio proprio nomini. aut ornandi. aut deſtruendi aut iudicandi cauſa. Ornandi. vt dia camilla. Deſtruendi. vt ſcelerūq́ȝ inuētor vlixes. Iudicandi. vt lariſſeus achilles. Et fit tribus modis. Primo ab animo. vt pius eneas. ⁊ cōtēptor diuū mezentius. Scd̄o a corpore vt pulcer iulius ⁊ leta venus Tertio extrinſecus. vt hec in plures ſpecies diuiſa eſt. Aut a loco. vt ithacus vlixes. Aut ab actu. vt enea nutrix caieta. Aut ab euentu vt inſula diues opum tenodus

ſ. aliquā integro .i. totū pro parte

Si partem ſumas pro toto vel vice verſa

talem figuram eſt exemplum

Synecdochen facies dicens hec eſt caput alba

Sinecdoche

Sinecdoche eſt ſignificatio pleni intellectus. cū plus minuſue ꝓnuntias. Fit em̄ ſi ꝑtem ſumas ꝓ toto. Puppeſq́ȝ tue pubeſq́ȝ tuorū a puppibꝫ em̄ naues ⁊ a pube om̄s ſocios ſignificat. aut ecōuerſo vt ingens a vertice pōtus. ꝑ ingēs pars ponti. Duplex eſt ſinecdoche ſ. conſtructionis ⁊ locutionis. Synecdoche cōſtructionis continet ſub ſchemate. et eſt ſpecies antipthoſis. De ſynecdoche locutionis hic dicitur.

talem figuram fingas

Onomapeiam facies. ſi nomine ſumas

.i. ſono

De ſontu tractu. ſic ſus ſcropha dicitur eſſe

Onomatopeia

Onomatopeia eſt nom̄ fictū vel de ſontu tractū. vt tinitus aeris. clangor tubarum. Sic etiam ſus dicitur eſſe ſcropha a ſonitu quem ſonitum fecit. Sic

etiam tintimabulum et taratanta dicta ſunt a ſonitu
talis figura nominatur
Periphraſis circumloquium appellat
.i.in platione ṽboꝝ deſcribere cõgruũ
Periphraſis — Cum verbis curas attollere rem tibi gratam
.i.in turpi ẜcato
Aut in re turpi verbis non turpibus vti

Periphraſis eſt numeroſior dictionum in vniuerſa rei ẜcatione congregatio ṽborum ambitu rem deſcribens. Et fit duobus mõis. Primo ornande rei cã que pulchra ē. vt breuitatem ſplendide producas. vt Et iam prima nouo ſpargebat lumine terras. Titoni croceon linquẽs aurora cubile. Poterat eñ dicere. Jam lucebat. vel dies ortus erat. Secũdo vitande rei cauſa q̄ turpis eſt. vt Feditatem circuitu deuitet. vt placidũq; petiuit. Coniugis effuſ⁹ gremio p membra ſoporem. His enim ṽbis concubitum oſtendit
excesſus ṽitatis talis figura
Tranſcenſus veri manifeſtans hiperbole fiet

Hiperbole — Aſtra ferit ſonus armorum. clangorq; tubarum
Autor dicit q(hiperbole eſt tranſcenſus manifeſtus).i. exceſſus (veri).i. veritatꝭ. Et fit vl' cã augendi. vt niue cãdidior. vel minuendi vt teſtudie tardior
dcõnũ faciet talem figuram (ibat

Hiperbatõ — Vocum turbatus formabit hiperbaton ordo
H⁹ ſũt qnq; ſpecies — Sinthesis hincthemeſis achiſterologia ſubſunt

His et anoſtropha vult pariterq; parentheſis addi
Hyperbaton eſt verborum tranſgreſſio quendam ordinem conturbans. Cuius ſpecies ſunt quinq;. ſ. hyſtrologia vel hiſteronproteron. ſinthesis themeſis anaſtropha parentheſis
talis figura vocari
Hyſteronet protheron ſolet hiſtrologia dici
ſcꝫ hyſtrologia debitum ordinem variat
Hec fit cum rectam ſeriem ſententia mutat
Eſt exemplum
Hi cererem torrere parant et frangere ſaxo

Hyſteronprotherõ vel hiſterologia fit quãdo mutatur ordo ſnie cum recta ſerie ṽboꝝ. vt patet in hoc exẽplo (Hi cererẽ ꝛc̃) Nam prius frangere ſeu molire debent cererem ꝛ granum q̄; torrere ſeu decoquere. Aliud exẽplum. Moreſq; viris ꝛ menia condet. prius enim menia cõduntur. deinde leges dantur

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

talis figura ſermo
Sinchesis eſt omni confuſa locutio parte
Eſt exemplum
Nos virtute lauat. qui labem criminis ornat

Sine-
doches
ſecunda

Synchesis eſt obſcurum hyperbaton ex omni parte confuſum. vt patet in exem/plo illo (Nos virtute lauat q̄ ꝛc̄.) Eſt ordo ille (qui lauat labē criminis ornat nos virtute) Aliud exemplū. Tres notus arreptas in ſaxa latentia torquent. Saxa vocant itali medijs q̄ in fluctibus aras. Quorum ordo eſt. Tres. ſ. naues abreptas notus torquet in ſaxa. Que ſcʒ ſaxa in medijs fluctibus latentia itali vocant aras.

talem figuram in duas partes diuiſa
Dat themaſis binas in partes dictio ſecta
Eſt eſtemplum
Eſt boree regio ſeptem ſubiecto trioni

Tertia
themaſis

Themaſis eſt vnius dictionis ſectio. vna dictione vel pluribus interiectis. vtʒ in textu (Eſt boree ſeptem ſubiecta trioni) Ecce ſeptemtrioni eſt vna dictio que diuiſa eſt.

i. ſequatur
Dictio (ſi ſubſit) cum ſit precedere digna
talis figura Eſt exemplum
Fiet anaſtropha. ſic ſurgit mare littora contra

Quarta
anaſtro
pha

Anaſtropha eſt verborum tantummodo prepoſterus ordo. vt (ſurgit mare littora contra) Ecce illa prepoſitio contra deberet preponi ſuo caſuali. et poſtponitur ſuo caſuali.

i. clauſula clauſulā interpoſuiſſes
In clauſa clauſam ſi commiſces alienam
talis figura prelia
Inde parentheſis eſt. princeps (quia bella minantur
inimici ſatellitibus defendit
Hoſtes) militibus vrbes premunit et armis

Quinta
parente-
ſis.

Parentheſis eſt interpoſita oratio diuerſe ſententie. vt patet in littera. Princeps (quia bella minantur hoſtes) militibus vrbes premunit armis. Aliud exem/plum. Aeneas (neqʒ patrius conſiſtere mentem) Paſſus amor rapidum ad naues premittit achatem

ꝓcatur ſup. ꝓcatum
Cum deſignatur aliud q̄ꝫ clauſula ſignat
talis figura i. allegorie
Allegoria datur ſeptem ſpecies dabis illi
iſte figure
Hee ſunt antiphraſis carientiſmos et enichma
Atqʒ paremia ſarcaſmos ac ironia

Allego-
ria. Et
ſūt hui⁹
ſeptē ſpe
cies

De carientiſmos

ſup.figuris iūgenda]

Antiſmos tandem predictis ſit ſocianda

Allegoria eſt tropus per ſimilitudinem vel contrarium qua aliud ſignificatur quā dicitur.vt laterem lauans aerem verberans.id eſt tempus perdens et inutiliter expedens. Huius ſpecies enumerat auctor in littera.⁊ ſubſeqnter declarat

prima ſpēs allegorie .i.contrarium ſenſum

Pria anphraſis — Antiphraſis ſermo ſignans contraria dictis

.i denſum nemus luceſcit

Sic lucum dices.quia raro luce niteſcit

Antiphraſis eſt dictio econ rario ſignificans.vt bellum quaſi minime bonū. lucus quaſi minime lucens.vel raro luceſcit.parca eo ꝙ nemini parcit.

talis figura .i.platōe ꝟboꝝ

Secunda cariētiſmos — Eſt carientiſmos.cum profers dura relatu

Gratius.hinc amon nomen traxiſſe videtur

Carientiſmos eſt quo dura relatu gratius ꝓferunt aliq̄ vt cum interrogamus Nunquid nos queſierit aliquis.reſpōdeat bona ſalus.vel fortuna. ex quo intelligitur neminem nos queſiuiſſe

.i.nō manifeſta ſnia talis figura

Tertia enigma. — Obſcurus ſermo quaſi miranda fit enigma

Eſt exemplum

Patrem progenies occidit matris in aluo

Quam mater genuit.generauit filia matrem

Enigma eſt obſcura ſententia per occultā ſimilitudinē rerum.vt (Patrem progenies ⁊c.) Et de beato thoma cantuarienſi intelligit. Nāqꜫ ipſe erat pater animarum.progenies vero humana occidit eum predicantem.in aluo matris. ſcꝫ eccleſie.quam mater genuit.per mrēm ſignificatur aquā in glaciem conuerti.⁊ ex eadem rurſus effluere.

Quarta paremia — Si preponantur prouerbia publica dices

talem figuram

Eſſe paremiam.lupus eſt ſermone ſub iſto

Paremia eſt accōmodatum rebus tpibuſqꜫ ꝓuerbium. Rebuſ.vt aduerſus ſtimulum calcitra.i.ſupbis reſiſte. Tpibus.vt lupus eſt in fabula.i.tace. Erunt enim aliqui de aliquo fabulantes ⁊ ſupuenientes quidam odioſi e.s. vt ſmo retrahatur alter eorum dicat hoc prouerbium.lupus eſt in fabula.quod etiam communiter vſitatur.

talis figura

Quinta Sarcaſmos — Sarcaſmos ſolet hoſtilis deriſio dici

iuuante ſerie loquendi

Auxiliante modo dicendi ſignificata

Sarcaſmos eſt plena odio atq3 hoſtilis deriſio. Auxiliante modo dicendi ſignificata.i.cum talis deriſio fit cum modo.vt hic. En agros ꝛ q̄ bello troiāe petiſti. Heſperiam metire iacens. Aliud exemplum de euangelio. Alios ſaluos fecit ſeipm̄ non poteſt ſaluum facere, Si rex iſrael eſt deſcendāt nunc de cruce et credimus ei. Item Omnes(quos percuſiſti gladio)mortui ſunt.cum hoc dicitur alicui qui neminem percuſſit gladio. Sarcaſmos eſt illa figura quam committimus mordendo aliquem in ſermone, ꝛ huic contrariaẜ antiſmos

Sexta ironia

dcōes .i.verbis talem figuram
Per voces dictis contraria dant ironiam

Ironia eſt oratio verborum ſenſus in contrarium reddens.pronunciantis grauitate adiuta.vt hic. Hic nunc et metiri lectum reuertere parentis. Et dicit ab iron quod eſt eleuare.quia in ſermone ironico eleuamus vultum et geſtū. Aliud exemplum. Egregiam vere laudem et ſpolia ampla refertis. Tuq3 puerq3 tuus magnum et memorabile nomen. Una dolo diuum ſi femina victa duorum eſt

Septīa ātiſmos

motus feruore
Urcane ludens verbis non concitus ira
illam figuram
Antiſmos facies.hircos mulgere laboras

Antiſmos eſt multiplic3 virtutis figura. Antiſmos enim vocatur quicquid ruſtica ſimplicitate caret, ꝛ faceta ſatis vrbanitate expoſitu3 eſt.vt patet hic.hircos mulgere laboras.quod tantum valet ſicut nihil facis. Ecce pulcrum exemplū antiſmos. Saius et Meuius fuerunt duo poete parum ſcientes.ꝛ multū odiebant Uirgilium. Uirgilius enim hoc paruipendens voluit eos vrbane deludere.ꝛ ideo compoſuit iſta duo carmina Qui bauium non odit amet tua carmina meui. Atq3 idem iungat vulpes ꝛ mulgeat hircos. Quaſi dicat ꝙ vtriuſq3 carmina vilia erant.et tantum facit qui ſequitur ea quantum qui iungit vulpes et mulget hircos. Item antiſmos eſt cum dicitur. Fili mulieris vltro virum rapientis.id ē fili meretricis dixit ſaul ionate. Item apoſtolus. Utinam et abſcindantur qui vos conturbant. Et eſt antiſmos contraria figura de ſarcaſmos

Homeoſis

talis figura ſup.minus notam
Et eſt homeoſis quando rem ſignificabis
ſup.res ſup.rem
Ex alia cui rem poſſis conferre priorem
iſte figure
Tres ſpecies icon paradigma parabola ſubſunt

Homeoſis eſt minus note rei per ſimilitudinem eius(que magis eſt nota) demonſtratio. Huius ſunt tres ſpecies.ſc3 icon.parabola.et paradigma Subſequenter declarat eius ſpecies.

De paradigma

Primo iconicaſmos vel catatipoſis

eodem compatõem facit talem figuram
In ſimili genere(qui comparat)efficit icon
ſup.figura antiquoꝝ talis figura
Hec ſolet ex vſu quandoqꝫ parabola dici

Icon eſt perſonarum inter ſe vel eorum(que perſonis accidunt)comparatio vt Os humeruſqꝫ deo ſimilis. Interpretatur icon hÿmago. Et nota ꝙ in exẽplo predicto fit comparatio aenee ad deum in pulchritudine. Aliud exemplũ. Vidimus gloriam eius quaſi vnigeniti a patre. Itẽ neqꝫ nubent neqꝫ nubent.neqꝫ ducent vxores.neqꝫ enim vltra mori poterunt equales enim angelis ſunt .hec figura ex vſu dici ſolet parabola.

Secunda parabola

talis figura
Sed dici poterit de iure parabola ſi qua
.i.impares compatõem facit
Inter diſſimiles res comparat.vtputa ſemen
verbum dei .i.qꝺ cecidit in terram bonam
Eſt euangelium.quod nutriuit bona terra
.i.qui cecidit ſup lapidem .i.cecidit inter ſpinas
Quod petra ſuſcepit.quod ſpine detinentur

Parabola eſt rerum diſſimiliũ comparatio(vt puta ſemẽ eſt ⁊c̃ hoc eſt exẽplũ Similitudo exempli patet ſi verbum domini perceptum in corde boni viri nutritur.hoc eſt fructificat..⁊ in corde mali viri nõ. Sed per ſimilitudinem oſtẽdit hoc clarius. Semen comparatur euangelio ſiue verbo dei. Bona terra comparatur bono cordi. Petra comparatꝰ malo cordi. Aliud exemplũ. Ac veluti magno in populo cum ſepe coorta eſt ſeditio. Et parabola fit octo modis. Primo per habitus.vt qualis in eurotheripis.aut per iuga cynthi exercet diana choros Secundo per magnitudinem.vt Ceu duo nubigine cum vertice montis. Tertio per colorem.vt Indum ſanguineo veluti violauerit noſtro. Si quis ebur. Quarto per vocem vt qualis mugitus fugit cum ſanctus aram. Thaurus. Quinto per energiam.vt In ſegetem veluti cum flamma furentibus auſtris. Incidit. Sexto per altitudinem.vt Qualis aeree liquentia flumina circũ. Siue padi ripis. Septimo per effectum.vt ſic funere primo. Attonite patuere domos.cum copora nõdum.conclamatio iacẽt. Octauo per ſimilitudinem et veritatem.vt Nõ ſic aggeribus ruptis cum ſpumeus annis. Exit

Tertia paradigma

talem figuram .i.primo ꝯpatõem facit poſtea
Hic paradigma facit.qui primum comparat.et poſt
ſimilitudinẽ dei
Aſſignat ſimile.domini ſunt ſemina verbum
ſup.ſunt .i.q̃ nõ habet deuotionem
Spinee diuitie.mens arida petra vocatur

Paradigma eſt enarratio exempli hortantis vel deterrentis. Et fit primo quãdo fit comparatio.et poſtea per talem ſimilitudinem illa talis comparatio declaratur.vt patet in littera Nam facta eſt mentio de ſemine de ſpinis et de petra. et poſt.a illi termini declarantur hoc modo. Semina ſunt verbum dei.ſpine ſũt

diuitie temporales.petra eſt mens arida. Et fit per modum hortantis.vt h An
thenor potuit medijs elapſus achiuis. Illiricos penetrare cuius ꝛc. Aliud exē
plum.vt Helyas erat homo ſimilis nobis paſſibilis.et oratōne orauit.vt non
plueret ſuper terram.ꝛ nō pluit. Item in euangelio. Reſpicite volatilia celi que
nō ſerunt neqꝫ metent neqꝫ congregunt in horrea.ſed pater veſter celeſtis paſcit
ea. Aut per modum deterrentis.vt hic. Aut nō ſic frigius penetrat lacedemo
na. Ledeamqꝫ helenam troianas vexit ad vrbes. Aliud exemplum habetur ī
euangelio. In illa hora qui fuerit in tecto ꝛ vaſa eius in domo nō deſcendat tol
lere illa.ꝛ qui in agro ſil'r nō redeat retro.

ſup.ꝑpoſitiua ſeruās ſcatōem .i.ꝑpoſitōis
Alterius vox vna tenens vim prepoſitiue
talis figura
Vt ſupra pro de fit protheſeoparalange

Protheſe oſparalā ge

Executo ſingulatim de figuris ſm ordinem Donati. Hic proſequit' de qbuſ
dam figuris que poſſunt retorqueri diuerſimode ad ꝑdictas. Dicit ergo ꝙ pro
theſeoparalange eſt vnius pro altera poſitio.vt ſupra pro de.vt in Virgi. Mul
ta ſuper priamo .i.de Priamo. In pro inter.vt accepit eum in vlnas ſuas.id eſt
inter vlnas. Benedicta tu in mulieribus.id eſt inter mulieres.ꝛ ſic de alijs. Et
dicitur a protheſis quod eſt prepoſitio.ꝛ paralange mutatio.quaſi mutatio pre
poſitōis in prepōem.

proqn̄ denotas
Cum plus ſignificas dices minus.hec tibi fiet
illa figura affirmando .i.duplex negatio
Liptota.fit ſub ea firmando negatio bina

Liptota

Liptota eſt cum minus dicimus et plus ſignificamus.vt mihi iuſſa capeſſere
fas eſt. Vel fit quando due negationes faciunt vnam affirmationem.vt nō nū
ꝗ̄ legi.id eſt multociens legi. Et habet fieri per negationem magis affirmando
ſententiam.vt nō mediocriter conturbatur animus meus.i.valde cōturbat' ani
mus meus

talem figuram
Deſcribendo locum topographiam faciemus

topogra phia

Topographia eſt loci vera deſcriptio.vt in Ouidio. Et ſinus aduncos modi
ce falcatus in arcus. Aliud exemplum. Eſt in cōſpectu tenendas notiſſima
fama inſula. Eſt et alia figura dicta topotheſia.et eſt loci ficta deſcriptio.vt eſt
in ſeceſſu lōgo locus.inſula portum. Efficit obiecta laterum ꝛc.
talis figura
Cronographia ſolet certum deſcribere tempus

Crono graphia.

Cronographia eſt temporis deſcriptio.vt in Ouidio. Nāqꝫ ſub aurora iam
dormitante lucerna. Tempore quo cerni ſomnia vera ſolent ꝛc. Et dicit' a cro
nos.i.tps.ꝛ graphus ſcriptura. Aliud exemplū. Tēpus erat ꝗ prima ꝗes mor
talibus egris. Incipit ꝛc.

De Pꝛoſopopeia

Hypallagium

ſup.res i.econuerſo

Si dicatur agens patiens res vel viceuerſa

ꝑ vel equali

Siue modo ſimili fiet conuerſio facta

illa figura .i.bucce ꝑflauerunt fiſtulam

Fiet hypallagium. perflauit fiſtula buccas

Hypallagium eſt ordo ſententie cum verbis mutatus. Fit enim quando agēs ponitur pro patiente vel econuerſo. vt patet in littera (Fiſtula perflauit buccas) id eſt bucce perflauerunt fiſtulam. Aliud exemplum. Date claſſibus auſtros. pro claſſes auſtris.

faciens talem figuram

Proſopopeia

Perſonamqꝫ nouam formans dat proſopopeiam

Proſopopeia eſt noue perſone fictio. Fit enim quando res animata et rational loquitur ad rem inanimatā vel econuerſo. vel quando rationale loquitur ad irrationale vel econuerſo.

ꝑſone non pn̄ti depoſitus talis figura

apoſtropha

Abſenti ſermo directus apoſtropha fiet

ſup.ꝑſone ſcꝫ in conficiendis epl̄is

Sic laboꝛ abſenti ſcripto dum mitto ſalutem

Apoſtropha eſt ſermonis a perſona ad perſonam directio. Et ſic fit, vt ſi fact9 fuerit ſermo de aliquo in perſona tertia. et poſtea dirigatur ad eundem in ſecū/ da perſona. vt Ne tua plurima panthu labentem pietas. nec appollinis texit. hu ius etiam exempla reperies plurima in autoꝛibus ⁊ in lr̄.s miſſiuis.

ſup.nomen .i.nomē ſubm mutatum

Eſt adiectiuum ſubſtantiuo reſolutum

endiadis

.i.ſubm in adiectm̄ talem figurā facio

Aut econuerſo. ſic endiadim tibi foꝛmo

Armatumqꝫ virum deſigno per arma virumqꝫ

Armatoqꝫ viro decet arma virumqꝫ notare

Endiadis eſt adiectiui in ſubſtantiuū vel ſubſtantiui in adiectiuū permutatio vel reſolutio. vt in Virgilio. Arma virumqꝫ cano. ⁊ in littera. Armatumqꝫ virum ⁊c̄. Et fit duobꝫ modis. ſcꝫ coniunctim et diuiſim. Coniunctim fit quando adiectm̄ ⁊ ſubſtantiuū ſimul ponuntur. vt in lr̄a. vt armatū virum. Diſiunctim fit cū adiectm̄ ſolum ponit. ⁊ ſubſtantiuū ſolum.

.i.extra principale ꝓpoſitum diſcurrit

Extra materiam deſcribens vna vagatur

ſup' grāmatici ſic dictam

Autoꝛ. et hanc plures echaſim dixere figuram

Echaſis.

Echaſis eſt q̄dam euaginatio materie vel eſt diſgreſſio q̄dā a pꝛicipali materia vt apud georgica Virgilij in tempeſtatis deſcriptōe apparet. Sed nota ꝙ hec figura nihil valet niſi reuertatur ad propoſitum quod ſi fiat pulchꝛa eſt.

talis figura ꝯmittitur ſubſtantium
Emphaſis efficitur. ſi fixum proprietatem
notificans locas adiectiũ
Deſignans ponis. vbi decet mobile poni
dico manifeſte ꝓ eſt ſceleratus
Sic loquor expreſſe dicens. dauus ſcelus ipſum

Emphaſis eſt expreſſiua locutio. Et fit cum volentes exprimere aliqḋ accidẽs vtimur noīe ſubſtantiuo ꝓ adiectiuo ſignificante illud accidens ad maiorẽ expreſſionẽ. vt ſi ponatur ſcelus pro ſcelerato. vt dauus eſt ipm̃ ſcelus. i. ipſe dau⁹ eſt ſceleratus. ⁊ nõ eſt alius ſicut ipſe,

Emphaſis

talis figura reſoluens p̃cedentia
Eſt epheregeſis exponens dicta priora

Epheregeſis eſt ſuccincta expoſitio p̃cedentiũ. vt hic. Legerat huius amor nomen tituluſq́ʒ libelli. Et h̄ fit ad exprimendũ ſnīam internã.

Epheregeſis

ꝑq̄ñ taces .i. male talem figuratã
Cum retices quod turpe ſonat dic euphoniam
ꝓ circũit ꝓ relliquie ꝓ relligio
Circuit hec. et reliquie. dant religioqʒ

Euphonia eſt bona ſonoritas in dictione conſiderata. vt in hac dictione. circuit. et nõ circumit. reliquie. et non relliquie. religio. et nõ relligio. meridies et ñ medidies.

euphõia:

talis figura ſup. ſuppoſitum
Dicitur eſſe lepos ſermo directus ad vnum
.i. dcõ plꝛis numeri Eſt exemplũ
Utens plurali. velut hic noſtis bene preſul

Lepos interpretatur vrbanitas loquendi. Et eſt lepos ad vnam perſonã plꝛis numeri ſermonis directio. vt patet in iſra. Noſtis bene preſul. i. prelat⁹. Hec figura inuenta eſt cauſa honoris

Lepos

ꝓ tali accñte locare
Pro numero numerum. pro caſu ponere caſum
talis ifgura diſcõuenientia
Sic facit antitheſis inter ſe diſſona iunges
frequenter locari
Sepius audiui tempus pro tempore poni
Ludere ludebant ad ludendumqʒ vacabant
.i. vnũ tp̃s ponitur pro alio
Inqʒ prophetijs mutantur tempora ſacris

Antitheſis eſt accñtis pro accidente poſitio. Et fit quando caſus ponitur ꝓ caſu. vt Urbem quã ſtatuo veſtra eſt. Numerus pro numero. in qꝫ tũ reſultat improprietas conſtructibiliũ. vt turba ruũt. Uel aliter. vt multo milite. i. mltis militibus. Tempus pro tempore. vñ Uirgilius. Exaudiri gemitus pro exaudiebatur. Et in ꝓphetijs ponit̃ preteritum ꝑfectum pro futuro. vt in Danieli. Aſſius

Antitheſis

hircus ab aquilone ꝛc. vbi ponitur affuit pro aderit. et hoc fit cauſa maioris certitudinis.

per talem figuram   conñdent

Antitheton. Verba per antitheton reſpondent vltima primis

Sunt daniel noe iob caſtus rectorqꝫ maritus

Antitheton prout ſumitur in hoc loco eſt ſubſequentium ad precedentia reductio. vt cum ſingula ſingulis correſpondent. vt patet in littera (Sunt daniel ꝛc) Caſtus reducitur ad ly daniel. rector ad noe. maritus ad iob. Fit etiam antitheton cum contraria ꝯrijs opponuntur. vt apud Ouidiũ libro primo metamorphoſeos. Frigida pugnabant calidis. humida ſiccis. Mollia cum duris. ſineꝙ pondere hñtia pondus.

.i. miſum dans   opponẽda

Reſpondens ad ea que tibi ſunt obijcienda

cõmittit   talem figuram   querat

Antipophora. Das antipophoram. cum tamen nil obijciatur

Antipophora eſt tacite obiectõni plata rñſio. vt hic ſonat lr̃a. Exemplũ habet in Ouidio. Oia nanqꝫ tuo ſeni or te quare remiſſo. Rutilat noto neſtor. at ille mihi. Aliud exem̃. Nil mihi reſcribas. attamen ipe veni

cõtrarios   talis figura

Senſus oppoſitos notat anticlaſis eodem

anticlaſil. Verbo. non obſto ſed toto poſſe reſiſto

Anticlaſis eſt ſententie contrarie in orõe continua poſitio. vtꝫ in lr̃a. Non obſto ſed toto poſſe reſiſto. Et dr̃ ab anti qđ eſt contra ꝛ claſis ſententia.

cũ ſmone   pmutat   talis figura   ſententiam

Cum verbis vertit antmetabola ſenſum

Antimetabola. Non vt edas viuas. ſed edas vt viuere poſſis

Antimetabola eſt in oratione continua ſmonis cum ſententia permutatio. vtꝫ in littera. Non vt edas viuas. ſed vt viuere poſſis edas

loqui   aliqđ   aliqñ   ſup. qđ famur

Incipimus fari quicꝙꝫ quandoqꝫ. ſed illud

volũtarie   ceſſamus   interrumpimus

Apoſiopiſis. Ultro deſinimus. intercipimuſqꝫ tacendo

exigit   talis figura

Uult apoſiopiſis dici defectio talis

Apoſiopiſis in coloribus rhetoricis vocatur preciſio. Apoſiopiſis eſt ſententie per orationem interceptio. Et fit quando incipimus fari quicꝙꝫ ꝛ vltro. idẽ voluntarie (deſinimus illud) quod intercepimus tacendo illud. vt in h̃ exemplo Therentij Ego ne illam. que illum. que me. que me non. hoc eſt ne illaꝫ digne aduentu meo. que illum prepoſuit mihi. que me ſpreuit. que me nõ ſuſcepit heri. Aliud exemplum. Nunqđ ego recolo que tu. ſed dicere nolo.

De Sintheſis

talis figura vno locare aliud
Euphoniſmus erit pro verbo ponere verbum

Exultat domini laudem mea ligua ſuperni
Euphoniſmos eſt poſitio ꝟbi pro verbo. vñ Ps. Exultauit ligua mea iuſtitiã tuaꝫ.i.cum exultatione decantauit. Etiam patꝫ in littera (. Exultat dñi laudẽ

Euphoniſm⁹

.i.accidens variabit talis figura
Contingeus verbi mutabit ſyntheſis plures
.i.vna creata ſcꝫ eua ſ.mulieres
Unica facta fuit mulier. quẽ ſunt modo plures
variatio .i.nr̃m modum loquẽdi
Iſta ſed in noſtrum mutatio nou venit vſum
Sintheſis eſt accñtis ꝑmutatio in orõne diuerſa. Et fit duobus modis Primo quando fit ꝑmutatio numeroꝝ. vt patet in littera (. Unica mulier facta fuit q̃ ſũt modo plures. ꝛ ꝯtinetur ſub ſilepſi. Scd̃o quãdo fit ꝑmuta⁰ pſonarum vt hic. Domini eſt ſalus ꝛ ſuꝑ pplm tuũ benedictio tua. Et hec ſpecies reducitur ad apoſtropham Nota ꝙ hec figura nobis non licet vti ideo dicat Iſta ſed in noſtrum

Tinthesis

.i.due ſpecies iſta figura
Dicuntur bine ſpecies hec ſintheſis eſſe
ſ.q̃ dicta eſt ſ.ſpecies illud accñs mutamus
Scilicet hec. et ea qua pſonam variamus

Nobis parce deus .. noſtris lauet ille reatus
Quaſi dicat ꝙ ſintheſis fit duobꝰ modis vt diximus añ Conſtrue (ſpecies ſintheſis dicuntur eſſe bine. ſ.hec) ſ.de qua dictum eſt ĩ precedentibus ꝟſibus et ea qua).i.ꝑ quã (variamus).i.mutamus (pſonam) vtꝫ ibi. Nobis parce deus. noſtros lauet ille reatus) Ecce primo in ſcd̃a pſona loquimur cuꝫ dicimus parce. Deinde in tertia cum dicimus lauet
exigit talis figura ſ.paucis ſignificare
Uult oligo pomenon ex dictis plura notare
.icc͠ognita relatione narrare
Noto ſermone: ſic plura decẽt memorare
incendit ſ.carnalis filium regis ſ.helenã vxorẽ ſ.ꝑ vim illũ virũ
troianoꝝ regis menelai ad bellũ magnimũ
Urit amor paridem. nuptam rapit. armat atridem
vindicta ſ.inť grecos ſ.templũ .i.poſtq̃ troia capta fuerit ſuccẽdiť et fũdiť euertic⁹
et troianos palladis
Ultio. pugnatur. fit machina. troia crematur
Oligopomenon eſt ſub paucis ꝟbis multoꝝ cõpꝛhenſio. vt patet ĩ textu. in q̃ ꝑ duos ꝟſiculos, tota hiſtoria troiana ꝯphenditur. Aliud exẽplum. Mors

Oligopo
menon

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

mala.mors int⁹ mal⁹ act⁹.mors for⁊ vſ⁹.Tuba.puella.puer.lazar⁹ iſta nōie
declarans talis figura .i.ignota .i.ꝑ que ignota
Homophoſis Exponens.erit homophoſis non nota per equa
incōgnita eſt exemplum
Uel magis ignota.dic alchitrop eſſe cauillam

Que tenet allidadamcum valdagora ſociatam
Homophoſis eſt expoſitio ignoti per magis vel eque ignotum.vt cum q̄rit
quid eſt palmito as are.rn̄detur pretaxo as are vel quādo per grecum exponi
tur latinū.vt interrogando quid ſit homo et reſpondeatur antropos.Id ē eſt
in exemplo littere.Pro cuius euidentia nōn̄dum.ꝙ in aſtrolabio ſunt q̄dam
tabule ad modum ligni vel lapidis diſpoſite.quarum vna dr̄ allidada.et alia
valdagora que ad inuicē coniuncte ſunt mediante cauilla q̄ dr̄ alchitrop
multotiens plata repetit .i.ſacra ſcriptura
Epymona Sepe prius dicta geminat tibi theologia
talis figura geminatio
Epimoneq̄ȝ notat hec.ſi repetitio fiat
clarius demonſtretur
Ut quod certius dicetur ſic eſſe probetur
duplicauit
Expectando dauid expectans.ſic geminauit
Epymone eſt eiuſdē dcōnis repetitio imediata vt.Amen amen dico vobis.
Et ſic reducitur ad epizeuxim.Alij dicunt ꝙ epimone fit qn̄ dictio non tota re
petitur.ſed principiū tm̄.vt ps̄.Expectās expectaui dominū.Hec figura m
tū reperitur in ſacra ſcriptura.Ideo dicit (thelogia geminat tibi ſepe dicta p⁹
Et hoc fit vt illud qđ dicetur ſic probetur eē certius.De inde pōit exemplum
dauid dicētis.Expectādo dauid ⁊c̄.Aliđ exēplū.Canēs cātabit laudās lau
aliq̄ aſſociantur .i.deo (dabo
Antropo Si que ſunt hominis aſſignentur deitati
ſpathos. talis figura ſ.eſt
Antropoſphatos.ſic ſepe legis dei iram
Antropoſphatos ē cum humane res aſſcribantur deo.ſic tu legis ſepe dei irā
vt in ps̄.Dn̄e ne in furore tuo arguas me.neq̄ȝ ī ira tua corripias me.Iraſci e
nim et furore ſpectat ad homines et non ad deum
Homopathiō
Si ſint res alique concordi federe nexe

Id (quod ineſt vni) reliquam dices operari

Sic linguam cordi concordem dic meditari
ſic dictam
Ac homopathion iſtam dic eſſe figuram

HOF=BIBLIOTHEK CARLSRUHE

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK Baden-Württemberg

De homopathion

Homopathion vel homopachion eſt attribuꝰ vniꝰ ꝓprietatꝫ alteri. vt innuit lr̃a Conſtrue igitur ſic (Si alique res ſunt nexe) .i. cõiuncte (cõcordi federe ad operatiõez aliquã. tu (tu dices reliquã) .i. alterã eaꝝ (operari id qḋ ineſt vni) ipſaꝝ reꝝ. Deinde exẽplificat dicens (Sic linguã cordi cõcordem ꝛc̃ Lingua em̃ et cor ſunt cõiuncte cõcordi federe. nã lingua ꝓferre habet. cor ṽo meditari. Si ḡ attribuo ꝓprietatem cordis lingue vel ecõuerſo cõmitto ṗdictã figurã. vt dicẽdo lingua mea meditat̃ et cor loquit̃

cõfirmatum valeat ſeruandũ
Nil reor aſſertũ quod non queat eſſe tenendum
notaui vales ſequi
Pluraqꝫ ſignaui que non debes imitari

¶ Qm̃ exigitur modus ſciendi in ſcia demõſtrata. hinc eſt ꝙ autor ſinitur ꝓpoſitũ et cõcludens docet modũ intelligendi ea que dixit. Et qꝛ triplex eſt gr̃a ſ. ṗceptiua ꝑmiſſiua ꝛ ꝓhibitiua iõ cõcludẽs ſe excuſat ṗceptiuã ṗcepiſſe ꝑmiſſiuã ꝑmiſiſſe ꝛ ꝓhibitiuã ꝓhibuiſſe ¶ Conſtrue (nil reor aſſertũ) .i. cõfirmatũ in iſto opere (qḋ nõ q̃at eſſe tenendũ) Ul' ſic (Nil reor eẽ tenendũ qḋ q̃at eẽ aſſerũ) .i. ꝯfirmatũ ꝑ autores ſeu ꝑ aliq̊s autorum

talẽ librũ ptãte auxiliãte cõpleui
Doctrinale dei virtute iuuante peregi
grã ꝑ actio o pater ſaluator
Grates reddo tibi genitor deus et tibi chriſte
.i. fili .i. o ſpũſſancte
Nate dei deus. atqꝫ tibi deus halitus alme
in vna eſſentia
Quas tres perſonas in idem credo deitatis

Quia non ẽ opꝰ rectũ cꝰ deꝰ nõ eſt finis et initiũ. h̄ autor cõgſcens regratiatur deo patri. deo filio. ꝛ deo ſpũiſancto. a q̊ incepit. ꝑ quẽ mediauit. ꝛ in q̊ opus ſuũ debite cõſumauit ¶ Conſtrue ḡ ſic Ego (peregi) .i. expleui (ṽtute dei) q̄ eſt ipẽ deus (iuuante) .i. auxiliãte. Eſt em̃ deꝰ cã om̃ bonoꝝ ꝑ ſe. Un̄ o (genitor deꝰ) ego reddo tibi grates) .i. grãs Et o (xp̃e nate dei deus) reddo tibi (atqꝫ) ꝑ ꝛ o (halitus alme deus) .i. o ſpũſſancte deus reddo tibi grates (Quas tres ꝑſonas) ſcꝫ patris et filij et ſpũſſancti. ego (credo in idẽ deitatis) .i. vnã eſſentiã diuinitatis Ac ſi diceret. q̄s tres ꝑſonas ego credo eſſe vnũ. licet alia ꝑſona ſit pr̃is alia filij et alia ſpũſſancti. Cui q̇dẽ ſoli deo tenemur grãꝝ actiones reddere. vt nos deducat ꝑ gratũ principiũ et aptũ mediũ ad finem feliciſſimũ.

Alexandri grãmatici quattuor partes. ſcꝫ prima ſecunda tertia ꝛ q̄rta cum breui ac vtili expoſitione cum q̇buſdã additionibꝫ in locis vbi expedite videbatur finiunt feliciter

Vivat maternū, qui dat mihi dulce falernū.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg